

GRAŻYNA RUTKOWSKA

ITINERARIUM
KRÓLA KAZIMIERZA JAGIELLOŃCZYKA
1440–1492

INSTYTUT HISTORII PAN
POLSKIE TOWARZYSTWO HISTORYCZNE
WYDAWNICTWO NERITON

<http://rcin.org.pl>

**ITINERARIUM
KRÓLA KAZIMIERZA JAGIELLOŃCZYKA
1440–1492**

*Pamięci Izabeli Skierskiej
(1967–2014)*

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII IM. TADEUSZA MANTEUFFLA

ITINERARIA JAGIELLONÓW

Tom I

GRAŻYNA RUTKOWSKA

**ITINERARIUM
KRÓLA KAZIMIERZA JAGIELLOŃCZYKA
1440–1492**

INSTYTUT HISTORII PAN
POLSKIE TOWARZYSTWO HISTORYCZNE
WYDAWNICTWO NERITON

WARSZAWA 2014

<http://rcin.org.pl>

KOLEGIUM WYDAWCÓW

Bożena Czwojdrak, Marek Ferenc, Antoni Gąsiorowski, Krzysztof Pietkiewicz,
Grażyna Rutkowska, Izabela Skierska, Stanisław A. Sroka, Piotr Węcowski

Praca wykonana w Pracowni Słownika Historyczno-Geograficznego Wielkopolski
Instytutu Historii PAN w Poznaniu, kierowanej przez Izabelę Skierską,
w ramach projektu badawczego KBN nr 1H01G023 28

Korekta

Jolanta Rudzińska

Opracowanie graficzne

Dariusz Górski

Projekt okładki

Grażyna Rutkowska

Na okładce

Wacław Grodecki, *Poloniae Litvaniaeque descriptio*, z: *Theatrum Orbis Terrarum
Abrahami Ortelii...*, Antverpiae 1603, tabl. 101; Biblioteka Narodowa w Warszawie,
sygn. ZZK 11 843

© Copyright by Grażyna Rutkowska

© Copyright by Polskie Towarzystwo Historyczne

© Copyright by Instytut Historii PAN

© Copyright by Wydawnictwo Neriton

ISBN 978–83–7543–364–7

Tytuł dotowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Wydawnictwo Neriton

Wydanie I, Warszawa 2014

Rynek Starego Miasta 29/31, 00–272 Warszawa

tel. 22 831–02–61 w. 26

www.neriton.apnet.pl

neriton@ihpan.edu.pl

Nakład 300 egzemplarzy

Objętość 28 arkuszy wydawniczych

Druk i oprawa Fabryka Druku

SPIS TREŚCI

Przedmowa	7
Wykaz skrótów	10
I. Skróty dokumentacyjne: źródła, literatura, instytucje, zespoły archiwalne	10
II. Inne skróty i symbole	39
Wstęp	42
Zasady wydania	47
Itinerarium 1440–1492	59
Alfabetyczny spis nazw topograficznych	360
Dodatki	
I. Dokumenty mylnie datowane	370
II. Przekazy źródłowe nieuwzględnione w itinerarium	383
III. Rzekome dokumenty Kazimierza Jagiellończyka	406
IV. Dokumenty wystawione w imieniu Kazimierza Jagiellończyka	408
V. Dokumenty podejrzane i falsyfikaty	409
Zusammenfassung	413
Summary	421
Mapa: Miejsca pobytu Kazimierza Jagiellończyka	

PRZEDMOWA

Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk rozpoczyna publikację serii „Itineraria Jagiellonów”. Przez „Jagiellonów” rozumiemy tutaj króla Władysława Jagiełłę i tych jego potomków, którzy osiągnęli tron polski, a więc kolejno królów Władysława III (1434–1444), Kazimierza Jagiellończyka (1447–1492), Jana Olbrachta (1492–1501), Aleksandra (1501–1506), Zygmunta Starego (1507–1548) i Zygmunta Augusta (1530–1572). W itinerariach uwzględniamy również lata pełnienia przez niektórych z nich rządów wielkksiążęcych w Wielkim Księstwie Litewskim, które poszerzają podane wyżej granice chronologiczne, tj. Kazimierza Jagiellończyka od 1440 r., Aleksandra od 1492 r., Zygmunta Starego od 1506 r. i Zygmunta Augusta od 1529 r. W osobnym tomie opublikujemy itineraria żon Jagiellonów królów Polski, od królowej-króla Jadwigi Andegaweńskiej (1384–1399) po trzecią żonę Zygmunta Augusta, Katarzynę Austriaczkę (1553–1557). Nie włączamy natomiast do serii itinerariów tych potomków Jagiełły, którzy nie panowali w Polsce, a osiągnęli inne trony, jak Władysław Jagiellończyk (król Czech od 1471 r. i Węgier od 1490 r., zmarły w 1516 r.) i jego syn Ludwik (król Węgier od 1508 r. i Czech od 1509 r., zmarły w 1526 r.).

Zasadność zestawiania itinerariów królewskich nie budzi już dziś wątpliwości. Itineraria Jagiellonów przyjmowane są jako niezbędna pomoc warsztatowa w badaniach nad funkcjonowaniem politycznym, gospodarczym, obyczajowym i kulturalnym późnośredniowiecznego państwa polsko-litewskiego. To dzięki itinerariom można obserwować zmiany zachodzące w systemie władzy sprawowanej przez Jagiellonów. Różnorodność zagadnień wyjaśnianych przy pomocy itinerariów wyliczył Kazimierz Jasiński, recenzując opublikowane w 1972 r. itinerarium króla Władysława Jagiełły: „umożliwia pełniejsze poznanie ówczesnej administracji i skarbowości kraju, systemu komunikacji, kancelarii królewskiej, niektórych kwestii politycznych i z dziedziny wojskowości (m.in. rekonstrukcja pochodów wojennych)”¹. Podsumowania celów, jakie stawiali sobie począwszy od XIX w. autorzy „polskich” itinerariów, dokonał Piotr Węcowski, przypominając, że początkowo itineraria traktowano przede wszystkim jako pomoc w kontrolowaniu dat wystawionych

¹ K. Jasiński, Uwagi o itinerarium króla Władysława Jagiełły, *SŻ* 20, 1976, s. 227.

dokumentów i w ustalaniu ich autentyczności². Ten cel oczywiście jest nadal aktualny: itineraria są w znacznej mierze uproszczonym repertorium dokumentów. Taki charakter mają przynajmniej opracowane przez nas itineraria Jagiełły i jego synów – dla czasów późniejszych, znacznie bogatszych w materiał źródłowy, będziemy odchodzić od takich założeń.

Wszystkie itineraria otrzymają w miarę jednolity układ, wypracowany przed laty przez Antoniego Gąsiorowskiego, a więc informacje podawane będą chronologicznie w ciągu: miejscowość, ramowe daty pobytu (sumujące informacje wszystkich znanych przekazów), dalej daty dzienne wraz z informacjami źródłowymi. Wszystkie zestawienia zaopatrzone zostaną w wykaz skrótów źródeł, literatury i instytucji (archiwa, biblioteki, muzea), a także w alfabetyczny spis nazw topograficznych.

Itinerarium każdego władcy jest inne, bo różny był sposób sprawowania przez nich władzy, od „królestwa objazdowego” Władysława Jagiełły i jeszcze Kazimierza Jagiellończyka (do wojny trzynastoletniej) aż do systemu rezydencjonalnego ich następców. Tę zmieniającą się mobilność królów i gospodarów ujawnia materiał źródłowy różnej proveniencji, narastający wraz z obejmowaniem rządów przez kolejnych Jagiellonów: od 1380 r. zachowane są księgi Metryki Litewskiej (systematyczne prowadzone od drugiej połowy XV w.), od 1447 r. – księgi Metryki Koronnej, potem pojawiają się diariusze sejmowe, pamiętniki itd. Zasady prezentowania w itinerariach tego różnorodnego materiału pozostaną niezmiennie, ale to od autorów poszczególnych itinerariów zależeć będzie zasięg kwerendy i decyzja o przydatności, lub nie, części źródeł, jak materiału rachunkowego, ksiąg sądowych i kancelaryjnych (Metryki Litewskiej i Koronnej), czy nawet licznych w czasach obu Zygmunatów dokumentów oraz listów. Zasięg kwerendy każdy z autorów objaśni i uzasadni w napisanym przez siebie wstępie.

Serię „Itineraria Jagiellonów” z inspiracji Antoniego Gąsiorowskiego zaprojektowała śp. Izabela Skierska. Jej zainteresowania tą problematyką sięgały początków lat dziewięćdziesiątych, kiedy to planowała pisanie doktoratu o itinerariach biskupich. Z tego czasu pochodzą Jej recenzje książek poświęconych podróżom monarszym i publikowane wystąpienia konferencyjne na ten temat. Z właściwą sobie energią nawiązywała jeszcze niedawno kontakt z potencjalnymi autorami itinerariów monarszych i przeprowadziła rozmowy z Instytutem Historii PAN, który zgodził się firmować całą serię.

² P. Węcowski, Polskie itineraria średniowieczne i nowożytne. Przegląd badań i propozycje badawcze, SŻ 37, 2000, s. 30–34.

Ja miałam jedynie służyć Jej pomocą. Od razu uzgodniłyśmy, że serię zapoczątkuje itinerarium Kazimierza Jagiellończyka, które od wielu lat przygotowywałam. Iza nieustannie mobilizowała mnie do pracy nad itinerarium, wspierała i doradzała. Znało Ją wielu, więc nie muszę tłumaczyć, jak cenne były to rady. Przez lata dobiegał mnie Jej głos zza Jej biurka i komputera, stojących naprzeciwko mojego. Potem rozmawiałyśmy o moim i innych itinerariach w styczniu 2014 r., po Jej powrocie do domu po drugiej ciężkiej operacji. Mówiła, że chce publikację zobaczyć, a ja zapewniałam Ją, że od miesięcy nie zajmuję się niczym innym. Wiedziałam już, że czas ucieka bardzo szybko. Ostatnia nasza rozmowa na ten temat toczyła się 27 marca w szpitalu. Była to moja jedyna rozmowa z Nią o itinerariach niedokończona, krótka, ucięta w pół słowa. Zmarła 2 kwietnia w obecności Przyjaciół, którzy każdego dnia wraz z Jej Krewnymi czuwali przy Niej w ostatnich miesiącach życia. Bardzo mi przykro, że nie zdążyłam tej publikacji przygotować do wydania wcześniej.

Poznań, w czerwcu 2014 roku

Grażyna Rutkowska

WYKAZ SKRÓTÓW

I. SKRÓTY DOKUMENTACYJNE: ŹRÓDŁA, LITERATURA, INSTYTUCJE, ZESPOŁY ARCHIWALNE

- AACz – Archiwum Archidiecezji Częstochowskiej im. ks. Walentego Patykiewicza.
- AAGn – Archiwum Archidiecezjalne w Gnieźnie.
- AALn – Archiwum Archidiecezjalne Lubelskie.
- AAPń – Archiwum Archidiecezjalne w Poznaniu.
- AAPrz – Archiwum Archidiecezjalne w Przemyślu.
- AAWr – Archiwum Archidiecezjalne we Wrocławiu.
- ABernardynek – Archiwum Klasztoru Sióstr Bernardynek przy kościele Św. Józefa w Krakowie.
- ABernardynów – Archiwum Polskiej Prowincji Ojców Bernardynów w Krakowie.
- ABiMK – Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne, t. III i n., Lublin 1961 i n.
- ABożegoCiała – Archiwum Klasztoru Kanoników Regularnych Laterańskich przy bazylice Bożego Ciała w Krakowie na Kazimierzu.
- ACap – Acta capitulorum nec non iudiciorum ecclesiasticorum selecta, t. I–II, wyd. B. Ulanowski, Kraków 1894–1902.
- ACapCrac – Acta capitulorum Cracoviensis et Plocensis selecta (1438–1523, 1438–1525), wyd. B. Ulanowski, AKH, t. VI, Kraków 1891, s. 1–296.
- ACC – Acta capituli.
- ADKce – Archiwum Diecezjalne w Kielcach.
- ADom – Archiwum Polskiej Prowincji Dominikanów w Krakowie.
- ADSand – Archiwum Diecezjalne w Sandomierzu.
- ADWł – Archiwum Diecezjalne we Włocławku.
- AE – Acta episcopalia.
- AGAD – Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie. W tekście liczby po skrócie AGAD oznaczają dokumenty z działów: Zbiór dokumentów papierowych, Zbiór dokumentów pergaminowych [w dziale tym są też dokumenty papierowe; zawsze informuję, gdy przywołuję dokumenty ze Zbioru dokumentów papierowych – GR]. Zob. też AR, ArchPot, ASK, BOZ, Kapiciana, KGZ, KK, MK, ML.
- AGZ – Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z Archiwum tak zwanego bernardyńskiego we Lwowie, t. I–XVIII, Lwów 1868–1903.
- AHCap – Amondo Herman Capistranum triumphus seu historia fundamentalis de Sancto Joanne Capistrano, Coloniae 1700.
- AJG – Archiwum Klasztoru Ojców Paulinów na Jasnej Górze.
- AKapSand – Archiwum Kapituły Sandomierskiej.

AKH	–	Archiwum Komisji Historycznej (P)AU, t. III i n., Kraków 1886 i n.
AKKw	–	Archiwum Krakowskiej Kapituły Katedralnej (na Wawelu).
AKlar	–	Archiwum Klasztoru Sióstr Klarysek Św. Andrzeja w Krakowie.
AKIKarm	–	Archiwum Klasztoru Karmelitów w Krakowie.
AKP	–	Archiwum Komisji Prawniczej (P)AU, t. I i n., Kraków 1895 i n.
AktaAleks	–	Akta Aleksandra króla polskiego, wielkiego księcia litewskiego itd. (1501–1506), wyd. F. Papée, Kraków 1927.
AktaStPrus	–	Akta Stanów Prus Królewskich, t. I–II, wyd. K. Górski, M. Biskup, Toruń 1955–1957.
AktyArchKom	–	Акты исторический собранные и изданные Археографическою Коммиссиею, т. I, Санктпетербургъ 1841.
AktyCechWil	–	Akty cechów wileńskich 1495–1759, zebrał i przygotował do druku H. Łowmiański przy współdziałaniu M. Łowmiańskiej i S. Kościalkowskiego, Poznań 2006.
AktyJZRossii	–	Акты, относящиеся къ истории Южной и Западной Россіи, т. I: 1361–1598, т. II: 1599–1637, Санктпетербургъ 1863, 1865.
AktyLM	–	Акты Литовской Метрики, т. I, вып. I: 1413–1498 gg., изд. Ф.И. Леонтович, Варшава 1896.
AktyVilKom	–	Акты издаваемые Виленскою Археографическою Коммиссиею, т. X: Акты виленскаго магистрата и Магдебургии, Вильна 1879.
AktyZapRos	–	Акты, относящиеся къ истории Западной Россіи, собранные и изданные Археографическою Коммиссиею, т. I: 1340–1506, Санктпетербургъ 1846.
AlbumPal	–	Album palaeographicum, wyd. S. Krzyżanowski, wyd. 2, Kraków 1927 (wyd. 1: Kraków 1907).
AlbumPal textus	–	Album palaeographicum, wyd. S. Krzyżanowski, Tabularum I–XXXI, textus, wyd. W. Semkowicz i Z. Budkowa, wyd. 2, Kraków 1960 (wyd. 1: Kraków 1935).
AlbumRP	–	Album armorum nobilium Regni Poloniae XV–XVIII saec. Herby nobilitacji i indygenatów XV–XVIII w., oprac. B. Trelińska, Lublin 2001.
ALRG	–	Акты Литовско-русскаго государства, изд. М. Довнар-Запольский, вып. I (1390–1529 г.), Москва 1899.
AMKw	–	Archiwum Kapituły Metropolitalnej w Krakowie (na Wawelu).
AMLw	–	Archiwum, Biblioteka i Muzeum Metropolii Lwowskiej obrządku łacińskiego [przeniesione z Lubaczowa do Krakowa i przechowywane jako dep. w Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie – GR].
AMog	–	Archiwum Opactwa Cystersów w Mogile.
ANarKw	–	Archiwum Narodowe w Krakowie.
ANMPKw	–	Archiwum Kościoła Najświętszej Marii Panny w Krakowie.
ANorbZw	–	Archiwum Klasztoru Sióstr Norbertanek na Zwierzyńcu w Krakowie.
AO	–	Acta officialia.
AP	–	Archiwum Państwowe.
APBg	–	Archiwum Państwowe w Bydgoszczy.
APGd	–	Archiwum Państwowe w Gdańsku.
APKce	–	Archiwum Państwowe w Kielcach.
APLegn	–	Archiwum Państwowe we Wrocławiu. Oddział w Legnicy.
APLn	–	Archiwum Państwowe w Lublinie.

- APŁódź – Archiwum Państwowe w Łodzi.
- APPiotrT – Archiwum Państwowe w Piotrkowie Trybunalskim.
- APPń – Archiwum Państwowe w Poznaniu.
- APPrzem – Archiwum Państwowe w Przemyślu.
- APTor – Archiwum Państwowe w Toruniu.
- APWr – Archiwum Państwowe we Wrocławiu.
- APZielGóra – Archiwum Państwowe w Zielonej Górze.
- AR – Archiwum Radziwiłłów w AGAD.
- ArchivJ-Z – Архивъ Юго-Зарадной Россіи, издаваемый Временною Коммиссією для разбора древнихъ актовъ, ч. 1, т. 10; ч. 4, т. 1; ч. 5, т. 1; ч. 7, т. 1–2; ч. 8, т. 4, Киевъ 1867–1907.
- ArchKal – J. Senkowski, I. Sułkowska, Archiwum dokumentowe miasta Kalisza, w: Osiemnaście wieków Kalisza. Studia i materiały do dziejów miasta Kalisza i regionu kaliskiego, t. I, Kalisz 1960, s. 293–361.
- ArchPot – Archiwum Publiczne Potockich w AGAD (rps 304).
- ArchSang – Archiwum książąt Lubartowiczów Sanguszków w Sławucie, t. I–III, V, wyd. Z.L. Radziwiński, P. Skobielski, B. Gorczak, Lwów 1890–1897.
- ARPozn – Akta radzieckie poznańskie, t. II, wyd. K. Kaczmarczyk, Poznań 1931.
- Ars – Ars scribendi. O sztuce pisania w średniowiecznej Polsce. Katalog wystawy, Gniezno 2008.
- ASK – Archiwum Skarbu Koronnego w AGAD.
- ASKałka – Archiwum Ojców Paulinów na Skałce w Krakowie.
- AStan – Archiwum i Biblioteka Opactwa Św. Wojciecha Sióstr Benedyktynek w Staniątkach.
- AStP – Akten der Ständetage Preussens unter der Herrschaft des Deutschen Ordens, Bd. III–V, hrsg. M. Toeppen, Leipzig 1882–1886.
- ASzcz – Archiwum Opactwa Ojców Cystersów w Szczyrzczy.
- AU – Akta unii Polski z Litwą 1385–1791, wyd. S. Kutrzeba, W. Semkowicz, Kraków 1932.
- AUJag – Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.
- AV – Acta visitationum.
- AYL – Львів, Центральний державний історичний архів України.
- AZP – I. Janosz-Biskupowa, Archiwum Ziem Pruskich. Studium archiwoznawcze, Warszawa 1974.
- BaczWal – K. Baczkowski, Walka o Węgry w latach 1490–1492. Z dziejów rywalizacji habsbursko-jagiellońskiej w basenie środkowego Dunaju, Kraków 1997.
- BalCorpus – O. Balzer, Corpus iuris Polonici medii aevi, KwHist 5, 1891, s. 314–358.
- BalStar – M. Baliński, T. Lipiński, Starożytna Polska pod względem historycznym, geograficznym i statystycznym opisana, t. II, Warszawa 1845.
- BałKar – M. Bałaban, Karaici w Polsce, „Nowe Życie. Miesięcznik poświęcony nauce, literaturze i sztuce żydowskiej”, R. I, t. II (z. 4–6), Warszawa 1924, s. 14–31.
- BałSt – M. Bałaban, Studia historyczne, Warszawa 1927.

- Baran – K. Baran, Prawa i przywileje królewskiego wolnego miasta Nowego Targu, Nowy Targ 1908.
- Bard – Bardejov, Štátny okresný archív [dokumenty papierowe z zespołu: m. Bardejov].
- BBg – Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. dr. Witolda Bełzy w Bydgoszczy.
- BCz – Biblioteka Książąt Czartoryskich w Krakowie.
- Bel – Белоруссия в эпоху феодализма, т. I, Минск 1959.
- BerItin – Н.Г. Бережков, Итинерарий великих князей литовских по материалам Литовской Метрики (1481–1530 гг.), „Археографический Ежегодник за 1961 год”, Москва 1962.
- BerLM – Н.Г. Бережков, Литовская Метрика как исторический источник. Часть первая: О первоначальном составе книг Литовской Метрики по 1522 год, Москва 1946.
- Bersohn – M. Bersohn, Dyplomatariusz dotyczący Żydów w dawnej Polsce na źródłach archiwalnych osnuty (1388–1782), Warszawa 1910.
- Bersz I – С.А. Бершадский, Документы и регесты къ исторіи литовскихъ евреевъ въ Россіи, т. I, Санктпетербургъ 1882.
- Bersz III – С.А. Бершадский, Русско-Еврейский Архивъ. Документы и материалы для исторіи евреевъ въ Россіи, т. III, Санктпетербургъ 1903.
- BiaLn – L. Białkowski, Lublin na starych szlakach handlowych, „Pamiętnik Lubelski”, t. III, 1938, s. 288–299.
- BisGórZb – M. Biskup, K. Górski, Kazimierz Jagiellończyk. Zbiór studiów o Polsce drugiej połowy XV wieku, Warszawa 1987.
- BisSt – M. Biskup, Stosunek Gdańska do Kazimierza Jagiellończyka w okresie wojny trzynastoletniej 1454–1466, „Roczniki Towarzystwa Naukowego w Toruniu”, R. 56, za rok 1951, z. 1, [wyd.] 1952.
- BisTrz – M. Biskup, Trzynastoletnia wojna z Zakonem Krzyżackim, 1454–1466, Warszawa 1967.
- BisUw – M. Biskup, Uwagi o komentarzu krytycznym: Lata wojny trzynastoletniej w „Historii polskiej” Jana Długosza, SŻ 12, 1967, s. 125–147.
- BisZj – M. Biskup, Zjednoczenie Pomorza Wschodniego z Polską w drugiej połowie XV wieku, Warszawa 1959.
- Bit – Bitburg (Niemcy). Prywatna kolekcja dr. Tomasza Niewodniczańskiego. Zespół dokumentów pergaminowych z dawnego Archiwum Potockich w Łańcucie.
- BJag – Biblioteka Jagiellońska w Krakowie.
- BKórn – Biblioteka Kórnicka Polskiej Akademii Nauk w Kórnku.
- BKUL – Biblioteka Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie.
- BLAN – Vilnius, Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka [część dokumentów pergaminowych, przechowywanych w Bibliotece Litewskiej Akademii Nauk im. Wróblewskich w Wilnie, została udostępniona na stronie internetowej: <http://www.mab.lt/parchments/index.html>].
- Blumenstok – A. Blumenstok, Wiadomość o rękopisach prawno-historycznych Biblioteki Cesarskiej w Petersburgu. Sprawozdanie z poszukiwań, AKP, t. VI, 1891, s. 379–463.

- BŁopac – Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie.
- BN – Biblioteka Narodowa w Warszawie.
- Bobrzyński – M. Bobrzyński o ustawodawstwie nieszawskim Kazimierza Jagiellończyka, Kraków 1873.
- Bojaruniec – E. Bojaruniec, Geneza herbu gdańskiej rodziny patrycjuszowskiej von der Beków, w: Komturzy, rajcy, żupani, red. B. Śliwiński, Malbork 2005, s. 45–59.
- BonHerb – A. Boniecki, Herbarz polski, t. V–VI, Warszawa 1902–1903.
- BonPocz – A. Boniecki, Poczet rodów w Wielkim Księstwie Litewskim w XV i XVI wieku, Warszawa 1883.
- Borz – A. Borzemski, Archiwa w Sanoku, Jaśliskach, Króliku wołoskim, Hłomczy, Ładzinie i Klimkówce, Sanok 1905.
- BOss – Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu.
- BOZ – Biblioteka Ordynacji Zamoyskich w AGAD (rękopisy).
- BPANKw – Biblioteka Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie.
- BRacz – Miejska Biblioteka Publiczna im. Edwarda Raczyńskiego w Poznaniu.
- BrandZał – A. Brandowski, Założenie uniwersytetu krakowskiego w roku 1364, Kraków 1872.
- Brat – Bratislava, Slovenský národný archív [dok. pap. z zespołu archiwum prepozytury: Leles].
- BUAM – Biblioteka Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.
- Bud – Budapest, Magyar Országos Levéltár [dokumenty papierowy i pergaminowy z zespołu: Diplomataikai Levéltár].
- BujBiecz – Materiały do historii miasta Biecza (1361–1632), oprac. F. Bujak, Kraków 1914.
- BullPol – Bullarium Poloniae, t. VI (1447–1464), ed. I. Sułkowska-Kuraś i S. Kuraś, cooperantibus P. Szaniecki i M. Kowalczyk, Romae–Lublina 1998.
- BUWarsz – Biblioteka Uniwersytetu Warszawskiego.
- CatCodBJag – Catalogus codicum manuseriptorum medii aevi latinorum, qui in Bibliotheca Jagellonica Cracoviae asservantur, t. I–III, oprac. Z. Włodek, J. Zathay, M. Zwiercan, Wrocław 1980–1984.
- CDBr – Codex diplomaticus Brandenburgensis, Hauptteil II, Bd. 5; Hauptteil III, Bd. 1–3, hrsg. A.F. Riedel, Berlin 1848–1861.
- CDRP – Codex diplomaticus Regni Poloniae et Magni Ducatus Lithuaniae, t. I, IV, wyd. M. Dogiel, Wilno 1758, 1764.
- CE – Codex epistolaris saeculi decimi quinti, t. I–III, wyd. A. Sokołowski, J. Szujski, A. Lewicki, Kraków 1876–1894.
- ChądźHist – J.N. Chądzyński, Historyczno-statystyczne opisy miast starożytnych w ziemi sandomierskiej leżących, t. II, Warszawa 1855.
- ChądźWspomn – J.N. Chądzyński, Wspomnienia sandomierskie i opis miasta Sandomierza w dwóch częściach, Warszawa 1850.
- ChmielDok – Zbiór dokumentów znajdujących się w Bibliotece hr. Przezdzieckich w Warszawie, wyd. A. Chmiel, Kraków 1890.
- ChmielRzeźn – A. Chmiel, Rzeźnicy krakowscy, Kraków 1930.

- ChPr – Христоматія по исторіи русскаго права, сост. М. Владимірській-Будановъ, вып. 1, изд. 2, Кіевъ 1876; вып. 2, Ярославль 1873.
- ChSSSR – Хрестоматія по исторіи СССР с древнейших времен до конца XV века, изд. и ред. М.Н. Тихомиров, Москва 1960.
- CieszkMat – A. Cieszkowski, Materiały do historii Jagiellonów z archiwów weneckich, cz. 3, Roczniki Towarzystwa Przyjaciół Nauk Poznańskiego, t. XIX, Poznań 1892, s. 1–73.
- CIP – Corpus iuris Polonici, t. III (1506–1522), wyd. O. Balzer, Kraków 1906.
- Cont – A. Contarini, Podróże przez Polskę 1474–1475, w: Cudzoziemcy o Polsce. Relacje i opinie, wybrał i oprac. J. Gintel, t. I, Kraków 1971, s. 104–111.
- CopLanc – Copiarium privilegiorum et aliorum documentorum Conventus Lanciencis Ordinis Praedicatorum 1387–1616. Kopiařusz przywilejów i innych dokumentów konwentu łęczyckiego Zakonu Kaznodziejów 1387–1616, oprac. T. Stolarczyk, współpraca D. Gwis, Łęczyca 2009.
- CP – Capitulum Posnaniense.
- CPH – „Czasopismo Prawno-Historyczne”.
- CrArt – Cracovia artificum: [I] Cracovia artificum 1300–1500, wyd. J. Ptańnik, Kraków 1917; [II] Cracovia artificum. Supplementa. Teksty źródłowe do dziejów kultury i sztuki z archiwaliów kurialnych i kapitulnych w Krakowie 1441–1450, wybrał i oprac. B. Przybyszewski, Kraków 1993; [III] Cracovia artificum. Supplementa 1462–1475. Komentarz, wybrał i oprac. B. Przybyszewski, Kraków 2000; [IV] Cracovia artificum. Supplementa. Teksty źródłowe do dziejów kultury i sztuki z archiwaliów kurialnych i kapitulnych w Krakowie 1451–1460, wybrał i oprac. B. Przybyszewski, Kraków 2001.
- CUJ – Codex diplomaticus Universitatis studii generalis Cracoviensis, t. II–III, Kraków 1873–1880.
- Czapl – P. Czaplewski, Senatorowie świeccy, podskarbiowie i starostowie Prus Królewskich 1454–1772, Toruń 1921.
- CzerPyzdry – M.R. Czerniak, Nieznane źródła do dziejów Pyzdry, w: Civitas Pyzdry: archiwalia XIII–XX stulecia. Wystawa z okazji 750-lecia miasta Pyzdry, red. M.R. Czerniak, J. Łojko, Pyzdry 2005, s. 17–18.
- CzubekKat – J. Czubek, Katalog rękopisów Akademii Umiejętności w Krakowie, Kraków 1906; [CzubekKat Dod.] Dodatek I, Kraków 1912.
- Czwojdrak – B. Czwojdrak, Rogowscy herbu Działosza podskarbiowie królewscy. Studium z dziejów możnowładztwa małopolskiego w drugiej połowie XIV i w XV wieku, Katowice 2002.
- DanSkarb – Skarbiec dyplomatów papieskich, cesarskich, królewskich, książęcych, uchwał narodowych [...], t. I–II, wyd. I. Daniłowicz, Wilno 1860–1862.
- DanSt – Statut Kazimierza Jagiellończyka, pomnik najdawniejszych uchwał litewskich z XV wieku, wyd. I. Daniłowicz, Wilno 1826.
- DąbkSan – P. Dąbkowski, Ziemia sanocka w XV stuleciu, cz. 1, Lwów 1931.
- DąbrWład – J. Dąbrowski, Władysław I Jagiellończyk na Węgrzech (1440–1444), Warszawa 1922.

- Dipl – *Diplomata regum Poloniae et privilegia cardinalium Polonorum a saeculo XIII usque ad saeculum XVI in chartis pergamineis scripta et in archivo capituli Sandomiriensis conservata*, wyd. J. Wiśniewski, Warszawa 1928.
- Dł – *Joannis Dlugossii, Annales seu cronicae incliti Regni Poloniae*, lib. XI et XII (1431–1444), Warszawa 2001; [Dł XII/1] lib. XII (1445–1461), Kraków 2003; [Dł XII/2] lib. XII (1462–1480), Warszawa 2006.
- Dłpol – *Jana Długosza, Roczniki czyli kroniki sławnego Królestwa Polskiego*, księga 12 (1445–1461), Warszawa 2004; [Dłpol 12/3] księga 12 (1462–1480), Warszawa 2006.
- DługElita – *W. Długokęcki, Elita władzy miasta Malborka w średniowieczu*, Malbork 2004.
- DługPrz – *W. Długokęcki, Przywilej Kazimierza Jagiellończyka dla Nowego Stawu z 3 sierpnia 1476 roku*, „Rocznik Elbląski” 16, 1998, s. 89–93.
- DocBg – *Documenta Ecclesias [!] civitatis Bidgostiensis (Bromberg) concernentia*, Berlin 1918.
- DocMol – *M. Costăchescu, Documentele moldovenești înalte de Ștefan cel Mare*, vol. II, Iași 1932.
- DokAAWr – *Wykaz regestów dokumentów Archiwum Archidiecezjalnego we Wrocławiu*, oprac. W. Urban, Warszawa 1970.
- DokAPWr – *Dokumenty książąt i królów polskich. Wystawa zorganizowana przez Archiwum Państwowe we Wrocławiu*, Wrocław 2002.
- DokKuj – *Dokumenty kujawskie i mazowieckie, przeważnie z XIII wieku*, wyd. B. Ulanowski, Kraków 1887, AKH, t. IV, Kraków 1888, s. 111–531.
- DokLubiń – *Dokumenty opactwa benedyktynów w Lubiniu z XIII–XV w.*, wyd. Z. Perzanowski, Warszawa 1975.
- DokMJust – *Документы Московского Архива Министерства Юстиции*, т. I, изд. М.В. Довнар-Запольский, Москва 1897.
- DokNorbImb – *Dokumenty Klasztoru PP. Norbertanek w Imbramowicach z lat 1228–1450*, wyd. Z. Kozłowska-Budkowa, AKH, seria 2, t. IV (ogólnego zbioru t. XVI), nr 2, Kraków 1948, s. 77–126.
- DokPop – *Dokumenty wsi Popowice z XV i XVI w.*, oprac. i wyd. Z. Perzanowski, *Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego* 943, *Prace historyczne* z. 92, 1990, s. 103–126.
- DokPozn CD – *Dokumenty miasta Poznania [1253] 1254–1790*, CD 1 (sygnatury D 1 – D 439), Poznań 2003 [dostęp w internecie: <http://www.wbc.poznan.pl>].
- DokRad – [I] B. Wyrozumska, *Dokumenty miasta Radomia z lat 1355–1450*, „Biuletyn Kwartalny Radomskiego Towarzystwa Naukowego”, t. III, Radom 1966, z. 4; [II] *Dokumenty miasta Radomia z lat 1444 do 1611*, „Biuletyn Kwartalny Radomskiego Towarzystwa Naukowego”, t. XXI, z. 4, Radom 1984 (wyd. 1987), s. 16–74.
- DokSZK – *Dokumenty sądu ziemskiego krakowskiego 1302–1453*, oprac. Z. Perzanowski, Wrocław 1971.
- DörflMat – *Materiały do historii miasta Sambora 1390–1795*, wyd. A. Dörflerówna, Lwów 1936.
- Droh – *Z archiwum Drohobycza. Zbiór przywilejów, aktów, dekretów granicznych, lustracji, memoriałów itp.*, wyd. F. Gątkiewicz, Drohobycz 1906.

- DuchGram – Духовный и договорный грамоты великих и удельных князей XIV–XVI вв., изд. Л.В. Черепнин, Москва–Ленинград 1950.
- DworzLel – W. Dworzaczek, Leliwici Tarnowscy. Z dziejów możnowładztwa małopolskiego, wiek XIV–XV, Warszawa 1971.
- Dydyński – J. Dydyński, Wiadomości historyczne o mieście Kłecku, Gniezno 1858.
- DziwKat – K. Dziwik, Katalog dokumentów pergaminowych Biblioteki Polskiej Akademii Nauk w Krakowie, cz. 1–2, Wrocław 1966–1968.
- DzKoła – Najdawniejsze dzieje Koła (do lat 20. XVI stulecia), red. K. Witkowski, Koło 2012.
- DzPozn – Dzieje Poznania i Województwa Poznańskiego (w granicach z 1974 r.). Informator o materiałach archiwalnych, [t. I], t. II, red. C. Skopowski, Warszawa 1972, 1982.
- DzŚremu – S. Chmielewski, M. Drozdowski, J. Fogel, Dzieje Śremu, red. S. Chmielewski, Warszawa 1972.
- Eschenloer – Peter Eschenloer, Geschichte der Stadt Breslau, hrsg. G. Roth, Teilbd. I–II, München–Berlin 2003 (wyd. 1: Peter Eschenloer's Stadtschreibers zu Breslau, Geschichten der Stadt Breslau, oder Denkwürdigkeiten seiner Zeit von Jahre 1440 bis 1479, Bd. I–II, hrsg. J.G. Kunisch, Breslau 1827–1828) [jest to dokonane przez samego autora tłumaczenie wcześniej napisanej przez niego wersji łacińskiej kroniki, wersja niemiecka została przeredagowana, pojawiły się nowe elementy, inne zostały opuszczone, wersję łacińską również cytuję: SRSil VII; w itinerarium cytowane są także liczne załączniki dokumentowe i epistolograficzne, jakie zebrał i które H. Markgraf wydał oddzielnie: SRSil VIII–IX – GR].
- FastLes – A. Fastnacht, Dzieje Leska do 1772 roku, Rzeszów 1988.
- FijPaul – [I] Zbiór dokumentów zakonu OO. Paulinów w Polsce, z. 1, wyd. J. Fijałek, Kraków 1938; [II] Zbiór dokumentów OO. Paulinów w Polsce, t. II, oprac. J. Zbudniewek, Warszawa 2004.
- FijUchrz – J. Fijałek, Kościół rzymsko-katolicki na Litwie. Uchrześcijanie Litwy przez Polskę i zachowanie w niej języka ludu po koniec Rzeczypospolitej, w: Polska i Litwa w dziejowym stosunku, Kraków 1914, s. 35–333.
- FontAustr – Fontes rerum Austriacarum, Abt. 2, Bd. XX, hrsg. F. Palacký, Wien 1860.
- FroelichGesch – X. Froelich, Geschichte des Graudenzer Kreises, t. I, Graudenz 1868.
- Gacki – J. Gacki, Benedyktynski Klasztor Świętego Krzyża na Łysej Górze, Warszawa 1873.
- GawDob – W.H. Gawarecki, Opis topograficzno-historyczny ziemi Dobrzyńskiej, Płock 1825.
- GawPł – W.H. Gawarecki, Przywileje, nadania i swobody przez królów polskich, książąt mazowieckich i biskupów płockich udzielone miastom województwa płockiego, Warszawa 1828.
- GąsBr – A. Gąsiorowski, Sądy nadworne w Brodni w XV wieku, CPH 23, 1972, z. 1, s. 171–178.
- GąsPod – A. Gąsiorowski, Podróże panującego w średniowiecznej Polsce, CPH 25, 1973, z. 2, s. 41–68.

- GąsPolskie – A. Gąsiorowski, Polskie itineraria późnośredniowieczne, ZH 50, 1985, nr 3, s. 221–238.
- GąsWlkp – A. Gąsiorowski, Wielkopolska w ostatnich księgach Roczników Jana Długosza, SŻ 15, 1971, s. 173–194.
- GoIdz – Ł. Gołębiowski, Dzieje Polski za panowania Kazimierza, Jana Olbrachta i Alexandra (Dziejów Polski za panowania Jagiellonów, t. III) Warszawa 1848.
- GórHist – K. Górski, Historia jazdy polskiej, Kraków 1894.
- GórRozb – K. Górski, Rozbiór krytyczny wiadomości Długosza o poddaniu się Prus Polsce w r. 1454, ZH 26, 1961, z. 4, s. 127–143.
- GórTor – K. Górski, Kilka dokumentów toruńskich z r. 1453, „Zapiski Towarzystwa Naukowego w Toruniu”, t. XV, 1949, z. 1–2, s. 181–186.
- GórZw – K. Górski, Związek Pruski i poddanie się Prus Polsce, Poznań 1949.
- Grünhagen u. Markg – Lehns- und Besitzurkunden Schlesiens und seiner einzelnen Fürstenthümer im Mittelalter, hrsg. C. Grünhagen, H. Markgraf, cz. 2, Leipzig 1883.
- Grabowski – J. Grabowski, Z dziejów stosunków Polski z Zakonem Krzyżackim w Prusach (XIII–XVI wiek), Warszawa 2006.
- GrabPiech – T. Grabarczyk, Piechota zaciężna Królestwa Polskiego w XV wieku, Łódź 2000.
- GramLit – Грамоты великих князей литовских съ 1390 по 1569 годъ, изд. В. Антонович, К. Козловский, Киев 1868.
- GramNov – Грамоты Великого Новгорода и Пскова, ред. С.Н. Валк, Москва 1949.
- Gruk – M. Grukowski, Kilka uwag o pieczęciach z okresu panowania Kazimierza Jagiellończyka, SŻ 51, 2013, s. 19–32.
- GrygJur – R. Grygiel, T. Jurek, Zduny. Późnośredniowieczne i nowożytne rezydencje właścicieli miasta, Łódź 1999.
- Grzeg – M. Grzegorz, Analiza dyplomatyczno-sfragistyczna dokumentów traktatu toruńskiego 1466 r., „Roczniki Towarzystwa Naukowego w Toruniu” 75/1, 1970.
- Gumpl – L. Gumplowicz, Prawodawstwo polskie względem Żydów, Kraków 1867.
- HalDz – O. Halecki, Dzieje unii jagiellońskiej, t. I: W wiekach średnich, Kraków 1919.
- HalInw – O. Halecki, Z Jana Zamoyskiego inwentarza Archiwum koronnego. Materiały do dziejów Rusi i Litwy w XV w., AKH, t. XII, cz. 1, Kraków 1919, s. 146–218.
- HalŚw – O. Halecki, Ostatnie lata Świdrygiełły i sprawa wołyńska za Kazimierza Jagiellończyka, Kraków 1915.
- Heck – W. Heck, Archiwa miejskie księstw oświęcimskiego i zatorskiego, Kraków 1891.
- Hellmann – M. Hellmann, Beiträge zur Geschichte des Dreizehnjährige Krieges im Ordenslande Preussen, „Jahrbuch für die Geschichte Mittel- und Ostdeutschlands” 8, Tübingen 1960, s. 1–49.
- Hirsch – T. Hirsch, Danzigs Handels- und Gewerbsgeschichte unter der Herrschaft des deutschen Ordens, Leipzig 1858.

- HR – Hanserecesse, bearb. G. von der Ropp, Abt. II, Bd. 4–6, Leipzig 1888–1890.
- Hrabyk – P. Hrabyk, Spytko z Jarosławia, „Rocznik Przemyski” 2, 1913, s. 5–199.
- Hrusza – A.I. Груша, Канцелярыя Вялікага княства Літоўскага 40-х гадоў XV – першай паловы XVI ст., Мінск 2006.
- HruszDok – М. Грушевський, Кілька київських документів XV–XVI в., ZapSz 5, т. 11, кн. 3, Львів 1896, s. 1–12.
- HruszKij – М. Грушевський, До питання про правнодержавне становище київських князів XIX і XV в., ZapSz 8, т. 31–32, кн. 5–6, Львів 1899, s. 1–27.
- HruszMat – М. Грушевський, Матеріали до історії суспільно-політичних і економічних відносин Західньої України, ч. I, Львів 1905.
- HruszPin – М. Грушевський, Пинское полесье. Пинські акти XV–XVI вв., Київ 1901.
- HU – Hansisches Urkundenbuch, Bd. VII/1, VIII–XI, Halle–Leipzig–Weimar 1899–1939.
- HurmDok – E. Hurmuzaki, Documente privitoare la istoria Românilor, vol. I, part. 2: 1346–1450; vol. II, part. 2: 1451–1510, Bucuresci 1890–1891.
- IA – Index actorum saeculi XV ad res publicas Poloniae spectantium, wyd. A. Lewicki, Kraków 1888.
- IMT – Iura Masoviae terrestria. Pomniki dawnego prawa mazowieckiego ziemskiego, t. I–II, wyd. J. Sawicki, Warszawa 1972–1973.
- Inv – Inventarium omnium et singulorum privilegiorum, litterarum, diplomatum, scripturarum et monumentorum, quaecunque in archivo regni in arce Cracoviensi continentur, wyd. E. Rykaczewski, Lutetiae Parisiorum 1862.
- InwBJag – Inwentarz rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej nr 7001–8000, cz. 2: Nr 7501–7800, oprac. A. Jałbrzykowska, Kraków 1966.
- InwKaz – Inwentarz archiwum miasta Kazimierza pod Krakowem 1335–1802, oprac. M. Friedberg, Warszawa 1966.
- JablRew – A. Jabłonowski, Rewizya zamków ziemi wołyńskiej w połowie XVI w., Warszawa 1877 (Źródła Dziejowe, t. VI).
- JablWoł – Sprawy wołoskie za Jagiellonów. Akta i listy, wyd. A. Jabłonowski, Warszawa 1878 (Źródła Dziejowe, t. X).
- JakArch – J. Jakubowski, Archiwum Państwowe W. X. Litewskiego i jego losy, „Archeion” 9, 1931, s. 1–18.
- JakNieśw – J. Jakubowski, Czy istnieli kniaziowie Nieświescy, „Ateneum Wileńskie”, R. I, z. 1, Wilno 1923, s. 1–9.
- JakZem – И. Якубовскій, Земскіе привилеи Великаго Княжества Литовскаго, „Журналь Министерства Народнаго Просвещения” 4, Санктпетербургъ 1903, s. 239–278.
- JanChron – I. Janosz-Biskupowa, Chronologia zjazdów stanów Prus Królewskich w latach 1466–1492, „Acta Universitatis Nicolai Copernici”, Historia IX, Nauki Humanistyczno-Społeczne, z. 58, 1973, s. 113–131.
- JanNiesz – I. Janosz-Biskupowa, O położeniu i przeniesieniu Nieszawy (Z dziejów handlu wiślanego w XV wieku), „Zapiski Towarzystwa Naukowego w Toruniu”, t. XX, z. 1–4 (ogólnego zbioru 161–164), Toruń 1955, s. 167–195.

- Janota – E. Janota, *Bardziejów. Historyczno-topograficzny opis miasta i okolicy*, Kraków 1862.
- JanTor – I. Janosz-Biskupowa, *Rola Torunia w Związku Pruskim i wojnie trzynastoletniej w latach 1440–1466*, Toruń 1965.
- JawItin – R. Jaworski, *Dwór litewski Kazimierza Jagiellończyka (1440–1492)*. Rozprawa doktorska napisana pod kierunkiem Prof. M. Koczerskiej, obroniona w 2004 r. na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Warszawskiego; mps: Biblioteka Instytutu Historycznego Uniwersytetu Warszawskiego, sygn. P.Dr. 383/1,2 [cytuje Aneks A: *Litewskie itinerarium Kazimierza Jagiellończyka (1440–1492)*, s. 4–24 – GR].
- JawMołd – R. Jaworski, *Michała kanclerza mołdawskiego związki z państwem Jagiellonów*. Na marginesie publikacji nieznanego listu Kazimierza Jagiellończyka, w: „*Молода нація. Альманах*” 3, Київ 2001, s. 169–195.
- JawRadz – R. Jaworski, *Z najdawniejszych dokumentów domeny Radziwiłłowskiej*, *SŻ* 39, 2001, s. 101–114.
- JH – *Regesta historico-diplomatica Ordinis S. Mariae Theutonicorum 1198–1525, pars I–II*, bearb. E. Joachim, hrsg. W. Hubatsch, Göttingen 1948–1950.
- JusPol – *Jus Polonicum*, wyd. J.V. Bandtkie, Warszawa 1831.
- KaczmDok – K. Kaczmarczyk, *Dokument hołdowniczy Gdańska z roku 1454*, Gdańsk 1938.
- KaczmUJ – K. Kaczmarczyk, *Catalogus diplomatum pergamenearum Universitatis Jagellonicae Cracoviensis*, Kraków 1953.
- Kalocsa – *Kalocsa, Levéltár Archiepiscopale et Capitulare [dok. perg.]*.
- Kałwa – P. Kałwa, *Przywilej fundacyjny Władysława Jagiełły dla kapituły chełmskiej z r. 1429*, *KwHist* 47, 1933, t. I, s. 73–77.
- KanKonv – K. Kantak, *Die Entstehung der polnischen Konvente der Böhmischo-Polnischen Franziskaner-Provinz*, „*Franziskanische Studien*” 16, 1929, s. 81–119.
- Kapiciana – *Zbiór Ignacego Kapicy Milewskiego w AGAD*.
- KarczIn – D. Karczewski, *W 550. rocznicę odnowienia przywileju lokacyjnego miasta Inowrocławia*, „*Ziemia Kujawska*”, t. XIV, Inowrocław 2000–2001, s. 67–73.
- KatAKr – *Katalog Krajowego Archiwum Aktów Grodzkich i Ziemskich w Krakowie*, wyd. S. Kutrzeba, Kraków 1909 (Teka Grona Konserwatorów Galicji Zachodniej, t. III).
- KatAPTor I – A. Radziwiński, J. Tandecki, *Katalog dokumentów i listów krzyżackich oraz dotyczących wojny trzynastoletniej z Archiwum Państwowego w Toruniu*, cz. 2 (1454–1510), Warszawa 1998.
- KatAPTor II – A. Radziwiński, J. Tandecki, *Katalog dokumentów i listów królewskich z Archiwum Państwowego w Toruniu (1345–1789)*, Warszawa 1999.
- KatArchAug – W. Kolak, *Katalog Archiwum OO. Augustianów w Krakowie 1299–1950*. Dokumenty pergaminowe, oprac. K. Jelonek-Litewkowa, Kraków 1996.
- KatArchKarm – W. Kolak, *Katalog Archiwum OO. Karmelitów w Krakowie „na Piasku” 1398–1945 (1988)*, Kraków 1997.

- KatBCz – Katalog dokumentów pergaminowych Biblioteki Czartoryskich w Krakowie, cz. 1: Dokumenty z lat 1148–1506, wyd. W. Szelińska, J. Tomaszewicz, Kraków 1975; cz. 2: Dokumenty z lat 1506–1828, oprac. J. Tomaszewicz, Kraków 1991.
- KatBernardynek – Katalog Archiwum Klasztoru Sióstr Bernardynek przy kościele św. Józefa w Krakowie, oprac. o. R. Gustaw i K. Kaczmarczyk, ABiMK, t. XX, 1970, s. 5–94.
- KatBJag – Katalog zbioru dokumentów pergaminowych Biblioteki Jagiellońskiej, oprac. K. Nabiałek, W. Świeboda, M. Zdanek przy współpracy R. Tatarzyńskiego, red. K. Nabiałek, Kraków 2012.
- KatFotUJ – Katalog fotografii dokumentów średniowiecznych Zakładu Nauk Pomocniczych Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, przygotowali B. Wyrozumska, H. Rawska i P. Rabiej, CD-ROM, Kraków 2001.
- KatKętrz – Katalog Archiwum Aktów Dawnych Miasta Krakowa, I. Dyplomy pergaminowe, red. S. Krzyżanowski, oprac. S. Kętrzyński [i in.], Kraków 1907.
- KatKier – Katalog dokumentów i listów królewskich ze zbioru Kazimierza Kierskiego, oprac. J. Eis, Bydgoszcz 2005.
- KatKUL – H. Mańkowska, Katalog dokumentów Biblioteki Uniwersyteckiej KUL, ABiMK, t. XVII, 1968, s. 5–28.
- KatLn – Katalog dokumentów Archiwum Państwowego w Lublinie, część 1: Katalog dokumentów miasta Lublina, jego jurydyk, cechów, kościołów i klasztorów 1317–1792; część 2: Katalog dokumentów różnej proveniencji miast, wsi, cechów, parafii, klasztorów i osób prywatnych 1397–1794, oprac. M. Trojanowska, Lublin 1996, 1998.
- KatLw – Каталог пергаментних документів Центрального державного історичного архіву УРСР у Львові, Київ 1972.
- KatŁopac – Katalog rękopisów Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie, [cz. 1, rękopisy 1–1314], Dodatek I-szy [rękopisy 1315–1728], zestawiał A. Jaworowski, Lublin 1913–1917.
- KatMog – Katalog archiwum opactwa cystersów w Mogile, oprac. K. Kaczmarczyk, G. Kowalski, Kraków 1919.
- KatMuzNarKw – J. Tomaszewicz, Katalog dokumentów pergaminowych Muzeum Narodowego w Krakowie, Kraków 1992.
- KatNiew – Katalog dokumentów pergaminowych ze zbiorów Tomasza Niewodniczańskiego, oprac. J. Tomaszewicz i M. Zdanek, red. W. Bukowski, Kraków 2004.
- KatNMP – Katalog kościoła N.P. Maryi w Krakowie, wyd. E. Długopolski, Kraków 1916 (Teka Grona Konserwatorów Zabytków Galicji Zachodniej, t. VI).
- KatPrz I – J. Smółka, Katalog starożytnego archiwum miejskiego i Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemyślu, I. Dyplomy pergaminowe, Przemyśl 1921.
- KatPrz II – Akta miasta Przemyśla (1356–1389) 1402–1944 (1945–1983), t. II, cz. 1: J. Smółka, Katalog Archiwum Aktów Dawnych Miasta Przemyśla (1356–1389) 1402–1888, wyd. 2, poprawione i uzupełnione (wyd. 1: Przemyśl 1928); cz. 2: Inwentarz zespołu archiwalnego 1774–1944 (1945–1983), wstęp i oprac. J. Krochmal, Przemyśl 2000.

- KatSang – Katalog pergaminów znajdujących się w Archiwum X.X. Sanguszków w Sławucie, ułożył B. Gorczak, Sławuta 1912.
- KatSyn – Katalog pokazu zabytków ze zbiorów Synodu ewangelicko-reformowanego w Wilnie. Pamiątka zjazdu ewangelickiego w Wilnie, Wilno 1926.
- KatTarn – Katalog dokumentów pergaminowych Muzeum Okręgowego w Tarnowie, oprac. A. Majcher-Węgrzynek, Tarnów [1990].
- KatVil – Каталог древнимъ актовымъ книгамъ губерній: виленской, минской и ковенской, также книгамъ некоторыхъ судовъ губерній моголевской и смоленской, хранящимся ныне въ Центральномъ архиве въ Вильне, сост. Н. Горбачевскимъ, Вильна 1872.
- KatWr – Katalog dokumentów, listów oraz pieczęci królów, królowych polskich przechowywanych w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, oprac. M. Chmielewska, Wrocław 1991.
- KBR – Katalog Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu, t. I, wyd. M.E. Sosnowski, L. Kurtzmann, Posen 1885.
- KętrzOss – Katalog rękopisów Biblioteki Zakładu Nar. im. Ossolińskich, t. I, II, wyd. W. Kętrzyński, Lwów 1881, 1898.
- KętrzUw – S. Kętrzyński, Uwagi i przyczynki do studyów nad kancelaryą koronną Kazimierza Jagiellończyka, „Przegląd Historyczny” 15, 1912, nr 2, s. 89–112.
- KGZ – rękopiśmienne sądowe księgi grodzkie (G) i ziemskie (Z) w archiwach: AGAD – Brześć, Brzeziny, Drohiczyń, Łęczyca, Sieradz; ANarKw – Biecz, Czchów, Kraków, Oświęcim, Pilzno, Sącz; APLn – Chełm, Lublin; AYL – Lwów; APPñ – Gniezno, Kalisz, Kcynia, Konin, Kościan, Nakło, Poznań, Pyzdry, Wschowa.
- Kiryk – Pergaminy. Archiwum Kapituły Katedralnej Sandomierskiej. Katalog, oprac. F. Kiryk, Sandomierz 2002.
- KK – Księgi Kanclerskie Metryki Koronnej w AGAD.
- KM – Kodeks dyplomatyczny Małopolski, t. III–IV, wyd. F. Piekosiński, Kraków 1887–1905.
- KM 5 – Materiały do tomu 5 Kodeksu dyplomatycznego małopolski 1450–1506, w: Pracownia Słownika Historyczno-Geograficznego Małopolski IH PAN w Krakowie [materiały do kodeksu zebrane są w teczkach opatrzonych literami A, A–B/1, A–B/2, C–Y – GR].
- KMaz – Kodeks dyplomatyczny Księstwa Mazowieckiego, wyd. J.T. Lubomirski, Warszawa 1863.
- KmK – Kodeks dyplomatyczny miasta Krakowa, cz. 1–4, wyd. F. Piekosiński, Kraków 1879–1882.
- Knigi – Книги польской коронной метрики XV столетія (Matricularum Regni Poloniae codices saeculo XV conscripti), т. I [wyd. A. Mysłowski, W. Graniczny], Варшава 1914.
- KobDok – E. Kobzdaj, Nieznane dokumenty Kazimierza Jagiellończyka w Archiwum Państwowym w Legnicy, „Szkice Legnickie” 6, 1971, s. 187–197.
- KoczDuch – M. Koczerska, Jak duchowieństwo krakowskie witało króla i królową w XV wieku, w: Ecclesia – cultura – potestas. Studia z dziejów kultury i społeczeństwa, Kraków 2006, s. 477–487.

- KoczZb – M. Koczerska, Zbigniew Oleśnicki i Kościół krakowski w czasach jego pontyfikatu 1423–1455, Warszawa 2004.
- KolDz – L. Kolankowski, Dzieje Wielkiego Księstwa Litewskiego za Jagiellonów, t. I: 1377–1499, Warszawa 1930.
- KolStan – W. Kolak, J. Marecki, S. Radoń, Inwentarz Archiwum benedyktynek w Staniątkach, Kraków 2003.
- KopReg – K. Kopiński, P. Oliński, Regesty dokumentów i wzmianek źródłowych do dziejów średniowiecznego Torunia i Prus w tzw. Zbiorze Klosego w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, cz. 2, ZH 68, 2003, z. 4, s. 109–132.
- KorL – L. Korczak, Litewska rada wielkksiążęca w XV wieku, Kraków 1998.
- KorM – L. Korczak, Monarcha i poddani. System władzy w Wielkim Księstwie Litewskim w okresie wczesnojagiellońskim, Kraków 2008.
- Kot – S. Kot, Anglo-polonica. Angielskie źródła rękopiśmienne do dziejów stosunków kulturalnych Polski z Anglią, w: Nauka Polska. Jej potrzeby, organizacja i rozwój, t. XX, Warszawa 1935, s. 49–140.
- KP – Kodeks dyplomatyczny Polski, t. I–IV, wyd. L. Rzyszczewski, A. Muczowski, J. Bartoszewicz, M. Bobowski, Warszawa 1847–1887.
- KPozn – Kodeks przywilejów Poznania z XIV wieku, wyd. W. Maisel, „Studia i Materiały do Dziejów Wielkopolski i Pomorza”, t. XIII (26), z. 2, 1980, s. 139–180.
- KrD – A. Kraushar, Długi królewskie. Nieco nowych szczegółów do dziejów skarbowości za Kazimierza Jagiellończyka (1455–1466), „Ekonomista. Kwartalnik poświęcony nauce i potrzebom życia” 20, t. III, Warszawa 1920, s. 95–110.
- KronBych – Полное Собрание Русских Летописей, т. XXXII: Хроники Литовская и Жмойтская, Быховца, изд. Н.Н. Улащик, ред. Б.А. Рыбаков, Москва 1975.
- KronStef – Kronika czasów Stefana Wielkiego Mołdawskiego, wyd. O. Górka, AKH, seria 2, t. III (ogólnego zbioru t. XV), Kraków 1939, s. 1–122.
- KrotDz – K. Krotoski, Dzieje miasta Krotoszyna. Część pierwsza: Miasto Krotoszyn i jego dziedzice za czasów polskich (od 1415 do 1779), Krotoszyn 1930.
- KrupZb – Zbiór dyplomatów rządowych i aktów prywatnych, posługujących do rozjaśnienia dziejów Litwy i złączonych z nią krajów (od 1387 do 1710 r.), red. M. Krupowicz, cz. 1, Wilno 1858.
- KsDłTor – Księga długów miasta Torunia z okresu wojny trzynastoletniej, wyd. K. Ciesielska, I. Janosz-Biskupowa, Toruń 1964.
- KsJan – Księga skarbowa Janusza II księcia mazowieckiego z lat 1477–1480, wyd. J. Senkowski, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” 7, nr 3, 1959, zeszyt dodatkowy.
- KsKamTor – Księga kamlarii miasta Torunia z lat 1453–1495, wyd. K. Kopiński, K. Mikulski, J. Tandecki, Toruń 2007.
- KsŁawTor – Księga ławnicza Starego Miasta Torunia (1456–1479), wyd. K. Kopiński, J. Tandecki, Toruń 2007.
- KTyn – Kodeks dyplomatyczny klasztoru tynieckiego, cz. 1, wyd. W. Kętrzyński; cz. 2, wyd. S. Smolka, Lwów 1875.

- Kujot – S. Kujot, Opactwo pelplińskie, Pelplin 1875.
- Kulecki – M. Kulecki, Polonica z Latvijas Valsts vestures arhivs (LVVA) w Rydze. Zbiór dokumentów pergaminowych [dostęp w internecie: <http://www.repcyfr.pl/delibra>, <http://www.post.diploma.pl/ryga.xml>; nie podano roku opublikowania w internecie, kwerendę prowadzono w 1995 – GR].
- KumNorb – B. Kumor, Kopiarz opactwa norbertanów w Nowym Sączu, „Studia Historyczne” 17, 1974, z. 3, s. 465–476.
- KumPrz – B. Kumor, Przeniesienie stolicy biskupiej z Chełma do Krasnegostawu (1490), ABiMK, t. XLIX, 1984, s. 369–380.
- KumWiśl – B. Kumor, Kopiarz kolegiaty Narodzenia NMP w Wiślicy, ABiMK, t. X, 1965, s. 207–222.
- KuraśOrd – S. Kuraś, Ordynacje i ustawy wiejskie z Archiwów Metropolitalnego i Kapitulnego w Krakowie, 1451–1689, Kraków 1960.
- Kurtyka – J. Kurtyka, Tęczyńscy. Studium z dziejów polskiej elity możnowładczej w średniowieczu, Kraków 1997.
- KutrzAkta – Akta odnoszące się do stosunków handlowych Polski z Węgrami głównie z archiwum koszyckiego z lat 1354–1505, wyd. S. Kutrzeba, AKH, t. IX, Kraków 1902, s. 407–485.
- KutrzSąd – S. Kutrzeba, Sądy ziemskie i grodzkie w wiekach średnich, RAUhf, t. XL, seria 2 (ogólnego zbioru t. XV), Kraków 1901, s. 289–411; t. XLII, seria 2 (ogólnego zbioru t. XVII), Kraków 1902, s. 73–236, 333–386.
- KutrzWojsk – S. Kutrzeba, Polskie ustawy i artykuły wojskowe od XV do XVIII w., w: Archiwum Komisji Wojskowej PAU, t. III, Kraków 1937.
- KW – Kodeks dyplomatyczny Wielkopolski, t. I–III, [wyd. I. Zakrzewski], Poznań 1877–1879; t. VI, wyd. A. Gąsiorowski, H. Kowalewicz, Warszawa–Poznań 1982; t. VII, wyd. A. Gąsiorowski, R. Walczak, Warszawa–Poznań 1985; t. VIII, X, wyd. A. Gąsiorowski, T. Jasiński, Warszawa–Poznań 1989, Poznań 1993.
- KwHist – „Kwartalnik Historyczny”.
- KWielicki – Kodeks dyplomatyczny Wielicki, [wyd. A. Rudyński], Lwów 1872.
- Lachs – J. Lachs, Przyczynek do znajomości Jana z Reguł, lekarza krakowskiego w XV i XVI w., 1905 (odbitka z „Krytyki Lekarskiej” 1905).
- LataKom – Lata wojny trzynastoletniej w „Rocznikach, czyli Kronikach” inaczej „Historii polskiej” Jana Długosza (1454–1466). Komentarz krytyczny, oprac. S.M. Kuczyński [z zespołem], t. II, Łódź 1965.
- LB – Joannis Długosz Senioris Canonici Cracoviensis Liber beneficiorum dioecesis Cracoviensis, I–III, wyd. A. Przędziecki, Kraków 1863–1864 (Opera omnia, t. VII–IX).
- LEK – Liv-, Est- und kurländisches Urkundenbuch, Abt. 1: Bd. X–XII, Riga–Moskau 1896–1910.
- LelPrz – J. Lelewel, Przysięga i krzywoprzysięstwo, „Dziennik Warszawski” 6, 1826, nr 19 (grudzień), s. 193–241.
- LeszczPrz – Z. Leszczyńska-Skrętowa, Przyczynek do oceny roli pospolitego ruszenia w czasie wojny trzynastoletniej, „Małopolskie Studia Historyczne” 9, 1966, z. 3/4 (34/35), s. 99–100.
- Lev – Levoča, Štátny oblasťný archív [dokumenty papierowe i pergaminowe z zespołu: Provincia XVI spišských miest. Grófský archív].

- LewickiUn – A. Lewicki, Unia florencka w Polsce, RAUhf, t. XIII, seria 2 (ogólnego zbioru t. XXXVIII), Kraków 1899, s. 206–274.
- LibCanc – Liber cancellariae Stanisłai Ciolek. Ein Formelbuch der polnischen Königskanzlei aus der Zeit der Husitischen Bewegung, Theil 2, hrsg. J. Caro, Wien 1871 (odbitka z: „Archiv für österreichische Geschichtsforschung” 45, 1871, s. 319–545).
- LibrDok – [I] Oryginalne dokumenty samoistne z pierwszej połowy XV wieku, oprac. ks. S. Librowski, ABiMK, t. LVI, 1988, s. 7–95; [II] Oryginalne dokumenty samoistne z drugiej połowy XV wieku. Trzecie ćwierćwiecze, oprac. ks. S. Librowski, ABiMK, t. LVII, 1988, s. 7–57; [III] Trzydzieści jeden nie drukowanych oryginałów pergaminowych Archiwum Diecezjalnego we Włocławku z drugiej połowy XV wieku. Trzecie ćwierćwiecze, oprac. i wyd. ks. S. Librowski, ABiMK, t. LVII, 1988, s. 201–272.
- LibrInw – [I/1, 2, 6] Inwentarz realny dokumentów Archiwum Diecezjalnego we Włocławku. Seria I. Dokumenty samoistne, t. I: Lata 1232–1550, Włocławek 1994; t. II: Lata 1551–1760, Włocławek 1995; t. VI: Lata 1856–1974. Uzupełnienie z lat 1467–1799. Kopie zwykłe z lat 1236–1878, Włocławek 1997; [II/2–7] Seria II. Dokumenty w kopiariuszach, t. II: Kopiarz gospodarczy Drzewickiego, Włocławek 1999; t. III: Kopiarz i częściowo formularz wikariuszy generalnych i oficjałów włocławskich przeważnie z drugiej ćwierci XVI wieku, Włocławek 2000; t. IV: Kopiarz kan. P. Piotrkowskiego z 1551 roku, Włocławek 2000; t. V: Kopiarz ogólny, wykonany w drugiej połowie XVI wieku, Włocławek 2000; t. VI: Kopiarz ogólny, wykonany w trzecim ćwierćwieczu XVI wieku, Włocławek 2001; t. VII: Kopiarz ogólny, zwany królewskim z lat 1597–1611, Włocławek 2001.
- LibrŁow – Zbiór dokumentów miasta Łowicza ujętych około 1780 roku w punkty, ekscerpty i regesty, oprac. i wyd. ks. S. Librowski, ABiMK, t. LV, 1987, s. 303–349.
- LietPr – Lietuvos didžiųjų kunigaikščių privilegijos. Parados katalogas, sud. J. Steponaitienė, red. V. Bulavas, Vilnius 1998.
- ListyM – Listy i akta Piotra Myszkowskiego, generalnego starosty ziem ruskich króla Jana Olbrachta, zebrał A. Pawiński, wyd. A. Lewicki, AKH, t. VIII, Kraków 1898, s. 291–377.
- LMetr I – Lietuvos Metrika. Knyga Nr. 1 (1380–1584). Užrašymų knyga 1, Vilnius 1998 [w niniejszym wykazie nie ma księgi 2 Metryki Litewskiej, bo została ona przepisana z pierwszej – GR].
- LMetr III – Lietuvos Metrika. Knyga Nr. 3 (1440–1498). Užrašymų knyga 3, Vilnius 1998 [wcześniej niepełny tekst wydany w: DokMJust s. 1–62; pełny tekst w: RIB XXVII kol. 1–125 – GR].
- LMetr IV – Lietuvos Metrika. Knyga Nr. 4 (1479–1491). Užrašymų knyga 4, Vilnius 2004 [wcześniej część wydana w: ALRG s. 19–53 nr 15–17, pełne wydanie w: RIB XXVII kol. 173–508 – GR].
- LMetr V – Lietuvos Metrika. Knyga Nr. 5 (1427–1506). Užrašymų knyga 5, Vilnius 1993.
- LMetr VI – Lietuvos Metrika (1528–1547). 6-oji Teismų bylą knyga, Vilnius 1995.

- LMetr X – Lietuvos Metrika. Knyga Nr. 10 (1440–1523). Užrašymų knyga 10, Vilnius 1997.
- LMetr XXV – Lietuvos Metrika. Knyga Nr. 25 (1387–1546). Užrašymų knyga 25, Vilnius 1998.
- LMetr XXX – Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Metrika. Knyga 30 (1480–1546). Užrašymų knyga 30, МiHCK 2008.
- Lublin – Lublin w dokumencie 1317–1967, oprac. F. Cieślak, H. Gawarecki, M. Stankowa, Lublin 1976.
- LubRad – J. Luboński, Monografia historyczna miasta Radomia, Radom 1907.
- LustrDrógKw – Lustracja dróg województwa krakowskiego z roku 1570, wyd. B. Wyrozumska, Wrocław 1971.
- LustrKrak 1564 – Lustracja województwa krakowskiego 1564, cz. 1–2, wyd. J. Małecki, Warszawa 1962–1964.
- LustrKrak 1659–1664 – Lustracja województwa krakowskiego 1659–1664, cz. 1, 2, wyd. A. Falniowska-Gradowska, F. Leśniak; cz. 3: Wykaz dokumentów i indeksy, oprac. A. Falniowska-Gradowska, F. Leśniak, E. Danowska, Warszawa 2005.
- LustrKrak 1765 – Lustracja województwa krakowskiego 1765, cz. 1, wyd. A. Falniowska-Gradowska, Kraków 1973.
- LustrKrak 1789 – Lustracja województwa krakowskiego 1789, cz. 2, wyd. A. Falniowska-Gradowska, I. Rychlikowa, Wrocław 1963.
- LustrLub 1565 – Lustracja województwa lubelskiego 1565, wyd. A. Wyczański, Wrocław 1959.
- LustrLub 1661 – Lustracja województwa lubelskiego 1661, wyd. H. Oprawko, K. Schuster, Warszawa 1962.
- LustrMalb 1565 – Lustracja województw malborskiego i chełmińskiego 1565, wyd. S. Hoszowski, Gdańsk 1961.
- LustrPom – Lustracja województwa pomorskiego 1565, wyd. S. Hoszowski, Gdańsk 1961.
- LustrPr 1624 – Lustracja województw Prus Królewskich 1624 z fragmentami lustracji 1615 roku, wyd. S. Hoszowski, Gdańsk 1967.
- LustrPr 1765 – Lustracja województw Prus Królewskich 1765, t. I, województwo pomorskie, cz. 1, powiaty pucki i mirachowski, cz. 3, powiaty świecki, tucholski i człuchowski, wyd. J. Dygdała, Toruń 2000, 2005.
- LustrRaw 1564 i 1570 – Lustracje województwa rawskiego 1564 i 1570, wyd. Z. Kędzierska, Warszawa 1959.
- LustrRaw 1789 – Lustracje województwa rawskiego 1789, wyd. Z. Kędzierska, Wrocław 1971.
- LustrRus 1661–1665 – Lustracja województwa ruskiego 1661–1665, cz. 1, ziemia przemyska i sanocka, wyd. K. Arłamowski, W. Kaput; cz. 2, ziemia lwowska, wyd. E. i K. Arłamowscy; cz. 3, wyd. E. i K. Arłamowscy, W. Kaput, Wrocław 1970, 1974, 1976.
- LustrRus XVII – Lustracje królewszczyzn ziem ruskich Wołynia, Podola i Ukrainy z pierwszej połowy XVII w., wyd. A. Jabłonowski, Warszawa 1877 (Źródła Dziejowe, t. V).
- LustrSand 1564 – Lustracja województwa sandomierskiego 1564–1565, wyd. W. Ochmański, Wrocław 1963.

- LustrSand 1660–1664 – Lustracja województwa sandomierskiego 1660–1664, cz. 1, 2, wyd. H. Oprawko, K. Schuster, Kraków 1971, 1977.
- LustrSand 1789 – Lustracja województwa sandomierskiego 1789, cz. 1–3, wyd. H. Madurowicz-Urbańska, Wrocław 1965–1968.
- LustrWlkp 1564 – Lustracja województw wielkopolskich i kujawskich 1564–1565, cz. 1, wyd. A. Tomczak, C. Ohryzko-Włodarska, J. Włodarczyk, Bydgoszcz 1961; cz. 2, wyd. A. Tomczak, Bydgoszcz 1963.
- LustrWlkp 1616–1620 – Lustracja województw wielkopolskich i kujawskich 1616–1620, cz. 1–2, wyd. Z. Górski, R. Kabaciński, J. Pakulski, Wrocław 1994.
- LustrWlkp 1628–1632 – Lustracja województw wielkopolskich i kujawskich 1628–1632, cz. 1–3, wyd. Z. Guldon, Wrocław 1967, 1969, Bydgoszcz 1967.
- LustrWlkp 1659–1665 – Lustracja województw wielkopolskich i kujawskich 1659–1665, cz. 1, wyd. C. Ohryzko-Włodarska; cz. 2, wyd. Z. Górski, J. Pakulski, A. Tomczak, Wrocław 1978, Toruń 1996.
- LustrWlkp 1789 – Lustracja województw wielkopolskich i kujawskich 1789, cz. 2, województwo sieradzkie, t. I, powiaty sieradzki i szadkowski, wyd. R. Kabaciński, K. Mikulski, J. Pakulski, Toruń 2004; cz. 2, województwo sieradzkie, t. II, powiaty piotrkowski, radomszczański, wieluński i ostrzeszowski, wyd. R. Kabaciński, K. Mikulski, J. Pakulski, Toruń 2007; cz. 3, województwa łączyckie i brzesko-kujawskie, wyd. A. Tomczak przy współpracy Z. Kędzierskiej, Warszawa 1977.
- LVIA – Vilnius, Lietuvos valstybės istorijos archyvas.
- LVVA – Rīga, Latvijas Valsts vēstures arhīvs.
- Łab – H. Łabęcki, Górnictwo w Polsce, t. II, Warszawa 1841.
- Łop – R. Łopiński, Materialien zur Geschichte von Samter, Teil 1: von 1284–1700, „Jahresbericht der Landwirtschaftsschule zu Samter”, Samter 1886.
- Maciszewska – M. Maciszewska, Klasztor bernardyński w społeczeństwie polskim 1453–1530, Warszawa 2001.
- MacPiśm – W.A. Maciejowski, Piśmiennictwo polskie od czasów najdawniejszych aż do roku 1830, t. III, Warszawa 1852.
- Maercker – H. Maercker, Geschichte der ländlichen Ortschaften und der drei kleineren Städte des Kreises Thorn in seiner früheren Ausdehnung von der Abzweigung des Kreises Briesen, Danzig 1899–1900.
- MaiselSąd – W. Maisel, Sądownictwo miasta Poznania do końca XVI wieku, Poznań 1961.
- Marcz – J.R. Marczewski, Duszpasterska działalność Kościoła w średnio-wiecznym Lublinie, Lublin 2002.
- MatGórn – Materiały do dziejów górnictwa i hutnictwa z archiwum Metropolitalnego i Kapitulnego w Krakowie 1379–1640, wyd. S. Kuraś, w: Studia z dziejów górnictwa i hutnictwa, t. III, Wrocław 1959.
- MatPr – Materiały do historii prawa i heraldyki polskiej, wyd. B. Ulanowski, AKH, t. III, Kraków 1886, s. 271–472.
- MatRob – Materiały do dziejów robocizny w Polsce w XVI wieku, wyd. S. Kutrzeba, AKP, t. IX, Kraków 1913, s. 1–198.
- MatWarn – Materiały do rejestów dokumentów Władysława Warneńczyka króla Polski i Węgier 1434–1444, oprac. W. Krawczuk, śp. K. Mieszkowski,

- śp. Z. Perzanowski, S.A. Sroka, Kraków 2000 (rps w: Zakład Historii Polski Średniowiecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego).
- MaxKraus – Maximilians I. vertraulicher Briefwechsel mit Sigmund Pruschenk, ed. V. von Kraus, Innsbruck 1875.
- MichPod – В. Михайловський, Документи подільських (кам'янецьких) генеральних старост на заставу королівщини (1442–1506 pp.), „Київська Старовина” 2 (350), Київ 2003, s. 65–81.
- Michta – J. Michta, Nobilitacja Joachima de Beke wystawiona w Gdańsku, 27 maja 1457 roku, w: Nobilitacje i indygenaty w Rzeczypospolitej, z. 1, Kielce 1991.
- Miech – Mathiae de Mechovia Chronica Polonorum, Cracoviae 1521.
- Mienicki – R. Mienicki, Trzy dokumenty z wieku XV dotyczące Ziemi Połockiej, „Ateneum Wileńskie”, R. VII, z. 3–4, Wilno 1930, s. 845–903.
- MikaSt – M.J. Mika, Studia nad patrycjatem poznańskim w wiekach średnich, Poznań 1937.
- MikGr – W. Mikulski, Gramota wielkiego księcia Kazimierza Jagiellończyka dla wojewody wileńskiego Dowgirda z 1442 r., „Przegląd Historyczny” 86, 1995, z. 1, s. 67–74.
- MikRadz – W. Mikulski, Dokumenty z archiwum Wielkiego Księstwa Litewskiego w Archiwum Warszawskim Radziwiłłów, „Miscellanea Historico-Archivistica”, t. VII, Warszawa 1997, s. 71–83.
- MK – Księgi Metryki Koronnej w AGAD.
- MK 13A – Księga Metryki Koronnej podkanclerzego Andrzeja Oporowskiego z lat 1479–1483, ze spuścizny Antoniego Prochaski wydała Grażyna Rutkowska, Warszawa 2005 [cytuję: II – Wpisy dokumentów z lat 1479–1483, III – Rejestr kwitancji z lat 1482–1483 – GR].
- ML – Zbiór tzw. Metryki Litewskiej w AGAD.
- MLM – Metryka Litewska (Российский государственный архив древних актов, Москва, фонд 389) [cytuję w większości księgi wpisów, a jedynie raz księgę sądową, tj. MLM Sud 6 – GR].
- MłSum – A. Młyńska, Sumariusz praw i przywilejów miasta Wielunia z 1781 r., „Rocznik Wieluński”, t. VIII, 2008, s. 157–182.
- Mog – Diplomata monasterii Clarae Tumbae prope Cracoviam, wyd. E. Janota, Kraków 1865.
- MonWl – Monumenta historica dioeceseos Wladislaviensis, t. XIV, XIX, XXII, XXIV, XXV [wyd. St. Chodyński], Włocławek 1897–1912.
- MorSąd – S. Morawski, Sądceczyzna za Jagiellonów z miast spiskimi i księstwem oświęcimskim, t. II, Kraków 1865.
- Mosbach – A. Mosbach, Przyczynki do dziejów polskich z archiwum miasta Wrocławia, Poznań 1860.
- MożCz – B. Możejko, Czyny gdańskie w polityce Kazimierza Jagiellończyka i jego synów (1468–1516), Gdańsk 2004.
- MożGot – B. Możejko, Gotard z Radlina – działalność w Prusach Królewskich, w: Społeczeństwo Polski średniowiecznej. Zbiór studiów, t. X, red. S.K. Kuczyński, Warszawa 2004, s. 229–253.
- MożKon – B. Możejko, Kontakty polskiej kancelarii królewskiej z Gdańskiem w okresie wojny trzynastoletniej, w: Kancelaria wielkich mistrzów i polska kancelaria królewska w XV wieku. Materiały z międzyna-

- dowej konferencji naukowej Malbork 2–3 IX 2004, red. J. Trupinda, Malbork 2006, s. 198–208.
- MozPr – B. Możejko, Przywileje Kazimierza Jagiellończyka, w: Okręt Kościoła z gdańskiego Dworu Artusa. Materiały z sesji zorganizowanej przez Muzeum Historyczne Miasta Gdańska dnia 25 maja 2007 roku w 550. rocznicę nadania Miastu honorowego przywileju przez Kazimierza Jagiellończyka, Gdańsk 2008, s. 14–37.
- MPH – Monumenta Poloniae Historica, t. III–VI, Lwów 1878–1888, Kraków 1893.
- MPH NS – Monumenta Poloniae historica, Nova series, t. V, t. VI cz. 1, t. X cz. 2, t. XII, Warszawa 1962–1974, Kraków 1996.
- MS – Matricularum Regni Poloniae Summaria, cz. 1–5, wyd. T. Wierzbowski; cz. 5, t. II, oprac. J. Płocha, A. Rybarski, I. Sułkowska (przy cz. 2–4 cytowany suplement – S – w postaci IIS, IIIS, IVS – przy cz. 5 – numery dokumentów transumujących); cz. 6, oprac. M. Woźniakowa, Warszawa 1905–1919, 1961, 1999.
- MujtaDok – J.S. Mujta, Koło w dokumentach, Konin–Koło 1998.
- MujtaKoło – J.S. Mujta, 635 lat miasta Koła, Koło 1997.
- MuzNarKw – Muzeum Narodowe w Krakowie.
- MuzPodk – Muzeum Podkarpackie w Krośnie.
- MuzSanok – Muzeum Historyczne w Sanoku.
- Nazwy – Nazwy miejscowe Polski. Historia. Pochodzenie. Zmiany, red. K. Rymut, t. II i n., Kraków 1997 i n.
- Nowak – P. Nowak, Dokumenty II pokoju toruńskiego z 1466 roku, SŻ 43, 2005, s. 85–110.
- NowGn – J. Nowacki, Analecta gnieźnieńskie, RH 11, 1935, z. 1, s. 62–68.
- Nowicki – E. Nowicki, Studia nad kancelarią koronną Kazimierza Jagiellończyka, Lwów 1912.
- NowTandElbl – Z.H. Nowak, J. Tandecki, Prawa i przywileje Starego i Nowego Miasta Elbląga w Średniowieczu, Gdańsk 1998.
- NowyKMaz – Nowy kodeks dyplomatyczny Mazowsza, cz. 3: Dokumenty z lat 1356–1381, wyd. I. Sułkowska-Kurasiowa, S. Kuraś, Warszawa 2000.
- NowZap – J. Nowacki, Zapiski historyczne z lat 1410–1530 (z ksiąg Archiwum Archidiecezjalnego w Poznaniu), SŻ 3, 1958, s. 153–183.
- OiCyst – P. Oliński, Cysterskie nekrologi na Pomorzu Gdańskim od XIII do XVII wieku, Toruń 1997.
- OpisMitr – Описание документовъ архива западнорусскихъ униатскихъ митрополитовъ 1470–1700, т. I, С. Петербургъ 1897.
- OpisVCA – Опис документовъ Виленскаго Центрального Архива древнихъ актовыхъ книгъ, вып. 1, Вильна 1901.
- ORO – Описание рукописнаго отделения Виленской Публичной Библиотеки, вып. III, V, Вильна 1898, 1906.
- OssFast – Katalog dokumentów Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, oprac. A. Fastnacht, cz. 1, Wrocław 1953; cz. 2: Dokumenty z lat 1701–1939 oraz Dodatek: dokumenty z lat 1282–1909, Wrocław 1969.
- OssFast Suppl – A. Fastnacht, Catalogus diplomatum Bibliothecae Institutii Ossoliniani. Supplementum I: inde ab anno 1279 usque ad annum 1506, Wrocław 1951.

- OssPoh – *Catalogus diplomatum Bibliothecae Instituti Ossoliniani nec non Bibliothecae Pawlikowianae inde ab anno 1227 usque ad annum 1505*, oprac. F. Pohorecki, Lwów 1937.
- PalArchiv – *Archiv český, čili stare písemne památky české i moravské, dil IV, swazek 4*, wyd. Fr. Palacký, Praha 1847.
- PamHist – *Pamiętniki historyczne*, wyd. L. Hubert, t. I, Warszawa 1861.
- PapéeKaz – F. Papée, *Święty Kazimierz król polski*, wyd. 2, Lwów 1909 (wyd. 1: Lwów 1902).
- PapéeOlbr – F. Papée, *Jan Olbracht*, wyd. 2, Kraków 1999 (wyd. 1: Kraków 1949).
- PapéePol – F. Papée, *Polska i Litwa na przełomie wieków średnich, t. I: Ostatnie dwunastolecie Kazimierza Jagiellończyka*, Kraków 1904.
- PapéeZat – F. Papée, *Zatarg podatkowy Kazimierza Jagiellończyka z miastem Krakowem 1487*, *KwHist* 9, 1895, s. 648–656.
- Paprh – *Herby rycerstwa polskiego przez Bartosza Paprockiego zebrane i wydane roku pańskiego 1584*, wyd. K.J. Turowski, Kraków 1858.
- Paprpątek – F. Paprocki, *Piątek. Rzut oka na przeszłość miasta i jego stan obecny*, Piątek 1937.
- Paprzrd – B. Paprocki, *Zrčadło slavného margrabství moravského, Olomvtii 1593*.
- Paravicini – A. und W. Paravicini, „Alexander Soltan ex Lithuania, ritum graecorum sectans”. Eine ruthenisch-polnische Reise zu den Höffen Europas und zum Heiligen Land 1467–1469, „Quellen und Studien zur Geschichte des östlichen Europa” 51, Stuttgart 1998, s. 367–401.
- PawSejm – A. Pawiński, *Sejmiki ziemskie, początek ich i rozwój aż do ustalenia się udziału posłów ziemskich w ustawodawstwie sejmu walnego 1374–1505*, Warszawa 1895.
- PawSt – A. Pawiński, *Jana Ostroroga żywot i pismo o naprawie Rzeczypospolitej. Studium z literatury politycznej XV wieku*, Warszawa 1884.
- PelHand – M. Pelczar, *Handel zbożem z dóbr królewskich Kazimierza Jagiellończyka (Przyczynek do dziejów eksportu zboża polskiego przez port gdański w drugiej połowie XV w.)*, „Rocznik Gdański” 12, 1938, s. 32–73.
- PelMisc – M. Pelczar, *Miscellanea archiwalne z drugiej połowy XV wieku*, „Rocznik Gdański” 12, 1938, s. 177–193.
- PergKat – *Каталог пергаментов*, сост. Р. Ясас, Вильна 1980.
- Perwolf – J. Perwolf, *Príspevky k českým dějinám XV–XVI století*, „Časopis Českeho muzeum” 1880.
- PiekMon – F. Piekosiński, *O monecie i stopie menniczej w Polsce w XIV i XV wieku*, *RAUhf*, t. IX, Kraków 1878, s. 1–320.
- PietCyr – K. Pietkiewicz, *Cyrylica. Skrypt do nauki odczytywania pisma staroruskiego i rosyjskiego dla studentów archiwistyki*, Poznań 1996.
- PietKieżg – K. Pietkiewicz, *Kieżgajłowie i ich latyfundium do połowy XVI wieku. Ze studiów nad rozwojem własności ziemskiej w Wielkim Księstwie Litewskim w średniowieczu*, Poznań 1982.
- Plehn – H. Plehn, *Geschichte des Kreises Strasburg in Westpreussen*, Leipzig 1900.

- PmP – Przywileje miasta Poznania XIII–XVIII wieku, wyd. W. Maisel, do druku przygotował A. Gąsiorowski, Poznań 1994.
- PoczŁęcz – Początki Łęczycy, red. R. Grygiel i T. Jurek, t. III, Łódź 2014.
- PolockGr – Полоцкие грамоты XIII – начала XVI вв., т. IV, сост. А.Л. Хорошкевич, Москва 1982.
- Popr – Poprād (Spišská Sobota), Štátny okresný archív [cytuję dok. z zespołu: Archív m. Spišská Sobota – GR].
- PrKr – Prawa, przywileje i statuta miasta Krakowa (1503–1795), t. I–II, wyd. F. Piekosiński, Kraków 1885–1892.
- ProchCod – A. Prochaska, w: „Przewodnik Naukowy i Literacki”, R. 16, 1888, nr 1, s. 83–93 (rec. z: Codex diplomaticus Poloniae, t. IV, Warszawa 1887).
- ProchKr – A. Prochaska, Królewskie poświadczenie szlachectwa naganionego zagranicą r. 1482, „Miesięcznik Heraldyczny” 7, 1914, nr 3–4, s. 76–77.
- ProchMat – Materiały archiwalne wyjęte głównie z Metryki Litewskiej od 1348 do 1607 roku, wyd. A. Prochaska, Lwów 1890.
- ProchStr – A. Prochaska, Historia miasta Stryja, Lwów 1926.
- Prokop – K.R. Prokop, Księstwa oświęcimskie i zatorskie wobec Korony Polskiej w latach 1438–1513. Dzieje polityczne, Kraków 2002.
- Prosz – Proszowice. Zarys dziejów do 1939 roku, red. F. Kiryk, Kraków 2000.
- PrOśw – Prawa, przywileje, statuty i lauda księstw oświęcimskiego i zatorskiego, wyd. S. Kutrzeba, AKP, t. IX, Kraków 1913, s. 217–348.
- PrzKal – Przywileje Kalisza. Privilegia civitatis Calissiensis, wyd. W. Maisel, „Rocznik Kaliski”, t. VI, Poznań 1973, s. 263–362.
- PrzŁęcz – Przywilej lokacyjny miasta Łęczna z 1467 roku, wstęp R. Szczygieł, przygotowanie dokumentu do druku i tłum. polskie J. Kus, Łęczna 1993 (Źródła do dziejów Łęcznej, nr 1).
- PrzPozn – „Przegląd Poznański”.
- PrzWar – Przywileje królewskiego miasta stołecznego Starej Warszawy 1376–1772, wyd. T. Wierzbowski, Warszawa 1913.
- PSB – Polski słownik biograficzny, t. III i n., Kraków 1937 i n.
- PSRL – Полное собрание русских летописей, изданное по высочайшему повелению Археологическою Коммиссією, т. IV: Новгородскія и Псковскія летописи; т. VI: Софійскія летописи, Санктпетербургъ 1848, 1853.
- PtaszInw – S. Ptaszycki, Inwentarz Archiwum Koronnego z r. 1613, „Archeion” 4, 1928, s. 98–130.
- PtaszOpis – Описание книгъ и актовъ Литовской Метрики, сост. С.Л. Пташицкий, Санктпетербургъ 1887.
- PułOp – F. Pułaski, Opis 815 rękopisów Biblioteki Ordynacji Krasieńskich, Warszawa 1915.
- PułSt – K. Pułaski, Stosunki z Mendli-Girejem chanem Tatarów Perekopskich (1469–1515). Akta i listy, Kraków–Warszawa 1881.
- PułSz – K. Pułaski, Szkice i poszukiwania historyczne. Seria trzecia, Kraków 1906.
- Quirini – D. Quirini-Popławska, Próby nawiązania antytureckiego porozumienia geneńsko-polsko-tatarskiego w latach 1480–1481, w: Historia

- vero testis temporum. Księga jubileuszowa poświęcona Profesorowi Krzysztofowi Baczkowskiemu w 70. rocznicę urodzin, red. J. Smółcha, A. Waško, T. Graff, P.F. Nowakowski, Kraków 2008, s. 179–199.
- Rach1461–71 – Rachunki wielkorządowe krakowskie z lat 1461–2 i 1471, wyd. S. Krzyżanowski, AKH, t. XI, Kraków 1909–1913, s. 466–526.
- Rach1471 – Rachunki wielkorządowe krakowskie z r. 1471, wyd. R. Grodecki, AKH, t. XVI, seria 2 (ogólnego zbioru t. XVI), nr 7, Kraków 1951, s. 365–434.
- Rach1471–78 – Rachunki królewskie z lat 1471–1472 i 1476–1478, oprac. S. Gawęda, Z. Perzanowski, A. Strzelecka, Wrocław 1960.
- RaczWlkp – Kodex dyplomatyczny Wielkiej Polski, wyd. E. Raczyński, Poznań 1840.
- RAUhf – Rozprawy (Polskiej) Akademii Umiejętności, Wydział Historyczno-Filozoficzny.
- RawKł – M. Rawita-Witanowski, Kłodawa i jej okolice pod względem historyczno-ludoznawczym, Warszawa 1904.
- RegRP – Regesta fontium regum Poloniae. Dokumenty królewskie w zasobie Archiwum Państwowego w Zielonej Górze, t. I: Dokumenty Piastów, Jagiellonów i Wazów, oprac. A. Górski, Zielona Góra 2012.
- Remeika – I. Remeika, Der Handel auf der Memel von Anfang des 14. Jahrhunderts bis 1430, „Tauta ir Žodis” 5, Kaune 1928, s. 386–438.
- RepGerm – Repertorium Germanicum, Bd. VI. Nikolaus V. 1447–1455, bearb. J.F. Albert, W. Deeters, Tübingen 1985.
- RH – „Roczniki Historyczne”.
- RiabMat – Materiały do historii miasta Lublina 1317–1792, wyd. J. Riabinin, Lublin 1938.
- RIB – Русская Историческая Библиотека, издаваемая Археографическою Коммиссиею, т. VI, XXXVII, Санктпетербургъ 1880, 1910.
- Rowell – S.C. Rowell, Casimir Jagiellończyk and the polish gamble 1445–7, „Lithuanian Historical Studies” 4, 1999, s. 7–39.
- Rozbiór – Rozbiór krytyczny Annalium Poloniae Jana Długosza, t. I (z lat 1385–1444); t. II (z lat 1445–1480), oprac. S. Gawęda, K. Pieradzka, J. Radziszewska, K. Stachowska, pod kierunkiem J. Dąbrowskiego, Wrocław 1961, 1965.
- RóżBiz – A. Różycka-Bryzek, Bizantyńsko-ruskie malowidła ściennie w kaplicy Świętokrzyskiej na Wawelu. Aneks, w: Studia do Dziejów Wawelu, t. III, Kraków 1968, s. 175–293.
- RutJag – G. Rutkowska, Jagiellonowie w Kole, w: Królewskie miasto Koło. Studia w 650. rocznicę lokacji miasta, red. I. Skierska, Koło 2012, s. 69–104.
- RutOpor – G. Rutkowska, Księgi Metryki Koronnej podkanclerzego Andrzeja z Oporowa, SŻ 44, 2006, s. 77–98.
- Sbornik – Памятники дипломатических сношений древней России съ державами иностранными, т. I: Памятники дипломатических сношений московскаго государства съ полско-литовскимъ, в: Сборникъ Императорскаго Русскаго Историческаго Общества, т. XXXV, С. Петербургъ 1882.
- Semkowicz – W. Semkowicz, O litewskich rodach bojarskich zbratanych ze szlachtą polską w Horodle roku 1413, w: „Lituano-Slavica Posnaniensia

- Historica” 3, Poznań 1989, s. 7–139 (przedruk rozprawy opublikowanej w: „Miesięcznik Heraldyczny”, t. VI–VII, 1913–1914, też w: „Rocznik Polskiego Towarzystwa Heraldycznego”, t. V–IX, Kraków 1921–1930).
- Semrau – A. Semrau, Die Siedlungen im Kammeramt Fischau (Komturei Christburg) im Mittelalter, „Mitteilungen des Copernicus-Vereins für Wissenschaft u. Kunst zu Thorn” 44, 1936, s. 1–154.
- Seruga – J. Seruga, Dokumenty pergaminowe w zbiorach biblioteczno-archiwalnych hr. Tarnowskich w Sucheju, Kraków 1936.
- SGKról – Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich, red. F. Sulimierski, B. Chlebowski, W. Walewski, t. I i n., Warszawa 1880 i n.
- SHGChelm – Słownik historyczno-geograficzny ziemi chełmińskiej w średniowieczu, oprac. K. Porębska przy współpracy M. Grzegorza, red. M. Biskup, Wrocław 1971.
- SHGKw – Słownik historyczno-geograficzny województwa krakowskiego w średniowieczu, cz. 1 i n., Wrocław–Warszawa–Kraków–Gdańsk 1980 i n.
- SHGSanok – Słownik historyczno-geograficzny ziemi sanockiej w średniowieczu, cz. 2, oprac. A. Fastnacht, do druku przygotowali A. Fastnacht-Stupnicka, A. Gąsiorowski, Brzozów–Wzdów–Rzeszów 1998.
- Sikora – F. Sikora, Cyrograf Dzierżawy Rytwiańskiego z 1471 roku, w: Historia vero testis temporum. Księga jubileuszowa poświęcona Profesorowi Krzysztofowi Baczkowskiemu w 70. rocznicę urodzin, red. J. Smołucha, A. Waško, T. Graff, P.F. Nowakowski, Kraków 2008, s. 101–129.
- SimDanzig – P. Simson, Danzig im 13 jährigen Kriege von 1454–1466, Danzig 1891.
- SimGesch – P. Simson, Geschichte der Stadt Danzig, Bd. I: von den Anfängen bis 1517; Bd. IV: Urkunden bis 1626, Danzig 1913, 1918.
- SIPrinc – D. Służański, Princess Olena’s Safe-conduct through Poland and Lithuania (1482), „Revue Roumaine d’Histoire” 34, 1995, nr 1–2, s. 195–199.
- Smolka – S. Smolka, Archiwa w W. X. Pozańskim i w Prusach Wschodnich i Zachodnich. Sprawozdanie z podróży odbytej z polecenia komisji historycznej w lecie 1874 r., RAUh, t. IV, Kraków 1875, s. 171–464.
- SpPł – Spis przywilejów znajdujących się w archiwum magistratu miasta Płocka, sporządzony przez delegację do opisu zabytków starożytności w Królestwie, „Dziennik Powszechny” nr 165 i 168, 1863 r.
- SPPP – Starodawne Prawa Polskiego Pomniki, t. I i n., Kraków 1856 i n.
- SprSz – Sprawozdanie z poszukiwań w Szwecji dokonanych z ramienia Akademii Umiejętności przez E. Barwińskiego, L. Birkenmajera, J. Łosia, Kraków 1914.
- SprW – Sprawozdanie z poszukiwań na Węgrzech dokonanych z ramienia Akademii Umiejętności przez W. Barana, J. Dąbrowskiego, J. Łosia, J. Ptaśnika, S. Zachorowskiego, Kraków 1919.
- SrokaDok – Dokumenty polskie z archiwum dawnego Królestwa Węgier, t. I–II, wyd. S.A. Sroka, Kraków 1998–2000.
- SRPr – Scriptorum rerum Prussicarum, Bd. III–V, hrsg. Th. Hirsch, M. Töppen, E. Strehlke, Leipzig 1866–1874.

- SRSil – *Scriptores rerum Silesiacarum*, Bd. I–II, hrsg. G.A. Stenzel; Bd. VII: *Historia Wratislaviensis* [...] von mag. Peter Eschenloer, hrsg. H. Markgraf; Bd. VIII: *Politische Correspondenz Breslaus 1454–1463*, hrsg. H. Markgraf; Bd. IX: *Politische Correspondenz 1463–1469*, hrsg. H. Markgraf; Bd. X: *Annales Glogovienses bis z. J. 1493*, hrsg. H. Markgraf; Bd. XII, hrsg. F. Wachter; Bd. XIII: *Politische Correspondenz Breslaus im Zeitalter des Königs Matthias Corvinus. Erste Abtheilung 1469–1479*; Bd. XIV: *Politische Correspondenz Breslaus im Zeitalter des Königs Matthias Corvinus. Zweite Abtheilung 1469–1479*, hrsg. B. Kronthal, H. Wendt, Breslau 1835–1894 [zob. też Eschenloer, tam objaśnienie o wykorzystaniu w itinerarium wersji niemieckiej jego dzieła – GR].
- Stadn – A. Stadnicki, *Ziemia lwowska za rządów polskich w XIV i XV wieku, we względzie społecznych stosunków rozpoznana*, Lwów 1863.
- StanKsHr – M. Stankowa, *Księga sądu ziemskiego w Hrubieszowie z lat 1429–1468*, „*Archeion*” 44, 1966, s. 93–111.
- StanKsLn – M. Stankowa, *Księgi ziemskie lubelskie z wieku XV w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Lublinie*, „*Archeion*” 51, 1963, s. 91–115.
- StanSądHr – M. Stankowa, *Sąd w Hrubieszowie w XV w.*, „*Rocznik Lubelski*” 16, 1973, s. 27–39.
- StanSądLn – M. Stankowa, *Księgi sądów królewskich odbywanych na sejmach w Lublinie w XV i XVI wieku*, „*Archeion*” 57, 1979, s. 155–168.
- StanZap – M. Stankowa, *Zapiski o sądach królewskich z lat 1416–1542 w księgach ziemskich lubelskich*, w: *Problemy historii i archiwistyki*, red. T. Mencil, Lublin 1986, s. 39–47.
- StarL – *Stará L’ubovňa, Štátny okresný archív* [dokumenty z zespołu: *Archív m. Podoliniec*].
- Starzyński – *Zgon i pogrzeb Kazimierza Jagiellończyka (1492)*, w: *Narodziny Rzeczypospolitej. Studia z dziejów średniowiecza i czasów wczesnonowożytnych*, red. W. Bukowski, T. Jurek, t. II, Kraków 2013, s. 915–943.
- StKat – R. Stelmach, *Katalog średniowiecznych dokumentów przechowywanych w Archiwum Państwowym we Wrocławiu*, Wrocław–Racibórz 2014.
- StListy – R. Stelmach, *Listy i dokumenty Jagiellonów w WAP we Wrocławiu (1413–1503)*, „*Teki Archiwalne*” 18, Warszawa 1981, s. 11–42.
- Str – *Straty archiwów i bibliotek warszawskich w zakresie rękopiśmiennych źródeł historycznych*, t. I, III, Warszawa 1957, 1955.
- StWzory – K. Stronczyński, *Wzory pism dawnych w przerysach wystawione, i objaśnione drukowaniem ich wyczytaniem*. Cz. 1. Obejmująca pismo dyplomatów od roku 1228 do 1536, Warszawa 1839.
- SułkItin – И. Сулковска-Курасева, *Итинераий Казимира Ягеллона (состояние подготовки)*, в: *Исследования по истории Литовской Метрики*, Москва 1989, s. 264–335.
- SułkRew – I. Sułkowska-Kurasiowa, *Rewizje nadań królewskich na przelomie XV/XVI wieku*, *KwHist* 74, 1967, nr 2, s. 289–297.
- SumMK – *Sumariusz Metryki Koronnej. Seria Nowa*, t. I. *Księga wpisów kancelarii koronnej podkanclerzego Tomasza Zamoyskiego z lat*

- 1628–1635 ze zbiorów sztokholmskiego Riksarkivet, sygnatura Skokloster E[nskilda] 8636; t. II. Księga wpisów kanclerza Jana Zamoyskiego. MK 133 z Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie lata 1587–1595; t. IV. Księga wpisów podkanclerzego Wojciecha Baranowskiego z okresu marzec 1588 – grudzień 1590. MK 135 z Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie, red. W. Krawczuk, Kraków 1993, 2001, Warszawa 2010.
- Syg – J. Sygański, Historia Nowego Sącza od wstąpienia Wazów do pierwszego rozbioru Polski, t. III, Lwów 1902.
- Szam – Szamotuły. Karty z dziejów miasta, 1, red. A. Gąsiorowski, Szamotuły 2006.
- SzanSpis – J. Szaniawski, Spis chronologiczny przywilejów w Archiwum akt dawnych w Sieradzu w roku 1850 się znajdujących, w: Biblioteka starożytna pisarzy polskich, t. II, Warszawa 1843, s. 317–400.
- SzwedaListyKJ – A. Szweda, Listy króla Kazimierza Jagiellończyka do wielkich mistrzów zakonu krzyżackiego z lat 1447–1454, w: Bitwa pod Chojnicami 18 IX 1454 r. w tradycji historycznej i regionalnej, Chojnice 2004, s. 15–30.
- SzwedaOrg – A. Szweda, Organizacja i technika dyplomacji polskiej w stosunkach z zakonem krzyżackim w Prusach w latach 1386–1454, Toruń 2009.
- SzybDan – S. Szybkowski, Związki rodzinne Danaborskich z elitą urzędniczą Kujaw i ziemi dobrzyńskiej, RH 66, 2000, s. 157–169.
- SzybKaz – S. Szybkowski, O dokumencie Kazimierza Jagiellończyka dla Jana Szreńskiego z 4 XI 1466 roku, czyli zapis dla własnego dworzanina na cudzym mieście, „Słupskie Studia Historyczne” 16, 2010, s. 9–18.
- SzybKuj – S. Szybkowski, Kujawska szlachta urzędnicza w późnym średniowieczu [1370–1501], Gdańsk 2006.
- SzybOp – S. Szybkowski, O kilku koligacjach Oporowskich, w: Krzyżacy, szpitalnicy, kondotierzy. Studia z dziejów średniowiecza nr 12, red. B. Śliwiński, Malbork 2006, s. 283–318.
- SzybSt – S. Szybkowski, Studia z genealogii i prozopografii polskiej szlachty późnośredniowiecznej, Gdańsk 2003.
- SzybSzar – S. Szybkowski, Nieznane dokumenty dotyczące związków Mikołaja Szarlejskiego ze starostwem bydgoskim, w: Krzyżacy, szpitalnicy, kondotierzy. Studia z dziejów średniowiecza nr 12, red. B. Śliwiński, Malbork 2006, s. 455–472.
- SzymSz – A. Szymczakowa, Szlachta sieradzka w XV wieku. Magnifici et generosi, Łódź 1998.
- SŻ – „Studia Źródłoznawcze”.
- Ślaski – B. Ślaski, Materiały i przyczynki do dziejów nadmorskiego miasta Pucka oraz dawnej Ziemi Puckiej, Warszawa 1916.
- TD – Teki Dworzaczka. Materiały historyczno-genealogiczne do dziejów szlachty wielkopolskiej XV–XX wieku, CD 1.2.0, Kórnik–Poznań 1997 [dostęp w internecie: <http://www.wbc.poznan.pl>].
- Tęg – J. Tęgowski, Pierwsze pokolenia Giedyminowiczów, Poznań 1999.
- Theud – Księga Theudenkusa, wyd. L. Koczy, Toruń 1937.
- Thunert – Akten der Ständetage Preussens, Königlichen Anteils (Westpreussen), Bd. I, Lief. 1–2, 1466–1479, hrsg. F. Thunert, Danzig 1896.

- ThumSt – Tłumaczenia polskie statutów ziemskich, wyd. F. Piekosiński, AKP, t. III, Kraków 1895, s. 1–492.
- TN – Teki Naruszewicza w BCz.
- TomZab – S. Tomkowicz, Zabytki budownictwa m. Krakowa, t. I: Szpital ś. Ducha, Kraków 1892.
- TöppenPreus – M. Töppen, Die ältesten Nachrichten über das Geschützwesen in Preussen, „Archiv für die Officiere der Königlich Preussischen Artillerie und Ingenieur-Korps” 32, Berlin 1868, Bd. 63, s. 123–168.
- TPaw – Teki Pawińskiego, [t. II]: Liber quitantiarum regis Casimiri ab a. 1484 ad a. 1488. (Księga skarbowa króla Kazimierza Jag.), Warszawa 1897.
- Treichel – A. Treichel, Die Putziger Raths-Archivalien, „Zeitschrift des historischen Vereins für den Reg.-Bezirk Marienwerder” 13, 1884.
- Trelińska – B. Trelińska, Nobilitacja Joachima de Beke, w: *Venerabiles nobiles et honesti. Studia z dziejów społeczeństwa Polski średniowiecznej. Prace ofiarowane Profesorowi Januszowi Bieniakowi w siedemdziesiąt rocznicę urodzin i czterdziestolecie pracy naukowej*, red. A. Radzimiński, A. Supruniuk, J. Wroniszewski, Toruń 1997, s. 301–304.
- Tylus – S. Tylus, Fundacje kościołów parafialnych w średniowiecznej archidiecezji lwowskiej, Lublin 1999.
- UDR – Urzędnicy dawnej Rzeczypospolitej XII–XVIII wieku. Spisy, red. A. Gašiorowski, t. II, z. 1 i n., Kórnik–Wrocław 1992 i n.
- UIActa – Acta Ecclesiae Varsaviensis, wyd. B. Ulanowski, AKP, t. VI, Kraków 1897–1926, s. 1–90.
- ULit – Urzędnicy Wielkiego Księstwa Litewskiego. Spisy, t. I–II, IV, red. A. Rachuba, Warszawa 2004, 2009, 2003.
- UlJMat – Материалы для истории взаимныхъ отношений России, Польши, Молдавии, Валахии и Турции въ XIV–XVI вв., собранные В.А. Уляницкимъ, Москва 1887.
- UINajd – B. Ulanowski, Najdawniejszy układ systematyczny prawa polskiego z XV wieku, AKP, t. V, Kraków 1897, s. 37–190.
- UrkL – Urkundenbuch der Stadt Lübeck, Bd. IX: 1451–1460; Bd. X: 1461–1465, hrsg. C.F. Wehrmann, Lübeck 1893, 1898.
- UrNiezn – W. Uruszczak, Nieznany traktat prawniczy z końca XV wieku, „Czasopismo Prawno-Historyczne” 34, 1982, z. 1, s. 89–99.
- Vit – Vitoldiana. Codex privilegiorum Vitoldi magni ducis Lithuaniae 1386–1430, wyd. J. Ochmański, Warszawa 1986.
- VL – Volumina legum. Przedruk zbioru praw staraniem XX. Pijarów w Warszawie, od roku 1732 do roku 1782, t. I–II, przedruk J. Ohryzki, Petersburg 1859.
- Voigt – J. Voigt, Geschichte Preussens, Bd. IX, Königsberg 1839.
- VolckKat – E. Volckmann, Katalog des Elbinger Stadtarchivs, Elbing 1875.
- VolCons – Volumina constitutionum, t. I, wyd. S. Grodziski, I. Dwornicka, W. Uruszczak, Warszawa 1996.
- Walczy – Ł. Walczy, Uposażenie kościoła parafialnego Św. Klemensa w Wieliczce do 1772 roku (Altarie), w: „Studia i materiały do dziejów żup solnych w Polsce”, t. XVIII, 1994, s. 53–99.
- WapDz – Dzieje Polski i Wielkiego Księstwa Litewskiego od roku 1380 do 1535, przez Bernarda z Rachtanowic Wapowskiego, tłum. M. Malinowski, t. II–III, Wilno 1847–1848.

- Wawel – Wawel, t. II: Materiały archiwalne do budowy zamku, zebrał i oprac. A. Chmiel, Kraków 1913 (Teka Grona Konserwatorów Galicji Zachodniej, t. V).
- WdGen – Z. Wdowiszewski, *Genealogia Jagiellonów*, Warszawa 1968.
- Weise – *Die Staatsverträge des Deutschen Ordens in Preussen im 15. Jahrhundert*, Bd. II, Marburg 1966.
- WeiseDok – E. Weise, *Eine Dokumentensammlung zum Verkauf von Marienburg vom Jahre 1457*, „Jahrbuch für die Geschichte Mittel- und Ostdeutschlands” 9–10, 1961, s. 311–317.
- WęcItin – P. Węcowski, *Itineraria Jagiellonów*, *SŻ* 37, 2000, s. 153–163.
- WęcMaz – P. Węcowski, *Mazowsze w Koronie. Propaganda i legitymizacja władzy Kazimierza Jagiellończyka na Mazowszu*, Kraków 2004.
- WęcPiecz – P. Węcowski, *Odnaleziona pieczęć majestatowa Kazimierza Jagiellończyka*, *RH* 71, 2005, s. 223–233.
- Wien – Wien, Haus-, Hof- und Staatsarchiv Reichsregisterbücher.
- WierzbMat – T. Wierzbowski, *Materiały do dziejów piśmiennictwa polskiego i biografii pisarzy polskich*, t. I: 1398–1600, Warszawa 1900.
- WiesPamp – J. Wiesiołowski, *Ambroży Pampowski – starosta Jagiellonów. Z dziejów awansu społecznego na przełomie średniowiecza i Odrodzenia*, Wrocław 1976.
- Wil – *Kodeks dyplomatyczny katedry i diecezji wileńskiej*, z. 1 (1387–1507), wyd. J. Fijałek i W. Semkowicz, Kraków 1948 [materiały J. Fijałka i W. Semkowicza do z. 2 tegoż Kodeksu zaginęły w BPANKw – GR].
- WincDom – Wincentego *de Dominico* listy o Polsce pisane do senatu geneueńskiego r. 1483–1484, tłum. J. Chyliński, w: *Biblioteka Ossolińskich. Pismo historii, umiejętnością i rzeczom narodowym poświęcone. Poczet nowy*, t. II, Lwów 1863, s. 338–350.
- WisłKatBJag – W. Wisłocki, *Katalog rękopisów Biblioteki Uniwersytetu Jagiellońskiego*, cz. 1. Wstęp. Rękopisy 1–1875, Kraków 1877–1881.
- WiśnIłż – J. Wiśniewski, *Dekanat iłżecki*, Radom 1909–1911.
- WiśnJędrz – J. Wiśniewski, *Historyczny opis kościołów, miast, zabytków i pamiątek w Jędrzejowskiem*, Marjówka 1930.
- WiśnKon – J. Wiśniewski, *Dekanat konecki*, Radom 1913.
- WiśnMonSand I, II, V – J. Wiśniewski, *Monumenta Dioecesis Sandomiriensis. Series Prima*, w: *WiśnIłż; Series Secunda*, w: *WiśnRad; Series Quinta*, w: *WiśnOpocz.*
- WiśnOpat – J. Wiśniewski, *Dekanat opatowski*, Radom 1907.
- WiśnOpocz – J. Wiśniewski, *Dekanat opoczyński*, Radom 1913.
- WiśnRad – J. Wiśniewski, *Dekanat radomski*, Radom 1911.
- WiśnSand – J. Wiśniewski, *Dekanat sandomierski*, Radom 1915.
- WiśnStopn – J. Wiśniewski, *Historyczny opis kościołów, miast, zabytków i pamiątek w Stopnickiem*, Marjówka 1929.
- WiśnWłoszcz – J. Wiśniewski, *Historyczny opis kościołów, miast, zabytków i pamiątek w powiecie włoszczowskim*, Mariówka Opoczyńska 1932.
- WizGn – *Wizytacje dóbr arcybiskupstwa gnieźnieńskiego i kapituły gnieźnieńskiej z XVI wieku*, wyd. B. Ulanowski, Kraków 1920.
- Woelky – *Urkundenbuch des Bisthums Culm, Theil 1: Das Bisthum Culm unter dem Deutschen Orden, 1243–1466; Theil 2: Das Bisthum Culm unter Polen, 1466–1774*, bearb. C.P. Woelky, Danzig 1885, 1887.

- WolffKn – J. Wolff, *Kniaziowie litewscy do końca XVI wieku*, Warszawa 1895.
- WoźnStar – *Staropolska dokumentacja sejmowa w zbiorach Archiwum Głównego Akt Dawnych*, oprac. M. Woźniakowa, Warszawa 1999.
- WuSt – *Städtebuch des Landes Posen*, von H. Wuttke, Leipzig 1864.
- WyczB – H.E. Wyczawski, *Katalog archiwum Prowincji OO. Bernardynów w Krakowie. Część 1: Dokumenty*, ABiMK, t. III, 1961, s. 25–102; *Część 2: Rękopisy*, ABiMK, t. IV, 1962, s. 23–225.
- WyjątkiLn – *Wyjątki z najdawniejszej księgi miejskiej lubelskiej*, wyd. B. Ulanowski, AKH, t. III, Kraków 1886, s. 45–60.
- Wyrozumka – B. Wyrozumka, *Hołdy wielkich mistrzów krzyżackich*, w: *Historia vero testis temporum. Księga jubileuszowa poświęcona Profesorowi Krzysztofowi Baczkowskiemu w 70. rocznicę urodzin*, red. J. Smolucha [i in.], Kraków 2008, s. 257–271.
- ZabParl – *Trzy zabytki do historii parlamentaryzmu w Polsce w XV wieku*, wyd. B. Ulanowski, AKP, t. I, Kraków 1895, s. 145–168.
- ZabUst – *Kilka zabytków ustawodawstwa królewskiego i wojewodzińskiego w przedmiocie handlu i ustanawiania cen*, wyd. B. Ulanowski, AKP, t. I, Kraków 1895, s. 37–144.
- ZakAkty – *Законодательные акты Великого Княжества Литовского XV–XVI вв. Сборник материалов подготовлен И.И. Яковкиным*, Ленинград 1936.
- Zakony – *Zakony franciszkańskie w Polsce*, red. J. Kłoczowski, t. I: *Franciszkanie w Polsce średniowiecznej*, cz. 1, cz. 2 i 3: *Franciszkanie na ziemiach polskich*, Lublin 1982.
- ZapSz – „Записки Наукового Товариства ім. Шевченка”.
- ZarŻydzi – H. Zaremska, *Żydzi w średniowiecznej Polsce. Gmina krakowska*, Warszawa 2011.
- Zathey – J. Zathey, *Katalog rękopisów średniowiecznych Biblioteki Kórnickiej*, Wrocław 1963.
- ZawDok – W. Zawitkowska, ks. W.P. Wlazlak, *Dokument króla Aleksandra Jagiellończyka dla sukienników wieluńskich z 1 lutego 1502 roku potwierdzający i transumujący przywilej Kazimierza Jagiellończyka z datą 25 marca 1450 roku*, w: *Spółczesność polskie i powszechne*, t. IV (8), red. J. Sperka, B. Czwojdrak, Katowice 2012, s. 265–272.
- ZawKaz – W. Zawitkowska, *O pewnym błędzie wydawniczym, czyli rzecz o dokumencie Kazimierza Jagiellończyka dla miasteczka Krasnepole (Niżankowice) z 27 VII 1448 r.*, SŻ 50, 2012, s. 57–61.
- ZawKon – W. Zawitkowska, *W służbie pierwszych Jagiellonów. Życie i działalność kanclerza Jana Tazki Koniecpolskiego*, Kraków 2005.
- ZbK – *Zbiór dawnych dyplomatów i aktów miast: Wilna, Kowna, Trok, prawosławnych monasterów, cerkwi i w różnych sprawach*, cz. 1–2, Wilno 1843.
- ZbLit – *Zbiór praw litewskich od roku 1389 [recte: 1387 – GR] do roku 1529, tudzież rozprawy sejmowe o tychże prawach od roku 1544 do roku 1563*, [wyd.] A.T. Działyński, Poznań 1841.
- ZbWil – *Zbiór praw i przywilejów miastu stołecznemu W.X.L. Wilnowi nadanych*, wyd. P. Dubiński, Wilno 1788.

- ZDKK – Zbiór dokumentów katedry i diecezji krakowskiej, cz. 1 (1063–1415); cz. 2 (1416–1450), wyd. S. Kuraś, Wrocław 1965, Lublin 1973.
- ZDM – Zbiór dokumentów małopolskich, cz. 1–8, wyd. I. Sułkowska-Kuraś, S. Kuraś, Wrocław 1962–1975.
- ZDPł – Zbiór dokumentów i listów miasta Płocka, t. I–II, wyd. S.M. Szacherska, Warszawa 1975–1987.
- ZH – „Zapiski Historyczne”.
- ZyglDz – Z. Zyglewski, Mikołaj Działyński jako wojewoda inowrocławski w latach 1484–1491, „Ziemia Kujawska” 13, 1998, s. 53–63.
- ZyglMon – Z. Zyglewski, Monarcha w ziemi bydgoskiej i nakielskiej w XIV–XV wieku, w: Związki Kujaw i Pomorza na przestrzeni wieków, red. Z. Biegański, W. Jastrzębski, Bydgoszcz 2001, s. 121–146.
- ZyglPol – Z. Zyglewski, Polityczna i aktotwórcza działalność kanclerza Krzesława z Kurozwek i podkanclerzego Grzegorza z Lubrańca w latach 1484–1495, Bydgoszcz 2007.
- ŻrMalb – Źródła do dziejów ekonomii malborskiej, t. I, wyd. W. Hejnosz; t. II–III, wyd. W. Hejnosz, J. Gronowski; t. IV, wyd. W. Hejnosz, J. Waluszewska; t. V, wyd. W. Hejnosz, Toruń 1959–1971.
- Žemajtis – С. Жемайтис, Привилей Новгородской земле 1440 г., „Рукописные памятники. Публикации и исследования”, вып. 4, С. Петербург 1997, s. 215–225.
- Żychl – T. Żychliński, Złota księga szlachty polskiej, t. V, Poznań 1883.

II. INNE SKRÓTY I SYMBOLE

- Ap. – *Apostoli, Apostolorum*
- b. – *beatae, beati*
- bdd. – bez daty dziennej
- biz. – rok bizantyjski
- bmw. – bez miejsca wydania
- br. – bez daty rocznej
- conv. gen., in conv. gen.* – *convencio generalis, in convencione generali*, na zjeździe walnym
- conv. part.* – *in convencione particulari*, na zjeździe (sejmiku) generalnym dzielnicowym wielkopolskim i małopolskim (jak w Kole i Nowym Korczynie)
- conv., in conv., con. militarium* – *convencio, conventus, conventus militarum* (tj. szlachty), *in convencione*, na zjeździe
- dep. – depozyt (tylko w liczbie pojedynczej)
- dod. – dodatek
- dok. – dokument (tylko w liczbie pojedynczej)
- f. – *feria* (podawana zawsze liczbą arabską)
- ind. – indykacja
- k. – karta
- KJ – Kazimierz Jagiellończyk
- kol. – kolumna
- kop. – kopia (tylko w liczbie pojedynczej)
- kor. – koronny (tylko przy tytułach urzędniczych, np. marszałek koronny)

l.	–	lata
m.	–	miasto (tylko w opisach zespołów archiwalnych)
ndw.	–	sąd nadworny (<i>in curia</i>), urzędnik nadworny
niem.	–	nazwa niemiecka miejscowości
NMPanna	–	Najświętsza Maria Panna (wezwania kościołów, święta)
obl.	–	oblata
ok.	–	około (tylko przy dacie)
or.	–	oryginał (tylko w liczbie pojedynczej)
pap.	–	dokument papierowy (tylko w liczbie pojedynczej)
perg.	–	dokument pergaminowy (tylko w liczbie pojedynczej)
reg.	–	regest (tylko w liczbie pojedynczej)
rps	–	rękopis
S	–	suplement (przy MS cytowany suplement – S – w postaci IIS, IIIS, IVS)
s.	–	strona, w formule datacyjnej: <i>sanctae, sancti</i>
św.	–	święty (w dacie, w wezwaniach kaplic, kościołów itp.)
tabl.	–	tablica
tłum.	–	tłumaczenie
trans.	–	transumpt (tylko w liczbie pojedynczej)
uw.	–	uwaga
wspomn.	–	wspomniany
wzm.	–	wzmianka (tylko w liczbie pojedynczej)
zm.	–	zmarł, zmarły
zob.	–	zobacz

* znak stosowany tylko przy cytowanej księdze rachunków królewskich z lat 1476–1487 (Rach1471–78), wprowadzany przy numerze strony, oznacza brak wzmianki o królu, ale jego obecność jest niemal pewna, bo zgodna jest z itinerarium i często potwierdzona przez inne źródła

[] komentarze wydawczynie; też prawdopodobneienne daty pobytu, np. pod 1444: Wieliczka [po ok. 11] IV; ramowy czas pobytu, gdy nie udało się ustalić daty rocznej, np. 20 II [1482–1485]; informacje o miejscach pobytu nie potwierdzonych źródłowo, ale obecność króla można uznać za niemal pewną, bo potwierdzona jest przez inne źródła i zgodna z itinerarium; pobyty niepewne, np. pod 1444: [drohicka ziemia VIII/X?]; informacje o krótkich podróżach KJ, np. pod 1448: Sandomierz 7–13 VI [z przerwą na wyjazd do Przyszowa między 7 a 12? VI]; czasem informacje o źródle, zwłaszcza gdy cytowane są MPH i SRPr, np. MPH III s. 213 [Rocznik Chotelskiego], by czytelnik nie szukał informacji, które źródło jest cytowane

< > informacje o treści ważniejszych przywilejów, zdarzeniach, np. zjazdach, wyprawach zbrojnych, hołdach, traktatach pokojowych, sądach nadwornych, przyjazdach i wyjazdach króla (głównie według Długosza), wydarzeniach w rodzinie królewskiej (narodziny, chrzest, śmierć, pogrzeb), czasem o charakterze źródła, np. piszę <reces>, by nie objaśniać w przypisie, że w wykazie nie jest przywoływany dokument królewski. Te dodatkowe informacje zamieszczane są zawsze bezpośrednio przed przekazem źródłowym, który o nich mówi

[!] sygnalizują oczywistą nieścisłą informację źródła, niewymagającą omówienia

– długi myślnik (pauza) oznacza, że przywoływane jest to samo wydarzenie, ale opisane w różnych źródłach, np. wzmianki o pożarze miasta Poznania w 1447 r. podczas pobytu tam króla, dwa posiedzenia sądu sejmowego z udziałem monarchy w 1461 r. w sprawie

-
- zabicia Tęczyńskiego, czasem w ten sposób rozdzielone są opracowania przywołujące i obszernie komentujące źródła z okresu wojny trzynastoletniej, np. BisTrz – BisUw
- , przecinek oddziela informacje z jednego dnia
 - ; średnik oddziela przekazy z kolejnych dni
 - = znak równania łączy oryginały, kopie, odpisy itd. tego samego przekazu, najczęściej dokumentu

WSTĘP

Zestawione itinerarium Kazimierza Jagiellończyka (ur. 30 XI 1427 r.) obejmuje lata 1440–1492, czyli okres od chwili podjęcia decyzji przez króla Władysława III o wysłaniu brata na Litwę, dalej czas rządów Kazimierza na Litwie jako wielkiego księcia (wyniesiony na tron hospodarski 29 VI 1440 r.) i w Polsce jako króla (obraný królem 23 IV 1445 r. na zjeździe w Sieradzu, koronowany w Krakowie 25 VI 1447 r., zmarł 7 VI 1492 r.).

Podjęcie tematu uzasadnia stan badań. Kazimierz Jagiellończyk jest jedynym polskim królem epoki późnośredniowiecznej, którego itinerarium dotąd nie opracowano. Zaledwie fragment, obejmujący lata 1479–1492, opublikował Fryderyk Papée, korzystając z różnorodnych źródeł¹. W rękopisie przechowywane jest itinerarium króla Kazimierza zestawione przez tegoż autora dla wcześniejszego okresu i prawie wyłącznie oparte na Długoszu (dlatego nie jest cytowane w itinerarium)². Dysponujemy też fragmentarycznie zestawionym itinerarium Kazimierza Jagiellończyka jako wielkiego księcia litewskiego³. Itineraria te nie spełniają dzisiejszych standardów warsztatowych. W maszynopisie pozostaje rozprawa doktorska z 2004 r. Rafała Jaworskiego⁴. Wiele informacji o itinerarium Kazimierza Jagiellończyka podał Piotr Węcowski⁵.

Nieporozumieniem okazało się opublikowanie w Moskwie w 1989 r. itinerarium Kazimierza Jagiellończyka opartego na materiałach zebranych przez Irenę Sułkowską-Kurasiową⁶. Wyjaśnienie zamieściła sama autorka w „Studiach Źródłoznawczych” 38, 2000, s. 175, pisząc, że opracowała dla historyków rosyjskich, przygotowujących do wydania *Metrykę Litewską*, „skrócone itinerarium”, które bez jej wiedzy zostało wydane⁷.

¹ PapéePol s. 381–404.

² F. Papée, *Itinerarium Casimiri IV z lat 1454–1479*, w: BPANKw, rps 2235, k. 1–6.

³ BerItin s. 180–205.

⁴ JawItin.

⁵ WęcItin s. 153–159; WęcMaz.

⁶ SułkItin.

⁷ W 1980 r. Instytut Historii PAN podpisał umowę z Instytutem Historii Akademii Nauk ZSRR dotyczącą wspólnego wydawania *Metryki Litewskiej*. Do współpracy włączono Instytuty Historii Akademii Nauk w Mińsku i Wilnie, Archiwum Główne Akt Dawnych

I. Sułkowska-Kurasiowa, przez wiele lat zbierająca materiały do itinerarium Kazimierza, ostatecznie zrezygnowała z opracowania poprawniejszej wersji itinerarium. Zebrany przez siebie zbiór przekazała w 2003 r. Antoniemu Gąsiorowskiemu, który wpisał całość do komputera. Wówczas okazało się, że materiały te niewiele się różniły od tych, które wcześniej opublikowano w Moskwie. Prace nad nadaniem itinerarium ostatecznego kształtu kontynuowała, zgodnie z uzgodnieniami z I. Sułkowską-Kurasiową, Grażyna Rutkowska, a ułatwił je przyznany grant (projekt badawczy: KBN nr 1H01G023 28).

Zbiór I. Sułkowskiej-Kurasiowej składał się z około 5500 informacji, zaczerpniętych z Długosza, Matrykulariów, niektórych wydanych ksiąg Metryki Litewskiej, rachunków królewskich, ksiąg sądowych, a przede wszystkim z dokumentów i listów królewskich. Nie został on zaopatrzony w przypisy. W wykazie skrótów znalazło się w sumie ponad 70 pozycji, czyli większość przywoływanych w itinerarium wydawnictw źródłowych oraz instytucji (archiwa oraz biblioteki krajowe i zagraniczne). Prawie wszystkie zacytowane w tym zbiorze informacje zostały przeze mnie sprawdzone. Nie udało się dotrzeć do nielicznych, jak do dwóch informacji o pobytach króla w Brześciu (Kujawskim) 31 VII 1459 i 29 VIII 1463 r. (wprowadziłam je do niniejszego opracowania, bo są zgodne z itinerarium)⁸.

Zbiór I. Sułkowskiej-Kurasiowej był dobrym punktem wyjścia dla konstruowania itinerarium od nowa, wskazywał bowiem źródła i wydawnictwa, do których należało najpierw dotrzeć i sprawdzić. Na tym etapie prac pomocne były opublikowane uwagi P. Węcowskiego, o których już pisałam, a które odnieść można do obu wersji opracowania Sułkowskiej-Kurasiowej – i do zbioru wydanego, i niewiele różniącego się od niego rękopiśmiennego. P. Węcowski podkreślał, że w poprawionej wersji musi znaleźć się pełne i krytyczne wykorzystanie dzieła Długosza, a także innych źródeł, tu wymienił jeszcze księgi sądowe. Kładł nacisk na konieczność zastosowania jednolitego schematu prezentowania całego itinerarium, tak by nie pozostawiać

w Warszawie oraz Rosyjskie Centralne Archiwum Akt Dawnych w Moskwie. Wypracowano zasady edytorskie i podział zadań. Strona polska, białoruska i litewska (Uniwersytet i Akademia Nauk w Wilnie) sukcesywnie publikują kolejne księgi Metryki. Jedyne strona rosyjska zaniechała współpracy (zob. T. Wasilewski, *Polsko-radzieckie prace nad wydaniem Metryki Litewskiej*, KwHist 88, 1981, nr 4, s. 1169–1171; J. Maroszek, *Źródła rękopiśmienne do dziejów północno-wschodniej Polski w zbiorach moskiewskich*, „Białostoczczyzna” 3–4, 2000, t. 56–60, s. 3–8).

⁸ I. Sułkowska-Kurasiowa ogólnie powołała się na Brno. W tym mieście są aż trzy różne archiwa. Chyba nie chodziło o mikrofilm przechowywany w AGAD w dziale Poloników, przekazany przez Státny okresní archív, bo szczegółowa baza danych nie wykazuje, by były tam dokumenty króla Kazimierza (<http://www.agad.archiwa.gov.pl/nauka/c02pol.xml>).

wątpliwości, które źródła „odpowiadają” za podane w zestawieniu daty i miejsca pobytu króla. Pisał, że nową wersję itinerarium należy opatrzyć aparatem krytycznym, objaśniającym wszelkie niezgodności w datach i miejscach, wyłaniające się ze źródeł różnej proveniencji. Postulował, by w takich przypadkach ustalić, który przekaz źródłowy można uznać za bardziej wiarygodny. Ponieważ zauważył niekiedy błędnie podane w zbiorze I. Sułkowskiej-Kurasiowej daty, wskazał na konieczność ich ponownej weryfikacji. Wymienił też liczne źródła, które można jeszcze wykorzystać w nowej wersji itinerarium⁹.

Z uwagami zgłoszonymi przez P. Węcowskiego zgodził się potem R. Jaworski, który zweryfikował litewską część ogłoszonego drukiem itinerarium I. Sułkowskiej-Kurasiowej. Stwierdził, że „weryfikacja ta potwierdziła zastrzeżenia zgłoszone w recenzji”¹⁰. Dla R. Jaworskiego wykaz I. Sułkowskiej-Kurasiowej był „bazą dla dalszych badań nad podróżami Kazimierza Jagiellończyka”, a przeprowadzona przez niego dodatkowa kwerenda pozwoliła zwiększyć, jak napisał, „o jedną czwartą ilość wzmianek w stosunku do opublikowanego zestawienia”¹¹. Badacz ten zdecydował się na skonstruowanie itinerarium w formie tabeli, w ten sposób dokumentując każdą znaną informację o czasie i miejscu pobytu króla. Moje nieliczne i drobne uwagi korygujące ustalenia R. Jaworskiego pokazują trudności, z jakimi borykali się kolejni badacze, także i ja, zestawiający itinerarium Jagiellończyka (szkoda, że nadzwyczaj wartościowe opracowanie Jaworskiego nie zostało opublikowane).

Ten zestaw uwag P. Węcowskiego i R. Jaworskiego oraz odpowiedź I. Sułkowskiej-Kurasiowej na recenzję nie pozostawiały już wątpliwości, że itinerarium króla Kazimierza należy opracować od nowa. Kwerendę rozszerzałam na kolejne archiwa, biblioteki i muzea oraz wydawnictwa źródłowe (zob. Wykaz skrótów). Konieczne było przede wszystkim skonfrontowanie wszystkich rejestrów opublikowanych w Matrykulariach z odpowiednimi wpisami w księgach Metryki Koronnej (niżej wyjaśniam powody). W itinerarium wykorzystałam też nowe, pełne wydanie Metryki Litewskiej, publikowane sukcesywnie od 1993 r. w Wilnie przez Instytut Historii Litwy i Akademię Nauk w Wilnie. Wcześniejsze wydania, także pierwsze z 1910 r., nie zawierały bowiem całości wpisów, były zbiorem fragmentów Metryki, dobieranym do poszczególnych publikacji na podstawie różnych kryteriów i z reguły bez aparatu krytycznego¹².

⁹ WęcItin.

¹⁰ JawItin Aneks A s. 4.

¹¹ JawItin Aneks A s. 4–5.

¹² O pierwszym wydaniu Metryki Litewskiej z 1910 r. (RIB t. XXVII), opuszczeniu przez wydawców części dokumentów, zob. szczegółowo LMetr IV s. 11–13. O pozostałych wydaniach piszę niżej.

Zdecydowałam się opracować itinerarium Kazimierza Jagiellończyka w sposób odmienny niż czynili to dotychczasowi wydawcy. Powodem było opublikowanie wersji roboczej itinerarium autorstwa I. Sułkowskiej-Kurasiowej. W 1989 r. otrzymaliśmy przejrzysty, pożyteczny i łatwy do korzystania wykaz, który dobrze służył nam przez wiele lat. Uznałam, że nie ma sensu tego opracowania tylko poprawiać i uzupełniać. Proponuję itinerarium z dodatkowymi informacjami, dotyczącymi zwłaszcza dziejów polskiego parlamentaryzmu, z nadzieją, że zbliżymy się do objaśnienia procesu kształtowania się, funkcjonowania oraz wzajemnych relacji zgromadzeń stanowych, czyli sejmików prowincjonalnych oraz sejmów. W wykazie zamieściłam zatem też informacje o zjazdach polsko-litewskich, tylko litewskich oraz stanów Prus Królewskich – w których brał udział król. Odnotowuję również wzmianki o posiedzeniach sądów nadwornych w powiatach i stolicach województw w czasie pobytu władcy. Proponuję też nowe podejście do wpisów znajdujących się w obu Metrykach – Koronnej i Litewskiej. Brak daty lub niepewna datacja były powodem nieuwzględniania setek wpisów z ksiąg kancelaryjnych w dotąd wydanych itinerariach króla Kazimierza. Zapiski te można datować, jednak nie wszystkie. Analiza treści, tytuły urzędnicze czy godności kościelne osób w nich wymienianych (odbiorcy dokumentów, świadkowie, relatorzy), wreszcie tytułatura Kazimierza (królewicz, król) pozwoliła część wpisów wprowadzić do itinerarium. W itinerarium umieściłam też dość szczegółowo informacje Długosza, bo może w przyszłości ułatwią dalsze badania nad oceną wiarygodności naszego dziejopisa (ocenianą wysoko, zob. RH 36, 1979, s. 109–126; GasPod s. 41–68).

W ten sposób udało się spełnić wieloletnie starania I. Sułkowskiej-Kurasiowej, by opublikować itinerarium i by zestawienie to mogło służyć badaczom. Z tego powodu nie wahałam się prosić o pomoc Koleżanki i Kolegów z różnych ośrodków w Polsce. Udzielano mi chętnie wszechstronnej pomocy i informacji o dokumentach, niejednokrotnie przesyłając ich skany, a nawet – dziękuję za zaufanie – własne, jeszcze niepublikowane opracowania. Niżej zestawiona lista wymienia osoby, którym chcę podziękować za wsparcie i zyczliwość dla tej sprawy. Dziękuję zatem Waldemarowi Bukowskiemu, Włodzimierzowi Czarneckiemu, Pawłowi Dembińskiemu, Wiesławowi Długokęckiemu, Tomaszowi Jaszczółtowi, Tomaszowi Jurkowi, Dariuszowi Karczewskiemu, Lidii Korczak, Jackowi Laberschekowi, Jerzemu Łojce, Karolowi Nabiałkowi, Krzysztofowi Pietkiewiczowi, Franciszkowi Sikorze, śp. Izabeli Skierskiej, Stanisławowi S. Sroce, Sobiesławowi Szybkowskiemu, Wioletcie Zawitkowskiej i Maciejowi Zdankowi, a także pracownikom wielu archiwów państwowych i kościelnych oraz muzeów i bibliotek, za udostępnianie swoich zbiorów i udzielanie potrzebnych informacji. Wymienić wszystkich nie sposób, ale szczególnie chcę podziękować

Dyrektorowi Archiwum Archidiecezjalnego w Przemyślu ks. prał. dr. Henrykowi Borczowi, Dyrektorowi Archiwum Archidiecezjalnego w Poznaniu ks. Romanowi Dworackiemu, Dyrektorowi Archiwum Diecezjalnego we Włocławku ks. dr. Zbigniewowi Gmurczykowi, Dyrektorowi Archiwum Państwowego w Poznaniu Henrykowi Krystkowi, Jarosławowi Kusiowi z Działu Zbiorów Specjalnych Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, Wicedyrektorowi Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie ks. Jarosławowi Raźnemu, Kierownikowi Działu Historycznego Muzeum Podkarpackiego w Krośnie Wiesławowi Syrkowi, Dyrektor Biblioteki im. Zielińskich w Płocku Grażynie Szumlickiej-Rychlik oraz Dyrektorowi Archiwum Głównego Akt Dawnych w Warszawie dr. Hubertowi Wajsovi.

Szczególnie dziękuję Piotrowi Węcowskiemu, który zapoznał się z całością i wniósł wiele cennych uwag szczegółowych. Za poświęcony czas i trud przeczytania tego opracowania jestem wdzięczna, choć nie wszystkie uwagi mogłam uwzględnić.

Słowa wdzięczności kieruję zwłaszcza do Prof. Antoniego Gąsiorowskiego, który po rozmowach z Prof. Ireną Sułkowską-Kurasiową zapoczątkował w Poznaniu prace nad itinerarium Kazimierza Jagiellończyka, przez całe lata dzielił się ze mną swoją wiedzą, przekazał mi ogromną ilość zgromadzonych przez siebie materiałów źródłowych, a potem czuwał nad nadaniem itinerarium ostatecznego kształtu, proponując liczne poprawki i uzupełnienia.

Zdaję sobie sprawę, że kwerendę można kontynuować i uzupełniać zestawienie kolejnymi przekazami źródłowymi, także odnaleźć nieznanne mi dokumenty królewskie. Uznałam, że dalsze poszukiwania nie wniosą już wiele do zestawienia i zdecydowałam się je zakończyć, oddając pracę do publikacji Wydawnictwu Neriton i Instytutowi Historii PAN. Pracownikom Wydawnictwa IH PAN, zwłaszcza Katarzynie Chmielewskiej, Jolancie Rudzińskiej i Dariuszowi Górskiemu, wdzięczna jestem za pomoc, życzliwość i profesjonalne przygotowanie publikacji do druku. Dziękuję Dyrekcji Instytutu Historii PAN za przyjęcie pracy w poczet swoich publikacji.

Grażyna Rutkowska

ZASADY WYDANIA

Informacje o pobytach króla w poszczególnych miejscowościach podawane są w układzie, który przed laty zaproponował dla tego typu zestawień A. Gąsiorowski (Itinerarium króla Władysława Jagiełły, Warszawa 1972):

1. Data roczna.

2. Miejscowość:

nazwy miejscowości podaję w formie dzisiejszej, według „Wykazu urzędowych nazw miejscowości w Polsce”, t. I–III, Warszawa 1980–1982, oraz „Spisu miejscowości w Polsce”, CD, Katowice 2001 (stan na 2 II 2001 r.). Odstępstwa od tej zasady dotyczą jedynie miejscowości, których pisownia obecna znacząco różni się od średniowiecznej. Identyfikacja zamieszczona jest w itinerarium (przykładowo podaję: Culmsee, a w nawiasie kwadratowym nazwę obecną, tj. [Chełmża]) oraz w Alfabetycznym spisie nazw topograficznych. Nieliczne miejscowości niezidentyfikowane podaję w postaci przekazanej przez źródło (kursywą), natomiast miejscowości leżące niegdyś w granicach Rzeczypospolitej, a dziś poza granicami Polski, określam na podstawie „Słownika geograficznego Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich”, t. I–XV, Warszawa 1880–1902.

3. Ramowe daty pobytu:

sumują informacje wszystkich znanych mi przekazów źródłowych.

4. Przekazy źródłowe:

podaję datę dzienną pobytu króla w określonej miejscowości. W przypisach koryguję daty błędnie przekazane przez źródło lub przez wydawców. W przypadku relacji Długosza przyjmuję, że zdarzające się pomyłki w datacji wynikają z niekiedy błędnego określenia dnia tygodnia, a nie święta, np. w 1454 r. dzień Nawrócenia św. Pawła przypadał w sobotę, a nie – jak podał Długosz – w piątek. Pomyłki takie występują także w dokumentach królewskich. Zawsze o nich informuję. Po dacie dziennej zamieszczam informacje źródłowe, które ten pobyt potwierdzają (czasem cytuję rękopisy czy wydawnictwa źródłowe, podając stronę i numer, a jeśli tylko wpisuję numer dokumentu – wówczas już nie piszę ‘nr’). Przytaczam oryginały, kopie, streszczenia, odpisy, rejestry itd., ponieważ zdarza się, że badacze cytują ten sam dokument kilkakrotnie – jako kilka różnych dokumentów wydanych tego samego dnia, bo znają je z różnych przekazów, oryginałów, współczesnych

kopii czy późnych odpisów. Ten wykaz w przyszłości uchroni nas przed tego rodzaju pomyłkami, ale ceną jest nagromadzenie w itinerarium wielu informacji. Wykaz stał się więc rozbudowanym repertorium dokumentów.

Jeśli źródłem informacji jest dokument królewski, wówczas wymieniam obecne miejsce przechowywania oryginału lub oryginałów, także ważniejszych kopii, bo archiwalia zmieniały z różnych powodów miejsce swojego przechowywania i w literaturze są niekiedy przytaczane już nieaktualne informacje. Informacje o miejscu przechowywania dokumentów często cytują za wydawcami. Część dokumentów dostępna jest w chwili publikowania itinerarium w internecie, o czym staram się informować, ale nie podaję za każdym razem daty dostępu. Informuję też o zachowanych oryginałach i kopiach, bo ta wskazówka może mieć znaczenie w badaniach nad dziejami kancelarii¹³. W itinerarium zestawionym dla lat 1454–1466 rezygnuję (sporadycznie) z przywoływania części źródeł krzyżackich i pruskich, zwłaszcza kronik, ponieważ wykorzystane one zostały przede wszystkim w monumentalnym opracowaniu dotyczącym wojny trzynastoletniej przez Mariana Biskupa. Przywoływanie ich oznaczałoby powtarzanie opublikowanych już informacji i komentarzy (BisSt, BisTrz, BisUw, BisZj, GórRozb, GórZw, LataKom, Rozbiór). Cytuję wówczas, przykładowo, 20 V: Rozbiór II s. 72 – BisTrz s. 200. Długi myślnik (pauza) oznacza, że badacze omawiali to samo wydarzenie, mogli przywoływać te same lub różne źródła, a jeśli cytowali te same przekazy, to nie podejmuję się rozstrzygnięcia, który warto zacytować, a który pominąć, ze względu np. na bogatszy komentarz.

Przywołując dokumenty ze Zbioru Rusieckich, przechowywanego w Archiwum Narodowym w Krakowie, podaję informację, że pochodzą one ze zbioru dokumentów pergaminowych, gdyż tymi samymi numerami oznaczone są w tym zbiorze dokumenty papierowe. Natomiast przywołując dokumenty ze zbioru dokumentów papierowych przechowywanego w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie, podaję informację, że pochodzą właśnie z tego zbioru. Brak tej informacji zawsze oznacza zbiór dokumentów pergaminowych (w którym przechowywane są też dokumenty papierowe, o czym informuję, podając przy dokumencie ‘pap.’, pozostałe dokumenty – bez tego oznaczenia – to pergaminy). Natomiast dokumenty z innych archiwów, bibliotek czy muzeów, jeśli nie są przeze mnie opatrzone skrótem ‘pap.’, są pergaminami.

¹³ Tylko przykładowo: I. Sułkowska-Kurasiowa, Polska kancelaria królewska w latach 1447–1506, Wrocław 1967, s. 85–96, porównywała zachowane w oryginałach dokumenty królewskie z ich wpisami do Metryki Koronnej i wskazała, że część wpisywano do Metryki dopiero po ostatecznym ustaleniu brzmienia oryginału, niekiedy wpisywano koncept dokumentu, który był podstawą sporządzenia dokumentu i czasem tekst w Metryce jest bardziej obszerny niż oryginalnego dokumentu.

Dalej wymieniam także wzmianki źródłowe (często jedyne informacje o wydanych przez króla dokumencie znajdują się w potwierdzeniach – bez transumptów – jego następców, także w dokumentach sądowych itp.). Następnie wyliczam kolejno ważniejsze wydania, rejestry, streszczenia (szczególnie pochodzące z rękopisów ze zbiorów Biblioteki Ordynacji Zamoyskich, a przechowywanych w Archiwum Głównym Akt Dawnych) i odpisy (zwłaszcza pochodzące z Tek Naruszewicza ze zbiorów Biblioteki Książąt Czartoryskich w Krakowie i „Materiałów do Kodeksu dyplomatycznego Małopolski” t. 5 przechowywanych w Pracowni Słownika Historyczno-Geograficznego Małopolski w Krakowie). Nie informuję o błędnie rozwiązanych datach w tychże „Materiałach” i – liczniejszych – w Tekach Naruszewicza. Uznałam za zbędne obciążanie itinerarium wieloma informacjami korygującymi dostrzeżone tutaj pomyłki. Rzadko zdarza się, by badacze cytowali tylko odpisy, gdy zachował się oryginał dokumentu lub jego kopia. W odpisach tych z reguły jest informacja, gdzie dokument był wówczas przechowywany i ten ślad pozwala w większości przypadków dokument odszukać. Uznałam za celowe wykorzystanie i cytowanie odpisów, bo mimo swoich niedoskonałości nieraz pozwalają korygować błędy wydawców. Szczególnie pomocne odpisy okazały się podczas konfrontacji z rejestrami zamieszczonymi w wydawnictwie „Straty archiwów i bibliotek warszawskich w zakresie rękopiśmiennych źródeł historycznych”, t. I–III, Warszawa 1955–1957. W nim rejestry oraz daty dokumentów są niekiedy błędne, sporządzane były bowiem albo na podstawie kart katalogowych, albo – gdy katalog nie zachował się – nawet „z pamięci”¹⁴. W wydawnictwie tym nie wykorzystano odpisów dokumentów sporządzonych dla Tek Naruszewicza, a odpisy te niejednokrotnie okazywały się dokładniejsze niż króciutkie informacje o dokumentach zamieszczone w „Stratach”.

Zrezygnowałam natomiast z cytowania odpisów dokumentów zawartych w „Materiałach do Kodeksu dyplomatycznego Małopolski” t. 5 wówczas, gdy zostały sporządzone według wpisów do ksiąg Metryki Koronnej od tomu 10 do 14. Uznałam za niecelowe obciążanie itinerarium setkami informacji (do „Materiałów” trafiły odpisy prawdopodobnie wszystkich dokumentów królewskich wpisanych do tychże ksiąg Metryki).

Przecinkiem oddzielałam różne przekazy źródłowe dotyczące tego samego dnia, a więc kilka różnych dokumentów wystawionych w tym samym dniu, także np. relację Długosza (czasem łączę przekazy z tego samego dnia myślnikiem, np. MS I 100–108). Średnikiem oddzielałam przekazy wydane w różnych dniach. Długi myślnik (pauzę) stosuję, gdy przywołuję to samo wydarzenie, ale opisane w różnych źródłach (np. wzmianki o pożarze miasta Poznania

¹⁴ Str III s. 180.

w 1447 r. podczas pobytu tam króla czy dwa posiedzenia sądu sejmowego z udziałem monarchy w 1461 r. w sprawie zabicia Tęczyńskiego, a także omówiony wyżej sposób cytowania opracowań przywołujących i obszernie komentujących źródła z okresu wojny trzynastoletniej).

Na końcu przekazów źródłowych z tego samego dnia zamieszczam informację o publikacji fotografii lub podobizny dokumentu. Rezygnuję z tej informacji, gdy cytuję publikacje udostępniające duże zbiory w formie regestów i załączonych do nich fotografii (DokPozn CD, KatFotUJ).

Często o pobycie króla w danej miejscowości posiadam informacje pozbawione dat dziennych. Wówczas oddzielam informacje przecinkiem, przykładowo:

Wieluń [między 10 a 14] VIII (<przyjazd z Kalisza> Dł XII/1 s. 252, <wyjazd do Sieradza> Dł XII/1 s. 254).

Długi pobyt mógł być przerwany wyjazdem do sąsiedniej miejscowości, o czym informuję, przykładowo:

Kraków 23 VI – 11 VII [z przerwą na wyjazd do Niepołomic między 7 a 9 VII] (23 VI: <wjazd po południu> Dł XII/1 s. 45, CrArt II 551, itd.). Pełna informacja o pobycie w Niepołomicach znajduje się więc po pobycie w Krakowie.

W itinerarium stosuję nawiasy kwadratowe, by dodać swój krótki komentarz, a zwłaszcza zaznaczyć prawdopodobne datyienne lub roczne pobytu króla (zob. Wykaz skrótów: II. Inne skróty i symbole). Często nie udało się ustalić w sposób niebudzący wątpliwości daty wydania dokumentu. Wątpliwości takie pojawiały się zwłaszcza przy rozwiązywaniu datacji dokumentów wystawianych przez kancelarię litewską. Indykcja odnosi się do 3 lub nawet 4 różnych lat panowania króla Kazimierza. Tylko sporadycznie podawano w źródle, oprócz indykcji, także rok bizantyjski, który pomaga w ustaleniu właściwej daty rocznej. Wyjątkowo zdarzało się, że błąd w bizantyjskim sposobie liczenia lat popełnił pisarz lub – tego już nie ustalimy – nastąpił błędny odczyt wydawcy. Daty dużej części dokumentów „litewskich” zostały ustalone na podstawie tytułatury Kazimierza Jagiellończyka (tytułowany królewiczem lub królem), a zwłaszcza dat pełnienia różnych funkcji przez wymienianych w tekstach świadków, pisarzy, odbiorców lub relatorów. Niezastąpione były wówczas wydane spisy urzędników¹⁵. Natomiast jeśli w dokumencie nie udało się znaleźć żadnych elementów umożliwiających ustalenie daty rocznej, wówczas zdecydowałam się na zamieszczenie informacji o dokumencie dwa lub nawet trzy razy. Uznałam, że ten schemat wprowadzania informacji jest bardziej przejrzysty niż zastosowany przez R. Jaworskiego (JawItin Aneks A). Jaworski podawał zwykle informację

¹⁵ UDR XI; ULit I, II, IV.

o dokumencie z niepewną datą tylko raz w swoim itinerarium, czasem na marginesie zaznaczał, że możliwa jest inna data. Takich uwag czytelnik może nie zauważyć i utrwali się przekonanie o pobycie króla w jakiejś miejscowości w określonym roku. Przykładowo itinerarium wygląda wówczas następująco:

Troki 1 VIII [1448 lub 1486] (w nawiasie cytuję przekaz źródłowy i jego wydania, w dołączonym przypisie objaśniam wybór tych właśnie dat rocznych).

Pod 1486 r. zamieszczam tylko odsyłacz:

Troki 1 VIII [1486?] zob. Troki 1 VIII [1448 lub 1486].

W zestawieniu pojawiają się także dokumenty, dla których można było ustalić tylko ramowy czas ich wydania. Dokumenty te nie zostały zgromadzone w oddzielnym wykazie przekazów o nieustalonej chronologii, bo wówczas utraciłyby związek z itinerarium. Uwaga ta dotyczy dużej liczby informacji, zwłaszcza pochodzących z Metryki Litewskiej. Zdecydowałam się umieścić je w zestawieniu, choć tak jak w przypadku wyżej omówionym także i tutaj dokument otrzymuje pełny opis przy pierwszym jego pojawieniu się w itinerarium, a w pozostałych latach – odsyłacze. Opatruję te kolejne odsyłacze znakami zapytania, by czytelnik miał jasny przekaz, że dokument może pochodzić z innych lat, np.:

Kowno 13 V [1446–1448] (przekaz źródłowy i wydania oraz przypis objaśniający problem z datacją)

Kowno 13 V [1447?] zob. Kowno 13 V [1446–1448]

Kowno 13 V [1448?] zob. Kowno 13 V [1446–1448].

Do zestawienia włączona została też liczna grupa przekazów źródłowych, które nie zawierają daty lub miejsca wydania królewskiego dokumentu. Nie tworzę z nich osobnego wykazu dokumentów bez elementów datacyjnych. Zostały one umieszczone w itinerarium, ale z wyraźnie oznaczonymi informacjami: *bmw.* (bez miejsca wydania), *bdd.* (bez daty dziennej), *br.* (bez daty rocznej), bez daty (a więc bez daty dziennej i rocznej). Przekazy te znalazły swoje miejsce blisko najbardziej prawdopodobnych miejsc i dat swojego wydania. Uwaga dotyczy zwłaszcza wpisów do ksiąg Metryki Koronnej t. 10–14. W Metryce często wpisywano tylko np. *eodem die, anno et loco quibus supra* itp. Taki zwrot pozwala w większości przypadków odnieść z dużym prawdopodobieństwem datę i miejsce wydania do wpisu poprzedniego. Tak z reguły postępował wydawca Matrykulariów cz. 1. Regułą było, że pisarze w pierwszym wpisie, rozpoczynającym nową kartę lub stronę w Metryce, wpisywali datę i miejsce wydania dokumentu. W następnych wpisach pisali już tylko *eodem die*. Pominięcie tych niedatowanych wpisów zubożyłoby itinerarium o trudną do określenia liczbę królewskich dokumentów (z pewnością kilkaset). Nadto i tak wymagałyby one komentarza, gdyż większość tych niedatowanych wpisów znalazła się w Matrykulariach, często opatrzona przez wydawcę datą dzienną. W Matrykulariach nie ma przy takich

wpisach informacji, że w Metryce nie zostały opatrzone datą i miejscem wydania. Sądzę, że przyjęta przeze mnie metoda postępowania jest zasadna, zwłaszcza że część tych niedatowanych w Metryce Koronnej wpisów można skonfrontować z oryginalnymi dokumentami lub ich kopiami i nie noszą one dat innych niż wpisy w Metryce (różnice są niewielkie, chodzi o dzień, kilka dni, o zauważonych różnicach informuję w przypisach). Komentarza wymagała i ta część wpisów niedatowanych, którą w Matrykulariach umieszczono na końcu wpisów z danego roku, jako zwartą grupę wprawdzie z tego roku, ale bez daty dziennej i miejsca wydania. W itinerarium duża część z nich znalazła swoje miejsce właśnie poprzez analizę dat i miejsc wydania wpisów je poprzedzających.

Czasem także zachowane nawet w oryginałach dokumenty królewskie pozbawione są daty i miejsca wydania, ale jeśli w dokumencie są elementy pozwalające na datowanie, wówczas umieszczam informację w itinerarium w oddzielnym akapicie i opatruję informacją: bdd., bmw., bez daty. Może w przyszłości uda się odnaleźć dla nich przekazy z datą i miejscem wydania.

W itinerarium nie omawiam różnic występujących między materiałami do itinerarium I. Sułkowskiej-Kurasiowej opublikowanymi w Moskwie w 1989 r. (o których była mowa wyżej) a niniejszym opracowaniem. Nie koryguję błędów lub nieścisłości w treści regestów zamieszczonych w wydawnictwach źródłowych, chyba że dotyczą one daty i miejsca wystawienia dokumentów królewskich. Nie poprawiam błędnych informacji o datach i miejscach pobytu króla pojawiających się w literaturze. Opracowania uwzględniam wówczas, gdy korygują daty błędnie zapisane w źródle lub miejsca wydania dokumentu. Zdecydowałam się natomiast na informowanie o nieścisłościach w polskim tłumaczeniu dzieła Długosza, które dotyczą dat i miejsc pobytu króla (Dłpol) lub o innym rozumieniu przeze mnie tekstu przekazu Długosza niż to oddano w tłumaczeniu.

W itinerarium nie uwzględniam informacji zawartych w „Kronice” Macieja z Miechowa, poza czterema, tj. datą wjazdu do Krakowa Jana Kapistrana, a potem wiadomościami z 1492 r. (początek choroby króla, jego śmierć i pogrzeb). Inne wiadomości Miechowity i jego kontynuatorów, odnoszące się do czasów naszego króla, w zasadzie jedynie streszczały Długosza, czasem mało starannie, zwłaszcza przy podawaniu dat. Ich objaśnianie zajęłoby sporo miejsca i uznałam, że jest to niecelowe. Informacje nowe, niezaczerpnięte z Długosza, to właśnie data pogrzebu władcy oraz wzmianka o jego testamencie (prywatnym, w drugim wydaniu „Kroniki” Miechowity nazwanym politycznym)¹⁶.

¹⁶ Zob. A. Borzemski, *Kronika Miechowity. Rozbiór krytyczny*, Kraków 1890, s. 44–45.

Zdecydowałam się uwzględnić informacje podawane w latopisarstwie litewsko-ruskim. Dokonałam wyboru, bo nie sposób cytować i komentować informacji wszystkich zachowanych latopisów i kronik. Wybór padł na „Kronikę Bychowca” (z XVI w.), która czerpała m.in. z Długosza. Otrzymała ona ostatnio nowe, krytyczne wydanie i tę publikację cytuję¹⁷. Przede wszystkim jest jedną z trzech zachowanych redakcji „Latopisu Wielkiego Księstwa Litewskiego i Żmudzkiego” (z początku XVI w.). „Kronika Bychowca” – jak to napisał Oleg Łatyszonek – „stanowi zwieńczenie długiego procesu redagowania litewsko-ruskich latopisów i kronik”¹⁸. Kronika przedstawia dzieje Litwy od czasów Giedymina. W swojej części pierwszej powtarza w zasadzie dzieje Litwy do 1440 r. za wcześniejszym „Latopisem Wielkiego Księstwa Litewskiego i Żmudzkiego” (bez większej wartości historycznej), w części drugiej (początek panowania Kazimierza Jagiellończyka) zawiera szereg bałamutnych wiadomości (jak wyniesienie Kazimierza na tron wielkoksiążęcy w Brześciu, opowieść o zamierzonym przez panów polskich wymordowaniu Litwinów na zjeździe w Parczewie czy bitwie pod Chojnicami, którą król polski stoczył z Czechami, a wojsko zgromadzone pod Chojnicami walczyło z Czechami pod Wrocławiem). Wartościowa jest natomiast część trzecia i ostatnia „Kroniki Bychowca” (lata 1486? – 1508?), ponieważ świadczy o dobrej orientacji autora w opisywanych zdarzeniach, osobach i topografii Litwy. Podawał daty, takżeienne. Uznałam, że warto informacje te włączyć do itinerarium, bo nie ma ich wiele, a niekiedy podają wiarygodne szczegóły, nieznane innym źródłom¹⁹. Sporadycznie sięgam do innych latopisów (zob. Wykaz skrótów: PSRL). Dzięki temu można porównać wiadomości „polskich” źródeł z przekazami „Kroniki Bychowca” oraz latopisów. Nie czerpię natomiast wiadomości z późniejszego dziejopisarstwa litewskiego, czyli kronik powstających po zamknięciu okresu latopisarskiego, jak „Kroniki polskiej, litewskiej, żmudzkiej i wszytkiej Rusi” Macieja Strykowskiego (1582 r.).

W itinerarium uwzględniam wzmianki pojawiające się w Metryce Koronnej o wystawieniu przez kancelarię membran, bo kancelaria działała przy królu i można najpewniej włączyć i te informacje do itinerarium. Tylko kilkakrotnie daty i miejsca wydania lub skasowania membran nie są zgodne z itinerarium króla²⁰. W przypisach informuję o charakterze uwzględnionego w itinerarium tego rodzaju wpisu.

¹⁷ KronBych.

¹⁸ O. Łatyszonek, Polityczne aspekty przedstawienia średniowiecznych dziejów ziem białoruskich w historiografii Wielkiego Księstwa Litewskiego XV–XVI w., „Białoruskie Zeszyty Historyczne” 25, 2006, s. 20.

¹⁹ Zob. też J. Ochmański, Nad Kroniką Bychowca, SŻ 12, 1967, s. 155–163, tam literatura.

²⁰ MS I nr 528 – Brześć, ok. 28 VIII 1459 r.; nr 534 – Łęczycza, ok. 8 IX 1459 r.; nr 546 – Łęczycza, ok. 24 VI 1460 r.; nr 589 – Brześć, 12 IV 1462 r.

Do itinerarium włączyłam wszystkie znane mi mandaty królewskie, z relacją lub bez niej urzędników królewskich. Nie ulega wątpliwości, że uzupełniają zestawienie, bo relatorzy, zwykle kanclerz, podkanclerzy lub marszałkowie koronni czy nadworni, obecni byli przy królu.

Uwzględniłam też niektóre pozwy sądowe. Pozwy wzywające do stawiennictwa na sąd królewski, wiecowy lub ziemski nie były wprawdzie wystawiane przez kancelarię królewską, lecz w imieniu króla przez pisarzy sądów ziemskich (poza Wielkopolską do 1505 r., gdzie pozwy wystawiał pod własnym imieniem starosta generalny) lub – w Prusach Królewskich – przez pisarzy w Chełmży, Malborku i Stargardzie (obecnie Starogard Gdański), których wyznaczali wojewodowie chełmiński, malborski i pomorski, a na Warmii – przez pisarza ustanowionego przez biskupa lub (w jego zastępstwie) przez wójta biskupiego²¹. Pozwy te dobrze potwierdzają chronologicznie i geograficznie znane z innych źródeł trasy przejazdów króla. Dokonałam jednak wyboru. Przytaczam tylko te spośród setek pozwów, które sądy wystawiały jeszcze podczas pobytu króla w danej miejscowości, a pobyt ten potwierdzają niezależnie inne źródła. Na zagadnienie to zwrócił moją uwagę Franciszek Sikora.

W itinerarium podaję dodatkowe informacje o okolicznościach wystawienia dokumentu: *in convencione*, *in convencione generali*, *in parlamento generali*, *in dieta*, *in dieta generali*, *in colloquio*, na łowach, w obozie wojskowym itp. Zdaję sobie sprawę, że itinerarium z tymi licznymi dodatkowymi informacjami może być trudne w odbiorze, bo traci swoją przejrzystość. Z drugiej jednak strony wiemy, że czas rządów króla Kazimierza był przełomowy w dziejach polskiego parlamentaryzmu. Wciąż czeka na opracowanie zagadnienie kształtowania się sejmu polskiego i chronologii posiedzeń. Dotąd wydane prace na ten temat są wielce niekompletne i zawierają sporo nieścisłości. Wyliczam zatem wszelkie znane mi informacje o miejscach i terminach zwoływania zgromadzeń stanowych, w których uczestniczył król, czasie ich trwania, także zmianie terminów i miejsc, powodach tych zmian itp. Informacje te może pomogą przyszłemu monografście samodzielnie dotrzeć do wielu źródeł i ustalić chronologię zjazdów, „listę obecności”, śledzić ewolucję składu osobowego, ustalić temat oraz przebieg obrad, podjęte uchwały itd.

Odnotowuję również wzmianki o sądach królewskich (*iudicium in curia*, *termini regales*, *termini curie regalis*) odbywanych w powiatach i stolicach województw w czasie pobytu tam władcy, także o sądach sejmowych. Jeśli w źródle wyraźnie zaznaczono obecność króla na posiedzeniu sądu (*in praesentia domini regis*), podaję i tę informację. Tutaj zagadnienie jest ledwie

²¹ Grulk s. 19–32, tam literatura.

sygnalizowane, bo pokazuje jedynie, kiedy i gdzie sądy się odbywały, a więc czy na początku obrad zjazdu, czy przez cały czas jego trwania, czy pod koniec.

Podobnie jak prawie każdy przyjazd króla do określonej miejscowości w Polsce gromadził przy nim rzeszę lokalnych dostojników świeckich i duchownych, także jego wjazdy na Litwę oznaczały skupienie się przy osobie hospodara miejscowych dostojników. Wyliczają ich z imienia, pełnionej godności kościelnej lub urzędu listy świadków dokumentów wielkiego księcia, ich własne dokumenty wydawane w miejscach pobytu władcy, materiał rachunkowy itp. Zdecydowałam się w itinerarium zamieszczać także informacje o wyraźnie poświadczonych zjazdach ogólnolitevskich, określanych w źródłach jako *convencio*, *convencio generalis*, *dieta*, *parlamentum* lub – w źródłach pisanych w języku ruskim – jako *soim*, *rada*. Uwzględniłam też wzmianki typu *pri biskupe*, *pri vsich panech*, *s naszoju vernoju radoju*, *pri tom byli svedoki*, *nasza rada* itp. Według Lidii Korczak, której dziękuję za konsultacje, określenia *parlamentum*, *convencio*, *dieta* itp. odpowiadają ruskim *pri vsich panech*, *s radoju* itd.²²

Podaję także informacje o udziale króla w zjazdach stanów Prus Królewskich. Temat ten opracowała przed laty Irena Janosz-Biskupowa (JanChron) i mogłam uzupełnić zestawienie tylko jedną informacją o obecności monarchy, niepodaną przez cytowaną badaczkę (czerwiec 1474 r., Toruń). Udział króla w zjazdach stanów pruskich nie był zresztą częsty, w latach 1466–1492 odbyło się bowiem 111 zjazdów (4–5 rocznie), a monarcha był zaledwie na sześciu (w 1468 r. w Gdańsku i Malborku, w latach 1472, 1474 i 1485 w Toruniu, w 1476 r. w Malborku).

Jeśli informacja o okolicznościach wystawienia dokumentu pochodzi z Metryki Koronnej t. 10–14, wówczas cytuję tylko Matrykularia i trzeba pamiętać, że w nich te informacje były niekiedy pomijane, czasem pisano przy regeście *in convencione* przy pierwszym wpisie z danego dnia, a przy kolejnych nie ma już informacji, czy i one były w Metryce opatrzone takim zwrotem. Zdecydowałam się nie cytować ksiąg Metryki t. 10–14, by nie obciążać itinerarium ogromną liczbą informacji, bo odpowiedni tom Metryki oraz stronę lub kartę ustalić można właśnie poprzez regest w Matrykulariach. Czynień to jedynie w przypadkach wymagających komentarza. Korzystający z itinerarium mają w chwili obecnej ułatwione możliwości sprawdzenia rzetelności informacji wprowadzonych do niniejszego opracowania, a zaczerpniętych z Metryki Koronnej (korzystałam z mikrofilmów udostępnionych przez Archiwum Główne Akt Dawnych). Około 200 tomów Metryki pojawiło się w listopadzie 2013 r. na serwerze Polskiego Towarzystwa Heraldycznego i sukcesywnie udostępniane są kolejne (<http://pther.eu>). Zwracam uwagę,

²² KorL s. 70 i n., KorM s. 36 i n.

że w Matrikulariach nie cytowano kart verso, a także podawano tylko pierwszą stronę lub kartę, na której rozpoczynał się wpis, a ten mógł ciągnąć się i na stronach (kartach) następnych. Jeśli podczas konfrontacji ksiąg Metryki z rejestrami zamieszczonymi w Matrikulariach zauważone zostały przeze mnie istotne nieścisłości w dacie i miejscu wydania dokumentów, wówczas informuję o nich w przypisach, także o sporadycznie źle podanych tomach księgi lub strony (karty). Podaję także informację o „poprawionych” przez wydawcę datach, bo jeśli w Metryce wpisano np. *f. 5 die Jacobi*, 1453, a w tym roku dzień św. Jakuba przypadał w środę, to wydawca MS opatrywał czasem regest „poprawioną” przez siebie datą *f. 4*. Uwaga ta dotyczy ksiąg Metryki Koronnej 10–14, wydanych przez T. Wierzbowskiego (MS I).

Podobnie cytując dokumenty opublikowane w „Acta capitulorum nec non iudiciorum ecclesiasticorum selecta”, t. I–III, wyd. B. Ulanowski, Kraków 1894–1908, pomijam przywoływane tam przez wydawcę źródła.

Jeśli źródłem informacji o miejscu pobytu króla jest dokument niekrólewski, zawsze informuję o tym w przypisie. Tam też te niekrólewskie dokumenty najczęściej są przywoływane, a w itinerarium znalazły się jedynie te, które z prawdopodobieństwem graniczącym z pewnością wystawiane były w obecności króla, jak akty przymierza.

Omówienia wymaga także sposób wykorzystania przeze mnie źródeł rachunkowych.

Z opublikowanych rachunków z lat 1471–1472 i 1476–1478 (Rach1471–78) wykorzystałam z lat 1471–1472 (s. 3–103) tylko wpisy niebudzące wątpliwości o obecności króla w danym miejscu. Pomijam częste w tej księdze rachunkowej informacje, że król zapisał komuś sumę lub wypłacono pieniądze na polecenie króla. Podskarbi nadworny realizował zobowiązania finansowe monarchy, lecz nie mogły to być polecenia wydawane podskarbiemu osobiście przez króla niemal każdego dnia i w liczbie kilku, kilkunastu zleceń wypłaty. Odmiennie traktuję zawartą w tym samym wydawnictwie kolejną księgę, czyli rachunki podskarbiego Tomasza Trąmbczyńskiego z lat 1476–1478 (s. 107–267). Wpisy w tej księdze często nie zawierają wzmianek o królu, ale nie ulega wątpliwości, że podskarbi nadworny towarzyszył nieprzerwanie w tych latach władcy. Porównanie itinerarium króla z datowanymi wpisami pochodzącymi z tej księgi wykazało niezgodność w nielicznych przypadkach, przykładowo: Długosz pisał o wyjeździe KJ z Krakowa 27 XI 1477 r., a podskarbi jeszcze 28–29 listopada był w Krakowie (s. 203, 208–209); monarcha wyprzedził swój orszak 22 II 1478 r. – tego dnia był w Łęczycy, a od 24 lutego w tym mieście była już tylko królowa z córką, a z nimi podskarbi, bo 24 lutego odnotował on wyjazd pokojowca królowej z Łęczycy do Brześcia do króla (s. 223). W kolejnych dniach w Łęczycy

podskarbi zapisywał jeszcze wydatki przede wszystkim na królową i królewę: 28 lutego, 1–2 marca oraz 6–8 marca (s. 223–225). Te kilka zaledwie przypadków rozbieżności między podróżami króla i podskarbiego upewniło mnie, że należy zamieścić w itinerarium wszelkie datowane wpisy pochodzące z tej księgi. Nie chcąc obciążać itinerarium setkami jednobrzmiących przypisów o braku wzmianek o królu, zamieszczam jedynie gwiazdkę (*) przy numerze strony. Odstąpiłam tu od zasady oznaczania niepewnych pobytów w nawiasie kwadratowym. Często bowiem na tej samej stronie jest informacja o pobycie króla w jakiejś miejscowości, a kilka wierszy niżej – podskarbi nie pisał już o królu, a tylko zapisywał wydatki poniesione w tej samej miejscowości w następnych dniach. Gwiazdka zatem oznacza brak we wpisie wzmianki o królu, ale obecność ta jest niemal pewna, bo zgodna z itinerarium i przekazami innych źródeł.

W itinerarium uwzględniona została Metryka Litewska. Cytuję najnowsze wydania (LMetr). Wykorzystuję też niektóre publikacje wcześniejsze (AktyJZRossii, AktyZapRos, AktyLM, ALRG). Te wcześniejsze wydania, szczególnie zbiór F.I. Leontowicza (AktyLM), przepełnione są błędami. Leontowicz dokonał wyboru dokumentów z warszawskiej kopii Metryki, którą w XVIII w. przepisano z języka ruskiego na polski, następnie transliterował ich treść na rosyjski, do tego doszły przede wszystkim liczne błędy w rozwiązanych przez niego datach. Włączyłam do zestawienia te wcześniejsze, niepełne wydania Metryki, bo funkcjonują one w literaturze, a ich brak w niniejszym zestawieniu mógłby utrudnić badaczom odnalezienie właściwego dokumentu. Ten sam dokument publikowany mógł być w różnych wydawnictwach źródłowych i opracowaniach, m.in. w spisach urzędników, pod najróżniejszymi datami rocznymi. Tutaj badacze otrzymują pełną informację o dokumencie, czyli przekaz źródłowy, jego najważniejsze publikacje i możliwość zapoznania się z moimi i dotychczasowymi ustaleniami datacyjnymi. Zrezygnowałam natomiast z cytowania pierwszych wydań Metryki z początku XX w. (RIB, t. XX, Петерѳыр 1904 [opublikowano tu księgi Metryki Litewskiej 1–2 i część 3]; t. XXVII, Петерѳыр 1910 [księgi Metryki 3–4 i część 5]), gdyż uznałam za niepotrzebne obciążanie itinerarium tą informacją. Wydawcy niektórych tomów Metryki Litewskiej w przypisach odsyłają do tych pierwszych wydań (niekiedy z numerem wpisu i stroną) oraz informują o rozwiązanej poprawnie lub błędnie przez wydawców dacie. Wymieniam zatem zawsze tom Metryki Litewskiej oraz kartę (stronę), na której znajduje się informacja wprowadzona do itinerarium. Podaję dawną i nowszą foliację Metryki. W ten sposób łatwo można porównać moje ustalenia z wnioskami badaczy przywołujących zwłaszcza Metrykę wydaną w 1910 r. Korzystałam z ich dorobku i często odwołuję się zwłaszcza do fundamentalnego dzieła N.G. Bereżkova (BerLM). Uwzględniam oczywiście

także wpisy, które nie wymieniają wprawdzie wielkiego księcia, a jedynie formuły *приказал* lub *правил*, np. pan Dowgird, bo są to odpowiedniki łacińskich formuł *ad mandatum, ad relacionem*²³.

W itinerarium podaję niekiedy związane informacje o treści ważniejszych dokumentów i ważkich wydarzeniach (potwierdzenie praw Królestwa, przywileje nieszawskie, traktaty pokojowe, akty hołdownicze, zjazdy itp.) czy zdarzeniach związanych z rodziną królewską. Taka dodatkowa informacja zamieszczona jest w itinerarium zawsze bezpośrednio przed przekazem źródłowym (w nawiasach „ostrych”), według którego jest przywoływana. Przytaczam też podane przez źródła informacje o przyjeździe lub wyjeździe króla z jakiejś miejscowości i jak długi był to pobyt. Zamieszczam też inne, które wyjaśniają, czy król rzeczywiście dotarł do miejscowości, czy był tylko w jej pobliżu. Itinerarium wówczas wygląda następująco, przykładowo:

Cerekwica (w C., w polu koło C.) 12–15 IX (12 IX: <przyjazd> Dł XII/1 s. 211; 14 IX: Dł XII/1 s. 211; 14 IX: <*in loco campestri stacionis circa C.*> KGZ Pyzdry Z 12 k. 86; 15 IX: <przywilej cerekwicki> or.BCz 513). Podaję w nawiasach zawsze skrót miejscowości (np. C.), której pełna nazwa wymieniona była w cytowanym źródle.

²³ Hrusza s. 117–119.

1440

- Kraków do ok. 11 IV (koniec II: DąbrWład s. 20, przyp. 1¹; 6 III: Dł XI et XII s. 213²; po 20 III: <po śmierci wielkiego księcia Zygmunta Kiejstutowicza zapada decyzja, by KJ jechał na Litwę jako *viccarius et gubernator* króla Władysława> Dł XI et XII s. 219³; ok. 11 IV: <15 dni po Wielkiejnocy wyjazd do Wieliczki z bratem Władysławem udającym się na Węgry> Dł XI et XII s. 223⁴)
- Wieliczka [po ok. 11] IV (<przyjazd z Krakowa z bratem Władysławem, nocleg, wspólny wyjazd do Niepołomic> Dł XI et XII s. 223)
- Niepołomice [ok. 12/13] IV (<przyjazd z Wieliczki z bratem Władysławem, nocleg, wspólny wyjazd do Bochni> Dł XI et XII s. 223)
- Bochnia [ok. 13/14] IV (<przyjazd z Niepołomic z bratem Władysławem, nocleg, wspólny wyjazd do [Nowego] Sącza> Dł XI et XII s. 223)
- [Nowy] Sącz [18–20 IV], 21 IV (<przyjazd z Bochni z bratem Władysławem> Dł XI et XII s. 223; [18–20 IV: MatWarn⁵]; 21 IV: <wspólny wyjazd do Czorsztyna, król Władysław nakazuje KJ wyjazd na Litwę *ut vicarius, non dominus*> Dł XI et XII s. 223–224)
- Czorsztyn [21–22] IV (<przyjazd z bratem Władysławem z Sącza, pobyt dwudniowy, król Władysław odsyła KJ [do Krakowa]> Dł XI et XII s. 224)

¹ Długosz pisał o przybyciu poselstwa węgierskiego do Krakowa 6 III 1440 i powitaniu *extra civitatem* przez królewicza Kazimierza (Dł XI et XII s. 212). J. Dąbrowski przesunął datę przyjazdu posłów sejmu budzińskiego na koniec lutego. Bez wątplenia posłowie przebywali w Krakowie jeszcze na początku marca: 9 III w katedrze wawelskiej uroczystie przekazali Władysławowi zaproszenie do objęcia tronu na Węgrzech (Kurtyka s. 318; Rozbiór I s. 308).

² Zob. przyp. poprzedni.

³ Podkreślał, że król Władysław oraz panowie i prałaci polscy nie nazywali, ustnie lub pisemnie, KJ wielkim księciem. Król Władysław, od śmierci swojego ojca aż do swojej pod Warną, używał w listach i dokumentach tytułu najwyższego księcia Litwy (MatWarn). Długosz tytułował KJ księciem litewskim zaraz po jego wyniesieniu na tron hospodarski.

⁴ Król Władysław wystawiał ostatnie dokumenty w Krakowie, przed wyjazdem na Węgry, 9 IV (MatWarn).

⁵ W Nowym Sączu w tych dniach dokumenty wystawiał król Władysław. Najpewniej przy królu był, zgodnie z relacją Długosza, jego brat KJ.

- Kraków⁶ 13 V (<wyjazd do Nowego Korczyna> Dł XI et XII s. 251–252)
 Nowy Korczyn 15 V (15 V: <w Zielone Świątki przyjazd z Krakowa>; bdd.:
 <wyjazd do Sandomierza> Dł XI et XII s. 252)
 Sandomierz 22 V (22 V: <przyjazd z Nowego Korczyna>; bdd.: <wyjazd
 do Lublina> Dł XI et XII s. 252, <spotkanie z posłami litewskimi zapra-
 szającymi KJ na tron wielkoksiążęcy, wyjazd do Brześcia Litewskiego>
 KronBych s. 156–157⁷)
 Lublin [po 22] V (<przyjazd z Sandomierza, wyjazd w kierunku Brześcia
 Litewskiego> Dł XI et XII s. 252 = JawItin s. 7⁸)
 Brześć Litewski (przejazd w kierunku B.) [po 22 V a przed 29 VI] (<prze-
 jazd z Lublina w kierunku B., niewpuszczony do zamku przez starostę>
 Dł XI et XII s. 252–253, <wyniesienie KJ na tron wielkoksiążęcy [!],
 wyjazd do Wilna> KronBych s. 157⁹, <wyjazd do Bielska> Dł XI et XII
 s. 252 = JawItin s. 7)
 Bielsk [Podlaski, po 22 V a przed 29 VI] (<przyjazd, wyjazd do miejsca
 postoju nad rzeką Świsłocz> Dł XI et XII s. 252 = JawItin s. 7)
 Świsłocz rzeka (nad rzeką Ś.) i Rudnicka Puszcza [po 22 V a przed 29 VI]
 (<przyjazd nad rzekę z Bielska na postój, wyjazd do Dubna> Dł XI
 et XII s. 252 = JawItin s. 7, <spotkanie w borze Rudnickim z kniazem
 Michałem, wyjazd do Wilna> KronBych s. 157¹⁰)

⁶ Węcltin s. 157, słusznie uznał za niepewną informację sugerującą pobyt KJ w Krakowie 19 V 1440 (SPPP II 2846: Zygmunt Bobowski oświadczył, że poręczył za dług KJ w wysokości 100 grzywien Bartłomiejowi z Górki i jego żonie Ozannie swoją częścią Ciburowic).

⁷ Tylko w latopisach wiadomość o wysłaniu, po śmierci Zygmunta Kiejstutowicza (zm. 20 III 1440 w Trokach), do KJ do Sandomierza posłów litewskich (KronBych wymieniła Jana i Michała Kieżgajłowiczów), z zaproszeniem do objęcia tronu wielkoksiążęcego.

⁸ Pomyłkowo z powołaniem na PapéePol s. 381 (zamiast na Długosza), który zestawił itinerarium od 1479.

⁹ Jedynie tutaj o wyniesieniu KJ w Brześciu na wielkiego księcia (Długosz oraz Kronika litewska i żmudzka wymieniali Wilno). Źródła omówił HalŚw s. 26–27 (zob. też Rozbiór I s. 320). Ostatnie słowo należy do G. Błaszczyka, *Dzieje stosunków polsko-litewskich*, t. II: *Od Krewa do Lublina*, cz. 1, Poznań 2007, s. 778–779. Pisał, że wątpliwość budzi przejazd przez Brześć Litewski, którego starostą był zwolennik księcia Michała Zygmuntowicza, a Długosz wyraźnie zaznaczył, że urzędnik ten nie wpuścił KJ do zamku. Badacz ten przypomniał, że w latopisie Bychowca opisano potajemny wyjazd KJ z Sandomierza, gdzie toczyły się rokowania panów polskich z Litwinami, którzy potem z KJ udali się do Brześcia i tam doszło do wyniesienia na tron hospodarski. Według Błaszczyka opowiadanie to jest tak nieścisłe i nieprawdopodobne, że trudno je komentować. Badacz ten uznał, że KJ z Lublina pojechał w kierunku Brześcia, przed tym miastem skręcił na północ i przez Mielnik udał się do Bielska, potem przez rzekę Świsłocz i zapewne Wołkowysk dotarł do przeprawy przez Niemen koło Dubna (trasa przejazdu zgodna z relacją Długosza).

¹⁰ Rudnicka Puszcza w średniowieczu zajmowała ogromny obszar od wsi Rudniki (na południe od Wilna) aż po rzekę Niemen (której lewym dopływem jest Świsłocz).

- Dubno [po 22 V a przed 29 VI] (<przyjazd z miejsca postoju nad rzeką Świsłocz, przeprawa przez rzekę Niemen, wyjazd do Wasiliszek> Dł XI et XII s. 252 = JawItin s. 7)
- Wasiliszki [po 22 V a przed 29 VI] (<przyjazd z Dubna, wyjazd do Radunia> Dł XI et XII s. 252 = JawItin s. 7)
- Raduń [po 22 V a przed 29 VI] (<przyjazd z Wasiliszek, wyjazd do Ejszyszek> Dł XI et XII s. 252 = JawItin s. 7¹¹)
- Ejszyszki [po 22 V a przed 29 VI] (<przyjazd z Radunia, wyjazd do Nowogodworu> Dł XI et XII s. 252 = JawItin s. 7¹²)
- Nowydwór [po 22 V a przed 29 VI] (<przyjazd z Ejszyszek, wyjazd przez inne miejsca do Wilna> Dł XI et XII s. 252 = JawItin s. 7)
- Wilno 29 VI – 13 VII (bdd.: <przyjazd z Nowogodworu i innych miejsc, wprowadzenie na zamek, pobyt kilkudniowy> Dł XI et XII s. 252–253, <przyjazd z Brześcia Litewskiego> KronBych s. 157; 29 VI: <wyniesienie na tron wielkksiążęcy> MPH III s. 312 [Zdarzenia godne pamięci]¹³ – bdd. Dł XI et XII s. 253–254; 13 VII: Wil 166 = PergKat 417 = JawItin s. 7)
- Troki 22–30 VII (bdd.: Dł XI et XII s. 254–256¹⁴; 22 VII: ArchSang III 3¹⁵ = Vit 74 = JawItin s. 7, LelPrz s. 228¹⁶ = WapDz II s. 391, przyp. 1 = DanSkarb II 1764 = JawRadz 5 = JawItin s. 7 + podobizna LelPrz tabl. I po s. 226, ALRG 13; 29 VII: PolockGr 54¹⁷ = MikGr s. 68, przyp. 6; 30 VII: or.pap.APGd 300 D/8 5 = PolockGr 55 = HU VII/1 s. 326, przyp. 4 = JawItin s. 7¹⁸)
- bmw. 22 VII (kop.AR Dział VIII–13 s. 16 = kop.AR Dział VII–7 s. 200 = JawRadz 4, <przywilej dla ziemi nowogródzkiej> Żemajtis s. 215–225)
- Punie 31 VIII [1440–1443 lub 1445–1446] (br. ArchSang I 45¹⁹)
- Merecz 15 IX (BalStar s. 1314–1315)
- Grodno 23 IX [1440–1446] (MLM 10 k. 74v–75 (59v–60)²⁰ = ALRG 11 = LMetr X s. 87–88 nr 82.2)

¹¹ Pomyłkowo z powołaniem na dok. KJ z 9 V, wzmiankowany przez KolDz s. 285, przyp. 7, bo chodzi o dok. z 9 V 1451.

¹² Nietrafna identyfikacja: Miksziszki?

¹³ Nie wymieniono miejsca ceremonii.

¹⁴ Pisał ogólnie o poddaniu się Trok KJ. Inne źródła potwierdzają pobyt KJ w Trokach.

¹⁵ Ind. 3 (1440, 1455, 1470, 1485). Z itinerarium zgodny 1440: KJ tytułowany królewiczem, wspomn. (Ludwik) Radziwiłł Ościkowicz marszałek (dworski 1420–1428 i 1440 – ok. 1452, potem ziemski 1433–1434 i znów od 1463: UDR XI 481, 397; ULit I s. 703).

¹⁶ Ind. 3 (1440, 1455, 1470, 1485) oraz tytułatura KJ (królewicz) wskazują na 1440.

¹⁷ Zob. przyp. poprzedni.

¹⁸ Błędnie 31 VII (błąd powtórzony za KolDz s. 285, przyp. 8).

¹⁹ Dok. z 1440–1446: KJ tytułowany królewiczem. Wykluczam 1444, bo w tym roku KJ był 30 VIII w Ostrynie (Punie i Ostrynę dzieli ok. 130 km).

²⁰ W ALRG pod datą 23 IX [1440–1444], w LMetr – 23 IX [1440–1447]. Wydawcy LMetr niesłusznie też pod 1447, bo KJ tytułowany królewiczem. Treść listu nie zawiera

Troki 17–18 XI (17 XI: ZbK I s. 6 nr 5 = WapDz II s. 392, przyp. 1 = DanSkarb II 1765 = PułOp s. 357 nr 244 = ORO III s. 2 nr 16 = JawItin s. 7; 18 XI: or.BLAN F1–16 = PułOp s. 357 nr 244 = PergKat 49 = JawItin s. 7 = bmw. i bdd. KatVil s. 561 + fot. <http://www.mab.lt/parchments/index.html>)²¹
 Smoleńsk jesień (<wyprawa zbrojna na wojska moskiewskie> KronBych s. 158²²)
 Wilno 30 XII – 22 I 1441 (30 XII: <przymierze z Pskowem> or.AGAD 7363²³ = MLM 5 k. 298–298v (285–285v) = AktyZapRos 38 = WapDz II s. 393–394, przyp. 1/III = LMetr V 129 = DanSkarb II 1766 = GramNov 335 = IA 2330 = MikRadz s. 79 nr 5 = JawItin s. 7)

1441

Wilno [cd.] do 22 I (1 I: HU VII/1 644 = JH I 7911 = JawItin s. 7; 3 I: Wil 168 = JawItin s. 7; 6 I [1441 lub 1471]: MLM 3 k. 32²⁴ = DokMJust s. 30 nr 6 = LMetr III s. 42; 22 I: Hirsch s. 280–281 nr 7 = HU VII/1 649 = Remeika s. 51 = AktaAleks 287 = Vit 197 = JawItin s. 7²⁵)

informacji, które mogłyby uściślić czas jego wystawienia: KJ zawiadomił (niewymienionego z imienia) namiestnika bobrujskiego, że nadał panu Dowkszu ludzi poddanych i trzy dwory we włościach rohaczewskiej i bobrujskiej. Obdarowanym był może Pac Dowkszewicz marszałek dworski 1434–1435 i namiestnik kamieniecki po 1440 (UDR XI s. 228), choć Semkowicz s. 108, przypuszcza, że chodzić tu może o innego Daukszę, który w XV w. kilkakrotnie świadczył na dokumentach KJ (błędnie jednak Semkowicz nazywa go – powołując się na powyższy list – namiestnikiem bobrujskim). Wspomniani panowie Gasztołd (najpewniej Jan Gasztołdowicz wojewoda trocki 1440–1443, wileński 1443 – zm. 1458: ULit I 1098; ULit II 1408; KorL s. 82) oraz Pietrasz (najpewniej Piotr Montygerdowicz marszałek ziemski 1434–1459: UDR XI 398).

²¹ Dokumenty z 17 i 18 XI to dwa egzemplarze tego samego przywileju dla mieszczan wileńskich (uwolnienie od ceł i myt na terenie Litwy oraz Rusi). Dok. z 17 XI – w języku ruskim, z 18 XI – po łacinie. Według opisu WapDz, także dok. z 17 XI spisany na pergaminie.

²² Tylko tu opis wydarzeń z jesieni 1440: próba oderwania Smoleńska (także Połocka i Witebska – GR) od Wielkiego Księstwa przez kniazia Jerzego Lingwenowicza, a KJ – jak opisywała KronBych – „sobrawszy wsi swoj siły litowskij, toie ż oseni pryde sam swoieiu hołowoiu ko Smoleńsku”.

²³ Wpisano *30 dekabrya*, 1440, ind. 4 (1440, 1455, 1470, 1485). KJ tytułowany królewiczem.

²⁴ Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Dok. z 1441 lub 1471: na początku stycznia 1456 KJ był w Polsce, a w 1486 w Krynkach 20 I, w Grodnie 23 I. Wspomn. bez tytułu urzędniczego (Jan alias) Totwił (Towcwił Montowtowicz, w znanych źródłach od 1440, w 1481 krajczy litewski, jego następcą na urzędzie znany 27 VII 1486: UDR XI 263–264; KorL s. 90).

²⁵ JawItin błędnie 22 I 1441, Brześć Litewski, z powołaniem na TN (błąd prawdopodobnie przejęty z zestawienia SułItin s. 269, która powoływała się na APGd RN 28 s. 51–52). Nie udało się odnaleźć tego rękopisu w APGd, ze względu – jak pisał do mnie 6 III 2007 dyr. Piotr Wierzbicki – nieznaną pełną sygnaturę, tj. brak oznaczenia literowego działu.

- bmw. 27 III (<przywilej prawa magdeburskiego dla gmin żydowskich na Litwie> Bersz I 3 = BałKar s. 16–18 = BałSt s. 58)²⁶
- Birsztany 7 IV (or.BLAN F1–17²⁷ = kop.BLAN F1–26 = ZbWil s. 7–10 nr 7²⁸ = WapDz II s. 490, przyp. 3/1 = BCz rps 2094/IV s. 12–13 = bmw. PułOp s. 367 nr 244 = DanSkarb II 1768 = PergKat 50, 104 = bmw. AktyVilKom s. 201 nr 31 = ORO III s. 2 nr 17, s. 3 nr 26²⁹ = bmw. AktyCechWil 749 = bmw. i bdd. KatVil s. 561 = JawItin s. 7 + fot. <http://www.mab.lt/parchments/index.html>)
- Wilno 14 IV (br. MLM Sud 6 k. 309v³⁰ = ML 200 k. 498 = DokMJust s. 536 nr 3 = LMetr VI 417)
- Kowno 13 V [między 1441–1443 a 1445–1447] (MLM 10 k. 74v (59v)³¹ = ALRG 10 = LMetr X s. 87 nr 82.1)
- Nowogródek 13 VIII (MLM 3 k. 34³² = DokMJust s. 32 nr 2 = LMetr III s. 43 = JawItin s. 7³³)

²⁶ Przywilej dla Żydów trockich (właściwie dla Karaimów – GR) znany z potwierdzeń Aleksandra 1492, Zygmunta I 1507 i Władysława IV 1646, wszędzie bmw.

²⁷ W or. *f. 6 post dominicam Iudica*, 1441 (7 IV), in *Bersti*. PułOp opublikował reg. pod datą 8 IV (według sumariusza dokumentów Wilna z XVII w.).

²⁸ ZbWil, a za nim DanSkarb, podali błędnie Brześć jako miejsce wydania.

²⁹ W obu regestach błędnie wpisano jako miejsce wydania Brześć.

³⁰ KJ z tytułem królewicza. Zgadzam się z wydawcami LMetr, że dok. pochodzi z 1441. PietKieżg s. 21–22, podał, że wspomn. w dok. Kontowt był dwukrotnie starostą żmudzkim: najpierw z ramienia Zygmunta Kiejstutowicza (przed 10 VII 1435 do 1440), potem z nominacji KJ. Można uściślić, że Kontowt urząd po raz drugi pełnił od kwietnia 1441 (nasz dok.), a utracił go przed 14 II 1442, a nie – jak podał K. Pietkiewicz – przed 14 II 1443. Badacz ten chyba pomyłkowo określił datę wystawienia innego listu KJ, w którym pojawił się nowy starosta żmudzki Michał Kieżgajło Wolimuntowicz, podał 14 II 1443, zamiast 14 II 1442 (DokMJust s. 536 nr 1 – dok. z 14 II ind. 5).

³¹ W ALRG 13 V [1440–1444], w LMetr – 13 V [1440–1447]. Niesłusznie wydawcy brali pod uwagę 1440, który nie jest zgodny z itinerarium: 13 V 1440 KJ nie był jeszcze wielkim księciem (a w naszym liście wielki książę i królewicz Kazimierz zawiadomił Butryma namiestnika słonimskiego i zditowskiego, że nadał Miszce Wesztortowiczowi trzy siola). Wydawcy UDR XI s. 202, podali, że adresat listu, Butrym, tożsamy jest z Jurgą Butrymem marszałkiem dworu księcia Witolda 1428–1429 (UDR XI 480). Powoływali się na W. Semkowicza, który jednak zaznaczył, że identyfikacja nie jest pewna (Semkowicz s. 69). Podaną w UDR, najpewniej na podstawie powyższego listu, datę pełnienia przez Butryma urzędu namiestnika słonimskiego (1440?), należy odrzucić i przyjąć szersze ramy chronologiczne, tj. 1441–1447. Odrzucam też 1444, bo 13 V KJ był w zamku Skirstymoń i mało prawdopodobne, choć nie niemożliwe, by w ciągu jednego dnia pokonał ok. 70 km.

³² Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Dok. z 1441: w sierpniu 1456 i 1471 KJ był w Polsce, wspomn. na końcu dok. (choć nie wpisano formuły *приказал*, ale to częste opuszczenie w MLM) Dowgird (może Jan Dowgird wojewoda wileński 1433 – zm. 1443, albo Dowgird starosta sądowy 1434–1444: ULit I 1097, 1970).

³³ Pomyłkowo przywołał MLM 3 k. 43.

Punie 31 VIII [1441?] zob. Punie 31 VIII [1440–1443 lub 1445–1446]
 Grodno 23 IX [1441?] zob. Grodno 23 IX [1440–1446])
 Rumszyski 17 X (MLM 25 k. 73³⁴ = AktyLM 8 = AktyJZRossii II 73.III =
 LMetr XXV 44 = JawItin s. 7)
 Troki 18 X (MLM 3 k. 34³⁵ = DokMJust s. 32 nr 3 = LMetr III s. 43 =
 JawItin s. 7)

1442

Wilno 11–14 I, [do 18 I?] (11 I: or.pap.AR Dział II sygn. tymczasowa 2A³⁶ =
 MikGr s. 74; [11 lub 12 albo 18] I: <*s kniazmi, s rytery, s pany, vsja rada
 nasza*> MLM 25 k. 156v–157³⁷ = KrupZb 19 = AktyJZRossii II 73.I =
 LMetr XXV 128 = Str III s. 197 nr 121 = BKórń rps 1304 k. 15–16 =
 TN XVII 123 = JawItin s. 7³⁸ = <http://www.bkpan.poznan.pl>; 14 I:
 TN XVII 124³⁹ = bdd. DanSkarb II 1783⁴⁰ = JawItin s. 7)
 Kowno [przed 14 II] (KronBych s. 157–158⁴¹)

³⁴ Ind. 5 (1441, 1456, 1471, 1486). LMetr i AktyLM – 17 X 1447, AktyJZRossii – XV w. Dok. z 1441: KJ tytułowany wielkim księciem i królewiczem.

³⁵ Ind. 5 (1441, 1456, 1471, 1486). Dok. z 1441: KJ tytułowany królewiczem, wspomn. (Jan, Iwaszko) Gasztołdowicz wojewoda (trocki 1440–1443: ULit II 1408; KorL s. 82).

³⁶ Ind. 5 (1442, 1457, 1472, 1487). Dok. z 1442: KJ z tytułami wielkiego księcia i królewicza, wspomn. wojewoda wileński (Jan) Dowgird (zm. na początku 1443: ULit I 1097). HałŚw s. 36, po analizie ksiąg wpisów Metryki Litewskiej, zauważył, że na wileńskim zjeździe w styczniu 1442 poczyniono szereg nadań dla Wołynian oraz dla obecnych na zjeździe panów z Litwy. Nadań było ponad trzydzieści, ale zachowały się tylko dwa, tj. nasz z 11 I oraz drugi, z 12 I dla Deniski Mukosejewicza (zob. przyp. następny).

³⁷ Ind. 5 (1442, 1457, 1472, 1487). Gramota z 1442 dla Deniski Mukosejewicza: KJ tytułowany wielkim księciem i królewiczem. Nie sposób ustalić daty dziennej. Or. (w języku ruskim, perg.) spłonął w 1944 w Warszawie. Z or. sporządzono w XVIII w. odpis (TN), potem opublikowano reg. (Str) – w obu podano datę 18 I. Kolejny odpis z or., sporządzony w XIX w. przez Mikołaja Malinowskiego (dziś w BKórń), wymienia 11 I. Według tego ostatniego odpisu dok. wydał M. Krupowicz. Różne odczyty daty dziennej spowodował pewnie cyrylicycki system cyfrowy, niełatwy do odczytania. W TN i w odpisie Malinowskiego nie sygnalizowano jednak wątpliwości. Współczesna kop. (MLM 25) wymienia datę 12 I.

³⁸ Dok. wymienia dwukrotnie, najpierw pod datą 11 I (z powołaniem na KrupZb), potem 18 I (z powołaniem na TN).

³⁹ Odpis z or. perg. Imię wystawcy, czyli KJ, tylko w nagłówku sporządzonym przez Adama Naruszewicza (dok. nadania prawa magdeburskiego miastu Krzemieniec).

⁴⁰ Jako wystawcę podał Władysława III (z powołaniem na kop. sporządzoną przez Tadeusza Czackiego). HałŚw s. 34, przyp. 4, pod datą 14 I 1442 i pisał, że pomyłka Daniłowicza wynikała z przejścia przez niego błędnej informacji z dawnych inwentarzy archiwum koronnego.

⁴¹ KronBych opowiadała o wysłaniu przez KJ, przebywającego w Kownie, na Żmudź starosty Kontowta, a ten pełnił urząd od kwietnia 1441, a utracił go przed 14 II 1442 (zob. wyżej, przyp. 30).

Troki 14 II, [20 II] (14 II: MLM Sud 6 k. 309v⁴² = ML 200 k. 500 = DokMJust s. 536 nr 1 = LMetr VI 413; [20 II: MLM 5 k. 298v–299v (285v–286v)⁴³ = AktyZapRos 41 = WapDz II s. 490–492, przyp. 3/4 = LMetr V 130 = IA 2365 = DuchGram 39 = JawItin s. 7])

Merecz 18 III (kop.BCz 1230 = Wil 170, 137a = KatBCz II 1129 = JawItin s. 7)

Kowno 13 V [1442?] zob. Kowno 13 V [między 1441–1443 a 1445–1447] bmw. 17 VI (OpisVCA 339⁴⁴)

Troki 20 [lub 8] VII (<zawiera wraz *s naszymi pany i so vseju radoju, panove rada nasza ziemi litovskoje* przymierze z Eliaszem wojewodą mołdawskim> or.AGAD 7291⁴⁵ = MLM 5 k. 301–302 (288–289)⁴⁶ = AktyZapRos 40.II = bdd. i bmw. HurmDok I/2 s. 685 nr 578 = UljMat 93 = LMetr V 134 = IA 2380⁴⁷ = JakArch s. 15 nr 7 = MikRadz s. 79 nr 6 = TN XVII 167–168 = JawItin s. 7⁴⁸)

Punie 31 VIII [1442?] zob. Punie 31 VIII [1440–1443 lub 1445–1446]

Troki 23 IX [1442 lub 1443] (HalŚw s. 52, przyp. 1⁴⁹ = ArchSang III 6 = bmw. PułOp s. 356 nr 242)

⁴² Ind. 5 (1442, 1457, 1472, 1487). List z 1442: KJ tytułowany królewiczem, list do (Michała) Kieżgajły (Wolimuntowicza) starosty żmudzkiego (zm. 1450: ULit I 362; PietKieżg s. 19–20 i tabl. I). PietKieżg s. 21–22, przyp. 68, podał, najpewniej pomyłkowo, 14 II 1443 (zob. przyp. 30).

⁴³ Dok. Fedora Lwowicza księcia nowosilskiego i odojewskiego, który zawarł przymierze z KJ. Nie ma pewności, czy w obecności KJ.

⁴⁴ Ind. 5 (1442, 1457, 1472, 1487). Dok. z 1442: KJ z tytułem (tylko) wielkiego księcia, list skierował do (Michała) Kieżgajły (Wolimuntowicza) starosty żmudzkiego (1440–1441 i 11 IV 1442 – zm. 1450: ULit I 362).

⁴⁵ W or. spisany po rusku i obecnie mocno zniszczonym wpisano 8 (lub – podobnie zapisywaną – cyfrę 20) VII, ind. 5, 6950 rok biz. (1442). W odpisie z or. (TN) wpisano 8 VII, MikRadz s. 79 nr 6 – odczytał 20 VII (zob. też przyp. następny).

⁴⁶ W MLM błędnie wpisany rok biz. 6900, zamiast (jak w or.) 6950, 8 VI 1442 ind. 5. Tę datę dzienną powtórzyły wszystkie wydania i reg., sporządzone według MLM, zwracając uwagę na błędnie podany rok biz. (AktyZapRos, LMetr, UljMat). Jedynie JakArch – 8 VII 1442.

⁴⁷ Pod datą 26 VI 1442, pewnie tylko pomyłkowo, gdyż z powołaniem na AktyZapRos, a tam z datą 8 VI 1442 (zob. przyp. poprzedni).

⁴⁸ Pod datą 26 VI 1442 (według AktyZapRos 40.II i IA 2380). Pod datą 8 VII zamieścił ponownie ten sam dok. (według TN XVII 167) i znów ten sam dok. – pod datą 20 VII (według TN XVII 168).

⁴⁹ HalŚw wydał dok. według sumariusza dokumentów książąt Ostrogskich z XVII w., w polskim przekładzie, z datą 23 IX ind. 6, co określa datę na 1442 (według tego samego sumariusza reg. opublikował PułOp, opatrzył go chyba tylko pomyłkowo datą 23 IX 1443). Reg. tego samego dok., zamieszczony w innym sumariuszu dokumentów książąt Ostrogskich, też z XVII w., opatrzony ind. 7 (reg. z or. w języku ruskim). Do tego sumariusza nie wpisano daty dziennej, a jedynie miejsce wyd. Według tego sumariusza reg. opublikowano w ArchSang i opatrzono datą: między 1 IX 1443 a 31 VIII 1444. HalŚw uznał za bardziej

Grodno⁵⁰ 23 IX [1442?] zob. Grodno 23 IX [1440–1446]
 Onikszy 7 XI (MLM 3 k. 70⁵¹ = DokMJust s. 59 nr 20 = LMetr III s. 67,
 przy nr 3 = JawItin s. 7⁵²)

1443

Birsztany 23 III (<*vsia rada*> ArchSang I 39⁵³ = JawItin s. 7)
 Kowno 13 V [1443?] zob. Kowno 13 V [między 1441–1443 a 1445–
 –1447]
 Lida 15 VII [1443?, 1444?, 1446?] (ZbK I s. 10 nr 8⁵⁴ = WapDz II s. 493,
 przyp. 3/6 = DanSkarb II 1801 = bmw. PułOp s. 357 nr 244 = bmw.
 i bdd. KatVil s. 561 = JawItin s. 7⁵⁵)
 Punie 31 VIII [1443?] zob. Punie 31 VIII [1440–1443 lub 1445–1446]
 bmw. 13 IX (MLM 3 k. 71v⁵⁶ = DokMJust s. 61 nr 4 = LMetr III s. 67
 przy nr 3)
 Troki 23 IX [1443?] zob. Troki 23 IX [1442 lub 1443]
 Grodno 23 IX [1443?] zob. Grodno 23 IX [1440–1446]
 Wilno 21 XII (MLM Sud 6 k. 309v⁵⁷ = DokMJust s. 536 nr 4 = LMetr VI
 414)

wiarygodny tekst pierwszy z ind. 6 (pisarz spisujący sumariusz nawet wiernie odrysował znak ruskiej cyfry 6).

⁵⁰ Troki dzieli od Grodna ponad 130 km w linii prostej, co zdaje się wykluczać z itinerarium z 1442 jedno z tych miast.

⁵¹ Ind. 6 (1442, 1457, 1472, 1487). Dok. z 1442: KJ tytułowany królewiczem, wspomn. (Krystyn) Ościk kasztelan wileński (1416 – zm. 1442/1443: ULit I 361).

⁵² Z powołaniem MLM 3 s. 118, zamiast k. 70.

⁵³ Ind. 6 (1443, 1458, 1473, 1488). Dok. z 1443: KJ tytułowany królewiczem, wspomn. (Jan) Moniwidowicz wojewoda trocki (1443–1458, 11 IX 1458 awansował na wojewodę wileńskiego: ULit II 1409) i Pietrasz (Montygerdowicz) marszałek ziemski (1434–1459: UDR XI 398).

⁵⁴ Dok. królewicza KJ. ZbK (według or.) podał 15 VII 1443, ind. 9 (nawet odrysował ruski znak 9). Ind. 9 to jednak l. 1446 i n. PułOp opublikował reg. według sumariusza dokumentów Wilna z XVII w. – pod datą 15 VII 1444. WapDz II (według or.) podał 15 VII 1443, ind. 5 (a to przecież 1442).

⁵⁵ Pod datą 15 VII 1444.

⁵⁶ Ind. 7 (1443, 1458, 1473, 1488). Dok. z 1443: we wrześniu w pozostałych latach KJ był w Polsce.

⁵⁷ Ind. 7 (1443, 1458, 1473, 1488). List z 1443: KJ tytułowany królewiczem, wspomn. (Michał) Kieżgajło (Wolimuntowicz) starosta żmudzki (1440–1441, 1442–1449) i kasztelan wileński (1443–1449, do 1450?: ULit I s. 750).

1444

Wilno 8 [9?] IV (Wil 178 = PergKat 417⁵⁸ = JawItin s. 7⁵⁹)
 Christmemel [niem., Skirstymoń] 10–13 V (10–13 V: <zjazd KJ z wielkim mistrzem> LEK X 45–46 – DanSkarb II 1799–1800 = IA 2444–2445 – Weise 228–229 – JH I 8473 – WapDz III s. 19, przyp. 1/6 i 1/7⁶⁰)
 Lida 14 VII, 15 VII [1444?] (14 VII: <prizwolili iesmo ze wsieju radoju naszuju [tak odpis]> BCz rps 2094/IV s. 13–14; 15 VII [1444?] zob. Lida 15 VII [1443?, 1444?, 1446?])
 Ostryna 30 VIII (AktyLM 9⁶¹ = AktyZapRos 44 = WapDz II s. 493–494, przyp. 3/7 = JawItin s. 7)
 [drohicka ziemia VIII/IX? (Dł XI et XII s. 309–311⁶²)]
 Grodno 23 IX [1444?] zob. Grodno 23 IX [1440–1446]

1445

połocka ziemia [przed 23 IV] (Dł XII/1 s. 14⁶³)
 Litwa po 23 IV (Dł XII/1 s. 15⁶⁴)
 Kowno 13 V [1445?] zob. Kowno 13 V [między 1441–1443 a 1445–1447]
 Wilno 1 VI (or.AGAD 8414⁶⁵ = ArchSang I 134 = JawItin s. 7)

⁵⁸ W obu wydaniach według kopii. PergKat: 9 IV, z kolei Wil: *f. 4 ante festum Pasche*, 1444 (8 IV).

⁵⁹ Pod datą 8 IV (według Wil 178). JawItin s. 7, uwzględnia dok. KJ z 16 IV, wydany w Wilnie, choć już wydawcy mieli wątpliwości co do jego autentyczności (Wil 179). O dok. tym zob. niżej, Dodatek V: Dokumenty podejrzane i falsyfikaty.

⁶⁰ Informacje recessu o zjeździe KJ z Konradem von Erlichshausenem m.in. w sprawie wolności handlu kupców litewskich w Prusach. Termin zjazdu (ok. połowy maja) i miejsce spotkania uzgodnili przedstawiciele obu stron wiosną tego roku (DanSkarb II 1798).

⁶¹ Ind. 7 (1444, 1459, 1474, 1489). Dok. z 1444: KJ tytułowany królewiczem, wspomn. (Jan, Iwaszko) Moniwidowicz wojewoda trocki (zm. 1458 jako wojewoda wileński: ULit I 1099).

⁶² Pisał, że KJ wkroczył do ziemi drohickiej i usiłował zdobyć Drohiczyn. Opis wydarzeń zmieścił po wydarzeniach z 24 VIII 1444. W innych znanych źródłach nie ma informacji, by KJ osobiście dowodził wojskami litewskimi.

⁶³ Z relacji wynika, że wiadomość o śmierci Władysława III pod Warną przekazano KJ jeszcze przed zjazdem panów i prałatów Królestwa, zwołanym do Sieradza na 23 IV 1445.

⁶⁴ Ze zjazdu w Sieradzu (23 IV 1445) panowie polscy wysłali na Litwę do KJ posłów, żądając jego przybycia 24 VIII 1445 na zjazd piotrkowski.

⁶⁵ Ind. 8 (1445, 1460, 1475, 1490). Dok. z 1445: KJ tytułowany królewiczem, wspomn. (Jan, Iwaszko) Gasztoldowicz wojewoda wileński (1443–1458: ULit I 1098), (Jan, Iwaszko) Moniwidowicz wojewoda trocki (1443–1458: ULit II 1409; UDR XI s. 222) oraz Piotr (Montygerdowicz) marszałek ziemski (1434–1459: UDR XI 398).

- Rudniki 3 VI (or.AGAD 8724 = Wil 181, 575 = TN XVIII 3 = KanKonv s. 119 nr 4 = JawItin s. 7)
- Punie 31 VIII [1445?] zob. Punie 31 VIII [1440–1443 lub 1445–1446]
- Ostryna 9 IX (or.pap.AR Dział XI nr 9 s. 4–5⁶⁶ = MikGr s. 68, przyp. 6 = JawItin s. 7)
- Merecz 17 IX (MK 105 k. 113–118v⁶⁷ = MS V 10083 = JawItin s. 7)
- Grodno 23 IX [1445?], 15 X i wiele dni następnych (23 IX [1445?] zob. Grodno 23 IX [1440–1446]; 15 X i wiele dni następnych: <zjazd z udziałem panów i prałatów litewskich> Dł XII/1 s. 19–23 = JawItin s. 7; jesień: DanSkarb II 1809⁶⁸)
- Wilno 30 XI (<conv. gen. cum terris Lithuanie et Samagitie ac Russie> HalŚw s. 76 – bdd. i bmw. Dł XII/1 s. 23)⁶⁹
- Smoleńsk zima (bdd.: <pri vsich [panech]> MLM 3 k. 35–35v⁷⁰ = LMetr III s. 44; zima 1445: <Litwini pobili wojska moskiewskie i *priveli ich ko Smoleńsku k velikomu kniaziu Kazimiru*> KronBych s. 159)

1446

- Litwa po 6 I, po 27 III a przed 8 V (po 6 I: <przyjazd do KJ panów polskich> Dł XII/1 s. 27–29; po 27 III a przed 8 V: Dł XII/1 s. 35)
- Wilno 21–24 IV (21 IV: GołDz s. 30, przyp. 33; 24 IV: LEK X 214 = DanSkarb II 1817 = IA 2489 = JH I 9075)⁷¹

⁶⁶ Ind. 9 (1445, 1460, 1475, 1490). Dok. z 1445: KJ tytułowany (tylko) wielkim księciem.

⁶⁷ Pod błędną datą 1405, na co zwrócił uwagę wydawca MS.

⁶⁸ Pobyt KJ jesienią 1445 w Grodnie, potem w Wilnie na radzie hospodarskiej, potwierdzają protokoły rokowań posłów polskich z wielkim mistrzem: w styczniu 1446 oświadczyli wielkiemu mistrzowi, że jesienią 1445 do Grodna przybyli posłowie z Polski wraz z matką wielkiego księcia i arcybiskupem gnieźnieńskim, zapraszając wielkiego księcia do objęcia tronu w Polsce. KJ, na radzie zgromadzonej w Wilnie, oświadczył panom litewskim, że nie opuści Litwy (DanSkarb II 1809; też HalŚw s. 76–82).

⁶⁹ Najpewniej postanowienia tego zjazdu przedstawili Litwini 6 I 1446 na zjeździe w Piotrkowie (Dł XII/1 s. 24–25).

⁷⁰ W MLM 3 kilkanaście wpisów, rozpoczynających się wpisaniem na k. 35 tytułem: Smoleńsk, ind. 9, wielki książę. Żadnego wpisu nie opatrzone datą dzienną, powtarza się tylko osoba Moniwida (najpewniej Jana Moniwidowicza m.in. wojewody trockiego 1443–1458 i namiestnika brasławskiego 1443, potem wojewody wileńskiego, zm. 1458: ULit I s. 693; ULit II 1409; KorL s. 89). Z KronBych wynika, że KJ w Smoleńsku był pod koniec 1445 i zakładam, że wpisy w MLM dotyczą pobytu KJ w Smoleńsku w tym roku (ind. 9 = 1445).

⁷¹ Są to relacje posłów mistrza inflanckiego. GołDz przytoczył list z 30 IV, w którym czytamy, że posłowie spotkali się z KJ w Wilnie w czwartek po Wielkiejnocy (21 IV). W LEK odpowiedź posłów inflanckich na skargi KJ, spisana w Wilnie 24 IV. Swój przyjazd

Kowno 13 V [1446?], 14 V [1446 lub 1461] (13 V [1446?] zob. Kowno 13 V [między 1441–1443 a 1445–1447]⁷²; 14 V [1446 lub 1461]: or.pap. AR Dział XI nr 9 s. 2–3⁷³ = kop.AR Dział XI s. 1 = MikGr s. 68, przyp. 6 = JawItin s. 7)

Lida 15 VII [1446?] zob. Lida 15 VII [1443?, 1444?, 1446?]

Punie 31 VIII [1446?] zob. Punie 31 VIII [1440–1443 lub 1445–1446]

Brześć Litewski 8–19 IX (8 IX i dni następne: <zjazd, *conv.*, polsko-litewski z udziałem KJ> AU 68⁷⁴ = CE I/2 6; [IX]: <przyjazd, zjazd, *conv.*, polsko-litewski> po 29 IX [!] Dł XII/1 s. 38–40⁷⁵; 17 IX: <KJ *electus rex* przyrzeka utrzymać unię Polski z Litwą, dokonać w dniu św. Jana Chrzciciela koronacji oraz zatwierdzić prawa i przywileje stanom Korony i Wielkiego Księstwa, *conv.*, *nos praelati, principes, barones boyari et nobiles ac universi incolae Magni Ducatus Lythwaniae hanc ipsam inscriptionem serenissimi principis domini Kasimiri Dei gratia domini nostri [...] ratificamus, approbamus et sigillis nostris appensis [...]*> BJag rps 1961 k. 435–435v = BKórń rps 194 k. 200 = AU 68 = CE I/2 6 = Zathey s. 405 nr 43 = IA 2506⁷⁶ = BalCorpus s. 331 nr 140 = JawItin s. 7⁷⁷; 19 IX⁷⁸: or.pap.APWr Dokumenty m. Wrocławia [sygn. jest data dok.]⁷⁹ = StListy 6 = KatWr 36 = JawItin s. 7 + fot. StListy s. 37; IX: Dł XII/1 s. 40⁸⁰)

Grodno 23 IX [1446?] zob. Grodno 23 IX [1440–1446]

do Wilna wielki mistrz Zakonu Niemieckiego zapowiadał kilkakrotnie na św. Jerzego, czyli 23 IV (LEK X 197, 198, 205, 206).

⁷² JawItin s. 7, niesłusznie pod datą 1 V i 3 V? 1446 wymieniał pobyty KJ w Brześciu Litewskim (z powołaniem na BOZ 33 s. 206–207, dawniej s. 226–227, i PergKat 56 – zob. niżej, Dodatek V: Dokumenty podejrzone i falsyfikaty, pod datą 1446, 2 VII).

⁷³ Ind. 9 (1446, 1461, 1476, 1491). Z itinerarium zgodny 1446 i 1461. MikGr pod datą 14 V 1446.

⁷⁴ Dok. KJ z 17 IX, w którym stwierdził, że zjazd rozpoczął się 8 IX i był kontynuowany w dniach następnych.

⁷⁵ Opisał obietnice KJ, a więc wyznaczenie daty swojej koronacji na 24 VI 1447, potwierdzenia praw i wolności Królestwa oraz utrzymania unii polsko-litewskiej.

⁷⁶ Wydawca wpisał [Brześć, ok. 19 IX], za nim datę powtórzył BalCorpus.

⁷⁷ Pomyłkowo z powołaniem m.in. na CE I/2 8, zamiast CE I/2 6.

⁷⁸ Tego dnia w Brześciu dok. wystawili też panowie polscy, przedstawiając własne oczekiwania w stosunku do KJ, gdy zasiądzie na tronie polskim (CE III 4 = AU 69 = LibCanc s. 246–247).

⁷⁹ W dacie rocznej tylko *anno domini etc. quadragesimo*. Rok 1446 zgodny z itinerarium i tytułaturą KJ (król elekt) oraz opisanym w dok. wydarzeniem: KJ prosił radę Wrocławia o zakończenie konfliktu z księciem cieszyńskim Władysławem, którego przyczyną było stracenie (w 1445) sojusznika księcia, Leonarda Assenheimera.

⁸⁰ We wrześniu KJ polecił, a więc pewnie wystawił dok., przenieść Łomazy i Polubice ze starostwa parczewskiego do brzeskiego.

bmw. 26 IX ([dwie gramoty] MLM 3 k. 70, 70v⁸¹ = DokMJust s. 59 nr 19, s. 60 nr 2 = LMetr III s. 67 przy nr 3)

1447

[Troki 5–20 II (5 II: LMetr V 131⁸² = DanSkarb II 1833 = JawItin s. 7; 20 II: LMetr V 130⁸³ = AktyZapRos 41 = DanSkarb II 1835 = CE I/2 8 = TN XVIII 30 = BOss rps 171 k. 1–2v = KętrzOss I s. 324 nr 1 = JawItin s. 8⁸⁴)]

Birsztany 6 III (ACap II 438 = JawItin s. 8⁸⁵)

Bakszty 11 III (AktyJZRossii I 26⁸⁶ = ChSSSR s. 654–655 nr 117 = Vit 191)

Wilno 2–3 V (2 V: <nadaje Litwie [czwarty] przywilej ziemski> or.BCz 528⁸⁷ = BCz rps 238 s. 21–27 = ZakAkty 1 = ChPr II s. 26–38 = AktyLM

⁸¹ Dwie gramoty z ind. 10 (1446, 1461, 1476, 1491). Tylko w 1446 we wrześniu KJ był na Litwie i może też w 1491, a tam gramoty najpewniej wydano. Wspomn. Sopeha (najpewniej Semen Sopeha lub Sopiha pisarz 1440–1450, a nie Bohdan Sopeha lub Sopeżyc pisarz 1471–1488 lub Iwan Semenowicz Sopeha lub Sopeżyc pisarz 1488–1504: UDR XI 861, 876, 888; Hrusza s. 142, 144).

⁸² Dok. księcia nowosielskiego i odojewskiego Teodora Lwowicza, który otrzymał od KJ Kozielsk. Rok biz. 6955 i ind. 11 wskazują na 1447. Dok. może pisany przy gospodarze.

⁸³ Akt hołdowniczy kniazia Teodora Lwowicza, złożony wielkiemu księciu i królewiczowi KJ, może na jego ręce. Wcześniej wydawcy (AktyZapRos i następni) podawali 1442 lub 1448 (na podstawie tego samego źródła). Błąd objaśnili wydawcy LMetr V s. 248, przyp. do nr 130.

⁸⁴ Pomyłkowo z powołaniem na DanSkarb 1834, zamiast 1835. JawItin s. 8, pomyłkowo włączył do itinerarium pod datą Troki 14 II 1447, publikowany w AGZ XIII 3307 pozew sądowy, wystawiony tego dnia w imieniu KJ w Przemyślu, a nie w Trokach.

⁸⁵ JawItin wymienił pobyt w Birsztanach 6 III, pomyłkowo jednak z powołaniem na AktyJZRossii I 22, gdzie dok. z 1444 wojewody trockiego.

⁸⁶ Ind. 10 (1447, 1462, 1477, 1492). Tytuł KJ (królewicz) wskazuje na 1447.

⁸⁷ Na or. data 1447 częściowo wyskrobana i poprawiona współcześnie na 1457 (KatBCz I uwaga przy nr 530). Dlatego w większości wydawnictw dok. widnieje pod datą 2 V 1457 (np. AktyLM, ChPr, ZakAkty, ZbLit, AktyZapRos, KP, DanSkarb, JakArch). Datę dok., czyli 1447, ustalił już J. Caro (Geschichte Polens, t. IV, Gotha 1875, s. 378) i pod taką datą dok. wydano w CE III 7 (też w IA, Wil) wraz z omówieniem tego zagadnienia (CE III s. 12, przyp. 1; też JakZem s. 241 i n.). Ostatnio J. Kurtyka, Zapomniane pomniki cywilizacji europejskiej. Zespoły sądowych „szlacheckich” i miejskich z czasów I Rzeczypospolitej (XVI–XVIII w.) w Kijowie, „Rocznik Krakowski” 71, 2005, s. 97 i przyp. 16 (wyd. 2: tenże, Podole w czasach jagiellońskich, oprac. M. Wilamowski, Kraków 2011, s. 263 i przyp. 16), wyjaśnił, że owo „poprawienie” daty przez panów litewskich wynikało z ich dążenia do zabezpieczenia odrębności Wielkiego Księstwa, po potwierdzeniu przez KJ 30 VI 1453 praw i przywilejów nadanych stanom i poddanym Korony. Potrzebny był przywilej z datą późniejszą niż ten, wydany dla Korony. Manipulacja została usankcjonowana przez KJ poprzez przywieszenie do niniejszego dok. z „poprawioną” datą nowej pieczęci 14 II 1457 w Trokach (CE III 76). Prawie w niezmienionej formie przywilej z 1447 przytoczono w przywilejach

17 = CE III 7 = ZbLit s. 28–35 = AktyZapRos 61 = KP I 188 = Wil 183a = DanSkarb II 1945 = IA 2530 = BalCorpus s. 352 nr 344 = JakArch s. 16 nr 4 = KatBCz I 530 = TN XVIII 33 = TN XIX 36, 42 = TN XXI 5 = JawItin s. 8⁸⁸; 3 V: kop.LVVA fond 5561 2 0153 = Kulecki = LEK X 331 = DanSkarb II 1841, 1963⁸⁹ = IA 2531, 3871 = JawItin s. 8) Kowno 13 V [1447?] zob. Kowno 13 V [między 1441–1443 a 1445–1447] Brześć Litewski 16 V i kilka dni następnych (16 V: <wjazd, pobyt kilkudniowy> Dł XII/1 s. 44–45⁹⁰; bdd.: <wyjazd do Lublina> Dł XII/1 s. 45) Lublin [V/VI] (<przyjazd z Brześcia Litewskiego, pobyt kilkudniowy, wyjazd do Sandomierza> Dł XII/1 s. 45) Sandomierz 17–19 VI (17 VI: <przyjazd z Lublina> Dł XII/1 s. 45; 18 VI: Dł XII/1 s. 45, <sąd ndw.> AGZ XIII 3840; 19 VI: <wyjazd do Koprzywnicy> Dł XII/1 s. 45) Koprzywnica [19–20] VI (<przyjazd z Sandomierza, wyjazd do Połanica> Dł XII/1 s. 45) Połaniec 20 VI (20 VI: <przyjazd z Koprzywnicy>; bdd.: <wyjazd do Nowego Korczyna> Dł XII/1 s. 45) Nowy Korczyn⁹¹ 21–22 VI (21 VI: <przyjazd z Połanica> Dł XII/1 s. 45; 22 VI: <wyjazd do Podolan na obiad> Dł XII/1 s. 45) Podolany 22 VI (<przyjazd z Nowego Korczyna na obiad, wyjazd do Proszowic> Dł XII/1 s. 45) Proszowice 22 VI (<przyjazd po obiedzie z Podolan> Dł XII/1 s. 45) Kraków 23 VI – 11 VII [z przerwą na wyjazd do Niepołomic na polowanie między 7 a 9 VII] (23 VI: <wjazd po południu> Dł XII/1 s. 45, CrArt II 551⁹², bez daty KoczZb Aneks 153⁹³ = KoczDuch s. 484 = InwBJag

ziemskich Aleksandra z 6 VIII 1492 (or.AGAD 7383, kilkakrotnie wydawany zob. Wil 388a = ZbLit s. 58–66 = KP I 194) i Zygmunta I z 7 XII 1506 (Wil 615 = KP I 200).

⁸⁸ Pomyłkowo z powołaniem m.in. na AktyJZRossii I 61, zamiast AktyZapRos.

⁸⁹ Ten sam dok. KJ (potwierdził układ handlowy zawarty między Połockiem a Rygą) ponownie publikowany pod datą 3 V 1467 (DanSkarb II 1963 = IA 3871 – podkreślić trzeba, że obaj wydawcy opuścili tytuł KJ *electus rex*, odpowiedni w 1447, a niepasujący do 1467). Trudno powiedzieć, dlaczego JawItin s. 15, umieścił dok. pod datą Troki, 27 V 1482 (z powołaniem na DanSkarb II 1963).

⁹⁰ Pisał, że KJ wjechał do Polski 16 V, a następnie – już nie podając daty dziennej – udał się z Litwy do Brześcia, choć wiedział, że miasto to leży na Litwie (Dł XII/1 s. 44, 45).

⁹¹ KJ przybył do Nowego Korczyna na zakończenie sejmiku dzielnicowego, zwołanego na 12 VI (PawSejm Dodatki s. LIII).

⁹² Informacja z księgi wikariusza *in spiritualibus* krakowskiego Jana Elgota, pod datą 23 VI, o przełożeniu wszystkich spraw sądowych z powodu przyjazdu KJ do Krakowa.

⁹³ Mandat biskupa krakowskiego Zbigniewa Oleśnickiego (w datacji tylko Kraków). Wystawiony bez wątpienia 22 VI 1447: biskup nakazał społeczności uniwersyteckiej oraz wszystkim duchownym z kościołów Krakowa, Kazimierza i Kleparza, aby nazajutrz (tj. 23 VI) na dźwięk wielkiego dzwonu katedralnego zebrali się przy kościele Mariackim, potem pro-

7759, SzwedaOrg s. 201⁹⁴; 25 VI: <koronacja w niedzielę po św. Janie Chrzycielu⁹⁵ w katedrze krakowskiej przed ołtarzem Św. Stanisława> Dł XII/1 s. 46–47⁹⁶ – MPH III s. 213 [Rocznik Chotelskiego] – CE I/2 11, 14; 26 VI: Dł XII/1 s. 47–48, <przyjmuje posłów Zakonu Niemieckiego> Rowell s. 35–36 i przyp. 74 = SzwedaOrg s. 201⁹⁷; 27 VI: CE I/2 s. 20 nr 13 = CatCodBJag II s. 244 nr 1⁹⁸; 30 VI: <sąd ndw.> SPPP II przed nr 3300 (XIV.232) – 3300; 1 VII: BKórnrps 194 k. 211, dawniej s. 421 = CE III 10 = Zathy s. 408 nr 62⁹⁹; 2 [3?] VII: or.AGAD 1272¹⁰⁰; 3 VII: or.AGAD 6645 = APLn Acta consularia 151 k. 3 nr 21; 3–4 VII: <sąd ndw.> SPPP II przed nr 3302b (262) – 3306¹⁰¹; 4 VII: KGZ Pyzdry Z 10 k. 50; 6 VII: Dł XII/1 s. 48; 7 VII: CE I/2 12 = CatCodBJag I s. 63 nr 276 = bdd. CE I/2 13¹⁰²; [9 VII]: <w niedzielę¹⁰³ powrót z Niepołomic> Dł XII/1 s. 49; 11 VII: or.BPANKw 574 = DziwKat I 73, <wyjazd do Słomnik> Dł XII/1 s. 49)

cesjonalnie mieli wyjść poza miasto i powitać przybywającego do miasta elekta jako pana i króla. Datę 23 VI potwierdza relacja Długosza o uroczystym przyjęciu KJ w Krakowie, m.in. o procesjach, które wyszły mu na spotkanie, też z udziałem uniwersytetu (Dł XII/1 s. 45). Z uroczystością tą związana jest mowa powitalna na cześć KJ, przybywającego do Krakowa na koronację. Wygłoszona w imieniu uniwersytetu przez Jana z Ludziska (CE III 8, według wydawcy wygłoszona w murach uniwersytetu przed 25 VI 1447; F. Bujak, Mowa Jana z Ludziska do króla Kazimierza Jagiellończyka z roku 1447 i zagadnienie niewoli w Polsce ówczesnej, w: Księga pamiątkowa ku czci Władysława Abrahama, t. II, Lwów 1931, s. 217–233, pisał, że wygłoszona wobec KJ 23 VI). Na uroczystości przybył m.in. arcybiskup gnieźnieński Wincenty Kot z Dębna, był w Krakowie 25–26 VI (Długosz) oraz 28 VI (AAGn ACC A 1 k. 85).

⁹⁴ Relacja posłów Zakonu Niemieckiego, którzy tego dnia wyjechali jedną milę poza Kraków, na spotkanie zdążającego do miasta KJ (JH I 9360 – nie podał tego szczegółu).

⁹⁵ Część źródeł wymienia dzień św. Jana Chrzyciela (sobota 24 VI) jako dzień koronacji KJ, m.in. CE III 8; MPH III s. 245 [Spominki pilzneńskie]; MPH III s. 312 [Zdarzenia godne pamięci]; MPH NS V s. 153 [Kalendarz katedry krakowskiej]; CatCodBJag I s. 111 nr 68; *circa* dnia św. Jana Chrzyciela – MPH III s. 374 [Katalogi arcybiskupów gnieźnieńskich]. Za datą 25 VI opowiedział się WdGen s. 57.

⁹⁶ Inne, liczne przekazy polskie i obce o koronacji KJ zob. Rozbiór II s. 12–13 i WdGen s. 57. Pomijam wzmianki operujące tylko datą roczną, m.in. NowZap s. 174 nr 111.

⁹⁷ JH I 9361, nie podał tego szczegółu.

⁹⁸ Wzm. o nieprzyjęciu przez mistrzów krakowskich 27 VI 1447 legata papieża, w czasie powrotu KJ z Litwy do Krakowa. Por. też MPH NS V s. 120–121 [Memoriale ordinis fratrum Minorum].

⁹⁹ Z powołaniem na BKórnrps 194 k. 212, zamiast k. 211.

¹⁰⁰ *F. 2 ipso die Visitacionis Marie*, 1447. Święto Nawiedzenia NMPanny przypada 2 VII, a w 1447 była to niedziela.

¹⁰¹ Reg. jednego z wpisów (SPPP II 3304) wydał też RiabMat 25 (błędnie 7 VII, zamiast 4 VII).

¹⁰² Może także 7 VII wysłano pozostałe listy KJ do papieża (CE I/2 17, 18).

¹⁰³ Z itinerarium zgodna niedziela 9 VII (zob. przyp. następny).

- Niepołomice [między 7 a 9] VII (bdd.: <przyjazd z Krakowa na polowanie>; [9 VII]: <w niedzielę powrót do Krakowa> Dł XII/1 s. 49¹⁰⁴)
- Słomniki 11/12 VII (11/12 VII: <przyjazd z Krakowa na nocleg>; [12 VII]: <wyjazd do Miechowa> Dł XII/1 s. 49)
- Miechów [między 12 a 13] VII (<przyjazd ze Słomnik, wyjazd do Lelowa> Dł XII/1 s. 49)
- Żarnowiec 13 VII (KGZ Kraków G 10 s. 128–129¹⁰⁵)
- Lelów [między 13 a 17] VII (<przyjazd z Miechowa, wyjazd do Częstochowy> Dł XII/1 s. 49)
- Częstochowa 17 VII (bdd.: <przyjazd z Lelowa> Dł XII/1 s. 49; 17 VII: ANarKw Acta consularia Cracoviensia 428 s. 504 = ZDM VIII 2506; bdd.: <wyjazd do Kłobucka> Dł XII/1 s. 49)
- Kłobuck [między 17 a 22] VII (<przyjazd z Częstochowy, wyjazd do Krzepic> Dł XII/1 s. 49)
- Krzepice [między 17 a 22] VII (<przyjazd z Kłobucka, wyjazd do Wielunia> Dł XII/1 s. 49)
- Wieluń [między 17 a 22] VII (<przyjazd z Krzepic, wyjazd do Sieradza> Dł XII/1 s. 49)
- Sieradz 22–23 VII (bdd.: <przyjazd z Wielunia> Dł XII/1 s. 49; 22–23 VII: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Sieradz Z 11 k. 181v; bdd.: <wyjazd do Kalisza> Dł XII/1 s. 49)
- Warta 23 VII (<sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Sieradz Z 11 k. 182 = GąsPod s. 55)
- Kalisz 24–26 VII (24 VII: <przyjazd z Sieradza> Dł XII/1 s. 49; 25 VII: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Kalisz Z 10 k. 42 = GąsWlkp s. 190; 26 VII: Knigi 22 = MS I 1; bdd.: <wyjazd do Poznania> Dł XII/1 s. 49–50)
- Pyzdry 28 VII (<sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Pyzdry Z 9 k. 222 = GąsWlkp s. 180, 190)
- Poznań 1–2 VIII (bdd.: <przyjazd z Kalisza na 3 dni> Dł XII/1 s. 49–50; 1 VIII: ArchPot 304 k. 14v = BRacz rps 85 k. 9 = bmw. i bez daty LustrWlkp 1564/1 s. 126 = LustrWlkp 1564/2 s. 281 nr 51¹⁰⁶, <pożar miasta

¹⁰⁴ Pisał kolejno o radzie odbytej 6 VII w Krakowie, bez daty – o wyjeździe Litwinów z Krakowa, dalej o wyjeździe KJ z Krakowa do Niepołomic na polowanie, jego powrocie do Krakowa w niedzielę (sądzę, że chodzi o niedzielę 9 VII) i wyjeździe do Wielkopolski 11 VII. Wydawcy Dł XII/1 s. 392, przyp. 56, podali, że powrót KJ z Niepołomic do Krakowa nastąpił 2 lub 9 VII. Bardziej prawdopodobny jest 9 VII, gdyż ciąg zdarzeń opisanych przez Długosza jest spójny, chronologicznie uporządkowany, a inne przekazy potwierdzają, że KJ na początku lipca przebywał najpewniej nieprzerwanie w stolicy.

¹⁰⁵ Mandat królewski, w relacji Mikołaj z Lanckorony marszałek kor.

¹⁰⁶ Błędnie [Poznań, 29 VI 1447].

w czasie pobytu KJ¹⁰⁷> MPH NS VI/1 s. 138 (17) [Rocznik poznański II] – bdd. MPH III s. 244 [Spominki bochnieńskie] – bdd. NowZap s. 174 nr 111 – bdd. BJag rps 1854 s. 669 = WisłKatBJag s. 441 – bdd. DzPozn II s. 921 nr 6423 – bdd. Dł XII/1 s. 50 – 3 VIII SRSil XII s. 60 [Kronika Rosicza] – 3 VIII MPH NS VI/1 s. 140, przyp. 18 [Rocznik poznański II]; 2 VIII: Knigi 31 = DokLubiń 217 = MS I 2)

Pobiedziska 4 VIII (Knigi 19 = MS I 3, [4 VIII]: BJag rps 8057/IV k. 238–238v¹⁰⁸)
Gniezno¹⁰⁹ 6–9 VIII (6 VIII: BJag rps 173 s. 388 = WisłKatBJag s. 69 = CatCodBJag I s. 174 nr 52¹¹⁰; 7 VIII: or.AGAD 827 = Inv s. 300¹¹¹ = DzPozn I 2090 = TN XVIII 36; 8 VIII: MK 10 k. 18v¹¹² = ADWł Cystersi Łąd rps 3 s. 79–80 = Knigi 32 = MS I 4; 9 VIII: <śąd ndw. w obecności KJ> KGZ Kalisz G 22 k. 133v–134 = GąsWłkp s. 180, 190)

Nieszawa¹¹³ [Stara zamek Dybów] po koronacji a przed sierpniowym zjazdem w Piotrkowie (SzwedaOrg s. 238¹¹⁴)

¹⁰⁷ O pożarze Poznania zob. też wzmianki w dokumentach KJ z 29 VIII 1447 (oryginały APPn Akta m. Poznań D 95–96).

¹⁰⁸ Odpis wykonany z obl. przywileju KJ, dokonanej w grodzie poznańskim w 1552 (cytowanego aktu nie odnalazłam w księgach grodzkich poznańskich). F. Piekosiński cytował *f. 6 ante s. Petri Ad Vincula*, 1447 (28 VII). A. Gąsiorowski (materiały do „Kodeksu dyplomatycznego Wielkopolski” przechowywane w Instytucie Historii PAN w Poznaniu) zwrócił uwagę, że data jest niezgodna z itinerarium i zapewne powinno być *f. 6 post s. Petri Ad Vincula* (4 VIII).

¹⁰⁹ Pobyt KJ w Gnieźnie potwierdzają też wzmianki z 8 VIII: kapituła gnieźnieńska na prośbę KJ dała kanonikowi Janowi ze Sprowy dwie wsie *in provisionem et gubernacionem* oraz przekazała kanclerzowi i podkanclerzemu koronnym po 6 grzywien (ACap I 1744, 1745).

¹¹⁰ Wzm. o kazaniu wygłoszonym w języku polskim w obecności KJ *in ecclesia Gneznensi [...] in wlgari*. J. Korytkowski, Arcybiskupi gnieźnieńscy, prymasowie i metropolici polscy od roku 1000 aż do roku 1821, t. II, Poznań 1888, s. 202, podał tę informację błędnie pod datą 30 VII, co spowodowało, że rozważano w literaturze możliwość pobytu KJ w Gnieźnie też pod koniec lipca (GąsWłkp s. 180; GąsPolskie s. 234, przyp. 55).

¹¹¹ *F. 2 ante festum Bartholomei* (21 VIII). W or. *f. 2 ante festum Laurentii proxima* (7 VIII).

¹¹² Ze względu na zniszczony brzeg karty obecnie można odczytać tylko *f. 3 [...] s. Laurentii martiris*, 1447. Tylko tyle odczytali wydawcy (Knigi 32). Wydawca MS odczytał pełną datację, która wpisana też w kop. 2 (*f. 3 ante Laurentii*).

¹¹³ Najczęściej w itinerarium wymieniana jest Nieszawa Stara zamek Dybów (koło Torunia). Sporadycznie zwana była Nieszawą Nową, jak w dokumentach KJ z 1 V 1450 (or.ADWł 297) i 26 IX 1460 (or.ADWł 311), a więc w odróżnieniu od pobliskiej (pierwszej) Nieszawy osady i zamku zbudowanych w XIII w. przez Zakon w miejscu zwanym obecnie Nieszawką Małą (tę osadę z zamkiem krzyżackim zrównano z ziemią po 1424). Zamek Dybów wybudowano w czasach Jagiełły (w miejscu zwanym obecnie Nieszawką Wielką), a otaczającą go osadę (Nieszawę Starą) przeniesiono po 1460 w górę Wisły i nazwano Nieszawą Nową (ok. 30 km na południe od Torunia) i tam istnieje do dziś (obecnie Nieszawa).

¹¹⁴ SzwedaOrg pisał, że wkrótce po koronacji strona polska postulowała spotkanie KJ z wielkim mistrzem, a na sierpniowym zjeździe piotrkowskim posłowie Zakonu ubolewali,

Brześć [Kujawski] 14 VIII (Knigi 4 = MS I 5, Knigi 33 = MS I 6)
 Łęczyca 18–20 VIII (18 VIII: WiśnJędrz s. 117, 181¹¹⁵, oryginały APBg
 Strzelno Kl. A 65a I, 65a II¹¹⁶ = APBg rps Strzelno Kl. B 1 k. 8–9v =
 MS III 299 = MS IIS 147, or.APBg Strzelno Kl. A 65b¹¹⁷ = APBg rps
 Strzelno Kl. B 1 k. 17v–18v; 20 VIII: Knigi 5 = MS I 7, CopLanc 3 =
 Knigi 6 = MS I 8)
 Piotrków¹¹⁸ 23 VIII, 24–30 VIII (bdd.: <*seym walny* po koronacji> KronBych
 s. 160; 23 VIII: <przyjazd>; [24–30?] VIII: <przez 7 dni odbywa się

że po koronacji KJ był blisko granicy, ale wielkiego mistrza zbyt późno powiadomiono o przyjeździe KJ do Nieszawy. Zamieszczam pobyt w Nieszawie po pobycie KJ w Gnieźnie. Wydaje się, że zgodne to jest z logiką podróży.

¹¹⁵ Dok. KJ dla kościoła w Małogoszczy. Znany z potwierdzenia Augusta II z 16 XII 1720, który potwierdził dokumenty: króla Kazimierza wydany w Krakowie 20 II 1342; KJ wydany w Wiślicy w piątek w oktawie Wniebowzięcia NMPanny 1443 (16 VIII); Stefana Batorego wydany w Kundzinie 21 VI 1586 (dokumenty Kazimierza Wielkiego i Stefana Batorego nie budzą wątpliwości; dok. Stefana Batorego nie został uwzględniony w itinerarium tego władcy: M. Wrede, *Itinerarium króla Stefana Batorego 1576–1586*, Warszawa 2010). Dok. KJ posiada listę świadków, wymieniającą 9 osób, m.in. Zbigniewa z Oleśnicy biskupa krakowskiego (1423–1455) i Jana z Czyżowa kasztelana krakowskiego (1438–1458). Mylnie zapisano dwóch świadków (lub błędny był odczyt ks. J. Wiśniewskiego): kasztelanem sądeckim nazwano Piotra z Tworkowa, a był nim Piotr z Kurowa; kasztelanem wiślickim – Piotra z Trebów lub Tebrowa, a urząd ten pełnił Krzesław z Kurozwęk 1438–1444, po nim Mikołaj z Zakrzowa 1444–1460. Dok. wystawiono na prośby Mikołaja Lasockiego plebana małogojskiego, kanonika sandomierskiego, spowiednika i kapelana królowej Zofii Holszańskiej, a więc zanim został biskupem wrocławskim w 1449 (zm. 1450). Jedyną możliwą datą i miejscem wydania jest Łęczyca, piątek w oktawie Wniebowzięcia NMPanny, 1447 (18 VIII). 16 VIII 1448 KJ był w Kamieńcu Podolskim, 22 VIII 1449 i 28 VIII 1450 – na Litwie. Data 1443 budziła wątpliwości już na początku XVII w. J. Wiśniewski przytoczył akta procesu toczzonego przed trybunałem lubelskim, potem w grodzie chełmińskim, przez plebana małogojskiego z pewnym szlachcicem, który przywłaszczył sobie część dóbr kościoła w Małogoszczy i dowodził, że przywilej króla Kazimierza sfalszowano, bo nie mógł być wystawiony w 1443, gdyż wtedy panował król Władysław. Pleban twierdził, że datę pomylił notariusz, który spisał przywilej, a król Kazimierz nie dawał kościołowi nic więcej, niż „insi przed nim dali”.

¹¹⁶ Oba oryginały (65a I i 65a II) identyczne w treści. Pieczęcią opatrzone tylko or. 65a II, or. 65a I – bez pieczęci, na pergaminie nie ma nacięcia na pasek.

¹¹⁷ Trans. przywileju Władysława Jagiełły z 6 V 1393 (zezwoił norbertankom na odbywanie w Strzelnie targów w każdy czwartek i jarmarku w poniedziałek po Świętej Trójcy). Z tego dnia pochodzi inny dok., przywoływany wyżej przeze mnie: KJ zezwoił norbertankom na odbywanie w Strzelnie jarmarku w niedzielę w dniu Świętej Trójcy (APBg Strzelno Kl. A 65a I i 65a II – dwa oryginały). D. Karczewski, *Dzieje klasztoru norbertanek w Strzelnie do początku XVI wieku*, Inowrocław 2001, s. 191, 222, pisał, że może nasz dok. (65b) był tylko konceptem lub była to próba wprowadzenia jarmarku dwudniowego. Sądzę jednak, że przywieszenie do naszego dok. (65b) pieczęci wskazuje, że nie mógł to być koncept.

¹¹⁸ Do zjazdu w Piotrkowie z sierpnia 1447 odnosi się dok. biskupa krakowskiego Zbigniewa Oleśnickiego z 17 VI 1448, w którym stwierdził, że KJ wraz z doradcami uznali

pierwszy zjazd, *conv. gen.*> Dł XII/1 s. 51¹¹⁹; 24 VIII: JH I 9377a¹²⁰, <*in conv. gen.*> or.APWr Dokumenty m. Wrocławia 3272 = kop.APWr Dokumenty m. Wrocławia [sygn. jest data dok.] = Mosbach s. 101–106 = StListy 7 = StKat 10847¹²¹, <*in conv. gen.*> BKörn rps 816 s. 91–92 = JusPol s. 252–258 = VL I s. 68–70 = TłumSt s. 79–82 V, s. 443–449 X = Zathey s. 489 nr 10 = IA 2547 – Dł XII/1 s. 51–52¹²², <*in conv.*> AMKw AO 1 s. 89¹²³ = CrArt IV 15; 25 VIII: Knigi 25 = MS I 9; 27 VIII: MK 26 k. 65–65v¹²⁴ = ZDM III 769 = MS IV 10158 = MS IVS 820, or.AGAD 3513, MS I 11 = MS IV 7150 = MS IVS 819; 28 VIII: MK

w Piotrkowie, iż Rusini zamieszkali w parafii Czemierniki (koło Parczewa) mają płacić plebanowi dziesięcinę i kołędę, a także zobowiązani zostali do płacenia świętopietrza (KoczZb Aneks 161 = ZDM III 789). Biskup otrzymał od KJ upoważnienie do wystawienia stosownego dok., co uczynił kilka miesięcy później. O zjeździe w Piotrkowie, który zebrał się 24 VIII, informował też dok. KJ z 17 X 1447 (or.APWr Dokumenty m. Wrocławia [sygn. jest data perg.]). W Piotrkowie obecny był m.in. arcybiskup gnieźnieński Wincenty Kot z Dębna 23–28 VIII (AAGn ACC A 1 k. 86v; Mosbach s. 101; ACap II 341; Knigi 24, 79).

¹¹⁹ Dwa przekazy dzieła Długosza informują, że wjazd KJ do miasta nastąpił w środę w wigilię św. Bartłomieja (23 VIII), trzy rękopisy wymieniają błędnie czwartek jako wigilię tego dnia (w 1447 dzień św. Bartłomieja przypadał w czwartek 24 VIII). Ponieważ Długosz pisał o pobycie siedmiodniowym, nie można wykluczyć, że chodzi o przyjazd 23 VIII, potem o siedmiodniowy udział w obradach zjazdu, tj. 24–30 VIII, potwierdzony w innych przekazach. O zjeździe w Piotrkowie zwołanym na 24 VIII też m.in. ACap II 341.

¹²⁰ Instrukcja z 15 VIII 1447 przeznaczona dla komtura ze Świecia na jego spotkanie z KJ w Piotrkowie 24 VIII tego roku.

¹²¹ Dok. KJ z 17 X 1447, w którym podał do wiadomości fakt zawarcia pokoju z miastami śląskimi. Mowa w nim jest o zjeździe walnym w Piotrkowie, który zebrał się w obecności KJ w dniu św. Bartłomieja, tj. 24 VIII (a nie 26 VIII, jak pomyłkowo StListy s. 24, przyp. 5).

¹²² Przytoczył z uchwalonych praw o roczkach ziemskich tylko 5 punktów (było ich w sumie 10).

¹²³ Dok. z 6 VII 1451 żupnika obojga salin (tj. Wieliczki i Bochni) Mikołaja Serafina, w którym zawarta jest wzm. o nieznanym skądinąd dok. KJ z 24 VIII 1447: KJ potwierdził nadanie Władysława III dla kleryka kaplicy królewskiej Macieja Rykały.

¹²⁴ W trans. Zygmunta I z 1511, pod datą *die dominico proximo post festum s. Bartholomei Ap.*, 1447 (27 VIII). Następnego dnia wydano drugi dok. tej samej treści: KJ nadał Stanisławowi Rojowi trzecią miarę z młyna królewskiego w Żarnowcu i trzeci denar z folusza przy tym młynie. Ten drugi dok. znany z kop. w MK 10 k. 43 (Knigi 79 = MS I 14). W trans. naszego dok. treść dok. KJ jest taka sama, jak wspomnianego dok. wpisanego do MK 10, ale inna arenga, datacja i częściowo lista świadków, nieco zmieniony początek formuły relacyjnej, a zwłaszcza dok. spisano wedle całkowicie innego formularza. Stanisława Roja nazwano tu kanonikiem sandomierskim, mówiąc jedynie o jego zasługach dla króla Władysława oraz królowej Zofii, dodając informację, że młyn w Żarnowcu wrócił w ręce KJ po śmierci młynarza Marcina Komora. Objasnienie powyższe zawdzięczam Piotrowi Węcowskiemu, według którego nic nie skłania do uznania powyższych dodatków za późniejszą interpolację, najprawdopodobniej kancelarię królewską opuściły dwa dokumenty dotyczące tego samego zapisu.

10 k. 43¹²⁵ = Knigi 79 = MS I 14, Knigi 20 = MS I 12, or.BJag 51 = kop.BJag 100 = BPANKw rps 2859/II k. 128–130 = KWielicki s. 22 = KatBJag 153 = MS III 2461 = MS IIIS 148 = LustrKraK 1659–1664/2 s. 444¹²⁶ = LustrKraK 1659–1664/3 156 + podobizna KWielicki dod. na końcu tomu, or.BJag 50 = BPANKw rps 2859/II k. 131–132 = KWielicki s. 23, 42–43 = KatBJag 152 = bdd. LustrKraK 1659–1664/2 s. 445 = LustrKraK 1659–1664/3 155¹²⁷ = KM 5/T 20 + podobizna KWielicki dod. na końcu tomu, or.BJag 49 = KWielicki s. 24–25 = KatBJag 151 = bdd. LustrKraK 1564/1 s. 62 = LustrKraK 1564/2 s. 146 nr 127 + podobizna KWielicki dod. na końcu tomu, or.BOss 769 = AGZ VII 46 = OssPoh 147, ArchPot 304 k. 260–261v = BRacz rps 85 k. 137–138 = Dodatek Tygodniowy do „Gazety Lwowskiej” 1868, nr 31, s. 163–164 = Knigi 24 = MS I 13 = bmw. i bez daty LustrWlkp 1564/2 s. 150¹²⁸, s. 281 nr 52 = bmw. i bez daty LustrWlkp 1616–1620/1 s. 206 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 17 nr 140 = bmw. i bdd. LustrWlkp 1789 III s. 72 = bmw. i bez daty LustrWlkp 1628–1632/3 s. 19, <in conv. gen.> or.AGAD 7286, or.AGAD 3514 = DzPozn I 2276, KM IV 1495a = TN XVIII 39; 29 VIII: LibŁow s. 313 nr 7, oryginałyAPPń Akta m. Poznań D 95–96¹²⁹ = bmw. i bez daty BN rps akc. 9769 k. 23v–24 = PmP 49 = KPozn s. 170 nr B 23 = DokPozn CD, <in conv.> or.APPń Akta m. Poznań D 452 = ArchPot 304 k. 34 = BRacz rps 85 k. 5 = WuSt s. 151–152 nr 26 (226) = PmP 50 = bmw. i bez daty KPozn s. 172 nr B 33 = DokPozn CD = BJag rps 8057/IV k. 239–239v + fot. Dziesięć wieków Poznania, t. I, Poznań 1956, il. 37 + fot. Początki i rozwój Starego Miasta w Poznaniu, Warszawa 1977, s. 75 ryc. 3, APZielGóra rps 222 s. 1–6 = bmw. WuSt s. 59 nr 62¹³⁰ = KW X przy nr 1681, AGZ V 121, <in conv. gen.> or.AGAD 3515 = PrzKal 37 = ArchKal 59¹³¹; 30 VIII:

¹²⁵ Zob. przyp. poprzedni.

¹²⁶ Poprawnie wpisano datę dzienną i miejsce wydania, błędnie rok 1418.

¹²⁷ Pomyłkowo 20 VIII 1447 z powołaniem na KWielicki i cytowaną tu kop. w BPANKw, w których jednak tak jak w or. *f. 2 post festum s. Bartholomei proxima*, 1447 (28 VIII).

¹²⁸ Wzm. o okazaniu przywileju, nie wpisano imienia wystawcy.

¹²⁹ Różnica między obu oryginałami polega przede wszystkim na tym, że w or. 2 jest zwrot o zwolnieniu przez KJ mieszkańców Poznania na 14 lat od podatków i udziału w wyprawach wojennych *de consilio prelatorum et baronum nostrorum*, którego to zwrotu nie ma w or. 1 (or. 1 wydany w PmP 49). JawItin s. 16, nieściśle przytacza APPń Akta m. Poznań D 95, pod datą 28 II 1483.

¹³⁰ W dacie wpisano *f. 2 post festum s. Bartholomei* (28 VIII). Ponieważ wydawca nie podał podstawy źródłowej, przyjmuję za wiarygodną datę wymienioną w jedynej znanej mi kop. (APZielGóra) *f. 3 post festum s. Bartholomei proxima*, 1447 (29 VIII).

¹³¹ Pomyłkowo 29 VII, z powołaniem na or., gdzie *f. 3 proxima post festum s. Bartholomei*, 1447 (29 VIII).

KmK 146¹³², KmK 147, AJG rps 109 s. 31 = ZDM VIII 2508, CE I/2 19¹³³ = CatCodBJag I s. 85 nr 431, <*in conv. gen.*> or.AAGn Gniezno 445¹³⁴ = kop.AGAD 6875 = AAGn ACC B 6 k. 160–160v = AAGn ACC B 5 k. 180–181 = AAGn ACC B 4 k. 104 = kop.ADWł 468 = KP II 399 = bmw. i bez daty MonWł XIV 20, 22 = bmw. i bdd. MonWł XXV 83 = LibrInw I/1 s. 250–251 dok. 468 = LibrInw II/4 s. 61 dok. 216 = LibrInw II/5 s. 93 dok. 321 = LibrInw II/6 s. 83–84 dok. 275 = LibrInw II/7 s. 73 dok. 209 = MS IV 19541 = MS IVS 821 = DzPozn II s. 162 nr 1179 = TN XVIII 38, ACap II 448, <wyjazd na nocleg do Opoczna> Dł XII/1 s. 53)

bmw. 27 VIII (MK 10 k. 8v = Knigi 13 = MS I 10)

Opoczno 30–31 VIII (30 VIII: <przyjazd z Piotrkowa>; 30/31 VIII: <pierwszą noc po wyjeździe z Piotrkowa spędza w O.>; 31 VIII: <wyjazd do Radomia> Dł XII/1 s. 53)

Radom 31 VIII – 1 IX (31 VIII: <przyjazd z Opoczna>; 31 VIII/1 IX: <drugą noc po wyjeździe z Piotrkowa na Litwę spędza w R.>; 1 IX: <wyjazd do Kozienic> Dł XII/1 s. 53; IX [1447?, 1476?, 1489?, 1491?]: br. AGZ X 166)

Kozienice 1–2 IX (1 IX: <przyjazd z Radomia>; 1/2 IX: <trzecią noc po wyjeździe z Piotrkowa na Litwę spędza w K.>; 2 IX: <wyjazd do Łukowa> Dł XII/1 s. 53)

Łuków 2–4 IX (2 IX: <przyjazd z Kozienic>; 2/3 IX: <czwartą noc po wyjeździe z Piotrkowa spędza w Ł.> Dł XII/1 s. 53; 3 IX: ML IVB 9 k. 119v–120 = ZDM III 770, or.AKKw 401 = MK 98 k. 73 = KM IV 1495b; 4 IX: ZDM III 771 = MS IV 10949 = MS IVS 822; bdd.: <kontynuuje podróż na Litwę> Dł XII/1 s. 53)

Birsztany 12 X [1447–1451], 15 X (12 X [1447–1451]: AktyJZRossii I 22. II¹³⁵ = ChSSSR s. 652 nr 116b; 15 X: or.MuzNarKw 533/21 = RiabMat 26¹³⁶ = KatMuzNarKw 23 = JawItin s. 8)

¹³² W KmK I s. 372, zwrócono uwagę, że w kop. (BJag „Codex iurium et privilegiorum civitati Sacrae Maiestatis Casimiriae ad Cracoviam servientium” s. 42, z 1588, uzupełniany w XVII w.) mylnie wpisano *f. 5*, zamiast *f. 4 in die Felicis et Aucti*, 1447.

¹³³ W kop. z XV w. (BJag rps 48 k. 198–198v) błędnie wpisano piątek, przedostatni dzień sierpnia. Przedostatni dzień sierpnia 1447 to środa 30 VIII.

¹³⁴ Może ten dok. wzmiankowany 20 XII 1794: „Ingrossatur privilegium Casimiri regis Poloniae, quo continuatur iura et bona ecclesiae metropolitanae et aliarum ecclesiarum archidiecepis Gnesnensis” (H. Rybus, Regesty wybranych zapisek z akt działalności arcybiskupów gnieźnieńskich, ABiMK, t. III, 1961, s. 397).

¹³⁵ Wydawcy (też ChSSR) pod datą 1444. KJ tytułowany królem, czyli dok. najwcześniej wystawiono 12 X 1447. Wspomn. Saczko marszałek hospodarski (znany z naszego dok. oraz 1449–1455: UDR XI 499, tutaj nasz dok. pod datą 12 X [po 1447]) oraz (Piotr) Lelusz namiestnik grodzieński (po 1447–1452: ULit II 2325). Dlatego dok. nasz mogą opatrzyć tylko ramową datą wydania.

¹³⁶ Pomyłkowo Brześć. W or. *Berstany*.

Wilno 17 X, 25–29 XII (17 X: kop.APWr Dokumenty m. Wrocławia¹³⁷ 3272 = Mosbach s. 101–106¹³⁸ = StListy 7¹³⁹ = StKat 10847 = bdd. Inv s. 57 = IA 2554 = KatWr 37 = DokAPWr s. 14 – Dł XII/1 s. 54 + fot. DokAPWr s. 17; 25 XII: Dł XII/1 s. 59 = JawItin s. 8; 28–29 XII: <spotkanie posłów wielkiego mistrza z KJ w obecności rady gospodarskiej, *Herzöge, Wojewoden, Hauptleute und andere aus den Landen Litauen und Samaiten* [...] vom Richttage> JH I 9424–9425 = LEK X 401–402¹⁴⁰ = DanSkarb II 1858 = IA 2569)
Litwa zima (Dł XII/1 s. 57)¹⁴¹

1448

bmw. 7 I ([dwa dokumenty] MLM 3 k. 26¹⁴² = DokMJust s. 24 nr 16–17 = LMetr III s. 37)
Wilno¹⁴³ 12–14 I (12 I: <soim> MLM 3 k. 52¹⁴⁴ = DokMJust s. 46 przy nr 7 = LMetr III s. 55 = JawItin s. 8¹⁴⁵; 13 I: CDRP IV s. 141 nr 53 = Weise

¹³⁷ W odpisach z XVIII w. wpisano *actum et datum in Wyelun, f. 3 proxima post festum s. Hedvigis Electe*, 1447. Wszyscy wydawcy wymieniają Wieluń, w którym KJ był w lipcu, ale dok. nie mógł być wówczas wystawiony. KJ ogłosił naszym dok. fakt zawarcia pokoju z trzema miastami śląskimi, wspominał, że pokój ten zawarto na zjeździe walnym w Piotrkowie 24 VIII tego roku. Sądzę, że Wieluń wpisano pomyłkowo.

¹³⁸ Błędnie 10 X.

¹³⁹ StListy przy nr 7, informował o niezachowaniu się or. Wydawczyni KatWr pisała chyba pomyłkowo o or.

¹⁴⁰ Sprawozdania pisane przez posłów wielkiego mistrza Zakonu Niemieckiego z rozmów odbytych z KJ w Wilnie (pierwsze pisane w Wilnie 28–29 XII: JH I 9424 = LEK X 401, drugie spisane przez nich w Żyżmorach 31 XII: DanSkarb II 1858 = LEK X 402). Na ręce przedstawicieli Zakonu KJ złożył przysięgę przestrzegania traktatu brzeskiego z 1435, a z nim uczynili to obecni kniaziowie i panowie litewscy (zgodnie z jego postanowieniami, przysięga miała być powtarzana przez obie strony co 10 lat). Przysięgi nie obejmuje ekscerpt tego samego źródła, czyli list komtura Ragnety do wielkiego mistrza o zaprzysiężeniu przez KJ pokoju brzeskiego (LEK X 401). Posłowie polscy już 29 IX 1447 w Brodnicy oświadczyli, że KJ może zaprzysiądz pokój brzeski podczas pobytu na Litwie (JH I 9399). Przysięgę wielkiego mistrza odebrali polscy posłowie w Brodnicy 26 V 1450 (SzwedaOrg s. 354–355 nr 100).

¹⁴¹ JawItin s. 8, wymienił pobyt KJ w Żyżmorach 31 XII 1447 (powoływał się na DanSkarb II 1887), ale pod tym nr dok. z 1449 Borysa Aleksandowicza, pewnie chodzi o nr 1858, zob. przyp. poprzedni.

¹⁴² Ind. 11 (1448, 1463, 1478). Dok. z 1448: w styczniu 1463 i 1478 KJ był w Polsce.

¹⁴³ JawItin s. 8, pod datą 9 I 1448 wpisał pobyt KJ w Wilnie, z powołaniem na KolDz s. 285. Jest to jednak list komtura Ragnety i marszałka Zakonu do wielkiego mistrza z tego dnia, pisany w Mehlauken (okręg Labiau), w którym opisali zawarcie pokoju między Litwą a Zakonem, a przysięgę złożyć miał też KJ (LEK X 406 = DanSkarb II 1861 = IA 2578). Wydarzenie to nie jest znane z innych źródeł.

¹⁴⁴ Ind. 11 (1448, 1463, 1478). Dok. z 1448: w styczniu 1463 i 1478 KJ był w Polsce.

¹⁴⁵ Z powołaniem na MLM 3 k. 51, zamiast 52.

257 = WapDz III s. 129–130, przyp. 12¹⁴⁶ = Inv s. 86 = IA 2580 = bmw. Str I s. 49 nr 73 = JH II 2727 = TN XVIII 50 = JawItin s. 8; 12–14 I: JawItin s. 8¹⁴⁷; bdd.: <wyjazd do Brześcia Litewskiego> Dł XII/1 s. 59) bmw. 14–20 I (14 I: MLM 3 k. 33v¹⁴⁸ = DokMJust s. 31 nr 9 = LMetr III s. 42; 20 I: MLM 3 k. 27v¹⁴⁹ = DokMJust s. 27 nr 3 = LMetr III s. 38) Troki 1 II, [5 II] (1 II: or.pap.APPñ Akta m. Poznań D 307 = DokPozn CD = JawItin s. 8; [5 II: (dwa dokumenty) LMetr V 131–132 = (tylko jeden dok.) DanSkarb II 1865 = CE I/2 27–28¹⁵⁰ = DuchGram 49–50 = JawItin s. 8])
 bmw. 10 II (MLM 3 k. 26v¹⁵¹ = DokMJust s. 25 nr 2 = LMetr III s. 37)
 Dubinki 15 II (AktyJZRossii I 27¹⁵² = ChSSSR s. 655 nr 118)
 Brześć Litewski [po 15 II – przed 17 III] ([po 15 II]: <przyjazd z Wilna, pobyt prawie cały Wielki Post [7 II – 23 III]>, <wyjazd do Wilna> Dł XII/1 s. 59 = JawItin s. 8¹⁵³)
 Wilno 17–29 III (17 III: <przyjazd z Brześcia Litewskiego w Niedzielę Palmową> Dł XII/1 s. 59; 24 III i n.: <dni Wielkiejnoy> Dł XII/1 s. 59; 28 III: or.AKKw 415 = KM IV 1502 = JawItin s. 8; 29 III: MS V 1011; bdd.: Dł XII/1 s. 60¹⁵⁴)

¹⁴⁶ Z błędnie rozwiązaną datą 12 I 1448. W IA *sabbatho ante Epiphaniam*. W wydaniach przygotowanych według or. (spalonego w 1944 w Warszawie): *sabbatho die in octava Epiphaniarum*, 1448 (CDRP, Weise, JH), podobnie WapDz – według CDRP.

¹⁴⁷ JawItin wymienił pobyt w Wilnie też wśród informacji z 12–14 I, z powołaniem m.in. na LVIA fond 459 op. 1, 3260.

¹⁴⁸ Ind. 11 (1448, 1463, 1478). Dok. z 1448: w styczniu 1463 i 1478 KJ był w Polsce, wspomn. (Semen) Sopheha (Sopiha, pisarz 1440–1450: UDR XI 861; Hrusza s. 142).

¹⁴⁹ Ind. 11 (1448, 1463, 1478). Dok. z 1448: w styczniu 1463 i 1478 KJ był w Polsce.

¹⁵⁰ Wystawcą obu dokumentów był książę Teodor Lwowicz Worotyński, który złożył wielkiemu księciu i królowi KJ przysięgę wierności, a w drugim dok. poręczył za księcia mozajskiego, że ten będzie wiernym sprzymierzeńcem KJ. Wcześniej wydawcy opatrywali dokumenty rokiem 1447 lub 1448. Błąd objaśnili wydawcy LMetr V s. 248, przyp. do nr 131 i 132.

¹⁵¹ Ind. 11 (1448, 1463, 1478). Dok. zapewne z 1448: wspomn. (Semen) Sopheha (Sopiha, pisarz 1440–1450, choć pisarzem był też Bohdan Sopheha lub Sopeżycz 1471–1488 i Iwan Semenowicz Sopheha lub Sopeżycz 1488–1504: UDR XI 861, 876, 888; Hrusza s. 142, 144).

¹⁵² Ind. 11 (1448, 1463, 1478). Dok. z 1448: wspomn. (Michał) Kieżgajło (Wolimuntowicz) starosta żmudzki (1412–1432, 1440–1441, 1442–1449) i kasztelan wileński (1443–1449, do 1450?, zm. 1450: ULit I s. 750) oraz (Piotr) Lelusz (wojewoda trocki 1433–1440 i namiestnik grodzieński po 1447–1452: ULit II 1407, 2325; KorL s. 88). JawItin s. 11, przywołuje dok. pod datą 15 II 1463.

¹⁵³ Wymienił pobyt KJ w Brześciu 6 II – 16 III (z powołaniem na Długosza).

¹⁵⁴ Pisał, że do KJ przybyła do Wilna królowa Zofia, przeprowadziła z synem rozmowę, a do Polski wróciła po Niedzieli Przewodniej, czyli po 31 III (Dł XII/1 s. 59). O KJ napisał, że po Wielkiejnoy (24 III) i Zielonych Świątkach (12 V) przybył do Brześcia Litewskiego 19 V (Dł XII/1 s. 60).

- Brześć Litewski 20–22 IV [1448?], 19 V (20 IV [1448?, 1473?, 1478?]: ArchSang III 20¹⁵⁵; 22 IV [1448?, 1473?, 1478?]: ArchSang III 21¹⁵⁶; 19 V: <przyjazd> Dł XII/1 s. 60; bdd.: <wyjazd do Parczewa> Dł XII/1 s. 60)
- Parczew [po 19] V (<przyjazd z Brześcia Litewskiego> Dł XII/1 s. 60 = JawItin s. 8¹⁵⁷)
- Lublin¹⁵⁸ 24 V – 5 VI (24 V: MK 10 k. 13 = Knigi 23¹⁵⁹ = MS I 18, <in conv.> MK 10 k. 15¹⁶⁰ = Knigi 26 = MS I 19; 25 V: <przyjazd na drugi zjazd, conv. gen., obrady z panami litewskimi i polskimi trwają 10 dni> Dł XII/1 s. 60–64; 30 V: BOss rps 5209/II k. 127v–128 = ZDM VIII 2512 = WiśnMonSand I s. 101, Dł XII/1 s. 64; 31 V: <sąd ndw. w obecności KJ w czasie trwania conv. gen.> ZDM III 788; 3 VI: KP IV 28¹⁶¹ = Knigi 50 = MS I 33; 4 VI: CE III 23; 5 VI: <wyjazd do Sandomierza przez Urzędów i Zawichost> Dł XII/1 s. 65)
- Urzędów [między 5 a 7] VI (<przyjazd z Lublina, wyjazd do Zawichostu> Dł XII/1 s. 65)
- Zawichost [między 5 a 7] VI (<przyjazd z Urzędowa, wyjazd do Sandomierza> Dł XII/1 s. 65)
- Sandomierz 7–13 VI [z przerwą na wyjazd do Przyszowa na polowanie między 7 a 12? VI] (7 VI: <przyjazd z Zawichostu po obiedzie> Dł XII/1 s. 65; 12 VI: or.BLAN F5–2 = BCz rps 2094/IV s. 14 = ZbWil s. 9–10 nr 8 = Knigi 27 = WyjątkiLn s. 52–53 nr 14 = PuOp s. 357 nr 244¹⁶² = DanSkarb II 1868¹⁶³ = IA 2591 = MS I 15 = PergKat 57 + fot.

¹⁵⁵ Ind. 11 (1448, 1463, 1478). Z itinerarium zgodne wszystkie te lata. Wydawca rozwiązał datę na 1478. Jest to dok. nadania Bartoszowi Montowtowiczowi wsi Rastów w powiecie włodzimierskim. W opublikowanym reg. Bartosz bez tytułu (był namiestnikiem puńskim 1469, mejszagolskim 1477, dubińskim 1477 i bielskim 1482–1486: ULit I s. 693; KorL s. 90). Ten brak tytułów urzędniczych sugeruje, że dok. może pochodzić z 1448.

¹⁵⁶ Ind. 11 (1448, 1463, 1478). Z itinerarium zgodne wszystkie te lata. Wydawca rozwiązał datę na 1478. Dokumentem tym KJ zawiadomił poddanych ze wsi Rastów i Mirowice w powiecie włodzimierskim, że nadał obie wsie Bartoszowi Montowtowiczowi. Zob. też przyp. poprzedni.

¹⁵⁷ Wylicza niesłusznie też pobyt KJ w Brześciu 19 V (z powołaniem na Długosza).

¹⁵⁸ O zjeździe lubelskim też m.in. relacja wójta Działdowa z 25 V (JH I 9533). W Lublinie był przy królu m.in. arcybiskup gnieźnieński Wincenty Kot z Dębna 24 V – 1 VI (Knigi 23, 26; ZDM VIII 2512; UIActa 56).

¹⁵⁹ Wydawcy odczytali tylko, ze względu na zniszczony brzeg karty, f. [...] *in octava Corporis Christi*, dlatego datę rozwiązał na 24–30 V. Wydawca MS odczytał pełną formułę datacyjną: f. 6 *in octava Corporis Christi* (w MS: 24 VI).

¹⁶⁰ F. 6 *infra octavas Corporis Christi* (24 V). W MS: 24 VI.

¹⁶¹ List cesarza Fryderyka III do KJ z 17 VII 1448, w którym wzmiankowany jest list KJ wysłany do cesarza 3 VI z Lublina.

¹⁶² Reg. według sumariusza dokumentów Wilna z XVII w., pod datą 15 VI 1448.

¹⁶³ Błędnie 11 VI 1448. W or. f. 4 *proxima post s. Barnabe Ap.*, 1448 (12 VI).

<http://www.mab.lt/parchments/index.html>, Knigi 28 = MS I 16, MS IV 15186 = MS IVS 826; 13 VI: <wyjazd do Opatowa> Dł XII/1 s. 65)

Przyszów [między 7 a 12?] VI (<przyjazd na polowanie w czasie pobytu w Sandomierzu a przed wyjazdem z Sandomierza do Opatowa> Dł XII/1 s. 65)

Opatów [między 13 a 20] VI (<przyjazd z Sandomierza, wyjazd na Święty Krzyż> Dł XII/1 s. 65)

Święty Krzyż na Łysej Górze [między 13 a 20] VI (<przyjazd z Opatowa, wyjazd do Szydłowa> Dł XII/1 s. 65)

Szydłów [między 13 a 20] VI (<przyjazd ze Świętego Krzyża, wyjazd do Proszowic> Dł XII/1 s. 65)

Proszowice [między 13 a 20] VI (<przyjazd z Szydłowa, wyjazd do Krakowa> Dł XII/1 s. 65)

Kraków¹⁶⁴ 20 VI – 8 VII [z przerwą na wyjazd do Niepołomic 22 VI] (20 VI: <przyjazd z Proszowic, pobyt 18 dni> Dł XII/1 s. 65–66; 25 VI: <sąd ndw. w obecności KJ> SPPP II przed nr 3332 (XIV.269) – nr 3332, 3333; 26 VI: or.BJag 52 = KatBJag 155 + fot. jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra/doccontent?id=1937928, AGZ IX 48; 27 VI: AGZ IX 49, <sąd ndw.> SPPP II przed nr 3334 (272); 28 VI: MK 10 k. 38v–39¹⁶⁵ = Łab s. 144–148 = Knigi 69 = MS I 20; 29 VI: or.APLn Dokumenty m. Wąwolnicy 1 = KK 27 k. 362–363 = BŁopac rps 1421 k. 27¹⁶⁶ = Knigi 2 = ZDM VIII 2514 = MS I 21 = bmw. i bdd. KatŁopac 22 = KatLn II 6; 30 VI¹⁶⁷: or.APLn Dokumenty m. Lublina 10 = Knigi 48 = MS I 22 = bmw. i bdd. LustrLub 1661 s. 104, s. 153 nr 24 = bmw. i bdd. KatŁopac 35 = RiabMat 27 = Lublin s. 50 nr 7 = KatLn I 12 = Marcz s. 425 + fot. <http://lublinwdokumencie/node/16>; 1 VII: AGZ IX 50; 2 VII: or.AUJag 122 = CUJ II 135 = KaczmUJ 122, MK 98 k. 166v = ZDM III 793 = MS V 5894 = bmw. i bdd. LustrSand 1564 s. 134 = LustrSand 1564 s. 345 nr 90, Knigi 36 = MS I 23, <sąd ndw.> KM IV 1504; 4 VII: DanSkarb II 1873¹⁶⁸ =

¹⁶⁴ Długi pobyt w Krakowie związany był ze zjazdem z książętami śląskimi, którzy m.in. 4 VII potwierdzili w obecności KJ (wydany dzień wcześniej: CE III dod. 67) dok. wystawiony przez dowódcę zaciężnych czeskich, który skwitował KJ z zaległego żołdu z okresu wojen węgierskich (CE III dod. 68 = ProchCod s. 87 nr 348; Dł XII/1 s. 66). Zob. inne dokumenty książąt śląskich z lipca tego roku wydane w Krakowie: IA 2592, 2594.

¹⁶⁵ W MK miejsce wydania Kraków. Łab pomyłkowo – według tej kop. – Kamieniec.

¹⁶⁶ Tylko początek dok.

¹⁶⁷ Tego dnia, według Długosza, w Krakowie odbyły się zaślubiny księżniczki Anny (córci księcia bielskiego Iwana), siostrzenicy królowej Zofii, z księciem cieszyńskim Bolesławem (Dł XII/1 s. 66). W. Dworzaczek, Genealogia. Tablice, Warszawa 1959, tabl. X, podał inną datę ślubu, tj. 28 I 1448, ale nie znam źródeł, na których się opierał.

¹⁶⁸ Według or., ale z błędną datą *czwartek po oktawie Nawiedzenia NMP*, 1448 (11 VII). Za DanSkarb tę datę powtórzono w IA. WapDz pod datą 12 VII. W or. f. 5 *infra octavas*

- WapDz III s. 132, przyp. 15 = IA 2595 = JH I 9581 = SzwedaListyKJ s. 27 nr 1; 5 VII: ZDM III 794 = MS IV 19733 = MS IVS 827, Knigi 3 = MS I 24; 6 VII: KP IV 25¹⁶⁹ = Knigi 35 = MS I 26, Knigi 71 = MS I 27; 7 VII: ANarKw Acta consularia Cracoviensia 428 s. 519 = CrArt I 412, Knigi 37 = MS I 28 = RiabMat 28, Knigi 39 = MS I 29; 8 VII: or.ANarKw ZbDP 255 = KmK 430 = Knigi 38 = MS I 30 = KatKętrz 232, Knigi 40 = MS I 31, <wyjazd do Wieliczki> Dł XII/1 s. 66–67; bez daty: CE I/2 34¹⁷⁰, bdd.: AGZ X 95)
- Niepołomice 22 VI¹⁷¹ (Knigi 30 = MS I 17)
- Wieliczka 8–9 VII (8 VII: <przyjazd z Krakowa na obiad>; 8/9 VII: <nocleg>; [9 VII]: <wyjazd w kierunku Rusi przez zwykłe miejsca postojów> Dł XII/1 s. 66–67)
- Bochnia 9 VII (Knigi 78 = MS I 32)
- Wojnicz [między 9 a 12] VII (<pobyt w drodze na Ruś> Dł XII/1 s. 67)
- Ropczyce 12 VII (or.AGAD 108 = KP IV 27 = Inv s. 58 = IA 2596 = TN XVIII 59 = BOZ 30 s. 434–435, or.BOss 753 = AGZ VII 48 = OssPoh 152; bdd.: <sąd ndw. w obecności KJ> DokSZK 212 = MS IV 3907 = MS IVS 832, <sąd ndw. w obecności KJ> SPPP II 3338¹⁷²)
- Przemysł 14–18 VII (14 VII: <przyjazd>; 18 VII: <sąd ndw.> AGZ XIII s. 264 nr CCXXXIII; bdd.: <wyjazd w kierunku Lwowa> Dł XII/1 s. 67)
- Lwów 21–31 VII (21 VII: <przyjazd z Przemysła, pobyt 11 dni> Dł XII/1 s. 67–68; 24 VII: Knigi 45 = MS I 34; 25 VII: Knigi 46 = MS I 35; 26 VII: or.AGAD 6650 = Knigi 54 = MS I 36, or.MuzNarKw 533/23 = KatMuzNarKw 25; 27 VII: or.APPrzem 875 sygn. TPN 1 = kop.APPrzem 875 sygn. TPN 8 = MK 10 k. 24–25 = wzm.AYL fond 145 op. 1 spr. 113 ark. 71 = Knigi 47 = ZDM III 798¹⁷³ = ZawKaz s. 59–61 = MS

Visitacionis Alme Virginis Marie, 1448, tj. 4 VII (tak JH, datację z or. przytoczył SzwedaListyKJ s. 29, przyp. 1, wraz z informacją, że or. znajduje się w Geheimes Staatsarchiv Preussischer Kulturbesitz, Berlin–Dahlem, XX. Hauptabteilung, Ordensbriefarchiv, nr 9581).

¹⁶⁹ Dok. KJ (zawieszenie broni z książętami opolskimi). Książęta opolscy wystawili tego dnia własny dok. (MS I 23). Zob. też or.AGAD 552: dok. z tego dnia Bernarda księcia opolskiego.

¹⁷⁰ List KJ do papieża Mikołaja V wystawiono, według wydawcy, między 25 VI a 7 VII 1448: mowa jest w nim o obecnym już w Polsce legacie papieskim, a ten przybył – zgodnie z relacją Długosza – w czerwcu 1448 (też MPH NS V s. 120–121 [Kalendarz katedry krakowskiej]).

¹⁷¹ Najpewniej był to krótki, może kilkudniowy wypad na polowanie, zwyczajowy podczas dłuższych pobytów KJ w Krakowie.

¹⁷² 30 IX 1448 na sądzie wiecowym w Krakowie rozpatrywano spór pewnego Piotra z mieszczanami Wojnicza, wspomniano tam wyrok sądu ndw. odbytego w Ropczycach w obecności KJ.

¹⁷³ Błędnie podana data (z powołaniem na or.) *f. 6 ipso die s. Anne* (26 VII). W or. oraz wszystkich kopiach *die, sabbathi proxima post festum s. Jacobi Ap.* (27 VII). Zob. ZawKaz.

I 37 = KatPrz I s. 49 nr 1, s. 50 nr 8 = LustrRus 1661–1665/1 s. 22¹⁷⁴;
30 VII: < sąd ndw. > AGZ V 125; 31 VII: AGZ XII 2222, 2236, < wyjazd
do Bóbrki > Dł XII/1 s. 68)

Bóbrka [między 31 VII a 2 VIII] (< przyjazd ze Lwowa > Dł XII/1 s. 68)
Halicz 2–6 VIII (2 VIII: < przyjazd, pobyt 4 dni, poluje > Dł XII/1 s. 68;
4 VIII: MK 10 k. 26v = KGZ Lwów Z 10 op. 1 spr. 76 s. 285–287 =
Knigi 49 = MS I 40 = AGZ X 96¹⁷⁵; 6 VIII: < wyjazd do Kamieńca
Podolskiego przez Buczacz > Dł XII/1 s. 69)

Buczacz 6 VIII (VIII: < przyjazd z Halicza, wyjazd do Jagielnicy > Dł XII/1
s. 69; 6 VIII: KGZ Kraków G 10 s. 564–565¹⁷⁶)

Jagielnica [między 6 a 9] VIII (< przyjazd z Buczacza, wyjazd przez inne
miejscowości do Kamieńca Podolskiego > Dł XII/1 s. 69)

Kamieniec Podolski 9–21 VIII (9 VIII: < przyjazd, pobyt 12 dni > Dł XII/1
s. 69–72¹⁷⁷; 10 VIII: Knigi 52 = MS I 41, Knigi 81 = MS I 42 = BujBiecz
45; 11 VIII: Knigi 51 = MS I 43, AGZ XII 2222–2236, MS IV 13499 =
MS IVS 828; 13 VIII: Knigi 53 = MS I 44; 14 VIII: ADSand AO 107
k. 52–52v = WiśnMonSand II s. 128–129 = ZDM III 799, ZDM III
800 = MS II 595 = MS IIS 63 = MS IIS 149; 15 VIII: or.AGAD
5848 = ChmielDok 12, ArchivJ-Z 5/1 3 = Knigi 55 = MS I 45; 17 VIII:
Knigi 67 = MS I 46, Knigi 74 = MS I 47, KM IV s. 499¹⁷⁸ = BOss rps
93/I k. 18–19v = KętrzOss I s. 136 nr 18, Knigi 68 = MS I 48; 19 VIII:
or.BOss 529 = AGZ V 126 = Knigi 57 = MS I 49 = OssPoh 153¹⁷⁹,
ML IVB 17 k. 188v–189 = Knigi 56 = MS I 50, Knigi 58 = MS I 51;
[19–20 VIII]: MK 10 k. 35¹⁸⁰ = Knigi 64 = MS I 67, MK 10 k. 34¹⁸¹ =

¹⁷⁴ Wzm. z datą dzienną i miejscem wydania, błędna data roczna 1408.

¹⁷⁵ Błędnie 29 IX 1448. W kop. 1 (MK) *die dominico proximo ante festum s. Dominici Confessoris*, 1448 (4 VIII). Taka data też w kop. 2 (KGZ Lwów Z), którą tu przywołuję za ZawKon s. 226, przyp. 41.

¹⁷⁶ Mandat królewski, w relacji podkanclerzy Piotr ze Szczekocin.

¹⁷⁷ Dłpol 12 s. 80, tłumaczy, że KJ stał „pod” Kamieńcem (Dł XII/1 s 70: *in Kamyenecz*).

¹⁷⁸ Dok. Jana z Czyżowa i Jana z Tęczyna z 20 XI 1449 (KM IV 1516), w którym wzmiankowany jest mandat KJ z 17 VIII 1448: polecił rozgraniczyć dobra biskupa krakowskiego i dziedziców ze Strzelec.

¹⁷⁹ Błędnie 26 VIII. W or. f. 2 *infra octavas Assumptionis Marie Virginis*, 1448 (19 VIII).

¹⁸⁰ W kop. wpisano tylko początek dok. Poprzedza go kilka dokumentów wystawionych w Kamieńcu 19 i 20 VIII 1448. Na tej podstawie oraz biorąc pod uwagę położenie w powiecie kamienieckim wspomn. w dok. wsi Jarosławka, można domyślać się, że i nasz dok. mógł zostać wówczas wydany.

¹⁸¹ W MK wpis niedokończony. Wpisany po kilku dokumentach wystawionych w Kamieńcu 19 i 20 VIII 1448. Biorąc pod uwagę też treść dok. (nadanie pustki Krynica pod lasem Szniechorów i innych nad rzeką Morawą w powiecie kamienieckim) można przyjąć, że i nasz dok. wówczas został wystawiony.

- Knigi 63 = MS I 68; 20 VIII: ML IVB 17 k. 48–48v, Knigi 61 = MS I 52, Knigi 62 = MS I 53, WierzbMat 4 = Knigi 66 = MS I 54, Knigi 70 = MS I 55, <przyjmuje gospodarza mołdawskiego Piotra pod swoją opiekę> JabłWoł s. 27 nr 5 = Knigi 75 = IA 2603 = MS I 56 – Dł XII/1 s. 70; 21 VIII: Knigi 176 = MS I 57, MK 98 k. 115v–116¹⁸² = ZDM III 801 = bmw. i bez daty LB I s. 256, or.AGAD 451 = Inv s. 284–285 = DzPozn I 1980 = TN XVIII 61, <wyjazd do Czarnokozińc> Dł XII/1 s. 70–71)¹⁸³
- Czarnokozińce [między 21 a 22] VIII (<przyjazd z Kamieńca> Dł XII/1 s. 71)
- Trembowla 22–23 VIII (22 VIII: <przyjazd z Czarnokozińc> Dł XII/1 s. 71; 23 VIII: ZDM VIII 2516 = WiśnStopn s. 180, <wyjazd na Litwę przez Kozłów> Dł XII/1 s. 71)
- Kozłów 23 VIII (bdd.: <przyjazd z Trembowli> Dł XII/1 s. 71; 23 VIII: Stadn s. 88–91 nr 17 = AGZ II 74¹⁸⁴, ACap II 456; bdd.: <wyjazd do Zwyżyna> Dł XII/1 s. 71)
- Zwyżyn [między 23 a 26] VIII (<przyjazd z Kozłowa, wyjazd przez inne miejsca do Łucka> Dł XII/1 s. 71)
- Łuck 26–29 VIII (26 VIII: <przyjazd ze Zwyżyna i innych miejsc, pobyt dwudniowy> Dł XII/1 s. 71 = JawItin s. 8; 28 VIII: or.pap.Bard 514 = SrokaDok I 92, MS IVS 829, <wyjazd do Pińska> Dł XII/1 s. 71; 29 VIII: ZDM III 802 = MS IV 14509 = MS IVS 830 = JawItin s. 8, Knigi 72 = MS I 60 = JawItin s. 8)
- Pińsk [między 29 VIII a 8 IX] (<przyjazd z Łucka, wyjazd do Nowogródka> Dł XII/1 s. 71 = JawItin s. 8¹⁸⁵)
- bmw. 31 VIII [1448] (<przymierze z Wasylem księciem moskiewskim, nowogródzkim, rostowskim i permskim oraz jego braćmi> AktyZapRos 50 = DanSkarb II 1886 = WapDz III s. 52–53, przyp. 1¹⁸⁶)

¹⁸² W kop. (wpis 11 III 1564) *f. 4 infra octavas Assumptionis Marie*, 1448 (21 VIII). W ZDM (według tej kop.) błędnie 22 VIII.

¹⁸³ JawItin s. 8, błędnie pod 26 VIII wymienił pobyt KJ w Kamieńcu, bo chodzi o 24 VI 1453 (OssPoh 159).

¹⁸⁴ A. Stadnicki wydał dok. według kop. z XVI w., a AGZ – według or., wówczas w archiwum arcybiskupów lwowskich obrządku łacińskiego i ten or. pojawił się na aukcji Antykwariatu Lamus 10 VI 2000 (<http://www.lamus.pl/index.php/perly-z-lamusa/70> – tu błędnie pod datą 23 VII 1448).

¹⁸⁵ JawItin wymienił pobyt KJ w Kamieńcu 30 VIII 1448 (według MS I 61). Zob. niżej, Dodatek II: Przekazy nieuwzględnione w itinerarium.

¹⁸⁶ Ind. 12 (1449) i rok biz. 6957 (1449). Wydawcy pod 1449. KolDz s. 263, stwierdził, że datę naszego dok. należy przesunąć na 1448, bo zawarcie przymierza miało sens w 1448 (skierowane było przeciw księciu Michajłuszce, a ten już latem 1449 został pobity i uwięziony).

Nowogródek 8 IX (8 IX: <przyjazd z Pińska na zjazd, *conv.*, z dostojnikami litewskimi> Dł XII/1 s. 70–71 = JawItin s. 8; bdd.: <wyjazd do Grodna i do innych miejsc polowań> Dł XII/1 s. 71)

Grodno po 8 IX (bdd.: <przyjazd z Nowogródka do G. i do innych miejsc polowań, długi pobyt> Dł XII/1 s. 71–72¹⁸⁷ = JawItin s. 8; [8 IX?]: WiśnJędrz s. 27–28¹⁸⁸ = bdd. LustrSand 1789/1 s. 158)¹⁸⁹

Birsztany 12 X [1448?] zob. Birsztany 12 X [1447–1451]

Litwa koniec X (Dł XII/1 s. 72¹⁹⁰)

Kowno 4 XI (JawItin s. 8¹⁹¹)

Wilno 25 XII – zima 1449 (25 XII i dni następane: Dł XII/1 s. 76 = JawItin s. 8; koniec XII: WapDz III s. 133, przyp. 18¹⁹²)

1449

bmw. 22 I [1449 lub 1464] (MLM 3 k. 26¹⁹³ = DokMJust s. 24 nr 18 = LMetr III s. 37)

Wilno [cd.] od zimy 1448 do lata 1449 (<w W. i na Litwie spędza Boże Narodzenie 1448, zimę, Wielki Post [26 II – 12 IV], wiosnę i lato, poluje> Dł XII/1 s. 76)¹⁹⁴

Grodno 21 III [1449 lub 1464] (<*vsja rada*> MLM 3 k. 12¹⁹⁵ = DokMJust s. 12 nr 6 = LMetr III s. 28)¹⁹⁶

Troki 3 IV (kop.AALn Rep. 60 A 152 k. 719–721 = ZDM III 818 = JawItin s. 8)

¹⁸⁷ Dł XII/1 s. 71, pisał o przyjeździe KJ *ad Grodno*. Dłpol 12 s. 82 – „pod Grodno”.

¹⁸⁸ Dok. dla plebana w Brzegach, wydany w Grodnie 8 IX 1388, obl. w 1777. WiśnJędrz uznał, że chodzi o dok. KJ. Data 8 IX budzi moje wątpliwości, bo tego dnia KJ był w Nowogródku (oba miasta dzieli w linii prostej ponad 130 km).

¹⁸⁹ JawItin s. 8, błędnie wymienił pobyt KJ w Haliczu pod 29 IX (według AGZ X 96), bo chodzi o 4 VIII, a także w Parczewie 4 X 1448 (zob. niżej, Dodatek II: Przekazy źródłowe nieuwzględnione w itinerarium).

¹⁹⁰ Informacja o wysłaniu przez KJ z Litwy swoich posłów na kapitułę katedralną do Gniezna.

¹⁹¹ Z powołaniem na BLAN F 256/3594.

¹⁹² List wysłanników wielkiego mistrza Zakonu Niemieckiego o przebiegu ich spotkania z KJ.

¹⁹³ Ind. 12 (1449, 1464, 1479). Dok. z 1449 lub 1464: wspomn. Michał (Kieżgajłowicz kanclerz 1444–1476 i wojewoda wileński 1459 – zm. 1476: UDR XI 210; ULit I 1100) oraz Jakub (pisarz 1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143).

¹⁹⁴ JawItin s. 8, podał niełusznie pobyt KJ w Birsztanach 6 II 1449 (zob. niżej, Dodatek II: Przekazy źródłowe nieuwzględnione w itinerarium).

¹⁹⁵ Ind. 12 (1449, 1464, 1479). W marcu 1479 KJ był w Polsce. DokMJust s. XI i JawItin s. 11, pod 21 III 1464.

¹⁹⁶ JawItin s. 8, podał niełusznie pobyt KJ w Wilnie w marcu 1449 (według AktyLM 11). Zob. na ten temat pod 1458: 8 III.

Wilno 11 IV [1449 lub 1453], 18–28 IV (11 IV [1449 lub 1453]: MLM 3 k. 11v¹⁹⁷ = DokMJust s. 12 nr 2¹⁹⁸ = LMetr III s. 27–28; 18 IV: MLM 3 k. 9¹⁹⁹ = ML 191A s. 126 = DokMJust s. 9 nr 6 = LMetr III s. 25 = JawItin s. 8; 23 IV: BCz rps 3516²⁰⁰ = Wil 193, 113 = Vit 43 = JawItin s. 8; do 27 IV: SzwedaOrg s. 206–207²⁰¹; 28 IV: MLM 3 k. 9²⁰² = DokMJust s. 9 nr 9 = LMetr III s. 25 = JawItin s. 8)

Troki 3–8 V (3 V: KGZ Kalisz Z 8 k. 9v–10 = JawItin s. 8²⁰³; 5 V: MLM 3 k. 68v²⁰⁴ = ML 191A s. 200 = DokMJust s. 58 nr 16 = LMetr III s. 66 przy nr 3 = JawItin s. 8; 8 V: JH I 9897 = SzwedaListyKJ s. 27 nr 2 = JawItin s. 9²⁰⁵; bdd. [1449?, 1464?, 1479?]: MLM 3 k. 51²⁰⁶ = DokMJust s. 45 nr 16 = LMetr III s. 54)

bmw. VI (MLM 3 k. 9²⁰⁷ = DokMJust s. 9 nr 7 = LMetr III s. 25)

Mińsk [VI/VII?] (MLM 3 k. 48v²⁰⁸ = DokMJust s. 43 nr 5²⁰⁹ = LMetr III s. 53)

¹⁹⁷ W dok. wpisano ind. 1 i ind. 12. Z kilku lat, które odpowiadają obu indykcjom (ind. 1: 1453, 1468, 1483; ind. 12: 1449, 1464, 1479), jedynie 1449 i 1453 można brać pod uwagę. W kwietniu 1464 i 1468 KJ był w Polsce, wspomn. Michał (Kieżgajłowicz, tylko jako) kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 210; od 1459 też wojewoda wileński: ULit I 1100), a zatem można odrzucić 1479 i 1483.

¹⁹⁸ DokMJust s. XI, pod datą 11 IV 1453.

¹⁹⁹ Ind. 12 (1449, 1464, 1479). Dok. z 1449: w kwietniu 1464 i 1479 KJ był w Polsce.

²⁰⁰ Reg. na końcu rękopisu.

²⁰¹ Przytoczył informację z archiwum krzyżackiego (Berlin–Dahlem) o organizowaniu przez wielkiego mistrza poselstwa do KJ i jego prośbie, by KJ określił miejsce, w którym będzie po Wielkiejnocy. Odpowiedź była następująca: KJ zawiadomił, że do niedzieli po św. Jerzym (do 27 IV) będzie w Wilnie.

²⁰² Ind. 12 (1449, 1464, 1479). Dok. z 1449: w kwietniu 1464 i 1479 KJ był w Polsce.

²⁰³ Pomyłkowo z powołaniem na KGZ Kalisz 84.

²⁰⁴ Ind. 12 (1449, 1464, 1479). Dok. z 1449: w kwietniu 1464 i 1479 KJ był w Polsce, wspomn. Kopot' (Kopeć, pisarz gospodarski 1446–1453: Hrusza s. 142–143; w UDR XI 864, od 1447, ale sądzę, że tylko pomyłkowo podano ten rok, zamiast 1449, na co wskazuje cytowana ind. 12).

²⁰⁵ Pomyłkowo z powołaniem też na DanSkarb II 1883 (tam dok. z 25 VII).

²⁰⁶ Ind. 12 (1449, 1464, 1479).

²⁰⁷ Czerwiec, ind. 12 (1449, 1464, 1479). Dok. z 1449: w czerwcu 1464 i 1479 KJ był w Polsce, wspomn. (Jan, Iwaszko) Gasztoldowicz wojewoda wileński (1443 – zm. 1458: ULit I 1098) oraz (Semen) Sopeha (Sopiha, pisarz 1440–1450: UDR XI 861).

²⁰⁸ Ind. 12 (1449, 1464, 1479). Dok. może z 1449: wspomn. Michał (Kieżgajłowicz) kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 210). Nie podano tytułu wojewody wileńskiego (był nim od 1459: ULit I 1100). W 1449 KJ mógł być w Mińsku jedynie jadąc z Nowogródka do Starodubu i Nowogrodu Siewierskiego lub w drodze powrotnej do Wilna. W 1464 na Litwie był tylko na początku i pod koniec tego roku (wtedy jednak szalała zaraza i ograniczono królewskie podróże: Dł XII/2 s. 100).

²⁰⁹ DokMJust s. XI, pod 1464.

Starodub, Nowogród Siewierski [Wielki] i inne zamki [VI?] (ok. 15 VIII [!]: <wyprawa zbrojna, zajęcie obu tych zamków>; bdd.: <powrót do Wilna> Dł XII/1 s. 76²¹⁰ = JawItin s. 8)

Briańsk 4 VII (4 VII: [dwa dokumenty] MLM 3 k. 29 = DokMJust s. 27 nr 3–4 = LMetr III s. 39²¹¹; bdd.: <wyjazd do Nowogródka> MLM 3 k. 34 = DokMJust s. 32 nr 1 = LMetr III s. 43²¹²)

Nowogródek 25–28 VII (25 VII: JH I 9999 = DanSkarb II 1883²¹³ = IA 2662 = WapDz III s. 78, przyp. 3 = SzwedaListyKJ s. 27 nr 3 = JawItin s. 8; 28 VII: <*ex speciali magni ducatus nostri Lithvanie consiliariorum tunc ad latus nostrum assistencium consilio et assensu*> BCz rps 3516²¹⁴ = Wil 194, 116 = Vit 46 = bdd. ORO III s. 2 nr 19, s. 39–40 = PergKat 338–339, 495²¹⁵ = JawItin s. 8²¹⁶, <przyjazd z Briańska> MLM 3 k. 34²¹⁷ = DokMJust s. 32 nr 1 = LMetr III s. 43)

Wilno lato i jesień (<powrót do W. po zajęciu Nowogrodu Siewierskiego, Starodubu i innych zamków> Dł XII/1 s. 76)

²¹⁰ KolDz s. 259–260, 264–267 oraz Rozbiór II s. 24, podkreślali, że wyprawa przeciw księciu Michałowi wyruszyła nie ok. 15 VIII, jak pisał Długosz, lecz znacznie wcześniej. Już 19 VI wójt Działdowa przesłał wielkiemu mistrzowi Zakonu Niemieckiego wiadomość o wyprawie KJ przeciw Tatarom i księciu Michałowi (DanSkarb II 1881). Wielki mistrz 18 VII pisał do landmistrza Inflant o wojnie KJ z księciem Michałem (LEK X 634; też Rozbiór II s. 24), a KJ 1 VIII informował wielkiego mistrza o odebraniu niektórych zamków zdobytych przez Tatarów i księcia Michała (DanSkarb II 1883 = IA 2662). Podobna w treści informacja też w korespondencji Zakonu Niemieckiego i również z 1 VIII (DanSkarb II 1884). 26 VIII KJ zawiadomił wielkiego mistrza o pojmaniu księcia Michała przez Tatarów wielkiego księcia moskiewskiego (DanSkarb II 1885 = JH I 10038 = IA 2664 – tu błędnie pod 16 VIII). Ostatnio M. Plewczyński, *Wojny Jagiellonów z wschodnimi i południowymi sąsiadami Królestwa Polskiego w XV w.*, Siedlce 2002, s. 15, pisał, że do wyprawy KJ na Siewierszczyznę doszło latem 1449.

²¹¹ Dwa dokumenty KJ pod tą samą datą, wpisane na tej samej karcie MLM. W obu podana ind. 12 (1449, 1464, 1479). Dokumenty z 1449: w lipcu 1464 i 1479 KJ był w Polsce.

²¹² Dok. KJ z 28 VII 1448, w którym wpisano, że dok. wystawiono w Nowogródku po przyjeździe KJ z Briańska.

²¹³ DanSkarb, IA i WapDz – 1 VIII. JH oraz SzwedaListyKJ – *f. 6 in festo Jacobi Ap.*, 1449 (25 VII).

²¹⁴ Streszczenie w języku polskim na końcu rękopisu.

²¹⁵ Pomyłkowo 26 VII (wzmianki przy nr 338–339 z datą poprawną, tj. 28 VII).

²¹⁶ Pomyłkowo z powołaniem też na MLM 3 k. 31v. Błędnie umieścił pobyt KJ w Nowogródku jeszcze 1 VIII (według IA 2662), bo chodzi o 25 VII.

²¹⁷ Ind. 12 (1449, 1464, 1479). Dok. wystawiono w Nowogródku, po przyjeździe KJ z Briańska w 1449: w lipcu 1464 i 1479 KJ był w Polsce. Rok 1449 potwierdzają też wspomniani w dok. (Jan, Iwaszko) Gasztołdowicz (wojewoda wileński 1443 – zm. 1458: ULit I 1098), Michał (Kieżgajłowicz kanclerz 1444 – zm. 1476, od 1459 wojewoda wileński: UDR XI 210; ULit I 1100), Pietrasz (Piotr Montygerdowicz marszałek ziemski 1434–1459: UDR XI 398).

- bmw. 16 VIII (MK 11 s. 140 = MS I 70²¹⁸)
 Troki 26 VIII (DanSkarb II 1885 = IA 2664²¹⁹ = WapDz III s. 78–79, przyp.
 3 = JH I 10038 = SzwedaListyKJ s. 27 nr 4 = JawItin s. 8)
 Grodno 8 IX (KGZ Kościan Z 14 k. 76v–77 = JawItin s. 8)
 Perełoj 18 IX (MLM 3 k. 33v–34²²⁰ = DokMJust s. 31 nr 13 = LMetr III
 s. 43)
 Birsztany 12 X [1449?] zob. Birsztany 12 X [1447–1451]
 Wilno 30 X – 4 XI (30 X: MLM 3 k. 3²²¹ = ML 191A s. 117 = bmw. i bez
 daty ZakAkty 3/4 = DokMJust s. 3 nr 3²²² = LMetr III s. 20 = JawItin
 s. 8; 31 X: <pri knjazi biskupe i pri vsich panech> MLM 3 k. 26v²²³ =
 DokMJust s. 25 nr 3 = LMetr III s. 37 = JawItin s. 8, <pri biskupe i pri
 vsich panech> MLM 3 k. 34v²²⁴ = DokMJust s. 32 nr 6 = LMetr III s. 43;
 2 XI: MLM 3 k. 28²²⁵ = DokMJust s. 26 nr 7 = LMetr III s. 38 = JawItin
 s. 8²²⁶, <s naszymi knjazmi i s pany, s naszoju vernoju radoju, pri tom
 byli svedoki, nasza rada> MLM 3 k. 57v–58²²⁷ = AktyZapRos 54.I²²⁸ =
 bdd. DanSkarb II 1891 = LMetr III s. 59–60 nr 2 = WapDz III s. 84 =

²¹⁸ W MS: na Litwie. Tej informacji nie ma w MK.

²¹⁹ Pomyłkowo 16 VIII. Reg. za DanSkarb, gdzie podano, tak jak w JH, *wtorek po św. Bartłomieju* (26 VIII).

²²⁰ Ind. 13 (1449, 1464, 1479). Gramota z 1449: w listopadzie 1464 i 1479 KJ był w Polsce.

²²¹ Wpis wymienia ind. 3, ale 30 X ind. 3 (1454, 1469, 1484) KJ z pewnością nie był w Wilnie (1454 i 1469 był w Polsce, a 30 X 1484 we Lwowie). Ponieważ wpis poprzedni wymienia ind. 14, a następny ind. 13, zakładam, że w naszym pomyłkowo wpisano ind. 3, zamiast 13 (30 X ind. 13: 1449, 1464, 1479). W październiku 1464 i 1479 KJ był w Polsce, wspomn. koniuszy Marcin, znany tylko z tego wpisu (wydawcy UDR XI 234, nie podważyli wiarygodności ind. 3 i umieścili Marcina w spisie pod datą 30 X 1454; wydawcy ULit I 436, uznali, że nastąpiła pomyłka i powinna być ind. 13). Natomiast wspomn. w dok. Jakub pisarz gospodarski znany 1449–1476 (UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408).

²²² DokMJust s. XII, pod datą 30 X 1484.

²²³ Ind. 13 (1449, 1464, 1479). Dok. z 1449: w październiku 1464 i 1479 KJ był w Polsce, wspomn. (Jan, Iwaszko) Gasztołdowicz wojewoda wileński (1443–1458: ULit I 1098) oraz Jakub (pisarz gospodarski 1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408).

²²⁴ Ind. 13 (1449, 1464, 1479). W październiku 1464 i 1479 KJ był w Polsce, wspomn. (Jan, Iwaszko) Gasztołdowicz (zm. 1458: ULit I 1098).

²²⁵ Ind. 13 (1449, 1464, 1479). Dok. z 1449: w listopadzie 1464 i 1479 KJ był w Polsce.

²²⁶ Z powołaniem na MLM 3 k. 58, zamiast k. 28.

²²⁷ Ind. 13 (1449, 1464, 1479). Dok. z 1449: w listopadzie 1464 i 1479 KJ był w Polsce, wspomn. (Jan, Iwaszko) Gasztołdowicz wojewoda wileński (1443 – zm. 1458: ULit I 1098).

²²⁸ Błędnie 2 XI 1450.

JawItin s. 8, przyp. 1/I²²⁹; 4 XI: MLM 1 s. 135 = LMetr I 374²³⁰; XI: <wyjazd do Grodna> MLM 3 k. 58 = LMetr III s. 60 przy nr 2²³¹)
 bmw. 2–7 XI (2 XI: MLM 3 k. 28²³² = DokMJust s. 26 nr 8 = LMetr III s. 38; 7 XI: MLM 3 k. 26v²³³ = DokMJust s. 25 nr 5 = LMetr III s. 37–38, MLM 3 k. 59v–60²³⁴ = DokMJust s. 52 nr 1 = LMetr III s. 61 nr 3)
 Grodno 9 XI (bdd.: <przyjazd z Wilna> MLM 3 k. 58 = LMetr III s. 60 przy nr 2²³⁵ = JawItin s. 8; 9 XI: MLM 3 k. 58²³⁶ = AktyZapRos 54.II²³⁷ = DanSkarb II przy nr 1891²³⁸ = LMetr III s. 60 nr 3 = bmw. ArchivJ-Z 8/4 s. 25, przyp. 1 = WapDz III s. 84–85, przyp. 1/II)
 bmw. 10 XI (ArchivJ-Z 8/4 s. 22 nr IX/2²³⁹, MLM 3 k. 3²⁴⁰ = ML 191A s. 118 = DokMJust s. 3 nr 7 = LMetr III s. 20)
 Łuków 29 XI (MLM 3 k. 66²⁴¹ = DokMJust s. 56 nr 16 = LMetr III s. 64 nr 3 = JawItin s. 8)

²²⁹ Błędnie 2 XI 1450.

²³⁰ Błędnie 3 XI. W MLM wpisano: *we wthorek po Wszystkich Świętych* (4 XI).

²³¹ Informacja o przyjeździe KJ z Wilna do Grodna zapisana na końcu dok. KJ z 2 XI 1449 (MLM 3 k. 57v–58). Wpisano tam, że Riazanowicz, obdarowany przez wielkiego księcia przywilejem, „potem przysyłał służę z listami za królem” do Grodna.

²³² Może dok. wystawiono w Wilnie, tak jak poprzedzający go dok. z tego dnia, wpisany na tej samej karcie MLM (zob. przyp. 225). Tutaj również z datą 2 XI ind. 13. Dok. z 1449: wspomn. Michał (najpewniej Michał Kieżgajłowicz kanclerz 1444 – zm. 1476, od 1459 też wojewoda wileński: UDR XI 210; ULit I 1100).

²³³ Ind. 13 (1449, 1464 i 1479). Dok. z 1449: wspomn. Jakub (pisarz 1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408) oraz (Piotr Sieńko, Siemion) Semen (Giedygołowicz, zm. 1451: ULit I 363).

²³⁴ Ind. 13 (1449, 1464, 1479). W listopadzie 1464 i 1479 KJ był w Polsce. Dok. z 1449: wspomn. Jakub (pisarz 1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408) oraz (Piotr Sieńko, Siemion) Semen (Giedygołowicz, zm. 1451: ULit I 363).

²³⁵ Wzm. o przyjeździe KJ do Wilna pochodzi z jego dok. z 2 XI (MLM 3 k. 57v–58).

²³⁶ Ind. 13 (1449, 1464, 1479). Dok. z 1449: w listopadzie 1464 i 1479 KJ był w Polsce, wspomn. (Jan, Iwaszko) Moniwidowicz wojewoda trocki (zm. 1458: ULit II 1409), (Piotr) Sieńko (Semen) Giedygołowicz namiestnik smoleński (1447 – zm. 1451: ULit IV 35) oraz Michał (Kieżgajłowicz) kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 210; od 1459 też wojewoda wileński: ULit I 1100).

²³⁷ Błędnie 9 XI 1450, ten sam błąd w ArchivJ-Z.

²³⁸ Wydawca: dok. wystawiono „około r. 1449 lub nieco później”.

²³⁹ Ind. 13 (1449, 1464, 1479). Tu błędnie 10 XI 1450. Gramota z 1449: w listopadzie 1464 i 1479 KJ był w Polsce.

²⁴⁰ Ind. 13 (1449, 1464, 1479). Gramota z 1449: w listopadzie 1464 i 1479 KJ był w Polsce, wspomn. (Jan, Iwaszko) Gasztołowicz (wojewoda wileński 1443 – zm. 1458: ULit I 1098).

²⁴¹ Ind. 13 (1449, 1464, 1479). Dok. z 1449: w listopadzie 1464 i 1479 KJ był w Polsce, wspomn. Michał (Kieżgajłowicz, tylko jako) kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 210; od 1459 też wojewoda wileński: ULit I 1100).

- Kozienice (przed K.) [między 29 XI a ok. 4 XII] (<ante K. w pobliżu Wisły> Dł XII/1 s. 84 = JawItin s. 9, <wyjazd do Radomia> CE I/2 93²⁴² – Dł XII/1 s. 84)
- Radom [między 29 XI a ok. 4 XII] (<przyjazd z Kozienic> CE I/2 93²⁴³ – Dł XII/1 s. 84; [ok. 4 XII]: or.AGAD 3522²⁴⁴ = ZDM III 833 = DokRad I 22)
- Piotrków 6–17 XII (6 XII²⁴⁵: <przyjazd na trzeci zjazd, conv. gen.> Dł XII/1 s. 84–87; 10 XII: KGZ Konin Z 4 k. 164–164v; 11 XII: <in conv. gen.> or.AGAD 2572 = kopieAGAD 2749, 2845 = KGZ Kraków G 182 s. 3251–3252 = ZDM III 834 = MS V 6073 = KatFotUJ 3232, AGZ XIII 4254; 12 XII: Knigi 84 = MS I 71 = ZDM VIII przy nr 2502 = bmw. i bez daty LustrSand 1564 s. 299 = LustrSand 1564 s. 345 nr 91, or.ANarKw ZbDP 237 = KmK 149 = KatKętrz 237, KmK 148 = IA 2671 = BalCorpus s. 331 nr 143 = BOss rps 55 s. 176–178 = KętrzOss I s. 43 nr 38; 14 XII: <in conv. gen.> Knigi 85 = MS I 72; 15 XII: <in conv. gen.> MS V 4957, or.ADWł 296²⁴⁶ = AACz Kopiarz krzepicki s. 348–350 = ZDM III 836 = bmw. MonWl XXV 1004 = LibrDok I s. 92 nr 296 = LibrInw I/1 s. 164–165 dok. 296 = ZDM V przy nr 1414, or.AGAD 7354 = ZDM III 837 = KatFotUJ 3242, AAGn ACC B 6 k. 5 = MS III 2781 = MS IIIS 151 = MS IV 43 = MS IVS 840 = MS IVS 1338; 16 XII: JH I 10116 = SimGesch I s. 200, przyp. 1 = SzwedaListyKJ s. 27 nr 5; 17 XII: JH I 10117 = SzwedaListyKJ s. 27 nr 6; bdd.: <in conv.> CE I/2 93²⁴⁷, <wyjazd do Żarnowa> Dł XII/1 s. 87)
- Żarnów [między 17 a 19] XII (<przyjazd z Piotrkowa, wyjazd do Radoszyc> Dł XII/1 s. 87)
- Radoszyce [między 17 a 19] XII (<przyjazd z Żarnowa, wyjazd do Bodzentyna> Dł XII/1 s. 87)
- Bodzentyn 19 XII (bdd.: <przyjazd z Radoszyc> Dł XII/1 s. 87; 19 XII: Knigi 86 = MS I 73; bdd.: <wyjazd do Opatowa> Dł XII/1 s. 87)

²⁴² W liście Zbigniewa Oleśnickiego z początku 1450 wzm. o pobycie KJ w Kozienicach i jego wyjeździe do Radomia.

²⁴³ Zob. przyp. poprzedni.

²⁴⁴ Dok. tenutariusza kazimierskiego wystawiony w Radomiu 4 XII 1449 (w DokRad I błędnie 8 XII), w którym znajduje się wzm. o pobycie w tym czasie w Radomiu KJ: *quomodo tunc temporis [...] Kazimirus [...] rex Polonie in Radom extitit [...]*.

²⁴⁵ Zjazd walny do Piotrkowa zwołano na 6 XII, o czym pisał nie tylko Długosz. Informację powtarzały inne źródła, m.in. ACap II 466; CE III 38; SPPP II 3384; CE I/2 88.

²⁴⁶ Dok. zniszczony, z prawej strony równo przycięty, w dacie rocznej widać tylko 145[0]. Rok nie budzi wątpliwości: wśród świadków jest Władysław Oporowski arcybiskup gnieźnieński (1449–1453), w relacji Piotr ze Szczekocin podkanclerzy (1438–1454: UDR I/1 623).

²⁴⁷ Wzm. o zjeździe w liście Zbigniewa Oleśnickiego z początku 1450.

Opatów [między 19 a 21] XII (<przyjazd z Bodzentyna, wyjazd do Sandomierza> Dł XII/1 s. 87)

Sandomierz 21–30 XII – po 6 I 1450 (21 XII: <przyjazd z Opatowa na kilka tygodni> Dł XII/1 s. 87–88; 25 XII: <Boże Narodzenie> Dł XII/1 s. 87, 90; 26 XII: Knigi 135 = MS I 74; 30 XII: Knigi 87 = MS I 75, Knigi 88 = MS I 76)

1450

Sandomierz [cd.] 1 I – po 6 I (1 I: Knigi 89 = MS I 77 = ZDM VIII przy nr 2511²⁴⁸ = BJag rps 8061/IV k. 194–195, or.AKKw 431 = AKKw Liber privilegiorum 1 k. 41 = KM IV 1517 = Knigi 167 = MS I 78 = BJag rps 8061/IV k. 196 = TN XVIII 90; 1–6 I: Dł XII/1 s. 88; 2 I: kop. AALn Rep. 60 A 2 k. 18v–19 = ZDM III 839²⁴⁹; 3 I: or.AGAD 3523 = DokRad I 23 = ZDM III 840 = LubRad s. 168 nr 18²⁵⁰ = KatFotUJ 3224 = bdd. WiśnMonSand II s. 110, Knigi 92 = MS I 79; 5 I: Knigi 90 = MS I 80, or.APLn Dokumenty m. Lublina 12 = APLn Liber privilegiorum 145 k. 40–40v²⁵¹ = Knigi 93 = BiaŁLn s. 290–291 = DokRad I 24 = MS I 81 = bmw. i bdd. KatŁopac 36 = RiabMat 30 = KatLn I 14 = Marcz s. 425 = KM 5/A-B/1 3a + fot. <http://lublinwdokumencie/node/17>, Knigi 95 = MS I 82; 6 I: Knigi 94 = MS I 83, Knigi 106 = MS I 84, Knigi 104 = MS I 85, Knigi 105 = MS I 86; po 6 I: <po święcie Objawienia Pańskiego wyjazd do Niepołomic przez Koprzywnicę> Dł XII/1 s. 88)

Koprzywnica [po 6] I (<przyjazd z Sandomierza, wyjazd do Połańca> Dł XII/1 s. 88)

Połaniec [po 6] I (<przyjazd z Koprzywnicy, wyjazd do Nowego Korczyna> Dł XII/1 s. 88)

²⁴⁸ Podano, że or. jest w Bibliotece im. Zielińskich w Płocku. Według informacji udzielonej mi 31 V 2007 przez dyr. Biblioteki, Grażynę Szumlicką-Rychlik, w zbiorach Biblioteki nie ma tego dok., a katalogi i książki akcesyjne nie wykazują, by kiedykolwiek dok. ten tam się znajdował. Odpis z or. wykonał przed laty F. Piekosiński (BJag rps 8061/IV k. 194–195) i wówczas dok. był własnością Władysława Smoleńskiego (KJ transumował dok. sądu ziemskiego sandomierskiego z 19 III 1448 [ZDM VIII 2511], który poświadczyl zamianę dóbr między Maciejem opatem klasztoru cystersów w Sulejowie a Piotrem Mysłkiem ze Sławkowa).

²⁴⁹ W ZDM z błędnie rozwiązaną datą 1 I. W kop., na którą powoływał się ZDM, wpis w dniu 18 IX 1452 – według or. – f. 6 (zamiast f. 5) in *Circumcisionis Domini nostri Jhesu Christi*, 1450 (2 I).

²⁵⁰ Błędna data roczna 1449.

²⁵¹ W kop. f. 6 (w or. f. 2) in *vigilia Epiphaniae Domini*, 1450.

Nowy Korczyn [po 6] I ([między 6 a 13 lub między 7 a 12] I: MK 10 k. 54²⁵² = Knigi 97 = MS I 87; bdd.: <przyjazd z Połańca, wyjazd do Niepołomic> Dł XII/1 s. 88)

Niepołomice [przed 31] I (<przyjazd z Nowego Korczyna na kilka dni na polowanie, wyjazd do Krakowa> Dł XII/1 s. 88)

Kraków 31 I – ok. 15 III [z przerwą na wyjazd na polowanie, do Niepołomic? 14–17 II] (31 I: <przyjazd> CE I/2 96²⁵³; 1 II: <przyjazd z Niepołomic> Dł XII/1 s. 88²⁵⁴; 2 II: CE I/2 96²⁵⁵; 3 II: <sąd ndw. w obecności KJ> SPPP II po nr 3406 (XIV.310)²⁵⁶; 4 II: or.pap.APWr Dokumenty m. Wrocławia [sygn. jest data dok.] = StListy 8 = KatWr 38 + fot. StListy s. 38, Knigi 96 = MS I 88; 5 II: ZDM III 843 = MS IV 11903 = MS IVS 843 = KM 5/A 4, Knigi 91 = MS I 89; 10 II: APLn rps Opole 6 s. 5–6 = bmw. i bez daty MK 10 k. 54v²⁵⁷ = Knigi 98 = ZDM VIII 2521 = MS I 120; 11 II: <sąd ndw. w obecności KJ> or.ANarKw ZbDP 1038 = SPPP II przed nr 3407 (315) = KTyn II 198²⁵⁸; 15–17 II: <zapusty spędza w K.> Dł XII/1 s. 88²⁵⁹; po 17 II: <po zapustach powrót z polowania do K.> CE I/2 93; 20 II: kop.BPANKw 529 = BPANKw rps 386 s. 36–38 = Dodatek Tygodniowy do „Gazety Lwowskiej” 1855, nr 16, s. 64 = Knigi 100 = ZDM III 845 = MS I 90 = MS V 892 = BujBiecz 46, 255, 293 = DziwKat I 231; 23 II: KGZ Kraków G 87 s. 713–714 = ZDM III 846 = MS V 2849 = bdd. LustrKrak 1659–1664/1 s. 83 = LustrKrak 1659–1664/3 157 = bmw. i bdd. LustrKrak 1765 s. 111 = KM 5/A-B/1 9; 24 II: MS I 91; 26 II: MK 10 k. 57v²⁶⁰ = Knigi 101 = MS I 92, Knigi 107 =

²⁵² Karta zniszczona, widać *die* [...] *infra octauas Epiphaniarum* (tyle odczytali wydawcy Knig). W Knigach i MS: [7–12 I]. Według JawMołd s. 193, przyp. 92, pobyt KJ w Nowym Korczynie przypadł na ostatnie dni oktawy Objawienia.

²⁵³ List Jana Długosza do Zbigniewa Oleśnickiego z początku 1450, pisał m.in. o uroczystym powitaniu KJ przez duchowieństwo katedralne w Krakowie, pod nieobecność biskupa, w deszczową sobotę przed dniem Oczyszczenia NMPanny (31 I). W *Annales* pisał jednak o wjeździe KJ do Krakowa 1 II (Dł XII/1 s. 88).

²⁵⁴ Zob. przyp. poprzedni.

²⁵⁵ W święto Oczyszczenia NMPanny (2 II) król przyjął kapitułę katedry krakowskiej.

²⁵⁶ Wpis znany z selektów A. Helcla – nie notuje żadnej rozpatrzonej przez sąd w tym dniu (wtorek, dzień po Oczyszczeniu NMPanny) sprawy.

²⁵⁷ Wpisany tylko początek dok., następna karta pusta.

²⁵⁸ W KTyn opublikowano (według or. perg.) dok. sądu ndw. odbytego w obecności KJ (KTyn II 198 A) oraz, dla porównania, tekst wyroku sądowego wpisanego do księgi ziemskiej krakowskiej (KGZ Kraków Z 151 s. 8 = SPPP II 3407 = KTyn II 198 B), w którym wpisano tylko *Acta in curia*. Dok. wystawiono w dniu rozprawy.

²⁵⁹ Według innego źródła zapusty KJ spędził poza Krakowem, zob. niżej, pod 15–17 II.

²⁶⁰ *F. 5 proxima ante dominicam Reminiscere*. W MS błędny odczyt (*f. 4*) i wydawca opatrzył reg. datą 25 II.

MS I 93, <sąd ndw.> SPPP II przed nr 3410 (331); 28 II: Łab s. 127–132 = Knigi 102 = MS I 94 = MS IIS 65 = ZDM VI przy nr 1594 = KM 5/W 3; [1 III: <in conv. part. ziem krakowskiej i sandomierskiej> Dł XII/1 s. 88–90²⁶¹]; 2 III: or.AUJag 129 = CUJ II 163 = KaczmUJ 129; 2–6 III: <sąd ndw.> KGZ Kraków Z 151 s. 29, 34–35, 44, 48²⁶², KGZ Kraków Z 14 s. 1–2; 3 III: or.ADom 132a = ADom rps 1 k. 83v–84 = ADom rps 267 s. 215–216 = ADom rps 4 k. 424v–425 = ZDM III 847; 4 III: Knigi 103 = MS I 95, AGZ IX 51; 7 III: or.Popr 9 = Knigi 108 = SrokaDok I 100 = MS I 96, DokPop s. 113–115 nr 7; 8 III: KmK 150 = bmw. i bez daty LustrKraK 1659–1664/2 s. 334 = LustrKraK 1659–1664/3 158, or.pap.Bard 559 = Janota s. 156–157 = KutrzAkta 22 = SrokaDok I 101, or.pap.Bard 558 = Janota s. 157 = KutrzAkta 23 = SrokaDok I 102; 9 III: or.ANarKw Aug. 178 = kop.ANarKw Aug. 208 = MK 98 k. 24v–25 = bmw. KM IV 1518 = bdd. LustrKraK 1564/1 s. 27 = bmw. LustrKraK 1564/2 s. 146 nr 129²⁶³ = KatArchAug Aug. 178, 208 = KatFotUJ 2934 = BJag rps 5347/III k. 153–153v²⁶⁴ = KM 5/W 1, Knigi 109 = MS I 97, <sąd ndw. w obecności KJ> SPPP II przed nr 3417 (358) = KTyn II 199, <sąd ndw. w obecności KJ> SPPP II przed nr 3420 (367); 10 III: <sąd ndw. w obecności KJ> SPPP II przed nr 3421 (369) = RiabMat 31; ok. 15 III: <pobyt do połowy Wielkiego Postu> Dł XII/1 s. 88; 16 [!] III: <wyjazd do Kalisza przez Mstów> Dł XII/1 s. 91; bez daty: AGZ XIV 2245²⁶⁵)

[poza Krakowem, Niepołomice?] 15–17 II (<zapusty spędza na polowaniu, potem powrót do Krakowa> CE I/2 93²⁶⁶)

Mstów 15 III (15 III: Knigi 110 = MS I 98, KP IV 31 = Knigi 111 = MS I 99, Knigi 65 = MS I 100; 16 [!] III: <przyjazd z Krakowa> Dł XII/1 s. 91; bdd.: <wyjazd do Częstochowy> Dł XII/1 s. 91)

²⁶¹ Zamieszczam informację o zwołaniu przez KJ zjazdu prowincjonalnego w Krakowie, choć z relacji Długosza nie wynika, czy KJ brał w nim udział.

²⁶² Informację podają za: Kurtyka s. 343 i przyp. 561.

²⁶³ Wydawcy opatrzli reg. błędną datą (1 III) 1450.

²⁶⁴ Błędnie 10 III 1450, chociaż podano (jak w or.) *f. 2 proxima post dominicam Oculi*, 1450 (9 III).

²⁶⁵ Tylko *f. 4*, Kraków. W AGZ dok. umieszczony wśród zapisek sądowych z 1450. Relacja Piotra Wody ze Szczekocin podkanclerzego (1438–1454: UDR X 623). Jest to mandat skierowany do Piotra Odrowąza ze Sprawy wojewody (od 1442) i starosty lwowskiego (1437 – zm. 6 IX 1450: UDR III/1 1166, 1232).

²⁶⁶ Wzm. w liście Zbigniewa Oleśnickiego do Mikołaja Lasockiego z początku 1450: pisał, że KJ, który spędził zapusty na polowaniu, potem wrócił do Krakowa. Informacja niezgodna z twierdzeniem Długosza, że KJ spędził zapusty w Krakowie (Dł XII/1 s. 88). Prawdopodobnie był to zwyczajowy podczas dłuższych pobytów KJ w Krakowie wypad do Niepołomic.

- Częstochowa [15 lub] 16 III (bdd.: <przyjazd z Mstowa> Dł XII/1 s. 91; [15 lub] 16 III: Inv s. 258²⁶⁷ = UljMat 69a = HallnW s. 155 = IA 2677 = BalCorpus s. 331 nr 145 = GołDz s. 68 = BOZ 32 s. 66 = bmw. BOZ 31 s. 106; bdd.: <wyjazd do Kłobucka> Dł XII/1 s. 91)
- Kłobuck [przed 20] III (<przyjazd z Częstochowy, wyjazd do Krzepic> Dł XII/1 s. 91)
- Krzepice [przed 20] III (<przyjazd z Kłobucka, wyjazd do Wielunia> Dł XII/1 s. 91)
- Wieluń 20–21 III (bdd.: <przyjazd z Krzepic> Dł XII/1 s. 91; 20 III: or.AGAD 3524 = kop.ADWł 668 = AACz Kopiarz krzepicki s. 165–168, 421–422 = ZDM III 850 = LibrInw I/2 s. 80–81 dok. 668 = MonWł XXV 863 = MS V 1165 = LustrKraK 1564/2 s. 3²⁶⁸, s. 146 nr 128 = bmw. i bez daty LustrKraK 1659–1664/1 s. 2 = LustrKraK 1659–1664/3 159, kop.ADWł 668²⁶⁹ = AACz Kopiarz krzepicki s. 168, 421–422 = ZDM III 851 = LibrInw I/2 s. 80–81 dok. 668 = MonWł XXV 863 = MS V 1165 = bmw. LustrKraK 1659–1664/1 s. 2 = LustrKraK 1659–1664/3 160; 21 III: or.AGAD 7308 = BRacz rps 85 k. 86 = BPANKw rps 706 s. 531–533; bdd.: <wyjazd do Kalisza> Dł XII/1 s. 91)
- Sieradz 24–27 III (24 III: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Sieradz Z 11 k. 235v = GąsPod s. 56; 25 III: kop.AACz Zbiór dokumentów pergaminowych i papierowych DP 2 = wzm.AGAD Księgi miejskie wieluńskie sygn. 45 s. 44–45 = Knigi 125 = ZawDok s. 269–271 = MS I 101 = MS III 191 = MS IIIS 152 = MłSum s. 165 = APPñ Spuścizny 5261/2 91²⁷⁰; 27 III: or.AGAD 3525 = kopieAGAD 3885, 3996 = BRacz rps 85 k. 91 = SzanSpis 25 = BCz rps 3346/IV nr 18 = MS V 8032 = LustrWłkp 1659–1665/2 s. 91–92 = LustrWłkp 1789 II/1 s. 35²⁷¹)
- Brodnia 28–30 III (28 III: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Sieradz Z 11 k. 237v = GąsBr s. 176, 178; 30 III: MLIVB 9 k. 255–255v = ZDM III 852)
- Kalisz 3–8 IV (bdd.: <przyjazd z Wielunia> Dł XII/1 s. 91; 3 IV: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Kalisz Z 10 k. 357 = GąsWłkp s. 190, or.AGAD

²⁶⁷ Inv oraz IA i BalCorpus tylko *post dominicam Letare* (po 15 III), UljMat – *dominica Letare* (15 III), BOZ – *f. 2 post dominicam Letare* (16 III).

²⁶⁸ W lustracji mowa ogólnie o przywilejach dla Krzepic królów Władysława, Kazimierza i Zygmunta, dlatego wydawcy słusznie zaznaczają (s. 146 nr 128), że nie ma pewności, czy chodzi o nasz przywilej, czy o inny dok. KJ z 1471 (z 17 VI – GR).

²⁶⁹ Tego dnia KJ wystawił dwa dokumenty dla Krzepic: w pierwszym ustanawiał targ tygodniowy (or.AGAD 3524), w drugim – znanym tylko z trans. Zygmunta III (który transumował oba dokumenty) – zakazał urzędnikom pobierania od mieszczan z Krzepic targowego w Wieluniu.

²⁷⁰ Odpis dok. KJ sporządzono na podstawie trans. Aleksandra z 1502 (przechowywanego w AACz).

²⁷¹ Błędna data roczna 1457.

- 2573 = DokNorbImb 23 = KM 5/A-B/1 10; 5 IV: <Wielkanoc> Dł XII/1 s. 91; 8 IV: kop.AGAD 3954 = kop.ADWł 3169 = bdd. BRacz rps 85 k. 92 = LibrInw I/6 s. 145 dok. 3169 = LustrWłkp 1659–1665/2 s. 92, or.AGAD 3526 = PrzKal 38 = ArchKal 62; bdd.: <wyjazd przez zwyczajowe miejscowości do Poznania, potem [!] do Gniezna> Dł XII/1 s. 91²⁷²)
 bmw., bdd. (KGZ Kalisz G 22 k. 228–228v²⁷³)
 Konin²⁷⁴ 10 IV (Knigi 112 = MS I 102, Knigi 113 = MS I 103)
 Koło 10 IV (<*in conv.*, sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Konin Z 4 k. 94 = PawSejm Dodatki s. XLVIII nr 151)
 bmw., bez daty (MK 10 k. 64v²⁷⁵ = Knigi s. 97 przy nr 112 = MS I przy nr 102)
 Radziejów 13 IV (KGZ Kalisz Z 12 k. 64–64v)
 Brześć [Kujawski] 15 IV (<sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Brzeziny Z 6 k. 11v = KutrzSąd s. 185)
 Raciążek (zwany tu Raciążem) 25 IV (JH I 10213 = SzwedaListyKJ s. 27 nr 7)
 Nieszawa [Stara zamek Dybów] 28 IV – 3 V (28 IV: LustrWłkp 1616–1620/1 s. 319 = LustrWłkp 1616–1620/2 s. 17 nr 143, kop.BOss 964 = OssFast I 576 = KK 29 s. 201–208 = Knigi 114 = MS I 104 = LustrWłkp 1616–1620/2 s. 17 nr 144 = LustrWłkp 1628–1632/3 s. 80²⁷⁶; 1 V: or.ADWł 297 = bez daty MonWł XXV 866 = LibrDok I s. 92–93 nr 297 = LibrInw I/1 s. 165 dok. 297; 2 V: kop.BJag 181 = Knigi 115 = MS I 105; 3 V: or.BJag 165 = KatBJag 159 = BRacz rps 85 k. 167–168)
 Gębice 5 V (Knigi 117 = MS I 106)
 Gniezno 10–16 V (bdd.: <przyjazd z Poznania [!]> Dł XII/1 s. 91; 10 V: Knigi 118 = MS I 107, Knigi 119 = MS I 108; 14 V: <sąd ndw. w obecności

²⁷² Nieściśle podał trasę podróży KJ: Kalisz – Poznań – Gniezno. KJ z Kalisza udał się do Gniezna, potem do Poznania.

²⁷³ Karty zniszczone, datacja zalana, nieczytelne data i miejsce wydania. Wspomn. Stanisław Ostroróg starosta generalny Wielkopolski (10 VII 1448 – 8 VII 1451). Możliwe, że dok. wystawiono podczas pobytu KJ w Kaliszu w 1450 (KJ polecił sędziom w Kaliszu, by respektowali stary zwyczaj z czasów króla Władysława i przyznawali Żydom zastaw dóbr szlacheckich za długi wynoszące ponad 50 grzywien).

²⁷⁴ Nie mam pewności, czy KJ udał się najpierw do Konina, potem do Koła, ale na taką trasę zdaje się wskazywać logika przejazdu.

²⁷⁵ W MK wpisano najpierw tekst dok. KJ wydanego w Koninie 10 IV 1450 dla krowojników kaliskich, w związku z ich sporem z miejscowymi sukiennikami (szczegółowe zarządzenie dotyczące sprzedaży sukna: MK 10 k. 65–65v = Knigi 113 = MS I 103). Pod tym dok. wpisano jeszcze naszą krótką notatkę o wystawieniu dok. także dla sukienników i tego wpisu nie opatrzone datą i miejscem wydania. Sądzę, że ten drugi dok. mógł zostać wystawiony też w Koninie 10 IV tego roku.

²⁷⁶ Wydawca błędnie rozwiązał datę (*f. 3 ipso die Vitalis Martyris*, 1459) na 22 IV.

- KJ> or.APPń Akta m. Gniewkowo A 3 = GąsWlkp s. 190, Knigi 120 = WuSt s. 59–61 nr 63 = KP II 591 = MS I 109 = bmw. i bez daty MS V 3234 = bmw. i bez daty LustrWlkp 1616–1620/1 s. 291 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 17–18 nr 145 = LustrWlkp 1628–1632/3 s. 135²⁷⁷ = bmw. i bez daty LustrWlkp 1659–1665/2 s. 306; 15 V: ACap I 1792²⁷⁸; 16 V: Knigi 121 = MS I 110)
- Śrem 20 V (or.pap.APLeġn Akta m. Legnicy II–9 k. 11²⁷⁹ = KobDok s. 189–190 nr 1, s. 192–194 = bmw. i bez daty DzPozn I 7021)
- Kościan 23–27 V (23 V: <śąd ndw. w obecności KJ> KGZ Kościan Z 14 k. 102v = GąsWlkp s. 190; 24 V: or.APZielGóra Akta m. Wschowa 6D = APZielGóra rps 222 s. 735–736 = RegRP 5 + fot. RegRP s. 20; 27 V: AAPń AZ 4 = bdd. BRacz rps 151 k. 32)
- Poznań 31 V – 5 VI (bdd.: <przyjazd z Kalisza [!], pożar miasta w czasie pobytu KJ> Dł XII/1 s. 91; 31 V: kop.APPń Akta m. Kłeczek I/1 dep. 2 = Dydyński s. 109–112 = MK 171 k. 53–55v = MS IV 22316 = MS IVS 844 = GąsWlkp s. 190; 1 VI: kop.APPń Kl. Karmelitów C 12 k. 81–82 = ArchPot 304 k. 14 = BRacz rps 85 k. 8, KGZ Poznań G 678 k. 56–58 = Łop s. 10–12 = Szam s. 62–64; 2 VI: MK 85 k. 395–396 = MS V 7075²⁸⁰, ArchPot 304 k. 20 = BRacz rps 85 k. 12, Knigi 124 = MS I 111; 3 VI: ArchPot 304 k. 335–336v = kop.APBg Akta m. Inowrocławia 2 D = WuSt s. 61–63 nr 64 = KP II 592 = Knigi 123 = KarczIn s. 67–73²⁸¹ = MS I 112 = MS IIS 66 = MS IV 13675 = MS IVS 845 = LustrWlkp 1564/2 s. 245, s. 281 nr 53 = LustrWlkp 1616–1620/1 s. 274 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 18 nr 146 = bdd. LustrWlkp 1659–1665/2 s. 307; 4 VI: or.AKKw 436 = KM IV 1521 = Knigi 136 = MS I 113, MK 209 k. 572v–573v = KW VII przy nr 572, MS IV 22872 = MS IVS 846 = bmw. i bez daty LustrWlkp 1616–1620/1 s. 6 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 17 nr 142²⁸², ACap I 383²⁸³, ML IVB 9 k. 181 = Knigi 164 = MS I 114; 5 VI: or.AGAD 443 = Inv s. 285²⁸⁴ = DzPozn I 1983 = TN XVIII 103, MS IV 7603 = MS IVS 847)

²⁷⁷ Wydawcy błędnie pod 4 V 1450.

²⁷⁸ KJ wyznaczył arbitrow w sporze oficjala gnieźnińskiego z pewnym szlachcicem.

²⁷⁹ Or. wszyty do akt.

²⁸⁰ Pomyłkowo 3 VI 1450. W kop. *f. 3 ante Corporis Christi*, 1450 (2 VI).

²⁸¹ Przywilej dla Inowrocławia był wielokrotnie potwierdzany, o czym szczegółowo KarczIn s. 66–67 oraz D. Karczewski, *Odnowiony przywilej lokacyjny miasta Inowrocławia z roku 1450*, Inowrocław 2000.

²⁸² Wzm. o potwierdzeniu przez króla dok. starosty międzyrzeckiego. W LustrWlkp 1616–1620/2 s. 85 nr 142, błędnie dok. KJ pod datą 10 XI 1449, bo jest to data dok. Niemierzy.

²⁸³ Wzm. o pobycie KJ w Poznaniu z królową Zofią.

²⁸⁴ *Infra octavas Corporis Christi*. W or. *f. 6 infra octavas Corporis Christi* (5 VI).

- Pyzdry 7 VI (< sąd ndw. w obecności KJ > KGZ Pyzdry Z 11 k. 36v = GąsWlkp s. 180, 190)
- Koło²⁸⁵ 11–15 VI (11 VI: < *in conv.*, sąd ndw. w obecności KJ > KGZ Konin Z 5 k. 2–2v, dawniej k. 94–94v²⁸⁶ = PawSejm Dodatki s. XLVIII = GąsWlkp s. 180, 190; 15 VI: kop.AGAD 4349)
- Łęczyca 17–19 VI (17 VI: Knigi 126 = MS I 115 = LustrWlkp 1616–1620/1 s. 274 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 18 nr 147; 18 VI: Knigi 127 = MS I 116 = KW VI przy nr 85, < sąd ndw. w obecności KJ > KGZ Łęczyca Z 12 k. 244 = GąsPod s. 56; 19 VI: [dwa dokumenty] BOZ 33 s. 717, Knigi 129 = MS I 117, BRacz rps 85 k. 139–140 = MS IV 16444 = MS IVS 850, BCz rps 1725 k. 343 = MS IV 9815 = MS IVS 851)
- Radom 23 VI (bdd.: < przyjazd z Wielkopolski, wyjazd do Lublina > Dł XII/1 s. 92; 23 VI: or.pap.APWr Dokumenty m. Wrocławia [sygn. jest data dok.] = StListy 9 = KatWr 39 + fot. StListy s. 39)
- Lublin 27–28 VI (bdd.: < przyjazd z Radomia > Dł XII/1 s. 92; 27 VI: MK 98 k. 116–117 = ZDM III 858 = KM 5/A 18 = KM 5/A-B/1 20a, or.AGAD 3527 = DokRad I 25 = ZDM III 859 = LubRad s. 168 nr 20²⁸⁷ = KM 5/W 5, or.AYL 199 = AGZ V 130 = BalCorpus s. 332 nr 146 = KatLw 166; 28 VI: MK 10 k. 73v²⁸⁸ = Knigi 130 = MS I 118, MK 10 k. 72v²⁸⁹ = Knigi 128 = MS I 119 = RiabMat 32; bdd.: < wyjazd na Litwę przez Łuków i Mielnik > Dł XII/1 s. 92)
- Parczew 29 VI (or.AGAD 6213 = kop.AGAD 6229 = MS V 4729 = LustrRus 1661–1665/3 s. 225 = LustrRus XVII s. 156–157 = JawItin s. 9)
- Łuków [po 29 VI] (< przyjazd z Lublina, wyjazd do Mielnika > Dł XII/1 s. 92 = JawItin s. 9)
- Mielnik [po 29 VI] (< przyjazd z Łukowa, wyjazd na Litwę > Dł XII/1 s. 92 = JawItin s. 9)

²⁸⁵ W ACap I 384, pod datą 6 VI 1450 mowa jest o wyznaczeniu przez kapitułę katedralną poznańską delegatów na zjazd (*conv.*) zwołany do Koła na św. Jana Chrzciciela (24 VI) w obecności KJ. Z itinerarium wynika, że KJ był w Kole znacznie wcześniej.

²⁸⁶ Dwa wpisy, pierwszy (k. 2) niedatowany, drugi (k. 2v) z datą *f. 5 in octava Corporis Christi* – rozwiązana przez GąsWlkp na 11 VI 1450, przez PawSejm, błędnie na 10 VI (ze względu na zły odczyt *f. 4*, zamiast *f. 5*). Nie był to najpewniej sąd wiecowy, bo w Wielkopolsce na jego określenie używano słów *termini generales*, czyli roki wielkie (w Małopolsce – *colloquia generalia*). W źródłach sądy wiecowe wyraźnie przeciwstawiano zjazdom, określanym jako *convenciones* (S. Roman, Przywileje nieszawskie, Wrocław 1957, s. 122). Nie był też to jeszcze zjazd generalny, lecz spotkanie KJ z wielkopolskimi dygnitarzami (RutJag s. 95, przyp. 57).

²⁸⁷ Błędnie Radom jako miejsce wydania dok.

²⁸⁸ *Sabbato in vigilia s. Petri et Pauli Ap.* W 1450 wigilia tego święta przypadała w niedzielę 28 VI. Knigi i MS publikują pod datą 28 VI.

²⁸⁹ Zob. przyp. poprzedni.

- Nowogródek 19 VII (bdd.: <przyjazd na Litwę z Mielnika, na Litwie spędza zimę i wiosnę na polowaniu> Dł XII/1 s. 92; 19 VII: MLM 3 k. 12²⁹⁰ = DokMJust s. 12 nr 5 = LMetr III s. 28 = JawItin s. 9; [1450 VII lub 1464 XII] bdd.: MLM 3 k. 13v²⁹¹ = DokMJust s. 13 nr 20 = LMetr III s. 29, MLM 3 k. 55²⁹² = DokMJust s. 49 nr 8 = LMetr III s. 57)
- Ostryna 23–24 VII (23 VII: MLM 3 k. 58v²⁹³ = DokMJust s. 51 nr 2 = LMetr III s. 60 nr 3 = JawItin s. 9; 24 VII: <*s naszymi knjazmi i pany, s naszoju vernoju radoju*> MLM 3 k. 57–57v²⁹⁴ = DanSkarb II 1890²⁹⁵, 1952²⁹⁶ = AktyJZRossii I 53 = WapDz III s. 82–83, przyp. 1 = LMetr III s. 59 nr 1 = JawItin s. 9²⁹⁷)
- bmw. 6 VIII (MLM 3 k. 60²⁹⁸ = DokMJust s. 52 nr 2 = LMetr III s. 61, przyp. 3)
- Troki 10–12 VIII (10 VIII: MLM 3 k. 31v²⁹⁹ = DokMJust s. 30 nr 2 =

²⁹⁰ Ind. 13 (1450, 1465, 1480). Dok. z 1450: w lipcu 1465 KJ był w Polsce, wspomn. Michał (Kieżgajłowicz, tylko jako) kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 210; od 1459 wojewoda wileński: ULit I 1100), co pozwala wyeliminować też 1480. W dok. wpisano *koli korol [...] iz Ljachov priechal*.

²⁹¹ Ind. 13 (1450, 1465, 1480). Dok. zapewne z 1450: w lipcu 1465 KJ był w Polsce, wspomn. Michał (Kieżgajłowicz, tylko jako) kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 210; od 1459 też wojewoda wileński: ULit I 1100) i Jakub pisarz gospodarski (1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408). Zakładam, że dok. nie został wystawiony po 1 IX 1449 (ind. 13 = 1449, 1464, 1479), bo w 1449 KJ był w Nowogródku 13 VIII (ind. 12). Natomiast nie można wykluczyć grudnia 1464.

²⁹² Ind. 13 (1450, 1465, 1480). Wspomn. Michał (Kieżgajłowicz kanclerz i wojewoda wileński, zm. 1476: UDR XI 210; ULit I 1100) oraz Jakub (pisarz gospodarski 1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408). Zob. przyp. poprzedni.

²⁹³ W dok. pewnie pomyłkowo podano ind. 14 (1451, 1466, 1481), zamiast ind. 13 (1450, 1465, 1480). Wspomn. Moniwid (najpewniej Jan, Iwaszko, Moniwidowicz, zm. 1458: ULit I 1099), Michał (Kieżgajłowicz, zm. 1476: UDR XI 210; ULit I 1100) oraz Jakub (pisarz gospodarski 1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408). Zgodny z itinerarium tylko 1450 (ind. 13), gdyż w lipcu 1451 (ind. 14) KJ był w Polsce.

²⁹⁴ Rok biz. 6958 nie pozostawia wątpliwości, że dok. wystawiono w 1450. Datę roczną potwierdzają wyliczeni członkowie rady gospodarskiej, m.in. (Jan, Iwaszko) Moniwidowicz wojewoda trocki (1443–1458: ULit II 1409) oraz Andrzej (Andruszko) Sakowicz namiestnik połocki (1444–1458: ULit I s. 721; KorL s. 96).

²⁹⁵ Błędnie pod 1449 i z powołaniem na MLM 3 s. 56, zamiast k. 57–57v.

²⁹⁶ Ponownie przywołał ten sam dok. i znów błędnie, tym razem pod 1459.

²⁹⁷ Pomyłkowo z powołaniem na AktyZapRos, zamiast AktyJZRossii.

²⁹⁸ Ind. 13 (1450, 1465, 1480). Dok. z 1450: w sierpniu 1465 i 1480 KJ był w Polsce.

²⁹⁹ Ind. 13 (1450, 1465, 1480). Dok. zapewne z 1450: w sierpniu 1465 KJ był w Brześciu (Kujawskim). W sierpniu 1480 KJ był co prawda w Trokach, ale w dok. wspomn. Kopot' (Kopeć, pisarz gospodarski 1446–1453: Hrusza s. 142–143; w UDR XI 864, od 1447; sędzę, że może w UDR tylko pomyłkowo podano 1447, zamiast 1449, na co wskazuje podana przez wydawców ind. 12).

LMetr III s. 41 = JawItin s. 9; 12 VIII: MLM 3 k. 48v³⁰⁰ = DokMJust s. 43 nr 3 = LMetr III s. 53 = JawItin s. 9³⁰¹)
 Olkieniki 19–20 VIII (19 VIII: MLM 3 k. 32³⁰² = DokMJust s. 30 nr 5 = LMetr III s. 41; 20 VIII: MLM 3 k. 41³⁰³ = DokMJust s. 38 nr 2 = LMetr III s. 48 = Vit 128, MLM 3 k. 31v³⁰⁴ = DokMJust s. 30 nr 1 = LMetr III s. 41 = JawItin s. 9)
 bmw. IX (bdd.: MLM 3 k. 29v³⁰⁵ = DokMJust s. 28 nr 1 = LMetr III s. 40)
 Wilno 28 IX – 5 X (28 IX: DanSkarb II 1897³⁰⁶ = WapDz III s. 140, przyp. 3 = IA 2694 = LEK XI 58 = JH I 10382; 5 X: MLM 3 k. 51v³⁰⁷ = DokMJust s. 45 nr 20 = LMetr III s. 55 = Vit 83 = JawItin s. 9, 15)
 Dubinki 7 X (MLM 3 k. 7³⁰⁸ = DokMJust s. 7 nr 2³⁰⁹ = LMetr III s. 23–24 = JawItin s. 9)

³⁰⁰ Ind. 13 (1450, 1465, 1480). Dok. z 1450: w sierpniu 1465 KJ był w Polsce. W 1480 KJ był wprawdzie w Trokach, ale w dok. wspomn. Michał (Kieżgajłowicz, tylko jako) kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 210; od 1459 też wojewoda wileński: ULit I 1100) oraz Jakub pisarz gospodarski (1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408).

³⁰¹ Wymienił 10 i 12 VIII, ale z powołaniem tylko na MLM 3 k. 31v (pomija k. 48v).

³⁰² Ind. 13 (1450, 1465, 1480). Dok. z 1450: wspomn. Kopot' (Kopeć, pisarz gospodarski 1446–1453: Hrusza s. 142–143; w UDR XI 864, od 1447, ale sądzę, że tylko pomyłkowo, zamiast 1449, na co wskazuje podana przez wydawców ind. 12). W sierpniu 1465 KJ był w Polsce.

³⁰³ Ind. 13 (1450, 1465, 1480). Dok. z 1450: w sierpniu 1465 KJ był w Polsce. Datę uściśla wspomn. w dok. Jakub (pisarz gospodarski 1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408).

³⁰⁴ Ind. 13 (1450, 1465, 1480). Dok. z 1450: wspomn. Kopot' (Kopeć, pisarz gospodarski 1446–1453: Hrusza s. 142–143; w UDR XI 864, od 1447, ale sądzę, że tylko pomyłkowo, zamiast 1449, na co wskazuje podana przez wydawców ind. 12) oraz Pietrasz (Montygerdowicz) wojewoda nowogródzki (zm. po 1459: UDR XI s. 222; KorL s. 91).

³⁰⁵ Ind. 14 (1450, 1465, 1480). Dok. z 1450, bo we wrześniu 1465 KJ był w Polsce. W dok. wspomn. Michał (Kieżgajłowicz kanclerz i wojewoda wileński, zm. 1476: UDR XI 210; ULit I 1100).

³⁰⁶ List komtura Ragnety z 23 IX 1450 do wielkiego mistrza Zakonu Niemieckiego, w którym donosił, że 28 IX tego roku do Wilna przybędzie legat papieski i tego dnia w Wilnie ma być KJ.

³⁰⁷ Ind. 14 (1450, 1465, 1480). Dok. z 1450: w październiku 1465 KJ był w Polsce, wspomn. Michał (Kieżgajłowicz kanclerz 1444–1476 i wojewoda wileński 1459 – zm. 1476: UDR XI 210; ULit I 1100) oraz Jakub (pisarz gospodarski 1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408). JawItin s. 15, dopuścił niesłusznie 1481.

³⁰⁸ Ind. 14 (1450, 1465, 1480). Dok. z 1450: w październiku 1465 KJ był w Polsce, wspomn. Michał (Kieżgajłowicz, tylko jako) kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 210; od 1459 też wojewoda wileński: ULit I 1100) oraz pisarz gospodarski Jakub (znany 1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408).

³⁰⁹ DokMJust s. XI, chyba tylko pomyłkowo 9 X, ind. 2, tj. 1453, wcześniej (s. X) ten sam dok. pod poprawną datą 7 X ind. 14, tj. 1450.

Birsztany 12 X [1450?] zob. Birsztany 12 X [1447–1451]
 Kowno 24–28 X (24 X: or.pap.BCz rps 403 s. 932³¹⁰ = CE III 41 = SzwedaListyKJ s. 27 nr 8 = KatFotUJ 1603 = JawItin s. 9; 27 X: MLM 3 k. 41³¹¹ = DokMJust s. 38 nr 4 = LMetr III s. 48 = JawItin s. 9³¹²; 28 X: MLM 3 k. 41³¹³ = DokMJust s. 38 nr 3 = LMetr III s. 48 = JawItin s. 9³¹⁴)
 Dorsuniszki 9–15 XI (9 XI: JH I 10423 = SzwedaListyKJ s. 27 nr 9 = JawItin s. 9; 11 XI [1450 lub 1480]: MLM 3 k. 54³¹⁵ = DokMJust s. 48 nr 14 = LMetr III s. 57 = JawItin s. 9³¹⁶; 15 XI: MLM 3 k. 11³¹⁷ = bez daty ZakAkty 3/16 = DokMJust s. 11 nr 11 = LMetr III s. 27 = JawItin s. 9)
 Wilno 25–27 XII (25 XII i dni następne: <conv. gen. ziem litewskich> Dł XII/1 s. 98 = JawItin s. 9; 27 XII: PułSz s. 149–152³¹⁸; bdd.: <wyjazd do Witebska, Smoleńska i Połocka> Dł XII/1 s. 98)

1451

Olkieniki 5 I [1451 lub 1466], 10 [5?] I [1451 lub 1466] (5 I [1451 lub 1466]: MLM 3 k. 5³¹⁹ = DokMJust s. 5 nr 1 = LMetr III s. 22 = JawItin s. 9³²⁰; 10 [5?] I [1451 lub 1466]: MLM 3 k. 2v–3³²¹ = bmw. i bez

³¹⁰ Or. oprawiony w rękopisie (opis w CE III s. 55 przy nr 41).

³¹¹ Ind. 14 (1450, 1465, 1480). Dok. z 1450: w październiku 1465 KJ był w Polsce, wspomn. Jakub (pisarz gospodarski 1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408) oraz Pietrasz (Piotr Montygerdowicz) marszałek ziemski (1434–1459: UDR XI 398).

³¹² Pomyłkowo z powołaniem na MLM 3 k. 71, zamiast k. 41.

³¹³ Ind. 14 (1450, 1465, 1480). Dok. z 1450: w październiku 1465 KJ był w Polsce, wspomn. Michał (Kieżgajłowicz kanclerz i wojewoda wileński, zm. 1476: UDR XI 210; ULit I 1100) oraz Jakub (pisarz gospodarski 1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408).

³¹⁴ Pomyłkowo z powołaniem na MLM 3 k. 71, zamiast k. 41.

³¹⁵ Ind. 14 (1450, 1465, 1480). W listopadzie 1465 KJ był w Polsce. Prawdopodobnie dok. wystawiono w 1450, chociaż nie można wykluczyć 1480.

³¹⁶ Pomyłkowo z powołaniem na MLM 3 k. 51v, zamiast k. 54.

³¹⁷ Ind. 14 (1450, 1465, 1480). Dok. z 1450: w listopadzie 1465 KJ był w Polsce, wspomn. Michał (Kieżgajłowicz, tylko jako) kanclerz (zm. 1476: UDR XI 210).

³¹⁸ Błędnie 31 XII. W datacji *dominica ante Circumcisionis Domini*, 1450 (27 XII).

³¹⁹ Ind. 14 (1451, 1466, 1481). Dok. wystawiono może w 1451: wspomn. Michał (Kieżgajłowicz, tylko jako) kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 210; od 1459 też wojewoda wileński: ULit I 1100).

³²⁰ Wymienił Wilno 5 I 1451, ale z powołaniem, błędnie, na MLM 4 k. 92.

³²¹ Ind. 14 (1451, 1466, 1481). Dok. może z 1451: wspomn. Michał Kieżgajłowicz tylko z tytułem kanclerza (od 1459 też wojewoda wileński, zm. 1476: UDR XI 210). BerLM s. 165, przyp. 73, uważał, że w dacie nastąpił błąd i zamiast wpisanego 10 I, powinien być

- daty ZakAkty 3/3 = DokMJust s. 3 nr 2³²² = LMetr III s. 20 = JawItin s. 12³²³)
- Wilno 5–10 I (5 I: or.AKKw 438 (404) = KM 5/A-B/1 26; 10 I: MLM 3 k. 3³²⁴ = DokMJust s. 3 nr 5 = LMetr III s. 20)
- Troki 15 I [1451 lub 1466] (MLM 3 k. 32³²⁵ = DokMJust s. 30 nr 7 = LMetr III s. 42 = JawItin s. 9³²⁶)
- Wilno 20–31 I (20 I: JH I 10553 = SzwedaListyKJ s. 27 nr 10 = JawItin s. 9; 23 I: <*pri tom byli panove*> MLM 3 k. 56³²⁷ = DokMJust s. 50 nr 1 = LMetr III s. 58 = JawItin s. 9; 24 I: MLM 3 k. 33v³²⁸ = DokMJust s. 31 nr 13 = LMetr III s. 43 = JawItin s. 9; 31 I: <*mnogyi knjazi i panove*> RIB VI kol. 563–566 nr 67 = AktyArchKom 42 = [fragment] LewickiUn s. 255; bdd.: <wyjazd do Witebska, Smoleńska i Połocka> Dł XII/1 s. 98)
- Witebsk [po 31 I] (<przyjazd z Wilna, wyjazd do Smoleńska> Dł XII/1 s. 98 = JawItin s. 9)
- Smoleńsk³²⁹ 8 III (bdd.: <przyjazd z Witebska, wyjazd do Połocka> Dł XII/1 s. 98; 8 III: MLM 3 k. 27³³⁰ = DokMJust s. 25 nr 6 = LMetr III s. 38 = JawItin s. 9; 8 V [!]: MLM 3 k. 40–40v³³¹ = DokMJust s. 37 nr 7 = LMetr III s. 48)

5 I, bo ten wpis pozostaje w wyraźnym związku z innym wpisem z 5 I ind. 14, również dla Montowtowicza (MLM 3 k. 5 = LMetr III s. 22).

³²² DokMJust s. XII, pod datą 10 I 1481.

³²³ Pod datą 10 I 1466.

³²⁴ Ind. 14 (1451, 1466, 1481). Dok. z 1451: wspomn. (Jan, Iwaszko) Gasztołdowicz wojewoda (wileński 1443–1458: ULit I 1098).

³²⁵ Ind. 14 (1451, 1466, 1481). Dok. z 1451 lub 1466: wspomn. Michał (Kieżgajłowicz kanclerz 1444–1476 i wojewoda wileński 1459 – zm. 1476: UDR XI 210; ULit I 1100). DokMJust – pod 1451.

³²⁶ Również przyjął jako możliwy 1466.

³²⁷ Ind. 14 (1451, 1466, 1481). Dok. z 1451: wspomn. Michał (Kieżgajłowicz kanclerz, zm. 1476: UDR XI 210) oraz (Jan, Iwaszko) Gasztołdowicz (wojewoda wileński, zm. 1458: ULit I 1098).

³²⁸ Ind. 14 (1451, 1466, 1481). Dok. z 1451: wspomn. (Jan, Iwaszko) Gasztołdowicz wojewoda (wileński 1443 – zm. 1458: ULit I 1098) oraz Jakub (pisarz gospodarski 1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408).

³²⁹ Pobyt KJ w Smoleńsku zdaje się poświadczać też dok. wydany w Smoleńsku 27 III 1451 przez Semena Giedygołdowicza namiestnika smoleńskiego, który zapisał dobra Annie Butrymównie – za zgodą KJ (or.AGAD 7310). Nie musi to jednak oznaczać, że w obecności KJ.

³³⁰ Ind. 14 (1451, 1466, 1481). Dok. z 1451: wspomn. Jakub (pisarz gospodarski 1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408), a 8 III 1466 KJ był w Milejczycach, a więc w drodze z Wilna do Kozienic.

³³¹ List KJ do starosty żmudzkiego Jana Kieżgajłowicza, wpisany do MLM pod datą 8 V ind. 14 (1451, 1466, 1481). Ponieważ w maju 1466 i 1481 KJ był w Polsce, nie ulega wątpliwości, że dok. pochodzi z 1451. W dacie dziennej albo zaszła pomyłka, bo KJ 9 V

- Połock [po 8 III] (<przyjazd ze Smoleńska> Dł XII/1 s. 98 = JawItin s. 9)
- Wilno ok. 4 IV (<powrót z Witebska, Smoleńska i Połocka w połowie Wielkiego Postu> Dł XII/1 s. 98–99 = JawItin s. 9)
- Troki 12–16 IV (12 IV: ACap I 396; 16 IV: JH I 10645 = SzweListaListyKJ s. 27 nr 11 = JawItin s. 9)
- Wilno 25 IV – 3 V (25 IV: <Wielkanoc> Dł XII/1 s. 99 = JawItin s. 9; po 25 IV: <wyjazd do Grodna> Dł XII/1 s. 99; 3 V: MLM 3 k. 40v³³² = DokMJust s. 37 nr 10 = LMetr III s. 48 = JawItin s. 9)
- Raduń 9 V (JH I 10693 = SzweListaListyKJ s. 27 nr 12 = JawItin s. 9, MLM 3 k. 15³³³ = DokMJust s. 15 nr 14 = LMetr III s. 30 = JawItin s. 9)
- Żołudek 14 V (BOZ 32 s. 270–272, 661 = JawItin s. 9³³⁴)
- Grodno 22 V (bdd.: <przyjazd z Wilna na kilka tygodni, wyjazd do Piotrkowa przez Łuków> Dł XII/1 s. 99 = JawItin s. 9; 22 V: MLM 1 s. 5 = CE III 44 = LEK XI 138 = LMetr I 13 = TN XVIII 101 = JawItin s. 9)
- Łuków [między 22 V a 11 VI] (<przyjazd z Grodna, wyjazd do Radomia> Dł XII/1 s. 99)
- Radom [między 22 V a 11 VI] (<przyjazd z Łukowa, wyjazd do Opoczna> Dł XII/1 s. 99 = JawItin s. 9)
- Opoczno [między 22 V a 11 VI] (<przyjazd z Radomia, wyjazd do Sulejowa> Dł XII/1 s. 99)
- Sulejów [między 22 V a 11 VI] (<przyjazd z Opoczna, przed Zielonymi Świętami [przed 13 VI] wyjazd do Piotrkowa> Dł XII/1 s. 99)
- Piotrków³³⁵ 11–18 VI (11 VI: <przyjazd z Sulejowa> Dł XII/1 s. 99; 13 VI: <czwarty zjazd, conv.> Dł XII/1 s. 99–102; 14 VI: <in conv. gen.> Knigi 131 = MS I 121, <in conv. gen.> Knigi 132 = MS I 122 = MS IV 2884 = MS IVS 855; 16 VI: <in conv. gen.> KGZ Pyzdy Z 11 k. 215v; 17 VI: AGZ XIII 4282, JH I 10766 = SzweListaListyKJ s. 27 nr 13, <potwierdza

był w miejscowości Raduń, a więc blisko Wilna (wpisano maj, zamiast marzec?), albo dok. spisano już po wyjeździe KJ ze Smoleńska i opatrzone datą majową.

³³² Ind. 14 (1451, 1466, 1481). Dok. z 1451: w maju 1466 KJ był w Polsce, wspomn. Michał (Kieżgajłowicz, tylko jako) kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 210; od 1459 też wojewoda wileński: ULit I 1100) oraz Mikita (pisarz gospodarski 1449–1469; zm. przed 24 VIII 1493: UDR XI 867; Hrusza s. 143).

³³³ Ind. 14 (1451, 1466, 1481). Dok. z 1451: w maju 1466 KJ był w Polsce, wspomn. Michał (Kieżgajłowicz, tylko jako) kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 210; od 1459 też wojewoda wileński: ULit I 1100).

³³⁴ Błędna identyfikacja tu i na s. 25: Żołudek.

³³⁵ O zjeździe walnym zwołanym przez KJ na 11 VI 1451 do Piotrkowa też m.in. CE I/2 112 (list wojewody krakowskiego Jana z Tęczyna), ACap I 400, 403. W dok. KJ z 17 VI 1451 czytamy, że zjazd walny (*parlamentum gen.*) zwołano na 13 VI (or. AAGn Gniezno 452). Długosz też pisał o zjeździe, który odbył się 13 VI (Dł XII/1 s. 99), ale nie użył określenia generalny, jak to napisano w Dłpol 12 s. 113.

ordynację Kazimierza Wielkiego dla krakowskich żup solnych> or.BCz 496 = JusPol s. 261–263 = VL I s. 70–71 = WapDz III s. 92–95, przyp. 1 = BalCorpus s. 332 nr 149 = Inv s. 179³³⁶ = IA 2715 = MS I 124 = KatBCz I 545 – bdd. Dł XII/1 s. 101, <*in conv. gen.*> or.BCz 495 = KatBCz I 546, <*in conv. gen.*> or.UJ Zakład Nauk Pomocniczych Historii i Archiwistyki 19³³⁷ = JusPol s. 174–183 = Łab s. 105–123 = VL I s. 72–77 = „Rocznik Krakowski” 25, 1934, s. 96–126 = IA 2714 = BalCorpus s. 332 nr 148 = bmw. i bez daty LustrKraK 1564/2 s. 95 = LustrKraK 1564/2 s. 147 nr 130 = TN XVIII 95 = KM 5/W 14–15 = KM 5/U 1 = BOZ 31 s. 271–272 – bdd. Dł XII/1 s. 101–102, <*in conv. gen.*>, zastrzega arcybiskupom gnieźnieńskim prawo koronacji królów i królowych> or.AAGn Gniezno 452 = kop.AAGn Gniezno 611a = kop. BCz 717 = JusPol s. 259–260 = VL I s. 77–78 = Knigi 134 = VolCons s. 258–259 = CIP 121 = WapDz III s. 89–92, przyp. 1³³⁸ = BalCorpus s. 332 nr 147 = IA 2713 = MS I 123 = MS III 1713 = MS IIIS 154 = MS IV 1819 = MS IVS 856 = DzPozn II s. 164 nr 1195 = KatBCz II 786 = BPANKw rps 8643 k. 42–44 = TN XVIII 94 = TN XXIX 239, 253 – Dł XII/1 s. 101³³⁹; 18 VI: KGZ Gniezno G 1 k. 194; bdd.: <wyjazd do Krakowa przez Przedbórz> Dł XII/1 s. 102)

Przedbórz [między 18 a 23] VI (<przyjazd z Piotrkowa, wyjazd do Jędrzejowa> Dł XII/1 s. 102)

Jędrzejów [między 18 a 23] VI (<przyjazd z Przedborza, wyjazd do Miechowa> Dł XII/1 s. 102)

Miechów [między 18 a 23] VI (<przyjazd z Jędrzejowa, wyjazd do Krakowa> Dł XII/1 s. 102)

Prądnik (koło P.) 23 VI (<*circa P.* powitanie KJ> Dł XII/1 s. 102)

³³⁶ *Post Pentecostes*, 1451. W or. *f. 5 proxima post festum Pentecostes*, 1451 (17 VI).

³³⁷ Zachował się tylko jeden or. (UJ) – tekst tego dok. skrócony, bez ustawy Kazimierza Wielkiego, a na liście świadków są dwie osoby (wojewodowie podolski Hryćko z Pomorza i łączycki Piotr z Oporowa), których nie wylicza lista świadków drugiego tekstu (zapewne drugiego or.), przekazanego przez J. Łaskiego (*Commune incliti regni Poloniae privilegiorum, constitutionum*, 1506, s. 76–84 – oba teksty). Ten drugi tekst obszerniejszy, zawiera ordynację króla Kazimierza z 1368 dla krakowskich żup solnych. Zarówno w VL, jak i w JusPol (tu uwzględniono w przypisach różnice zachodzące pomiędzy dwoma konfirmacjami KJ, najpewniej na podstawie zbioru J. Łaskiego), wydano dok. z konfirmacji zawartej w zbiorze Łaskiego. Według Kurtyki s. 345, dok. wystawiono dopiero w Krakowie, gdzie KJ przybył 24 VI, ale opatrzony został datą i miejscem wcześniejszej akcji prawnej, tj. 17 VI.

³³⁸ Z błędnie rozwiązaną datą 24 VI 1451. W or. *f. 5 infra octavas festi Pentecostes*, 1451 (17 VI).

³³⁹ Omówił treść tego dok.

Kraków 23 VI – 16 VII (23 VI: SPPP II 3471³⁴⁰; 23 VI – 15 VII: <23 VI przyjazd z Miechowa po powitaniu w Prądniku, wjazd na zamek, pobyt do dnia Rozesłania Apostołów> Dł XII/1 s. 102–105; 24 VI: <uczestniczy w procesji Bożego Ciała> Dł XII/1 s. 102; 25 VI: <sąd ndw.> SPPP II po nr 3454 (XIV.393)³⁴¹; 26 VI: <sąd ndw.> SPPP II 3455; 2 VII: or.APLn Dokumenty m. Lublina 13 = RiabMat 33 = bmw. i bez daty LustrLub 1661 s. 89 = bdd. LustrLub 1661 s. 102 = LustrLub 1661 s. 153 nr 25 = bmw. i bdd. KatŁopac 37 = KatLn I 15 = KM 5/A-B/1 36; 3 VII: or.BKórń 29 = <http://www.bkpan.poznan.pl>, <sąd ndw.> SPPP II po nr 3455 (397)³⁴²; 4 VII: or.AJG [perg. bez sygn.] = FijPaul I 134, Knigi 152 = MS I 125, Knigi 153 = MS I 126; 6 VII: Knigi 139 = MS I 127; 7 VII: <sąd ndw.> SPPP II przed nr 3456 (400); 13 VII: MK 44 k. 735–738³⁴³ = MK 78 k. 127–130 = MS IV 5743 = MS IVS 857 = MS V 920 = ZDM I przy nr 144, przy nr 219 = KM 5/A-B/1 38, WierzbMat 5 = Knigi 137 = MS I 128; 14 VII: or.BJag 53 = KmK 151 = ChmielRzeźn nr A/5 = KatBJag 161 = bmw. i bez daty LustrKraK 1659–1664/2 s. 334 = LustrKraK 1659–1664/3 162; 15 VII: Knigi 141 = MS I 131, kop.BJag 131 = BJag rps 135 k. 35v = KmK 152, or.ANarKw ADzied 27 (I/18) = kopieANKw ZbDP 630, 636, 657 = KmK 153 = AGZ IV 89 = Knigi 138 = MS I 129 = PrKr I 205, 234 = KatKętrz 630b, 657 = InwKaz s. 88 nr 51, s. 89 nr 60, Knigi 140 = MS I 130, [15 VII]: MK 10 k. 78³⁴⁴ = Knigi s. 123 przy nr 141 = MS I przy nr 131; 16 VII: <sąd ndw. w obecności KJ> SPPP II 3457³⁴⁵, <wyjazd do Nowego Korczyna przez Wieliczkę> Dł XII/1 s. 105)

Wieliczka [między 16 a 20] VII (<przyjazd z Krakowa, wyjazd do Bochni> Dł XII/1 s. 105)

Bochnia [między 16 a 20] VII (<przyjazd z Wieliczki, wyjazd do Koszyc> Dł XII/1 s. 105)

³⁴⁰ W księdze sądowej wpisano *Sabbato post s. Johannis Baptiste* (26 VI), *que fuit quarta dies ingressus regii in Cracouiam*.

³⁴¹ Wpis znany z selektów A. Helela – nie notuje żadnej rozpatrzonej przez sąd w tym dniu (piątek, nazajutrz po Janie Chrzcicielu) sprawy.

³⁴² Wpis znany z selektów A. Helela – nie notuje żadnej rozpatrzonej przez sąd w tym dniu (sobota, po Nawiedzeniu NMPanny) sprawy.

³⁴³ W kopiach (MK 44 i MK 78) wpisano *f. 2 in die s. Margarethe*, 1451. Dzień św. Małgorzaty wypadła 13 VII 1451 we wtorek.

³⁴⁴ Krótki, dwuwierszowy wpis zamieszczony w MK po dok. z 15 VII 1451 (MK 10 k. 78 = Knigi 141 = MS I 131), informujący o wydaniu dok. rzeźnikom kazimierskim i krakowskim *sub eadem data*, tj. chyba jak wspomn. przywilej dla rzeźników z Florencji, czyli Kleparza z 15 VII.

³⁴⁵ Pod tą datą wpisano wyrok KJ w sprawie Jana Sławieńskiego.

- Koszyce [między 16 a 20] VII (<przyjazd z Bochni, wyjazd do Nowego Korczyna> Dł XII/1 s. 105)
- Nowy Korczyn 20–23 VII (20 VII: <przyjazd z Koszyc, *in conv. part.* ziem krakowskiej, sandomierskiej i lubelskiej> Dł XII/1 s. 105; 22 VII: Knigi 142 = MS I 132 = bdd. VL II s. 57, or.BJag 54 = kop.ANarKw ZbDP 636 = MK 10 k. 78v³⁴⁶ = BJag rps 135 k. 130 = Dodatek Tygodniowy do „Gazety Lwowskiej” 1868, nr 17, s. 80 = KWielicki s. 25 = KmK 154 = Knigi 143³⁴⁷ = MS I 133 = PrKr I 559³⁴⁸ = KatKętrz 636a = KatBJag 162 = bdd. VL II s. 58 + podobizna KWielicki dod. na końcu tomu; 23 VII: <wyjazd na Święty Krzyż przez Stopnicę> Dł XII/1 s. 107³⁴⁹)
- Stopnica [między 23 a 24] VII (<przyjazd z Nowego Korczyna, wyjazd do Szydłowa> Dł XII/1 s. 107)
- Szydłów 24 VII (bdd.: <przyjazd ze Stopnicy, wyjazd do klasztoru Świętego Krzyża na Łysej Górze> Dł XII/1 s. 107; 24 VII: kop.AGAD 8605³⁵⁰ = MS IV 3930 = MS IVS 858 = MS V 9324 = Seruga 124 = LustrSand 1660–1664/2 s. 35³⁵¹ = LustrSand 1789/3 s. 131³⁵², s. 206 nr 16 = WiśnStopn s. 294 = KM 5/A-B/1 39)
- Święty Krzyż na Łysej Górze 25 VII (25 VII: <przyjazd do klasztoru z Szydłowa>; bdd.: <wyjazd do Sandomierza przez Opatów> Dł XII/1 s. 107)
- Opatów [między 25 a 27] VII (<przyjazd ze Świętego Krzyża, wyjazd do Sandomierza> Dł XII/1 s. 107)
- Sandomierz 27 VII – 9 VIII (27 VII: <przyjazd z Opatowa, pobyt 14 dni> Dł XII/1 s. 107; 31 VII: MK 98 k. 166v = Knigi 155 = MS I 134 = MS V 5897 = bdd. LustrSand 1564 s. 134–135, s. 345 nr 92 = KM 5/W 15; 9 VIII: <wyjazd do Przemyśla przez Leżajsk> Dł XII/1 s. 108)
- Leżajsk [między 9 a 15] VIII (<przyjazd z Sandomierza, wyjazd do Jarosławia> Dł XII/1 s. 108)

³⁴⁶ W MK pomyłkowo pod datą 1441 wśród innych dokumentów o podobnej treści z lipca 1451 (w naszym: KJ rozsądził spór między mieszczanami z Krakowa i Wieliczki o sprzedaż soli mieszczanom wielickim).

³⁴⁷ Z mylną datą 1441 (według MK 10 k. 78v), zob. przyp. poprzedni.

³⁴⁸ Pod datą *f. 6 ante festum s. Margarethae proxima*, 1451 (9 VII). W or. *f. 5 ipso die Marie Magdalene* (22 VII).

³⁴⁹ Podał *f. 6 in crastino s. Marie Magdalene* (23 VII) i dalej, pomyłkowo, *in die Divisionis Ap.* (15 VII).

³⁵⁰ W trans. z 1761 z błędną datą roczną 1401, w relacji Piotr ze Szczekocin z tytułem kanclerza, zamiast podkanclerzego (dlatego również w reg., sporządzonym według dok. z 1761, pojawia się błąd: 21 VI 1401; zob. Seruga 124).

³⁵¹ Wzm. o przywileju KJ dla mieszczan Szydłowa, podano miejsce wystawienia dok., czyli Szydłów, datę roczną błędną, tj. 1401.

³⁵² Pod datą *in vigilia Iacobi Ap.*, 1461 (24 VII), Szydłów.

- Jarosław [między 9 a 15] VIII (<przyjazd z Leżajska, wyjazd do Przemyśla> Dł XII/1 s. 108)
- Przemyśl 15–23 VIII (15 VIII: <przyjazd z Jarosławia, pobyt 12 dni> Dł XII/1 s. 108; 18 VIII: BOZ 32 s. 273–275, 662–663; 23 VIII: Knigi 149 = MS I 135, <wyjazd do Sambora> Dł XII/1 s. 108)
- Sambor [Staremiasto czyli Stary Sambor lub Nowy Sambor czyli Pohonicz] 24 VIII – 6 IX (24 VIII: <przyjazd z Przemyśla, pobyt 13 dni> Dł XII/1 s. 108–110; 26 VIII: ML IVB 9 k. 293v–294, or.ANarKw TSchn I 19 = ML IVB 9 k. 260v–261v = AGZ VI 23; 31 VIII: DörfMat 14 = bdd. MK 10 k. 80v–81 = Knigi 147 = MS I 138; 3 IX [!]: <wyjazd do Gródka> Dł XII/1 s. 114; 6 IX: Knigi 150 = MS I 136; bez daty: MK 10 k. 80 = Knigi 146 = MS I 137³⁵³)
- Gródek [Jagielloński] 7–9 IX (bdd.: <przyjazd z Sambora> Dł XII/1 s. 114; 7 IX: WapDz III s. 101–104, przyp. 1 = IA 2720 – bmw. i bdd. Dł XII/1 s. 111; 9 IX: Knigi 144 = MS I 139; bdd.: <wyjazd do ziemi chełmskiej> Dł XII/1 s. 114)
- Dobrostrany 10 IX (<*in D. loco nostrarum venacionum*> ML IVB 9 k. 102v–103 = AGZ V 131 = Knigi 145 = MS I 140 = MS V 8212 = AGZ X 101)
- Hrubieszów 18 i 24 IX (<sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Chełm Z 1 k. 28 = StanKsHr s. 102, 106, 108 = StanSądHr s. 36)
- chełmska ziemia IX (<przyjazd z Gródka, pobyt na zwyczajowych stacjach, wyjazd do Parczewa> Dł XII/1 s. 114)
- Parczew³⁵⁴ 28 IX – 8 X [z przerwą na wyjazd do Łomaz krótko po 28 IX] (bdd.: <*seym*> KronBych s. 160; 28 IX: <przyjazd z ziemi chełmskiej na *conv.*> Dł XII/1 s. 114³⁵⁵; 29 IX: <zjazd, *conv.*, polsko-litewski> Dł XII/1 s. 104, 114–116 – MPH III s. 213 [Rocznik Chotelskiego]; 30 IX: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Lublin Z 4 k. 71; 1 X: <*in conv.*> Knigi 156 = MS I 141; 4 X: Knigi 133 = MS I 142, or.AGAD 3532 = LustrSand 1789/1 s. 11, s. 315 nr 26 = WiśnSand s. 203 = AGZ III adnotacja po nr 85 = TN XVIII 98 = KM 5/W 17 = BOss rps 2787/III s. 30–32 = JawItin s. 9³⁵⁶; 5 X: BOZ 32 s. 275–276, 663; 7 X: or.ANarKw ADzied 28 (I/19) = AGZ III s. 168 nr 85 = KM 5/A-B/1 42, <*in conv. gen.*>

³⁵³ W MS wśród wpisów z 1451.

³⁵⁴ Termin zjazdu polsko-litewskiego na św. Michała (29 IX) uzgodniono z Litwinami podczas pobytu KJ w Krakowie w czerwcu i lipcu 1451 (Dł XII/1 s. 104). O zjeździe tym, zwołanym na św. Michała, pisał 7 IX tego roku KJ do Jana Kapistrana (WapDz III s. 101–104, przyp. 1).

³⁵⁵ Nieściśle *f. 2 in die s. Venceslai*. Dzień tego świętego (28 IX) przypadał w 1451 we wtorek.

³⁵⁶ Błędnie 8 X (z powołaniem na AGAD 3532).

Knigi 154 = MS I 143, or.AGAD 435 = Inv s. 308³⁵⁷ = TN XVIII 99 = JawItin s. 9³⁵⁸ + fot. ZawKon po s. 320, or.BLAN F1-20 = ZbK I 9 = ZbWil s. 10-11 nr 9 = bmw. PułOp s. 371 nr 244 = PergKat 62 = bdd. AktyVilKom s. 302-303 nr 63 = bdd. i bmw. KatVil s. 561 = bdd. ORO III s. 2 nr 20 + fot. <http://www.mab.lt/parchments/index.html>; 8 X: <wyjazd przed świtem [lub wieczorem], *in crepusculo*> na Litwę przez Brześć Litewski> Dł XII/1 s 116-117; bdd.: <*in conv.*> MK 10 k. 82v³⁵⁹ = Knigi po nr 151)

Łomazy [krótko po 28 IX] (<w czasie pobytu w Parczewie KJ wyjeżdża do Ł. po dostojników litewskich> Dł XII/1 s. 114³⁶⁰ – KronBych s. 160-161³⁶¹)

Brześć Litewski [ok. 8] X (<przyjazd z Parczewa, wyjazd do Kamieńca Litewskiego> Dł XII/1 s. 117 = JawItin s. 9)

Kamieniec Litewski [po 8] X (<przyjazd z Brześcia Litewskiego, wyjazd do Krynek i innych miejsc> Dł XII/1 s. 117 = JawItin s. 9)

Krynki [po 8] X (<przyjazd z Kamieńca Litewskiego, na Litwie spędza zimę i wiosnę na polowaniu> Dł XII/1 s. 117 = JawItin s. 9)

Birsztany 12 X [1451?] zob. Birsztany 12 X [1447-1451]

Kowno 11-16 XI (11 XI: Dł XII/1 s. 117 = JawItin s. 9; 16 XI: HU VIII 104 = JH I 10967 = SzwedaListyKJ s. 27-28 nr 14 = Vit 198 = JawItin s. 9)

Rumszyski 16 XI (JH I 10966 = SzwedaListyKJ s. 28 nr 15 = JawItin s. 9³⁶²)

Dorsuniszki 19 XI [1451 lub 1481] (MLM 10 k. 75 (60)³⁶³ = ML 196 s. 87 = ALRG 12 = LMetr X 82.3)

bmw. 27 XI (RepGerm 924 = BullPol VI 581)

³⁵⁷ Błędnie Piotrków, zamiast Parczew.

³⁵⁸ Błędnie 8 X (z powołaniem na AGAD 435).

³⁵⁹ Pod wpisaniem do MK dokumencie króla Władysława z 1427 odnotowano *Ad mandatum magnifici Iohannis de Conyeczpole regni Polonie cancelarii, registrata in Parczow in conv., anno etc. L primo.*

³⁶⁰ Tutaj *Lomaschy*. Dłpol 12 s. 129, błędnie, że KJ dotarł po wyjeździe z Parczewa „w poblizę Łomży”. Zwrot *prope usque Lomaschy* oznacza, że udał się do Łomaz położonych w pobliżu Parczewa.

³⁶¹ Opis potajemnego, nocnego wyjazdu panów litewskich z Parczewa do Brześcia, gdyż panowie polscy mieli planować zamach na ich życie.

³⁶² Miejsce niezidentyfikowane: Rwnrschrsten?

³⁶³ Ind. 15 (1451, 1466, 1481). Dok. może z 1451. W listopadzie 1466 KJ był w Polsce. Dok. wymienia łowczego hospodarskiego Miskę Wesztortowicza, który w znanych źródłach występuje do 1473 (w UDR XI 343, jedyne znane wystąpienie Miski z tytułem łowczego [na podstawie naszego dok.] pod 1466; w świetle powyższych uwag właściwszy wydaje się 1451, choć nie można wykluczyć 1481, bo KJ 14 i 20 XI 1481 był w Trokach).

Olita 15 XII (MLM 3 k. 47v³⁶⁴ = DokMJust s. 42 nr 10 = LMetr III s. 52 = JawItin s. 9³⁶⁵)
 Wilno 25 XII i dni następne (<conv. terrarum Lithuanie> Dł XII/1 s. 121 = JawItin s. 9)
 bmw. 30 XII (RepGerm 924 = BullPol 590)

1452

Litwa I (Dł XII/1 s. 122–123³⁶⁶)

Wilno 3–10 I (3 I: <s naszeju radoju> or.BCz 498³⁶⁷ = ArchivJ-Z 7/1 s. 11 = ArchivJ-Z 8/4 s. 26–27 nr 4 = ArchSang I 50 = KatBCz I 549 = JawItin s. 9, or.AGAD 8506 = Seruga 25, <s naszimi knjaz'mi i pany, s naszoju vernoju radoju> AktyLM 68³⁶⁸ = JawItin s. 9; 4 I: <s naszimi knjaz'mi i pany, s naszoju vernoju radoju> MLM 25 k. 271v–272, 272–272v³⁶⁹ = AktyLM 14 = AktyJZRossii I 28 = LMetr XXV 243–244 = JawItin s. 9; 8 I: <s naszoju vernoju radoju, rada nasza> MLM 25 k. 267–268³⁷⁰ =

³⁶⁴ Ind. 15 (1451, 1466, 1481). Dok. z 1451: w grudniu 1466 KJ był w Kozienicach, wspomn. Jakub (pisarz gospodarski 1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408).

³⁶⁵ Z powołaniem na MLM 3 k. 83, zamiast k. 47v.

³⁶⁶ Po śmierci Piotra z Chrzóstowa biskupa przemyskiego (zm. 19 I 1452) KJ pisał z Litwy do kapituły przemyskiej w sprawie wyboru na nowego biskupa Mikołaja z Błażejowic.

³⁶⁷ Ind. 15 (1452, 1467, 1482), rok biz. 6960 (1452) i licznie wymienieni członkowie rady gospodarskiej nie pozostawiają wątpliwości, że dok. dla Mitka krewnego Niemiry Riazanowicza pochodzi z 1452.

³⁶⁸ Wydawca błędnie pod 1492. Ind. 15 (1452, 1467, 1482) i rok biz. 6960 wskazują na 1452. Lista świadków wymienia aż 13 osób, łatwo więc ustalić, że większość z nich zmarła przed 1492. Tylko przy jednej osobie błędnie podano tytuł urzędniczy: Jan Moniwidowicz nie był w tym czasie – jak wpisano – wojewodą wileńskim (urząd ten sprawował dopiero w 1458), a wojewodą trockim (1433–1458: ULit I s. 693; ULit II 1409; KorL s. 89). JawItin s. 9, niesłusznie dopuścił jako możliwy 1492.

³⁶⁹ Przywilej wpisano do MLM dwukrotnie. Oba teksty identyczne w treści. Trudno powiedzieć, czy to tylko powtórzenie, czy dok. wystawiono w dwóch egzemplarzach. Dok. (dokumenty?) wystawiono w 1452, na co wskazują rok biz. 6960, ind. 15 (1452, 1467, 1482) i wymienieni członkowie rady, m.in. Maciej biskup wileński (1422–1453: KorL s. 88), (Jan, Iwaszko) Gasztoldowicz wojewoda wileński (1443–1458: ULit I 1098), (Jan, Iwaszko) Moniwidowicz wojewoda trocki (1443–1458: ULit II 1409), Piotr (Pietrasz) Montygerdowicz marszałek ziemski (1434–1459: UDR XI 398) i wojewoda nowogrodzki, dalej Sudywoj (Wolimuntowicz) kasztelan wileński (1452–1459: UDR XI 364; według PSB XLV s. 355, kasztelan od 1451).

³⁷⁰ Dok. z 1452, na co wskazuje 6960 rok biz. oraz ind. 15 (1452, 1467, 1482) i wymienieni członkowie rady gospodarskiej, m.in. Maciej biskup wileński (1422–1453: KorL s. 88), (Jan, Iwaszko) Gasztoldowicz wojewoda wileński (1443–1458: ULit I 1098), Piotr (Pietrasz) Montygerdowicz marszałek ziemski (1434–1459: UDR XI 398) i Sudywoj (Wolimuntowicz) kasztelan wileński (1452–1459: UDR XI 364; według PSB XLV s. 355, kasztelan od 1451).

AktyJZRossii I 29 = LMetr XXV 238 = JawItin s. 9; 10 I: <*prikaz vsich panov*> MLM 3 k. 55–55v³⁷¹ = DokMJust s. 49 nr 9 = LMetr III s. 57 = JawItin s. 9, <*pri vsich panech*> [dwa dokumenty] MLM 3 k. 55–55v³⁷² = DokMJust s. 40 nr 11–12 = LMetr III s. 57, <*pri vsich panech*> MLM 3 k. 55v–56³⁷³ = DokMJust s. 49–50 nr 13³⁷⁴ = LMetr III s. 57)
 bmw. 8 I (<*pri vsich panech*> MLM 3 k. 56³⁷⁵ = DokMJust s. 50 nr 2 = LMetr III s. 58)
 Olkieniiki 15 I (MLM 3 k. 16v³⁷⁶ = DokMJust s. 16–17 nr 19 = LMetr III s. 31 = JawItin s. 9)
 Troki 11–15 II, 22 II [1452?, 1467?, 1482?], 22–24 II [1452 lub 1467] (11 II: PmP 51³⁷⁷ = MikaSt s. 53, przyp. 58, MLM 3 k. 14v–15³⁷⁸ = DokMJust s. 15 nr 5³⁷⁹ = LMetr III s. 30 = JawItin s. 9; 15 II: MLM 3 k. 56v–57³⁸⁰ = DokMJust s. 50 nr 13³⁸¹ = LMetr III s. 58 = JawItin s. 9; 22 II

³⁷¹ Rok biz. 6960, ind. 15 (1452, 1467, 1482) nie pozostawiają wątpliwości, że dok. wystawiono w 1452, wspomn. Jakub (pisarz gospodarski 1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408).

³⁷² Te dwa dokumenty wpisano zaraz po dok. z 10 I (MLM 3 k. 55–55v = LMetr III s. 57). Przy naszych wpisano tylko *togdy z'*, a więc wyraźnie wskazano na datę wpisu poprzedniego, podano miejsce wydania, tj. Wilno oraz imię Jakuba pisarza gospodarskiego (1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408).

³⁷³ Rok biz. 6960, ind. 15 (1452, 1467, 1482) nie pozostawiają wątpliwości, że dok. wystawiono w 1452, wspomn. Jakub (pisarz gospodarski 1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408).

³⁷⁴ Wydawca odczytał wprawdzie ind. 13, ale zamieścił uwagę (s. XI, przyp. 1), że powinna być ind. 15. Wydawcy LMetr odczytali ind. 15.

³⁷⁵ Rok biz. 6960 (ind. nie wpisano) wskazuje, że dok. wystawiono w 1452, wspomn. Jakub (pisarz gospodarski 1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408).

³⁷⁶ Ind. 15 (1452, 1467, 1482). Dok. z 1452: w styczniu 1467 KJ był w Polsce, wspomn. Michał (Kieżgajłowicz, tylko jako) kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 210; od 1459 też wojewoda wileński: ULit I 1100) oraz Jakub (pisarz 1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408).

³⁷⁷ W PmP podano Turobin jako miejsce wystawienia dok. W kop. zapisano nazwę miejscowości jako *Trobin*. Z itinerarium zgodne Troki. Niezgodny Turobin położony koło Urzędowa i Lublina.

³⁷⁸ Ind. 15 (1452, 1467, 1482). Dok. z 1452: wspomn. (Jan, Iwaszko) Moniwidowicz wojewoda trocki (1443–1458: ULit II 1409) oraz Kopot' (Kopeć) pisarz gospodarski (1446–1453: Hrusza s. 142–143; w UDR XI 864, od 1447, ale sądzę, że tylko pomyłkowo, zamiast 1449, na co wskazuje podana przez wydawców ind. 12).

³⁷⁹ DokMJust s. XII, pod datą 11 II 1467.

³⁸⁰ Ind. 15 (1452, 1467, 1482). Dok. z 1452, wspomn. Michał (Kieżgajłowicz, zm. 1476: UDR XI 210; ULit I 1100) oraz Moniwid (najpewniej Jan, Iwaszko, Moniwidowicz, zm. 1458: ULit I 1099).

³⁸¹ DokMJust s. XII, pod datą 15 II 1467.

[1452?, 1467?, 1482?]: MLM 3 k. 31³⁸² = DokMJust s. 29 nr 9³⁸³ = LMetr III s. 41 = JawItin s. 9³⁸⁴, [22 II 1452?, 1467?, 1482?]: MLM 3 k. 31³⁸⁵ = DokMJust s. 29 nr 10 = LMetr III s. 41, 22 II [1452 lub 1467]: MLM 3 k. 31v³⁸⁶ = DokMJust s. 29 nr 11³⁸⁷ = LMetr III s. 41; 24 II [1452 lub 1467]: [trzy dokumenty] MLM 3 k. 30³⁸⁸ = DokMJust s. 28 nr 7–9³⁸⁹ = LMetr III s. 40 = JawItin s. 9³⁹⁰)
 Wilno³⁹¹ 28 II [1452 lub 1467], 2–6 III, 7 III [1452 lub 1467], 11 [15?] III [1452?, 1467?, 1482?] (28 II [1452 lub 1467]: MLM 3 k. 27v³⁹² = DokMJust s. 26 nr 4 = LMetr III s. 38 = JawItin s. 9, 12³⁹³; 2 III: <pri [...] *panech, prikaz* [...] *panov*> MLM 3 k. 58–58v³⁹⁴ = ML 191A s. 188 = bez daty i bmw. DokMJust s. 51 nr 1 = LMetr III s. 60 nr 3, <s *naszoju vernoju radoju, s naszimi knjazmi i pany*> ArchivJ-Z 8/4 s. 25–26 nr 3³⁹⁵ = JawItin

³⁸² Ind. 15 (1452, 1467, 1482). W dok. nie ma informacji mogących uściślić rok jego wydania.

³⁸³ DokMJust s. XI, pod datą 22 II 1452.

³⁸⁴ Przyjął 22 II 1452.

³⁸⁵ Nie wpisano daty wystawienia dok., a jedynie zwrot *togdy z'*, nawiązujący do daty wpisu poprzedniego z 22 II ind. 15 (MLM 3 k. 31 = LMetr III s. 41).

³⁸⁶ Ind. 15 (1452, 1467, 1482). Dok. z 1452 lub 1467: wspomn. Jakub (pisarz gospodarski 1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408).

³⁸⁷ DokMJust s. XI, pod datą 22 II 1452.

³⁸⁸ Trzy dokumenty z 24 II ind. 15 (1452, 1467, 1482). Dokumenty z 1452 lub 1467: wspomn. Michał (Kieżgajłowicz kanclerz 1444–1476: UDR XI 210; wojewoda wileński 1459 – zm. 1476: ULit I 1100) oraz – tylko w pierwszym dok. – Jakub (pisarz gospodarski 1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408). Może z tego dnia pochodzą dwa inne dokumenty, wpisane zaraz po naszych (MLM 3 k. 30–30v = LMetr III s. 40), wprawdzie bez elementów chronologicznych, ale również wystawione w Trokach.

³⁸⁹ W DokMJust s. XI, wszystkie trzy dokumenty pod datą 24 II 1452.

³⁹⁰ Podał 24 II 1452.

³⁹¹ Dł XII/1 s. 123–124, pisał, że w lutym 1452 zmarli książęta Świdrygiełło oraz Michał Zygmuntowicz i zostali pochowani w katedrze wileńskiej. Nie napisał wyraźnie, czy KJ uczestniczył w pogrzebach, a jedynie że „oddał ich prochom szacunek”.

³⁹² Ind. 15 (1452, 1467, 1482). Dok. może z 1452: wspomn. Michał (Kieżgajłowicz, tylko jako) kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 210; od 1459 też wojewoda wileński: ULit I 1100).

³⁹³ Dopuścił jako możliwy 1467.

³⁹⁴ Ind. 15 (1452, 1467, 1482). Dok. z 1452: wystawiony dla Fedki Kozłowskiego kanclerza wielkiego księcia Świdrygiełły (książę zm. 10 II 1452: WdGen s. 20; Fedko z tytułem jego kanclerza 1444–1452 [tutaj]: UDR XI 209). Wspomn. Jakub (pisarz gospodarski 1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408).

³⁹⁵ Ind. 15 (1452, 1467, 1482), rok biz. 6770 (1452). Dok. dla Niemiry Riazanowicza wystawiono w 1452: wspomn. m.in. Sudywoj (Wolimuntowicz) kasztelan wileński (1452–

s. 9; 4 III [1452?, 1467?, 1482?]: <*pri vsich panech*> [dwa dokumenty] MLM 3 k. 54³⁹⁶ = DokMJust s. 49 nr 2–3³⁹⁷ = LMetr III s. 57 = JawItin s. 9, 12³⁹⁸; 6 III: JH I 11111 = KorM s. 164–165 nr 1 = SzwedaListyKJ s. 28 nr 16 = JawItin s. 9; 7 III [1452 lub 1467]: MLM 3 k. 29v³⁹⁹ = ML 191A s. 152 = DokMJust s. 28 nr 4 = LMetr III s. 40 = JawItin s. 9, 12⁴⁰⁰; 11 [15?] III [1452?, 1467?, 1482?]: MLM 3 k. 40v⁴⁰¹ = bmw. i bez daty ZakAkty 3/34 = DokMJust s. 37–38 nr 11⁴⁰² = LMetr III s. 48 = JawItin s. 10, 12, 15⁴⁰³)

Lejpuny 27 III (ArchivJ-Z 8/4 s. 101 nr 17⁴⁰⁴ = JawItin s. 10⁴⁰⁵)

bmw. 6 IV [1452?, 1467?, 1482?] (MLM 3 k. 16⁴⁰⁶ = DokMJust s. 17 nr 1 = LMetr III s. 31)

–1459: ULit I 364), Andrzej (Andruszko) Sakowicz namiestnik połocki (1444–1458: ULit I s. 721; KorL s. 96), Michał (Kieżgajłowicz, tylko jako) kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 210; od 1459 też wojewoda wileński: ULit I 1100), Piotr (Montygerdowicz) marszałek ziemski (1434–1459: UDR XI 398) oraz (Jan, Iwaszko) Gasztołdowicz wojewoda wileński (1443–1458: ULit I 1098).

³⁹⁶ Na tej samej karcie MLM wpisano dwa różne dokumenty z tą samą datą 4 III ind. 15 (1452, 1467, 1482). Dokumenty nie zawierają informacji, które mogłyby pomóc w uściśleniu daty rocznej.

³⁹⁷ W DokMJust s. XI, oba dokumenty pod datą 4 III 1452.

³⁹⁸ Dopuścił 1467 lub 1482, ale z powołaniem na MLM 3 k. 55, zamiast k. 54.

³⁹⁹ Ind. 15 (1452, 1467, 1482). Dok. z 1452 lub 1467: wspomn. Michał (Kieżgajłowicz kanclerz i wojewoda wileński, zm. 1476: UDR XI 210; ULit I 1100). Dokumentem tym KJ nadał pustą ziemię we włości wysokodworskiej (województwo trockie) skarbnemu (litewskiemu) Sieńce Kalenikowiczowi po jakimś Pierzgaile. Ów skarbnny znany tylko z naszego dok. (UDR XI 1452 – tu jako Sek skarbnny, pod datą [1452, 1477 lub 1482], ale chyba tylko pomyłkowo podano 1477, zamiast 1467).

⁴⁰⁰ Dopuścił też 1467.

⁴⁰¹ Ind. 15 (1452, 1467, 1482). Wspomn. Stanko Mordas, lecz nie potrafię go zidentyfikować. Pewnie ten sam wymieniony został w innym dok. KJ, wydanym między 29 VI 1440 a początkiem 1443: KJ potwierdził Stankowi Mordasowi nadanie przez wielkiego księcia Witolda dzierzawy jundiłowskiej (MLM 3 k. 2v = DokMJust s. 2 nr 16 = LMetr III s. 20).

⁴⁰² Tu i na s. XI, pod datą 15 III, w LMetr – 11 III.

⁴⁰³ Dopuścił jako możliwe też l. 1452, 1467, 1482. Wymienił także Wilno 15 III 1452, ale w cytowanym wydawnictwie nie udało się odszukać dok. (ArchivJ-Z 8/4 s. 101). Zob. też przyp. następny.

⁴⁰⁴ Ind. 15 (1452, 1467, 1482). W dok. wspomn. Paszek Dachnowicz starosta włodzimierski (znany tylko z 1452: ArchivJ-Z 8/4 s. 101, przyp. 1). Rozbiór II s. 39, podał, że w ArchivJ-Z 8/4 s. 101, są jeszcze dwa dokumenty KJ, wydane w Wilnie 15 III i 3 IV 1452, ale w cytowanym wydawnictwie nie odnalazłam tych dokumentów.

⁴⁰⁵ Z powołaniem na ArchivJ-Z 8/4 s. 10, zamiast 101, identyfikuje miejscowość jako Lepuny.

⁴⁰⁶ Indycja 15 (1452, 1467, 1482).

Wilno⁴⁰⁷ 20–25 IV (20 IV: JH I 11166 = SzwedaListyKJ s. 28 nr 17 = JawItin s. 10; 21 IV: or.pap.AR Dział XI nr 9 s. 15–16⁴⁰⁸ = kop.AR Dział XI nr 9 s. 14, <*pri vsich panech, pri rade*> MLM 3 k. 11v⁴⁰⁹ = DokMJust s. 12 nr 1 = LMetr III s. 27 = JawItin s. 10; 23 IV: <*nobilibus et boiariis [...] in conv. gen. congregates*> Wil 208⁴¹⁰ = JawItin s. 10; 25 IV: <*pri tom byli vsi panove rada*> Wil 209⁴¹¹ = JawItin s. 10; bdd.: <wyjazd z Litwy do Sandomierza przez Brześć Litewski> Dł XII/1 s. 128)
 Brześć Litewski [między 25 IV a 17 V] (<przyjazd z Litwy, wyjazd do Parczewa> Dł XII/1 s. 128 = JawItin s. 10⁴¹²)
 Parczew [między 25 IV a 17 V] (<przyjazd z Brześcia Litewskiego, wyjazd do Lublina> Dł XII/1 s. 128 = JawItin s. 10)
 Lublin 17–24 V (bdd.: <przyjazd z Parczewa> Dł XII/1 s. 128; 17 V: Knigi 158 = MS I 146 = MS V 683 = ZDM IV przy nr 998 = KM 5/A-B/1

⁴⁰⁷ JawItin s. 10, wymienił 3 IV 1452 pobyt w Wilnie z powołaniem na MLM 3 k. 2v, lecz nie ma tam zapiski z tego dnia.

⁴⁰⁸ Ind. 15 (1452, 1467, 1482). Datę wydania tego dok. wyjaśnia jego treść: KJ polecił (województwie trockiemu Janowi, Iwazskowi) Moniwidowiczowi oraz Pietraszowi namiestnikowi w Oniksztach wprowadzić (marszałka Ludwika) Radziwiła Ościkowicza w dobra w Oniksztach. Osoba Moniwidowicza wskazuje jednoznacznie na 1452 (zm. 1458: ULit II 1409; PSB XXI s. 660). Z. Wojtkowiak, Urzędnicy zarządu lokalnego na Litwie. Tytułatura zarządców powiatowych przed reformą administracyjną z lat 1565–1566, SŻ 24, 1979, s. 150 i przyp. 39, pisał, że formularz dok. nie wzbudza podejrzeń, chociaż między 1444 a 1463 Ludwik Radziwiłł Ościkowicz nie występował – jak to miało miejsce wcześniej i później – w innych znanych źródłach z tytułem marszałka (UDR XI 397 oraz ULit II s. 628, podali, że pełnił on urząd marszałka ziemskiego 1433–1434 i ponownie 1463–1474; był on 1420–1428 oraz w 1440 marszałkiem dworskim: UDR XI 481). Z. Wojtkowiak zwrócił też uwagę na Pietrasza namiestnika w Oniksztach. Wątpliwość wzbudza przerwanie przez niego linii Ościkowiczów na „mamiestnictwie” oniksztyńskim.

⁴⁰⁹ Ind. 15 (1452, 1467, 1482). Dok. zapewne z 1452: wspomn. Jakub pisarz gospodarski (1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408). Mało prawdopodobny wydaje się 1467: KJ jeszcze 20 IV 1467 był w Grodnie, potem przez Drohiczyn i Radom zmierzał do Piotrkowa.

⁴¹⁰ KorL s. 69–70, udowodniła, że zwrot *convencio generalis* oznacza zebranie rady gospodarskiej, a nie sejmku Wielkiego Księstwa. Treść tego dok. jest ważna dla datowania dok. z 25 IV (Wil 209), krótko ją omówię. Jest to jedyne znane nadanie KJ dla kościoła katedralnego wileńskiego, a dokładniej dla rektora jego szkoły, który otrzymał 8 kóp groszy rocznie z karczem wileńskich.

⁴¹¹ Ind. 15 (1452, 1467, 1482). Itinerarium dopuszcza wszystkie te lata, ale mandat wydano zapewne w 1452, tj. wkrótce po dok. z 23 IV tego roku (zob. przyp. poprzedni). Mandatem naszym KJ polecił horodniczemu wileńskiemu Iwazskowi Podbipięcie (znanemu tylko z tego dok.: ULit I 320) wypłacać rektorowi szkoły katedralnej w Wilnie co roku 8 kóp groszy z karczem wileńskich.

⁴¹² JawItin wlicza pobyt w Brześciu 20 V 1452, według MLM 3 k. 34v (zob. niżej, Dodatek II: Przekazy źródłowe nieuwzględnione w itinerarium).

52 = JawItin s. 10; 24 V: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Lublin Z 4 k. 85 = JawItin s. 10⁴¹³; bdd.: <wyjazd do Zawichostu> Dł XII/1 s. 128) Zawichost [między 24 a 27] V (<przyjazd z Lublina, wyjazd do Sandomierza> Dł XII/1 s. 128)

Sandomierz 27 V – 3 VI (27 V: <przyjazd z Zawichostu, pobyt 7 dni> Dł XII/1 s. 128⁴¹⁴; 28 V: Dł XII/1 s. 127⁴¹⁵; 2 VI: Knigi 157 = MS I 147; 3 VI: <wyjazd do Nowego Korczyna przez Koprzywnicę> Dł XII/1 s. 128)

Koprzywnica [między 3 a 7] VI (<przyjazd z Sandomierza, wyjazd do Nowego Korczyna> Dł XII/1 s. 128)

Nowy Korczyn 7 VI (7 VI: <przyjazd z Koprzywnicy>; bdd.: <wyjazd do Krakowa> Dł XII/1 s. 128)

Kraków 8 VI – 9 VII (bdd.: <przyjazd z Nowego Korczyna, pobyt ponad miesiąc> Dł XII/1 s. 128, 133; 8 VI i n.: <Boże Ciało i dni następne> Dł XII/1 s. 129–133; 9 VI: <sąd ndw.> SPPP II po nr 3480 (XIV.407)⁴¹⁶; 13 VI: Knigi 160 = MS I 148; 14 VI: Knigi 163 = MS I 149; 15 VI: or.Bit A 70 = ArchSang II 152 = KatNiew 74; 16 VI: or.Bud 14564 = Knigi 162 = SrokaDok II 112 = MS I 150 = MS IV 8713 = SprW 101 = bmw. i bez daty LustrKrak 1564/2 s. 107⁴¹⁷, s. 146 nr 125; 17 VI: or.AGAD 3535 = BOss rps 2787/III s. 32–34 = WiśnSand s. 203–204 = LustrSand 1789/1 s. 19, s. 315 nr 27 = TN XVIII 104 = KM 5/A-B/1 55; 21 VI: or.ANMPKw 36 = KatNMP 67 = KM 5/A-B/1 56; 23 VI: Knigi 165 = MS I 151, <sąd ndw.> SPPP II przed nr 3483 (431); 24 VI: JH I 11284 = SzwedaListyKJ s. 28 nr 18; 26 VI: <sąd ndw.> or.ASzcz 44 = DokSZK 224, <sąd ndw. w obecności KJ> SPPP II przed nr 3484 (436) – 3484, <sąd ndw. w obecności KJ> SPPP II 3649⁴¹⁸ = DokSZK 225; 27 VI: <sąd ndw.> SPPP II przed nr 3486 (440) = KTyn II 203⁴¹⁹; 29 VI: Knigi 168 = MS I 152; 2 VII: MS IV 20852 = MS IVS 862 = KM 5/A-B/1

⁴¹³ Sygnalizował niepotrzebnie wątpliwość, że dok. został „wystawiony po wyjeździe króla?”, ale chodzi przecież o sąd ndw. w obecności KJ.

⁴¹⁴ Król przybył do Sandomierza w sobotę „in vigilia Pentecostes”. W Dłpol 12 s. 144, pominięto informację, że była to sobota.

⁴¹⁵ Pisał, że KJ, jeszcze bawiąc na Litwie, zaprosił za pośrednictwem swojego posła panów wielkopolskich do Sandomierza na 28 V.

⁴¹⁶ Wpis znany z selektów A. Helcla – nie notuje żadnej rozpatrzonej przez sąd w tym dniu (piątek, nazajutrz po Bożym Ciele) sprawy.

⁴¹⁷ Tutaj zapewne wspomn. ten sam przywilej dla klasztoru w Lechnicy: król Kazimierz przyznał kartuzom ze Starej Wsi na Spiszu (klasztor znajdował się w Lechnicy) uposażenie na żupach Bochni.

⁴¹⁸ Według okazanego w sądzie grodzkim krakowskim oryginału dok. sądu ndw. – z błędną datą roczną 1457.

⁴¹⁹ Rozprawa sądu ndw. odbyła się 27 VI, a dok. wystawiono dzień później (w KTyn opublikowano dok. oraz – wydaną w SPPP – zapiskę z księgi ziemskiej krakowskiej).

- 58, Bersz III 3 = Knigi 166 = bmw. i bdd. Bersohn 386 = MS I 153; 3 VII: Knigi 171 = MS I 154; 5 VII: KM 5/A-B/1 59 = BOss rps 165 k. 28–28v = KętrzOss I s. 288 nr 11, or.AGAD 6657 = KM 5/A-B/1 60; 6 VII: ABożegoCiała Metrica Conventus ss. Corporis Christi Casimiriae ad Cracoviam s. 51 = KM 5/A-B/1 62, BOZ 32 s. 277, 664; 6 lub 7 VII: AHCap s. 450–451 = Zakony I/1 s. 399⁴²⁰ = IA 2739⁴²¹; 8 VII: Knigi 170 = MS I 155, Knigi 175 = MS I 156; 9 VII: <wyjazd do Miechowa> Dł XII/1 s. 133)
- Słomniki 9 VII (or.AGAD 8725 = BOZ 32 s. 277–278, 664)
- Miechów [między 9 a 15] VII (<przyjazd z Krakowa, wyjazd do Przedborza> Dł XII/1 s. 133)
- Przedbórz [między 9 a 15] VII (<przyjazd z Miechowa, wyjazd do Małogoszczy> Dł XII/1 s. 133)
- Małogoszcz [między 9 a 15] VII (<przyjazd z Przedborza, wyjazd przez inne zwyczajowe miejsca do Łęczycy> Dł XII/1 s. 133⁴²²)
- Zgierz 15 VII (JH I 11317 = SzwedaListyKJ s. 28 nr 19)
- Łęczycza 18–26 VII (bdd.: <przyjazd z Małogoszczy i innych zwyczajowych miejsc> Dł XII/1 s. 133; 18 VII: Knigi 172 = MS I 157; 26 VII: <wyjazd do Nieszawy> Dł XII/1 s. 133)
- Nieszawa [Stara zamek Dybów]⁴²³ 26–31 VII [z przerwą na wyjazd do Torunia 28 VII] (bdd.: <przyjazd z Łęczycy> Dł XII/1 s. 133; 26 VII:

⁴²⁰ List KJ do Jana Kapistrana. Tutaj pod datą 6 VII (z powołaniem na ABernardynów rps W–16 s. 66).

⁴²¹ Pod datą 7 VII (z powołaniem na: *Annales Minorum seu trium ordinum a s. Francisco instituorum*, coll. L. Wadding, wyd. L.M. Bello, t. XII, Roma 1735, s. 139).

⁴²² Wymienił dość szczegółowo etapy podróży KJ z Krakowa do Łęczycy. Najkrótsza trasa biegła przez Miechów, Małogoszcz i Przedbórz. Długosz pisał jednak o przejeździe z Miechowa do Przedborza, potem KJ zawrócił z drogi, by pojechać do Małogoszczy.

⁴²³ Relacja strony polskiej mówi o spotkaniu KJ z wielkim mistrzem Zakonu Niemieckiego pod Toruniem (DanSkarb II 1902 = IA 2744). Rozmowy toczyły się w obu tych miastach, w Toruniu i w Nieszawie, a rozpoczęły się w Nieszawie 22 VII od spotkania Polaków z gdańszczanami (DanSkarb II 1901 = IA 2742). Por. też JH I 11332: 29–31 VII rozmowy panów polskich z przedstawicielami Zakonu w Nieszawie. Spotkanie uzgadniano od czerwca 1452 (JH I 11284 = SzwedaListyKJ s. 28 nr 18: list KJ z 24 VI, w którym przedstawił wielkiemu mistrzowi propozycję osobistego spotkania; SzwedaOrg s. 355 nr 102: poseł ten spotkał się z wielkim mistrzem 1 VII; zob. też JH I 11317 = SzwedaListyKJ s. 28 nr 19: list KJ z 15 VII, w którym, odpowiadając na list wielkiego mistrza przysłany tego dnia, proponował spotkanie przesunąć z dnia św. Jakuba [25 VII] na dzień następny). Por. też list z 7 X 1452 wielkiego mistrza do mistrza inflanckiego, w którym Ludwik Erlichshausen pisał, że spotkał się z KJ najpierw 25 VII w Toruniu (!, chyba chodzi o spotkanie w Nieszawie Starej – GR), 27 VII na zamku Dybów, a 30 VII KJ przybył na zaproszenie wielkiego mistrza do Torunia i tu uzgodniono następny wspólny zjazd w Toruniu na 29 IX, który potem KJ odwołał (WapDz III s. 141–142).

JH I 11317⁴²⁴ = SzwedaListyKJ s. 28 nr 19, LustrWlkp 1564/1 s. 127 = LustrWlkp 1564/2 s. 282 nr 55; 27 VII: <podejmuje wielkiego mistrza Zakonu Niemieckiego> Dł XII/1 s. 133 – <reces> AStP III s. 419–421⁴²⁵; 28 VII: <spotkanie KJ z dostojnikami Zakonu zapraszającymi do Torunia na 30 VII> SzwedaOrg s. 260, <wyjazd do Torunia> Dł XII/1 s. 133; 29 VII: Knigi 173 = MS I 158 = MS IV 488 = MS IVS 864; 31 VII: or.AGAD 3536 = MS IIS 67; bdd.: <wyjazd przez zwyczajowe miejsca do Gniezna> Dł XII/1 s. 134)

Toruń 28 VII (<przyjazd z Nieszawy na spotkanie z wielkim mistrzem> Dł XII/1 s. 133, *pod T.* DanSkarb II 1902⁴²⁶ = IA 2744)

Gębice 2–4 VIII (2 VIII: HU VIII 170 = JH I 11341 = SzwedaListyKJ s. 28 nr 20; 4 VIII: DanSkarb II 1902 = IA 2744)

Gniezno⁴²⁷ [po 4 VIII?] (27 VII [!]: <przyjazd z Nieszawy i innych zwyczajowych miejsc>; bdd.: <wyjazd do Sieradza> Dł XII/1 s. 134)

Poznań 7–11 VIII (7 i 11 VIII: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Poznań Z 17 k. 74v–75 = GąsWlkp s. 190; 8 VIII: Kapiciana pułdo 3 s. 129–130 nr 48⁴²⁸ = Vit 127; 10 VIII: JH I 11352 = SzwedaListyKJ s. 28 nr 21)

Kalisz [15 lub 22 albo między 15 a 22] VIII, między 16 a 21 VIII – 23 VIII ([15 lub 22 albo między 15 a 22] VIII: MK 10 k. 94–94v⁴²⁹ = ML IVB 9 k. 21–21v = bmw. i bez daty MK 83 k. 452–453 = Knigi 174 = MS I 159 = MS V 1772; między 16 a 21 VIII: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Kalisz Z 11 k. 190v⁴³⁰ = GąsWlkp s. 180, 190; 23 VIII: <wyjazd do Sieradza> Dł XII/1 s. 135)

Sieradz⁴³¹ 29 VIII – 3 IX (bdd.: <przyjazd z Gniezna> Dł XII/1 s. 134, <przyjazd z Kalisza na *conv. gen.*> Dł XII/1 s. 135–138; 29 VIII: MS

⁴²⁴ List KJ do wielkiego mistrza z 15 VII tego roku, w którym zapowiadał ich osobiste spotkanie 26 VII w Nieszawie.

⁴²⁵ Rozbiór II s. 44, zwrócił uwagę, że reces toruński potwierdza relację Długosza, bo również podał, że 27 VII wielki mistrz udał się do Nieszawy na spotkanie z KJ.

⁴²⁶ List KJ do wielkiego mistrza z 4 VIII tego roku „po odbytych z nim zjeździe pod Toruniem”.

⁴²⁷ Pewności nie mam, ale wydaje się bardziej logiczna trasa przejazdu z Nieszawy przez Gębice do Gniezna i Poznania, a nie podróż z Nieszawy do Gniezna, potem do Gębic.

⁴²⁸ Dok. sędziego i podsędka drohickich, wpisany do ksiąg ziemskich drohickich 3 V 1563, w którym znalazła się wzm. o mandacie KJ z 8 VIII 1452: polecił staroście drohickiemu dokonać rozgraniczenie dóbr Borychowo w ziemi drohickiej.

⁴²⁹ Tutaj i w ML *f. 3 infra octavas Assumpcionis Marie*. MS i Knigi pod datą [15–22 VIII]. ZawKon s. 425, sądzi, że zamiast *infra* powinno być zapewne *in*.

⁴³⁰ *Infra octavas Assumpcionis Virginis Marie*, 1452.

⁴³¹ Długosz trzykrotnie pisał pod 1452 o wyznaczeniu terminu zjazdu walnego w Sieradzu na 24 VIII (Dł XII/1 s. 129, 132, 134). Relację Zakonu Niemieckiego ze zjazdu zob. Kodex dyplomatyczny Litwy, wyd. E. Raczyński, Wrocław 1845, s. 110, pomyłkowo pod datą 1410

- IV 6312 = MS IVS 865; 1 IX: Knigi 178 = MS I 160, <in conv. gen.> Knigi 180 = MS I 161, BOZ 32 s. 977⁴³²; 2 IX: or.AGAD 106⁴³³ = KP IV 35 = Inv s. 58 = IA 2750, <in conv. gen.> Bersz III 4 = Knigi 169 = bmd. Bersohn 387 = MS I 162, Knigi 177 = MS I 163 = Str III s. 200 nr 142, <in conv. gen.> Knigi 179 = MS I 164, <in conv. gen.> kop.APPń Akta m. Kalisz I/3 = MS V 5556⁴³⁴; 3 IX: <wyjazd do Kozienic przez Szadek> Dł XII/1 s. 138–139)
- Szadek [po 3] IX (<przyjazd z Sieradza, wyjazd do Inowłódza> Dł XII/1 s. 139)
- Inowłódz [po 3] IX (<przyjazd z Szadka, wyjazd do Kozienic> Dł XII/1 s. 139)
- Kłwów 5 IX (BRacz rps 85 k. 118 = MS IV 18964 = MS IVS 866 = PoczŁęcz s. 153)
- Kozienice [po 5] IX, 8 IX (<przyjazd z Inowłódza> Dł XII/1 s. 139; 8 IX: <wyjazd na Litwę> Dł XII/1 s. 139 = JawItin s. 10)
- Grodno (w G., koło G.) 8–13 XI (bdd.: <przyjazd z Kozienic na Litwę, z powodu zarazy nie jedzie do Wilna lub Trok, lecz poluje *circa* G. i przebywa w lasach> Dł XII/1 s. 139 = JawItin s. 10; 8 XI: Inv s. 258⁴³⁵ = TN XVIII 109 = BOZ 32 s. 278–279, 816 = JawItin s. 10; 11 XI: Dł XII/1 s. 145 = JawItin s. 10; 13 XI: or.AGAD 6658 = KM 5/A-B/1 69 = JawItin s. 10⁴³⁶; bdd.: AStP III 267⁴³⁷, or.APTor 1308 = AZP s. 145 nr 60⁴³⁸, or.BOss 236⁴³⁹ = OssPoh 158)⁴⁴⁰

(Rozbiór II s. 45). Długosz pisał, że w Sieradzu KJ złożył pisemne zobowiązanie, że po upływie roku zatwierdzi prawa i przywileje Królestwa; zobowiązanie to umieszczono w szkatułce i opatrzone pieczęciami obecnych na naradzie 8 dostojników, następnie szkatułkę przekazano w ręce arcybiskupa gnieźnieńskiego (Dł XII/1 s. 136, 162 – szkatułkę przyniesiono na zjazd w Piotrkowie [24 VI – 3 VII 1453] i odczytano dok. króla).

⁴³² Tu pomyłkowo jako miejsce wydania Buda.

⁴³³ Dok. obecnych w Sieradzu książąt polskich, którzy zawarli rozejm z KJ.

⁴³⁴ Błędnie 3 IX.

⁴³⁵ *Ante festum s. Martini*, 1452.

⁴³⁶ Błędnie ustalił pobyt w Wilnie do 15 XI.

⁴³⁷ List Związku Pruskiego do kanclerza Jana Taszki Koniecpolskiego z 28 XI 1452, w którym pytano m.in. o przebieg poselstwa Zakonu Niemieckiego do KJ przebywającego w Grodnie.

⁴³⁸ Odpowiedź kanclerza Jana Taszki Koniecpolskiego (z 11 XII) na list Związku Pruskiego z 28 XI (zob. przyp. poprzedni), w którym opisał przebieg poselstwa Zakonu Niemieckiego do KJ do Grodna. ZawKon s. 243, przypominała relację wysłanników Zakonu z ich spotkania z KJ w Grodnie (J. Caro, *Geschichte Polens*, t. V, Gotha 1886, s. 20, przyp. 1, z powołaniem na zbiory archiwum królewskiego).

⁴³⁹ Zachowany tylko fragment dok.

⁴⁴⁰ JawItin s. 10, błędnie wymienił pobyt KJ w Łucku 22 XI 1452 z powołaniem na AktyJZRossii I 30 (tego dnia w Łucku wystawił dok. Świdrygiełło).

Troki 25 XII – 5 I 1453 (<Boże Narodzenie, przyjazd z polowań i lasów>
Dł XII/1 s. 151 = JawItin s. 10⁴⁴¹)

1453

Troki [cd.] 5 I (5 I: AGZ XIV 2749 (1) = AGZ X 103 = JawItin s. 10,
AGZ XIV 2749 (2) = AGZ X 104 = JawItin s. 10; bez daty: CE I/2 125⁴⁴²)

Wilno 21 III [1453 lub 1492], 11 IV [1453?], 15 IV (21 III [1453 lub
1492]: DanSt s. 53–59⁴⁴³ = ZbLit s. 55–57 = AktyZapRos 55 = ChPr II
s. 23–25 = IA 2789 = BalCorpus s. 352 nr 345; 11 IV [1453?] zob. Wilno
11 IV [1449 lub 1453] = JawItin s. 10⁴⁴⁴; 15 IV: MLM 3 k. 17⁴⁴⁵ =
DokMJust s. 17 nr 4 = LMetr III s. 32 = JawItin s. 10⁴⁴⁶)

Żyżmory 20 IV (MLM 3 k. 17⁴⁴⁷ = DokMJust s. 17 nr 6⁴⁴⁸ = LMetr III
s. 32 = JawItin s. 10)

Ejszyszki 2 V (ACap II 502 = JawItin s. 10)

bmw. 2 V (MLM 3 k. 19v⁴⁴⁹ = DokMJust s. 19 nr 11 = LMetr III s. 33)

Bielica 3 V (MLM 3 k. 54v⁴⁵⁰ = DokMJust s. 48 nr 15 = LMetr III s. 57 =
JawItin s. 10)

bmw. 3 V (MLM 3 k. 30⁴⁵¹ = DokMJust s. 28 nr 5 = LMetr III s. 40)

⁴⁴¹ Niestusznie wymienił pobyt KJ w Trokach już 27 XI.

⁴⁴² List KJ do panów polskich w sprawie przyszłego zjazdu z Litwinami w Parczewie i zjazdu w Piotrkowie zwołanego na 24 VI.

⁴⁴³ Daniłowicz nie zaproponował daty rocznej, w ZbLit – pod 1492, w AktyZapRos i ChPr – 1453 lub później, w IA – (1453?), BalCorpus – 21 III lub później, 1453. Ostatnia propozycja jest chyba tylko pomyłką, bo data dzienna nie budzi wątpliwości.

⁴⁴⁴ Pod 11 IV 1453.

⁴⁴⁵ Ind. 1 (1453, 1468, 1483). Dok. z 1453: w kwietniu 1468 KJ był w Polsce, wspomn. Michał (Kieżgajłowicz) kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 210; od 1459 też wojewoda wileński: ULit I 1100).

⁴⁴⁶ Z powołaniem na MLM 3 k. 11v, zamiast k. 17.

⁴⁴⁷ Ind. 1 (1453, 1468, 1483). Dok. z 1453: w kwietniu 1468 KJ był w Polsce, wspomn. Michał (Kieżgajłowicz) kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 210; od 1459 też wojewoda wileński: ULit I 1100).

⁴⁴⁸ DokMJust s. XI, pomyłkowo 2 IV.

⁴⁴⁹ Ind. 1 (1453, 1468, 1483). Dok. z 1453: wspomn. Michał (Kieżgajłowicz kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 210) oraz Kopot' (Kopeć, pisarz 1446–1453: Hrusza s. 142–143; w UDR XI 864, od 1447, ale sądzę, że tylko pomyłkowo, zamiast 1449, na co wskazuje podana przez wydawców ind. 12). W maju 1468 KJ był w Polsce.

⁴⁵⁰ Ind. 1 (1453, 1468, 1483). Dok. z 1453: w maju 1468 KJ był w Polsce, wspomn. Michał (Kieżgajłowicz, tylko jako) kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 210; od 1459 też wojewoda wileński: ULit I 1100).

⁴⁵¹ Ind. 1 (1453, 1468, 1483). Dok. zapewne z 1453: w maju 1468 KJ był w Krakowie, wspomn. Hryń (pewnie Hryńko Chodkowicz, Wołłowicz, koniuszy litewski 1451–1459: UDR XI 233).

Wilno po 9 V (Dł XII/1 s. 154⁴⁵² = JawItin s. 10⁴⁵³)
 Skidel 11 V [1453 lub 1483] (MLM 3 k. 7⁴⁵⁴ = LMetr III s. 24 = JawItin s. 10⁴⁵⁵)
 Grodno⁴⁵⁶ 19 V (HruszKij s. 4⁴⁵⁷)
 Litwa lato (LEK XI 296⁴⁵⁸ = DanSkarb II 1907 = IA 2828)
 Parczew⁴⁵⁹ 3–9 VI (3 VI: <przyjazd z Litwy na zjazd, *conv.*, polsko-litewski> Dł XII/1 s. 157 = JawItin s. 10 – MPH III s. 213⁴⁶⁰ [Rocznik Chotelskiego]; 5 VI: <sąd ndw. *in conv. gen.*> KGZ Lublin 4 Z k. 122 = PawSejm Dodatki s. LVI nr 176; 6 VI: <reces> AStP III 412–413⁴⁶¹ –

⁴⁵² Podał, że KJ uczestniczył w pogrzebie biskupa wileńskiego Macieja, który zm. 9 V, pochowany w katedrze wileńskiej.

⁴⁵³ Podał: 7 lub 9 V (według Długosza).

⁴⁵⁴ Ind. 1 (1453, 1468, 1483). Dok. dla Sawy sokolnika pewnie z 1453, choć nie można wykluczyć 1483: w 1468 KJ był w Koronie, a w maju 1483 w Wilnie, ale nie znam itinerarium KJ między 5 a 12 V. Nie można wykluczyć podróży do Grodna i pobytu w Skidlach (choć znaczna odległość – około 140 km w linii prostej dzieląca Wilno i Skidle – czyni taką szybką podróż mało prawdopodobną). W dok. wspomn. pan Towciłowicz, a więc pewnie (Jan alias) Totwił (Towciwił, Montowtowicz), który w znanych źródłach występował od 1440, w 1481 był krajczym litewskim, jego następcą na urzędzie wspomn. 27 VII 1486 (UDR XI 263–264; KorL s. 90).

⁴⁵⁵ Sygnalizował wątpliwą identyfikację: Skidel?

⁴⁵⁶ Późny powrót KJ z Litwy do Korony tłumaczy się zamachem na jego życie dokonanym na Litwie, o czym pisał Długosz, cytując mowę Oleśnickiego do KJ. Według tej relacji KJ został ciężko ranny i chorował 10 tygodni (Dł XII/1 s. 161). Długosz jeszcze raz, pod 1456, wspominał ogólnie (ten sam) zamach, pisząc o niebezpieczeństwie utraty życia, którego KJ szczęśliwie uniknął (Dł XII/1 s. 258). Zamach potwierdzają trzy relacje Zakonu, dwie z 17 VI i jedna z 19 VI 1453 (JH I 12035, 12036, 12126 = WapDz III s. 193, przyp. 8). Zob. też Rozbiór II s. 55. BisGórZb s. 14 i przyp. 10, przedstawił rozbieżne opinie badaczy na ten temat, sam uznał wiadomość o zamachu z 1453 za zmyśloną, podkreślał, że pewny jest tylko spiszek z 1446, ujawniony zresztą przed zamachem.

⁴⁵⁷ Ind. 1 (1453, 1468, 1483). Dok. z 1453: wspomn. Aleksander Włodzimierzowicz książę kijowski (1441 – zm. 1454: KorM s. 178).

⁴⁵⁸ Relacja spisana 7 VIII 1453 z pobytu wysłanników landmistrza inflanckiego u KJ na Litwie.

⁴⁵⁹ W czasie pobytu KJ na Litwie, po śmierci arcybiskupa gnieźnieńskiego Władysława Oporowskiego (zm. 11 III 1453), ustalono, że zjazd w Parczewie odbędzie się 15 dni po Zielonych Świątach (Dł XII/1 s. 153). Święto to przypadało w 1453 dnia 20 V, a więc zjazd wyznaczono na 4 VI (Dłpol 12 s. 172, przyp. 14, pomyłkowo: 5 VI). W liście KJ do panów polskich mowa jest o wyznaczeniu zjazdu w Parczewie dwa tygodnie, lub krótko po (tych dwóch tygodniach) po Zielonych Świątach (CE I/2 125). Natomiast biskup krakowski Zbigniew Oleśnicki wzywał posłów Związku Pruskiego na zjazd do Parczewa na najbliższe Zielone Świątki, tj. 21 V (APTor 1345 – dwa oryginały pod tą samą sygnaturą = AZP s. 147 nr 73 = GórTor s. 181–183 nr 1).

⁴⁶⁰ Rocznik Chotelskiego też odnotował zjazd w Parczewie pod datą 3 VI.

⁴⁶¹ Relacja ze spotkania posłów Zakonu Niemieckiego i Związku Pruskiego z KJ (zob. Rozbiór II s. 54–55).

bdd. Dł XII/1 s. 160–161; 7 VI: <*in conv. gen.*> or.BCz 507⁴⁶² = BJag rps 5377/II k. 372–375v = Grünhagen u. Markg s. 594–597 nr 22 = Inv s. 25⁴⁶³ = IA 2809 = KatBCz I 558, <*in conv. gen.*, pokój wieczysty z Januszem księciem oświęcimskim> or.BCz 508 = Grünhagen u. Markg s. 597–600 nr 23 = IA 2810 = KatBCz I 559 = TN XVIII 128 = BOZ 31 s. 636–637; 9 VI: <wyjazd do Piotrkowa przez Lublin> Dł XII/1 s. 162) Lublin 11–12 VI (bdd.: <przyjazd z Parczewa w drodze do Piotrkowa> Dł XII/1 s. 162; 11 VI: AGZ IX 56 = AGZ XIV 2868 = AGZ X 106, <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Lublin Z 4 k. 124; 12 VI: kop.AALn Rep. 60 A 22 k. 439–440v = BPANKw rps 2353 s. 4, kop.APLn Dokumenty m. Lublina 65 = MS IV 17183 = MS IVS 870 = RiabMat 36, 146, 289 = KatLn I 65 = KM 5/W 23; bdd.: <wyjazd do Kazimierza> Dł XII/1 s. 162)

Kazimierz [Dolny, między 12 a 24] VI (<przyjazd z Lublina, wyjazd do Solca> Dł XII/1 s. 162)

Solec [nad Wisłą, między 12 a 24] VI (<przyjazd z Kazimierza, wyjazd do Opoczna> Dł XII/1 s. 162)

Opoczno [między 12 a 24] VI (<przyjazd z Solca, wyjazd do Piotrkowa> Dł XII/1 s. 162)

bmw. 24 VI (LustrKrak 1659–1664/1 s. 35 = LustrKrak 1659–1664/3 163) Piotrków⁴⁶⁴ 24 VI – 3 VII (24 VI: <przyjazd z Opoczna na *conv. gen.*> Dł XII/1 s. 162–164, <*in conv. gen.*> or.BOss 557 = AGZ V 132 = OssPoh 159 = MichPod s. 76; 30 VI: <*in conv. gen.*> or.AGAD 110⁴⁶⁵ = KP IV 36, <potwierdza stanom i poddanym Królestwa wszystkie prawa oraz przywileje, nadane przez swoich poprzedników, *in parlamento gen.*⁴⁶⁶> oryginałyAGAD 4645, 6661⁴⁶⁷ = or.BCz 509 = CE III 52 = ProchMat

⁴⁶² Dok. księcia oświęcimskiego Janusza IV, który ofiarował KJ przymierze.

⁴⁶³ Błędnie 25 I.

⁴⁶⁴ Zjazd w Piotrkowie zwołano na 24 VI (m.in. Dł XII/1 s. 159–160 – termin wyznaczono na czerwcowym zjeździe w Parczewie; zob. też CE I/2 125). Wzm. o zjeździe w Piotrkowie także m.in. w ACap I 416.

⁴⁶⁵ Dok. książąt opolskich Bernarda, Bolesława V i Mikołaja, którzy zawarli rozejm z KJ.

⁴⁶⁶ Zgromadzenie, na którym dok. wystawiono, nazwano *parlamentum*, a nie – jak najczęściej za panowania KJ – *convencio* lub *convencio generalis*. Wyjątkowość zgromadzenia wynikała z faktu wystawienia przez KJ przywileju ogólnego.

⁴⁶⁷ O dokumencie zob. P. Węcowski, Projekt potwierdzenia praw przez Kazimierza Jagiellończyka z 1447 roku, w: Narodziny Rzeczypospolitej. Studia z dziejów średniowiecza i czasów wczesnonowożytnych, red. W. Bukowski i T. Jurek, t. II, Kraków 2013, s. 1349–1363. Badacz ten wyjaśnił, że dok. KJ wpisany do MK 10 k. 4v–6 (MS I 168 = Knigi 9), znany w drugiej wersji zachowanej w TN XVIII 58 – tu z datą 1447 (ta druga wersja zaczerpnięta z jakiegoś kodeksu przechowywanego w Archiwum Stanisława Augusta Poniatowskiego), jest ledwie projektem przywileju KJ, przygotowywanego może już w 1446, albo – co

- 144 = PtaszOpis s. 217 nr 68 = KatBCz I 560 = WoźnStar s. 15, s. 137 nr 1 = bez daty JusPol s. 264 = BalCorpus s. 332 nr 153 = BOZ 31 s. 145–146 – Dł XII/1 s. 164 + fot. <http://www.polska.pl/archiwa/sredniowiecze> + fot. <http://www.trybunal.gov.pl/wszechnica/wystawa/slide.htm> + fot. <http://www.polska.pl/archiwa/sredniowiecze> [or. 1], <*in conv. gen.*> or.BCz 510 = CE III 53 = Knigi 210 = Inv s. 169 = IA 2815 = MS I 167 = KatBCz I 561 = BOZ 31 s. 2–3; 1 VII: <*in conv. gen., in parlamento gen.*> Knigi 182 = MS I 169; 2 VII: or.AGAD 111⁴⁶⁸ = KP IV 37 = Inv s. 58 i 230, or.APPń Akta m. Krotoszyn I/1 = KrotDz s. 31–32, 337–339, <*in conv. gen.*> or.BCz rps 403 s. 930⁴⁶⁹ = CE III 54 = SzwedaListyKJ s. 28 nr 22; 3 VII: kop.APTor 1369/1⁴⁷⁰ = GórTor s. 184–185 nr 4 = AStP III 407⁴⁷¹ = AZP s. 149 nr 85 = IA 2806, kop.APTor 1369/2 = kop.BCz rps 403 s. 886⁴⁷² = CE III 55 = GórTor s. 183–184 nr 3 = WapDz III s. 193, przyp. 10⁴⁷³ = AZP s. 149 nr 86 = JH I 12168 = DanSkarb II 1906 = AStP III 419 = IA 2818 = SzwedaListyKJ s. 28 nr 23, kop.APTor 1369/3; 3 VII: <wyjazd do Krakowa przez Przedbórz> Dł XII/1 s. 165)
- Przedbórz [między 3 a 9] VII (<przyjazd z Piotrkowa, wyjazd do Małogoszczy> Dł XII/1 s. 165)
- Małogoszcz [między 3 a 9] VII (<przyjazd z Przedborza, wyjazd do Jędrzejowa> Dł XII/1 s. 165)
- Jędrzejów [między 3 a 9] VII (<przyjazd z Małogoszczy, wyjazd do Wiślicy> Dł XII/1 s. 165)
- Wiślica [między 3 a 9] VII (<przyjazd z Jędrzejowa, wyjazd do Proszowic> Dł XII/1 s. 165)
- Proszowice [między 3 a 9] VII (<przyjazd z Wiślicy, wyjazd do Krakowa> Dł XII/1 s. 165)

P. Węcowski uznał za bardziej prawdopodobne – w pierwszych miesiącach 1447, a wpisanego do MK (pierwsza wersja) w 1447 lub 1448. Ten projekt publikowany też w JusPol s. 264 = IA 2813.

⁴⁶⁸ Dok. księcia toszeckiego Przemysła, który zawarł rozejm z KJ.

⁴⁶⁹ Or. oprawiony w rękopisie, zachowały się resztki czerwonego wosku (CE III s. 68 przy nr 54).

⁴⁷⁰ Pod tą samą sygnaturą (1369) znajdują się kopie trzech dokumentów KJ z 3 VII 1453: nasz do cesarza Fryderyka, do wielkiego mistrza (znany z innej kop. w BCz) i trzeci do króla czeskiego Władysława (Pogrobowca).

⁴⁷¹ Tu (według kop. w APTor), a także w IA (za AStP), pomyłkowo 3 VI 1453. W kop. *am dritten tage Julii*, 1453.

⁴⁷² Według wydawcy (CE III s. 69 przy nr 55) jest to kop. pochodząca z kancelarii Zakonu Niemieckiego.

⁴⁷³ Błędnie 2 VII 1453, choć w samym reg. poprawnie *nazajutrz po Nawiedzeniu NMP* (3 VII).

Kraków 9 VII – 4 IX (9 VII: <przyjazd z Proszowic> Dł XII/1 s. 165; 13 VII: <sąd ndw.> SPPP II po nr 3505 (466)⁴⁷⁴; 20 VII: BOZ 32 s. 279, 667; 21 VII: KGZ Poznań G 58 k. 695 = bez daty AGAD rps 459 s. 44–64 = ArchPot 304 k. 76 = BRacz rps 85 k. 45 = ASK Dział 18 k. 267v = Knigi 184 = MS I 170 = CzerPyzdry 7⁴⁷⁵ = LustrWlkp 1616–1620/1 s. 54⁴⁷⁶ = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 18 nr 148 = LustrWlkp 1628–1632/1 s. 160⁴⁷⁷; 22 VII: AGZ IX 57 = Knigi 185 = MorSąd s. 209–210⁴⁷⁸ = bmw. i bdd. LustrDrógKw s. 35–36 = LustrDrógKw s. 77 nr 3 = MS I 171; 24 VII: Knigi 186 = MS I 172, BRacz rps 85 k. 46 = Knigi 187 = MS I 173 = LustrWlkp 1659–1665/1 s. 117⁴⁷⁹, kop.APPń Akta m. Pyzdry I/9 = ArchPot 304 k. 78 = BRacz rps 85 k. 46 = Knigi 188 = MS I 174 = MS IV 16403⁴⁸⁰ = MS IVS 872 = MS V 293 = LustrWlkp 1659–1665/1 s. 117; 25 VII: <rajcy krakowscy składają zeznania na zamku krakowskim w obecności KJ> KmK 156⁴⁸¹ = MK 11 s. 391⁴⁸² = MS I 175⁴⁸³ = MS IIIS 155 = RaczWlkp 126; 27 VII: BOZ 32 s. 39; 1 VIII: Knigi 189 = bmw. i bdd. Inv s. 13–14 = MS I 176 = IA 2824⁴⁸⁴, BOss rps 2787/III s. 35–36 = TN XVIII 134 = KM 5/A-B/2 85; 7 VIII: AGZ V 133; 9 VIII: or.AKKw 447 (414) = TN XVIII 141 = KM 5/A-B/2 87 = KM 5/X 39; 12 VIII: CDRP I s. 155–156 nr 5 = WapDz III

⁴⁷⁴ Wpis znany z selektów A. Helcla – nie notuje żadnej rozpatrzonej przez sąd w tym dniu sprawy (piątek, w dniu św. Małgorzaty).

⁴⁷⁵ W naszym dok.: KJ anulował dokumenty dotyczące przewozu przez Wartę przy mieście Pyzdry, które jego poprzednicy dali temu miastu, oraz nadał mieszczanom pyzdrowskim mostowe z Pyzdrz za przeznaczaniem na naprawę dróg i mostów. Może identyczne z naszym dok. są inne wzmianki: w 1576 król Stefan potwierdził przywilej KJ dla Pyzdrz z 1453 oraz, następną wzmianka – bdd. i bmw. – zezwolenie KJ na wybudowanie młyna o trzech kołach na rzece Warcie w kierunku Tarnowa (CzerPyzdry s. 18 nr 15, 18).

⁴⁷⁶ Wydawcy zwrócili uwagę, że w rękopisie błędnie wpisano 1450.

⁴⁷⁷ Błędna data roczna 1450.

⁴⁷⁸ Błędnie 22 VI 1453.

⁴⁷⁹ Tego dnia KJ wystawił przywileje: jeden na młyn koński z placem pod Pyzdrami i drugi na młyn wodny. W lustracji mowa o przywileju KJ „na trzecią miarę młyna” pod zamkiem w Pyzdrach na rzece Warcie, a więc zapewne chodzi o ów drugi przywilej.

⁴⁸⁰ Błędnie podano, że Zygmunt I potwierdził w 1532, oprócz naszego dok. KJ z 24 VII 1453, też inny dok. KJ z 22 XI 1447 (chodzi o dok. króla Kazimierza z 22 XI 1347).

⁴⁸¹ Rajcy zeznawali w sprawie przebiegu dróg handlowych, z opisu wynika, że oświadczenie przedłożyli królowi też pisemnie. KJ zatwierdził dok. króla Władysława Jagiełły, zalecając mieszczanom krakowskim, by jeździli na Śląsk m.in. przez Wieluń, bo droga przez Olkusz jest niebezpieczna.

⁴⁸² *F. 5 die festi Jacobi*, 1453. W 1453 dzień św. Jakuba przypadał w środę.

⁴⁸³ Reg. według MK 11 (zob. przyp. poprzedni), ale wydawca poprawił wpisaną tam błędnie datę i podał *f. 4 die festi Jacobi*.

⁴⁸⁴ Wydawca: (ok. 24 VII? 1453).

s. 179–181, przyp. 1/I = Knigi 192 = MS I 177 = IA 2830 = TN XVIII 142 – Dł XII/1 s. 170–171; 13 VIII: <potwierdza przywilej dla Żydów wielkopolskich> kop.Bit A 371 = BPANKw rps 9175 s. 971–984⁴⁸⁵ = KGZ Poznań G 1222 k. 420 = Gumpl s. 33–34, 161–176 = UINajd s. 99–112 = JusPol s. 19–20⁴⁸⁶ = KatNiew 435 (9) = bmw. i bez daty KW III 1368 = LustrWlkp 1616–1620/1 s. 71–72 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 18 nr 149 = bmw. i bdd. LustrLub 1661 s. 112 = LustrLub 1661 s. 153 nr 27 = bdd. LustrSand 1660–1664/2 s. 39–40 = AGZ X 107 = BalCorpus s. 332 nr 154 = IA 2545, 2833 – Dł XII/1 s. 215⁴⁸⁷; 14 VIII: JH I 12311 = SzwedaListyKJ s. 28 nr 24; 15 VIII: MK 11 s. 9–10 = bdd. MK 10 k. 104–104v = bdd. CDRP I s. 158–159 nr 8 = bdd. WapDz III s. 184–186, przyp. 1/III = Knigi 190 = MS I 180 = IA 2834 = TN XVIII 143, Knigi 191 = MS I 181 = IA 2835; 24 VIII: <potwierdza przywilej dla Żydów krakowskich, sandomierskich, lwowskich, lubelskich i ruskich> Bersz III 5 = Bersohn 2 = RiabMat 38 = AGZ X 108 = MS I 182 = IA 2836 – Dł XII/1 s. 233 + fot. <http://www.polska.pl/archiwa/sredniowiecze> [fot. z MK 13 k. 20–23] – Dł XII/1 s. 215; 27 lub 28 VIII pod Krakowem: 27 VIII <powitanie przez KJ Jana Kapistrana> Miech s. CCCXIII – 28 VIII LB III s. 478 – MPH V s. 168–169 [Memoriale ordinis fratrum Minorum] – MPH NS V s. 165 [Kalendarz katedry krakowskiej] – 28 VIII <na polu *ante* Kleparzem> Dł XII/1 s. 171; 28 VIII: <sąd ndw.> or.AGAD 7294 = DokSZK 228; 3 IX: Knigi 199 = MS I 183, MK 10 k. 110⁴⁸⁸ = Knigi 200 = MS I 184, <sąd ndw.> SPPP II przed nr 3521 (526); 4 IX: <wyjazd na Litwę przez Nowy Korczyn> Dł XII/1 s. 173; bdd.: <relacja podskarbiego Zakonu ze spotkania z KJ> JH I 12377 = WapDz III s. 194, przyp. 13⁴⁸⁹)

Nowy Korczyn 5 IX, 6 [?] IX (bdd.: <przyjazd z Krakowa, wyjazd do Sandomierza> Dł XII/1 s. 173; 5 IX: JH I 12369 = SzwedaListyKJ s. 28

⁴⁸⁵ H. Zaremska, Przywileje Kazimierza Wielkiego i ich średniowieczne konfirmacje, w: *Małżeństwo z rozsądku? Żydzi w społeczeństwie dawnej Rzeczypospolitej*, red. A. Michałowska-Mycielska, M. Wodziński, Wrocław 2007, s. 12 i n., omówiła spór o autentyczność dok. Kazimierza Wielkiego. Zob. też *ZarŻydzi* s. 114, gdzie pomyłkowo mowa jest o wydanym tego samego dnia przywileju dla Żydów m.in. ziem krakowskiej, sandomierskiej i lwowskiej, bo ten dok. wystawiono 24 VIII.

⁴⁸⁶ Pod datą 14 VIII 1447, którą powtórzono w IA 2545.

⁴⁸⁷ Ogólnie pisał o nadaniu przez KJ wolności Żydom. Do sprawy wracał jeszcze później: przywileje dla Żydów nazywał zniewagą świętej wiary i m.in. gniewem Bożym tłumaczył klęskę pod Cerekwicą oraz pożar Krakowa w 1455 (Dł XII/1 s. 215, 233). Zob. *ZarŻydzi* s. 267–292.

⁴⁸⁸ *F. 2 proxima ante festum Nativitatis* (3 IX). W MS pomyłkowo podano *f. 3*, choć reg. opatrzone poprawną datą 3 IX.

⁴⁸⁹ List podskarbiego Zakonu pisany w Kłobi 9 IX, u WapDz – błędnie 10 IX.

- nr 25; 6 [?] IX: <*in conv. gen.*> MK 10 k. 108v⁴⁹⁰ = MK 12 k. 213v–214 = Knigi 197 = MS I 185 = MS I 188)
- Sandomierz 7–9 IX (bdd.: <przyjazd z Nowego Korczyna> Dł XII/1 s. 173; 7 IX: JH I 12372 = SzwedaListyKJ s. 28 nr 26; 8 IX: Knigi 198 = MS I 189, Knigi 203 = MS I 190; 9 IX: Knigi 201 = MS I 191; bdd.: <wyjazd do Lublina> Dł XII/1 s. 173)
- bmw. 7 IX (KmK s. 222)
- Zawichost 9 IX (or.AGAD 6219 = WiśnSand s. 204 = LustrSand 1789/1 s. 17, s. 315 nr 28 = TN XVIII 138 = KM 5/A-B/2 88 = BOss rps 2787/III s. 34–35 = JawItin s. 10)
- Lublin [między 9 a 14] IX (<przyjazd z Sandomierza, wyjazd do Hrubieszowa> Dł XII/1 s. 173)
- Hrubieszów 14 IX (bdd.: <przyjazd z Lublina, wyjazd na Litwę> Dł XII/1 s. 173; 14 IX: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Chełm Z 1 k. 33v = [identyczna zapiska] KGZ Chełm Z 2 k. 280v–281 = StanKsHr s. 107–108, BOZ 32 s. 280–281, 664–665)
- Litwa [po 14] IX (<przyjazd z Hrubieszowa, na polowaniu spędza jesień i zimę> Dł XII/1 s. 173)
- Wilno 21 IX (HruszKij s. 4⁴⁹¹)
- Dubinki 9 X (MLM 3 k. 7v⁴⁹² = DokMJust s. 8 nr 2 = LMetr III s. 24 = JawItin s. 17⁴⁹³)
- Grodno⁴⁹⁴ 18 X, [25 X?] (18 X: JH I 12614; 18 [lub 25?] X: or.BCz rps 403 s. 882⁴⁹⁵ = CE III 57⁴⁹⁶ = SzwedaListyKJ s. 28 nr 27 = JawItin s. 10)

⁴⁹⁰ W dacie niezbyt wyraźnie oznaczona feria, ale wydaje się, że należy czytać *f. 5*, tj. 6 IX (*f. 5* odczytał też wydawca MS I 188). W MS wydano reg. tego dok. dwukrotnie, gdyż dok. wpisano też do MK 12, gdzie z kolei wpisano wyraźnie *f. 4 post festum Egidii*, tj. 5 IX (MS I 185).

⁴⁹¹ Ind. 2 (1453, 1468, 1483). Dok. z 1453: wspomn. Aleksander Włodzimierzowicz książę kijowski (1441 – zm. 1454: KorM s. 178).

⁴⁹² Ind. 2 (1453, 1468, 1483). Dok. z 1453: w październiku 1468 KJ był w Piotrkowie, wspomn. Michał (najpewniej Michał Kieżgajłowicz kanclerz 1444 – zm. 1476 i wojewoda wileński 1459–1476: UDR XI 210; ULit I 1100) oraz Jakub (pisarz gospodarski 1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408).

⁴⁹³ Może ten dok. z MLM 3 k. 2v (zamiast 7v) przywołuje JawItin s. 17, pod datą 9 X 1483, Dubinki.

⁴⁹⁴ Pobyt KJ na Litwie poświadcza też wzm. z 26 X 1453 o wyjeździe kanoników gnieźnieńskich do KJ na Litwę (ACap I 1831).

⁴⁹⁵ Or. listu oprawiony w rękopisie, ślady pieczęci wyciśniętej w czerwonym wosku (CE III s. 71 przy nr 57).

⁴⁹⁶ Pod datą 25 X. Może wydawca przyjął, że w dacie zamiast (jak w or.) *f. 5 s. Luce Ev.* (18 X), powinno być *f. 5 post s. Luce Ev.* (25 X). SzwedaListyKJ również 25 X, JawItin wymienił i 18 X, i 25 X.

Kowno przed 27 XI (KolDz s. 278, przyp. 2⁴⁹⁷)
 Wilno 25 XII i dni następne (<dni Bożego Narodzenia, po świętach powrót do Polski> Dł XII/1 s. 176 = JawItin s. 10)

1454

Sandomierz 19–23 I (19 I: <przyjazd z Litwy, przez 3 dni załatwia sprawy publiczne> Dł XII/1 s. 176⁴⁹⁸; 21 I: <sąd ndw. w obecności KJ> BPANKw rps 5637 11; 23 I: <wyjazd do Krakowa przez Nowy Korczyn> Dł XII/1 s. 176)

Nowy Korczyn [między 23 a 25] I (<przyjazd z Sandomierza, wyjazd do Proszowic> Dł XII/1 s. 176)

Proszowice [między 23 a 25] I (<przyjazd z Nowego Korczyna, wyjazd do Krakowa> Dł XII/1 s. 176)

Kraków⁴⁹⁹ 25 I – 25 III (25 I: <przyjazd z Proszowic> Dł XII/1 s. 176–177⁵⁰⁰; 28 I: JH I 12755 = SzweđaListyKJ s. 28 nr 28, <sąd ndw.> SPPP II przed nr 4544 (XIV.531) = Bersz I 4; 30 I: BOZ 32 s. 281–282, 665–666 = BOZ 33 s. 267; 1 II: MK 10 k. 111v–112⁵⁰¹ = RaczWłkp 125 = Knigi 202 = IA 2882 = MS I 195 = KP II 405; 5 II: or.pap.Bard 729 = SrokaDok II 118; 9 II: <wjazd do Krakowa Elżbiety Rakuskiej, wita ją król> Dł XII/1 s. 178–179 – MPH V s. 171–172 [Memoriale ordinis fratrum Minorum] – KoczDuch s. 484⁵⁰² = InwBJag 7759; 10 II: <ślub KJ z Elżbietą i jej koronacja w katedrze krakowskiej⁵⁰³> Dł XII/1 s. 179–180)

⁴⁹⁷ List komtura Ragnety do wielkiego mistrza z 27 XI: pisał o pobycie KJ w Kownie.

⁴⁹⁸ GórRozb s. 127, wyjaśnił, że spotkanie posłów Związku Pruskiego z KJ (o czym pisał Dł XII/1 s. 176) nastąpiło w Sandomierzu, a nie w Lublinie, jak mylnie napisał Herman Witte w liście do wielkiego mistrza (AStP IV 161; zob. też Rozbiór II s. 60–61; BisTrz s. 105; LataKom s. 5).

⁴⁹⁹ O odbywającym się w tym czasie zjeździe w Krakowie informacja też pod datą 14 I 1454: do Krakowa *ad conv.* wyjechał biskup poznański (ACap II 508). Pobyt w Krakowie był planowany od dawna: 7 IX 1453 KJ zapraszał wielkiego mistrza Zakonu Niemieckiego do Krakowa na oktagwę Oczyszczenia NMPanny 1454, tj. 9 II (JH I 12372 = SzweđaListyKJ s. 28 nr 26; por. też SzweđaOrg s. 356 nr 105), a więc na swój ślub, który odbył się 10 II; podczas spotkania w Sandomierzu 19 I z przedstawicielami Związku Pruskiego zażądał przysłania poselstwa z pełnomocnictwami po 2 II do Krakowa (Dł XII/1 s. 176).

⁵⁰⁰ Błędnie napisał o przyjeździe KJ do Krakowa w sobotę w dniu Nawrócenia św. Pawła, bo w 1454 święto to przypadało w piątek (25 I).

⁵⁰¹ MS pomyłkowo z powołaniem też na MK 11 s. 607 (na tej stronie rozpoczyna się dok. z 1463 – zob. MS I 626).

⁵⁰² Mandat biskupa krakowskiego Zbigniewa Oleśnickiego z 8 II 1454 wydany w Krakowie w przeddzień wjazdu Elżbiety do miasta.

⁵⁰³ WdGen s. 60, datował ślub KJ z Elżbietą na 10 II i taką datę dość zgodnie wymieniały źródła (tamże s. 163, przyp. 395). Wyjątkowo pojawia się inna, np. 9 II w MPH III

– MPH V s. 172 [Memoriale ordinis fratrum Minorum] – MPH NS V s. 123–124 [Kalendarz katedry krakowskiej] – SRSil XII s. 65 [Kronika Rosiczka]; 14 II: MK 10 k. 112v⁵⁰⁴ = Knigi 204 = MS I 196; 17 II: Knigi 205 = MS I 198; [17–23 II]: MK 10 k. 113v⁵⁰⁵ = Knigi 206 = MS I 197; 19 II: <sąd ndw.> SPPP II po nr 3544 (XLI.301)⁵⁰⁶; 20 II: <audiencja u KJ posłów Związku Pruskiego i Gdańska>; [między 20 a 23] II: <Jan Bażyński prosi o przyłączenie ziemi pomorsko-chełmińskiej wraz z Prusami właściwymi do Korony> Dł XII/1 s. 180–183⁵⁰⁷ – Weise 290 – CDRP IV s. 141–143 nr 104⁵⁰⁸ – bdd. MPH NS V s. 129–130 [Kalendarz katedry krakowskiej] – BisSt s. 43; 20 II i dni następne: <dni 15 lub więcej> Dł XII/1 s. 183–185; 21 II: Knigi 208 = MS I 199, DanSkarb II 1917⁵⁰⁹; 22 II: <list wypowiedni rozpoczynający wojnę z Zakonem> CDRP IV s. 143–145 nr 105⁵¹⁰ = Knigi 219, 221⁵¹¹ = Weise 289 = WapDz III s. 204–209, przyp. 1/II = DanSkarb II 1918 = AStP IV 223 = MS I 200 = IA 2903 = JH I 12850 = SzwedaListyKJ s. 29 nr 29 = TN XVIII 174; 23 II:

s. 213 (Rocznik Chotelskiego). W itinerarium pomijam liczne niedatowane informacje o ślubie, np. MPH III s. 235 (Rocznik Jana z Targowiska) lub ewidentnie źle datowane, np. pod 1455 wzmiankują o ślubie MPH III s. 252 (Spominki minorytów samborskich).

⁵⁰⁴ *F. 5 ipso die s. Valentini* (14 II). W MS pomyłkowo *f. 4 die Valentini*, ale reg. pod poprawną datą 14 II.

⁵⁰⁵ Wpis umieszczony w MK po dok. KJ z 17 II a przed dok. z 23 II 1454.

⁵⁰⁶ Wpis znany z selektów A. Helcla – nie notuje żadnej rozpatrzonej przez sąd w tym dniu (wtorek, po święcie Katedry św. Pawła) sprawy.

⁵⁰⁷ Mowa Bażyńskiego zapisana też przez kronikarza i prawnika gdańskiego Kaspra Schütza (XVI w.) pod datą ok. 23 II. Wielu badaczy poddawało analizie krytycznej obie różniące się wersje tej mowy (na ten temat m.in. Rozbiór II s. 62–63; Weise 290; LataKom s. 10–20). GórRozb s. 130, ustalił, że mowę wygłoszono między 20 a 23 II. O pominiętej przeze mnie informacji Długosza o trwających 14 dni i dłużej naradach KJ z radą nad sprawą inkorporacji Prus do Korony, zob. Rozbiór II s. 64 (Długosz połączył obrady rady z omawianiem i ustalaniem warunków inkorporacji).

⁵⁰⁸ Wydawca opatrzyl datą 21 II (z informacją, że tekst mowy pochodzi z archiwum biskupa kijowskiego Załuskiego).

⁵⁰⁹ Informacja o przyjęciu przez KJ przedstawicieli ziem pruskich.

⁵¹⁰ List wypowiedni sporządzono w kancelarii polskiej w dwóch egzemplarzach. Był on antydatowany: spisany po 3 III 1454 razem z aktem inkorporacji Prus, a dostarczony wielkiemu mistrzowi oblężonemu w Malborku dopiero pod koniec kwietnia. Opatrzony datą 22 II po to, by uzasadnić wypowiedzenie wojny Zakonowi w taki sposób, aby dla strony polskiej było to *bellum iustum*. Zob. m.in. A. Vetulani, Rokowania krakowskie z r. 1454 i zjednoczenie ziem pruskich z Polską, „Przegląd Historyczny” 45, 1954, nr 2–3, s. 213 i n.; BisZj s. 306–307; BisTrz s. 40, 172; BisGórZb s. 187–188.

⁵¹¹ W MK 10 k. 122 (Knigi 219) wpisano koniec dok. KJ (wypowiedzenie wojny przez Polskę Zakonowi), potem (współcześnie) ten wpis skreślono; na k. 124–125 (Knigi 221) wpisano cały list wraz z powtórzonym (z niewielkimi różnicami) jego zakończeniem.

Knigi 207⁵¹² = MS I 201; 24 II: Knigi 209 = MS I 202; 26 II – 3 III: <relacje z obrad doradców polskich z przedstawicielami Związku Pruskiego z udziałem KJ> or.APGd 300 D/74 105⁵¹³ = AStP IV 237 = IA 2911 – BisSt s. 43–48; 6 III: <hołd stanów pruskich> bdd. Dł XII/1 s. 185–186⁵¹⁴, <akt poddania się Prus królowi> or.AGAD 533⁵¹⁵ = Knigi 216 = Inv s. 86 = MS I 206 = bmw. JH I 13375⁵¹⁶ = Weise 291 – BisSt s. 49, <akt inkorporacji Prus> fotokopia APTor [or. zaginiony, do I wojny w Archiwum Miejskim w Toruniu pod sygn. 1510] = kopieAPGd 300 D/1 1–2⁵¹⁷ = CDRP IV s. 145–149 nr 107 = VL I s. 78–81 = WapDz III s. 209–218, przyp. 1/III = Knigi 218, 227⁵¹⁸ = GórzW s. 54–65 = Weise 292 = AZP s. 165 nr 166 = SprSz s. 28 = MS I 207 = MS IV 3694 = MS IVS 877 = BalCorpus s. 332–333 nr 155 = IA 2917 = JH I 12866 = Inv s. 86 = AStP IV 244 = TN XVIII 175 – bmw. i bdd. Dł XII/1 s. 186–193⁵¹⁹ + fot. J. Jasiński, Historia Królewca, Olsztyn 1994, fot. 7 na s. 26, Knigi 211 = MS I 205 = BOZ 32 s. 937, 977–978, KP II 593 = AStP IV 245 = Weise 293 = MS I 208 = IA 2918 = JH I 12867, <sąd ndw.> SPPP II przed nr 3546 (310); 7 III: ML IVB 9 k. 294v–295; 8 III: <sąd ndw.> SPPP II przed nr 3547 (312); 9 III: or.BCz 515 = Inv s. 169⁵²⁰ = DzPozn I 7098 = KatBCz I 562 = Maercker s. 399, 402 = IA 2922 = BOZ 33 s. 95, AStP IV 250 = Weise 294 = JH II 2933 = IA 2923 = DanSkarb II 1919; 11 III: or.ABernardynów 2 = ABernardynów rps XIII–6 nr 2 = WyczB I 2 = Maciszewska s. 190 = IA 2925 = TN XVIII 156 = KM 5/A-B/2 96 + fot. Zakony I/2–3 s. 67, or.ANarKw ZbDP 1041 = LustrKrak 1659–1664/2 s. 373 = LustrKrak 1659–1664/3 166 = KM 5/A-B/2 97, or.AGAD 394 = KP II 595 = bmw. i bdd. Inv

⁵¹² Tego dnia kancelaria królewska wydała dwa jednobrzmiące dokumenty (Knigi przy nr 207 = MS I przy nr 21).

⁵¹³ Relacja związkowców z toczonych narad, zakończonych 3 III wstępnym porozumieniem (BisSt s. 23; ZawKon s. 254).

⁵¹⁴ Datę 6 III (wynikającą z przebiegu rokowań) zgodnie ustalili m.in. autorzy Rozbioru II s. 65; BisSt s. 50; BisZj s. 314; LataKom s. 22.

⁵¹⁵ Dok. stanów ziem pruskich (akt poddania się Prus i wcielenia ich do Korony z zapewnieniem, że wszystkie stany złożą przysięgę wierności i hołd KJ po jego przybyciu do Prus). Dł XII/1 s. 193–198, podał tekst dok. późniejszego, tj. akt hołdu z 15 IV 1454, złożony na ręce posłów królewskich w Grudziądzu (AGAD 1148 = Weise 297).

⁵¹⁶ Wydawcy słusznie pod 1454.

⁵¹⁷ Kopia 2 (D/1 2) to odpis w języku niemieckim, fragment, bez końca, datacji i bmw.

⁵¹⁸ W MK 10 k. 119v–121v (Knigi 218) i k. 128–130 (Knigi 227) dwukrotnie wpisano ten sam dok. (w obu kopiach niewielkie różnice).

⁵¹⁹ Nie przytoczył wiernie treści dok., lecz dokonał w nim zmian stylistycznych, treściowych i opuścił formuły końcowe (Rozbiór II s. 65; LataKom s. 23).

⁵²⁰ *Ante dominicam Invocavit*, 1454.

s. 326 = TN XVII 206 = BOZ 33 s. 187; 14 III: MK 10 k. 119–119v, s. 123⁵²¹ = Knigi 217, 220 = MS I 209; 16 III: < sąd ndw. w obecności KJ > SPPP II po nr 3547 (317)⁵²²; 18 III: MS IV 23018 = MS IVS 878; 19 III: < hołd szlachty księstwa oświęcimskiego oraz delegatów miast Oświęcimia i Kęt > or.BCz 511 = Grünhagen u. Markg s. 601–602 nr 24 = KatBCz I 563 = Inv s. 230 = IA 2929, or.BOss 772 = AGZ VII 50 = OssPoh 161 = KM 5/Y 10, MS V 2568 = KM 5/A-B/2 98, VL II s. 57 = bdd. LustrKrak 1564/1 s. 228 = LustrKrak 1564/2 s. 147 nr 131, BCz rps 1427 s. 289–292 = PrOśw s. 240–241 nr 1; 20 III: or.ANarKw ZbDP 1189 = kopieANarKw ZbDP 1191, 1199, 1205 = Heck s. 33–35 nr 7, s. 5 nr 2 = MS IV 3053 = MS IVS 879 = LustrKrak 1659–1664/3 97 = KM 5/Y 11 = KM 5/W 29; 20 [21?] III: BOZ 32 s. 37⁵²³, 282, 667; 21 III: MS IV 2849 = MS IVS 880 = bmw. i bez daty LustrKrak 1659–1664/2 s. 418 = bmw. i bez daty LustrKrak 1659–1664/3 193 = bmw. i bdd. LustrKrak 1659–1664/3 193 = LustrKrak 1659–1664/3 239, or.ABernardynów 3 = ABernardynów rps XIII–6 nr 3 = WyczB I 3 = Maciszewska s. 190 = KM 5/Y 14, or.AKKw 450 (418) = KM 5/Y 12, BOZ 32 s. 282, 667; 22 III: MK 98 k. 46v = KM 5/A-B/2 99 = KM 5/W 25, 33, MS IV 4420 = MS IVS 881 = KM 5/W 24; 23 III: AGZ IX 58; 23 [24?] III: MK 10 k. 126⁵²⁴ = Knigi 224 = MS I 210⁵²⁵ = KrD s. 99; 25 III: < wyjazd do Brześcia Litewskiego przez Wiślicę > Dł XII/1 s. 199)

bmw. 17 III (KmK s. 222)

Nowy Korczyn 25 III (Knigi 225 = MS I 211)

Wiślica [po 25] III (< przyjazd z Krakowa, wyjazd do Sandomierza > Dł XII/1 s. 199)

Stopnica 27 III (or.pap.APTor 1518 = AZP s. 165 nr 169⁵²⁶ = KatAPTor I 24 = KatAPTor II 15)

Sandomierz [między 27 III a 4 IV] (< przyjazd z Wiślicy, wyjazd do Lublina > Dł XII/1 s. 199)

Lublin 4 IV (bdd.: < przyjazd z Sandomierza, wyjazd do Brześcia Litewskiego > Dł XII/1 s. 199; 4 IV: BOZ 32 s. 283–284, 666)

⁵²¹ W MK 10 k. 119–119v (Knigi 117) dok. skreślony (tu z datą 12 III 1454); na s. 123 wpisany ponownie z datą 14 III (Knigi 220 = MS I 209).

⁵²² Wpis znany z selektów A. Helcla – nie notuje żadnej rozpatrzonej przez sąd w tym dniu (sobota, przed niedzielą Reminiscere) sprawy.

⁵²³ Na s. 37 – 20 III, na s. 282 i 667 – 21 III.

⁵²⁴ *Actum [...] sabbatho in vigilia Annunciacionis gloriosissime Virginis Marie*. Wigilia tego święta w 1454 przypadała w niedzielę Oculi (24 III), sobota – 23 III.

⁵²⁵ JawItin s. 20, błędnie pod datą 2–4 III 1488, Wilno.

⁵²⁶ Błędnie podano Stężycę jako miejsce wydania dok. W or. *in opido nostro Sthobnycza*.

- Brześć Litewski⁵²⁷ 4–7 IV (4 IV: BOZ 33 s. 283, 667–668; 7 IV: <przyjazd z Lublina na zjazd, *conv.*, polsko-litewski> Dł XII/1 s. 199; bdd.: <powrót do Sandomierza> Dł XII/1 s. 200)
- Łomazy 11 IV (or.pap.APGd 300 D/1 3 = CE I/2 134⁵²⁸ = SRPr IV s. 508, przyp. 1 [Lindau])
- Lublin 14 IV (<sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Lublin Z 4 k. 148)
- Zawichost 17 [18?] IV (TN XVIII 153 = BOZ 32 s. 284–285, 668⁵²⁹ = bmw. i bdd. Inv s. 258)
- Sandomierz 21 IV (<powrót z Brześcia Litewskiego na Wielkanoc, po świętach wyjazd do Łęczycy> Dł XII/1 s. 200, CE I/2 133⁵³⁰)
- Łęczycza⁵³¹ 27 IV – 9 V (27 IV: <*in conv. gen.*, przełożenie spraw sądowych na inny termin> KGZ Łęczycza Z 13 k. 98 = PawSejm Dodatki s. IX nr 22; 1 V: <przyjazd z Sandomierza, *conv. gen.* 8 dni> Dł XII/1 s. 200–201; 3 V: WiśnHż s. 363–364 = MS V 7701 = KM 5/W 27; 8 V: <*in conv. gen.*> ML IVB 9 k. 210v–211, <*in conv. gen.*> or.AGAD 3538 = DokRad II 2 = bmw. LubRad s. 168 nr 22 = bdd. WiśnMonSand II s. 110, <*in conv. gen.*> or.APLn Dokumenty m. Lublina 14 = Lublin s. 52 nr 9 = BiałLn s. 291–292 = RiabMat 39 = bmw. i bdd. KatŁopac 39 = KatLn I 16 = Marcz s. 425 = KM 5/A 100, <*in conv. gen.*> or.AGAD 1521 = kop.AGAD 1542 = PrzWar 10, 27 = bmw. IA 2951⁵³² = MS IIIS 158⁵³³ = TN XVIII 155; 9 V: Pot 304 k. 220 = bdd. BRacz rps 85 k. 110 = BRacz rps 85 k. 122 = bmw. i bez daty LustrWlqp 1564/2 s. 136 = LustrWlqp 1564/2 s. 282 nr 56, <*in conv. gen.*> or.AGAD 3539 = KMaz 200 = ZDPł I 164 = SpPł 11 = IA 2953)
- Brześć [Kujawski] 16–20 V (16 V: or.AGAD 3540 = kopieAGAD 3738, 4292⁵³⁴ = ArchPot 304 k. 244–245 = BRacz rps 85 k. 131 = LustrWlqp 1616–1620/1 s. 217 = LustrWlqp 1616–1620/2 s. 18 nr 150, s. 26)

⁵²⁷ O tym zjeździe brzeskim z Litwinami pisał Zbigniew Oleśnicki w maju 1454 do Jana Tęczyńskiego (CE I/2 136).

⁵²⁸ W CE pod poprawną datą 11 IV, choć błędnie podano w dacie *f. 4*, zamiast (jak w or.) *f. 5 post dominicam Judica proxima* (11 IV).

⁵²⁹ *F. 5 ante Pasche* (18 IV), w TN (odpis z or.) *f. 4* (17 IV).

⁵³⁰ Zbigniew Oleśnicki w liście do KJ pisał, że otrzymał jego wezwanie do stawienia się w Sandomierzu 21 IV.

⁵³¹ Najpewniej o tym zjeździe łęczycyckim pisał Zbigniew Oleśnicki w maju 1454 w liście do Jana Tęczyńskiego (CE I/2 136). W Łęczycy zaplanowano dalszą trasę podróży KJ: wyjazd do Prus, postój w Toruniu, 26 V przyjęcie hołdu szlachty i „ludu” pruskiego (Dł XII/1 s. 200).

⁵³² Pod datą 7 V.

⁵³³ Dok. KJ z 20 V 1455, w którym mowa jest o naszym przywileju (KJ zwolnił mieszczan warszawskich, jadących w kierunku Wrocławia, od ceł) pod datą *post festa Paschalia*, Łęczycza *in conv.*

⁵³⁴ Potwierdzenie dok. KJ przez Augusta III z 1763 – bez trans.

nr 258 = LustrWlkp 1628–1632/3 s. 40; 17 V: Knigi 228 = MS I 214; 20 V: MK 10 k. 130⁵³⁵ = Knigi 229 = MS I 213, MK 123 k. 549–549v = KP II 596⁵³⁶ = bdd. LustrWlkp 1616–1620/1 s. 352 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 18 nr 151⁵³⁷, s. 31 nr 337, s. 45 nr 533)

Toruń⁵³⁸ 23 V – 5 VI (23 V: <przyjazd z Łęczycy> Dł XII/1 s. 201–202; 24 V: APGd 300 D/74 173⁵³⁹ = Smolka s. 389 = IA 2958, <posłowie gdańscy przedstawiają KJ swoje postulaty> APGd 300 D/74 184 = BisSt s. 56; 26 V: or.AKKw 459 (423)⁵⁴⁰ = AKKw Liber privilegiorum 1 k. 42v = BJag rps 8059/IV k. 88 = TN XVIII 202 = KM 5/A-B/2 115; 28 V: <akt hołdu stanów ziemi chełmińskiej> or.AGAD 535 = CDRP IV s. 152–154 nr 110 = WapDz III s. 225–227, przyp. 1/VI⁵⁴¹ = Knigi 230, 235 = Woelky I 614 = Weise 300 = AStP IV 274 = Inv s. 87 = IA 2959 = GórZw s. 76–78 = MS I 215 = TN XVIII 172 – Dł XII/1 s. 202⁵⁴²; 2 VI: TN XVIII 157 = BOZ 32 s. 285, 668; 4 VI: LustrWlkp 1616–1620/1 s. 228 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 18 nr 152⁵⁴³; 5 VI: or.pap.APGd 300 D/1 5 = SimDanzig s. 124 nr 12, <wyjazd z Torunia> BisUw s. 130⁵⁴⁴, <wyjazd do Chełmna> TöppenPreus s. 148 – BisTrz s. 198, <wyjazd do Elbląga> Dł XII/1 s. 204)

Culm [niem., Chełmno, po 5] VI (TöppenPreus s. 148 – BisTrz s. 198)

Grudziądz 7 VI (BisTrz s. 198⁵⁴⁵)

Malbork (pod M.) [po 7] VI (<w drodze do Elbląga KJ przejeżdża przez obóz gdańszczan pod Malborkiem> or.pap.APGd 300 D/74 190⁵⁴⁶)

⁵³⁵ F. 2 post Sophie (20 V). W MS: 17 V, co wynika z błędnego odczytania f. 6, zamiast f. 2. Data wpisana inną ręką, niż reszta wpisu. Knigi – f. 2.

⁵³⁶ W daciej dok. wpisano f. 2 proxima post festum s. Zophie (tak jak w MK), ale błędnie rozwiązano na 27 V 1454.

⁵³⁷ W LustrWlkp 1616–1620/2 s. 18, 31, 45, nr 151, 337 i 533, reg. tego dok. KJ pod błędną datą 19 V.

⁵³⁸ Najpewniej z 1454 pochodzi list nieznanego nadawcy (do rady Torunia?) z informacją o planowanym w najbliższym czasie przyjeździe KJ do tego miasta (KatAPTor I 82). Przyjazd zaplanowano jeszcze na majowym zjeździe w Łęczycy (Dł XII/1 s. 200).

⁵³⁹ List posłów gdańskich do senatu tego miasta o przybyciu do Torunia KJ i o planowanej jego podróży do Elbląga.

⁵⁴⁰ Dok. z błędną w or. datą roczną 1455. Tak samo w kop. w Liber privilegiorum i wszystkich trzech odpisach.

⁵⁴¹ Błędnie 21 V 1454.

⁵⁴² Pisał, że jeszcze na majowym zjeździe w Łęczycy zaplanowano przyjęcie przez KJ hołdu od stanów pruskich w niedzielę po św. Urbanie, czyli 26 V (Dł XII/1 s. 200).

⁵⁴³ Reg. z błędnie rozwiązaną datą 10 VI 1454. W daciej f. 3 infra octavas Ascensionis Domini, 1454 (4 VI).

⁵⁴⁴ Z powołaniem na Najstarszą kronikę toruńską.

⁵⁴⁵ Bez przywołania źródła.

⁵⁴⁶ Z listu rajcy Wilhelma Jordana do rady Gdańska.

- Elbląg 9–16 VI (9 VI: <przyjazd na Zielone Świąta> Dł XII/1 s. 204; 10 VI: <przyjmuje hołd biskupów chełmińskiego, pomezańskiego i sambijskiego oraz ich kapituły> Dł XII/1 s. 204–205; 11 VI: <akt hołdu stanów ziemi elbląskiej i kapituły warmińskiej> or.AGAD 534 = CDRP IV s. 153–154 nr 111 = Knigi 237 = Weise 301 = AStP IV 280 = WapDz III s. 227, przyp. 1/VII = IA 2966 = MS I 217 = Inv s. 87 = TN XVIII 171 – Dł XII/1 s. 205⁵⁴⁷, or.pap.APGd 300 D/1 6; 15 VI: TN XVIII 158 = BOZ 32 s. 285–286, 816–817 = bmv. i bdd. Inv s. 258; 16 VI: <hołd Gdańska> or.ANArKw ZbRus perg. 138⁵⁴⁸ = CDRP IV s. 154–155 nr 112 = WapDz III s. 228–229, przyp. 1/IX = Knigi 234 = Weise 302 = AStP IV 283 = KaczmDok s. 13–16 = IA 2971 = MS I 219 = Inv s. 87 = KatFotUJ 3448 = TN XVIII 170 + fot. KaczmDok po s. 16, <potwierdza prawa i przywileje Gdańska> or.APGd 300 D/1 7 = kopieAPGd 300 D/1 8–9, 40 = SimGesch IV s. 106–108 nr 137 = Knigi 233 = Weise 303 = AStP IV 282 = IA 2972 = MS I 218 – bdd. Dł XII/1 s. 205⁵⁴⁹; bdd.: <wyjazd przez swoje zamki i miasta do Torunia⁵⁵⁰> Dł XII/1 s. 205)
- Grudziądz (w G., w polu pod G.)⁵⁵¹ 18–19 VI (18 VI: or.pap.APGd 300 D/1 10; 19 VI: <*vffim velde vor der heiden zcu G.*> or.pap.APGd 300 D/1 12 = CE I/2 142)
- Culmsee [niem., Chełmża] 19 VI (or.pap.APGd 300 D/1 11)
- Toruń 24 VI (bdd.: <przyjazd z Elbląga> Dł XII/1 s. 205; 24 VI: or.APTor 1531 = kopieAPGd 300 D/1 13–17 = kop.APTor 2182/1 = CDRP IV s. 156–157 nr 114 = VL I s. 83–84 = AStP IV 287 = Weise 305 = WapDz III s. 230–231, przyp. 1/X = BalCorpus s. 333 nr 157 = IA 2979 = CIP 249 = MS IV 3694 = MS IVS 882 = AZP s. 167 nr 179 = KatAPTor I 37⁵⁵² = KatAPTor II 18⁵⁵³ = TN XVIII 159 = TN XX 10 = JawItin s. 21⁵⁵⁴)
- Nieszawa [Stara zamek Dybów] 25 VI (Knigi 241 = MS I 221)

⁵⁴⁷ Błędnie 10 VI.

⁵⁴⁸ Dok. zredagowany w kancelarii królewskiej w języku łacińskim (zob. KaczmDok s. 10).

⁵⁴⁹ Krótkie streszczenie przywileju, jako miejsca wydania – błędnie – Toruń.

⁵⁵⁰ KJ zamierzał z Elbląga udać się do Gdańska (AStP IV 278). Przyjazd do Gdańska odłożono ze względu na szerzącą się zarazę (BisSt s. 58).

⁵⁵¹ O zjeździe w Grudziądzu i obecnym tam KJ pisał Piotr ze Szczekocin w liście do Mikołaja Serafina z 18 VII 1454 (CE I/2 143 = Korespondencja żupnika krakowskiego Mikołaja Serafina z lat 1437–1459, wyd. W. Bukowski, T. Płóciennik, A. Skolimowska, Kraków 2006, nr 37).

⁵⁵² Błędnie 24 VII.

⁵⁵³ Zob. przyp. poprzedni.

⁵⁵⁴ Pomyłkowo pod datą 8 V 1492 (z powołaniem na TN).

- Toruń 26 VI – 4 VII (26 VI: KsŁawTor s. 145–146 nr 579⁵⁵⁵; 4 VII: Knigi 239 = MS I 224)
- Grudziądz⁵⁵⁶ 11–21 VII (11 VII: or.pap.APGd 300 D/1 19 = HR II/4 290 = IA 2988; 13 VII: <conv. gen. ze stanami pruskimi> Dł XII/1 s. 206 – SimDanzig s. 125 nr 15 – Theud B 922, <reces> AStP IV 291⁵⁵⁷ = IA 2989; 21 VII: or.pap.APGd 300 D/1 20; bdd.: <powrót do Torunia> Dł XII/1 s. 207)
- Toruń 27 VII – 9 IX (bdd.: <przyjazd z Grudziądza> Dł XII/1 s. 207; 27 VII: or.AGAD 707 = TN XVIII 160 = BOZ 33 s. 219; 29 VII: Dł XII/1 s. 207; 4 VIII: or.pap.APGd 300 D/1 18 = kop.APGd 300 D/1 20a = AStP IV 299⁵⁵⁸ = IA 3023; 24 VIII: or.APTor 1539 = Maercker s. 661–662 nr 65 = Knigi 243 = MS I 226 = KatAPTor II 19; 8 IX: or.AGAD 395 = Inv s. 301 = KrD s. 99–100 = DzPozn I 2091 = TN XVIII 162; 9 IX: kop. APGd 300 D/3 278 s. 1⁵⁵⁹; bdd.: <wyjazd> Dł XII/1 s. 210)
- Cerekwica (w C., w polu koło C.) 12–17 IX (12 IX: <przyjazd> Dł XII/1 s. 211; [Cerkwica Duża i Mała] 14 IX: <in loco campestri stacionis circa C.> KGZ Pызdry Z 12 k. 86; 14 [15?] IX: Dł XII/1 s. 211⁵⁶⁰; 15 IX: <przywilej cerekwicki> or.BCz 513 = JusPol s. 265–269 = Łab s. 148–149 = WapDz III s. 246–254, przyp. 1 = PmP 52 = KatBCz I 565 = BalCorpus s. 333 nr 158⁵⁶¹ = DzPozn I 7099 = IA 3003 – bdd. Dł XII/1 s. 211⁵⁶²; 17 IX: <wyrusza do Chojnic> 16 [!] IX Dł XII/1 s. 211⁵⁶³ – BisTrz s. 254⁵⁶⁴)

⁵⁵⁵ Wydawcy opublikowali dok. KJ z datą *f. 4 infra octavas Corporis Christi*, 1454 (26 VI), pomyłkowo rozwiązali datę na 6 VI 1464 (tego dnia KJ bawił w Krakowie, w relacji Jan Taszka z Koniecpola kanclerz 1433–1455).

⁵⁵⁶ Itinerarium KJ od pobytu w Grudziądzu w 1454 aż do mającego nastąpić wyjazdu na zjazd w Piotrkowie w 1456 relacjonował nadzwyczaj dokładnie szpieg w liście pisanym do wielkiego mistrza z Torunia 13 XII 1455 (na podstawie rozmowy z jednym z panów polskich): Grudziądz, Toruń i Brześć 1454, potem jedyna mylna informacja o przybyciu na zjazd do Piotrkowa, Litwa do Zielonych Świątek 1455 (nieściśle, bo już 9 V 1455 KJ był w Łukowie), potem zjazd w Piotrkowie, Brześć, Łasin, Toruń, znów Brześć i zapowiedź przybycia KJ na zjazd w Piotrkowie 1456 (DanSkarb II 1937 = WapDz III s. 283–287).

⁵⁵⁷ Pod tą datą reces ze zjazdu stanów pruskich w obecności KJ w Grudziądzu.

⁵⁵⁸ Błędnie 15 XII, datę tę powtórzono w IA. W or. *dominica ante festum s. Dominici Confessoris*, 1454 (4 VIII).

⁵⁵⁹ Na odwrociu tego dok. wpisano w kancelarii Gdańska inny dok. KJ, wystawiony 10 IX 1482 w Trokach (APGd 300 D/3 278 s. 2).

⁵⁶⁰ Pod tą datą informował o podziale wojsk i mianowaniu przez KJ dowódców. Rozbiór II s. 72, podał, że „należy przypuszczać, że chodzi o 15 IX”.

⁵⁶¹ Pomyłkowo 14 IX.

⁵⁶² Krótka wzm. o potwierdzeniu przez KJ dawnych praw na żądanie szlachty wielkopolskiej, wpisana między wydarzeniami z 12 i 14 IX.

⁵⁶³ Długosz pod 16 XI. Źródła Zakonu informowały, że wymarsz wojsk polskich spod Cerekwicy nastąpił 17 IX i tego samego dnia dotarły one do Chojnic (BisTrz s. 254; BisUw s. 131).

⁵⁶⁴ Relacja dowódcy Chojnic skierowana do wielkiego mistrza.

Chojnice (w Ch., w polu pod Ch.) 17–18 IX (bdd.: <opis bitwy> KronBych s. 161–162; 17 IX: <przybywa z Cerekwicy> 16 [!] IX Dł XII/1 s. 211 – BisTrz s. 254⁵⁶⁵; 17 IX [!]: <bitwa koło Chojnic> SRSil XII s. 67 [Kronika Rosicza]; 18 IX: <*in loco campestri ante Ch.*> KsDłTor 30, <bitwa koło Ch. i ucieczka KJ spod Ch.> Dł XII/1 s. 211–217⁵⁶⁶ – MPH IV s. 42⁵⁶⁷ [Annales Golubienses] – MPH III s. 214⁵⁶⁸ [Rocznik Chotelskiego] – MPH V s. 457 [Kalendarz plocki] – MPH V s. 828 [tw. kompilator trzemeszeński] – bdd. MPH NS V s. 172–173 [Kalendarz katedry krakowskiej] – MPH NS X/2 s. 118⁵⁶⁹ [Katalogi biskupów krakowskich] – bdd. MPH NS XII s. 133⁵⁷⁰ [Spominki sochaczewskie] – NowGn s. 67 – Rozbiór II s. 72⁵⁷¹ – BisTrz s. 244–269 – BisUw s. 131–132⁵⁷², <wyjazd do Bydgoszczy> Dł XII/1 s. 217 – NowGn s. 67)

Mrocza 18/19 IX (<ucieka spod Chojnic do M., nocleg> MPH V s. 828 [tw. kompilator trzemeszeński])

Nakło [nad Notecią] 19 IX (br. or.pap.APGd 300 D/1 24⁵⁷³ = CE I/2 145)
Bydgoszcz 21 IX (bdd.: <przyjazd spod Chojnic, pobyt kilkudniowy> Dł XII/1 s. 217 – <przyjazd spod Chojnic> NowGn s. 67; 21 IX: or.pap. BKórnrps 1535 k. 1–2⁵⁷⁴ = bmw. i bez daty <http://www.bkpan.poznan.pl> = K. Kaczor, Dokument króla Kazimierza Jagiellończyka z 21 września 1454 roku, RH 79, 2013, s. 147–152 + fot. K. Kaczor, Dokument, s. 152, or.pap.APTor 1549 = KatAPTor I 41 = KatAPTor II 20; bdd.: <wyjazd do Nieszawy> Dł XII/1 s. 217)

⁵⁶⁵ Zob. przyp. poprzedni.

⁵⁶⁶ Wiadomość o starciach przednich straży polskich pod Chojnicami już 16 lub 17 IX jest błędna. Długosz dobrze, bo pod 18 IX, umieścił główne starcie wojsk (BisTrz s. 260).

⁵⁶⁷ Pod datą 18 IX 1454, jedynie błędnie wpisano piątek, zamiast środa.

⁵⁶⁸ Pod datą ok. dnia św. Bartłomieja (ok. 24 VIII).

⁵⁶⁹ Błędnie 30 VIII 1454.

⁵⁷⁰ Błędna data roczna 1456.

⁵⁷¹ Tu oraz BisTrz i BisUw opis bitwy z powołaniem m.in. na SRSil X s. 77 (Annales Glogovienses); SPPr III s. 398 (Fortsetzung des Thorner Annalisten), s. 678–681 (Die ältere Hochmeisterchronik), IV s. 136–140, 234 (Geschichten von wegen eines Bundes), IV s. 509–510, 660 (Lindau), V s. 140 (Die jüngere Hochmeisterchronik).

⁵⁷² Data bitwy nie ulega wątpliwości. Na ogół podawany jest w źródłach różnej proweniencji 18 IX, niekiedy inne daty. Zob. na ten temat też S. Zonenberg, Bitwa pod Chojnicami z 18 IX 1454 w „Rocznikach” Jana Długosza – analiza źródłoznawcza, w: Bitwa pod Chojnicami 18 IX 1454 w tradycji historycznej i regionalnej, Chojnice 2004, s. 60.

⁵⁷³ List KJ bez wątplenia z 1454: mowa jest o kłesce pod Chojnicami (król polecił dowódcy zamku w Człuchowie, by nadal bronił go przed wojskami Zakonu i zawiadomił, że wysłała do pomocy Tomka z Młotkowa). List opieczętowano pieczęcią starosty nakielskiego Włodka z Danaborza.

⁵⁷⁴ Or. wszyty do rękopisu z XV–XVI w.

Nieszawa [Stara zamek Dybów] 25 IX (bdd.: <przyjazd z Bygdoszczy> Dł XII/1 s. 217; 25 IX: or.pap.APTor 1613 = KatAPTor I 42 = KatAPTor II 21, Knigi 240 = KP IV 38 = MS I 227, Knigi 242 = MS I 228; bdd.: <wyjazd do Brześcia> Dł XII/1 s. 219)

Brześć [Kujawski] 26 IX – 30 X (bdd.: <przyjazd z Nieszawy, pobyt wielodniowy> Dł XII/1 s. 219–220; 26 IX: or.pap.APTor 1527 = KatAPTor I 31⁵⁷⁵ = KatAPTor II 17; ok. 27 IX: MS I 212⁵⁷⁶; 29 IX: or.BPANKw 52 = kop.BPANKw 170 = CE III dod. 74 = DziwKat I 83 = DziwKat II 262 = KatFotUJ 3122 = CzubekKat Dod. 52, 107⁵⁷⁷, 170; [między 29 IX a 4 X]: or.pap.APTor 1802 = KatAPTor I 45⁵⁷⁸ = KatAPTor II 23; 1 X: or.pap.APTor 1551 = KatAPTor I 43 = KatAPTor II 22; 3 X: KGZ Sieradz G 30 k. 706 = LibrInw I/6 s. 140 dok. 3160 = LustrWlkp 1564/2 s. 4, s. 282 nr 57 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 18 nr 153⁵⁷⁹; 5 X: or.pap.APTor 1553 = KatAPTor I 46 = KatAPTor II 24, or.pap.APTor 1555 = KatAPTor II 25, or.pap.APTor 1556 = KatAPTor I 47 = KatAPTor II 26; 8 X: or.pap.APTor 1554 = KatAPTor II 29, or.pap.APTor 1557 = KatAPTor I 48 = KatAPTor II 27, or.pap.APTor 1558 = KatAPTor I 49 = KatAPTor II 28, kop.APTor 1619/1 = AZP s. 168 nr 184 = KatAPTor I 50 = KatAPTor II 30; 16 X: or.pap.APTor 1560 = KatAPTor I 52 = KatAPTor II 31, or.pap.APTor 1561 = KatAPTor II 32, Knigi 238 = MS I 229; 18 X: KsDłTor 31; 19 X: or.pap.APTor 1559 = KatAPTor I 54 = KatAPTor II 33; 20 X: or.pap.APTor 1564 = KatAPTor I 55 = KatAPTor II 34; 22 X: BCz rps 3345/IV k. 174–175 = Knigi 244 = MS I 230 = MS IV 19056 = MS IV 19489 = MS IVS 883; 24 X: or.pap.APTor 1565 = KatAPTor I 56 = KatAPTor II 35; 28 X: or.pap.APTor 1567 = KatAPTor I 58 = KatAPTor II 36; 30 X: or.pap.APTor 1569 = KatAPTor I 59 = KatAPTor II 37; bdd.: <wyjazd do Opok> Dł XII/1 s. 221⁵⁸⁰)

Opoki⁵⁸¹ (w obozie wojskowym pod O.) 2–9 XI (bdd.: <przyjazd z Brześcia, pobyt 15 dni i więcej [!]> Dł XII/1 s. 221; 2 XI: <prope O.> or.pap.

⁵⁷⁵ Tu i w KatAPTor II pod datą 7 V. W or. *in vigilia s. Stanislai*, 1454. Bez wątpienia chodzi o wigilię translacji.

⁵⁷⁶ Informacja o wydaniu membran przez kancelarię w Brześciu *circa festum Stanislai*. Niewątpliwie chodzi o translację.

⁵⁷⁷ Z błędną datą 20 VI 1446.

⁵⁷⁸ Wydawcy obu regestów wpisali *f. 6 (?) post festum s. Michaelis* i rozwiązali datę już bez wątpliwości na 4 X. Sądzę, że właściwszy będzie ramowy czas wystawienia dok., tj. między poniedziałkiem a piątkiem po św. Michale.

⁵⁷⁹ Błędnie 4 IX 1454 z powołaniem na lustrację z 1569 (ASK Dział 46 k. 106v nr 103d).

⁵⁸⁰ Król wyruszył „de Brzeszcze” do Opok. Dłpol 12 s. 251, pomyłkowo: „ruszył do Brześcia”.

⁵⁸¹ W literaturze, ale także w źródłach, nazwa Opoki funkcjonuje niekiedy wraz z nazwą Nieszawa, tak jakby przywileje nieszawskie wydawane były w Nieszawie i Opokach.

APTor 1573 = KatAPTor I 62 = KatAPTor II 38, <ante O.> or.pap.APTor 1575/1 = KatAPTor I 63 = KatAPTor II 39; bdd. [ok. 2–9 XI]: <in loco campestri exercitorum nostrorum ante villam O.> or.pap.APTor 1612 = KatAPTor I 76 = KatAPTor II 53; 3 XI: <ante O.> or.pap.APTor 1574 = KatAPTor I 64 = KatAPTor II 40 + fot. BisTrz s. 303; 5 XI: <in loco campestri O.> or.pap.APTor 1575/2 = KatAPTor I 66 = KatAPTor II 41; 7 XI: <in loco campestri O.> or.pap.APTor 1576 = KatAPTor I 67 = KatAPTor II 42, <circa O.> or.pap.APTor 1577 = KatAPTor I 68 = KatAPTor II 43; 9 XI: <ante O.> or.pap.APTor 1579 = KatAPTor I 69 = KatAPTor II 44; bdd.: <wyjazd do Nieszawy> Dł XII/1 s. 222)
 Nieszawa [Stara] zamek Dybów 11–16 XI (bdd.: <przyjazd z Opok> Dł XII/1 s. 222; 11 XI zamek Dybów: KatAPTor I 71⁵⁸²; 11 [i?, lub? 12] XI: <przywilej nieszawski⁵⁸³ dla Małopolski> MS I 231 = JusPol s. 270–291 =

⁵⁸² List rady Torunia z 11 XI, która informowała swoich posłów, przebywających w Brodnicy, o pobycie KJ w zamku Dybów.

⁵⁸³ Przedstawiając w itinerarium ustawodawstwo nieszawskie kieruję się fundamentalnymi dla tego zagadnienia pracami M. Bobrzyńskiego, O ustawodawstwie nieszawskim Kazimierza Jagiellończyka, Kraków 1873; R. Hubego, Statuta nieszawskie z 1454 roku, Warszawa 1875 oraz S. Romana, Przywileje nieszawskie, Wrocław 1957. Badacze ci uporządkowali wszystkie znane im przekazy tych przywilejów oraz ustalili czas i miejsca wystawiania przywilejów dla poszczególnych ziem: w Nieszawie 11 XI dla Małopolski (M. Bobrzyński, a za nim S. Roman, nie wykluczają, że wydano drugi egzemplarz przywileju małopolskiego z datą 12 XI, gdyż trzy odpisy przywileju małopolskiego wymieniają datę 11 XI, a jeden – 12 XI; odpisy te różnią się też stylizacją, może więc osobne przywileje otrzymały ziemie krakowska i sandomierska); 12 XI dla Wielkopolski (tj. ziem poznańskiej, kaliskiej, gnieźnieńskiej); 16 XI dla ziemi sieradzkiej (według wzoru wielkopolskiego) oraz w Radzynie (Chełmińskim) 11 XII dla ziemi chełmskiej i drugi z tego dnia – dla ziem przemyskiej oraz sanockiej. Ziemie ruskie, tym razem wszystkie, otrzymały nowy przywilej 22 X 1456. Badacze na ogół zgodnie twierdzą, że nie było żadnego ogólnego przywileju nieszawskiego KJ z 23 XI 1454, a jedynie został on „utworzony” 25 V 1496, przy okazji zatwierdzenia przez Olbrachta (kop.BCz 644 = MK 17 k. 208v–215 = VL I s. 114–117 = JusPol s. 332–340 = Bobrzyński s. 37–105 = VolCons s. 61–67 = BalCorpus s. 333 nr 163 = KatBCz I 706 = MS II 636 = MS IIS 68 = KatBCz I 70 = IA 3017 = WoźnStar s. 32). Ten dok. z datą 23 XI 1454 powstał przez przerobienie jednego z przywilejów dzielnicowych wielkopolskich, wówczas jeszcze zachowanego w or. Przy jego przepisywaniu zniekształceniu uległa data (jest *sabbatho post Elisabeth*, tj. 23 XI, zamiast *sabbatho ante Elisabeth*, tj. 16 XI – jak w przywileju dla ziemi sieradzkiej). Bodaj jedynym badaczem, który opowiedział się za istnieniem powszechnego przywileju nieszawskiego z datą 23 XI 1454, był A. Klodziński (F. Papée zwrócił jednak uwagę, że tego dnia w Nieszawie nie było już KJ i szlachty; dyskusje przedstawił cytowany wyżej S. Roman, Przywileje nieszawskie, tam literatura). R. Hube wykazał (i zgodził się z jego ustaleniami S. Roman), że tzw. statut opocki stanowią jedynie petita szlachty małopolskiej, spisane w obozie w Opokach, które stały się podstawą wydanego potem w Nieszawie przywileju małopolskiego. Tekst opocki (zachowany w kop. pod błędną datą 1455) wydał R. Hube, w: „Biblioteka Umiejętności Prawnych” 1875, z. 8 (przedruk w: Romualda Hubego Pisma, t. II, Warszawa 1905, s. 166–171) i ZabParl s. 159–165.

Bobrzyński s. 36–104 = Lelewel s. 258–265 = TlumSt s. 110–115, 398–406 = BalCorpus s. 333 nr 159, 151⁵⁸⁴ = IA 3012, 3014 – bdd. Dł XII/1 s. 222⁵⁸⁵; 12 XI: <przywilej nieszawski dla Wielkopolski> UINajd s. 61–69 = JusPol s. 270–291 = Bobrzyński s. 37–105 = IA 3013 = BalCorpus s. 333 nr 160; 16 XI: BOZ 33 s. 720, <przywilej nieszawski dla ziemi sieradzkiej> JusPol s. 270–291 = Bobrzyński s. 37–105 = IA 3015 = BalCorpus s. 333 nr 162)

Toruń⁵⁸⁶ (w T., w polu pod T.) 16–28 XI (16 XI: JH I 13218; 20 XI: <*in loco campestri ante T.*> or.pap.APTor 1581 = KatAPTor II 45; 26 XI: <*noch gesant dem hern konige in das veld vor T.*> Theud B 955; 28 XI: <wyrusza po kilkudniowym postoju *prope T.* do Chełmży> Dł XII/1 s. 223)

Culmsee [niem., Chełmża] (w obozie pod C.) 28 XI – 2 XII (28 XI: <przyjazd> Dł XII/1 s. 223; 2 XII: <*im here zcu velde legende bey Kolmensa*> kop.APGd 300 D/1 21 = bmw. i bdd. kop.APGd 300 D/1 35⁵⁸⁷ = CE I/2 147; bdd.: <wyrusza przez kilka miejsc postoju nad rzekę Osę, płynącą między Radzyniem a Łasinem> Dł XII/1 s. 223)

Zeefeld⁵⁸⁸ [niem., Dźwierzno] (w obozie) 4–5 XII (4 XII: <w obozie> BisTrz s. 311 i przyp. 89⁵⁸⁹; 5 XII: or.pap.APTor 1582 = KatAPTor II 46)

Prscawyesz (w polu) [Płużnica?] 6 XII (<*im Felde P.*> JH I 13281)

Dietrichswalde [niem., Nowa Wieś Królewska] 6/7 XII (<nocleg> BisTrz s. 311⁵⁹⁰)

Qwetchendorf⁵⁹¹ [Kwiatki] 7–8 XII (7 XII: or.pap.APTor 1583 = KatAPTor II 47; 8 XII: or.pap.APTor 1584 = KatAPTor II 48)

⁵⁸⁴ Tu 12 XI.

⁵⁸⁵ Lakoniczna wzm. o potwierdzeniu praw Królestwa.

⁵⁸⁶ List rady Torunia do Gdańska z 13 XI 1454: nazajutrz spodziewano się w Toruniu króla (APGd 300 D/68 130 = Smolka s. 393, przyp. 1). Nie zamieszczam informacji o przeważeniu armii przez Wisłę, po opuszczeniu przez KJ Brzeźcia, bo najpewniej król znacznie wyprzedził swoją armię, docierając już 16 XI do Torunia. O przeważeniu armii przez Wisłę pisał Dł XII/1 s. 222 – bdd.; TöppenPreus s. 147, oceniał, że przeważenie rozpoczęła się 17 XI i trwała kilka dni (zgodził się z tymi ustaleniami BisTrz s. 303–304).

⁵⁸⁷ Bez zakończenia.

⁵⁸⁸ Wydawcy KatAPTor nie mieli wątpliwości, że współczesne brzmienie miejscowości to *Seefeld*. Niewątpliwie chodzi o obecną wieś Dźwierzno koło Chełmży (SHGChelm s. 30–31; Nazwy II s. 518).

⁵⁸⁹ List KJ do Gdańska. Zob. też BisSt s. 76 i przyp. 48.

⁵⁹⁰ Według relacji z 7 XII: Mikołaj Wilko do biskupa pomezkańskiego o swoim wywiadzie z ubiegłej nocy.

⁵⁹¹ Wydawcy KatAPTor identyfikowali tę miejscowość, sygnalizując wątpliwość, z Chwarszczanami (w Nowej Marchii). Pobyt w Chwarszczanach nie jest zgodny z itinerarium, a jej średniowieczne nazwy są odległe od formy źródłowej *Qwerchendorf* (Nazwy II s. 109: *Chvartsane* 1232, *Quarsan* 1247, *Qverzan* 1261 itp.). Podobnie zbyt daleko od trasy przejazdu KJ leżą Gwiździny (k. Nowego Miasta Lubawskiego), własność kapituły

Radzyń [Chełmiński] (w obozie wojskowym koło R.) 11–12 XII (11 XII: <post civitatem R.> or.pap.APTor 1585 = KatAPTor II 49⁵⁹², <in loco campestri [...] ante oppidum R., przywilej [nieszawski] dla ziem przemyskiej i sanockiej> or.ANarKw ZbDP 250 = AlbumPal textus s. 53–59 = KatKętrz 250 = BJag rps 8061/IV k. 198–200v = AlbumPal 30 + fot. AlbumPal 30, <in loco exercituum nostrorum circa oppidum R., przywilej [nieszawski] dla ziemi chełmskiej> JusPol s. 332–340 = Bobrzyński s. 36–104, 114–117 = MS II 1284 = MS IIS 69 = IA 3022 = BalCorpus s. 334 nr 164; do 12 XII: <postój około czterodniowy> BisTrz s. 311⁵⁹³)
 bmw. (w polu w naszym obozie) 13 XII (<zcu Felde an unsir legirstat> or.pap.APTor 1586 = KatAPTor I 72 = KatAPTor II 50)
 Rute⁵⁹⁴ [niem., Gruta] (w obozie pod G.) 16 XII (<an unsir legirstad [...] bey dem dorffe Rute> or.pap.APTor 1588 = KatAPTor I 74 = KatAPTor II 51)
 Osa rzeka, przeprawa 16–17 XII (16–17 XII: <przeprawa przez Wisłę> BisTrz s. 312 – 13 XII [!] <przybywa nad rzekę O., przeprawa> Dł XII/1 s. 223)
 Szczepanki (w obozie wojskowym koło Sz.) – Łasin (pod Ł.) 18 XII – 14 I 1455, do 18 I 1455? (bdd. i bez miejsca: <po przejściu rzeki Osy król rozbija obóz w lesie, jedną milę od miasta [Łasina]> Dł XII/1 s. 223; 18 XII: <im Felde bei Lasschin> JH I 13318 = DanSkarb II 1924⁵⁹⁵, <im Feld[e] bei Szczepankowe> JH I 13323; 18 XII – 14 I 1455: <postój wojsk w obozie, campus, w lesie pod Łasinem> Dł XII/1 s. 223–224⁵⁹⁶ – Rozbiór II s. 76–77 – BisUw s. 133 – BisTrz s. 312–319; 21 XII: <vor Lasszyn> JH I 13337⁵⁹⁷; 24 XII: <in loco campestri stacionum nostrorum

chełmińskiej, zwane w średniowieczu: *Quesin* 1414, *Quesendorf* 1414 itp. (Nazwy III s. 454; SHGChelm s. 45). BisTrz s. 311, pisał o wsi Kwiatki koło Radzyna (Chełmińskiego) i ta identyfikacja jest słuszna (por. Nazwy V s. 524).

⁵⁹² Wydawcy podali za or. f. 4 *post festum Conceptionis Virginis Marie post* (sic), *civitatem Radzym*. Zwrot „sic” zbędny, wystarczy przecinek postawić po słowie *Marie*, a nie *post*.

⁵⁹³ Z powołaniem na listy wypowiednie 14 zaciężnych czeskich dla wielkiego mistrza, wystawiane w obozie pod Radzynie (Chełmińskim) 11 i 12 XII (JH I 13299).

⁵⁹⁴ BisTrz s. 311–312, identyfikował trafnie z obecną wsią Gruta w pobliżu rzeki Osy i na północ od Radzyna (Chełmińskiego).

⁵⁹⁵ Odpowiedź panów polskich na skierowane do nich wezwanie wielkiego mistrza o zachowanie pokoju z Zakonem.

⁵⁹⁶ Pisał o oblężeniu Łasina trwającym od 13 XII 1454. Rozbiór II i BisUw, z powołaniem na źródła Zakonu, podali, że pobyt wojsk królewskich pod Szczepankami (do oblężenia miasta praktycznie nie doszło) trwał od 18 XII 1454. Dł XII/1 s. 223, pisał o pobycie pod Szczepankami do oktawy Objawienia Pańskiego (13 I), na s. 224 – o odwołaniu wojsk w środę po oktawie Objawienia Pańskiego (14 I). Rozbiór II s. 77 i BisUw s. 133, wskazują, że Kronika Lindaua podała wprawdzie wcześniejszy termin zwinienia obozu pod Łasinem (7 I), ale data wymieniona przez Długosza (14 I), jest bardziej prawdopodobna.

⁵⁹⁷ Posłowie Zakonu pod Łasinem.

circa villam S., statuty [nieszawskie] dla ziem wieluńskiej i ostrzeszowskiej> or.ADWł 302 = LibrDok III s. 212–217 nr 3 = bmw. i bdd. MonWi XXV 843 = LibrDok II s. 12–13 nr 302 = LibrInw I/1 s. 168 dok. 302; 26 XII – 10 I 1455: BisSt s. 77–80, 80, przyp. 76⁵⁹⁸; 28 XII: <*im Felde bei S.*> JH I 13361; 29 XII: <*ante Ł.*> or.pap.APTor 1593 = KatAPTor II 52)

1455

Szczepanki – Łasin (w obozie koło S. i Ł.) [cd.] do 14 I, do 18 I? (2 I: <*im Lager bei S. bei Lessen*> JH I 13424; 8 I: <*in loco campestri stacionum regiarum circa villam S.*> MS IV 20714 = MS IVS 885; 9–10 I: <rokowania pokojowe w miejscach postoju wojsk polskich w lesie pod Łasinem> BisTrz s. 313–318 – BisUw s. 133 – bdd. Dł XII/1 s. 224; 13 I: APGD 300 D/75 65⁵⁹⁹; 18 I: BisSt s. 82, przyp. 80 – BisSt s. 85, przyp. 93⁶⁰⁰; bdd.: <wyjazd z obozu, *campus*, pod Łasinem do Torunia i Nieszawy> Dł XII/1 s. 225)

[Radzyń (Chełmiński) 16 I (BisTrz s. 320, przyp. 160⁶⁰¹)]

Toruń 18–22 I (bdd.: <przyjazd z obozu pod Łasinem do T. i Nieszawy> Dł XII/1 s. 225; 18 I: or.AGAD 734 = DzPozn I 1984 = TN XVIII 181 = Inv s. 287⁶⁰²; 19 I: or.AGAD 481 = TN XVIII 180 = BOZ 33 s. 188; 20 I: BisTrz s. 319 i przyp. 159⁶⁰³, BisTrz s. 320, przyp. 160⁶⁰⁴ – BisUw s. 133 – BisSt s. 80–81; 22 I: HR II/4 s. 249, przyp. 1 = bmw. Smolka s. 403 = bmw. IA 3045)

Nieszawa [Stara zamek Dybów, I] (<przyjazd z obozu pod Łasinem do Torunia i N., wyjazd przez Brześć do Łęczycy> Dł XII/1 s. 225)

Brześć [Kujawski] 23–29 I (bdd.: <przyjazd z Torunia i Nieszawy> Dł XII/1 s. 225; 23 I: or.pap.APTor 1616 = KatAPTor I 87 = KatAPTor II 54; 25 I: or.pap.AGAD 5166⁶⁰⁵, AGAD Sigillata 18 s. 186 = KGZ Brześć G 68 k. 500–502 = MK 119 k. 392v–395v = GawDob s. 140–148 =

⁵⁹⁸ Z 26 XII pochodzi pierwsze pismo posłów gdańskich datowane w Łasinie (kolejne listy wysyłane przez nich z Łasina pochodzą z 29 i 31 XII 1454 oraz 8 I 1455).

⁵⁹⁹ List rady Gdańska do swoich posłów przebywających pod Łasinem.

⁶⁰⁰ Tego dnia rada Gdańska wysłała list do Łasina do swoich posłów.

⁶⁰¹ List wysłanników Gdańska do rady tego miasta, wysłany tego dnia z Radzynia (Chełmińskiego), nie ma pewności, czy byli przy KJ (zob. też BisSt s. 85, przyp. 92).

⁶⁰² Dok. tej samej treści, jak tu cytowany (AGAD 734: KJ zapisał Piotrowi z Bnina 100 grzywnien na Mosinie), ale pod datą 19 I 1465 (*sabbatho ante festum s. Sebastiani*, 1465, Toruń). W or. *sabbato proximo ante Fabiani et Sebastiani*, 1455 (18 I).

⁶⁰³ List KJ do Gdańska z poleceniem zburzenia Nowego Miasta Gdańska.

⁶⁰⁴ List KJ do Gdańska.

⁶⁰⁵ JawItin s. 13, pomyłkowo ten dok. pod datą 28 I 1475 Brześć Litewski.

GawPł s. 75–86 nr 11 = KP II 406 = bmw. i bez daty LustrWłkp 1628–1632/3 s. 60 = bmw. i bez daty LustrWłkp 1659–1665/2 s. 281, kop. APGd 300 D/46 65 = HR II/4 487⁶⁰⁶ = CE I/2 s. 359 = IA 3280⁶⁰⁷ = CE III 74, or.AGAD 469 = bdd. Inv s. 301 = TN XVIII 183, MK 98 k. 54v = KM 5/W 35, HR II/4 331 = bmw. Smolka s. 403 = CE I/2 s. 359 = IA 3046, HR II/4 332 = bmw. Smolka s. 403 = CE I/2 359 = IA 3047, BOZ 32 s. 286, 668; 27 I: ML IVB 9 k. 294v; 28 I: or.pap.APTor 1617 = KatAPTor I 88 = KatAPTor II 55, or.AGAD 1338 = BOZ 33 s. 717, MK 98 k. 154 nr 5, kop.APGd 300 D/1 25 = CE I/2 s. 359 = CE III 59 + fot. BisTrz s. 321; 29 I: or.ANarKw ZbRus perg. 139 = Inv s. 207⁶⁰⁸ = KatFotUJ 2968 = KM 5/A-B/2 159 = KM 5/A 110 = BOZ 31 s. 272–273, 524, Perwolf s. 409; bdd.: <wyjazd do Łęczycy> Dł XII/1 s. 225) Łęczycza 30 I – 2 II (30 I: <przyjazd z Brześcia, pobyt kilkudniowy, *conv.*> Dł XII/1 s. 225–226; 31 I: ML IVB 9 k. 295, or.AGAD 471 = Inv s. 285 = DzPozn I 1985 = TN XVIII 182 = BOZ 33 s. 37, Inv s. 258, MS IV 1212 = MS IVS 886; 2 II: <wyjazd na Litwę> Dł XII/1 s. 226) Góra Świętej Małgorzaty (*in Gora apud ecclesiam S. Margarete*) 3 II (or. AAGn Trzemeszno 97) Warszawa 5 II (or.AGAD 470⁶⁰⁹ = Inv s. 320 = TN XVIII 186 = BOZ 33 s. 124 = JawItin s. 10) Grodno⁶¹⁰ 10–23 II (bdd.: <przyjazd na Litwę z Łęczycy, pobyt też wiosną> Dł XII/1 s. 226; 10 II: WęcMaz s. 254⁶¹¹; 14 II: or.pap.AR Dział XI nr 9 s. 9–10⁶¹²; 17 II: or.BCz 514 = CE III 60 = KatBCz I 566 = JawItin s. 10, or.pap.APTor 1620 = LEK XI 386 = KatAPTor I 89 = KatAPTor II 57; 23 II: or.pap.APTor 1622 = KatAPTor I 91 = KatAPTor II 58 = JawItin s. 10) Olkieniki (*in Wolkovinky*) 11 III (or.pap.APTor 1625 = KatAPTor I 93 = KatAPTor II 59 = JawItin s. 10) [Wilno lub Troki 16 III (KatAPTor I 89 = KatAPTor II 57⁶¹³)]

⁶⁰⁶ HR z datą 26 I 1457, którą powtórzono w IA. W CE I/2 i III pod datą 26 I 1456. Obie daty niezgodne z itinerarium, zgodny tylko 1455 (list KJ do Filipa księcia Burgundii).

⁶⁰⁷ JawItin s. 11, błędnie 26 I 1457 Brześć Litewski, z powołaniem na IA 3280.

⁶⁰⁸ *Ante festum Purificacionis*, 1455.

⁶⁰⁹ *F. 3 ipso die s. Agathe Virginis*, 1455. W 1455 dzień św. Agaty (5 II) przypadła w środę.

⁶¹⁰ O pobycie KJ na Litwie na początku 1455 wzm. też w KsKamTor s. 29, 318 (pieniądze przekazane na pokrycie kosztów poselstwa Gabriela Bażyńskiego do KJ na Litwę).

⁶¹¹ Nie podał źródła.

⁶¹² Ind. 3 (1440, 1455, 1470, 1485). KJ z tytułem króla, w 1470 (między styczniem a marcem) był w Połocku, Witebsku i Smoleńsku. JawItin s. 10, pomyłkowo 14 IV 1455.

⁶¹³ KJ w dok. z 17 II tego roku wyznaczył termin przyjazdu posłów Związku Pruskiego do Wilna lub Trok na 16 III. Spotkania nie odnotowały inne źródła.

- Troki 28 III (<*rada nasza [...] i inye panove vsi starszie*> MLM 3 k. 28v–29⁶¹⁴ = AktyZapRos 57 = DokMJust s. 26–27 nr 14 = LMetr III s. 39 = JawItin s. 10⁶¹⁵)
- Wilno 1–17 IV (1 IV: AStP IV 310 = IA 3057 = JawItin s. 10; 10 IV: or.pap. APTor 1630 = KatAPTor I 96 = KatAPTor II 60 = JawItin s. 10, or.pap. APTor 1631 = KatAPTor I 97 = KatAPTor II 61 = JawItin s. 10; 12 IV: kop.BJag 101 = MS IV 9335 = MS IVS 887 = ZDM VIII przy nr 2465 = BOZ 32 s. 286–287 = bdd. BOZ 32 s. 476, 757 = JawItin s. 10; 13 IV: <*s radoju naszoju, so knjazmi i s pany litovskimi*> MLM 3 k. 36⁶¹⁶ = DokMJust s. 34 nr 5 = LMetr III s. 45 = JawItin s. 10⁶¹⁷; 17 IV: or.pap. APTor 1632 = KatAPTor I 98 = KatAPTor II 62 = JawItin s. 10)
- Żołudek (*Zolundek*) 26 IV (or.pap.APTor 1633 = KatAPTor I 99 = KatAPTor II 63 = JawItin s. 10⁶¹⁸; bdd.: <wyjazd z Litwy do Piotrkowa> Dł XII/1 s. 231)
- Wilno 28 IV (or.pap.APTor 1525 = KatAPTor I 29 = KatAPTor II 16⁶¹⁹ = JawItin s. 10)
- Łuków 9 V (kop.AGAD 3765⁶²⁰ = MS IV 17683 = MS IVS 888 = LustrLub 1661 s. 14, 57, 59⁶²¹, s. 153 nr 28 = KM 5/A-B/2 166 = JawItin s. 10)
- Kazimierz [Dolny] 11 V (BisTrz s. 358, przyp. 164⁶²²)

⁶¹⁴ Ind. 3 (1440, 1455, 1470, 1485). Dok. z 1455: KJ tytułowany królem, wspomn. Mikołaj (Dzierżkowiec z Solecznik) biskup wileński (1453–1467: KorL s. 89), Iwan (Jan, Iwaszko) Gasztołdowicz wojewoda wileński (1443–1458: ULit I 1098), Andrzej (Andruszko) Sakowicz namiestnik połocki (1444–1458: ULit I s. 721), Pietrasz (Piotr Montygerdowicz) marszałek ziemski (1434–1459: UDR XI 398) oraz Michał (Kieżgajłowicz) namiestnik smoleński (1451–1458: ULit IV 36; Hrusza s. 140, podał 1450–1455, ale naszym zdaniem błędnie przyjął, że dok. pochodzi z 1450) i kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 210).

⁶¹⁵ Nieściśle wymienił MLM 3 k. 29v, zamiast k. 28v–29.

⁶¹⁶ Ind. 3 (1455, 1470, 1485). Dok. z 1455: w kwietniu 1470 i 1485 KJ był w Polsce.

⁶¹⁷ Nieściśle wymienił MLM 3 k. 37, zamiast k. 36.

⁶¹⁸ Miejscowość identyfikuje jako Żołudek.

⁶¹⁹ W obu regestach wydawcy podali 1454, zwracając zarazem uwagę, że wymieniony w liście KJ do Torunia Gabriel Bazyński wojewoda chełmiński, urząd ten pełnił dopiero od stycznia 1455. W dacie zaszła pomyłka, opisywane wydarzenia dotyczą 1455 (zniszczenie ziemi chełmińskiej przez wojska Zakonu). Datę 1455, jako oczywistą i niewymagającą komentarza, przyjął BisTrz s. 344, przyp. 89.

⁶²⁰ W trans. Zygmunta I z 1534 podano, że dokumenty i przywileje miasta, w tym i nasz, uległy zniszczeniu podczas pożaru Łukowa wraz ze skrzynką, w której były przechowywane.

⁶²¹ Tylko na s. 57 podano miejsce i datę wystawienia przywileju KJ dla Łukowa. Na s. 14 wzmianka tylko pod datą roczną, a na s. 59, informacja o targu odbywanym w poniedziałki (bez informacji, że przywileju udzielił KJ).

⁶²² List KJ do Gdańska.

Radom 13 V (or.AGAD 1854 = kopieAGAD 1886, 1909 = KP III 211⁶²³ = MS IV 1020 = MS IVS 889, 1171 = TN XVIII 203 = Gacki s. 210⁶²⁴ = KM 5/A-B/2 168 = KM 5/W 36)

Opoczno 15 V (MS III 2254 = MS IIIS 157 = KM 5/A-B/2 169 = bdd. WiśnOpocz s. 58)

Piotrków⁶²⁵ 15–23 V (bdd.: <przyjazd z Litwy na zjazd, *conv. gen.*, zwołany na 15 V> Dł XII/1 s. 231–232⁶²⁶; 15 V: <*in conv. gen.*> CE I/2 150 = FijPaul I s. 278, przyp. 138/3; 17 V: <przyjazd *in conv. gen.*> Dł XII/1 s. 231⁶²⁷; 19 V: <*in conv. gen.*> MK 123 k. 195–196v = ArchPot 304 k. 39v = BRacz rps 85 k. 23 = MS V 6215 = bmw. i bez daty LustrWlkp 1564/1 s. 163, przyp. 110⁶²⁸ = LustrWlkp 1616–1620/1 s. 6 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 18 nr 155, s. 31 nr 330, s. 39 nr 448, s. 44 nr 520 = LustrWlkp 1628–1632/1 s. 9, or.StarL 32 = SrokaDok II 130 = VL II s. 58, or.StarL 31 = Sroka II 131, or.Kalocsa V. 1. a. 13 = KGZ Sącz G 169 s. 699–717 = SrokaDok II 132 = KM 5/A-B 118, or.APPń Akta m. Poznań D 196 = IA 3068 = BalCorpus s. 334 nr 167 = MS I 237 = VL II s. 59⁶²⁹ = DokPozn CD, <*in conv.*> MS IV 11900 = MS IVS 890 = MS V 5543 = LustrWlkp 1616–1620/1 s. 226 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 18 nr 156⁶³⁰; 20 V: <*in conv. gen.*, potwierdza przywileje i prawa, które jego poddani, szlachta, duchowni, mieszczenie i inni, otrzymali od jego poprzedników> or.APPń Akta m. Poznań D 8 = AAPń CP 1 k. 1–4 = PmP 53 = BalCorpus s. 334 nr 168 = DokPozn CD + fot. Ars s. 94, <*in conv. gen.*, potwierdza poddanym Królestwa nadania i przywileje, które otrzymali od jego ojca Władysława i brata Władysława oraz poprzed-

⁶²³ Pomyłkowo nagłówek dok. został opatrzony przez wydawcę datą roczną 1445, choć w daciej poprawnie podano 1455.

⁶²⁴ Błędnie pisał o dwu dokumentach, najpierw pod 1445 „we wtorek dni krzyżowych” i ten sam dok. ponownie pod poprawną datą 1455.

⁶²⁵ KJ w liście do rady Torunia z 26 IV 1455 zapowiedział swój przyjazd na zjazd, który rozpocznie się w Piotrkowie 15 V (or.APTor 1633 = KatAPTor I 99 = KatAPTor II 63). Ten termin wymienił KJ też w liście do Gdańska (BisSt s. 88–89). Długosz także pisał o wyznaczeniu zjazdu na 15 V (Dł XII/1 s. 231).

⁶²⁶ Pisał o wyjeździe KJ z Litwy na zjazd do Piotrkowa, wyznaczony na 15 V, dalej o przyjeździe KJ do Piotrkowa 17 V, następnie o wysłaniu do Krakowa posłów KJ i panów polskich ze zjazdu w Piotrkowie, który odbywał się w święto Wniebowstąpienia Chrystusa, tj. 15 V (Dł XII/1 s. 231, 232). Te niejasności wyjaśnia dok. KJ z 15 V, potwierdzający jego pobyt w Piotrkowie tego dnia.

⁶²⁷ Zob. przyp. poprzedni.

⁶²⁸ Dok. nadania Sędziwojowi z Gorzycy 4 łanów pod Międzyrzeczem, który okazano nie podczas lustracji, lecz w czasie rewizji przywilejów na sejmie warszawskim 1563.

⁶²⁹ *Infra octavas Ascensionis Domini*, 1456 (w potwierdzeniu Zygmunta Augusta z 1565).

⁶³⁰ Błędnie 26 V. W kopiach *f. 2 infra octavas Ascensionis Domini*, 1455 (19 V).

nich królów i przyrzeka zachowywać je w przyszłości> oryginałyBCz 517, 518 = or.ANarKw ZbDP 251⁶³¹ = KatBCz I 568, 569 = IA 3069 = KatKętrz 251 = CatCodBJag I s. 7 = bdd. Inv s. 179⁶³², <*in conv. gen.*> ArchPot 304 k. 76 = BRacz rps 85 k. 45, <*ex conv. gen.*> kop.AGAD 1541 = PrzWar 11, 25 = MS III 181 = MS IIIS 158; 21 V: <*in conv. gen.*> ASK Dział 56 t. 8 k. 7v = bmw. i bdd. WiśnOpocz s. 115 = bmw. i bdd. LustrSand 1789/1 s. 198 = bmw. i bdd. LustrSand 1660–1664/1 s. 3–4 = KM 5/W 37, <*in conv gen.*> or.ANarKw ZbDP 252 = KmK 158 = KatKętrz 252 = BalCorpus s. 334 nr 169; 22 V: AGZ V 141; 23 V: ML IVB 9 k. 211–211v, or.pap.APTor 1635 = KatAPTor II 64, MK 98 k. 54v–55 = KM 5/A-B/2 172a = KM 5/Y 35)

Łęczyca 29 V (or.AGAD 629 = Inv s. 320)

Powidz 3 VI (or.pap.APGd 300 D/1 26 = CE I/2 152)

Gniezno 9 lub 10 VI (kop.BPANKw 379⁶³³ = kop.AAGn Trzemeszno 248⁶³⁴ = DziwKat I 85 = KatFotUJ 2855 = TN XVIII 190⁶³⁵ = DzPozn II s. 164 nr 1204)

Pobiedziska 13 VI (JH I 13748)

Konin 18 VI (BOZ 32 s. 978, ML IVB 9 k. 211v–212)

Stawiszyn 20 VI (BPANKw rps 9176 s. 150)

Tuszyn 23 VI (or.pap.APTor 1530 = KatAPTor I 105 = KatAPTor II 65)

⁶³¹ Wszystkie trzy oryginały z zachowaną pieczęcią.

⁶³² Reg. niejasny, może chodzi o dok. KJ z 27 VI 1455?

⁶³³ *F. 2 infra octavas Corporis Christi*, 1455 (9 VI), bez listy świadków.

⁶³⁴ *F. 3 infra octavas Corporis Christi*, 1455 (10 VI), lista świadków.

⁶³⁵ Czwojdrak s. 84 (z powołaniem na odpis w TN – gdzie data *f. 3* [...], 1455 – sporządzony, jak napisano, według or. z Archiwum Konwentu Trzemeszeńskiego), pisała, że w dok. błędna data roczna, gdyż „taka lista świadków mogła być jedynie w 1456 r.” (na s. 223, autorka podała jednak 10 VI 1455). Sprawdzona przeze mnie lista świadków nie budzi jednak większych wątpliwości i to w odniesieniu do 9 lub 10 VI 1455 (według kop. z AAGn), jak i 1456 (przyjmując za B. Czwojdrak błąd w datacji): Jan ze Sprowy arcybiskup gnieźnieński (1453–1464), Andrzej Bniński biskup poznański (1438–1479), wojewodowie Łukasz Górka poznański (1441–1475), Stanisław z Ostroroga kaliski (1453–1475), Dzierśław z Rytwian sieradzki (27 VI 1455 – 1460; poprzednik – Wojciech Małski – ostatni raz z tytułem wprawdzie 2 IX 1454, ale wiemy, że zm. przed 14 II 1456, więc nie można wykluczyć, iż urząd pełnił jeszcze 10 VI 1455), Piotr z Oporowa wojewoda łęczycki (1454–1467), kasztelanowie Piotr z Szamotuł poznański (1450–1473), Hincza z Rogowa sieradzki (1453–1460) i podskarbi wielki (1447–1460), kasztelanowie Piotr Skóra z Gaju kaliski (1451–1468), Jan z Czarnkowa gnieźnieński (1454–1466), Włodek z Danaborza nakielski (1453–1367) i starosta nakielski (1436–1467) oraz Jan Gruszczyński biskup wrocławski (1450–1463) i kanclerz (29 V 1455 – 1469). Dok. umieszczam pod 1455, gdyż poza jednym świadkiem nie budzi wątpliwości, a obie kopie i odpis z or. (TN) wymieniły tę datę roczną.

Piotrków⁶³⁶ 24 VI, 27 VI – 9 VII (24 VI: <conv. gen.> Dł XII/1 s. 231, 234–235⁶³⁷; 27 VI: <in conv. gen., potwierdza prawa i przywileje udzielone mieszkańcom Królestwa przez królów Władysława [Jagiellę], Władysława [III] i innych> or.AGAD 4646⁶³⁸ = AGZ V 142 = ProchMat 146 = PtaszOpis s. 217–218 nr 69 = IA 3079 = BalCorpus s. 334 nr 173 = bmw. BOZ 31 s. 146⁶³⁹ = bdd. Inv s. 179⁶⁴⁰; 28 [30?] VI: SPPP VII 1335⁶⁴¹; 1 VII: kop.BCz 1070 = KatBCz II 1181 = MS IV 19726 = MS IVS 891 = KM 5/A-B/2 121, AGZ XIV 3428 = AGZ X 110; 2 VII: or.AGAD 4934 = bdd. Inv s. 230 = bdd. IA 3145 = PtaszOpis s. 258 nr 350 = TN XVIII 191 = ProchCod s. 87 nr 350 = BOZ 33 s. 219; 3 VII: <in conv. gen.> AGZ XIV 3427 = AGZ X 112; 8 VII: BisTrz s. 425, przyp. 6 – BisSt s. 92, przyp. 125a⁶⁴²; 9 VII: or.APGd 300 D/1 27 = kopieAPGd 300 D/1 28–29 = SimGesch IV s. 108–110 nr 138 = AStP IV 314 = Weise 347 = IA 3081 + fot. <http://www.polska.pl/archiwa/sredniowiecze>)

Łęczycza 17–22 VII (17 VII: or.pap.APTor 1640 = KatAPTor I 108 = KatAPTor II 66; 21 VII: or.AGAD 3273 = BOZ 33 s. 718–719⁶⁴³; 22 VII: or.pap.APGd 300 D/1 30 = kop.APGd 300 D/1 30a)

Brześć [Kujawski] 1–11 VIII (bdd.: Dł XII/1 s. 238; 1 VIII: or.APPn Akta m. Poznań D 453 = PmP 54 = DokPozn CD; początek VIII: APGd 300 D/75 77⁶⁴⁴; 5 VIII: MS I 239; 9 VIII: or.AGAD 393 = TN XVIII 194 = KrD s. 100–101 = bmw. i bdd. Inv s. 88 = bmw. i bdd. IA 3088 + fot. SułkRew fot. 1–2 po s. 294 [fragment dok.]; 10 VIII: KP II 597 = TN XVIII 193 = BOss rps 184 k. 356v–357v = KętrzOss I s. 418 nr 11 = Inv s. 88 = IA 3088; 11 VIII: or.AGAD 1336 = KrD s. 101 = bdd. i bmw. GórHist

⁶³⁶ Termin zwołania tego zjazdu na 24 VI ustalono na poprzednim zjeździe piotrkowskim, rozpoczętym 15 V 1455 (Dł XII/1 s. 231). KJ 13 VI z Pobiedzisk pisał do elektora brandenburskiego o zjeździe (*parlamentum*) piotrkowskim (JH I 13748).

⁶³⁷ Pisał, że zjazd walny rozpoczął się 24 VI i był na nim KJ, ale nie napisał wyraźnie, czy król był na zjeździe od dnia jego rozpoczęcia.

⁶³⁸ Drugi or. tego dok. przechowywany był we Lwowie w Archiwum miejskim (perg. 22) i według niego wydany w AGZ V 142. U ProchMat – reg. według or. (obecnie w AGAD). W or. 1 (Lwów) przywieszono większą pieczęć królewską na jedwabnym sznurku z nici żółtych, czarnych i różowych (opis: AGZ V przy nr 142), w or. 2 (AGAD) – średnią pieczęć królewską na jedwabnym sznurku z nici białych, czarnych i żółtych.

⁶³⁹ F. 2, zamiast (jak w or.) f. 6 post *Johannis Baptiste*.

⁶⁴⁰ Reg. niejasny, może chodzi o dok. KJ z 20 V 1455?

⁶⁴¹ *Sabbatho in crastino festi Petri et Pauli Ap.* Wydawca podał 30 VI 1455. W 1455 dzień po tym święcie przypadał w poniedziałek 30 VI. Może chodzi o wigilię święta, tj. sobotę 28 VI?

⁶⁴² List KJ do Gdańska.

⁶⁴³ Pod datą 19 VII.

⁶⁴⁴ List wysłanników Gdańska do rady tego miasta z relacją ze spotkania z królem.

- s. 4 = BOZ 33 s. 719; bdd.: <udaje się z wojskiem do przeprawy przez Wisłę koło Torunia> Dł XII/1 s. 239)
- Gniewkowo 21–30 VIII (21 VIII: RiabMat 40; 29 VIII: AStP IV 320⁶⁴⁵; 30 VIII: <in G. circa exercitus nostros> or.AGAD 4871 = ProchMat 147 = PtaszOpis s. 250 nr 295 = KM 5/W 41)
- Bydgoszcz 8–9 IX (bdd.: Dł XII/1 s. 239 – 8 IX: BisTrz s. 399; 8–9 IX: <rokowania KJ z elektorem brandenburskim⁶⁴⁶> BisUw s. 135)
- Gniewkowo 11 IX (ML IVB 9 k. 295)
- Toruń (w T., koło T.) 12–18 IX (bdd.: <przeprawa przez Wisłę koło T., postój kilkudniowy circa T.> Dł XII/1 s. 239; 12 IX: or.pap.APGd 300 D/1 31 = CE I/2 154; 14 IX: DanSkarb II 1933 = WapDz III s. 283, przyp. 1/10⁶⁴⁷ = bdd. Inv s. 90 = JH II 2969 = bmw. Str I s. 49 nr 74⁶⁴⁸ = IA 3101, or.BCz 520 = CE III 69 = MS I 240 = KatBCz I 571 = IA 3099 = KrD s. 100 = GołDz s. 109–110; 18 IX: or.AGAD 3544 = ArchKal 69 = PrzKal 39; bdd.: <wyrusza z wojskiem w kierunku rzeki Osy [wiadomość przedwczesna!]> i przez te same miejscowości oraz miejsca postoju, którymi szedł w roku poprzednim [tj. Osiek, Grudziądz i Chojnice], przybywa do Łasina> Dł XII/1 s. 240)
- Smolnik 20 IX (<in loco campestri exercituum nostrorum post civitatem Ghorum [!] prope villam Smolnicze> or.BCz 521 = KatBCz I 572)
- Osiek (w obozie wojskowym koło O.) 29 IX (<in loco campestri exercituum in terris Prussie circa villam O.> BOZ 32 s. 287–288, 669)
- Łasin (pod Ł.) 6–24 X (6 X: <przybywa z wojskiem z Torunia i omija miasto, następnego dnia wraca⁶⁴⁹>; 7–24 X: <oblężenie>; 24 X: <odwrót spod Ł. i wyjazd do Grudziądza> Dł XII/1 s. 241, 243⁶⁵⁰ – BisTrz s. 406–409, 427 – BisUw s. 135; 14 X: BisTrz s. 407⁶⁵¹)

⁶⁴⁵ List wysłanników Gdańska do rady tego miasta: uzgodniono z KJ wypłatę przez miasta pruskie 12000 złotych węgierskich na spłatę zaciężnych.

⁶⁴⁶ Spotkanie elektora brandenburskiego z KJ w Bydgoszczy 8 IX uzgodnił poseł królewski Ścibor Chełmski z Ponieca na początku września, podczas spotkania z elektorem w Malborku (BisTrz s. 398).

⁶⁴⁷ Pomyłkowo 14 IX 1445. DanSkarb oraz JH, z powołaniem na or. w Archiwum w Królewcu, pod datą 14 IX 1455.

⁶⁴⁸ Błędnie 20 IX.

⁶⁴⁹ BisUw s. 135, stwierdził, że korespondencja Zakonu potwierdza, „jak się zdaje”, relację Długosza o ominięciu Łasina przez wojska królewskie i ich powrót w dniu następnym. Podobnie BisTrz s. 407.

⁶⁵⁰ Tu większość wydarzeń bdd., podał jedynie – błędnie – datę wycofania się wojsk królewskich spod Łasina i wyjazdu do Grudziądza, tj. 5 X. BisTrz i BisUw cytowali liczne źródła (przede wszystkim Zakonu Niemieckiego i listy gdańszczyzan), które pozwalają odtworzyć trasę przejazdu króla.

⁶⁵¹ List KJ do Torunia (domagał się przysłania bombardy).

Grudziądz (koło G., w obozie wojskowym) 26 X – 3 XI (5 [!] X: <przyjazd spod Łasina, pobyt kilkudniowy> Dł XII/1 s. 243; 26 X: <*in loco stationum circa G.*> or.pap.Zakład Archeologii i Historii Sztuki UJ [w depozycie Katedry Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii UJ, bez sygn.] = DokKuj s. 171 (279) nr 99 = LeszczPrz s. 99–100; 31 X: <*in loco campestri exercituum nostrorum* koło Chojnic [!]> VL I s. 85 = DokKuj s. 172 (280) nr 100 = KP II 409 = IA 3120; 3 XI: <wyjazd do Torunia> SRPr IV s. 519 [Lindau] – <wyjazd do Torunia> bdd. Dł XII/1 s. 244)

Toruń 7 XI – 12 XII (bdd.: <przyjazd z Grudziądza na zimę> Dł XII/1 s. 244; 7 XI: or.AGAD 4872 = ProchMat 148 = PtaszOpis s. 250 nr 296 = KM 5/W 44 = Inv s. 243⁶⁵²; 10 XI: JH I 14012; 17 XI: MS I 242; 18 XI: or.AGAD 442 = KP II 598 = IA 3129 = TN XVIII 196 = BOZ 33 s. 160, APGd 300 D/6 54a⁶⁵³; 20 XI: JH I 14089; 21 XI: KP II 599⁶⁵⁴ = KrD s. 101 = bmw. i bdd. Inv s. 88 = bmw. i bdd. IA 3142 = TN XVIII 198; 27 XI: BOZ 32 s. 37–38, 288–289, 669; 29 XI: kop.APWr Dokumenty m. Wrocławia 4007 = KatWr 41 = KopReg s. 123 nr 191, or.pap.APWr Dokumenty m. Wrocławia 4008 = KatWr 40 = KopReg s. 123 nr 190 = StListy 10 + fot. StListy s. 40; 3 XII: kopieADWł 608, 632, 710 = ArchPot 304 k. 329–330 = LibrInw I/2 s. 48–49 dok. 608, s. 61 dok. 632, s. 101 nr 710 = bmw. i bez daty MonWl XXV 857–858 = MonWl XXV 859 = LustrWlkp 1616–1620/1 s. 258⁶⁵⁵ = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 18 nr 157 = LustrWlkp 1628–1632/3 s. 104; 6 XII: or.APTor 1655 = KatAPTor II 67; 12 XII: or.APGd 300 D/1 32 = kop.APGd 300 D/1 33 = SimGesch IV s. 110–111 nr 139, or.APGd 300 D/1 34 = CDRP IV s. 157 nr 115 = AStP IV 324 = Weise 348 = MS IVS 894 = IA 3134 = CE I/2 s. 359 = TN XVIII 201, or.AGAD 441 = KM 5/A-B/2 190 = KrD s. 101; bdd.: <wyjazd do Brześcia> Dł XII/1 s. 244)

Brześć [Kujawski] 17–18 XII (bdd.: <przyjazd z Torunia> Dł XII/1 s. 244; 17 XII: JH II 2977 = TN XVIII 199 = Inv s. 88⁶⁵⁶ = IA 3136; 18 XII: KsDłTor 43, or.APTor 1656 = AStP IV 325 = IA 3137 = AZP s. 169 nr 187 = KatAPTor I 120 = KatAPTor II 68; bdd.: <wyjazd do Łęczycy> Dł XII/1 s. 244)

⁶⁵² Pewnie ten sam dok. (KJ zapisał Andrzejowi Gałce z Niedźwiedzia 100 grzywien na kilku wsiach w ziemi sandomierskiej) w Inv pod datą *f. 6 ante Martini*, Toruń (tak jak w or.), ale pod datą 1475.

⁶⁵³ List panów polskich pisany przy królu.

⁶⁵⁴ KP i KrD błędnie 22 XI. W datacji *f. 6 proxima ante festum s. Clementis* (21 XI).

⁶⁵⁵ *F. 5 in vigilia s. Barbarae*, 1455. Wydawcy zauważyli słusznie, że w 1455 czwartek przypadał 4 XII.

⁶⁵⁶ *Post festum s. Luciae*, 1455. Za Inv taką datę (po 13 XII) podał IA.

Łęczycza 25–29 XII (bdd.: <przyjazd z Brześcia> Dł XII/1 s. 244; 25 XII: <Boże Narodzenie> Dł XII/1 s. 247; 29 XII: Plehn s. 359–360 nr 23; bdd.: <wyjazd do Piotrkowa> Dł XII/1 s. 247)

1456

Piotrków⁶⁵⁷ 6–20 I (6 I: <przyjazd z Łęczycy, rozpoczyna się *conv. gen.*> Dł XII/1 s. 247–248, <*in conv. gen.*> or.APWr Dokumenty m. Wrocławia 4008⁶⁵⁸ = KatWr 40 = KopReg s. 123 nr 190 = StListy 10, or.APGd 300 D/1 36 = ASrP IV 327 = Weise 349 = IA 3152; 8 I: KGZ Poznań G 8 s. 310–311, dawniej k. 154–154v, HR II/4 409 = LEK XI 486 = IA 3153–3157⁶⁵⁹ = Smolka s. 237, s. 405, przyp. 3⁶⁶⁰ = CE I/2 s. 359, kop. APGdańsk 300/27 k. 2–3 = UrkL IX 299 = CE I/2 s. 359 = CE III 73 = HU VIII 441; 9 I: or.AKKw 455 = AKKw Liber privilegiorum 1 k. 52v = BJag rps 8059/IV k. 90, <*in conv. gen.*> or.AKKw 460 (425) = AKKw Liber privilegiorum 1 k. 29v = AKKw Liber privilegiorum 3 k. 43 = AMKw AE 5 k. 120v–121 = ACapCrac 623 = BJag rps 8059/IV k. 89 = TN XIX 1 = KM 5/C 2, BJag rps 136 s. 29 = KmK 159 = MS IIS 70; 10 I: MK 98 k. 55 = KM 5/C bez nr; 11 I: MS I 247 = bmw. i bez daty CE III dod. 85 = CatCodBJag I s. 71 nr 330, MS I 248 = bmw. i bez daty CE III dod. 86; 16 I: <*in conv. gen.*> MS I 250, or.AAGn Gniezno 458 = MS I 251 = DzPozn II s. 164 nr 1205⁶⁶¹; 17 I: <*in conv. gen.*> AGZ V 143; 18 I: ML IVB 9 k. 440–440v; 19 I: <*in conv.*> BOZ 33 s. 721, <*in conv.*> or.APPń Akta m. Poznań D 9 = MaiselSąd Aneks 2 = PmP 55 = DokPozn CD, <*in conv.*> TN XIX 2; 20 I: Inv s. 274⁶⁶² = Str III s. 200 nr 144 = TN XIX 3 = BOZ 32 s. 978; bdd.: <wyjazd do Krakowa> Dł XII/1 s. 248)

bmw. 12–15 I (12 I: LubRad s. 169 nr 24 = KM 5/U 38 = bmw. i bdd. WiśnMonSand II s. 110; 15 I: MK 11 k. 37v = MS I 249)

Kraków 25 I – 24 IV [z przerwą na wyjazd do Niepołomic 6 II] (bdd.: <przyjazd z Piotrkowa> Dł XII/1 s. 248; 25 I: or.ABożegoCiała [perg. bez sygn.] = KM 5/C 25; 3 II: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Kraków G 13

⁶⁵⁷ O zjeździe w Piotrkowie zwołanym na 6 I 1456 też m.in. ACap I 1855. Informacja o pobycie KJ w Piotrkowie w styczniu 1456 także w KsKamTor s. 259.

⁶⁵⁸ Dok. KJ z 29 XI 1455, w którym mowa jest o przyszłym zjeździe walnym w Piotrkowie, który zbierze się w obecności KJ na Trzech Króli.

⁶⁵⁹ W IA zamieszczono reg. tego samego dok. dwukrotnie: nr 3153 – z poprawną datą 8 I, nr 3157 – pod błędną datą 14 I (według Smolka s. 237).

⁶⁶⁰ Błędnie 14 I 1456.

⁶⁶¹ Błędnie 15 I (z powołaniem na or.). W or. i kop. (MK 11 s. 56) *f. 6 post octavas Epiphaniae*, 1456.

⁶⁶² *Post Epiphaniae*, 1456.

s. 25–26; 6 II: KmK s. 224 = MS I 253⁶⁶³; 8 II – 27 III: <w czasie zapustów [8–10 II] i Wielkiego Postu [11 II – 27 III]> Dł XII/1 s. 248–249; 9 II: or.AKKw 461 (426) = AKKw Liber privilegiorum 1 k. 74v = AKKw Liber privilegiorum 2 k. 349v = AKKw Liber privilegiorum 3 k. 114–115 = CrArt IV 265 = BJag rps 8059/IV k. 91–91v; 12 II: MS I 254, <sąd ndw.> MK 98 k. 30, BOZ 32 s. 289–290; 13 II: MS I 255–257; 16 II: MPH V s. 909⁶⁶⁴ [spominki z XV w. w kodeksie Sędziwoja z Czechła], MS I 258, or.APLn Dokumenty m. Lublina 15 = RiabMat 42 = bmw. i bdd. KatŁopac 41/1 = KatLn I 17 = KM 5/C 9; 17 II: MK 30 k. 260v–261; 18 II: MS I 259, 260; 19 II: MK 11 s. 57–58⁶⁶⁵ = MS I 261; 24 II: MS I 263; 25 II: MS IV 2615 = MS IVS 896 = KM 5/C 13; 26 [27?] II: MK 11 k. 2⁶⁶⁶ = KGZ Biecz G 37 s. 323⁶⁶⁷ = MS I 264 = KM 5/C 15; 27 II: MS I 265, MK 98 k. 11v nr 8 = KM 5/A 201a = KM 5/C 12 = KM 5/E 1; 28 II: MS I 266; 1 III: <narodziny królewicza Władysława> MPH NS V s. 128⁶⁶⁸ [Kalendarz katedry krakowskiej] – Dł XII/1 s. 250–251 – WdGen s. 62; 2 III: or.AUJag 142 = CUJ II 177 = IA 3177 = KaczmUJ 142; 3 III: MK 11 s. 75⁶⁶⁹ = MS I 268, or.AUJag 143 = MK 98 k. 100–100v = CUJ II 178 = KaczmUJ 143 = KM 5/A 202a = KM 5/C bez nr, MS I 267; 4 III: or.APLn Dokumenty m. Lublina 16 = PiekMon s. 257 nr 8 = MS I 269 = RiabMat 43 = bmw. i bdd. KatŁopac 40 = KatLn I 18 = KM 5/C bez nr = KM 5/V 1 = KM 5/U 35; 7 III: ANarKw rps IT 228 k. 118–119v = KM 5/C 18, kopieANarKw ZbDP 1002, 1008 = bmw. i bdd. kop.AKapSand [perg. bez sygn.] = ANarKw rps IT 228 k. 68–83 = KGZ Kraków G 140 s. 1179 = bmw. i bez daty MK 11 s. 64–66 = MS I 388⁶⁷⁰ = Str III s. 200 nr 147 = Kiryk 172, 375⁶⁷¹ = KatKętrz 1002, 1008 = bmw.

⁶⁶³ Pomyłkowo cytowana MK 10, zamiast MK 11 k. 2–2v.

⁶⁶⁴ W Krakowie 16 II ścięto dwóch duchownych *in presencia regis* (pisał o tym też Dł XII/1 s. 249–250), co chyba należy rozumieć nie dosłownie, lecz jako egzekucję dokonaną podczas pobytu KJ w stolicy.

⁶⁶⁵ Po wpisaniu tego dok. zamieszczono notatkę, że dok. wystawiono w dwóch jednakowych egzemplarzach (a więc dla obu stron, które uzyskały zgodę KJ na zamianę dóbr).

⁶⁶⁶ Obecnie widać tylko *f. 5* (dalej karta urwana) *Oculi*, 1456. Wydawca MS odczytał jeszcze pełną formułę datacyjną *f. 5 ante Oculi*, 1456 (26 II). O dacie zob. przyp. następny. Zapewne ten sam przywilej dla Pilzna (zwolnienie z połowy cła na obszarze Królestwa) wpisany do MK 11 k. 46 (ale tu wpisano tylko nagłówek dok., bez daty i bmw.).

⁶⁶⁷ W obl. w 1605 (z trans. Stefana Batorego z 1578) podano *f. 6 post dominicam Reminiscere*, 1456 (27 II).

⁶⁶⁸ Nie podano miejsca narodzin, ale chyba stało się to w Krakowie (nie wypowiada się na ten temat WdGen s. 62).

⁶⁶⁹ *F. 4 ante Letare* (3 III). W MS z błędnie rozwiązana datą 4 III.

⁶⁷⁰ Wśród wpisów niedatowanych z 1456.

⁶⁷¹ Pod datą ok. 7 III 1456 (według kop. 2 w AKapSand).

i bez daty LustrSand 1789/1 s. 26, s. 315 nr 30 = KM 5/A 208 = KM 5/C 19; 8 III: or.AKlar 141 = AKlar rps E s. 15–21 = KM 5/V 2; 12 III: MS I 270; 13 III: KmK 160 = MK 17 k. 71v–72 = MS IIS 93⁶⁷², MS I 271; 15 III: or.ANKw ZbDP 1183 = bmw. i bdd. LustrKрак 1564/1 s. 43 = bdd. i bmw. LustrKрак 1659–1664/2 s. 374–375 = bdd. i bmw. LustrKрак 1659–1664/3 nr 171; 16 III: AGZ V 144 = MS IV 4195 = MS IVS 897 = AGZ V s. 122 przy nr 95 = bdd. VL II s. 59; 21 III: MS I 272; 22 III < sąd ndw. > MS I 273; 3 IV: oryginałyBPANKw 54–57 = MK 98 k. 31–31v nr 1 = CUJ II 180, 179 = bmw. PułOp s. 98 nr 108 = DziwKat I 86–89 = CzubekKat Dod. 54–57 = bdd. LustrKрак 1659–1664/2 s. 702–703 = LustrKрак 1659–1664/3 167–168 = KatFotUJ 3124, 2873, 2877, 3086 = KM 5/A 209a = KM 5/C 23; 4 IV: < chrzest królewicza Władysława > Dł XII/1 s. 250–251⁶⁷³; or.AGAD 5385 = HurmDok II/2 s. 67–68 nr 53 = DocMol s. 806–807 = UljMat 83 = bdd. Inv s. 138 = bdd. IA 3274 = JabiWoł s. 11 nr 43 = TN XIX 6 = BOZ 33 s. 478; 5 IV: ML IVB 9 k. 191–191v, or.AKKw 462 (427)⁶⁷⁴ = AKKw Liber privilegiorum 1 k. 30 = BJaг rps 8059/IV k. 92 = bmw. i bdd. IA 3277 = TN XIX 7 = KM 5/C 24 = GołDz s. 319; 7 IV: or.AKKw 463 (428); 8 IV: or.ANarKw ZbDP 232 = KmK 442 = KatKętrz 255⁶⁷⁵, MS I 274, 276, 277, MS I 275 = CatCodBJaг III s. 271 nr 3⁶⁷⁶ = bmw. i bez daty LustrKрак 1564/2 s. 45 = LustrKрак 1564/2 s. 147 nr 135 = LustrKрак 1659–1664/3 169; 12 IV: MS I 280, oryginałyBPANKw 58, 362 = CUJ II 181 = DziwKat I 90–91⁶⁷⁷ = CzubekKat Dod. 58 = KatFotUJ 2863, 3085; 13 IV: or.ANarKw ZbDP 256 = kop.BJaг 356 = KmK 253 = MS I 281 = KatKętrz 256 = bmw. i bez daty LustrKрак 1659–1664/2 s. 369 = LustrKрак 1659–1664/3 170 = KmK s. 224 + fot. <http://www.lokacja-krakow.tron.pl/n/pl/obj/24/1>; 15 IV: MS I 282–285, kop.ANarKw Dok. Dep. 166 = MS IV 3908 = MS IVS 899 = KM 5/C bez nr, MS IV 902 = MS IVS 898; 16 IV: MS I 286; [16 lub 23] IV: kopieBPANKw 572⁶⁷⁸, 575 = KmK 161 = DziwKat II 309, 356 = CatCodBJaг I s. 7 nr 4; 17 IV:

⁶⁷² Błędna data roczna 1476, w MK 17 – 1456.

⁶⁷³ Nie pisał o obecności KJ, ale może dlatego, że była ona oczywista.

⁶⁷⁴ Prawie tę samą treść zawiera dok. KJ z 7 IV 1456 (or.AKKw 463 [428]; mandat do urzędników ziem i powiatów krakowskiego, sandomierskiego, wiślickiego, łukowskiego i lubelskiego, którym polecił, by nie sądzili poddanych Tomasza biskupa krakowskiego, lecz odsyłali ich do sądu biskupiego).

⁶⁷⁵ Pomyłkowo w tym wydawnictwie dok. opatrzono nr 255, zamiast nr 232.

⁶⁷⁶ Circa 1456.

⁶⁷⁷ DziwKat według oryginałów, ale błędnie 9 VIII.

⁶⁷⁸ *F. 6 ante festum s. Georgii*, 1456. Wydawca obu regestów (DziwKat) zwrócił uwagę, że w diecezji krakowskiej dzień św. Jerzego obchodzono 23 lub 24 IV. Dok. wystawiono w piątek przed św. Jerzym, a więc 16 lub 23 IV.

- <sąd ndw.> KWielicki s. 156, BOss rps 165 k. 28v–29 = KętrzOss I s. 288 nr 10 = KM 5/C 63, KWielicki s. 156–157 = MS I 287; po 17 IV: <wyjazd do Wielkopolski na całe lato> Dł XII/1 s. 251; 20 IV: MS I 288, 289; 22 IV: MS I 290; 23 IV: MS I 291 = ML IVB 17 k. 141v–142, MatPr 195 = MS I 293, PiekMon s. 259–262 nr 9 = CrArt I 493 = MS I 292 = KM 5/U 34; 24 IV: ML IVB 9 k. 360v–361, MS I 295–297, or.AGAD 446 = Inv s. 309 = MS I 298 = KrD s. 102 = TN XIX 8)
- Niepołomice 6 II (MS I 252)
- Małogoszcz 28 IV (MS I 300)
- Konin 10–11 V (<sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Konin Z 5 k. 60v = GąsWlkp s. 181, 190)
- bmw. 11 V (SimDanzig s. 129 nr 33⁶⁷⁹)
- Poznań 15–19 V (<sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Poznań Z 17 k. 181 = GąsWlkp s. 181, 190)
- bmw. 25 V (APGd 300 D/27 nr 6 k. 14v–15⁶⁸⁰)
- Gniezno 29 V – 4 VI (29 V: ArchPot 304 k. 33 = BRacz rps 85 k. 19; 31 V: kop.APTor 1674 = KatAPTor I 132⁶⁸¹ = KatAPTor II 69; 1 VI: MS I 306; 2 VI: MS I 307; 3 VI: or.APPń Akta m. Poznań D 97 = PmP 56 = GąsWlkp s. 190 = DokPozn CD; 4 VI: kop.APPń Akta m. Gniezno I/12 = MS IV 1445 = MS IVS 900 = LustrWlkp 1616–1620/1 s. 68 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 19 nr 158 = LustrWlkp 1659–1665/1 s. 160, or.APPń Akta m. Śrem I/6 = kop.APPń Akta m. Śrem I/20 = RaczWlkp 157 = WuSt s. 63–64 nr 65 = MS V 2693 = LustrWlkp 1659–1665/1 s. 69 + fot. DzŚremu s. 65)
- Brześć [Kujawski]⁶⁸² 20 VI – 13 VII (20 VI: MS I 309⁶⁸³; 22 VI: MS I 310, 311; 29 VI: MS I 312; [między 2 a 9 lub między 3 a 8] VII: MK 11 s. 225⁶⁸⁴ = MS I 313; 10 VII: or.AGAD 763 = KP I 126 = TN XIX 14 = BOZ 33 s. 190–191; 13 VII: MS I 317, 318)
- bmw. 4 VII (bmw. MK 11 s. 387 = MS I 314, bmw. i bez daty MK 11 s. 387 = MS I 315⁶⁸⁵)

⁶⁷⁹ List gdańszczan do KJ z 7 VI, w którym pisali o liście KJ do nich z 11 V.

⁶⁸⁰ List gdańszczan do KJ, w którym pisali, że otrzymali jego list z 25 V 1456.

⁶⁸¹ Wydawcy KatAPTor I i II mieli wątpliwości, czy dok. wydano w Gnieźnie. W or. *zcu Gnyzen*.

⁶⁸² O pobycie KJ w Brześciu wzmianki też w ACap I 442 (21 VI 1456 kapituła katedralna poznańska wysłała do króla do Brześcia kanonika Macieja), 445 (kanonik poznański Maciej otrzymał 3 grzywny za podróż w sprawach kapituły do króla do Brześcia).

⁶⁸³ Pomyłkowo z powołaniem na MK 10, zamiast MK 11 s. 221.

⁶⁸⁴ *Infra octavas Visitacionis Virginis Marie*. W MS: (2–9 VII).

⁶⁸⁵ W MS: 4 VII 1456, może słusznie, bo tą datą opatrzone w MK 11 s. 387 (MS I 314) wpis poprzedni.

- Nieszawa [Stara zamek Dybów] 14 VII – 2 VIII (14 VII – 1 VIII: BisTrz s. 445–447⁶⁸⁶; 22 VII: <przyjazd do Torunia, pobyt 15 dni> Dł XII/1 s. 251⁶⁸⁷, BOZ 33 s. 721; 26 VII: MS I 319 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 19 nr 159; 29 VII: JH I 14582; 1 VIII: BOZ 33 s. 722; 2 VIII: ML IVB 9 k. 295–295v; bdd.: <wyjazd z Torunia [tj. z Nieszawy Starej] do Wielunia przez Kalisz> Dł XII/1 s. 252)
- bmw., bez daty (MK 11 s. 260–261 = MS I 320⁶⁸⁸)
- Konin 5 VIII (MS I 322, 323)
- Kłodawa 6 VIII (BRacz rps 85 k. 126⁶⁸⁹ = RawKł s. 192–193 nr III)
- Kalisz 10 VIII (bdd.: <przyjazd z Torunia [tj. z Nieszawy Starej]> Dł XII/1 s. 252; 10 VIII: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Kalisz Z 11 k. 216v = GąsWlkp s. 181, 190; bdd.: <wyjazd do Wielunia> Dł XII/1 s. 252)
- Wieluń [między 10 a 14] VIII (<przyjazd z Kalisza, wyjazd do Sieradza> Dł XII/1 s. 252)
- Sieradz 14–17 VIII, [do 22 VIII?] (14 VIII: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Sieradz Z 11 k. 362v = SzymSz s. 234; 15 VIII: <przyjazd z Wielunia> Dł XII/1 s. 252, or.APPñ Akta m. Ostrzeszów I/1; [15–22 lub 16–21] VIII: <pobyt w oktawie Wniebowzięcia NMPanny> Dł XII/1 s. 252; 17 VIII: BOZ 33 s. 722, <potwierdza prawa i przywileje nadane poddanym Królestwa przez Władysława [II] i Władysława [III]> MS I 324)
- Warta 23 VIII (MS I 325 = MS IV 10344 = MS IVS 902)
- Łęczyca 30 VIII – 4 IX (30 VIII: Dł XII/1 s. 258; 4 IX: MS I 326; bdd.: <wyjazd do Piotrkowa> Dł XII/1 s. 259)
- Sieradz 4 IX (<*in conv. gen.*> BOss rps 2787/III s. 36–37⁶⁹⁰ = bdd. WiśnSand s. 204 = LustrSand 1789/1 s. 11, s. 315 nr 31 = TN XIX 16 = KM 5/C 55)

⁶⁸⁶ Z powołaniem m.in. na protokoły obrad z zaciężnymi, listy gdańszczan do rady swojego miasta oraz korespondencję Zakonu.

⁶⁸⁷ Według BisUw s. 136 i BisTrz s. 445–447, KJ przyjechał do zamku Dybów i tam się zatrzymał. Nie wprowadzam do itinerarium pobytu KJ w Toruniu jako zbyt niepewnej.

⁶⁸⁸ W MS: 26 VII 1456, Nieszawa. Datą tą opatrzone poprzedni wpis w MK 11 s. 259–260 (MS I 319), a wpis następny datą 11 IX tego roku (MK 11 s. 261–262 = MS I 330).

⁶⁸⁹ *F. 6 ipso die Sexti et sociorum eius martyrum*, 1459. RawKł wydał dok. z or. perg., bardzo zniszczonego, w którym odczytał tylko datę dzienną i miejsce wydania. Wydawca opatrzył dok. datą 1466 prawdopodobnie dlatego, że na odwrociu dok. ktoś napisał (kiedy?): 1466. Lista świadków (częściowo odczytana przez wydawcę) wylicza Jana Kuropatwę (z Łańcuchowa) marszałka ndw. (3 VII 1455 – 10 VIII 1459: UDR X przy nr 439), a w formule *per manus* Jan Lutkowic (z Brzezia) podkanclerzy (9 VII 1455 – 17 XI 1464: UDR X 625). Te informacje wyznaczają daty graniczne wydania dok. Z itinerarium niezgodny 1455 (6 VIII KJ był w Brześciu w drodze do Torunia), 1457 (był w Malborku) i 1458 (był pod Malborkiem). Pozostaje jedynie 1456 i w tym roku możliwy jest pobyt KJ w Kłodawie.

⁶⁹⁰ *Datum* Sieradz. Może dok. spisano już po wyjeździe w sierpniu KJ z Sieradza.

Piotrków⁶⁹¹ 7–22 IX (7 IX: <przyjazd z Łęczycy na *conv. gen.*> Dł XII/1 s. 259⁶⁹²; 8 IX: <*in conv. gen.*> or.AGAD 3546; [między 8 a 15 lub między 9 a 14] IX: <*in conv.*> MK 11 s. 263⁶⁹³ = MS I 328 = KrD s. 102; 11 IX: <*in conv. gen.*> or.ADWł 305 = APPiotrT 358 rps 2 k. 13v–14 = LibrDok II s. 219–221 nr 5 = bmw. i bdd. MonWl XXV 967⁶⁹⁴ = bmw. MonWl XXV 1006 = MS I 330 = LibrDok II s. 15 nr 305 = LibrInw I/1 s. 169–170 dok. 305; 13 IX: <*in conv. gen.*> MS I 331, <*in conv. gen.*> Przkal 40; 14 IX: <*in conv. gen.*> MS I 332, <*in conv.*> kop.APLn Rep. 64 A 8 k. 12–13v = kop.APLn Rep. 64 A 10 k. 6v–8 = ML IVB 9 k. 196v–199, 202–203 = MS IV 261 = MS IVS 903 = wzm.MS IVS 1103; 16 IX: <*in conv. gen.*> ADKce Kopiarz wiślicki k. 109v–111v = KumWiśl 12 = LustrSand 1789/3 s. 10, s. 206 nr 13 = KM 5/C 59, <*in conv. gen.*> oryginałyANarKw ZbDP 258–259⁶⁹⁵ = KmK 162 = KatKętrz 258–259 = BOss rps 55 s. 133–135 = KętrzOss I s. 42 nr 22, <*in conv. gen.*> kop.AYL = MS V 8508 = KatLw 585/1; 17 IX: <*in conv. gen.*> ML IVB 9 k. 245–245v, <*in conv. gen.*> ML IVB 9 k. 243v–244v = ZDM V s. 258 przy nr 1335, <*in conv. gen.*> AGZ V 148, <*in conv. gen.*> or.AUJag 147 = CUJ II 185 = IA 3230 = KaczmUJ 147 = BalCorpus s. 335 nr 177; 18 IX: <*in conv. gen.*> ML IVB 9 k. 54, <*in conv. gen.*> or.ANarKw ASłSang 77⁶⁹⁶ = kop.AGAD 6766 = ArchSang V 17 = MK 23 s. 511⁶⁹⁷ = MS IV 527 = MS IVS 895 = KatSang 76 = WiśnOpocz s. 9–10 = KM 5/A 198; 19 IX: kop.ASK Dział 18 k. 303v–305v

⁶⁹¹ Zjazd w Piotrkowie wyznaczony był na 8 IX: KJ w liście do Gdańska wzywał miasto do przysłania delegatów na zjazd, mający radzić nad uchwaleniem podatków na pokrycie zobowiązań wobec zaciężnych (BisSt s. 106–107, list KJ najpewniej z sierpnia, wzmiankowany w liście Gdańska do KJ z 10 VIII 1456). O zjeździe m.in. ACap I 443, 1862–1863; CE I/2 156; TN XIX 17; MK 11 s. 231 = JusPol s. 294–295 = MS I 327; BisSt s. 106. Według Długosza termin ustalono w czasie pobytu KJ w Nieszawie na przełomie lipca i sierpnia (Dł XII/1 s. 252 – AStP IV 339). 8 IX zebrani w Piotrkowie panowie świeccy i duchowni uchwalili pobór podatków na cele wojny pruskiej (JusPol s. 294–295 = WapDz III s. 298–302, przyp. 1 = IA 3227 – Dł XII/1 s. 228–230 [błędnie pod 1455]).

⁶⁹² Błędnie określili termin przyjazdu KJ do Piotrkowa – *sabbato in vigilia Nativitatis Marie Virginis*. Wigilia tego święta przypadła w 1456 we wtorek.

⁶⁹³ *Infra octavas [Nativitatis] s. Marie*. W MS: (8–15 IX).

⁶⁹⁴ Błędna data roczna 1459.

⁶⁹⁵ Przy or. 258 – zachowana pieczęć, or. 259 – bez pieczęci, ale są nacięcia na pergaminie po pasku. Oba oryginały różnią się tym, że w or. 258 błędnie wpisano datę wiecu sieradzkiego 1452, zamiast (jak w or. 259) 1442 (KmK 142).

⁶⁹⁶ Obecnie można odczytać *sabbato die [...] festum Mathei Ap. et Ev.* i dalej Piotrków. Data roczna niewidoczna. Pełna formuła datacyjna w ArchSang (według or.).

⁶⁹⁷ *Sabbato die ante festum Mathei* (18 IX). W MS IV 527 i MS IVS 895, błędnie *Mathiae*, zamiast *Mathei*, dlatego oba rejestry pod 21 II 1456.

nr 29⁶⁹⁸ = MK 114 k. 403v–405v = DokRad II 3 = bmw. i bdd. LubRad s. 168 nr 23 = LustrSand 1660–1664/1 s. 89 = bmw. i bdd. LustrSand 1789/2 s. 173 = LustrSand 1789/2 s. 205 nr 14 = KM 5/U 36; 20 IX: <*in conv. gen.*> MS III 1137 = MS IIIS 161 = KM 5/C 60 = bmw. i bez daty LustrSand 1660–1664/1 s. 29; 21 IX: BOZ 33 s. 722, <*in conv. gen.*> MS I 333, <*in conv.*> BOZ 32 s. 38–39, 291–292, 670–671, kop.AGAD 3548 = BRacz rps 85 k. 93 = MS III 1918 = MS IIIS 162 = MS V 7002 = bmw. i bez daty LustrWlkp 1659–1665/2 s. 37, <wyjazd do Krakowa> Dł XII/1 s. 263⁶⁹⁹; 22 IX: MS I 334⁷⁰⁰, or.pap.APTor 1682 = KatAPTor I 142 = KatAPTor II 70, IA 3231 = BalCorpus s. 335 nr 178, <*in conv. gen.*> ML IVB 9 k. 295v–297v = Stadn s. 98–101 nr 19 = AGZ II 85 = AGZ X 116, <*in conv. gen.*> or.BOss 560 = or.AGAD 8507⁷⁰¹ = ML IVB 9 k. 297v–298v, 298v–299 = AGZ V 149 = SumMK IV 250 = OssPoh 168 = IA 3233 = Seruga 26, <*in conv. gen.*> or.AGAD 439 = KP II 601 = Inv s. 89 = IA 3232 = TN XIX 18)

Kraków 26 IX – 12 X, do 15 X? (26 IX: <przyjazd z Piotrkowa> Dł XII/1 s. 263⁷⁰²; 27 IX: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Kraków G 14 s. 337; 30 IX: BOss rps 165 k. 27–28 = KętrzOss I s. 288 nr 10 = KM 5/U 3; 2 X: MS I 335; 6 X: KTyn II 219 = MS I 336, or.ANarKw W 12 = <*in conv.*> bez daty MK 11 s. 287–288⁷⁰³ = KP III s. 480–481 = KTyn II 220, 256 = bdd. MS I 371 = MS IIIS 163 = MS IV 18982 = MS IVS 904 = MS IVS 1324; 8 X: <sąd ndw.> Grünhagen u. Markg s. 602 nr 25 = BOZ 32 s. 292–293, MK 98 k. 30 = KM 5/A 254a, or.AMog 201 = Mog s. 95–96 nr 112 = KatMog s. 65–66 nr 201; 9 X: or.AGAD 438 = Inv s. 308–309 = TN XIX 19 = KM 5/C bez nr; 11 X: ML IVB 9 k. 212–212v, or.BCz 523 = Grünhagen u. Markg s. 602–606 nr 26 = KP IV 40 = IA 3237 = MS I 337 = KatBCz I 575 = TN XVIII 21 = BOZ 31 s. 639–641, or.pap.APTor 1688 = KatAPTor I 148 = KatAPTor II 71, <wyjazd

⁶⁹⁸ Dok. tej samej treści (potwierdzenie miastu Radom prawa magdeburckiego i posiadłości miejskich na Zamłyniu [obecnie część Radomia]) wystawiła wcześniej królowa Zofia (16 XII 1444: ZDM VIII 2498 = DokRad II 1).

⁶⁹⁹ Błędnie określił dzień wyjazdu KJ z Piotrkowa – *f. 4 in die s. Matthei Ev.* Św. Mateusz w 1456 przypadał we wtorek. Długosz podkreślił zmianę planów KJ, który – z niechęcią – uległ namowom doradców i zrezygnował z wyjazdu na Litwę i udał się do Krakowa.

⁷⁰⁰ Podkanclerzy wydał kanclerzowi membrany.

⁷⁰¹ Oba oryginały różni w zasadzie tylko przedstawienie fragmentów tekstu.

⁷⁰² Pomijam informację Długosza, jakoby KJ obecny był na posiedzeniu kapituły katedralnej krakowskiej 29 IX (Dł XII/1 s. 263). Był tam nie KJ, lecz Jan z Czyżowa (Rozbiór II s. 92).

⁷⁰³ W or. nie wpisano, że dok. wydano *in conv.* Ta informacja jedynie w MK 11, ale tu bez daty, tylko Nowy Korczyn *in conv.* W MS: Nowy Korczyn, październik, 1456.

do Niepołomic> Dł XII/1 s. 264; 12 X: MK 11 s. 34⁷⁰⁴ = bez daty MS I 382 = BOZ 32 s. 293–294, 669–670, MS I 338 = KrD s. 102; 15 X [11 X?]: MK 11 s. 300–301 = bmw. i bez daty MK 11 s. 239–240⁷⁰⁵ = KP IV 44 = MS I 339)

Niepołomice 11 [?] X (11 [?] X: <przyjazd z Krakowa>; bdd.: <wyjazd do Nowego Korczyna> Dł XII/1 s. 264)

Nowy Korczyn⁷⁰⁶ 15–23 X (15 X: <przyjazd z Niepołomic, 10 dni trwa zjazd, conv., z panami krakowskimi i ruskimi> Dł XII/1 s. 263–265, <in conv.> MK 11 s. 274⁷⁰⁷; 18 X: kop.AYL = KatLw 429, <in conv.> MS I 341 = MS IIS 72, <in conv.> MS I 342; 19 X: <in conv.> AGZ II 86, <in conv.> AGZ II 87, 88⁷⁰⁸; 20 X: <in conv.> MS I 343; 21 X: ML IVB 9 k. 67–67v, <in conv.> MS IV 21185 = MS IVS 905 = bdd. MK 98 k. 38v = KM 5/C 68, <in conv.> MS I 344 = DąbkSan s. 181–183 = ZDM VI s. 78 przy nr 1568; 22 X: or.AGAD 4873 = Inv s. 242⁷⁰⁹ = ProchMat 149 = PtaszOpis s. 250 nr 297 = KM 5/C 69, MS I 346, 347, <in conv.> JusPol s. 296–297 = WapDz III s. 304–307, przyp. 1/III = MS I 348⁷¹⁰, <in conv.> JusPol s. 298–299 = WapDz III s. 307–309, przyp. 1/IV = MS

⁷⁰⁴ Krótki wpis o zapisaniu przez KJ sumy (nie podano komu) na Żydaczowie. Na tej stronie w MK kilku wpisów o podobnej treści – albo niedatowanych, albo opatrzonych tylko datą roczną. Nasz wpis jest ostatni w tej grupie i jako jedyny zawiera miejsce i datę wydania. W MS I 382, zamieszczono ogólny reg. (wśród wpisów niedatowanych z 1456), który streszcza treść tych kilku wpisów. Sprawę wyjaśnia odpis (BOZ), gdzie pod datą 12 X 1456 dok. zapisu Janowi z Czyżowa 500 florenów na Żydaczowie.

⁷⁰⁵ Dok. KJ, który zawarł porozumienie ze starostą oświęcimskim w sprawie dalszej tenuty ziemi oświęcimskiej oraz zamków Oświęcim i Wołek. W MK 11 s. 239–240, wpis niedokończony. Pełny tekst z datacją i formułą *Datum* Kraków na s. 300–301. Prokop s. 146, zwrócił uwagę, że zachował się rewersał starosty oświęcimskiego z 11 X 1456, w którym powtórzono warunki porozumienia, zawarte w dok. KJ (rewersał: or.BCz 524 = Inv s. 231 = KatBCz I 574 = TN XIX 20). Zachowany w or. rewersał skłonił autora do uznania, że dok. KJ też pochodzi z 11 X, późniejsza datacja była albo zamierzona, albo omyłkowa.

⁷⁰⁶ Termin zjazdu ustalono na wrześniowym zjeździe w Piotrkowie (Dł XII/1 s. 262–263).

⁷⁰⁷ W MS I 340, podano – z powołaniem na MK 11 s. 274 – informację o ogłoszeniu uchwał sejmiku nowokorczyńskiego (nie wprowadzam tej uchwały do itinerarium). W MK uchwały te poprzedza, niezauważony przez wydawcę MS, dok. KJ, który nałożył wadium w sporze między Andrzejem Odrowążem ze Sprowy wojewodą i starostą lwowskim a Przedborem z Koniecpola kasztelanem sandomierskim i starostą przemyskim.

⁷⁰⁸ Dok. KJ dla arcybiskupa lwowskiego Grzegorza z Sanoka, który zachowany był jeszcze w 1870 w dwóch oryginałach. Oba opatrzone były królewską pieczęcią mniejszą. Pierwszy dok. (87) był, według wydawcy, „niedbale pisany” (AGZ II s. 157), drugi or. (88), spisany był „na pergaminowym wielkim arkuszu [...], bardzo starannie pisany [...], jest widocznie powtórną, staranniejszą redakcją poprzedniego” (AGZ II s. 159).

⁷⁰⁹ *Post festum Undecim Millium Virginum.*

⁷¹⁰ Pomyłkowo z powołaniem na MK 11 s. 251, zamiast s. 252–253.

I 349 = IA 3246, <*in conv.*, potwierdza prawa i przywileje ziem krakowskiej, sandomierskiej, lubelskiej, lwowskiej, przemyskiej i Rusi nadane przez swoich poprzedników> JusPol s. 300–301 = WapDz III s. 309–311, przyp. 1/V = IA 3247 = BalCorpus s. 335 nr 182 = MS I 350, <*in conv.*> MS I 351, <*in conv.*, potwierdza przywileje Podola> JusPol s. 292–293 = MS I 353, <*in conv.*, potwierdza i rozszerza prawa oraz przywileje swoich poprzedników dla ziem ruskich> or.AYL = KatLw 180⁷¹¹ = JusPol s. 292–293 = CIP 260 = bdd. DanSkarb II 1943 = WapDz III s. 302–303, przyp. 1/II⁷¹² = VolCons s. 372–373 = IA 3244 = BalCorpus s. 335 nr 181 = MS I 352 = MS IV 4015 = MS IVS 906, MK 11 s. 246–247⁷¹³ = AU 70 = CE I/2 157 = IA 3245 = MS I 345 = TN XIX 22; 23 X: <wyjazd na Litwę przez Sandomierz> Dł XII/1 s. 266)

Sandomierz 24–25 X (bdd.: <przyjazd z Nowego Korczyna> Dł XII/1 s. 266; 24 X: <*in conv.*, *dieta*> MS I 354; 25 X: MS I 355, 356, TN XIX 23, Droh 3; bdd.: <wyjazd do Lublina> Dł XII/1 s. 266)

Lublin 28–29 X (bdd.: <przyjazd z Sandomierza> Dł XII/1 s. 266; 28 X: MS I 357, or.AGAD 4735 = ProchMat 150 = Inv s. 258⁷¹⁴ = MS I 358 = PtaszOpis s. 230 nr 158 = TN XIX 24 = KM 5/C 71 = BOZ 32 s. 294, 671; 29 X: MS I 364, MK 21 k. 306 = MS I 362 = MS III 2499 = MS IIIS 164; bmw. i bez daty: MK 11 s. 248⁷¹⁵ = MS I 359–361, 363, bdd.: <wyjazd na Litwę przez zwyczajowe miejsca> Dł XII/1 s. 266)

Parczew 30 lub 31 X, 31 X (30 lub 31 X: bmw. MK 11 s. 249⁷¹⁶ = MK 20 k. 129 = MS I 365 = MS III 1004 = MS IIIS 207 = RiabMat 4; 31 X:

⁷¹¹ W reg. (według or.) błędnie 23 X.

⁷¹² Błędnie 21 X 1456.

⁷¹³ *F. 6 proxima post 11000 Virginum*. Dok. wydany w CE – według odpisu w TN (gdzie nie podano informacji o podstawie źródłowej) – pod datą *f. 2* (25 X). 25 X KJ był jednak już w Sandomierzu, dlatego tu pod datą 22 X.

⁷¹⁴ Błędna data roczna 1450. W or. – 1456, *die Simonis et Jude*. Jest to królewski dok. zapisu wojewodzie krakowskiemu Janowi z Tęczyna 200 grzywien na Lubomli. Kurtyka s. 344, 551, nie podważał daty podanej w Inv (nie znał or.), uważając, że w 1450 KJ wynagrodził Tęczyńskiemu poniesione przez niego koszty wyprawy (z października tego roku) przeciwko zaciężnym pustoszącym pogranicze. Datę 1450 podał też (za Inv s. 258) W. Czarniecki, *Szlachta ziemi chełmskiej do połowy XVI wieku*, Białystok 2012, s. 43.

⁷¹⁵ Na tej stronie w sumie 5 wpisów bez daty i bmw., w tym nasze. W MS wszystkie pod datą 29 X 1456: taką datą opatrzone jest pierwszy wpis na tej samej stronie MK 11 s. 248 (MS I 364). Po nim następują nasze wpisy, opatrzone zwrotami *eodem die* lub *datum ut supra* (MS I 359–363), wpisane tą samą ręką. Wątpliwości na korzyść umieszczenia wpisów pod konkretną datą i miejscem rozstrzyga wpis na tej stronie MK, który znany z drugiej kop., w której wpisano datę i miejsce wydania, czyli 29 X 1456, Lublin (MK 11 s. 248 = MS I 362 = MK 21 k. 306 = MS III 2499 = MS IIIS 164).

⁷¹⁶ *Die dominico ante Omnium Sanctorum* (31 X). Miejsce wyd. w trans. króla Aleksandra z 1503 (MK 20 k. 129v – pod datą *sabbato ante Omnium Sanctorum*, 14[5]6, tj. 30 X).

- MK 11 s. 253, 318 = MS I 366⁷¹⁷ = KrD s. 102 = JawItin s. 10, MS I 367 = JawItin s. 10, BOZ 32 s. 294–295, 671)
- Brześć Litewski⁷¹⁸ 3 XI (bdd.: <przyjazd z Lublina i innych zwyczajowych miejsc> Dł XII/1 s. 266; 3 XI: kop.AGAD 1552 = Przwarsz 12, 26, 29 = MK 17 k. 288⁷¹⁹ = MS III 177 = MS IIIS 165 = MS IV 12494 = MS IVS 907 = MS IVS 1240 = JawItin s. 10⁷²⁰)
- Narew rzeka 8 XI (<przyjazd nad rzekę, spotkanie z biskupem wileńskim i bojarami> Dł XII/1 s. 266 = JawItin s. 10)
- Kowno 15 XI (or.pap.APTor 1699 = KatAPTor II 72A)⁷²¹
- Grodno 21 XI – 7 XII (21 XI: MS I 372 = JawItin s. 11; 22 XI: MS I 373⁷²² = JawItin s. 11; 23 XI: Bersz III 7 = bmw. i bdd. Bersohn 389 = MS I 374 = JawItin s. 11, Bersz III 6 = MS I 375 = JawItin s. 11; 7 XII: MK 11 s. 375⁷²³ = MS I 376)
- Daugi (*in curia nostra Dolgy*) 16 XII (or.AGAD 440 = KrD s. 102 = bdd. Inv s. 285, 288 = TN XIX 27 = BOZ 33 s. 37 = JawItin s. 11⁷²⁴)
- Wilno 25 XII i dni następne⁷²⁵ (25 XII: <conv. gen.>; po 25 XII: <pobył przez dni następne> Dł XII/1 s. 272 = JawItin s. 11)

1457

- Litwa [cd., I/II] (APGd 300 D/75 100⁷²⁶ = SimDanzig s. 129–130 nr 36)
- Troki 14 II (JakZem s. 240–247 = CE III 76 = JakArch s. 11 nr 9 = KatFotUJ 2598 = TN XIX s. 161–162⁷²⁷ = TN XXI 5 = BCz rps 238 s. 21–24, 24b–27 = BOss rps 171 k. 4–6 = KętrzOss I s. 324 nr 3 = JawItin s. 11)

⁷¹⁷ Z powołaniem tylko i niezbyt dokładnie na MK 11 s. 252, zamiast s. 253.

⁷¹⁸ Już 23 X 1456 kapituła gnieźnieńska wyznaczyła swoich przedstawicieli, którzy mieli jechać do KJ na Litwę (ACap I 1866).

⁷¹⁹ *F. 4 post Omnium Sanctorum*. W MS IIIS 165, według tej kop., pomyłkowo 4 XI.

⁷²⁰ Niesłusznie wpisał też 4 XI (z powołaniem na MS IIIS 165).

⁷²¹ JawItin s. 10, błędnie wymienił Grodno, 14 XI 1456.

⁷²² Informacja o wysłaniu tego dnia z Grodna do królowej Zofii czterech membran.

⁷²³ Wiadomość o wysłaniu tego dnia z Grodna przez podkanclerzego kilku membran.

⁷²⁴ Identyfikuje miejscowość jako Dołgi.

⁷²⁵ Pewnie można przyjąć, że w obecności KJ wystosowany został 29 XII przez panów litewskich list do komtura elbląskiego (KorM s. 170–171 nr 5 = JH I 14635 [tu pod datą 15 IX] = KolDz s. 301–302, przyp. 4). Z Brudzewa 1 II 1457 pisał Jan Gruszczyński biskup włocławski i kanclerz do rady Torunia o planowanym na 6 II 1457 spotkaniu (miejsca nie podał) dostojników świeckich i duchownych (KatAPTor I 170, według wydawców chodziło o spotkanie z KJ). Może pisał o zapowiedzianym już 15 XI 1456 spotkaniu KJ z Litwinami? (zob. dok. z 15 XI 1456: KatAPTor II 72A).

⁷²⁶ Na Litwie u KJ był delegat gdański Maks Kolmener, który potem w Toruniu 20 II 1457 spisał relację z tego spotkania, ale nie podał, gdzie dokładnie i kiedy do niego doszło.

⁷²⁷ W obu odpisach w TN z datą roczną 1447 (za TN datę tę cytowały odpisy w BCz i BOss). Dok. wpisano na końcu przywileju KJ z 2 V 1447 (CE III 7), tak jakby był jego

- Drohiczyn 28 II (MLM 3 k. 17⁷²⁸ = DokMJust s. 17 nr 7⁷²⁹ = LMetr III s. 32 = Vit 78 = JawItin s. 11)
- Łuków 1 III (MS I 406 = JawItin s. 11)
- Radom⁷³⁰ 6 III (or.AGAD 6665 = kop.AGAD 6851 = kop.ANarKw ADzT 74 = MS V 6628 = KM 5/D bez nr)
- Piotrków⁷³¹ 16–18 III (23 III [!]: <przyjazd *in conv.*> Dł XII/1 s. 272⁷³²; 16 III: <*in conv.*> BOss rps 1974 s. 352 = KmK 163 = MS I 408, <*in conv.*> or.ANarKw ZbDP 260 = KmK 164 = KatKętrz 260 = BOss rps 55 s. 126–128 = KętrzOss I s. 42 nr 19 = bdd. VL II s. 57, or.pap. AGAD 5079; 17 III: BOZ 32 s. 295–296, 671–672; 18 III: <*in conv.*> MS I 409, or.AGAD 4874 = Inv s. 242⁷³³ = ProchMat 151 = PtaszOpis s. 250 nr 298, MS I 410 = KrD s. 103, MS I 411)
- Łęczycza 22 III (MS I 413)
- Koło 27–29 III (27 III: <*conv.*> Dł XII/1 s. 273; 29 III: <*in conv.*> BRacz rps 85 k. 76, <*in conv.*> or.AAGn Gniezno 1206 = MS I 414 = DzPozn II s. 165 nr 1208, <*in conv. gen.*> or.AGAD 463 = KP II 602 = Inv s. 89⁷³⁴, 330 = IA 3300 = TN XVIII 189 = TN XIX 39 = BOZ 33 s. 154–155; bdd.: <wyjazd do Brześcia> Dł XII/1 s. 273)
- Brześć [Kujawski] 2 IV (bdd.: <przyjazd z Koła> Dł XII/1 s. 273; 2 IV: kop. APTor 1732 = AStP IV 360 = IA 3301 = KatAPTor I 175 = KatAPTor II 73; bdd.: <wyjazd do Radziejowa> Dł XII/1 s. 273)

dalszym ciągiem. KJ w naszym dok. stwierdził, że przy dok. nadania przywilejów Litwie (czyli 2 V 1447 – GR) przywieszono pieczęć większą litewską, a obecnie jeszcze raz zostanie przywieszona (może pieczęć odpadła i dlatego na przywileju z 1447 dopisano nasz tekst z 14 II 1457? – GR). Na ten temat też CE III s. 95 przy nr 76.

⁷²⁸ Ind. 5 (1442, 1457, 1472, 1487). Dok. z 1457: wspomn. (Jan, Iwaszko) Gasztoldowicz wojewoda wileński (1443–1458: ULit I 1098) oraz Michał (Kieżgajłowicz kanclerz 1444 – zm. 1476: UDR XI 210).

⁷²⁹ DokMJust s. IX, pod 28 II 1442.

⁷³⁰ KJ w czasie pobytu w Wilnie na Boże Narodzenie 1456 zapowiedział, że zapusty (27 II – 1 III 1457) spędzi w Radomiu, pierwszą niedzielę Wielkiego Postu (6 III tego roku) na zjeździe w Piotrkowie, potem uda się do Prus (Dł XII/1 s. 272). Terminy te uległy zmianie: w Radomiu KJ był 6 III, a w Piotrkowie dopiero 16 III, ze względu na wezbranie rzeki Wisły.

⁷³¹ Zob. przyp. poprzedni.

⁷³² Napisał, że niektórzy doradcy KJ przybyli do Piotrkowa 20 III, KJ z żoną i matką – z powodu wezbranych wód rzeki Wisły – dopiero 23 III, tj. *f. 4 post Oculi*. Ponieważ inne przekazy poświadczają pobyt KJ w Piotrkowie 16–18 III, może w przekazie Długosza nastąpił błąd i powinno być *f. 4 ante Oculi* (16 III)?, zwłaszcza że 22 III KJ był już w Łęczycy. O prawdopodobnej pomyłce Długosza zob. też LataKom s. 85–86.

⁷³³ Błędnie *f. 6 ante* (11 III), zamiast (jak w or.) *f. 6 post Reminiscere*.

⁷³⁴ *Post dominicam Letare*.

- Radziejów⁷³⁵ [między 2 a 5] IV (<przyjazd z Brześcia, wyjazd do Inowrocławia> Dł XII/1 s. 273)
- Inowrocław [między 2 a 5] IV (<przyjazd z Radziejowa, wyjazd do Bydgoszczy> Dł XII/1 s. 273)
- Bydgoszcz 5–26 IV (5 IV: <przyjazd z Inowrocławia, pobyt przez 3 tygodnie> Dł XII/1 s. 273–276⁷³⁶; 7 IV: MS I 415; 9 IV: or.APTor 1733⁷³⁷ = AStP IV 361 = IA 3304 = KatAPTor I 176; 11 IV: or.pap.APTor 1734 = AStP IV 362 = IA 3305 = KatAPTor I 177 = KatAPTor II 74; 19 IV: MS I 416; 20 IV: MS I 417; 21 IV: or.pap.APTor 1735⁷³⁸ = AStP IV 363 = IA 3309 = KatAPTor I 178 = KatAPTor II 75; 22 IV: MS I 418; 24 IV: MS I 419, 420; 25 IV: or.APTor 1737⁷³⁹ = AStP IV 365 = IA 3311 = KatAPTor I 180; 26 IV: KatAPTor I 181⁷⁴⁰, <wyjazd do Świecia> Dł XII/1 s. 276)
- Świecie 28 IV (bdd.: <przyjazd z Bydgoszczy, pobyt dwudniowy>; 28 IV: <wyjazd do Nowego> Dł XII/1 s. 276)
- Nowe 29 IV (bdd.: <przyjazd ze Świecia>; 29 IV: <wyjazd do Stargardu> Dł XII/1 s. 276)
- Stargard [Starogard Gdański, ok. 29–30] IV ([ok. 29] IV: <przyjazd z Nowego>; [30 IV]: <wyjazd do pewnej wsi> Dł XII/1 s. 276)
- wieś [niezidentyfikowana, 30 IV/1 V], 1 V ([30 IV/1 V]: <przyjazd na nocleg do wsi odległej o milę od Stargardu>; 1 V: <wyjazd do Gdańska> Dł XII/1 s. 276)
- Gdańsk⁷⁴¹ 1 V – 7 VI (1 V: <powitanie przed miastem, wjazd, pobyt 5 tygodni> Dł XII/1 s. 276–280 – SRPr IV s. 545 [Lindau] – Rozbiór II

⁷³⁵ Podczas jednego z dwóch znanych w tym roku pobytów KJ w Radziejowie, król wystawił Włodkowi z Danaborza dok. zapisu 800 florenów na Człuchowie (Inv s. 89 = IA 3389 – tylko Radziejów, 1457).

⁷³⁶ Tak długi pobyt w Bydgoszczy nie był planowany. KJ miał przejąć zamek malborski 17 IV, ale nie sfinalizowano do tego dnia jego wykupu z rąk zaciężnych (Dł XII/1 s. 274–275).

⁷³⁷ List wysłanników Torunia z relacją z ich spotkań z KJ w Bydgoszczy.

⁷³⁸ KJ w liście do rady Torunia pisał, że ma zamiar opuścić Bydgoszcz 24 IV.

⁷³⁹ List wysłanników Torunia do rady tego miasta o przebiegu rozmów z KJ w Bydgoszczy.

⁷⁴⁰ List z tego dnia Macieja z Błędowa kantora przemyskiego i pisarza królewskiego, pisany w Brześciu, do rady Torunia z zapytaniem, czy będzie mógł spotkać się z posłami toruńskimi, płynącymi Wisłą do KJ, przebywającego w Bydgoszczy (KatAPTor I 181).

⁷⁴¹ W listach pisanych z Bydgoszczy do rady Torunia 11 i 21 IV KJ zapowiadał swój przyjazd do Prus, w tym do Gdańska (AStP IV 362, 363 = KatAPTor I 177, 178). 24 IV gubernator w Prusach Jan Bażyński zwrócił się do rady Torunia w sprawie zorganizowania dla KJ, udającego się do Gdańska, zbrojnej eskorty (AStP IV 364 = KatAPTor I 179). W czasie pobytu KJ w Gdańsku wystawiono dok. *f. 4 infra octavas Corporis Christi* (22 VI), Gdańsk: KJ zapisał Gotardowi Bystramowi z Radlina 2000 florenów na kilku wsiach w powiecie gniewskim. Or. nie zachował się. Wzm. w MK 12 k. 239 (MS I 1395): jest to dok. KJ

s. 98 – LataKom s. 88; 3 V: LataKom s. 87⁷⁴²; 9 V: <hołd Gdańska> SRPr IV s. 545 [Lindau] – CDRP IV s. 160 nr 119 [formuła przysięgi] – BisSt s. 114; 9 V: SimDanzig s. 130 nr 37⁷⁴³; 15 V: or.APGd 300 D/1 38 = kopieAPGd 300 D/1 39–41 = MK 11 s. 101–104⁷⁴⁴ = SimGesch IV s. 114–118 nr 141 = AStP IV 367 = Weise 352⁷⁴⁵ = IA 3314 = MS I 422 = BOss rps 171 k. 3–3v = KętrzOss I s. 324 nr 2; 23 V: or.APGd 300 D/1 43 = kop.APGd 300 D/1 42; 24 V: or.AGAD 454 = MS I 423, MS I 424 = TN XIX 90, MS I 425; 25 V: HU VIII 572, or.APGd 300 D/1 44 = kopieAPGd 300 D/1 45–46, 44b⁷⁴⁶ = bmw. i bez daty MK 11 s. 96, 99, 102 = bmw. i bez daty CDRP IV s. 160 nr 118 = SimGesch IV s. 118–120 nr 142 = AStP IV 369 = Weise 353 = IA 3316 = MS I 421⁷⁴⁷ + fot. MoźPr s. 14; 27 V: <nobilitacja Joachima de Beke> kop. APGd 300 D/82 55 [odnowienie przywileju KJ przez Zygmunta III] = kop.APGd 300 D/82 55a = kop.APGd 300R/Bb 20 k. 315–317 = MK 151 k. 293–294v = Biblioteka PAN w Gdańsku Ms. 616 k. 8–8v = BCz rps 964 s. 197–198 = Michta bez paginacji = AlbumRP s. 47–48 nr 13 = Bojaruniec s. 45–59 + fot. Trelńska s. 301–304 [dok. APGd 300 D/82 55] + fot. Bojaruniec s. 54 ryc 5 [dok. APGd 300 D/82 55], or.AGAD 6666 = APPñ Spuścizny 5261/2 71 = LustrWlkp 1789 II/2 s. 190⁷⁴⁸; 30 V: or.APGd 300 D/1 47 = kop.APGd 300 D/1 48 = AStP IV 370 = Weise 355 = CE I/2 s. 359 = MS I 426 = KrD s. 103 = bmw. Smolka s. 399–400⁷⁴⁹ = IA 3317, CE I/2 s. 359 = Weise 356, AStP IV 371 = IA 3318 = MS I 427; 4 VI: DługElita s. 161, or.APGd Miasto Malbork 508 D/3 329.2517; 5 VI: Dł XII/1 s. 280; 6 VI: AStP IV 373 = Weise 357 = VolcKat V.128 = IA 3320; 7 VI: <wyjazd do Malborka> Dł XII/1 s. 280 – SRPr IV s. 545 [Lindau])

z 7 VII 1476, też dla Gotarda z Radlina, w którym mowa jest o zapisie z 1457. MoźGot s. 233, słusznie zwróciła uwagę, że w tym czasie KJ był w Malborku i dlatego „trzeba przyjąć, że mamy tu do czynienia z różnicą między *actum* (czynnością prawną) i *datum* (spisania dok.). Przebywając jeszcze w Gdańsku (a więc przed 8 VI) król uczynił nadanie dla Gotarda, które spisano kilkanaście dni później przez kancelarię królewską”.

⁷⁴² Informacja z listu biskupa pomezańskiego do wielkiego mistrza.

⁷⁴³ Dok. króla Szwecji Karola Knutsona, wystawiony w Gdańsku, w którym stwierdził, że KJ zatwierdził oddanie mu przez Gdańsk w zastaw okręgu puckiego za 15000 grzywien.

⁷⁴⁴ W MK fragment (brak początku) „wielkiego” przywileju KJ dla Gdańska rozpoczyna się na s. 104, ciąg dalszy na s. 103, potem na s. 102 i ostatnia część na s. 101.

⁷⁴⁵ Pomyłkowo z powołaniem m.in. na or. w APGd 300 D/1 28, zamiast 38.

⁷⁴⁶ Z błędami, w tym w dacie (jest 24 V, zamiast 25 V).

⁷⁴⁷ Błędnie 15 V 1457, najpewniej dlatego, że datą tą opatrzone w MK następny dok. KJ (wpisany w MK 11 na s. 98–99 = MS I 424).

⁷⁴⁸ Wydawcy zwrócili uwagę, że w lustracji z błędną datą 16 VIII 1557.

⁷⁴⁹ Błędnie 30 VII. Za Smolką wzm. w IA też pod błędną datą.

Schöneberg [Ostaszewo] (pod S.) 7–8 VI (<przeprawa przez Wisłę pod S.> SRPr IV s. 545–546 [Lindau])

Malbork 8 VI – 31 VIII [pobyt przerwany wyjazdem do Gdańska 31 VII] (bdd.: KronBych s. 161; 8 VI: <przyjazd z Gdańska, pobyt przez dni następne> Dł XII/1 s. 280 – LataKom s. 89; 9 VI: or.pap.APGd 300 D/1 49, <hołd mieszkańców M.> SRPr IV s. 546 [Lindau]; 13 VI: kop. APGd 300 D/1 50; 14 VI: AStP IV 375 = IA 3322 = KatAPTor I 186⁷⁵⁰; 15 VI: or.pap.APGd 300 D/1 51 = SimDanzig s. 130 nr 39, MS I 428, 429; 27 VI: AStP IV 377 = IA 3324 = KatAPTor I 187⁷⁵¹, MS I 430, 431; 29 VI: APGd 300 D/75 102⁷⁵² = SimDanzig s. 130 nr 40, MS IV 19278 = MS IVS 910; 30 VI: MS I 432; 8 VII: MS I 433–435; 20 VII: or.pap. APGd 300 D/1 52; 26 VII: or.pap.APGd 300 D/1 53; 31 VII: AStP IV 380⁷⁵³ = IA 3332 = KatAPTor I 189, <wyjazd do Gdańska> AStP IV 380; 6 VIII: or.pap.APTor 1752 = KatAPTor I 191 = KatAPTor II 76; 9 VIII: AStP IV 381⁷⁵⁴ = KatAPTor I 192 = IA 333; 10 VIII: kopieAPGd 300 D/1 54–55, 57 = JH I 14914 = SimDanzig s. 131 nr 42, kop.APGd 300 D/1 85; 24 VIII: VolcKat 130, 238 [według kop.] = NowTandElbl s. 61–63 = JH II 3016 = TN XIX 48 = AStP IV 384 = Weise 358 = JH I 14921 = IA 3339; 26 VIII: or.APTor 1754 = AStP IV 385 = Weise 359 = KatAPTor II 77 = Maercker s. 174, 186, 194, 251, 339, 372, 431, 472, 477, 526–527, 559, 612 = IA 3340 + fot. JanTor s. 146, or.APTor 1755 = AStP IV 386 = Weise 360 = IA 3341 = KatAPTor II 78 + fot. JanTor s. 148, or.APTor 1756 = AStP IV 387 = Weise 361 = IA 3342 = KatAPTor II 79 + fot. JanTor s. 150, or.APWr Dokumenty m. Wrocławia [sygn. jest data dok.] = Mosbach s. 108–109 = StListy 11 [według wydawcy – or. perg.] = IA 3343 = KatWr 42 [według wydawczyni – or. pap.]; 27 VIII: JH II 3017 = bdd. Inv s. 89 = TN XIX 49; 28 VIII: or.APGd Miasto Malbork, Księga ławnicza 1600–1612 508 D/2516; 29 VIII: VolcKat 131, JH II 3018 = TN XIX 50; 31 VIII: JH II 3019 = bmw. Inv s. 89 = TN XIX 51; 6 IX [!]: <wyjazd> Dł XII/1 s. 287⁷⁵⁵)

Gdańsk 31 VII (<przyjazd z Malborka na 3 lub 4 dni> AStP IV 380⁷⁵⁶)

⁷⁵⁰ Konrad Teudenkus i Jan Reusse informowali w liście pisanym tego dnia w Malborku radę Torunia m.in. o rokowaniach z królem.

⁷⁵¹ Zob. przyp. poprzedni.

⁷⁵² List burmistrza i jednego z rajców do Gdańska, pisali, że otrzymali od KJ w zastaw obraz św. Barbary jako dodatkową gwarancję pożyczonych od miasta sum.

⁷⁵³ List Konrada Teudenkusa do rady Torunia, m.in. o przebiegu rokowań z królem.

⁷⁵⁴ Zob. przyp. poprzedni.

⁷⁵⁵ Z pewnością błędnie pisał o pobycie KJ w Malborku do 6 IX.

⁷⁵⁶ Wysłannik toruński Konrad Teudenkus pisał 31 VII 1457 z Malborka o wyjeździe tego dnia KJ do Gdańska na 3 lub 4 dni.

- Tczew 2 IX (JH I 14926, AStP IV 388⁷⁵⁷)
 Gniew (pod G.) 3 IX (BisTrz s. 497⁷⁵⁸)
 Nowe 5 IX (or.pap.APTor 1759 = KatAPTor I 195 = KatAPTor II 80)
 Bydgoszcz 12–13 IX (12 IX: or.AGAD 461 = KrD s. 103 = Inv s. 285–286 = DzPozn I 1986 = TN XIX 54 = BOZ 33 s. 37, or.AGAD 456 = TN XIX 55; 13 IX: or.pap.APTor 1760 = KatAPTor II 81)
 Inowrocław 13 IX (or.AGAD 462 = Inv s. 285⁷⁵⁹ = KrD s. 103 = DzPozn I 1987 = TN XIX 56 = BOZ 33 s. 37)
 Radziejów 16–17 IX (16 IX: or.BJag 448 = KatBJag 171 + fot. jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra/docconent?id=193794; 17 IX: JH II 3020 = bdd. Inv s. 89 = bdd. IA 3388 = TN XIX 57)
 Kłodawa 18 IX (or.pap.AAPń D 4 = bmw. i bdd. DzPozn II s. 265 nr 2116)
 Łęczyca 20–26 IX (20 IX: or.ANarKw ASiSang 78 = ArchSang II 156 = KatSang 77 = Inv s. 309 = TN XIX 58 = KM 5/D 18 = BOZ 33 s. 100, AACz Kopiarz krzepicki s. 347–348; 21 IX: or.AGAD 458⁷⁶⁰ = KrD s. 103 = bdd. Inv s. 285 = DzPozn I 1988 = BOZ 33 s. 37; 22 IX: MK 98 k. 55v = KM 5/A 282a; 23 IX: MK 98 k. 165v = KM 5/A 296a, ML IVB 9 k. 304v = MS V 5031; 25 IX: or.AGAD 459 = TN XIX 60 = BOZ 33 s. 38 = bdd. Inv s. 285; 26 IX: BOZ 32 s. 297, 672–673, BOZ 32 s. 996)
 Brodnia 4 X (BisTrz s. 504, przyp. 45⁷⁶¹)
 Koło 8–9 X (8 X: <in conv.> MS III 1237 = MS IIS 167; 9 X: or.BCz 530 = CE III 78 = KatBCz I 580)
 Łąd 19 X (or.pap.APTor 1769 = KatAPTor I 201 = KatAPTor II 82⁷⁶² = bmw. Smolka s. 366⁷⁶³ = IA 3360)
 Gniezno 25 X (or.pap.APTor 1770 = KatAPTor I 202 = KatAPTor II 83, or.AYL = KatLw 183; przed 29 X: ACap I 478⁷⁶⁴)
 Żnin 27 X (<przyjazd> ZyglMon s. 137–138⁷⁶⁵)

⁷⁵⁷ List Konrada Teudenkusa z informacją, że król tego dnia był w Tczewie.

⁷⁵⁸ KJ zapowiedział swój przyjazd 3 IX pod Gniew jeszcze w czasie pobytu 2 IX w Tczewie.

⁷⁵⁹ *Infra octavas Nativitatis Marie.*

⁷⁶⁰ *Die sabathi ipso festi s. Mathei Ap. et Ev.*, 1457. W tym roku dzień św. Mateusza Ew. i Ap. przypadał w środę 21 IX.

⁷⁶¹ List KJ do Gabriela Bażyńskiego.

⁷⁶² Wydawcy nie byli pewni, czy dok. wydano w Łądzie (odeczyt wydawców: *in Lande*). Łąd zgodny z itinerarium.

⁷⁶³ Błędnie 18 X (za Smolką wzm. w IA, też pod tą błędną datą).

⁷⁶⁴ 29 X 1457 kapituła katedralna poznańska wynagrodziła kanonika, który był u KJ w Gnieźnie.

⁷⁶⁵ List KJ do Gdańska.

Bydgoszcz 28 X – 8 XI (28 X, 3 XI, 7 XI: BisTrz s. 507, przyp. 59, s. 508, przyp. 62⁷⁶⁶; 5 XI: Str III s. 332 nr 4; 7 XI: <wymarsz wojsk> BisTrz s. 507–508; 8 XI: ZyglMon s. 138⁷⁶⁷; bdd.: <przeгляд wojsk przez KJ, wyjazd do Piotrkowa> Dł XII/1 s. 291)

Gniezno 10–11 XI (10 XI: ArchPot 304 k. 98v = BRacz rps 85 k. 59, MS I 446, 447; 11 XI: MS I 448)

Pyzdry 15 XI (MK 11 s. 31⁷⁶⁸ = MS I 449)

Kalisz 19–20 XI (19 XI: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Kalisz Z 10 k. 902 = PawSejm Dodatki s. XLVIII nr 153, KGZ Kalisz Z 11 k. 221v = GąsWlkp s. 190; 20 XI: MS I 450, oryginały papieroweAPTor 1773, 1774⁷⁶⁹ = KatAPTor II 84, 85)

Piotrków 25 XI – 6 XII (25 XI: <przyjazd z Bydgoszczy, *conv. gen.*> Dł XII/1 s. 291⁷⁷⁰; 28 XI: or.AGAD 2590⁷⁷¹; 3 XII: <*in conv. gen.*> BOZ 32 s. 298–299, 673, <*in conv. gen.*, który zebrał się 25 XI> AKKw Liber privilegiorum 1 k. 37v = AKKw Liber privilegiorum 3 k. 56v = br. BKórń rps 800 k. 87–89 = BKórń rps 816 s. 89–90 = VL I s. 87–88⁷⁷² = JusPol s. 235–239 = KutrzWojsk s. 9–19 nr 2 = KTyń II 221 = TłumSt s. 77–78 IV, s. 440–442 IX = Zathey s. 447 nr 8, s. 488–489 nr 9 = IA 3378 = BJag rps 8059/IV k. 94 = BalCorpus s. 336 nr 186, <*in conv. gen.*, który zebrał się 25 XI> kop.ADWł 3142 = AKKw Liber privilegiorum 1 k. 30 = BJag rps 8059/IV k. 93–93v = Librlnw I/6 s. 130 dok. 3142 = GołDz s. 320 = bmw. IA 3377⁷⁷³ = TN XIX 75–76, <*in conv. gen.*, który zebrał się 25 XI> AKKw Liber privilegiorum 1 k. 33⁷⁷⁴ = BJag rps 8059/IV k. 94 = TN XIX 105, <*in conv. gen.*, który zebrał się 25 XI> AKKw Liber privilegiorum 1 k. 35 = BJag rps 8059/IV k. 94 =

⁷⁶⁶ Listy KJ do Gdańska.

⁷⁶⁷ List KJ do Gdańska.

⁷⁶⁸ Informacja o wydaniu przez kancelarię membran.

⁷⁶⁹ Drobne różnice: w or. 1 pod tekstem formuła *Dominus rex per se*, której nie ma w or. 2; w or. 2 relacja podkanclerzego Jana z Brzezia, której nie ma w or. 1.

⁷⁷⁰ Tekst Długosza rozumiem inaczej, niż to oddano w Dłpol 12 s. 328. Tam tekst przetłumaczono następująco: „Król Polski Kazimierz, wyjechawszy z Bydgoszczy w święto świętej Katarzyny, przybył do Piotrkowa i odbył tam zjazd walny”. W rękopisie: *Ex Bidgostia Casimirus Polonie rex discedens, pro festo s. Catharine [25 XI] in Pyotrcoviam pervenit et illic generalem tenuit convencionem [...]*.

⁷⁷¹ *Ante penultima mensis Novembris, 1457.*

⁷⁷² KJ informował wszystkich starostów, że odnowił i zaostrzył postanowienia statutu króla Kazimierza (Wielkiego) o przechodach wojsk (z tego czasu pochodzi jeszcze kilka mandatów identycznej treści, skierowanych do wymienionych z imienia starostów, jeden z datą 4 XII: KutrzWojsk s. 9–13 nr 2 = MS I 452). Wymieniam tu najważniejsze wydania, pomijam informacje o licznych kopiach, tłumaczeniach, czy wzmiankach (KutrzWojsk s. 7–9).

⁷⁷³ Błędnie 1 XII 1457 (za GołDz).

⁷⁷⁴ Błędna data roczna 1458, którą powtarza streszczenie w BJag rps 8059/IV.

TN XIX 74, 83, <*in conv. gen.*, który zebrał się 25 XI> AKKw Liber privilegiorum 1 k. 36 = BJag rps 8059/IV k. 94, <*in conv. gen.*, który zebrał się 25 XI> or.BŁopac 42 = bmw. i bdd. KatŁopac 42 = RiabMat 45 = KM 5/D bez nr; 4 XII: <*in conv. gen.*> KutrzWojsk s. 9–13 nr 2 = MS I 452, <*in conv.*> MS IV 10009 = MS IVS 912; 5 XII: <*in conv. gen.*> Inv s. 258⁷⁷⁵ = TN XIX 79 = KM 5/D 19 = BOZ 32 s. 297–298, 817, <*in conv. gen.*> MS I 454, <*in conv. gen.*> MS I 455, <*in conv. gen.*> AGZ V 154 = VolCons s. 373–374 = CIP 260 = IA 3379 = BalCorpus s. 336 nr 187 = MS IV 4015 = MS IVS 913; 6 XII: BisTrz s. 511, przyp. 79⁷⁷⁶, BOZ 32 s. 299, 673, <*in conv. gen.*> kop.APTor 1775 = MK 44 k. 479–479v⁷⁷⁷ = Woelky I 628 = KatAPTor II 86 = IA 3380 = MS IV 5565 = MS IVS 823 = JH II 3022 = JawItin s. 8, <*in conv. gen.*> or.AGAD 457 = KrD s. 103 = Inv s. 309 = TN XIX 80 = KM 5/D 302, <*in conv.*> MK 12 k. 160v–161 = MS I 457⁷⁷⁸; bdd.: <wyjazd przez te same co zwykle miejsca do Sandomierza> Dł XII/1 s. 293)

Opoczno 9 XII (BisTrz s. 511, przyp. 78⁷⁷⁹)

Sandomierz 16 XII (bdd.: <przyjazd z Piotrkowa> Dł XII/1 s. 293; 16 XII: LustrSand 1789/1 s. 17, s. 315 nr 32 = TN XIX 82 = KM 5/N 1 = BOss rps 2787/III s. 37–39 = bdd. WiśnSand s. 204; bdd.: <wyjazd do Nowego Korczyna> Dł XII/1 s. 293)

Nowy Korczyn 18–26 XII (18 XII: <przyjazd z Sandomierza na zjazd, *conv.*, ziemi krakowskiej i Rusi> Dł XII/1 s. 293; 19 XII: <sąd ndw.> PawSejm Dodatki s. LIV nr 166; 21 [lub 22] XII: <*in conv.*> DörflMat 15, 40⁷⁸⁰ = MK 23 k. 899–900v = MS IV 1032 = MS IVS 914; 22 XII: <sąd ndw.> or.BCz 531 = SzybOp s. 414–316 dok. 1 = KatBCz I 581; 24 XII: <*in conv. gen.*> MS I 458 = KrD s. 103; 25 XII i dni następne: Dł XII/1 s. 295; 26 XII: BOZ 32 s. 299–300, 673; bdd.: <wyjazd do Krakowa> Dł XII/1 s. 295)

bmw. 26 XII (bmw. SGKról XI s. 576 = bmw. i bez daty LustrWłkp 1659–1665/1 s. 110⁷⁸¹)

⁷⁷⁵ *Post festum s. Andree*, 1451. W odpisie w TN (z or.) f. 2 *post festum s. Andree Ap.*, 1457. Odpis w KM wykonano z TN.

⁷⁷⁶ List KJ do Gdańska.

⁷⁷⁷ Z błędną datą roczną 1447, błąd powtarza MS i JawItin.

⁷⁷⁸ Pomyłkowo z powołaniem na MK 11.

⁷⁷⁹ List KJ do Gdańska.

⁷⁸⁰ Z datą f. 4 *ante Nativitatis Domini*, 1457 (21 XII), z powołaniem na oblatę w księdze grodzkiej przemyskiej z 1636 dok. Zygmunta I (transumującego dok. KJ) oraz na kop. tegoż dok. Zygmunta I wpisaną do jednej z ksiąg przechowywanych w Archiwum Diecezjalnym obrządku łacińskiego w Przemyślu. W MK 23 s. 899–900v, f. 5 *ante Nativitatis Domini*, 1457 (22 XII).

⁷⁸¹ KJ nadał różne swobody Sulmierzycom za wstawiennictwem Mikołaja Gruszczyńskiego starosty odolanowskiego.

Kraków 29 XII – 5 I 1458 (29 XII: <przyjazd z Nowego Korczyna> Dł XII/1 s. 295, SPPP II 3595⁷⁸²)

1458

Kraków [cd.] do 5 I (3 I: or.ANarKw ZbDP 262 = KmK 166 = IA 3391 = KatKętrz 262; 5 I: BOss rps 165 k. 26–27 = KętrzOss I s. 288 nr 9 = KM 5/A 308, <wyjazd do Sandomierza> Dł XII/1 s. 295)

Sandomierz 6–9 I (6 I: <przyjazd z Krakowa na święto Objawienia Pańskiego> Dł XII/1 s. 295 = JawItin s. 11; 7 I: or.AGAD 3553 = MK 114 k. 403v–405v = LubRad s. 169 nr 26⁷⁸³ = WiśnMonSand II s. 110 = ZDM VI przy nr 1581 = bmw. i bdd. LustrSand 1660–1664/1 s. 89 = LustrSand 1789/2 s. 173⁷⁸⁴, s. 205 nr 15 = KM 5/U 44 = JawItin s. 11; 8 I: MK 11 s. 351⁷⁸⁵ = MS I 470 = JawItin s. 11, MS I 471 = JawItin s. 11, MS I 472⁷⁸⁶ = JawItin s. 11, or.AGAD 4875 = MK 17 k. 68⁷⁸⁷ = bdd. Inv s. 242 = MS II 475 = ProchMat 152 = PtaszOpis s. 250 nr 299 = KM 5/U 45 = JawItin s. 11, AMKw AE 54 k. 362–363 = LustrLub 1565 s. 3–4 = LustrLub 1661 s. 52, s. 153 nr 30 = bmw. i bez daty LB III s. 229 = KM 5/E 5, 311; 9 I: ML IVB 9 k. 212v–213; bdd.: <wyjazd na Litwę> Dł XII/1 s. 295)

bmw. 9 I (or.AGAD 3554⁷⁸⁸ = DokRad II 4 = LustrSand 1789/2 s. 173⁷⁸⁹, s. 205 nr 16 = JawItin s. 11⁷⁹⁰)

⁷⁸² Tego dnia Jan z Czyżowa złożył za pośrednictwem podstarościego na ręce KJ rezygnację ze starostwa krakowskiego.

⁷⁸³ LubRad s. 168 nr 21, zamieścił pod datą: sobota po Trzech Królach, 1454, Sandomierz, reg. dokumentu KJ, który potwierdził przywileje dla Radomia królów Kazimierza (Wielkiego) i Władysława (Jagielly). Dok. nie jest znany z innych przekazów (odpis dla KM 5/Y 3, sporządzono według LubRad). Przypuszczam, że to nasz dok. z 7 I 1458 (wydany w sobotę po Trzech Królach 1458 w Sandomierzu: KJ transumował dok. króla Władysława z 28 XII 1391 [ZDM VI 1581], który uwolnił mieszczan Radomia od opłaty ceł w Ryczywole, Stężycy, Kazimierzu i Opatowie).

⁷⁸⁴ Wzm. o przywileju KJ dla Radomia z 1458.

⁷⁸⁵ *Die dominico infra octauas Epiphaniarum* (8 I). W MS I 470, błędnie 9 I.

⁷⁸⁶ W MS I 471–472 rejestry dwóch niedatowanych w MK dokumentów. W MK wpisano *eodem die*. Wydawca opatrzył je chyba błędnie datą 9 I. Wpis na początku strony (MK 11 s. 351 = MS I 470) z 8 I. JawItin s. 11, pod datą 6–9 I wraz z innymi przekazami dokumentującymi pobyt KJ w tych dniach w Sandomierzu.

⁷⁸⁷ W potwierdzeniu króla Jana Olbrachta, z datą *infra octavas Epiphaniarum Domini*, 1458 (7–12 I).

⁷⁸⁸ Miejsce wydania nieczytelne.

⁷⁸⁹ Wzm. o przywileju KJ dla Radomia z 1458.

⁷⁹⁰ Podał Sandomierz.

Troki 24 II (or.BLAN fond 43–26894⁷⁹¹ = JawItin s. 11)
 Wilno 2–5 III, 8 III [1458?, 1473?, 1488?] (bdd.: <przyjazd z Sandomierza, na Litwie spędza zimę> Dł XII/1 s. 295; 2 III: Mienicki s. 894–896⁷⁹² = JawItin s. 11 + fot. Mienicki po s. 896; 4 III: BisGórZb s. 733⁷⁹³; 5 III: or.pap.APTor 1791 = KatAPTor I 213 = KatAPTor II 87 = JawItin s. 11; 8 III [1458?, 1473?, 1488?]: AktyZapRos 91 = AktyLM 11⁷⁹⁴ = DanSkarb II 2029 = IA 4516 = PapéePol s. 396)
 Grodno 13 IV [1458 lub 1473] (or.pap.BKórń rps 1092 dok. 1 k. 63–63v⁷⁹⁵ = JawRadz 7; or.pap.AR Dział XI nr 9 k. 24–25⁷⁹⁶ = kop.AR Dział XI nr 9 k. 23 = PietCyr s. 27 nr 6 = JawRadz 6 = JawItin s. 13⁷⁹⁷ + fot. PietCyr s. 26; bdd.: <wyjazd z Litwy do Piotrkowa> Dł XII/1 s. 302)
 Piotrków⁷⁹⁸ 26 IV – 6 V (26 IV: <*in conv. gen.*, transumuje dok. króla Władysława z 31 I 1433, który potwierdził przywileje Kościoła w Polsce> or.BCz 535 = or.AKKw 472 (437)⁷⁹⁹ = kop.ADWł 3143 = AKKw Liber privilegiorum 1 k. 31 = AMKw AE 68 k. 366–368 = AAGn ACC B 4 k. 81–86 = VL I s. 88–90 = JusPol s. 246–249 = TłumSt s. 109 IX, s. 415–419 V = LibrInw I/6 s. 130–131 dok. 3143 = KatBCz I 585 = MS I 481 = IA 3409 = BJac rps 8061/IV k. 203–204 = BalCorpus s. 336 nr 189 = TN XIX 10 = KM 5/E 322 = JawItin s. 11; 27 IV: <*in conv. gen.*> or.MuzNarKw 533/28 = WiśnMonSand V s. 99–100 = MS III 2244 = MS IIIS 168 = MS IV 535 = MS IVS 915 = MS IVS 1319 =

⁷⁹¹ Ind. 6 (1443, 1458, 1473, 1488). KJ z tytułem króla, wspomn. Olechno Sudymuntowicz podczaszy hospodarski (1448–1477: UDR XI 1084) i Nasuta starosta drohicki (1430, 1450–1458: UDR VIII 624, 627). JawItin niesłusznie pod 1473.

⁷⁹² Ind. 6 (1443, 1458, 1473, 1488). Rok 1443 odrzucam: KJ z tytułem króla, wspomn. Andrzej Sakowicz namiestnik połocki (1444–1458, następca w znanych źródłach od 1466: ULit I s. 721).

⁷⁹³ List KJ do Torunia.

⁷⁹⁴ Datę 8 III ind. 6 podał DanSkarb i rozwiązał na 1488. Pod datą 1488 umieścił dok. PapéePol s. 396 oraz IA, w AktyLM (według kop. warszawskiej ML 37): po 1448. Indycja 6 (1443, 1458, 1473, 1488). KJ nazwany królem, zatem dok. pochodzi z 1458, 1473 lub 1488. W marcu w tych latach KJ był na Litwie i trudno rozstrzygnąć, o który rok chodzi. JawItin s. 20, pod 1488.

⁷⁹⁵ Ind. 6 (1443, 1458, 1473, 1488). Dok. z 1458 lub 1473: KJ z tytułem króla, w kwietniu 1488 był w Polsce.

⁷⁹⁶ Zob. przyp. poprzedni.

⁷⁹⁷ Tylko pod 1473.

⁷⁹⁸ O zjeździe walnym w Piotrkowie, wyznaczonym na św. Wojciecha (23 IV), też m.in. ACap I 1878 oraz dok. KJ z 26 IV (or.BCz 535 = or.AKKw 472 [437]).

⁷⁹⁹ Oba oryginały różnią się kolejnością lub brakiem niektórych słów i zwrotów, liczbą świadków. W or. przechowanym w BCz w daciej *f. 4 proxima post festum predicti s. Adalberti* (cytuję za: KatBCz I 585). W or. (przechowywanym w AKKw) *f. 4 post festum s. Georgii proxima*, 1458.

bmw. WiśnOpocz s. 155 = KatMuzNarKw 27 = KM 5/U 46; 28 IV: <in conv. gen.> or.AGAD 7106 = APPiotrT 358 rps 2 k. 14–15 = KM 5/E 324, <in conv. gen.> kop.APPrzem rps 537 s. 5–6 = AGZ VI 28 = MS IV 8314 = MS IVS 916 = KatPrz II s. 223 rps 537; 29 IV: <in conv.> BOZ 32 s. 302–303, 675; 30 IV: <in conv. gen.> or.pap.APGd 300 D/1 58; 1 V: <przyjazd z Litwy na conv. gen.> Dł XII/1 s. 302, <in conv.> or.AYL = KatLw 188 = AGZ VI 29, <in conv. gen.> MS I 482 = JawItin s. 11, MS I 483 = JawItin s. 11, <in conv.> MS I 484 = JawItin s. 11; 2 V: <in conv. gen.> MK 44 k. 598 = KM 5/F bez nr, <in conv. gen.> MS IV 5651 = MS IVS 917 = KM 5/F 12; 4 V: <in conv.> KGZ Kraków G 15 s. 58–59⁸⁰⁰, BisTrz s. 521, przyp. 131⁸⁰¹, <in conv. gen.> Pot 304 k. 258v = BRacz rps 85 k. 137 = MS I 485 = KrD s. 104 = bmw. i bez daty LustrWlkp 1564/2 s. 202 = LustrWlkp 1564/2 s. 282 nr 58, s. 290 nr 175; 5 V: ML IVB 9 k. 49v–50v, <in conv. gen.> or.pap.APLegn Akta m. Legnicy II–9 k. 14 = KobDok s. 190–191, 194–195 nr 2, <in conv. gen.> or.pap.APLegn Akta m. Legnicy II–9 k. 13 = KobDok s. 195–196 nr 3⁸⁰², <in conv. gen.> MS I 486 = KrD s. 104 = JawItin s. 11, <in conv.> MK 11 s. 376–377⁸⁰³ = MS I 487, <in conv.> MS IV 11515 = MS IVS 919; 6 V: <in conv. gen.> ML IVB 17 k. 106–106v, <in conv. gen.> ML IVB 17 k. 179, <in conv. gen.> or.AGAD 472 = CE I/2 163 = KrD s. 104 = bmw. Inv s. 301⁸⁰⁴ = DzPozn I 2092 = TN XIX 95 = BOZ 33 s. 82–83; bdd.: <wyjazd w kierunku Kalisza> Dł XII/1 s. 304)

Szadek 9 V (or.pap.APGd 300 D/1 59)

Brodnia (*Budnya*) 12 V (MS I 489)

Kalisz 22–23 V (bdd.: <przyjazd z Piotrkowa> Dł XII/1 s. 304; 22–23 V: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Kalisz Z 11 k. 234v = GąsWlkp s. 181, 190)

Gniezno 8 VI, [przed 12] VI (8 VI: or.APTor 1795 = KatAPTor II 88 = Maercker s. 469⁸⁰⁵; [przed 12] VI: JH I 15096⁸⁰⁶)

⁸⁰⁰ Mandat królewski z formułą *Dominus rex per se*.

⁸⁰¹ List KJ do Gdańska.

⁸⁰² Wydawca (s. 195) opatrzył dok. nr 3 pomyłkowo datą roczną 1449 (według or., gdzie 1459).

⁸⁰³ W daciej tylko Piotrków *in conv.* W MS najpewniej słusznie pod datą 5 V 1458, bo wpis w MK poprzedzający nasz, opatrzone właśnie tą datą (KJ pożyczyl od Jana z Melsztyna 5000 florenów: MK 11 s. 373–374 = MS I 486), a w naszym dok. – następnym wpisanym w MK – czytamy, że KJ obiecał swoim poręczycielom, że zwróci Melsztyńskiemu pożyczoną sumę.

⁸⁰⁴ *Die s. Bartholomei*, 1458 (24 VIII). W or. *sabbatho ipso festo s. Johannis Ante Portam*, 1458.

⁸⁰⁵ Pod datą 15 VII (z powołaniem na or. w APTor 1795).

⁸⁰⁶ List Jana Jiskry (Giskry) z Brandysu z 12 VI do wielkiego mistrza: pisał o rozmowach z KJ w Gnieźnie.

- Gniewkowo⁸⁰⁷ 20 VI (or.pap.APTor 1797 = KatAPTor I 216 = KatAPTor II 89; bdd.: <wyjazd do Prus> Dł XII/1 s. 304)
- bmw. (w obozie wojskowym) 1 VII (<*in loco campestri*> LustrPr 1765 I/3 s. 48)
- Nieszawa [Stara zamek Dybów] 4–7 VII (bdd.: <przyjazd z Gniewkowa> Dł XII/1 s. 304; 4 VII: MS IV 1432 = MS IVS 920; 7 VII: kop.APGd 300 D/1 60 = JH II 3042 = TN XIX 13)
- Toruń (pod T.) 14 VII (14 VII: <z armią przeprowia się przez Wisłę pod T.> SRPr IV s. 556 [Lindau] – bdd. Dł XII/1 s. 304)
- Papowo Biskupie (koło P.) 21–24 VII (21–24 VII: <oblężenie zamku⁸⁰⁸, jego zdobycie, postój trzydniowy> Dł XII/1 s. 304–305; 22 VII: <*in loco circa P.*> or.pap.APTor 1799 = KatAPTor I 217 = KatAPTor II 90 + fot. BisTrz s. 527; 24 VII: <wymarsz z wojskiem w kierunku Chełmna> Dł XII/1 s. 306⁸⁰⁹)
- Chełmno (w obozie wojskowym koło Ch.) 27 VII (bdd.: <przybywa pod Ch.> Dł XII/1 s. 306; 27 VII: <*in loco campestri exercituum nostrorum prope Ch.*> or.BCz 538 = GołDz s. 346 = bdd. Inv s. 170 = IA 3427 = KatBCz I 588 = BOZ 31 s. 24–25, 273–274; bdd.: <nie próbuje zdobyć miasta, kontynuuje marsz w kierunku rzeki Osy> Dł XII/1 s. 306 – Rozbiór II s. 110⁸¹⁰)
- Papowo Biskupie (w obozie pod P.) 28 VII (BisTrz s. 526, przyp. 160⁸¹¹)
- Osa rzeka, przeprawa [przed 30] VII (<przeprawa i marsz do Łasina> Dł XII/1 s. 306)
- Łasin (koło) [przed 30] VII (<przybywa z wojskiem, nie zdobywa miasta, udaje się w kierunku Malborka> Dł XII/1 s. 306 – Rozbiór II s. 110⁸¹²)
- Weburck [niem., Wiewiórki] (w polu koło W.) 30 VII (<*in loco campestri stacionum nostrorum circa villam Weburck*> or.AGAD 483 = KrD s. 104 = bdd. Inv s. 286 = TN XIX 100 = BOZ 33 s. 38)

⁸⁰⁷ Na zjeździe walnym w Piotrkowie (IV/V) zdecydowano o zwołaniu 15 VI pospolitego ruszenia do Gniewkowa (Dł XII/1 s. 302).

⁸⁰⁸ Rozbiór II s. 110 i LataKom s. 104, wymieniły datę 20 VII (według SRPr IV s. 193 [Geschichte wegen eines Bundes], gdzie jednak data 20 VII jest błędna; por. na ten temat BisTrz s. 525, przyp. 157).

⁸⁰⁹ BisTrz s. 526, przyp. 160 i BisUw s. 139, uznał za błędną informację Długosza, że już 24 VII KJ opuścił Papowo, bo 28 VII wystawił dok. także pod Toruniem (z 27 VII pochodzi, zachowany w or., dok. KJ wydany koło Chełmna). Zob. przyp. 811.

⁸¹⁰ Z powołaniem na Kronikę Związku Pruskiego i Lindaua (SRPr IV s. 192, 557).

⁸¹¹ List KJ do Gdańska. List ten zaburza chronologię, bo już 27 VII król był pod Chełmnem, potem wyruszył w kierunku rzeki Osy. Może KJ cofnął się spod Chełmna w kierunku Papowa, by drogą przez Stolno (w połowie drogi między Chełmnem a Papowem Biskupim) wyruszyć nad Osę, a może kancelaria przygotowała list już po opuszczeniu przez KJ Papowa Biskupiego?

⁸¹² Z powołaniem na Kronikę Lindaua (SRPr IV s. 557).

Malbork (w obozie wojskowym pod M.) między 9 a 11 VIII – 3 IX (między 9 a 11 VIII: <początek oblężenia> Rozbiór II s. 111⁸¹³ – <10 VIII przybycie i początek oblężenia, oblężenie trwa 9 [!] tygodni> Dł XII/1 s. 307–309 – 10–11 VIII <przybycie wojsk pod M.> BisTrz s. 526⁸¹⁴; 11 VIII: <*in loco campestri exercituum nostrorum ante M.*> or.pap.APGd 300 D/1 61; 23 VIII: <*legirstad des heeres vor M.*> or.pap.APGd 300 D/1 62; 25 VIII: or.pap.APGd 300 D/1 63; 3 IX: <*in loco campestri exercituum nostrorum ante M.*> KGZ Kraków Z 314 s. 113 = MS I 491)

bmw. (w obozie wojskowym) [15] VIII (<*in loco campestri*> MK 98 k. 181v⁸¹⁵ = KM 5/A 342a, 356)

Nowe, Neuenburg [niem.] 4 IX (MS I 492, AGAD rps W 266 s. 501–502 = DługElita s. 173 = bmw. i bdd. ŻrMalb II s. 115, IV s. 114)

bmw. (w obozie wojskowym) 8 IX (<*im Heere*> JH I 15155)

Malbork (w obozie wojskowym pod M.) 14 IX – 10 X (14 IX: <*in loco campestri exercituum nostrorum ante M.*> or.APGd Klasztor Św. Brygidy w Gdańsku 345/10; 23 IX: <*lager vor M.*> JH I 15164; 24 IX: <*in loco campestri exercituum nostrorum ante M.*> MK 16 s. 33–34⁸¹⁶ = MS IIS 73 = KM 5/E 333 = KM 5/Y 17; 25 IX: <*am leger unnser heeres vor der M.*> AGAD rps W 266 s. 140–141 = MS I 494 = bmw. i bez daty LustrMalb 1565 s. 34, <*im leger vnnseres herres vor der M.*> MS I 495; 4 X: <*im legere vnnsers heers vor der Stat M.*> or.pap.APGd 300 D/1 64 = SimDanzig s. 132 nr 49; 5 X: <*in loco campestri exercituum nostrorum ante M.*> or.AGAD 4915 = ProchMat 153 = PtaszOpis s. 255 nr 335⁸¹⁷ = KM 5/U 50; 8 X: <*in loco campestri bey M.*> or.pap.APGd 300 D/1 65; 9 X: <*in loco campestri exercituum ante M.*> BOZ 33 s. 723, 572, 788; 10 X: <*in loco campestri ante M.*> or.AGAD 479 = KrD s. 104, <odejście spod M. do pierwszego postoju koło Sztumu> BisTrz s. 529 – BisUw s. 139 – bdd. Dł XII/1 s. 310⁸¹⁸; bdd.: <*ante M. exercituum nostrorum*> MK 12 k. 234v = MS I 496⁸¹⁹)

⁸¹³ Z powołaniem na źródła pruskie (SRPr IV s. 194, przyp. 5).

⁸¹⁴ Z powołaniem na SRPr IV s. 557 (Lindau).

⁸¹⁵ *F. 3 die Laurentii*. Zapewne chodzi o wtorek po tym dniu (15 VIII) i obóz pod Malborkiem.

⁸¹⁶ *Die dominico ante festum Stanislai gloriosi Martiris et Pontificis*, 1458. R. Trawka, Kmitowie. Studium kariery politycznej i społecznej w późnośredniowiecznej Polsce, Kraków 2005, s. 171 i przyp. 118, słusznie zwróciła uwagę na błędne rozwiązanie daty tego dok. na 7 V (w UDR IV/1 15), gdyż w maju tego roku KJ był w Piotrkowie (chodzi o translację).

⁸¹⁷ Błędnie 5 XI 1458.

⁸¹⁸ M. Biskup pisał, że KJ opuścił obóz pod Malborkiem najpóźniej 10 X. Zwrócił też uwagę, że Lindau (SRPr IV s. 558) podał błędnie, że odejście wojsk nastąpiło 9 X (BisTrz s. 529, przyp. 179).

⁸¹⁹ W MS: 25 IX, prawdopodobnie dlatego, że wydawca dysponował już dwoma innymi

bmw. 5 X (bmw. PułOp s. 226 nr 218 = bmw. i bdd. WiśnOpocz s. 68)
 Sztum (koło Sz.) [między 10 a 12] X [może chodzi o postój koło Riesenburga?]
 (<circa S. pierwszy postój po odejściu spod Malborka, powrót do Torunia
 [!]> Dł XII/1 s. 311⁸²⁰)

Riesenburg [Prabuty] 12 X (<akt rozejmu z Zakonem⁸²¹> DanSkarb II 1949 =
 IA 3432 = JH II 3046 = Weise 366)

Toruń [między 12 a 16] X (<przyjazd z postojem w okolicy Sztumu, wyjazd
 do Krakowa przez Łęczycę> Dł XII/1 s. 311)

Nieszawa [Stara zamek Dybów] 16–17 X (16 X: BOZ 32 s. 306–307, 677,
 or.AGAD 480 = KrD s. 104⁸²² = bmw. i bdd. Inv s. 286 = TN XIX 102 =
 BOZ 33 s. 38; 17 X: or.AGAD 4736 = ML IVB 9 k. 72–72v = bdd.
 Inv s. 258 = ProchMat 154 = PtaszOpis s. 230 nr 159 = TN XIX 103 =
 BOZ 32 s. 306, 677)

Łęczycza 23 X (bdd.: <przyjazd z Torunia> Dł XII/1 s. 311; 23 X: or.AGAD
 477 = KrD s. 105⁸²³ = Inv s. 288 = BOZ 33 s. 38)

Kraków 30 X – 19 XII (30 X <przyjazd> – pobyt do 5 XII: Dł XII/1 s. 311;
 5 XI: <chrzest królewicza Kazimierza, w dniach następnym obchodzi
 uroczyste chrzciny> Dł XII/1 s. 311 – WdGen s. 64⁸²⁴; 14 XI: or.AGAD
 4876 = bdd. Inv s. 207 = ProchMat 155 = PtaszOpis s. 250 nr 300 = KM
 5/U 52; 23 XI: BOZ 32 s. 307–308, 677; ok. 25 XI: or.BPANKw 331⁸²⁵ =

dokumentami KJ, wpisanymi do MK i wydanymi tego dnia pod Malborkiem (MK 11 s. 168–
 –169 i 169–170 = MS I 494, 495).

⁸²⁰ Nieściśle pisał o spotkaniu koło Sztumu KJ z dostojnikami Zakonu. Doszło do niego
 dopiero w Prabutach (BisUw s. 139; BisTrz s. 529). Pozostawiam informację Długosza
 o pobycie króla koło Sztumu, ale chcę podkreślić za BisUw s. 139, że określenie *circa Sztum*
 (u Długosza), może oznaczać Prabuty.

⁸²¹ Dok. strony krzyżackiej wystawiony został 14 X i ponownie 11 XI w Królewcu
 z obszerniejszą listą pieczętujących (Weise 367–368). Zob. BisTrz s. 530–531, 536–537.

⁸²² Błędnie 6 X.

⁸²³ Błędnie 23 XI. W Inv błędna data roczna 1468.

⁸²⁴ Niedokładnie, że chrzest odbył się kilka dni po narodzinach królewicza (urodził się
 3 X, zob. WdGen s. 63).

⁸²⁵ Dok. uszkodzony, zarówno w miejscu wpisania daty, w którym widać tylko
Katherine Virginis, również uszkodzona jest lista świadków. B. Wyrozumka (KatFotUJ
 2884) pisała o tym dok., że „ze względu na występujących świadków można ustalić, że
 wystawiony on został w latach 1449–1458”. Pierwszą z dat możemy odrzucić: w formułach
datum per manus i relacyjnej Jan Lutkowiec z Brzezia archidiakon gnieźnieński (od 1454)
 i podkanclerzy (9 VII 1455 – 1464: UDR X 625). Dok. nie mógł być wystawiony też w 1455:
 po 9 VII KJ nie było w Krakowie. W stolicy król poświęcony dopiero w 1456 (26 IX
 – 15 X, w listopadzie był na Litwie). Rok 1457 też można wyeliminować: KJ wrócił do
 Krakowa dopiero 29 XII. Zgodny z itinerarium jedynie rok 1458: KJ był w Krakowie 30 X
 – 19 XII. Lista świadków wymienia: Andrzeja (może Andrzeja Odrowąża wojewodę lwow-
 skiego 1451–1465), (Piotra Świdwę) z Szamotuł (kasztelana poznańskiego 1450–1473), (Jana

DziwKat I 71⁸²⁶ = ZDM IV przy nr 923 = KatFotUJ 2884; 26 XI: ML IVB 17 k. 276 = HruszMat s. 54–55; 5 XII: or.AKKw 476 (440) = MS I 499 = KM 5/E 25, 348; 11 XII: BOZ 32 s. 308–310, 678, MS I 500, kop.AUJag 287 = KGZ Kraków G 82 s. 77–78 = KaczmUJ 287, 287b = MS III 1929 = MS IIIS 169 = CUJ III 308 = KM 5/E 350, MK 11 s. 400–401⁸²⁷ = MS I 638 = BOZ 32 s. 308–310; 12 XII: MS I 501; 15 XII: or.ANarKw ZbDP 263 = KatKętrz 263 = bdd. LustrKraK 1659–1664/2 s. 319 = LustrKraK 1659–1664/3 172 = KmK 167, MS I 502; 16 XII: MS I 503; 18 XII: or.AGAD 1335 = KrD s. 105 = KM 5/E bez nr = BOZ 33 s. 723; 19 XII: or.BŁopac 43 = kop.BŁopac 44 = kop. APLn Dokumenty m. Lublina 17 = RiabMat 46 = bmw. i bdd. KatŁopac 43–44 = KatLn I 19 = KM 5/E 354 = KM 5/A-B/2 130; 26 [!] XII: <wyjazd do Sandomierza> Dł XII/1 s. 315⁸²⁸)

bmw. 1 XII (GołDz s. 321 = IA 3435)

Sandomierz 25 XII – 10 I 1459 (25 XII: <Boże Narodzenie> Dł XII/1 s. 315; 27 XII: MK 98 k. 14 nr 7 = KM 5/A 354a; 28 XII: MS IV 14379 = MS IVS 921 = ZDM III przy nr 826 = KM 5/E 355; bdd.: LubRad s. 169 nr 27⁸²⁹ = KM 5/U 51)

1459

Sandomierz [cd.] do 10 I (1 I: or.AKApSand [perg. bez sygn.] = Kiryk 76 = KM 5/W 20 + podobizna Dipl 16; 7 I: bdd. WiśnSand s. 204 = bmw. LustrSand 1789/1 s. 17, s. 315 nr 33, or.AKApSand [perg. bez sygn.] = kop.AGAD 3555 = Kiryk 77 = bdd. VL II s. 58 = TN XIX 107 = KM 5/F bez nr = BOss rps 2787/III s. 39–42; 9 I: BOZ 32 s. 40, 310, 678, 938, 979; 10 I: or.pap.BOss rps 5256 s. 3–4 nr 1 = JawMold s. 194–195)

Hinczę z) Rogowa (kasztelana) sieradzkiego (1453–1460) i podskarbiego (1447–1460), (Jana) Kmitę z Wiśnicza (kasztelana) lwowskiego (1449–1458, jego następcą na urządzie znany od 15 II 1459), K(rzesława) z Kurozwek kasztelana lubelskiego (1444–1459), Dobiesława (Kmitę) z Wi(śnicza kasztelana bieckiego 1458–1459) oraz Jana Bejzatha (z M)okrska marszałka ndw. (1449–1461). W odczytaniu tekstu dok. (mocno zniszczonego) pomagała mi śp. Izabela Skierska.

⁸²⁶ Tylko ramowa data 1447–1492.

⁸²⁷ W MK wyraźnie wpisana data *f. 3 in vigilia s. Lucie*, 1458. W MS pomyłkowo: 1463. Odpis dok. w BOZ (według or.) z datą *f. 2 post Conceptionis*, 1458 (11 XII).

⁸²⁸ Błędnie pisał o wyjeździe KJ z Krakowa *f. 3 post festum s. Thome Ap.* (26 XII), zamiast *ante* (19 XII). Rozbiór II s. 115, a za nim Dłpol 12 s. 354, przyp. 2, słusznie zwrócił uwagę na tę pomyłkę, ale w Dłpol 12 pomyłkowo rozwiązano wtorek przed św. Tomaszem na 17 XII.

⁸²⁹ Dok. KJ (potwierdził miastu Radom przywilej króla Władysława z 1388 na łąnię z murami miasta) znany tylko ze wzm. u Lubańskiego.

Radom 21 I (kop.APTor 1819/2 = KatAPTor II 91, kop.APTor 1819/1 = KatAPTor II 92)

Piotrków 21–28 I (15 I [!]: <przyjazd, *conv. gen.* trwa 13 dni> Dł XII/1 s. 315–317⁸³⁰; 21 I: <*in conv. gen.*> or.AGAD 3556 = bmw. i bdd. WiśnOpocz s. 334; 22 I: <*in conv. gen.*> or.BŁopac 55 = bmw. i bdd. KatŁopac 55 = KM 5/V 3, MS I 610⁸³¹ = PamHist s. 12 nr 3, or.AKKw 478 (441a) = AKKw Liber privilegiorum 1 k. 46 = AMKw AE 10 k. 25 = ACapCrac 624 = KM 5/F bez nr; 23 I: <*in conv. gen.*> MK 30 k. 109 = MS IVS 922 = KM 5/F bez nr, <*in conv. gen.*> or.ANarKw ZbDP 264 = KmK 168 = KatKętrz 264, <*in conv. gen.*> MS V 2568 = KM 5/F bez nr, <*in conv. gen.*> kop.AGAD 6279 = Gacki s. 211–212 = KM 5/F 7; 26 I: <*in conv. gen.*> Str III s. 201 nr 151 = bdd. Inv s. 275 = TN XIX 109 = KM 5/F bez nr = BOZ 32 s. 979, <*in conv. gen.*> BOZ 32 s. 310–311, 679; 27 I: <*in conv. gen.*> BOZ 32 s. 311–312, 679, <*in conv.*> BOZ 33 s. 723 = Inv s. 301 = IA 3447, <*in conv.*> CE I/2 170 = JH II 3055 = bdd. Inv s. 89–90 = TN XIX 110; 28 I: <wyjazd do Opoczna> Dł XII/1 s. 317)

bmw. 31 I (BPANKw rps 2351/II s. 22⁸³²)

Opoczno [koniec I] (<przyjazd z Piotrkowa, wyjazd do Radomia> Dł XII/1 s. 317)

Radom [koniec I] (<przyjazd z Opoczna, wyjazd do Lublina> Dł XII/1 s. 317)

Lublin 1 II (bdd.: <przyjazd z Radomia, wyjazd do Parczewa> Dł XII/1 s. 317; 1 II: or.AGAD 4737 = KrD s. 105 = Inv s. 259⁸³³ = ProchMat 156 = PtaszOpis s. 230 nr 160 = TN XIX 111 = BOZ 32 s. 312, 817)

Parczew [po 1 II] (<przyjazd z Lublina, wyjazd do Brześcia Litewskiego> Dł XII/1 s. 317 = JawItin s. 11)

Brześć Litewski 2 III (bdd.: <przyjazd z Parczewa, na Litwie spędza zimę i wiosnę> Dł XII/1 s. 317 = JawItin s. 11; 2 III: BisTrz s. 537, przyp. 8⁸³⁴)

Grodno 17 III (UrkL IX 684 = HR II/4 680 = IA 3453 = JawItin s. 11)

Troki 25 III (<*s pany radoju*> AktyJZRossii II 72.II⁸³⁵)

⁸³⁰ Wzmianki o zjeździe w Piotrkowie też m.in. w ACap I 1889, 1890. Długosz pisał, że KJ przybył do Piotrkowa 15 I, ale dwa dokumenty poświadczają jego pobyt 21 I w Radomiu. Może więc u Długosza nieścisła informacja?

⁸³¹ List Rafała z Kaffy z 16 IX 1462, w którym pisał o liście KJ do niego z 22 I 1459, wysłanym z Piotrkowa.

⁸³² J.A. Wadowski nie podał miejsca wydania tego dok. (KJ nadał bernardynom lubelskim plac nad rzeką Bystrzycą).

⁸³³ *Ante festum Purificationis B. V. Marie.*

⁸³⁴ List KJ do Gdańska.

⁸³⁵ Ind. 7 (1444, 1459, 1474, 1489). Dok. z 1459: wspomn. Michał Kieżgajłowicz kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 21) i wojewoda wileński (od 1459: ULit I 1100), a także Hryń (Chodkowiec Wołowicz) koniuszy (dworny 1451–1459 [ostatnie wystąpienie znane

- Litwa po 25 III (<po Wielkiejnocy KJ wraca z Litwy do Radomia> Dł XII/1 s. 326)
- Wilno 2 IV (or.AGAD 5854)
- [Troki 21 IV (AktyZapRos 63 = DuchGram 60 = DanSkarb II 1950 = IA 3459 = JawItin s. 11)]⁸³⁶
- Radom 23–28 V (23 V: <przyjazd z Litwy>; 28 V: <wyjazd w kierunku Wielkopolski> Dł XII/1 s. 326)
- Piotrków 1 VI (or.Lev B II/1 = SrokaDok II 150)
- Brodnia 13 VI (or.AKKw 480 (443) = AKKw Liber privilegiorum 1 k. 43 = BJag rps 8059/IV k. 96 = TN XIX 113 = KM 5/F bez nr)
- Warta⁸³⁷ 13 VI (MS I 519)
- Konin 19 VI (MS I 520)
- Łąd (w klasztorze) 24–25 VI (24 VI: MS I 521 = BOZ 32 s. 40–41, 280, 315; 25 VI: <datum in monasterio L.> or.AAPń DK 174, dawniej 173 = DzPozn II s. 286 nr 2274, or.pap.AAPń DK XXVII/74 = DzPozn II s. 304 nr 2419)
- bmw. 27 VI (JH I 15332)
- Gniezno 28 VI?, 7 VII (28 VI?: MK 11 s. 31⁸³⁸ = MS I 522; 7 VII: or.APPń Akta m. Poznań D 98 = PmP 58 = GąsWlkp s. 190 = DokPozn CD, or.APPń Akta m. Poznań D 99 = PmP 59 = GąsWlkp s. 190 = DokPozn CD)
- Radziejów 21–24 VII (21 VII: MS I 523; 24 VII: or.AGAD 4738 = ProchMat 157 = PtaszOpis s. 231 nr 161 = bdd. Inv s. 259 = bdd. IA 3498 = bdd. HurmDok II/2 s. 125 nr 105 = bdd. UljMat 85a = TN XIX 115 = BOZ 32 s. 316–317, 681, BOZ 32 s. 317, 681, BOZ 32 s. 41, 316, 681; bdd. [21–24 VII?]: MK 11 s. 178 = MS I 524⁸³⁹)
- bmw., bez daty (MK 11 s. 178⁸⁴⁰ = MS I 525–527)

z naszego dok.]: UDR XI 233). Wspomn. w dok. książę Andrzej Włodzimierzowicz zm. ok. 1457 (Tęg s. 94; KorM s. 178). W marcu 1474 KJ był w Nowym Korczynie.

⁸³⁶ Dok. Iwana Juriewicza księcia nowosilskiego i odojewskiego, który z Fedorem i Wasylem Michajowiczami zawarłi przymierze z KJ. Nie mam pewności, czy w obecności KJ. Rok biz. 6967 i ind. 7 wskazują, że dok. pochodzi z 1459.

⁸³⁷ O pobycie KJ w Warcie w 1459 wzm. też w KsKamTor s. 29 (pieniądze przekazane 11 VI 1459 posłom toruńskim na koszty ich wyjazdu do KJ do Warty).

⁸³⁸ Pobyt tego dnia KJ w Gnieźnie niepewny. Odnotowano jedynie przekazanie rotmistrzowi Bogusławowi 30 grzywien *per manus vicarii*.

⁸³⁹ W MS: maj 1459. Data niezgodna z itinerarium. W Radziejowie KJ wystawił jeszcze inne dokumenty dla kanclerza mołdawskiego Michała i jego brata (or.AGAD 4738; BOZ 32 s. 41, 316, 681). O dokumentach dla Michała zob. też przyp. następny.

⁸⁴⁰ Wpisy dokonane tą samą ręką, co wpis z datą 1459, Radziejów (MS I 524). Wszystkie, także ten wspomniany (MS I 524), dotyczą Michała kanclerza mołdawskiego i jego brata Teodora. W MS: lipiec 1459, Radziejów.

- Brześć [Kujawski] 31 VII, 3–4 VIII (31 VII: SułItin s. 290 [z powołaniem na: Brno, zob. na ten temat Wstęp]; 3 VIII: or.pap.APGd 300 D/1 66 = CE I/2 s. 359–360 = CE III 83; 4 VIII: or.ADWł 309 = KP II 413 = bmw. i bdd. MonWł XIV 173 = bmw. i bdd. MonWł XXV 195 = LibrDok II s. 18–19 nr 309 = LibrInw I/1 s. 171–172 dok. 309 = LibrInw II/4 s. 62 dok. 220 = LibrInw II/5 s. 94 dok. 325 = LibrInw II/6 s. 85 dok. 279 = LibrInw II/7 s. 73 dok. 210 = TN XIX 117, or.ADWł 310 = KP II 414 = bmw. i bdd. MonWł XIV 173 = MonWł XXV 194 = LibrDok II s. 19–20 nr 310 = LibrInw I/1 s. 172 dok. 310 = LibrInw II/4 s. 62 dok. 221 = LibrInw II/5 s. 94–95 dok. 326 = LibrInw II/6 s. 85 dok. 280 = LibrInw II/7 s. 73 dok. 211 = TN XIX 116)
- Łęczycza 18–30 VIII (18 VIII: or.AGAD 466 = bmw. Inv s. 321 = PtaszInw s. 121 = TN XIX 118 = BOZ 33 s. 136; 24 VIII: Dł XII/1 s. 328; 30 VIII: MS I 529⁸⁴¹ = wzm.AGAD 687 = Inv s. 289–290 = TN XXI 33, MS I 530⁸⁴², 531)
- Piotrków⁸⁴³ 1–17 IX (1 IX: <przyjazd, conv.> Dł XII/1 s. 329–332; 5 IX: or.AGAD 498 = Inv s. 286 = TN XIX 119 = BOZ 33 s. 38; 7 IX: <in conv.> or.BKUL 40 = KatKUL 4 = Marcz s. 429 = bmw. i bez daty LB I s. 201; 10 IX: <in conv. gen.> DokLubiń 228; 11 IX: <in conv. gen.> or.ANarKw Dok. Dep. 78 = kopieANarKw TSchn II 172, 205 = wzm.ANarKw ZbDP 1110 = KM 5/F 29; 13 IX: <in conv. gen.> MS IV 15927 = MS IVS 924 = KM 5/F bez nr; 16 IX: <in conv. gen.> MK 11 s. 420–423, 416–418⁸⁴⁴ = bmw. i bdd. Bersohn 390 = MS I 518⁸⁴⁵; 17 IX: <in conv. gen.> or.APPń Akta m. Poznań D 197 =

⁸⁴¹ Dok. zapisu Michałowi Lasockiemu 133 florenów na stacjach śremskich. Wzm. o tym zapisie w dok. KJ z 20 II 1476 (or.AGAD 687 = TN XXI 33). W Inv s. 289–290, pod datą *f. 2 ante festum Petri et Pauli*, 1476 (25 VI).

⁸⁴² Wpisany do MK po poprzednim (MS I 529), w naszym *anno, die, quibus supra*. W MS: 30 VIII.

⁸⁴³ Król zapraszał w liście z 3 VIII przedstawicieli Gdańska na zjazd do Piotrkowa, wyznaczony na 1 IX (APGd 300 D/1 66 = CE III 83 = CE I/2 s. 359–360 [mylny reg.]). W liście z 28 VIII rady Gdańska do Torunia poruszono m.in. sprawę udania się na zjazd do Piotrkowa, na którym miano omówić sprawy związane z wojną z Zakonem Niemieckim i zniszczeniami wojennymi (JH I 15366 = KatAPTor I 259). O zjeździe w Piotrkowie też m.in. ACap I 518 (21 VIII kapituła katedralna poznańska delegowała kanoników na zjazd w Piotrkowie); ACap I 521, 1902; CE I/2 171; KM 5/A bez nr = BJağ rps 8059/IV k. 98 – zjazd walny zwołany do Piotrkowa po św. Bartłomieju 1459. Zjazd na 1 IX wyznaczono jeszcze na zjeździe partykularnym ziemi krakowskiej, po powrocie KJ z Litwy do Wielkopolski, w marcu 1459 (Dł XII/1 s. 326).

⁸⁴⁴ Zapewne przestawienie stron składki MK spowodowało, że pierwsza część dok. na s. 420–423, a końcowa na s. 416–418.

⁸⁴⁵ Błędnie 6 V. W MK: *dominica post Crucis*, nie dotyczy 6 V, lecz 16 IX (*dominica post Exaltacionis Crucis*). JawItin s. 11, pod datą 6 V 1459.

- RaczWlkp 130 = ZabUst s. 83–84 nr 1 = PmP 60 = IA 3477 = DokPozn CD)
- bmw., bez daty (MK 11 s. 418–419⁸⁴⁶ = MS I 540)
- Łęczycza 3 X (or.AGAD 657 = Inv s. 320 = PtaszInw s. 108–108, 120 = TN XIX 121 = BOZ 33 s. 127)
- Brześć [Kujawski] 6 X (kop.APTor 1955 = KatAPTor II 93)
- Łęczycza 17 X (wzm.AGAD 687⁸⁴⁷)
- Pyzdry 31 X – 28 XI (31 X i 3 XI: KGZ Pyzdry Z 12 k. 84v, 89; 15 XI: kop.BCz 2596 = CE III 87; 16 XI: kop.APGd 300 D/1 67⁸⁴⁸; 27 XI: or.APPń Akta m. Poznań D 100 = ArchPot 304 k. 17–18 = BRacz rps 85 k. 1 = BN rps akc. 9769 k. 25v = PmP 61 = bmw. i bez daty KPozn s. 174 nr B 46 = GąsWlkp s. 190 = DokPozn CD; 28 XI: or.pap.APTor 1868a = KatAPTor II 94)
- Piotrków⁸⁴⁹ 6–20 XII (6 XII: <conv. gen.> Dł XII/1 s. 335, <in conv. gen.> or.AGAD 465 = Inv s. 309 = TN XIX 125 = KM 5/F bez nr; 8 XII: <in conv.> or.AGAD 6667⁸⁵⁰, <in conv.> or.AGAD 6668; 11 XII: kop.APPń Akta m. Sieraków I/7 = MS IV 10456 = MS IVS 925 = MS V 6202 = KW VIII przy nr 780; 12 XII: <in conv. gen.> or.AKKw 481 = AKKw Liber privilegiorum 1 k. 44 = BJak rps 8059/IV k. 97–97v = TN XIX 127 = KM 5/F bez nr; 13 XII: <in conv. gen.> ArchPot 304 k. 33v–34 = BRacz rps 85 k. 20, <in conv. gen.> oryginałyAPBg Strzelno Kl. A 73a, A 73b = APBg rps Strzelno Kl. B 1 k. 1–6v; 14 XII: ADWł AE 28 k. 475 = bmw. DokKuj przy nr 8; [między 17 a 20, 18?] XII: <in conv. gen.> or.AGAD 3562⁸⁵¹ = PrzKal 41⁸⁵² = ArchKal 71⁸⁵³; 18 XII: <in

⁸⁴⁶ Kurtyka s. 369, uznał, że dok. KJ wystawiono we wrześniu na zjeździe w Piotrkowie (powołał kontrolerów zarządu żup, wydzierzawionych Jerzemu i Magdalenie Morsztynom).

⁸⁴⁷ Dok. KJ z 20 II 1476, w którym wspomn. zapis z 17 X sumy dla Michała Lasockiego na stacjach śremskich.

⁸⁴⁸ W kop. nazwa miejsca wydania dok. zniekształcona: *Bryszky*.

⁸⁴⁹ O zjeździe w Piotrkowie zwołanym na 6 XII też m.in. ACap I 524, 527, 1906, 1908.

⁸⁵⁰ Błędnie *die dominico ipso die Conceptionis Virginis Marie*, 1459. W tym roku święto to przypadało w sobotę 8 XII.

⁸⁵¹ Dok. uszkodzony. W datacji widoczne *f[eria...] ante festum s. Thomae Ap.*, 1459. Przywilej ten (KJ przyrzekł Kaliszowi, że uchwalony na bieżącym zjeździe podatek na cele wojenne zwany cyzą i obowiązujący jeden rok, nie naruszy dotychczasowych praw Kalisza i nie będzie stanowił precedensu na przyszłość) wydany przed dniem św. Tomasza, może we wtorek 18 XII, tj. w tym samym dniu, jak dok. dla województwa kaliskiego (or.AGAD 3563 = ArchKal 72).

⁸⁵² Pomyłkowo 18 VII.

⁸⁵³ W reg. pod datą 14–20 XII, co spowodowane zostało chyba błędną interpretacją datacji. Mowa jest o wystawieniu dok. podczas zjazdu walnego zebranego w Piotrkowie 14 XII, a dalej o wystawieniu tego dok. przed św. Tomaszem.

conv. gen.> MS I 537, <*in conv. gen.*> or.BKórn 32 = PmP 62 = <http://www.bkpan.poznan.pl>, <*in conv. gen.*> or.AGAD 3563 = ArchKal 72, <*in conv. gen.*> or.pap.APTor 1874 = kop.APTor 1873 = AZP s. 170 nr 195 = KatAPTor I 269 = KatAPTor II 95 = bmw. i bdd. Smolka s. 368 = bmw. i bdd. IA 3499, <*in conv. gen.*> AGZ VI 33 = IA 3493 = BalCorpus s. 337 nr 195; 19 XII: <*in conv. gen.*> or.pap.APTor 1872 = AZP s. 170 nr 196 = KatAPTor I 270 = KatAPTor II 96, <*in conv. gen.*> or.BPANKw 59 = DziwKat I 92 = CzubekKat Dod. 59 = KatFotUJ 2881, <*in conv.*> kop.AYL = MS IV 3265 = MS IVS 926 = AGZ X 118 = KatLw 1087/2, IA 3494; 20 XII: or.pap.APGd 300 D/1 68 = SimDanzig s. 134 nr 61, or.pap.APGd 300 D/1 69 = CE I/2 174)

Brześć [Kujawski] 21 XII (MS IV 5454 = MS IVS 927)

Kraków 25 XII – 8 III 1460 (25 XII i n. <Boże Narodzenie i dni następne>; 27 XII <narodziny Jana Olbrachta>; 30 XII: <chrzest Jana Olbrachta w katedrze krakowskiej> Dł XII/1 s. 338–339 – PapéeOlbr s. 214 – WdGen s. 66 [pozostałe źródła])

1460⁸⁵⁴

Kraków [cd.] do 8 III⁸⁵⁵ [z przerwą na pobyt w Nowym Korczynie 22 I] (2 i 9 I: <sąd ndw. w obecności KJ> ANarKw SWPM 3 s. 179, KGZ Kraków G 14 s. 332⁸⁵⁶; 3 I: KumNorb s. 473 nr 13 = bmw. i bdd. Syg s. 183–185, 199; 4 I: KM 5/O 402a; 8 I: or.BCz 540 = CE III 89 = KatBCz I 591 = ZDM V przy nr 1471 = CE II przy nr 272 = BOZ 31 s. 22–23, 275; 10 I: BOZ 32 s. 317–318, 682; 13 I: Dł XII/1 s. 339; 15 I: or.BPANKw 60 = DziwKat I 93 = CzubekKat Dod. 60 = KatFotUJ 2882 = KM 5/G 14, or.pap.APGd 300 D/2 70 = CE I/2 175 = bmw. Smolka s. 423 = bmw. IA 3505; 30 I: kop.ANarKw ZbDP 270 = KmK 448 = KatKętrz 270g, kop.ANarKw ZbDP 270 = KmK 449 = KatKętrz 270h = KM 5/U 29; 31 I: Syg s. 183–185 = bdd. LustrKraK 1564/1 s. 153 = LustrKraK 1564/2 s. 147 nr 139 = KM 5/U 31; 2 II: or.pap. Lev B II/2 = SrokaDok II 155; 4 II: or.Muzeum Okręgowe w Tarnowie MTH/5 = AGZ IV 96 = ArchSang II 160 = KatTarn 12 = KM 5/G 17, or.ANMPKw 41 = kop.AGAD 3032 = KatNMP 72; 6 II: <sąd ndw.>

⁸⁵⁴ Według JawItin s. 11, przez cały rok KJ był poza Litwą, pomija więc jego pobyt w Brześciu Litewskim.

⁸⁵⁵ Pobyt KJ w Krakowie był chyba dłuższy: jeszcze 13 III kapituła katedralna poznańska delegowała kanonika do Krakowa do KJ oraz do arcybiskupa gnieźnieńskiego i podkanclerzego (ACap I 529).

⁸⁵⁶ KJ z pięcioma dostojnikami orzekał jako instancja nadrzędna nad sądem wyższym prawa magdeburskiego (por. Kurtyka s. 370 i przyp. 811).

or.AKlar 142 = AKlar rps E s. 141 = BJag rps 8059/IV k. 4–5 = KM 5/A bez nr = wzm.SPPP II 3658, <sąd ndw.> or.AKlar 143; 7 II: or.AGAD 2594 = kop.AGAD 2637 = AMKw AO 21 s. 120–121 = KGZ Kraków G 99 s. 67–70 = KGZ Kraków G 48 s. 1570–1574 = KGZ Kraków G 156 s. 3203–3206 = MS I 545 = BJag rps 8061/IV k. 205–206v = BJag rps 8059/IV k. 99 = KM 5/G 20; 12 II: <sąd ndw.> SPPP II przed nr 3646 (III. 488) – 3646; [po 2] III: BCz rps 2181 s. 40–42⁸⁵⁷ = KM 5/G 419 = LustrKrak 1564/2 s. 110⁸⁵⁸, s. 147 nr 136; 7 III: or.ANarKw ASISang 80 = ArchSang II 161 = KatSang 79 = KatFotUJ 2926, or.AGAD 2596 = kop.AGAD 2840 = BJag rps 8059/IV k. 99–100; 8 III: <wyjazd na Ruś> Dł XII/1 s. 341)

Nowy Korczyn 22 I (kop.AGAD 3059 = KK 26 s. 730–743 = LustrSand 1789/3 s. 8, s. 206 nr 15)

Przemyśl⁸⁵⁹ 19–21 III (bdd.: <przyjazd na Ruś z Krakowa> Dł XII/1 s. 341; 19 III: <sąd ndw.> AGZ XIII s. 334 nr CCLXXXIII, 4443, 4444; 21 III: <sąd ndw. w obecności KJ> AGZ XIII 4426, 4428, 4430, 4435, 4437)

Lwów 23 III – 7 IV (23 III: or.pap.APGd 300 D/2 71 = LEK XII 15 = CE I/2 176 = Smolka s. 423; 31 III: kop.ANarKw ADzied extravag. 1 = MK 22 k. 39 = AGZ IV 97 = Droh 4 = MS IIIS 170⁸⁶⁰ = LustrRus 1661–1665/1 s. 140; 1 IV: ML IVB 9 k. 382–382v; 3 IV: or.ANarKw TSchn II 141 = kopieANarKw TSchn II 10, 144, 150 = ProchStr s. 196–197 nr 2 = MS V 664 = AGZ X 119, ML IVB 17 k. 46–47, MS V 884; 4 IV: or.AGAD 5392⁸⁶¹ = HurmDok II/2 s. 132 nr 111 = UljMat 87 = GołDz s. 357 = Inv s. 139 = IA 3510 = JabłWoł s. 12 nr 47 = GołDz s. 357 = TN XIX 130; 5 IV: or.AYL = AGZ VI 36 = AGZ X 120 = KatLw 191 = MS IIIS 171 = bdd. VL II s. 58, or.AYL = AGZ III 115 = KatKw 192, oryginałyAGAD 8761, 8816⁸⁶² = Stadn s. 64 nr 6 = AGZ II s. 97–98 nr 57 = MS IV 11412 = MS IVS 929, ML IVB 9 k. 163–163v = MS IV 5691 = MS IVS 930; 6 IV: MS IV 4195 = MS IVS 931 = AGZ V przy nr 95 =

⁸⁵⁷ *Post dominicam Invocavit.*

⁸⁵⁸ Nie ma pewności, czy w lustracji wzmiankowany nasz dok. (KJ potwierdził dok. swoich komisarzy, którzy rozsządził spór między Mateuszem plebanem w Wieliczce a żupnikami Jerzym i Magdaleną Morsztynami). W lustracji wpisano jedynie *Plebanus ecclesiae Wielicensis perpetuo fundate per Casimirum*, przed 1460.

⁸⁵⁹ Wzm. o pobycie KJ na Rusi też pod 12 IV 1460 (ACap I 530).

⁸⁶⁰ Z błędnie rozwiązaną datą 1 IV, według kop. w MK 22, gdzie *f. 2 post dominicam Judica* (31 III).

⁸⁶¹ Zachowała się też ruska wersja tego dok. dla Michała kanclerza mołdawskiego w odpisie z lat trzydziestych XX w. Zob. JawMołd s. 187, przyp. 71, który najpewniej słusznie pisał, że tekst ruski powstał w wyniku przetłumaczenia wcześniej wystawionego dok. łacińskiego.

⁸⁶² Ten or. obecnie słabo czytelny.

- LustrRus 1661–1665/3 s. 84–85, BOZ 32 s. 318, 682–683; 7 IV: or.AGAD 5855, or.AYL = AGZ VI 37 = IA 2307⁸⁶³, 3511 = KatLw 193, BOZ 32 s. 318–319, 683)
- Hrubieszów 10–15 IV (10 i 12–14 IV: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Chełm Z 1 k. 23v, 43, 44 = StanKsHr s. 106, 108 = StanSądHr s. 36; 12 IV: or.AGAD 4743 = ProchMat 158 = PtaszOpis s. 231 nr 166⁸⁶⁴; 15 IV: BOZ 32 s. 41, 319–320, BOZ 32 s. 319, 683)
- Brześć Litewski [ok. 20] IV i dni następne (6 IV [!]: <przyjazd w Niedzielę Palmową, pobyt 8 dni, conv. [rada gospodarska]> Dł XII/1 s. 342⁸⁶⁵ = DanSkarb II 1954; bdd.: <wyjazd do Sandomierza> Dł XII/1 s. 342)
- Sandomierz 28 IV – 7 V (28 IV: <przyjazd z Brześcia Litewskiego> Dł XII/1 s. 342–343; 1 V: <in conv.> ML IVB 9 k. 369v–370; 2 V: or.BKórn 182 = <http://www.bkpoznan.pl>; 5 V: AGZ VIII 82 = IA 3514; 6 V: <in conv. gen.> or.AGAD 4739a = bdd. Inv s. 259 = ProchMat 159 = PtaszOpis s. 231 nr 162 = TN XIX 131 = BOZ 32 s. 320–321, 684; 7 V: <wyjazd do Opatowa> Dł XII/1 s. 343)
- bmw. 3–5 V (3 V: Inv s. 207; 5 V: <in conv. gen.> MK 98 k. 71v–72 = kop.BPANKw 82 = KGZ Kraków G 211 s. 2123–2126 = KGZ Kraków Z 15 s. 143–145 = DziwKat I 118 = KatFotUJ 3342 = KM 5/A 423 = KM 5/G 36 = bmw. i bdd. KM 5/A 463a)
- Opatów [po 7] V (<przyjazd z Sandomierza, wyjazd na Święty Krzyż> Dł XII/1 s. 343)
- Święty Krzyż [po 7] V (<przyjazd z Opatowa, wyjazd do Opoczna> Dł XII/1 s. 343)
- Opoczno [po 7] V (<przyjazd ze Świętego Krzyża, przejazd przez inne miejsca do Łęczycy> Dł XII/1 s. 343)
- Łęczycza⁸⁶⁶ [po 7] V (<przyjazd z Opoczna, conv. przez 3 tygodnie z panami wielopolskimi> Dł XII/1 s. 343)
- Gniezno między 13 a 19 VI, 17 VI (między 13 a 19 VI: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Kalisz G 24 k. 239v = GąsWlcp s. 181, 190; 17 VI: <sąd ndw.> kop.APPń Akta m. Poznań I 1897 (1988) k. 37v–38v = BN rps akc. 9769 k. 25 = PmP 63 = bmw. i bez daty KPozn s. 174 nr B 45)

⁸⁶³ Pomyłkowo 7 IV 1440.

⁸⁶⁴ Błędnie 12 IX 1460.

⁸⁶⁵ Najpewniej pomyłkowo pisał o Niedzieli Palmowej. Przyjazd KJ do Brześcia Litewskiego mógł nastąpić po 15 IV, może w pierwszą niedzielę po Wielkiejnocy (20 IV). Stąd udał się do Sandomierza.

⁸⁶⁶ Może w czasie pobytu KJ w Łęczycy przysięgę na wierność królowi złożył starosta bolesławiecki Marcin ze Skrzynna (Inv s. 309 = IA 3516: dok. starosty wystawiony w Łęczycy 4 VI 1460).

Poznań 7–21 VII, [21–23 VII?] (7 VII: or.APPn Cysterki Owińska D 9 + fot. Ars s. 95, MS IV 11627 = MS IVS 935, <śąd ndw. w obecności KJ> KGZ Poznań Z 17 k. 271 = GąsWlkp s. 190; 11 VII: ArchPot 304 k. 41–42 = BRacz rps 85 k. 24 = RaczWlkp 131 = KBR s. 371 nr 139 = bmw. i bez daty KBR s. 380 nr 169.2⁸⁶⁷ = MS I 547⁸⁶⁸ = bmw. i bez daty LustrWlkp 1564/1 s. 176 = LustrWlkp 1564/2 s. 282 nr 60 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 19 nr 163, 165, or.APPn Cystersi Bledzew D 36 = ArchPot 304 k. 42v–44 = BRacz rps 85 k. 50 = MS I 547 = bmw. i bez daty LustrWlkp 1564/1 s. 175 = LustrWlkp 1564/2 s. 282 nr 59 = bmw. i bez daty LustrWlkp 1616–1620/1 s. 20 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 19 nr 163–164 = LustrWlkp 1628–1632/1 s. 22; 19 VII: or.AGAD 1092 = CE I/2 177 = Inv s. 301⁸⁶⁹ = DzPozn I 1991 = TN XIX 134 = BOZ 33 s. 63, CE I/2 179 = KrD s. 102 = TN XIX 147, or.APPn Akta m. Poznań D 713 = bmw. i bez daty KPozn s. 175 nr B 47 = GąsWlkp s. 190 = DokPozn CD, or.AKKw 427 (460a) = KGZ Kraków G 211 s. 2125–2126 = bdd. LustrKraK 1564/2 s. 110 = LustrKraK 1564/2 s. 147 nr 137 = KM 5/G 45, or.AGAD 2881 = bmw. KGZ Kraków G 212 s. 1927–1928 = KM 5/G 40, or.AGAD 468⁸⁷⁰ = JH II 3081 = CE I/2 178 = TN XIX 145 = Inv s. 90 = IA 3471; 21 VII: KGZ Wschowa G 18 k. 196v–197 = H. Moritz, Ein berschwundener Stadtname. Zur älteren Geschichte von Schmiegel, „Historische Monatsblätter für die Provinz Posen” 2, 1901, nr 1, s. 7; [21–23 VII: ACap I 540, 542⁸⁷¹])

Pyzdry 26 VII (MS I 548)

Kalisz 31 VII – 16 VIII (bdd.: Dł XII/1 s. 345; 31 VII: BOZ 33 s. 724, or.APPn Akta m. Poznań D 101 = PmP 64 = GąsWlkp s. 181, 190 = DokPozn CD; 3 VIII: UrkL IX 864 = HR II/5 33; 3 oraz 11 i 16 VIII: <śąd ndw. w obecności KJ> KGZ Kalisz Z 12 k. 4v–6 = GąsWlkp

⁸⁶⁷ Poprzedni cytowany tu reg. w KBR (s. 371 nr 139) według or. (obecnie niezachowanego), drugi (nr 169.2) w potwierdzeniu Zygmunta I z 1528.

⁸⁶⁸ 11 VII kancelaria królewska wystawiła dwa jednobrzmiące przywileje, ustalające wymiar powinności na rzecz starostwa międzyrzeckiego ze wsi klasztorów w Bledzewie i Paradyżu. Do MK 11 s. 443–444, wpisano jeden, mówiący o powinnościach wsi obu klasztorów.

⁸⁶⁹ *Ante festum Marie Magdalene*.

⁸⁷⁰ Prawdopodobnie reg. tego dok. (KJ zapisał Włodkowi z Danaborza kasztelanowi nakielskiemu 12000 florenów na Człuchowie, Frydlandzie, Chojnicach, Hamersztynie, Białobroku i wszystkich wsiach starostwa człuchowskiego) w Inv s. 90, pod datą *ante festum s. Marie Magdalene*, 1459, Poznań, tj. przed 22 VII (za Inv powtórzył tę datę IA 3471).

⁸⁷¹ Dwa wpisy o wypłaceniu królowi przez kapitułę katedralną poznańską 6 i 4 grzywien. Nie ma pewności, czy król był po 21 VII jeszcze w Poznaniu. Sum tych rzecz jasna nie odbierał KJ osobiście, lecz z pewnością przekazywano je na ręce może podskarbiego lub jego pisarza. Wpis drugi (ACap I 542) ma zepsutą datę, ale w świetle ustaleń wydawcy (ACap I s. 105, przyp. 1), zdaje się nie ulegać wątpliwości, że chodzi o 23 VII.

- s. 190; 7 VIII: or.APPń Akta m. Ostrzeszów I/2 = MK 123 k. 112–113 = MS V 1186 = LustrWlkp 1616–1620/1 s. 153 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 19 nr 166, s. 30 nr 318, s. 33 nr 361, s. 43–44 nr 515, s. 44 nr 518 = LustrWlkp 1628–1632/2 s. 166 = LustrWlkp 1659–1665/2 s. 157; 11 VIII: <pokój z Konradem Białym księciem oleśnickim> or.AGAD 125 = kop. APWr Rep. 132a = KP IV 57 = StKat 12251 = Inv s. 59 = IA 3526 = BOZ 30 s. 440–442; 13 VIII: KP I 189 = MS IV 569 = MS IVS 932)
- Brodnia⁸⁷² 28 VIII – 3 IX (28 VIII: or.pap.APGd 300 D/2 72; 30 VIII: or.pap.APGd 300 D/2 73 = CE I/2 181; 31 VIII: or.pap.APGd 300 D/2 74 = CE I/2 182; 3 IX: <potwierdza przymierze z Ludwikiem IX księciem Bawarii> CDRP I s. 382 nr 1⁸⁷³ = IA 2838⁸⁷⁴ = MS I 187 = TN XVIII 137 = BOZ 33 s. 491)
- bmw. 5 IX (or.pap.APGd 300 D/2 76a = Smolka s. 424 = IA 3530)
- Kruszwica 10–15 IX (10 IX: KP II 604 = WuSt s. 64 nr 66 = MS IV 18952 = MS IVS 933 = LustrWlkp 1628–1632/3 s. 85; 15 IX: or.pap.APGd 300 D/2 76b + fot. BisTrz s. 575)
- bmw. 18 IX (kop.ANMPKw 67 = KatNMP 73 = ZDM II przy nr 577 = KM 5/G 51)
- Nieszawa [Stara zamek Dybów] 23–28 IX (23 IX: MK 11 s. 446–447, 448–449⁸⁷⁵ = KP II 605 = IA 3533 = Weise 362 = MS I 551 = Maercker s. 225⁸⁷⁶ = bmw. i bez daty LustrWlkp 1659–1665/2 s. 289; 26 IX: <*in castro nostro N.*> or.ADWł 311⁸⁷⁷ = kopieADWł 754, 508 = kopie AGAD 3791, 4324 = MK 11 s. 457–461⁸⁷⁸ = KP II 606 = IA 3534 =

⁸⁷² Dł XII/1 s. 349, pisał, że we wrześniu zm. biskup krakowski Tomasz Strzępiński, a następnie o wysłaniu do KJ na Litwę delegatów kapituły krakowskiej proszących, by kapituła miała prawo sama wybrać następnego biskupa. Elekcja odbyła się 8 XII. Między wrześniem a grudniem nie jest znany z innych źródeł pobyt KJ na Litwie, a nawet jego itinerarium nie daje możliwości wskazania takiego pobytu.

⁸⁷³ Błędna data roczna 1453 i miejsce wydania: Brodnica – z powołaniem na MK 11 s. 12–13, gdzie brzeg karty urwany w miejscu wpisania daty rocznej, widać tylko *f. 4 ante festum Nativitatis Marie, datum Brodyna*. W MS: 5 IX 1453. Dok. niewątpliwie z 1460: KJ potwierdził układ z Ludwikiem IX księciem Bawarii (a dok. księcia z 17 VII tego roku, Landshut: CDRP I s. 383). W BOZ – 1460.

⁸⁷⁴ Błędnie Brodnica.

⁸⁷⁵ Dok. znany tylko z tej kop. W MK 11 wpisany dwa razy: wpis na s. 446–447 nie ma formuły datacyjnej, wpis na s. 448–449 z datą *f. 3 proxima post festum s. Mathei Ap.*, 1460. Większość wydań (KP, IA, Weise) błędnie 22 IX, jedynie w MS pod dobrze rozwiązaną datą 23 IX.

⁸⁷⁶ Błędnie 24 IX.

⁸⁷⁷ W or. *f. 6 ante festum Translacionis s. Stanislai*, 1460 (26 IX).

⁸⁷⁸ W kop. *f. 5 ante festum Translacionis s. Stanislai* (25 IX) i z tą datą reg. w MS. W KP, według kop. ale z błędnym odczytem *f. 4*, zamiast *f. 5*, dlatego pod datą 24 IX. Podobnie w IA (reg. według KP) błędnie 24 IX.

- MS I 553 = MS IV 21378 = MS IVS 934 = LibrDok II s. 20 nr 311 = MonWl XXV 880 = bmw. i bez daty MonWl XXV 868 = LibrInw I/1 s. 172–173 dok. 311, s. 270 dok. 508 = LibrInw I/2 s. 122–123 dok. 754 = bmw. CatCodBJag I s. 22 nr 38/1⁸⁷⁹ = LustrWlqp 1628–1632/3 s. 118 = TN XIX 139; 28 IX: KsDłTor 102)
- Brześć [Kujawski] 6–31 X (6 X: SumMK II 254; 8 X: <conv.> or.BN 1125 + fot. <http://polona.pl/item/6081877/2>; 9 X: MS I 556, <in conv.> or.APPñ Benedyktyni Lubiń 42 = kop.BRacz dok. 6 = kop.APPñ Benedyktyni Lubiń 48A = bdd. Archiwum Benedyktynów w Lubiniu Liber albus k. 81–82 = DokLubiń 235 = MS IV 12504 = MS IVS 936 = bmw. i bez daty LustrWlqp 1564/1 s. 161 = LustrWlqp 1564/2 s. 281 nr 50⁸⁸⁰; 31 X: kop.ADWł 314 = KP II 415–416 = MonWl XIV 175 = LibrInw II/3 s. 19 dok. 31–32 = LibrInw I/1 s. 174 dok. 314 = LibrInw II/5 s. 95 dok. 328 = LibrInw II/6 s. 85–86 dok. 282 = LibrInw II/7 s. 74 dok. 212–213; bdd.: BCz rps 1725 k. 329⁸⁸¹ = bmw. i bez daty LustrWlqp 1616–1620/1 s. 76 = bmw. i bez daty LustrWlqp 1616–1620/2 s. 17 nr 138, s. 19 nr 161 = bmw. i bez daty KGZ Kalisz Z 103 k. 721 = bmw. i bez daty KGZ Gniezno Z 15 k. 132)
- Konin 29 XI (KsDłTor 44)
- Piotrków 6–19 XII (6 XII: <conv. gen.> Dł XII/1 s. 393; 9 XII: <in conv.> kopieAGAD Zbiór dokumentów papierowych 1992, 4102 = DzPozn I 2119; 15 XII: <in conv. gen.> CE III 91; 16 XII: <in conv. gen.> BOZ 32 s. 42, 325–326, 687; 18 XII: <in conv.> or.BKUL 41 = APLn Liber privilegiorum 145 k. 8v–9 = RiabMat 49 = KatKUL 5; 19 XII: <in conv. gen.> AGZ VIII 86, <in conv. gen.> or.AGAD 6146 = KGZ Kraków G 22 s. 1385–1386 = ProchMat 160 = LustrKraK 1659–1664/2 s. 508 = LustrKraK 1659–1664/3 173 = KM 5/U 30)
- Łęczycza 25–27 XII (25 XII: <Boże Narodzenie> Dł XII/1 s. 351; 27 XII: MS I 563⁸⁸²; bdd.: <wyjazd do Brześcia> Dł XII/1 s. 351)

1461

- Brześć [Kujawski] 25 I – 22 II (bdd.: <przyjazd z Łęczycy> Dł XII/1 s. 351; 25 I: wzm.AGAD 5087 = TN XX 4⁸⁸³ = KM 5/V 33 = BOZ 31 s. 297–

⁸⁷⁹ Pod datą 26 II 1460.

⁸⁸⁰ Reg. opatrzony przez wydawców ramową datą (1447–1492).

⁸⁸¹ Dok. zapisu Janowi Kozielskiemu 2500 złotych na trzech wsiach w powiecie gnieźnieńskim. Tylko rps wymienił datę roczną i miejsce wydania. Wpisano *datum*, więc może dok. wystawiono już po wyjeździe KJ z Brześcia.

⁸⁸² Tego dnia kancelaria wystawiła w Łęczycy kilka membran.

⁸⁸³ W dok. KJ z 28 VI 1465 (zapis Janowi z Tęczyna sumy na Rabsztynie, którą KJ był winien jego ojcu Andrzejowi) jest wzm. o innym dok. KJ z 25 I 1461 (tego dnia gwarantował Andrzejowi z Tęczyna zwrot wyłożonej przez niego sumy na potrzeby wojenne).

- 298, 567–568; 29 I: or.pap.AGAD 5082; 1 II: <dieta> Dł XII/1 s. 351; 2 II: or.pap.APGd 300 D/2 77 = kop.APGd 300 D/2 81 = SimDanzig s. 134 nr 64 = CE I/2 s. 360 = CE III 92; 6 II: or.AGAD 473 = KP II 607 = TN XIX 151 = Inv s. 92⁸⁸⁴; 8 II: KM III przy nr 955; 11 II: or.AGAD 464 = Inv s. 309 = TN XIX 152; 13 II: or.AGAD 1289 = KrD s. 105⁸⁸⁵ = BOZ 33 s. 725, or.AGAD 1305 = KrD s. 106⁸⁸⁶ = BOZ 33 s. 725; ok. 15–17 II: <około zapustów wyjazd do Radomia> Dł XII/1 s. 352; 22 II: FontAustr s. 240 nr 236 = IA 3547)
- Radom 4 III (bdd.: <przyjazd z Brześcia> Dł XII/1 s. 352 = JawItin s. 11; 4 III: SPPP II 3659 = JawItin s. 11)
- Drohiczyn 2 IV (bdd.: <przyjazd z Radomia na Litwę, pobyt w D. w Wielkim Poście [18 II – 4 IV] > Dł XII/1 s. 353; 2 IV: AktyLM 18⁸⁸⁷ = JawItin s. 11⁸⁸⁸)
- Litwa 2 IV (JH I 15627⁸⁸⁹)
- Wilno 5 IV (5 IV: <na Wielkanoc zjazd, conv., ziem litewskich i ruskich> Dł XII/1 s. 353 = JawItin s. 11; bdd.: <wyjazd do Sandomierza> Dł XII/1 s. 353)
- Grodno 6–8 V (6 V: MLM 3 k. 9v⁸⁹⁰ = ZakAkty 3/14 = DokMJust s. 9–10 nr 20 = LMetr III s. 26 = Vit 190 = JawItin s. 11; 8 V: LEK XII 83⁸⁹¹)
- Kowno 14 V [1461?] zob. Kowno 14 V [1446 lub 1461]
- Lublin 19 V (<sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Lublin Z 5 k. 335–337 = StanZap s. 43)
- Sandomierz 21–27 V (21 V: <przyjazd z Wilna, conv.> Dł XII/1 s. 353; 26 V: WiśnSand s. 204 = LustrSand 1789/1 s. 20, s. 316 nr 34 = TN XIX 164 = KM 5/H 7 = BOss rps 2787/III s. 42–43, <transumuje kilka przywilejów dla Ormian lwowskich> AGZ V 155 = bmw. PułOp s. 242 nr 351⁸⁹² = MS IIS 74 = MS IIIS 174 = MS IV 559 = MS IVS 940; 27 V: IA 3551,

⁸⁸⁴ Błędna data roczna 1467.

⁸⁸⁵ Błędnie 16 II.

⁸⁸⁶ Błędnie 17 II.

⁸⁸⁷ Ind. 9 (1446, 1461, 1476, 1491). Dok. z 1461: KJ z tytułem króla, w kwietniu 1476 i 1491 był w Polsce, wspomn. bez tytułów urzędniczych Iwan Chodkiewicz (od 1470 marszałek hospodarski: UDR XI 1507).

⁸⁸⁸ Dopuszczył też 1476.

⁸⁸⁹ Relacja krzyżacka z tego dnia: KJ przebywa na Litwie.

⁸⁹⁰ Ind. 9 (1446, 1461, 1476, 1491). Dok. najpewniej z 1461: KJ potwierdził Stankowi kupno dóbr od Bilara wójta kowieńskiego (ok. 1430–1461: ULit II 3300). Wspomn. Stanko Dzierżkowicz (syn Dzierżława z Solecznik) nazwany bratem Mikołaja biskupa (wileńskiego 1453–1467: KorL s. 89).

⁸⁹¹ Ind. 9 (1446, 1461, 1476, 1491). List z 1461: KJ z tytułem króla, w maju w pozostałych latach był w Polsce.

⁸⁹² Pod datą 3 VI 1461.

- MK 17 k. 4⁸⁹³ = MS IIS 75 = MS IIIS 175 = MS IV 559 = MS IVS 941, or. AGAD 6669 = KM 5/H 8 = JawItin s. 11⁸⁹⁴, <wyjazd w kierunku Krakowa> Dł XII/1 s. 354)
- Niepołomice 29 V (bdd.: <pobyty kilkudniowy, poluje> Dł XII/1 s. 354; 29 V: Rach1461–71 s. 495 nr 449)
- Kraków 1–27 VI, do ok. 29 VI (1 VI: <przyjazd z Sandomierza i Niepołomic> Dł XII/1 s. 354–355, <sąd ndw. w obecności KJ> SPPP II 3656–3658; 2 VI: kop. ANarKw Dok. Dep. 95 = MS IV 388 = MS IVS 942 = bdd. LustrSand 1564 s. 67 = LustrSand 1564 s. 345 nr 94 = KM 5/A 683 = KM 5/H 10; 9 VI⁸⁹⁵: or. pap. APGd 300 D/2 78 = CE I/2 187 = Smolka s. 425⁸⁹⁶ = IA 3555; 14 VI: ML IVB 9 k. 389–389v; 15 VI: AMKw AO 44 s. 1024–1026; 16 VI: or. APLegn Akta m. Legnicy 350b = KobDok s. 192, 196–197 nr 4 = DzPozn I 7009; 17 VI: or. AGAD 4739b = bdd. Inv s. 259 = ProchMat 161 = TN XIX 157 = BOZ 32 s. 326–327, 688; 19 VI: BOZ 32 s. 327–328, 687–688, BCz rps 2181 s. 32–33 = KatMog s. XIV nr 40 = Mog s. 97 nr 116 = KM 5/H 14 = BOZ 32 s. 327; 22 VI: kopie papierowe BOss 1766–1767 = KP III 217⁸⁹⁷ = AGZ IV 98 = OssFast II 1492, 1493 = KatFotUJ 1406 = KM 5/L 7; 23 VI: AGZ VI 43; 25 VI: MS I 576; 27 VI: <wyjazd do Miechowa w kierunku Inowrocławia> Dł XII/1 s. 355; ok. 29 VI: <wyjazd> Rach1461–71 s. 491 przed nr 383⁸⁹⁸)
- Miechów [VI/VII] (<przyjazd z Krakowa, wyjazd do Przedborza> Dł XII/1 s. 355)
- Przedbórz [VI/VII] (<przyjazd z Miechowa, wyjazd do Piotrkowa> Dł XII/1 s. 355)
- Piotrków 2 VII (bdd.: <przyjazd z Przedborza, wyjazd do Łęczycy> Dł XII/1 s. 355; 2 VII: ArchPot 304 k. 152 = BRacz rps 85 k. 94 = BCz rps 3346/IV k. 51 = LustrWlkp 1616–1620/1 s. 97 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 19 nr 167, s. 29 nr 306, s. 39 nr 445–455, s. 97 nr 1251⁸⁹⁹ = LustrWlkp 1628–1632/2 s. 136 = KM 5/H 15)

⁸⁹³ F. 4 *infra octavas Pentecostes* (27 V). W MS IIS 75, błędnie 28 V.

⁸⁹⁴ Pod datą 21–27 V.

⁸⁹⁵ 9 VI 1461 w Krakowie książęta Przemysław cieszyński oraz Konrad oleśnicki i kozielski poświadczili, że zapośredniczyli ugodę między KJ a Januszem księciem oświęcimskim (CE III 93 = Grünhagen u. Markg s. 612 nr 32 [błędnie 11 VI 1461] = KatBCz I 597 = Inv s. 231).

⁸⁹⁶ Smolka, a za nim IA, błędnie 16 VI. W or. *am dinstage czwisschen octaven des Heiligen Leichnams*, 1461 (9 VI).

⁸⁹⁷ Z błędnie rozwiązana datą 23 VI.

⁸⁹⁸ W rachunkach wielkorządcy krakowskiego wpisano *Regestrum expeditionis bellice versus Prussiam cum dominus rex propria in persona ad bellum equitavit de Cracovia circa festa Petri et Pauli* (29 VI).

⁸⁹⁹ Pomyłkowo 2 VI 1461.

- Łęczycza [po 2] VII (<przyjazd z Piotrkowa, wyjazd do Brześcia> Dł XII/1 s. 355)
- Brześć [Kujawski, po 2] VII (<przyjazd z Łęczycy, wyjazd do Inowrocławia> Dł XII/1 s. 355)
- Inowrocław 17 VII (17 VII: BOZ 32 s. 321, 686⁹⁰⁰; bdd.: <przyjazd z Brześcia> Dł XII/1 s. 355–356)
- Bydgoszcz (w polu koło B.) 8–10 VIII (8 VIII: <*in loco campestri circa B.*> KGZ Gniezno G 2 k. 3 = GąsWlkp s. 182; 10 VIII: <wyjazd> MS I 577⁹⁰¹)
- Łąsko (w obozie w pobliżu Ł.) [Łąsko Wielkie, Łąsko Małe] 13 VIII (<*in unse heres statlager bey dem dorffe L.*> or.pap.APGd 300 D/2 79 = CE I/2 188 = Smolka s. 425–426 = IA 3560)
- Kamień (pod K.) [Kamień Krajeński] i nad rzeką Kamionką [ok. 19] VIII (<postój, przegrupowanie wojsk> Dł XII/1 s. 360; 19 VIII: SRPr IV s. 582⁹⁰² [Lindau])
- nakielska ziemia VIII (bdd.: <przemarsz z wojskiem> Dł XII/1 s. 361)
- Friedland [niem., Debrzno] 25 VIII – [1 IX] (25 VIII: <przybywa z wojskiem, oblężenie, po 8 dniach miasto poddaje się, wymarsz z wojskiem do Chojnic oraz miast, które są bez załóg> Dł XII/1 s. 359, 361–361 – Rozbiór II 141)
- Chojnice (w obozie wojskowym koło Ch.) 12–18 IX (12 IX: <*in loco campestri exercituum nostrorum de prope Chonitze* [!]> HR II/5 166 = Smolka s. 426 = IA 3561; 18 IX: <*in loco campestri exercitum nostrorum prope Ch.*> MS I 578 = Inv s. 390⁹⁰³; bdd.: <przybywa z wojskiem z Friedlandu, zakłada obóz pod miastem, postój 15 dni [!]>; 29 IX [!]: <wyrusza z wojskiem do Bydgoszczy> Dł XII/1 s. 359, 362, 364, 366)

⁹⁰⁰ *F. 6 die Alexii*, 1460. Data roczna błędna. W relacji Jan Lutkowiec z Brzezia podkanclerzy i biskup elekt krakowski. Tomasz Strzępiński biskup krakowski zm. 22 IX 1460, a Jan wybrany został przez kapitułę 8 XII tego roku. Naszym dok. KJ zezwolił Stanisławowi z Chodcza kasztelanowi lwowskiemu i staroście halickiemu wykupić trzecią część dóbr królewskich, należących do zamku i starostwa halickiego, z rąk Jakuba z Lubienia. 10 III 1462 KJ poświadczył, że wspomn. Jakub sprzedał Chodeckiemu m.in. Rohatyń z wójtostwem, przedmieściem i przynależnymi wsiami (or.AGAD 4740). Sądzę zatem, że nie popełniam błędu, umieszczając dok. pod 1461, zwłaszcza że w tym roku dzień św. Aleksego przypadał w piątek.

⁹⁰¹ Informacja o wyjeździe KJ z Bydgoszczy oraz o wydaniu przez kancelarię membran.

⁹⁰² Może o tym przybyciu KJ tego dnia na pogranicze pisał Lindau, dalej mowa jest o długim, trzytygodniowym oczekiwaniu na armię.

⁹⁰³ *Ante festum Mathie*. Przepuszczalnie jest to dok. KJ znany z reg. w MS, choć reg. w Inv niejasny: *Idem* [KJ] *quietatur a militibus stipendiariis de solutis stipendiis*. W MK 11 s. 642–643 (MS I 578): *f. 6 Quatuor Temporum ante festum s. Mathei Ap.*, KJ zobowiązał się zwrócić Janowi z Pilicy wojewodzie krakowskiemu 2000 florenów pożyczonych na opłacenie zaciężnych.

- Bydgoszcz⁹⁰⁴ 25–29 IX (bdd.: <przyjazd, rozpuszcza wojsko, odpoczynek kilkudniowy> Dł XII/1 s. 367; 25 IX i dni następne: <reces ze spotkania KJ z posłami stanów pruskich> AStP V 18 = Smolka s. 426 – WapDz III s. 431–437 [według Kroniki Kaspra Schütza]; 26 IX: or.AGAD 482 = KrD s. 106 = Inv s. 286 = TN XIX 163 = BOZ 33 s. 39; 29 IX: BOZ 33 s. 801–802; bdd.: <wyjazd do Łęczycy, Pyzdr, Konina⁹⁰⁵ i innych miast> Dł XII/1 s. 369–370, 372)
- Brześć [Kujawski] 3 X (or.AGAD 467 = KrD s. 106⁹⁰⁶ = Inv s. 286 = DzPozn I 1993 = TN XIX 160 = BOZ 33 s. 40)
- Pyzdry [po 6] X (<przyjazd z Bydgoszczy> Dł XII/1 s. 369)
- Konin [po 6] X (<przyjazd z Bydgoszczy i Pyzdr> Dł XII/1 s. 370)
- Łęczycza 14–15 X (bdd.: <przyjazd z Bydgoszczy, Pyzdr i Konina> Dł XII/1 s. 370; 14 X: MS I 579; 15 X: <sąd ndw. w obecności KJ> PawSejm Dodatki s. XI nr 27)
- Piotrków 15 X (<conv. gen. alias valny> PawSejm Dodatki s. XI s. 27–28)
- Pyzdry 29 X (BOZ 32 s. 328, 687)
- Szadek 17 XI (<wyjazd do Wolborza> Dł XII/1 s. 372)
- Wolbórz⁹⁰⁷ [po 17] XI (<przyjazd z Szadka, wyjazd do Chęciny> Dł XII/1 s. 372)
- Radom 30 XI (or.AGAD 475 = KrD s. 106 = DzPozn I 1994 = BOZ 33 s. 40)
- Chęciny [po 30 XI] (<przyjazd z Wolborza, wyjazd przez inne miejsca do Nowego Korczyna> Dł XII/1 s. 372)
- Nowy Korczyn⁹⁰⁸ 6–19 XII (6 XII: <przyjazd z Chęciny i innych miejsc, conv.> Dł XII/1 s. 372; 8 XII: <sąd ndw. in conv. gen.> PawSejm Dodatki s. LIV nr 168; 9 lub 10 XII: <pierwsze posiedzenie sądu sejmowego z udziałem KJ

⁹⁰⁴ Rada Gdańska informowała 28 XI radę Torunia o decyzjach, które zapadły na spotkaniu w Bydgoszczy KJ ze Ściborem Bażyńskim i przedstawicielami obydwu miast (AStP V 21 = KatAPTor I 329).

⁹⁰⁵ Niewątpliwie nie w tej kolejności KJ docierał do wymienionych przez Długosza miast.

⁹⁰⁶ Błądnie 4 X.

⁹⁰⁷ A. Lewicki (CE II s. XXII) cytował notatkę z kodeksu przechowywanego wówczas w Archiwum XX. Czartoryskich w Krakowie (rps 1399), „spisany przez jakiegoś Mazura z początku XVI. stulecia”, w którym na s. 54 wpisano „Item anno Domini 1462 rex Polonie ex convencione facta in Volborz missit magistro Prusie cum suis litteras diffidatorias pro iniuriis ab eis factis tempore Martini pape etc.”. Przytaczam tę notatkę, gdyż informacje z tego kodeksu niejednokrotnie potwierdzone były przez inne źródła.

⁹⁰⁸ Król zapowiedział już podczas wrześnieowego zjazdu w Bydgoszczy zjazd walny do Nowego Korczyna na 6 XII (Dł XII/1 s. 369). O zjeździe tym, zebrany 6 XII 1461 i obradującym w dniach następnych w obecności KJ, wzmiankuje dok. królewski z 26 I 1462 (AGZ VI 46). Także w MPH III s. 241 (Opis zabicia Andrzeja Tęczyńskiego), czytamy o zjeździe walnym zwołanym na 6 XII. Zob. też ASPr V 21, 22.

w sprawie zabicia Tęczyńskiego> Dł XII/1 s. 373 – MPH III s. 241⁹⁰⁹ [Spominki krakowskie] – 6 XII MPH III s. 796 [Opis zabicia Tęczyńskiego] – bdd. CE I/2 190 [Opis zabicia Tęczyńskiego]; 12 XII: <*in conv.*> or.MuzPodk MOK-ADH-2718 = AGZ IV 100 = LustrRus 1661–1665/1 s. 291 = KM 5/H 18, <*in conv. gen.*>, zapisuje posag i wiano żonie Elżbiecie> MK 17 k. 115v–116⁹¹⁰ = MK 25 k. 84 = CDRP I s. 160–161 nr 10 = bdd. Inv s. 170 = IA 3573 = MS IIS 76 = MS IVS 943 = KM 5/A 483a = KM 5/V 41 = BOZ 33 s. 164; 14 XII: <*in conv.*> ML IVB 17 k. 3v–4, <drugie posiedzenie sądu sejmowego z udziałem KJ w sprawie zabicia Tęczyńskiego> or.ANarKw ZbDP 273 = KmK 171 = IA 3574 – MPH III s. 804–805 [Opis zabicia Tęczyńskiego] – Dł XII/1 s. 373–374; 15 XII: <*in conv.*> ML IVB 17 k. 1–1v, <*in conv. gen.*>, zapisuje posag i wiano żonie Elżbiecie> or.BCz 547 = MK 25 k. 86 = MS IVS 944 = KatBCz I 599 = BOZ 31 s. 7–8 = BOZ 33 s. 95, 224, or.AGAD 6670; 17 XII: <*in conv.*> MS I 580, <*in conv. gen.*> AGZ IX 62 = MorSąd s. 227 = KM 5/U 33, <*in conv.*> or.ANarKw Dok. Dep. 241 = LustrDrógKw s. 35 = bmw. i bdd. LustrDrógKw s. 77 nr 5 = KatFotUJ 2927 = KM 5/H 20, <*in conv. gen.*> kop.BJag 106 = MS IV 2694 = MS IVS 945 = BujBiecz 48 = bmw. i bez daty LustrDrógKw s. 43 = LustrDrógKw s. 77 nr 6 = AGZ X 1013; 18 XII: <*in conv. gen.*> ML IVB 17 k. 192v, <*in conv. gen.*> MS I 581; 19 XII: <wyjazd do Krakowa> Dł XII/1 s. 374)

Proszowice 20 XII (Rach1461–71 s. 499–500 nr 537–549⁹¹¹)

Kraków 21 XII – 10 II 1462 (19 [!] XII: <przyjazd z Nowego Korczyna>

Dł XII/1 s. 374; 24 XII: MS IV 15953 = MS IVS 946 = KM 5/H 22;

⁹⁰⁹ Obie relacje zbliżone (Spominki bogatsze w szczegóły), różni je przede wszystkim data pierwszego posiedzenia sądu: u Długosza – 9 XII, a w Spominkach krakowskich – 10 XII. Kurtyka s. 378, pisał, że posiedzenie odbyło się już 7 XII, co jednak nie wynika z cytowanych przez tego badacza źródeł (które są i tu podane) oraz literatury (przywołany jest F. Papée, Zabicie Andrzeja Tęczyńskiego i proces wielki szlachecko-mieszczański, w: tegoż, Studia i szkice z czasów Kazimierza Jagiellończyka, Warszawa 1907, s. 10, który napisał, że „prawdopodobnie już 7 grudnia odbył się pierwszy termin sądu sejmowego”). Daty 7 XII nie potrafię uzasadnić.

⁹¹⁰ *Sabbato ante festum s. Lucie Virginis*, 1461 (12 XII), podobnie w drugiej kop. w MK 28 k. 84. W MK 25 k. 86 (MS IVS 944), wpisano dok. tej samej treści (KJ oprawił żonie Elżbiecie posag i wiano) z datą *f. 3 post festum s. Lucie*, tj. 15 XII 1461 (w dok. wpisanym na k. 84 drobne opuszczenia).

⁹¹¹ Pod tą datą spisano wydatki na stację pary królewskiej w Proszowicach. Wezniej, pod datą 13 XII, zapisano opłacenie podróży Macieja pisarza królewskiego, jadącego do Wiślicy. Stacja króla w Proszowicach pod koniec roku nie ulega wątpliwości i wydaje się, że Długosz, który pisał o powrocie KJ do Krakowa pod datą 19 XII, nie uwzględnił postoju w Proszowicach.

25 XII: <Boże Narodzenie> Dł XII/2 s. 21; 27–31 XII: Rach1461–71 s. 469–470 nr 3–22; 28 XII: <sąd ndw.> SPPP II po nr 3658 (343)⁹¹²; 29 XII: MK 11 s. 31⁹¹³ = MS I 582; [koniec XII lub początek I]: BisSt s. 159⁹¹⁴)

1462

Kraków⁹¹⁵ [cd.] do 10 II [z przerwą na wyjazd do Niepołomic 17–18 I] (1–17 I: Rach1461–71 s. 470–474 nr 23–69 = Wawel s. 9 [zapiska z 13 I]; 4 I: <sąd ndw. w obecności KJ> SPPP II przed nr 3661a (XLI.338) – 3661b⁹¹⁶; 5 I: <sąd ndw. w obecności KJ> SPPP II przed nr 3662 (347), <sąd ndw. [w obecności KJ?]> or.ANarKw ZbDP 274 = KmK 172 = IA 3582 = SPPP II 3663 = BJag rps 5347/III k. 188–189 – Dł XII/2 s. 21; 7 I: kop.ANarKw Dok. Dep. 3 = BPANKw rps 386 s. 32, 34–35 = MK 98 k. 135v–136 = BujBiecz 19, 49 = MS V 6536, <sąd ndw.> SPPP II przed nr 3664 (351) – 3664–3665; 12 I: or.BOss 185 = AGZ V 156 = OssPoh 176 = MS IV 21826 = MS IVS 947; 16 I: Dł XII/2 s. 23; 17 I: <wyjazd do Niepołomic> Rach1461–71 s. 474 nr 70; 18 I – 10 II: Rach1461–71 s. 470–471 nr 24–26, s. 474–477 nr 72–146⁹¹⁷; 20 I: or.AGAD 5395 = UljMat 89 = Inv s. 139 = IA 3584 = JabłWoł s. 12 nr 50 = HurmDok II/2 s. 143 nr 121, KGZ Gniezno G 2 k. 13v; 23 I: MK 36 s. 160–164 = KK 35 s. 160–168 = MS IV 13798 = MS IVS 948 = ZDM VI przy nr 1598 = bmw. i bez daty LustrRus 1661–1665/3 s. 253 = KM 5/A 490 = KM 5/I 1; 24 I: or.pap.Lev B II/3 = SrokaDok II 180⁹¹⁸; 25 I: <sąd ndw. w obecności KJ> SPPP II przed nr 3666 (370); 26 I: kop.AYL = AGZ VI 46 = IA 3585 = KatLw 546; 28 I: BOZ 32 s. 328–329, 689; 1 II: or.pap.AGAD 5084⁹¹⁹; 6 II: or.AJG [perg. bez sygn.] = FijPaul I 151 =

⁹¹² Błędnie 27 XII 1461. W zapisce *f. 2 s. Innocentium*, 1461 (28 XII). Wpis ten znany z selektów A. Helcla – nie notuje żadnej rozpatrzonej przez sąd w tym dniu sprawy.

⁹¹³ Potwierdzenie (pisarza królewskiego) Jana Łąki z Ciechosławic, który jadąc z Krakowa na Wołoszczyznę, odebrał z kancelarii kilka membran.

⁹¹⁴ Przyjazd poselstwa stanów pruskich.

⁹¹⁵ W Krakowie 4 I był biskup poznański Andrzej Bniński (AAPń AE II s. 90, dawniej k. 45v).

⁹¹⁶ Posiedzenia sądu z 4 i 5 I dotyczyły tej samej sprawy, tj. zabójstwa Andrzeja z Tęczyna, jedynie ogłoszono na nich wyrok końcowy.

⁹¹⁷ Wpisy rachunkowe wielkorządcy krakowskiego kończą się wprawdzie 9 II, ale wcześniej wielkorządca kilkakrotnie podawał, że rachunki obejmują pobyt KJ w Krakowie 1 I – 10 II (Rach1461–71 s. 470–471 nr 24–26).

⁹¹⁸ Wydawca zwrócił uwagę, że w dacie *die dominico in crastino* (powinno być *in vigilia Conversionis Pauli Ap.*, 1462).

⁹¹⁹ BisTrz s. 642, przyp. 2, pomyłkowo o tym dok. pod 1 II 1463.

- LustrKraK 1789 s. 646 nr 15; 10 II: <wyjazd> Rach1461–71 s. 470–471 nr 24–26, <wyjazd do Miechowa> Dł XII/2 s. 25–26)
- Niepołomice 17–18 I (17 I: Rach1461–71 s. 474 nr 70–71; 18 I: <sąd ndw.> KGZ Kraków Z 152 s. 48)
- Miechów [po 10] II (<przyjazd z Krakowa, wyjazd do Małogoszczy> Dł XII/2 s. 26)
- Małogoszcz [po 10] II (<przyjazd z Miechowa, wyjazd do Przedborza> Dł XII/2 s. 26)
- Przedbórz [po 10] II (<przyjazd z Małogoszczy, wyjazd do Łęczycy> Dł XII/2 s. 26)
- Łęczycza 9–10 III (bdd.: <przyjazd z Przedborza> Dł XII/2 s. 26; 9 III: LibrInw II/4 s. 62–63 dok. 222–223; 10 III: or.AGAD 4740 = bdd. Inv s. 259⁹²⁰ = ProchMat 162 = PtaszOpis s. 231 nr 163⁹²¹ = TN XIX 170 = BOZ 32 s. 330–332, 690, BOZ 32 s. 42–43, 329–330, 688–689)
- Łowicz 20 III – przed 24 III (20 III: Hallnw s. 159 = br. BOZ 32 s. 872 = BOZ 32 s. 943; 21 III: <przyjazd> Dł XII/2 s. 29; przed 24 III: SRSil VIII 77⁹²² [Politische Correspondenz])
- Łęczycza 28 III (or.BCz 552 = CE III 98 = KatBCz I 602)
- Brześć [Kujawski] 6–25 IV (6 IV: MS I 588; 12 IV: <inkorporacja do Korony ziemi bełskiej> MK 11 s. 476⁹²³ = MS I 589; 20 IV: VL I s. 91–92 = IMT I 107 = MS I 590 = MS IVS 950 = IA 3599 = BalCorpus s. 337 nr 198 = TN XIX 171; 21 IV: MS IV 5545 = MS IVS 951, MS IV 5545 = MS IVS 952; 25 IV: PułOp s. 346 nr 241 = TN XIX 172)
- Łęczycza 2 V (2 V: <dieta, conv.>; bdd.: <wyjazd do Koła> Dł XII/2 s. 29–31)
- Koło 4 V (4 V: <przyjazd z Łęczycy>; bdd.: <wyjazd do Wschowy> Dł XII/2 s. 31)
- Poznań 11 V (<sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Poznań Z 17 k. 182 = GąsWlkp s. 182, 190)
- Wschowa 15 V (15 V: <przyjazd z Koła, pobyt 3 dni>; 18 [!] V: <wyjazd do Głogowa> Dł XII/2 s. 31–32)
- Głogów⁹²⁴ 16–30 V (bdd.: <spotkanie KJ z królem czeskim i zawarcie pokoju, potem wyjazd na Litwę> KronBych s. 162; 15 V: <na ten dzień wyznaczono

⁹²⁰ Błędnie Kraków jako miejsce wystawienia dok.

⁹²¹ Pomyłkowo 10 III 1463.

⁹²² List posła Wrocławia do rady tego miasta, pisany tego dnia w Łowiczu: o przybyciu KJ do Łowicza i jego spotkaniu z posłami z Mazowsza.

⁹²³ W kop. f. 2 post dominicam Domine ne longe, 1462. W MS błędnie 11 IV. Tego dnia kancelaria wydała w Brześciu też kilkanaście membran.

⁹²⁴ Prokop s. 201 i przyp. 33, zwrócił uwagę, że w SRSil X s. 15 (Annales Glogovienses), odnotowano przyjazd do Głogowa 15 V króla Czech Jerzego z Podiebradów. Dł XII/2 s. 31, pisał, że Jerzy przybył 14 V, a 16 V – KJ. Prokop tłumaczy rozbieżności między Annales

spotkanie KJ z królem Czech> Eschenloer s. 370–372; 16 V: <przyjazd KJ> SRSil X s. 15 [Annales Glogovienses] – V SRSil XII s. 78 [Kronika Rosicza] – <spotkanie KJ z królem Czech> bdd. SRSil I s. 344 [Katalog opatów żagańskich]; 17 V: <przyjazd> SRSil VIII s. 102 [Politische Correspondenz]; 18 [!] V: <przyjazd, *conv.*, *dieta*> Dł XII/2 s. 32–33 – <*conv.* KJ z królem Czech> MPH III s. 214 [Rocznik Chotelskiego]; 20 V: <9 dni narad> Dł XII/2 s. 32–33; 27 V: <zawarcie przymierza z Jerzym z Podiebradu królem Czech> CDRP I s. 17–19 nr 16⁹²⁵ = WapDz III s. 447–453, przyp. 1 = Inv s. 34 = IA 3606 = MS I 595 = TN XIX 197 = BOZ 31 s. 49 – Dł XII/2 s. 33; 29 V: ASPr V 27⁹²⁶; 30 V: <wyjazd do Poznania> Dł XII/2 s. 33)

Poznań 2 VI⁹²⁷, 3–22 VI (bdd.: <przyjazd z Głogowa> Dł XII/2 s. 33; 3 VI: or.BKórń 33 = <http://www.bkpan.poznan.pl>, or.APPń Akta m. Wschowa 18 = DokLubiń 241 = KGZ Poznań G 68 k. 160, 191, 228; 4 VI: KrD s. 106 = Inv s. 287 = TN XIX 179 = BOZ 33 s. 40, or.APPń Akta m. Poznań D 102 = kopieAPPń Akta m. Poznań D 103, 107, 116 = KGZ Poznań 1222 k. 425v = KGZ Poznań G 1223 k. 406v–407 = RaczWlkp 103 = WuSt s. 65 nr 77 = PmP 101 = bmw. i bez daty KPozn s. 170 nr B 24 = MS IV 3624, 19878 = MS IVS 954, 955 = GąsWlkp s. 190 = DokPozn CD, MS I 597; 5 VI: MS I 598, ML IVB 9 k. 30–30v = MS IV 4929 = MS IVS 956, BOZ 32 s. 332–333, 690; 7 VI: or.AGAD 497 = KrD s. 106 = Inv s. 287 = DzPozn I 1995 = TN XIX 177 = BOZ 33 s. 41, or.ANarKw TSchn II 205 = kopieANarKw TSchn II 169, 172 = MS IV 8747 = MS IVS 957 = MS V 7758 = AGZ X 124; 11 VI: KGZ Pызdry G

Glogovienses a relacją Długosza tym, że te pierwsze powstały na miejscu w Głogowie, a Długosz nie uczestniczył w opisywanych przez siebie wydarzeniach, czerpiąc informacje „z drugiej ręki”. Spotkanie królów w Głogowie uzgadniali już w listopadzie 1460 posłowie polscy i czescy, albo na 1 I, lub na 1 V, potem na spotkaniu posłów czeskich z KJ w Nowym Korczynie w grudniu 1461, a wreszcie jeszcze na początku 1462 (Dł XII/1 s. 347, 372; Dł XII/2 s. 26). Zob. też Rozbiór II s. 133. Król już w styczniu 1462 informował radę Gdańska o projektowanym zjeździe pokojowym w Głogowie w maju tego roku i wzywał Gdańsk do wysłania swoich przedstawicieli (list rady Gdańska do rady Torunia z 30 I 1462 z relacją o decyzjach KJ: or.pap.APTor 1967 = ASPr V 25 [z błędnie rozwiązana datą 29 I] = KatAPTor I 331). O zjeździe w Głogowie też m.in. ACap I 1928; IA 3608, 3614.

⁹²⁵ Dok. KJ. Odpowiedni dok. wystawił tego dnia w Głogowie król Jerzy (CDRP I s. 14–17 nr 15 = Grünhagen u. Markg s. 612–613 nr 33 = SRSil VIII 88 [Politische Correspondenz] = KętrzOss I s. 237 nr 17).

⁹²⁶ Relacja posłów Związku Pruskiego spisana tego dnia w Głogowie.

⁹²⁷ GąsWlkp s. 182, odnotował, że 2 VI 1462 w Poznaniu byli już m.in. marszałek kor. Jan Rytwiański i sędzia ndw. Mikołaj Grzymała ze Zwierzyńca (KGZ Poznań Z 17 k. 285v), może więc i król dotarł do Poznania tego dnia. W związku z pobytem KJ w Poznaniu pozostaje wpis z 10 VI o decyzji kapituły katedralnej w Poznaniu, by przekazać KJ 10 grzywien (ACap I 554).

23 k. 341–341v = kop.AAWr AA 80 pierwszy poszyt = GrygJur s. 260, przyp. 49, kop.AAWr dok. DD 72 = GrygJur s. 260, przyp. 47 = MS I 600; 14 VI: <sojusz z Albrechtem VI austriackim> CDRP I s. 161–162 nr 11 = IA 3609 = MS I 601 = TN XIX 166, 176; 15 VI: KGZ Pyzdry Z 12 k. 106, MS I 602; 22 VI: kop.APPñ Akta m. Poznań I 1897 (1988) k. 43–44 = PmP 65; bdd.: <wyjazd do Inowrocławia> Dł XII/2 s. 34) bmw. 7 VI (MK 11 s. 498 = MS I 599)

Inowrocław 28 VI – 2 VII (28 VI: or.AGAD 120 = KrD s. 106–107 = Inv s. 321⁹²⁸ = IA 3883 = BalCorpus s. 338 nr 214; 1 VII: MS I 609⁹²⁹; 2 VII: <przyjazd z Poznania>; bdd.: <wyjazd po kilku tygodniach spędzonych na Kujawach do Torunia> Dł XII/2 s. 34, 40)

Toruń 4 VII – 22 VIII (bdd.: <przyjazd z Kujaw> Dł XII/2 s. 40; 4 VII: <przyjazd> SRPr IV s. 590 [Lindau]; 8 VII: UrkL X 192 = HR II/5 255 = bmw. i bez daty MK 11 s. 626 = MS I 622⁹³⁰; 13 VII: [dwa dokumenty] BOZ 33 s. 727; 15 VII: or.pap.APGd 300 D/2 80; 3 VIII: KopReg s. 124 nr 194; 9 VIII: KGZ Kraków Z 17 s. 16–18⁹³¹; 10 VIII: HR II/5 258; 16 VIII: SPPP II 3684 = KmK 173 = IA 3616; 18 VIII: MS I 604, MS I 605⁹³² = bmw. i bez daty LustrWlkp 1564/1 s. XXIV = LustrWlkp 1628–1632/1 s. 95; 21 VIII: BRacz rps 85 k. 117; 22 VIII: MS I 607, MK 11 s. 550–560, 592–602⁹³³ = MS I 606; lato i jesień: Dł XII/2 s. 40; bdd.: Inv s. 90⁹³⁴)

Nieszawa [która?, po 22] VIII (<odpoczywa> Dł XII/2 s. 41)

Brześć [Kujawski]⁹³⁵ 28 VIII (<*in conv.*> or.APBg Strzelno Kl. A 76⁹³⁶ = APBg rps Strzelno Kl. B 1 k. 78v–79 = GąsWlkp s. 182)

⁹²⁸ Tu oraz w IA i BalCorpus pod błędną datą roczną 1467.

⁹²⁹ List rajcy Kaffy z 16 IX 1462 do KJ, który odpowiedział na list KJ pisany w Inowrocławiu 1 VII 1462.

⁹³⁰ Wśród niedatowanych wpisów z 1462.

⁹³¹ Mandat królewski do urzędników ziemi krakowskiej, wpisany 30 VIII 1462 do księgi ziemskiej krakowskiej.

⁹³² W MK wpisano dok. KJ, który obiecał Andrzejowi [Grudzińskiemu] z Grodziny wypłacić 400 grzywien w ciągu 2 lat. Zapewne ten sam dok. wzmiankowany w lustracji: na starostwie waleckim ciąży 400 grzywien zapisanych przez KJ.

⁹³³ Dok. wpisany do MK 11 dwukrotnie. Oba teksty uzupełniają się. Dok. wpisany na s. 550–560 nie ma listy świadków, ale jest pełna formuła datacyjna. Ten sam dok. wpisany na s. 592–602, ma listę świadków, ale w formule datacyjnej jest tylko Toruń, 1462, niedziela (zabrakło informacji, że to niedziela przed św. Bartłojem).

⁹³⁴ Dok. zapisu Krzesławowi Słowakowi z Kłopotcina sumy na Kościerzynie. Wystawiony podczas tego lub następnych pobytów KJ w Toruniu (31 VIII – 28 IX lub 4–14 X).

⁹³⁵ Przejazdy KJ z Torunia (4 VII – 22 VIII) przez Nieszawę do Brześcia (28 VIII), powrót do Torunia (31 VIII – 28 IX), wyjazd do Brześcia (28 IX), powrót do Torunia (4–14 X), wyjazd do Brześcia (27 X) niewątpliwie wynikały ze zmieniającej się sytuacji wojennej. W połowie lipca armia Zakonu przystąpiła do oblężenia Fromborka. KJ chciał

- Toruń 31 VIII – 28 IX (31 VIII: UrkL X 218 = HU VIII 1180 = LEK XII 167; 26 IX: MS I 611, MS IV 9491 = MS IVS 961; 28 IX: UrkL X 236 = HR II/5 398 = bez daty AStP V 30 = bez daty kop.APTor 1980 = KatAPTor I 336⁹³⁷ = KatAPTor II 97)
- Brześć [Kujawski] 28 IX (AMKw AO 47 s. 705–706 = MK 91 k. 493–494v = MS V 8520 = bdd. LustrKraK 1564/1 s. 22 = LustrKraK 1564/2 s. 147 nr 140)
- Toruń 4–14 X (4 X: BOZ 31 s. 525⁹³⁸; 12 X: [dwa dokumenty] BOZ 33 s. 727–728; 14 X: or.AGAD 505 = KrD s. 107 = TN XIX 182 = BOZ 33 s. 188; bdd.: <wyjazd do Przedecza> Dł XII/2 s. 47)
- Brześć [Kujawski]⁹³⁹ 27 X (KsŁawTor s. 282 nr 1027)
- Przedecz [X/XI] (bdd.: <przyjazd z Torunia, wyjazd do Kłodawy> Dł XII/2 s. 47)
- Kłodawa [X/XI] (bdd.: <przyjazd z Przedecza, wyjazd do Łęczycy> Dł XII/2 s. 47)
- Łęczycza [X/XI] (bdd.: <przyjazd z Kłodawy, wyjazd do Piotrkowa> Dł XII/2 s. 47)
- Piotrków⁹⁴⁰ 8? XI, 11 XI – 4 XII (8? XI: <początek sądu sejmowego> WęcMaz s. 88–89⁹⁴¹; 11 XI: <przyjazd⁹⁴², *conv. gen.*, *dieta*> Dł XII/2 s. 47; 15 XI: <*in conv. gen.*> or.AGAD 5083 = bdd. Inv s. 207 = TN XIX 188 = KM 5/I 13 = KM 5/L 36 = BOZ 31 s. 526, <sąd ndw.> or.AGAD

wysłać Duninowi na pomoc posiłki, ale nastąpiła kilkudniowa zwłoka, bo brakło pieniędzy na zaciężnych. Na początku sierpnia nastąpiło polskie uderzenie wodno-ładowe na Sambię, dopiero w połowie sierpnia KJ przysłał Duninowi posiłki z Torunia do Elbląga. Te siły przystąpiły do oblężenia Braniewa (24–29 VIII). We wrześniu Dunin podjął operację na Pomorzu Gdańskim, odnosząc sukces w bitwie pod Świecinem (17 IX), a król mógł wyjechać z Torunia i udać się na zjazd do Piotrkowa. Zob. BisTrz s. 618.

⁹³⁶ Krótki pobyt w Brześciu potwierdza or. i kop.: *actum* Brześć i w obu przekazach 28 VIII.

⁹³⁷ Wydawcy KatAPTor ustalili datę na: po 4 IX 1462.

⁹³⁸ *Sabbato die Francisci*. W 1462 dzień ten przypadał w poniedziałek.

⁹³⁹ Nie znam dokładnych dat pobytu KJ w następnych miejscowościach (Przedecz, Kłodawa, Łęczycza). Logika przejazdu pozwala domyślać się, że KJ dotarł do Brześcia z Torunia.

⁹⁴⁰ Termin zjazdu w Piotrkowie wyznaczony przez KJ w Łęczycy 2 V (Dł XII/2 s. 30).

⁹⁴¹ 15 XI 1462 *in conv. gen.* w Piotrkowie sąd sejmowy ogłosił wyrok w procesie między królem z jednej a księżną mazowiecką Katarzyną (wdową po księciu Michale) i Konradem Czarnym mazowieckim z drugiej strony: sędziowie przyznali ziemię rawską i gostynińską królowi Polski i Koronie (or.AGAD 126 = CE III 99 = IMT I 108 = Inv s. 337). WęcMaz s. 88–89, pisał, że proces KJ z Piastami mazowieckimi mógł rozpocząć się 8 XI, wyrok ogłoszono 15 XI. Oznacza to, że nieścisłe są zapewne informacje Długosza, iż król przybył do Piotrkowa dopiero 11 XI, rozprawa odbyła się 13 XI (na której KJ reprezentowali wyznaczeni przez niego panowie), a 20 XI zapadł wyrok.

⁹⁴² O dacie przybycia KJ do Piotrkowa zob. przyp. poprzedni.

126 = IMT I 108, kopieBPANKw 85, 66 = MK 98 k. 32 = KGZ Kraków G 211 s. 3121–3124 = CUJ II 212 = DziwKat I 99, 126 = LustrKraK 1564/2 s. 109⁹⁴³, s. 147 nr 141 = KatFotUJ 3091, 3339 = KM 5/I 9; 17 XI: <in conv. gen.> BPANKw rps 926 k. 30–32 = BUAM rps 1609 k. 16v–18 = KM 5/I 10; 20 XI: <in conv. gen.> oryginałyAGAD 484, 489 = Inv s. 337⁹⁴⁴ = KrD s. 107 = IA 3628⁹⁴⁵ = TN XIX 183–184 = BOZ 33 s. 334–335 – Dł XII/2 s. 52⁹⁴⁶ + fot. WęcMaz il. 4 po s. 128; 21 XI: <in conv. gen.> or.AGAD 492 = Inv s. 309 = TN XIX 185; 22 XI: <in conv. gen.> Mog 140⁹⁴⁷; 23 XI: <in conv. gen.> ML IVB 9 k. 389v–390, <in conv. gen.> AGZ VI 48 = AGZ X 125 = PułOp s. 351 nr 242 = IA 3630 = MS IIS 77 = MS IIIS 177, <in conv.> MS IIS 78 = MS IIIS 178 = MS IV 12110 = MS IVS 962, <in conv. gen.> MS I 612, <in conv. gen.> MS I 613; 24 XI: <in conv. gen.> ML IVB 17 k. 1v, 4–5, <in conv. gen.> AGZ XIII 5014; 25 XI: <in conv. gen.> AGZ IV 102 = Droh 5 = MS IIS 78 = MS III 112 = MS IIIS 179, or.AGAD 491 = KrD s. 107 = Inv s. 337⁹⁴⁸ = TN XIX 186 = BOZ 33 s. 335 + fot. WęcMaz il. 3 po s. 128; 27–28 XI: Dł XII/2 s. 50; 28 XI: <in conv. gen.> KGZ Lublin G (GRMO) 13 k. 19v–20v = KatLn I przy nr 16; 29 XI: ML IVB 9 k. 123–124 = ZDM III przy nr 605, KGZ Konin G 1 k. 75; 2 XII: ML IVB 9 k. 143v = bdd. LustrRus 1661–1665 III s. 80, <in conv.> or.AGAD 504 = KP II 609 = Inv s. 330⁹⁴⁹ = TN XIX 232 = BOZ 33 s. 155; 3 XII: <in conv. gen.> or.AGAD 8742 = ML IVB 9 k. 322⁹⁵⁰ = AGZ II 94, <in conv. gen.> AGZ VI 49 = KmK 254, <in conv. gen.> AGZ VI 50 = KmK 255; 4 XII: <in conv. gen.> or.AGAD 487 = KrD s. 107 = TN XIX 189 = BOZ 33 s. 188, <wyjazd do Rawy i Gostynina> Dł XII/2 s. 52; bdd.: LustrRus 1661–1665/3 s. 80)

Rawa [Mazowiecka] 6–9 XII (6 XII: <przyjazd z Piotrkowa> Dł XII/2 s. 52; 7 XII: <inkorporacja ziemi rawskiej do Korony> BKórń rps 821

⁹⁴³ Tylko pod błędną datą roczną 1474.

⁹⁴⁴ *Ante festum s. Elisabethae*, zamiast (jak w oryginałach 1–2) *sabbato in crastino festi s. Elizabeth*.

⁹⁴⁵ Pod datą: przed 19 XI (za reg. w Inv).

⁹⁴⁶ Najpewniej o tym dok. KJ wzmiankował pod 1462 Długosz – ogólnie i nieściśle o „wieczystym” nadaniu Grotowi z Nowego Miasta zamku w Rawie z przynależnymi wsiami (chodzi zaś o zapis Grotowi 300 grzywien na Rawie z wsiami). Długosz pisał tutaj też o „wieczystym” nadaniu zamku w Gostyninie z wsiami Mikołajowi z Kutna. Znam jedynie dokumenty KJ dla niego (zapisy różnych sum) z 3 VII 1471 (MS I 667), z ok. 1473 (MS I 1113), 5 VII 1474 (MS I 1203) i z ok. 1489 (MS I 2081).

⁹⁴⁷ Dok. członków rodziny Odrowążów z przywieszoną pieczęcią KJ.

⁹⁴⁸ *Ante festum s. Elisabethae*, zamiast (jak w or.) *f. 5 ipso die s. Katherine*.

⁹⁴⁹ *Post festum s. Andree*, 1462.

⁹⁵⁰ Z błędną datą roczną 1562.

k. 7v–10v = AAGn ACC B 6 k. 295–296v = TN XIX 190 = CE I/2 192 = IMT I 110 = UrNiezn s. 94–99 = BalCorpus s. 337 nr 200 = GołDz s. 191⁹⁵¹; 8 XII: kop.AGAD 4314 = KK 27 s. 117–120 = IMT I 111 = bmw. AGZ X 126 = MS IV 3994 = MS IVS 963 = MS V 6325 = AGZ X 1014 = LustrRaw 1564 i 1570 s. 208 nr 74; 9 XII: KrD s. 107 = bdd. Inv s. 337 = TN XIX 191 = BOZ 33 s. 335–336; bdd.: <wyjazd do Gostynina w drodze na Litwę [!]⁹⁵²> Dł XII/2 s. 52)

Gostynin 17–22 XII (bdd.: <przyjazd z Rawy> Dł XII/2 s. 52; 17 XII: <inkorporacja ziemi gostynińskiej do Korony> IMT I 112⁹⁵³ = SPPP I s. 298–300 = IA 3635 = MS I 614 = BalCorpus s. 337 nr 201 = bez daty BOss rps 171 k. 12–14 = KętrzOss I s. 325 nr 7; 20 XII: or.AGAD 488 = Inv s. 337 = IA 3636 = TN XIX 194 = BOZ 33 s. 336, <potwierdza i rozszerza przywileje ziemi gostynińskiej> KK 28 s. 88 = CE I/2 193 = IMT I 113 = BalCorpus s. 337 nr 202 = MS I 615 = MS IV 3192 = MS IVS 964 = bmw. i bez daty LustrRaw 1564 i 1570 s. 97 = LustrRaw 1564 i 1570 s. 208 nr 75 = LustrRaw 1789 s. 182 = TN XIX 192 = BOss rps 171 k. 10–11v = KętrzOss I s. 325 nr 6; 22 XII: MS IV 5653⁹⁵⁴ = MS IVS 965 = KK 35 s. 304–310)

Radom 25 XII i dni następne – 12 [13?] I 1463 (<dni Bożego Narodzenia> Dł XII/2 s. 54)

1463

Radom⁹⁵⁵ [cd.] do 12 I, [do 13?] I (2 I: BOZ 32 s. 333, 690–691; 11 I: BOZ 33 s. 729; 12 I: ML IVB 9 k. 24v–25, or.AGAD 3572 = DokRad II 6 = bdd. WiśnMonSand II s. 110 + fot. <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:AGAD>; [13 lub 6] I: Kutrzsąd s. 233⁹⁵⁶; bdd.: <wyjazd do Piotrkowa> Dł XII/2 s. 50)

⁹⁵¹ Pomyłkowo 7 X.

⁹⁵² Informację o zamiarze wyjazdu KJ na Litwę Długosz powtórzył jeszcze dwukrotnie, plany uległy zmianie.

⁹⁵³ Pod datą 17 XII (za MK 11) i tak samo MS. Pozostałe wydawnictwa (SPPP, IA, BalCorpus) z błędną datą 14 XII (za zaginionym obecnie rękopisem: BKórnrps D V k. 28), jedynie rps BOss – bez daty.

⁹⁵⁴ W dacie zaszła pomyłka, jest *f. 5 in crastino s. Thome*, 1462 (MK 44 k. 315–317 [s. 631–635] = KK 35 s. 304–310). Dzień po św. Tomaszu wypadł w środę.

⁹⁵⁵ KJ był w Radomiu w 1463 trzykrotnie. Śladem jednego z pobytów jest wpis w MK o wydaniu przez kancelarię w Radomiu kilku membran (MK 11 s. 609 – bdd., w MS I 642, wśród wpisów z 1463).

⁹⁵⁶ *F. 5 post Epifaniarum Domini* (13 I). Ponieważ dzień Trzech Króli przypadł w czwartek, S. Kutrzeba umieścił dok. pod datą 6 I.

Piotrków⁹⁵⁷ 15–29 I (15 I: BOZ 33 s. 737; 16 I: <przyjazd z Radomia, *dieta*, *conv.*> Dł XII/2 s. 50⁹⁵⁸; 17 I: <na zjeździe> Smolka s. 249–250 = bmw. IA 3646; 22 I: BOZ 33 s. 729, <*in conv. gen.*> or.AGAD 503 = KrD s. 108 = bmw. i bdd. Inv s. 338 = TN XIX 200 = BOZ 33 s. 337, or.AGAD 1331 = KrD s. 107–108, or.AGAD 1333 = KrD s. 107 = BOZ 33 s. 728–729; 23 I: <*in conv. gen.*> or.AGAD 3573 = MujtaDok s. 18–19 = MK 11 s. 616⁹⁵⁹ = MS I 624 + podobizna MujtaDok po s. 20 + fot. DzKola s. 51, <*in conv. gen.*> or.AKKw 488 (449) = AKKw Liber privilegiorum 1 k. 50 = BJag rps 8059/IV k. 102 = TN XIX 211 = KM 5/V 47; 24 I: <*in conv. gen.*> Str III s. 202 nr 160 = BOZ 32 s. 980⁹⁶⁰, <*in conv. gen.*> or.AGAD 1985 = bmw. WiśnRad s. 152; 25 I: <*in conv. gen.*> BOZ s. 333–334, 691, <*in conv. gen.*> or.AGAD 493 = KrD s. 108 = TN XIX 202, <*in conv. gen.*> or.AGAD 5684 = APPiotrT 358 rps 2 k. 59v–60 = BCz rps 3344 k. 20 nr 10 = KM 5/J 1, <*in conv. gen.*> CE I/2 194; 26 I: <*in conv. gen.*> ML IVB 9 k. 199v–200, <*in conv. gen.*> or.APTor 1982 = Inv s. 90 = IA 3649 = TN XIX 201, <*in conv. gen.*> or.AGAD 496 = KrD s. 108 = TN XIX 213, <*in conv. gen.*> KM 5/U 13 = BOss rps 93/I k. 6–6v = KętrzOss I s. 136 nr 7, <*in conv. gen.*> or.AAGn Gniezno 478 = AAGn ACC B 3 k. 6v–7v = DzPozn II s. 166 nr 1223, <*in conv. gen.*> AAGn ACC B 3 k. 8–8v, <*in conv. gen.*> or.AAGn Gniezno 484 = kop.AAGn Gniezno 479 = AAGn ACC B 3 k. 11–13 = AAGn ACC B 6 k. 173v–176v = MS IV 8084 = MS IV 9029 = MS IVS 967 = DzPozn II s. 166 nr 1224⁹⁶¹ = NowyKMaz przy nr 30A; 27 I: <*in conv.*> BOZ 33 s. 729, <*in conv. gen.*> UrkL X 281, <*in conv.*> ADom rps Kr 1 k. 131, dawniej k. 123 = ADom rps Kr 2 s. 171–172, dawniej k. 102v–103; 28 I: <*in conv. gen.*> AGZ IX 65 = AGZ X 127, <*in conv. gen.*> or.AGAD 476 = KrD s. 108⁹⁶² = Inv s. 286⁹⁶³ = BOZ 33 s. 39; 29 I: <wyjazd do Radomia> Dł XII/2 s. 57; bdd.: <*in conv. gen.*> MK 11

⁹⁵⁷ Wzm. o zjeździe w Piotrkowie też m.in. z 25 I (ACap II 588). 11 I 1463 odnotowano w księdze ziemskiej pyzdrowskiej przełożenie roków sądowych na 8 III tego roku, na polecenie KJ, z powodu zwołania zjazdu walnego piotrkowskiego (KGZ Pyzdry 12 k. 110).

⁹⁵⁸ Podał: niedziela 17 I. Niedziela w 1463 przypadła 16 I. Zwołanie zjazdu w Piotrkowie na 16 I KJ zapowiedział już w listopadzie 1462 w Piotrkowie (Dł XII/2 s. 51). Odnotujmy, że w dwóch przekazach Długosza również błędnie wpisano: niedziela 17 I.

⁹⁵⁹ Dok. o treści identycznej jak or., ale z datą *f. 3 ante Agnetis* (18 I 1463), Piotrków na zjeździe. W or. *die dominico post festum s. Agnetis* (23 I).

⁹⁶⁰ Dok. tej samej treści wydany w Kościanie 27 V 1462 (BOZ 32 s. 980 = Str III s. 202 nr 159 = Inv s. 275).

⁹⁶¹ Błędnie 27 I.

⁹⁶² Błędnie 26 I.

⁹⁶³ Błędna data roczna 1460, zamiast 1463. Data dzienna (jak w or.) *f. 6 proxima post festum Conversionis s. Pauli Ap.*, Piotrków *in conv. gen.*

- s. 607–608 = MS I 626⁹⁶⁴, APLn Konsystorz Greckokatolicki w Chełmie 827 k. 721–722⁹⁶⁵)
- Radom 30–31 I (bdd.: <przyjazd z Piotrkowa> Dł XII/2 s. 57 = JawItin s. 11; 30 I: ML IVB 9 k. 25 = BOZ 32 s. 334–335, 691; 31 I: or. AGAD 3574 = MK 114 k. 403v–405v⁹⁶⁶ = DokRad II 7 = LubRad s. 169 nr 30 = WiśnRad s. 173⁹⁶⁷ = bdd. WiśnMonSand II s. 110 = bmw. i bdd. LustrSand 1660–1664/1 s. 89 = KM 5/L 535 = JawItin s. 11)
- Litwa od 23 II (<przyjazd z Radomia, na Litwie spędza Wielki Post [23 II – 9 IV] i wiosnę> Dł XII/2 s. 57, 62, 63⁹⁶⁸)
- Birsztany 10 III (10 III: MLM 3 k. 33v⁹⁶⁹ = DokMJust s. 31 nr 10⁹⁷⁰ = ArchSang III 15 = LMetr III s. 43 = JawItin s. 11; III: MLM 3 k. 32 = DokMJust s. 30 przy nr 7⁹⁷¹ = LMetr III s. 42⁹⁷²)
- Troki 25 III (25 III: MK 11 s. 568⁹⁷³ = Wil 243 = MS I 627 = JawItin s. 11⁹⁷⁴; bez daty: MK 11 s. 359 = MS I 629⁹⁷⁵)

⁹⁶⁴ Reg. w MS: styczeń.

⁹⁶⁵ Podczas tego lub kolejnego w tym roku pobytu w Piotrkowie KJ nadał klasztorowi Narodzenia NMPanny w Chełmie wieś Budynin i na prośbę władzy chełmskiego Grzegorza przeniósł tę wieś i inne wymienione z prawa polskiego na niemieckie. Wzm. pochodzi z dok. Zygmunta III z 5 II 1624, który przekazał sądowi sejmowemu do rozpatrzenia spór między władzą, unicką kapitułą chełmską i klasztorem Narodzenia NMPanny w Chełmie powodami, a Władysławem hrabią z Ostroga pozwanym o bezprawne posiadanie wsi Budynin. Według powodów sporna wieś stanowiła własność klasztoru na mocy przywileju KJ z 1463 (wymieniono tylko rok), który na prośbę władzy Grzegorza przeniósł ją z innymi (niewymienionymi) wsiami na prawo niemieckie. Powodowie okazali odpis przywileju KJ z akt ziemskich chełmskich (zob. KatLublina II 50).

⁹⁶⁶ W potwierdzeniu króla Stefana z 8 XII 1576 wpisano datę dzienną (jak w or.) *f. 2 ante Purificacionis Virginis Marie*, ale błędnie 1464 (w or. 1463). Ten dok. z 1576 władze Radomia okazały w XVII w. lustratorom i dlatego do tekstu lustracji (LustrSand 1660–1664/1) wpisano dok. KJ z błędną datą 1464, bmw. i bdd.

⁹⁶⁷ Pod błędną datą roczną 1464, WiśnMonSand II – pod 1463.

⁹⁶⁸ JawItin s. 11, zalicza relację Długosza do pobytów w Wilnie 23 II – 10 IV 1463.

⁹⁶⁹ Ind. 11 (1448, 1463, 1478). Dok. z 1463: wspomn. Mikołaj (z Solecznik) biskup (wileński 1453–1467: KorL s. 89) oraz kilku urzędników, m.in. Michał (Kieżgajłowicz) wojewoda (wileński 1459 – zm. 1476: ULit I 1100).

⁹⁷⁰ DokMJust s. XI, pod datą 10 III 1462–1463.

⁹⁷¹ Pod datą marzec 1462–1463.

⁹⁷² Wydawcy: *Poczet pisati let(a) 70. A y Bersztach*. Wydawcy popełnili ten sam błąd, jak ich poprzednicy (DokMJust s. 30 oraz RIB XXVII kol. 59). BerLM s. 163, przyp. 68, podkreślił, że litera ‘a’ przed „w Bersztach”, ma inne znaczenie. Razem z poprzedzającą ją literą ‚o’ oznacza rok (69)71 i potwierdza zatem ind. 11.

⁹⁷³ *F. 6 in die Annunciationis etc.* (25 III). W Wil i MS – według tej kop. – błędnie 26 III.

⁹⁷⁴ Pod datą 26 III (według MS i Wil).

⁹⁷⁵ List KJ w MS opatrzony datą marzec 1463 (pisał do papieża, że otrzymał jego listy i wysłał swoich posłów do Rzymu na rozmowy dotyczące obrony przed Turkami). Najpewniej

- Litwa⁹⁷⁶ [3 IV], 1 V ([3 IV: <conv. gen.> Dł XII/2 s. 57⁹⁷⁷]; 1 V: Dł XII/2 s. 61⁹⁷⁸)
- Wilno [2 V], 12 V ([2 V: LEK XII 199⁹⁷⁹]; 12 V: LEK XII 203⁹⁸⁰)
- Grodno 20–21 V (20 V: kop.AGAD 5729 = Vit przy nr 21⁹⁸¹ = JawItin s. 11; 21 V: or.pap.AR Dział XI nr 9 s. 7–8⁹⁸² = JawItin s. 11)
- Drohiczyn 26 V (26 V: BOZ 32 s. 43, 335–336, 691–692 = JawItin s. 11; bdd.: <wyjazd z Litwy do Radomia> Dł XII/2 s. 64)
- Radom 2–7 VI (2 VI: <przyjazd z Litwy> Dł XII/2 s. 64 = JawItin s. 11; 4 VI: Str III s. 202 nr 161 = bdd. i bmw. LB I s. 353⁹⁸³, AGZ XII 4409; 6 VI: AGZ III 119, SPPP II 3726; 7 VI: AGZ XVI 3199, MK 118 k. 214–215v, <wyjazd do Łęczycy> Dł XII/2 s. 64 = JawItin s. 11)
- Inowódz⁹⁸⁴ 10 VI (BOZ 32 s. 43, 336, 692)
- Łęczycza 14 VI (bdd.: <przyjazd z Radomia> Dł XII/2 s. 64; 14 VI: AAGn ACC B 3 k. 8v–9 = Smolka s. 249; bdd.: <wyjazd do Nowego Korczyna> Dł XII/2 s. 64–65)
- Nowy Korczyn 15 VI – 12 VII (15 VI: MS I 631; 5 VII: <przyjazd z Łęczycy, conv. gen. trwa 8 dni> Dł XII/2 s. 64–65; 10 VII: <in conv.> KGZ Kraków G 58 s. 1251–1254 = KM 5/J 8, <sąd ndw. in conv. gen.> PawSejm Dodatki s. LV nr 170; 12 VII: <wyjazd do Niepołomic> Dł XII/2 s. 65)
- Niepołomice [po 12] VII (<przyjazd z Nowego Korczyna, kilka dni poluje> Dł XII/2 s. 65)
- Kraków 15 VII – 2 VIII (15 VII: <przyjazd> SPPP II po nr 3711⁹⁸⁵; 15 [lub 16] VII: <przyjazd z Niepołomic, pobyt 16 dni> Dł XII/2 s. 65⁹⁸⁶;

słusznie, gdyż właśnie w marcu toczyły się rozmowy w sprawie utworzenia ligi antytureckiej (por. MS I 630 – list doży Wenecji do KJ z 14 VI 1463 w tej sprawie).

⁹⁷⁶ O pobycie KJ na Litwie w maju tego roku też SRPr IV s. 600 (Lindau).

⁹⁷⁷ Pisał o wyznaczeniu w styczniu w Piotrkowie polskich posłów, mających tego dnia uczestniczyć w litewskim zjeździe. Nie podał, czy w obecności KJ.

⁹⁷⁸ Pod tą datą pisał o zjeździe w Brześciu, w czasie pobytu KJ na Litwie.

⁹⁷⁹ Ind. 11 (1448, 1463, 1478). List z 1463 Michała Kieżgajłowicza wojewody (wileńskiego 1459 – zm. 1476: ULit I 1100) do Rygi. Może pisany przy KJ.

⁹⁸⁰ List KJ. Ind. 11 (1448, 1463, 1478). List z 1463: w tej samej sprawie pisali do rady Rygi także dostojnicy litewscy 4 I 1464 (list dotyczył rozpatrzenia skargi medyka Andrzeja Greka: LEK XII 241).

⁹⁸¹ Pod datą 26 V. W kop. f. 6 *infra octavas Ascensionis Domini*, 1463 (20 V).

⁹⁸² Ind. 11 (1448, 1463, 1478). W maju 1448 i 1478 KJ był w Polsce.

⁹⁸³ Pod datą roczną 1462.

⁹⁸⁴ Pobyt KJ w tym mieście potwierdza wydanie tam przez kancelarię w 1463 kilkunastu membran (MK 11 s. 609 = MS I 642).

⁹⁸⁵ W nagłówku wpisano 17 VII 1463: *die dominico s. Allexij, que erat dies tertia post felicem sue serenitatis Cracouiam ingressum*.

⁹⁸⁶ Podał nieściśle, że przyjazd nastąpił w piątek 16 VII (w 1463 dzień 16 VII przypadał w sobotę).

17 VII: <sąd ndw.> SPPP II po nr 3711 (XLI.379)⁹⁸⁷; 18 VII: <sąd ndw.> SPPP II przed nr 3712 (380); 20 VII: <sąd ndw.> SPPP II przed nr 3715 (384); 22 VII: Mog s. 130–131 nr 142 = KatMog s. 68–69 nr 209 = KM 5/U 32, <sąd ndw.> SPPP II przed nr 3716 (385), MS I 633; 24 VII: KTyn II 233 = KM 5/J 10; 27 VII: or.AGAD 6673; 2 VIII: <wyjazd przez zwykle miejsca do Wielkopolski> Dł XII/2 s. 65)

[Łęczyca 8 VIII (MS I 634⁹⁸⁸)]

Brześć [Kujawski] 29 VIII, 2 IX – 10 X (29 VIII: SułkItin s. 295 [z powołaniem na: Brno, zob. na ten temat Wstęp]; 2 IX: LibrInw II/6 s. 87 dok. 286; 11 IX: LEK XII 221⁹⁸⁹; 4 X: or.APTor 1991 = KatAPTor II 98; 7 X: MS I 635; 10 X: BOZ 33 s. 729, MK 11 s. 602–603⁹⁹⁰ = MS I 636; bdd.: <wyjazd do Piotrkowa> Dł XII/2 s. 73)

Piotrków⁹⁹¹ 16 X – 3 XI (16 X: <przyjazd z Brześcia, pobyt 18 dni, *dieta, conv.*> Dł XII/2 s. 73, 76, 77; 17 X: <*in conv.*> or.AGAD 1860 = Gacki s. 212–213 = TN XIX 215 = KM 5/J bez nr, <*in conv.*> or.AGAD 3576 = kopieAGAD 3622, 3657, 3956, 3998 = MS IV 8945 = MS IVS 969; 21 X: <*in conv. gen.*> kop.BCz 884 = KatBCz II 980 = MS V 454 = ZDM VI przy nr 1639 = KM 5/A 566 = KM 5/J 19; 25 X: <*in conv. gen.*> ACap II 593 = LustrWlkp 1659–1665/1 s. 16, <*in conv. gen.*> MS IV 20830 = MS IVS 970 = ZDM V przy nr 1497; 27 X: <*in conv. gen.*> AMKw AV 5/II s. 30–32 = AMKw AV 25 Cap. (II) s. 33–35 = bmw. i bez daty LB I 564 = KM 5/A 567; 29 X: <*in conv. gen.*> or.APLn Dokumenty m. Lublina 18 = bmw. i bdd. KatŁopac 47 = KatLn I 20⁹⁹² = ZDM V przy nr 1384 = KM 5/J 21; 31 X: <*in conv. gen.*> BOZ 32 s. 338, 693, <*in conv. gen.*> or.AGAD 4741 = bdd. Inv s. 259 = ProchMat 163⁹⁹³ = PtaszOpis s. 231 nr 164⁹⁹⁴ = TN XIX 205 = BOZ 32 s. 43–44, 336–338, 692–693; X: <reces> HR II/5 417 = AStP V 35 = LEK XII 227 = Smolka s. 428; 2 XI: <*in conv. gen.*> Inv s. 266 = BOZ 32 s. 878–879; 3 XI: <*in conv. gen.*> UrkL X 411, <*in conv. gen.*> UrkL X 412 = HR II/5 418 = AStP V 36 = IA 3698 = SprSzw s. 20; [ok. 3 XI]: <wyjazd w kierunku Poznania i Kalisza> Dł XII/2 s. 77)

⁹⁸⁷ Wpis znany z selektów A. Helela – nie notuje żadnej rozpatrzonej przez sąd w tym dniu (niedziela św. Aleksego) sprawy.

⁹⁸⁸ Informacja o wydaniu membran przez podkanclerzego.

⁹⁸⁹ Ind. 12 (1448, 1463, 1478). List z 1463: wspomn. Bohdan Andrejewicz Sakowicz marszałek dworski (1463 [tutaj] – 1477: UDR XI 504).

⁹⁹⁰ *Actum in B.*

⁹⁹¹ Zjazd w Piotrkowie na 15 X zwołano w czasie zjazdu w Nowym Korczynie w lipcu 1463 (Dł XII/2 s. 65).

⁹⁹² Pomyłkowo Lublin jako miejsce wydania (według or., w którym Piotrków).

⁹⁹³ Błędnie 31 XI. W or. *f. 2 in vigilia Sanctorum Omnium* (31 X).

⁹⁹⁴ Błędnie 13 XI 1463.

- Tuszyn i Pabianice przed 7 XI (or.AKKw 489⁹⁹⁵ = AKKw Liber privilegiorum 3 k. 65 = ACapCrac 698⁹⁹⁶ = BJaĝ rps 8059/IV k. 103 = KM 5/J 22)
 Szadek 7–8 XI (7 XI: or.AKKw 489 = AKKw Liber privilegiorum 1 k. 43v = Liber privilegiorum 3 k. 65 = ACapCrac 625 = BJaĝ rps 8059/IV k. 103 = KM 5/J 22; 8 XI: or.pap.APGd Miasto Elbląĝ 368/II 66 = VolckKat 133, UrkL X 413)
- Kalisz [po 8] XI (<przyjazd z Piotrkowa> Dł XII/2 s. 77)
- Pyzdry 19–23 XI (19 XI: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Pyzdry Z 12 k. 111 = GąsWlĝp s. 182, 190; 23 XI: BOZ 33 s. 729)
- Poznań 29 XI – 2 XII (bdd.: <przyjazd z Kalisza> Dł XII/2 s. 77; 29 XI: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Poznań Z 18 k. 6 = GąsWlĝp s. 182, 190; 2 XII: or.AGAD 495 = Inv s. 326⁹⁹⁷ = TN XIX 207 = BOZ 31 s. 109–110 = BOZ 33 s. 188–189)
- Koło 6–8 XII (6 XII: <sąd ndw. w obecności KJ> SzymSz s. 382; 7 XII: UrkL X 419, DokKuj s. 174 (282) nr 102 = VL I s. 92 = KP II 418 = IA 3700 = BalCorpus s. 337 nr 203, <in conv.> MS IV 19949 = MS IVS 972; 8 XII⁹⁹⁸: JH I 15856, or.APBĝ Strzelno Kl. A 79 = APBĝ rps Strzelno Kl. B 1 k. 75–77v = LibrInw II/3 s. 20 dok. 36)
- bmw. 6 XII (MS V 7341⁹⁹⁹)
- Łęczyca 8 XII (or.AGAD 494 = TN XIX 210)
- Radom 11–13 XII (11 XII: Dł XII/2 s. 77; 13 XII: <wyjazd do Jedlni, Kozienic i innych miejsc> Dł XII/2 s. 77)
- Jedlnia [po 13] XII (<przyjazd z Radomia> Dł XII/2 s. 77)
- Kozienice [po 13] XII (<przyjazd z Jedlni> Dł XII/2 s. 77)
- Litwa [po 13] XII (<przyjazd z Kozienic> Dł XII/2 s. 77)
- Grodno 25–30 XII (25 XII i dni nastęĝne: <dni Bożego Narodzenia> Dł XII/2 s. 79 = JawItin s. 11; 30 XII: MK 11 s. 615¹⁰⁰⁰ = MS I przy nr 639)

⁹⁹⁵ Dok. KJ z 7 XI 1463, w którym król oświadczył, że kanonik krakowski Jan Rzeszowski regens dóbr Pabianice przyjmował gościnnie oraz dobrowolnie KJ, królową i dwór w dobrach Pabianice oraz Tuszyn.

⁹⁹⁶ W wydawnictwie pomyłkowo nr 698, zamiast nr 625.

⁹⁹⁷ *Post festum s. Andreae.*

⁹⁹⁸ GąsWlĝp s. 182 i 190, pod datą 8 XII podał informację o sędzie ndw. króla, ale nie udało się jej potwierdzić.

⁹⁹⁹ *F. 4 ipso die s. Nicolai.* W 1463 dzień św. Mikołaja (6 XII) przypadał nie w środe, lecz we wtorek.

¹⁰⁰⁰ Tu też informacja o wpisaniu tego dnia w Grodnie do MK dok. z 13 XII 1463 Bernarda Szumborskiego, który zawarł z KJ uĝodę i przyrzekł nie wydawać zamków w Chełmnie, Brodnicy i Stargardzie (obecnie Starogard Gdański) w ręce Zakonu (dok. Szumborskiego: CDRP IV s. 161 nr 120 = Weise 246 = JH I 15858 = MS I 639).

1464

- bmw. 22 I [1464?] zob. bmw. 22 I [1449 lub 1464]
 Troki 23 II (23 II: PułOp s. 43 nr 35¹⁰⁰¹; bdd. [1464?] zob. Troki bdd. [1449?, 1464?, 1479?])
 Wilno 7 III (or.pap.APGd 300 D/2 82 = JawItin s. 11)
 Grodno 13 III, 21 III [1464?] (13 III: MLM 3 k. 51v¹⁰⁰² = DokMJust s. 46 nr 1 = LMetr III s. 55 = JawItin s. 11; 21 III [1464?] zob. Grodno 21 III [1449 lub 1464])
 Krynki 23 III (MLM 3 k. 10¹⁰⁰³ = ML 191A s. 127 = bmw. i bez daty ZakAkty 3/15 = DokMJust s. 10 nr 1 = LMetr III s. 26 = JawItin s. 11)
 Brześć Litewski 1–4 IV (1 IV i dni następne Świąt Wielkiejnocy: Dł XII/2 s. 80 = JawItin s. 11; 4 IV: AGZ XVI 189 = JawItin s. 12; bdd.: <wraca do Krakowa> Dł XII/2 s. 80)
 bmw. 8 IV (Dodatek Tygodniowy do „Gazety Lwowskiej” 1855, nr 6, s. 22–23 = KM 5/A 426a)
 Lublin 10 IV (AGZ I 23 = AGZ XIII 5453 = JawItin s. 12)
 Kraków 20–28 IV (20 IV: <przyjazd z Brześcia Litewskiego, pobyt kilkudniowy> Dł XII/2 s. 80, 82; 22 IV: <sąd ndw.> SPPP II po nr 3743 (XLI.389)¹⁰⁰⁴; 25 IV: <sąd ndw.> SPPP II przed nr 3744 (390); 28 IV: <sąd ndw. [?]> SPPP II 3776¹⁰⁰⁵; bdd.: <wyjazd do Nowego Korczyna> Dł XII/2 s. 82)
 Nowy Korczyn po 29 IV – 5 V (po niedzieli [29 IV] a przed Filipem i Jakubem [1 V]: <przyjazd z Krakowa, pobyt kilkudniowy, conv. ziem krakowskiej, sandomierskiej i Rusi¹⁰⁰⁶> Dł XII/2 s. 82; 4 V: <in conv.>

¹⁰⁰¹ Reg. tego dok. KJ (wydzierzał cło lwowskie) poprzedza reg. innego dok. króla (wydzierzał cło i żupy w Drohobyczcu), przy którym wydawca wpisał *Actum in Troky etc.* Może i ten dok. pochodzi z 23 II 1464, zwłaszcza że oba dokumenty wymieniają jako dzierżawcę tę samą osobę.

¹⁰⁰² Ind. 12 (1449, 1464, 1479). Dok. z 1464: wspomn. Michał (Kieżgajłowicz) wojewoda (wileński 1459 – zm. 1476: ULit I 1100) oraz Januszko pisarz gospodarski (1454–1488, zm. przed 18 VII 1496: Hrusza s. 143; UDR XI 872).

¹⁰⁰³ Ind. 12 (1449, 1464, 1479). Dok. z 1464: wspomn. Hanusz ciwun (wileński 1464–1476: ULit I 224), (Stanisław) Stanko Sudywojewicz marszałek dworski (1464–1476: UDR XI 505; PSB XLV s. 356) oraz Jakub pisarz gospodarski (1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408).

¹⁰⁰⁴ Wpis znany z selektów A. Helcla – nie notuje żadnej rozpatrzonej przez sąd w tym dniu (niedziela, wigilia św. Wojciecha) sprawy.

¹⁰⁰⁵ Wpis znany z selektów A. Helcla. Odnotowano pod tą datą jedynie nałożenie przez KJ wadium w sporze między rajcami i całą społecznością Krakowa z Żydami krakowskimi.

¹⁰⁰⁶ Fakt odbycia zjazdu prowincjonalnego potwierdza też zapiska w AGZ XIII 5432: 23 IV 1464 starosta przemyski sędzić będzie sprawę po powrocie z przyszłego zjazdu (*conv.*) w Nowym Korczynie. Zob. też reces ze zjazdu w AStP V s. 101–109 (pod datą 1 V 1464).

or.AYL = Stadn s. 79–82 nr 13 = KatLw 210, BOZ 2977 k. 69v–70 = ZDM IV przy nr 1043, <in conv.> AGZ X 128 = MS V 8514, Str III s. 70 nr 14; 5 V: <in conv.> ML IVB 17 k. 3, 8–9, 14 = MS V 6734 = ZDM VIII przy nr 2384, <in conv.> Thunert 291¹⁰⁰⁷ = Weise 395 = IA 3730 = SprSz s. 18–19¹⁰⁰⁸ = BalCorpus s. 338 przy nr 204, <sąd ndw.> Gacki 213–214; bdd.: <powrót do Krakowa> Dł XII/2 s. 82)

Kraków¹⁰⁰⁹ 6 V – 20 VI (bdd.: <przyjazd z Nowego Korczyna> Dł XII/2 s. 82; 6 V: <przyjazd> SPPP II po nr 3744¹⁰¹⁰, <narodziny królowny Zofii> Dł XII/2 s. 82 – WdGen s. 72 [pozostałe źródła]; 11 V: AGZ III 121 = LustrRus 1661–1665/1 s. 291; 13 V: <chrzest królowny Zofii> HR II/5 466¹⁰¹¹ – 14 VI Dł XII/2 s. 82¹⁰¹² – WdGen s. 72 [z powołaniem na Długosza, inne źródła nie wymieniły daty]; 14 V: <sąd ndw. w obecności KJ> SPPP II przed nr 3751 (XLI.393) – 3751; 17 V: or.BJag 59 = KWielicki s. 31–32 = KatBJag 186 = IA 3733 = bdd. LustrKrak 1564/1 s. 62 = LustrKrak 1564/2 s. 147 nr 146 = KM 5/V 7 + fot. <http://www.jbc.bj.uj.edu.pl> + podobizna KWielicki dod. na końcu tomu, MS IV 305 = MS IVS 975; 18 V: AMKw AE 10 k. 178–179 = AMKw AO 123 s. 1597–1600 = ZDKK I przy nr 86, AMKw AE 10 k. 179–180 = AMKw AO 123 s. 1600–1604 = ZDM II przy nr 382, AMKw AE 10 k. 180–180v = AMKw AO 123 s. 1604–1607 = ZDM II przy nr 444, AMKw AE 10 k. 180v–181 = AMKw AO 123 s. 1607–1610 = ZDKK II przy nr 552, AMKw AE 10 k. 181–181v = Walczy s. 82; 23 V: AGZ III 122; 1 VI: MS IV 15800 = MS IVS 977 = KM 5/V 10; 2 VI: PułOp s. 42 nr 35; 5 VI: or.AStan 52 = KP III 219 = KolStan 66 = KM 5/L 72, <sąd ndw.> SPPP II przed nr 3758 (XIX.241); 7 VI: or.AAGn Trzemeszno 103, or.AAGn Trzemeszno 104 = DzPozn II s. 166 nr 1229¹⁰¹³ = TN XIX 220; 8 VI: or.AGAD 6674 = KM 5/K 3, <sąd ndw.> SPPP II przed nr 3759 (XLI.405)¹⁰¹⁴;

¹⁰⁰⁷ Błędnie 4 V 1464. W dok. *sabbatho ipso die s. Gothardi*, 1464 (5 V).

¹⁰⁰⁸ Według kop. z XV w. w której *acta ut supra*. Wpis poprzedni: Nowy Korczyn, 5 V 1464.

¹⁰⁰⁹ O pobycie KJ w Krakowie też ACap I 1951, 1953, 1955 (22 IV 1464 kapituła gnieźnieńska wysłała trzech kanoników do KJ, którzy 25 V byli już z powrotem w Gnieźnie) oraz KTyn II 235, 236.

¹⁰¹⁰ 8 V 1464 wpisano: *f. 3 in die s. Stanislai in mayo [...], que fuit tertia dies post felicem domini regis Cracouiam ingressum de conuencione Noueciuitatis*.

¹⁰¹¹ List gdańszczanina Jana Maydeburga do Gdańska z 12 V: pisał, że następnego dnia odbędzie się ceremonia chrztu córki króla.

¹⁰¹² Błędna data chrztu: niedziela 14 VI. 14 VI przypadał w tym roku w czwartek. Może Długosz błędnie napisał czerwiec, zamiast maj?

¹⁰¹³ Pod błędną datą i miejscem wydania (4 XI 1464, Gniezno). W or. *f. 5 in octava Corporis Christi*, 1464, Kraków.

¹⁰¹⁴ Pomyłkowo 1474.

- 10 VI: MS IV 4676 = MS IVS 978 = KM 5/K 4 = BOZ 32 s. 338–340, 693–694; 11 VI: or.BOss 29 = KGZ Pilzno Z 33 s. 31–33 = AGZ IV 103 = OssPoh 185 = KM 5/K 5; 14 VI: PaprH s. 192 = TN XIX 222; 15 VI: or.AKKw 491 (452) = KGZ Kraków G Insc 80 s. 1140 = kop.AKKw 454 = MK 98 k. 73–73v = LustrKrak 1564/2 s. 108 nota c = bdd. LustrKrak 1564/2 s. 147 nr 145 = KM 5/K 6 = KM 5/V 11, BOZ 32 s. 340–341, 834–835 = bdd. BOZ 32 s. 104, 584; 18 VI: AAPń AZ 4/11 i AZ 4/12; 19 VI: <wyjazd> SPPP II przed nr 3760; 20 VI: MK 98 k. 14 nr 8 = KM 5/V 18, <wyjazd do Miechowa> Dł XII/2 s. 83)
- Miechów 20 VI (bdd.: <przyjazd z Krakowa> Dł XII/2 s. 83; 20 VI: MS IV 22365 = MS IVS 979 = MS V 6999 = KM 5/V 40; bdd.: <wyjazd do Piotrkowa> Dł XII/2 s. 83)
- Piotrków [po 20] VI (<przyjazd z Miechowa, wyjazd do Łęczycy> Dł XII/2 s. 83)
- Łęczycza [po 20] VI (<przyjazd z Piotrkowa, wyjazd do Koła> Dł XII/2 s. 83)
- Koło 24–27 VI (24 VI: <przyjazd z Łęczycy, *conv.*> Dł XII/2 s. 83; 27 VI: <*in conv.*> or.BCz rps 307 s. 5 [or. wszyty w rps] = kop.AGAD 4033 = MS IV 9865 = MS IVS 980 = KatBCz I 612 = DzPozn I 2268; bdd.: <wyjazd do Brześcia> Dł XII/2 s. 83)
- Brześć [Kujawski]¹⁰¹⁵ 3 VII – 17 IX (bdd. <przyjazd z Koła> – pobyt do 17 IX: Dł XII/2 s. 83, 92, 95; 3 VII: MK 98 k. 181v–182 = KM 5/V 20; 9 VII: or.AGAD 6675 = MK 98 k. 164v–165 = KM 5/V 43, <uchwała panów zebranych *in conv.* w czasie obecności KJ> KGZ Brześć Z 6 k. 175v = KutrzSąd s. 199; 20 VII: MS IIS 80; 28 VII: OlCyst s. 111; [29 VII: <sakra biskupa chełmskiego Pawła Grabianowskiego> Dł XII/2 s. 96]; 1 VIII: kop.AAGn Gniezno 551a = kopieAGAD 3642, 3671, 3828 = MS II 1526 = MS IIS 81 = MS III 1316 = MS IIIS 180 = MS IV 9837 = MS IVS 981, 1277 = MS V 4980 + fot. PaprPiątek s. 12; 24 VIII: Dł XII/2 s. 95¹⁰¹⁶; 27 VIII: ML IVB 17 k. 168v–169; 1 IX: BRacz rps 85 k. 158–159, 162–163; 8 IX: Dł XII/2 s. 95; 16 IX: BOZ 33 s. 806; 17 IX: <wyjazd do Kłodawy> Dł XII/2 s. 83, 96)
- bmw. 20 VII, 14 IX (20 VII: KP III 220¹⁰¹⁷ = LustrKrak 1659–1664/2 s. 554 = LustrKrak 1659–1664/3 175; 14 IX: GołDz s. 322, przyp. 717 = IA 3751 = TN XIX 226)

¹⁰¹⁵ O zjeździe (najpewniej sejmiku prowincjonalnym) w Brześciu też m.in. ACap I 1961.

¹⁰¹⁶ BisUw s. 144, zwrócił uwagę, że autorzy Rozbioru II s. 196, niesłusznie podważyli prawdziwość opisanego przez Długosza spotkania Konrada płockiego i jego matki Barbary 24 VIII 1464 z KJ w Brześciu.

¹⁰¹⁷ Dok. wydany w KP z obl. z 1611. Miejsca wydania nie podano także w lustracji.

Kłodawa 21 IX (bdd.: <przyjazd z Brześcia na kilka tygodni> Dł XII/2 s. 96; 21 IX: kop.APToR 2011 = KatAPToR II 99 = Maercker s. 559; bdd.: <wyjazd do Łęczycy> Dł XII/2 s. 96)

Łęczycza 7–10 X (bdd.: <przyjazd z Kłodawy> Dł XII/2 s. 97; 7 X: AGZ XII s. 313 przy nr 3301; 10 X: ArchPot 304 k. 339–340)

Piotrków¹⁰¹⁸ 15–26 X (15 X: <przyjazd, *dieta gen.*> Dł XII/2 s. 95, 97, <*in conv. gen.*> or.AKKw 497 (456) = AKKw Liber privilegiorum 1 k. 77v = CrArt III 41 = bdd. LustrKraK 1564/2 s. 108 = LustrKraK 1564/2 s. 147 nr 144¹⁰¹⁹ = FijPaul I s. 274, przyp. 136/1 = BJag rps 8059/IV k. 104–105 = TN XIX 235 = KM 5/K 9; 17 X: <*in conv.*> MS IV 5443 = MS IVS 982; 18 X: <*in conv. gen.*> or.AGAD 4878 = ProchMat 164 = PtaszOpis s. 251 nr 302 = KM 5/J 17; 19 X: <*in conv. gen.*> ML IVB 9 k. 367v–368, <*in conv.*> LustrPr 1624 s. 243–244, <*in conv. gen.*> AGZ I 24 = AGZ XIII 5728; 20 X: <*in conv. gen.*> ML IVB 17 k. 258, <*in conv. gen.*> KTyń II 238, <*in conv. gen.*> or.AKKw 498 (457) = AKKw Liber privilegiorum 1 k. 47 = BJag rps 8059/IV k. 105–105v = KM 5/K 10; 22 X: Str III s. 203 nr 167 = TN XVIII 165 = BOZ 32 s. 341–342, 818, or.ANarKw ZbRus perg. 144¹⁰²⁰ = KP III 221¹⁰²¹ = Gacki s. 214–215 = KatFotUJ 3810 = TN XIX 227 = KM 5/V 8, <*in conv. gen.*> oryginałyANarKw ZbDP 282–283¹⁰²² = KmK 176 = KatKętrz 282–283; 23 X: <*in conv. gen.*> or.AGAD 3578 = LibrŁow s. 313 nr 18 + fot. WęcMaz il. 2 po s. 128; 24 X: <*in conv. gen.*> kop.AGAD 7627 = MS IV 17855 = MS IV 20998 = MS IVS 983 = AGZ X 129, <*in conv. gen.*> BOZ 31 s. 765–766, <*in conv.*> MS IV 3943 = MS IVS 984; 25 X: <*in*

¹⁰¹⁸ W dok. KJ z 20 X 1464 wspomniano, że zjazd walny zwołano do Piotrkowa na 15 X (or.AKKw 498 [457]). Długosz też pisał, że termin zjazdu wyznaczono jeszcze w Brześciu we wrześniu 1464 (Dł XII/2 s. 95).

¹⁰¹⁹ Wydawcy chyba błędnie pisali, że chodzi o dok. KJ z 24 XI tego roku. W naszym z 15 X: KJ poświadczył, że (Jan) Hincza z Rogowa kasztelan sandomierski darował kapitułę katedralnej w Krakowie dwa domy przy ul. Kanoniczej, w zamian za odmawianie za siebie, swojego ojca i brata Henryka anniwersarza w katedrze, w której pragnie być pochowany. W dok. z 24 XI: KJ zezwolił (Janowi) Hinczy z Rogowa kasztelanowi sandomierskiemu na wykupienie za cenę zastawu, tj. za 1350 grzywien szerokich groszy, od dzieci Kunczy Reicha rajcy krakowskiego wieczystego czynszu tygodniowego (czynsz ten sprzedał z zastrzeżeniem prawa wykupu niegdyś Reichowi król Władysław III) z żup bocheńskich i wielickich oraz obrócenie go na cele dobroczynne. W lustracji: 1464 KJ potwierdził zapis Hinczy dla altarii.

¹⁰²⁰ Zachował się fragment dok. (9 pierwszych wierszy w całości i 3 wiersze niepełne). Dok. od góry i dołu ucięty. Data znana dzięki streszczeniu J. Gackiego i odpisom wykonanym dla KP i TN (odpis w KM sporządzony według odpisu w TN) z kopiarza klasztoru świętokrzyskiego.

¹⁰²¹ W KP i KatFotUJ błędnie 23 X.

¹⁰²² Drobne różnice między obu oryginałami, przy obu zachowane pieczęcie.

conv. gen.> BOZ 32 s. 342–343, 693; 26 X: <*in conv. gen.*> ML IVB 9 k. 300–300v, <*in conv. gen.*> AGZ VI 62, or.AGAD 4877 = bdd. Inv s. 242 = ProchMat 165 = PtaszOpis s. 250 nr 301¹⁰²³ = KM 5/L 611; bdd.: <wyjazd do Parczewa> Dł XII/2 s. 98)

Parczew¹⁰²⁴ 11–25 XI [z przerwą na wyjazd do Łomaz między 11 a 25 XI] (11 XI: <przyjazd, drugi zjazd, *dieta*, z Litwinami> Dł XII/2 s. 98; 13 XI: <*in conv. gen.*> AGZ I 25 = AGZ XIII 5727 = IA 3752; 15 XI: <*in conv.*> ML IVB 17 k. 234v; 17 XI: <*in conv. gen.*> AGZ VI 63¹⁰²⁵ = MS IV 5452 = MS IVS 985; 21 XI: <*in conv. gen.*> MK 22 k. 47v–48¹⁰²⁶ = MS III 2658 = MS IIIS 181, <*in conv. gen.*> TN XIX 228 = BOZ 32 s. 343, 817–818; 24 XI: <*in conv.*> or.APLn Dokumenty m. Bełżyc 1 = KatLn II 8 = KM 5/K 2, <*in conv. gen.*> oryginałyANarKw ZbDP 284–285¹⁰²⁷ = kopieANarKw ZbDP 292, 294–299, 301 = kopieABernardynek 6, 7 = bdd. MK 98 k. 35v, 74v = bmw. MK 98 k. 42 = bmw. i bez daty MK 98 k. 46–46v = MK 98 k. 126v–127v = KmK 459 = KatKętrz 284–285 = InwKaz s. 110–111 nr 180–181, 195 = KatBernardynek s. 12 nr 6–7 = bdd. LustrKrak 1564/2 s. 108 = bmw. i bdd. LustrKrak 1564/2 s. 147 nr 143 = bmw. i bez daty LB I s. 257 = KM 5/V 14–15, <*in conv.*> or.AGAD 4936 = ProchCod s. 88 nr 352¹⁰²⁸ = PtaszOpis s. 258 nr 352 = TN XIX 231 = BOZ 31 s. 663; 25 XI: ML IVB 17 k. 234v, ML IVB 9 k. 390, <*in conv. gen.*> or.AGAD 506 = KW X 1649 = Inv s. 287 = DzPozn I 1997 = TN XIX 230 = BOZ 33 s. 41, KrD s. 108 = TN XIX 229 = BOZ 33 s. 189, ML IVB 17 k. 201; bdd.: <wyjazd na Litwę> Dł XII/2 s. 98)

Łomazy [między 11 a 25] XI (<Litwini nie przybywają do Parczewa, zjazd, *conv.*, odbywa się w obecność KJ w Ł.> Dł XII/2 s. 98 = JawItin s. 12)
 Nowogródek bdd. [1464 XII lub 1450 VII] zob. Nowogródek 19 VII 1450
 Grodno 9 XII – 8 I 1465 (bdd.: <przyjazd z Parczewa> Dł XII/2 s. 98; 9 XII: or.ANarKw ZbDP 286 = KatKętrz 286 = KM 5/V 29 = JawItin s. 12; 25 XII i dni następne: Dł XII/2 s. 100 = JawItin s. 12)

¹⁰²³ Błędnie 24 X 1464.

¹⁰²⁴ Zjazd polsko-litewski w Parczewie miał odbyć się albo 29 IX 1463, albo 2 II 1464 (termin wyznaczył KJ w czasie pobytu na Litwie na początku 1463). Potem, będąc już w Grodnie na Boże Narodzenie 1463, przełożył zjazd na 8 IX 1464 (Dł XII/2 s. 63, 79). W Dłpol 12/3 s. 69, przyp. 35, pomyłkowo napisano, że termin zjazdu wyznaczono na 16 X (błąd powtórzony za łacińskim wydaniem Dł XII/2 s. 472, przyp. 37).

¹⁰²⁵ Tu najpewniej tylko pomyłkowo wpisano Piotrków jako miejsce wystawienia dok.

¹⁰²⁶ Zob. przyp. poprzedni.

¹⁰²⁷ O różnicach między obu oryginałami zob. KmK III s. 603.

¹⁰²⁸ Reg. na podstawie or. (wówczas przechowywanego w Moskwie), ale opatrzony przez Prochaskę, także przez PtaszOpis, błędną datą roczną 1468 (dlatego dok. z błędną datą 26 XI 1468).

1465

- Grodno [cd.] 8 I (or.pap.APGd 300 D/2 83 = JawItin s. 12; bdd.: <wyjazd do Kowna> Dł XII/2 s. 100)
- Kowno [po 8] I (<przyjazd z Grodna, spędza tu część zimy> Dł XII/2 s. 100 = JawItin s. 12)
- Birsztany 16 I, 31 I [1465 lub 1488] (16 I: or.pap.ANarKw ADzied 1 = CE I/2 199¹⁰²⁹ = TN XX 2 = JawItin s. 12¹⁰³⁰ + fot. <http://mbc.malopolska.pl/dlibra/doccontent?id=79>; 31 I [1465 lub 1488]: MLM 3 k. 34v¹⁰³¹ = ALRG s. 32 nr 8 = DokMJust s. 32 nr 8 = LMetr III s. 43–44 = Vit 155)¹⁰³²
- Troki 9 II (9 II: or.AGAD 7329 = Inv s. 207–208 = BOZ 31 s. 298, 527 = JawItin s. 12; bdd.: <pri panech> MLM 3 k. 3 = DokMJust s. 3 nr 4 = LMetr III s. 20¹⁰³³)
- Wilno 12 [13?] IV [1465 lub 1480] (MLM 3 k. 73v¹⁰³⁴ = MLM 4 k. 122v (107v) = bmw. i bdd. DanSkarb II 1892 = DanSkarb II 1998 = AktyZapRos 52 = LMetr III s. 69 nr 4 = LMetr IV s. 108 nr 58 = IA 2680, 4365 = JawItin s. 12¹⁰³⁵, 14)

¹⁰²⁹ Tutaj (według odpisu w TN) błędnie Brześć, 13 I. W TN poprawnie (jak w or.) *in Bersti, f. 4 post octavas Epiphanie Domini* (16 I).

¹⁰³⁰ Pomyłkowo pisał o pobycie w Birsztanach 13 I (z powołaniem na CE I/2 199 i TN XX 2).

¹⁰³¹ Nie wpisano ind. Dokumentem tym KJ nadał władcyce Misajle Prosty (koło Grodna). W Birsztanach KJ był w styczniu 1465 i 1488. Nie ma pewności, czy identyfikować można naszego Misajłę z Misajłą władcyką smoleńskim 1454, który w 1474 był metropolitą Kijowa (BonPocz s. 264).

¹⁰³² JawItin s. 12, podał pobyt KJ: Daugi, 2 II 1465, według MLM 3 k. 12v (zob. niżej, Dodatek II: Przekazy źródłowe nieuwzględnione w itinerarium).

¹⁰³³ Wpisano tylko miejsce wydania i ind. 13 (1450, 1465, 1480). Dok. z 1465 (pod koniec tego roku KJ też był na Litwie, choć nie jest poświadczony w Trokach): wspomn. Jakub (pisarz gospodarski 1449–1476: UDR XI 866; Hrusza s. 143; 1476 też klucznik wileński: ULit I 408), (Wojciech Janowicz) Moniwid (kasztelan wileński 1460–1475?) oraz Michał (Kieżgajłowicz wojewoda 1459–1476 i starosta wileński 1466–1474: ULit I 365, 1100, 1008).

¹⁰³⁴ Dok. wpisany do MLM 3 z datą 12 IV ind. 13, oraz do MLM 4 z datą 13 IV ind. 13 (1450, 1465, 1480). Wykluczam 1450: w kwietniu tego roku KJ był w Polsce. Wydawcy MLM 3 i 4 publikują dok. pod datą roczną [1465]. Także BerLM s. 90, podał ten rok – bez uzasadnienia. Dok. był kilkakrotnie wydawany, pod różnymi datami rocznymi (AktyZapRos 52 oraz IA 2680 – 13 IV 1450; DanSkarb II 1998 i IA 4365 – 13 IV 1479; DanSkarb II 1892 – 1449).

¹⁰³⁵ Pod datą 12 IV 1465 (z powołaniem na MLM 3 k. 73v). Ten sam dok. uwzględnił ponownie, tym razem pod datą Grodno, 14 IV (według AktyZapRos 52 = IA 2680). JawItin s. 14, podał 13 IV 1480 lub 1465.

- Grodno 14–16 IV (14 IV i n.: <Wielkanoc i dni następne> Dł XII/2 s. 106 = JawItin s. 12; 14 IV: HR II/5 649; 16 IV: ArchSang I 63¹⁰³⁶ = JawItin s. 12, or.BLAN F101–7 = KatSyn s. 27 = LietPr s. 12–13 + fot. <http://www.mab.lt/parchments/index.html>; bdd.: <wyjazd do Brześcia Litewskiego> Dł XII/2 s. 106, <wyjazd do Lwowa> SRPr IV s. 621, przyp. 1¹⁰³⁷)
- Brześć Litewski [po 16] IV (<przyjazd z Grodna, wyjazd do Lwowa> Dł XII/2 s. 107 = JawItin s. 12)
- Lwów 19 IV?, 21 IV (19 IV: <pozwody sądowe [czy KJ już obecny we L.?]> AGZ XV 3309, bez daty i bmw. 3011; 21 IV: <przyjazd z Brześcia Litewskiego, conv. ziem ruskich i Podola> Dł XII/2 s. 107 = JawItin s. 12)
- Halicz 24 IV (<sąd ndw. w obecności KJ> AGZ XII 4199)
- Belz 29 IV (or.AGAD 4820 = bdd. Inv s. 266 = ProchMat 166 = PtaszOpis s. 243 nr 244 = BOZ 32 s. 343–344, 843, 879–880)
- Lwów 6–10 V (6 V: Inv s. 266¹⁰³⁸ = BOZ 32 s. 879; 7 V: MS IVS 988 = ZDM VII przy nr 1993; 8 V: BOZ 32 s. 344, 693–694; 10 V: AGZ II 102)
- Nowy Korczyn 12 V?, 15–17 V (6 [!] V: <przyjazd z Rusi szybkimi podwodami konnymi, conv. gen. wyznaczone na 12 V, ma trwać 15 dni z udziałem panów krakowskich, ruskich, wielkopolskich> Dł XII/2 s. 107; 15 V: <in conv. gen.> KGZ Łęczycza Z 9 k. 405v = KGZ Łęczycza Z 7 k. 434v = KutrzSąd s. 86 i przyp. 1 – Dł XII/2 s. 107–108¹⁰³⁹; 17 V: <in conv.> or.BJag 61 = BPANKw rps 386 s. 195 = BujBiecz 50¹⁰⁴⁰ = KatBJag 191 = KM 5/L 97 = KM 5/V 30 = bmw. i bez daty SPPP X 204 + fot. <http://jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra/doccontent?id=19508>, <wyjazd do Niepołomic> Dł XII/2 s. 108)
- Niepołomice [po 17] V (<przyjazd na kilka dni z Nowego Korczyna, wyjazd do Krakowa> Dł XII/2 s. 108)
- Kraków 29 V – 5 VII (29 V: <przyjazd z Niepołomic, conv.> Dł XII/2 s. 108; 31 V: TłumSt s. 62–65 II, s. 419–422 VI; 5 VI: <sąd ndw.> KGZ Kraków

¹⁰³⁶ Dok. (KJ nadał Michałowi Kieżgajłowiczowi dobra Lubcz) wydany z kop. z XVIII w., w przekładzie na język polski. Dok. nie budzi wątpliwości, jedynie pomyłkowo wpisano (lub mylny był odczyt wydawcy) na liście świadków Olechnę Rudmentowicza podkanclerzego i starostę połockiego. Chodzi o Olechnę (Aleksandra) Sudymontowicza m.in. podczaszego (1448–1477) i starostę (namiestnika) połockiego (1463, od 1459?: UDR XI s. 243; PSB XLV s. 351).

¹⁰³⁷ List Gabriela Bażyńskiego z 5 IV, w którym pisał do rady Torunia, że KJ z Grodna pojedzie do Lwowa.

¹⁰³⁸ *Ante festum s. Stanisłai*. W BOZ wpisano *f. 2 ante Stanisłai*.

¹⁰³⁹ Pisarze sądowi odnotowali (KGZ Łęczycza), że na sejmiku dzielnicowym w Nowym Korczynie, odbytym na św. Zofię (15 V), powzięte zostały przez KJ i jego doradców pewne uchwały i postanowienia. O tych uchwałach pisał Długosz.

¹⁰⁴⁰ BujBiecz podał – według kopiariusza (BPANKw rps 386 s. 195), gdzie karta mocno wyblakła – 18 V 1464 lub 1465. W or. *f. 6 post Zophie*, 1465 (17 V).

- Z 152 s. 93; 6 VI: <sąd ndw.> SPPP II przed nr 3791 (XLI.412); 10 VI: SRSil IX 294B [Politische Correspondenz] = IA 3776; 14 VI: or.ANarKw Dok. Dep. 261, or.ANarKw Dok. Dep. 262 = KutrzAkta 48 = KM 5/V 34; 15 VI: HR II/5 699; 16 VI: <chrzest królowny Elżbiety w katedrze wawelskiej> 16 V [!] Dł XII/2 s. 110¹⁰⁴¹ – WdGen s. 75; 17 VI: or.AKKw 501 (461) = AKKw Liber privilegiorum 1 k. 76 = AKKw Liber privilegiorum 3 k. 116 = ACapCrac 699¹⁰⁴² = KM 5/V 32; 22 VI: <sąd ndw.> SPPP II przed nr 3792 (IX.738); 25 VI: <sąd ndw.> SPPP II przed nr 3793; 26 VI: MS IIS 82; 27 VI: <sąd ndw.> SPPP II przed nr 3794 (744); 28 VI: or.AGAD 4879 = ProchMat 167 = PtaszOpis s. 251 nr 303 = KM 5/V 4, or.AGAD 5087 = bmw. i bdd. Inv s. 208 = TN XX 4 = KM 5/V 33; 4 VII: Inv s. 90; 5 VII: <wyjazd do Miechowa> Dł XII/2 s. 110)
- Miechów [po 5] VII (<przyjazd z Krakowa, wyjazd do Jędrzejowa> Dł XII/2 s. 110)
- Jędrzejów 7 VII (bdd.: <przyjazd z Miechowa, wyjazd do Piotrkowa> Dł XII/2 s. 110; 7 VII: BUAM rps 1609 k. 183–183v = BJaG rps 8059/IV k. 106–107v = KM 5/V 31, 36)
- Piotrków [po 7] VII (<przyjazd z Jędrzejowa> Dł XII/2 s. 110)
- Łęczycza 11–18 VII (11 VII: <przyjazd z Piotrkowa> Dł XII/2 s. 110; 18 VII: MS IV 9494 = MS IVS 989; bdd.: <wyjazd do Kalisza> Dł XII/2 s. 110)
- Kalisz¹⁰⁴³ 25 VII – 3 VIII (bdd.: <przyjazd z Łęczycy na 8 dni> Dł XII/2 s. 111; 25 VII: Dł XII/2 s. 111¹⁰⁴⁴; 26 VII: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Kalisz Z 12 k. 114 = GąsWlkp s. 190; 30 VII: <in conv.> ASK Dział 18 k. 98–101v nr 36 = MS IV 40 = MS IVS 990 = Łab s. 149–155 = bdd. LustrSand 1564 s. 281 = LustrSand 1564 s. 345 nr 96 = LustrSand 1789/1 s. 163, przyp. 137 = KM 5/V 37; 2 VIII: or.AGAD 3579 = PrzKal 42 = ArchKal 74; 3 VIII: <wyjazd do Stawiszyna> Dł XII/2 s. 111)
- Stawiszyn [po 3] VIII (<przyjazd z Kalisza, wyjazd do Konina> Dł XII/2 s. 111)
- Konin [po 3] VIII (<przyjazd ze Stawiszyna, wyjazd do Brześcia> Dł XII/2 s. 111)
- Brześć [Kujawski] 8–19 VIII (8 VIII: <przyjazd z Konina> Dł XII/2 s. 111; 13 VIII: ArchPot 304 k. 77–77v = BRacz rps 85 k. 45v = MS IV

¹⁰⁴¹ Pisał, że Elżbieta urodziła się 9 V, a dalej, że chrzest odbył się w następną niedzielę, czyli 16 V. Długosz pomylił miesiące, chodzi o czerwiec. Na pomyłkę zwrócili uwagę wydawcy Rozbiuru II s. 184. WdGen podał daty za Długoszem.

¹⁰⁴² W wydawnictwie pomyłkowo opatrzone dok. nr 699, zamiast nr 626.

¹⁰⁴³ W Kaliszu 29–30? i 31 VII był biskup poznański Andrzej Bniński (AAPń AE II k. 130–131v).

¹⁰⁴⁴ Nieściśle: czwartek 26 VII w dniu Jakuba Ap., bo dzień ten przypadał w czwartek 25 VII.

19816 = MS IVS 991 = LustrWlkp 1616–1620/1 s. 53 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 19–20 nr 169, s. 27 nr 277, s. 56 nr 697¹⁰⁴⁵ = LustrWlkp 1628–1632/1 s. 157¹⁰⁴⁶ = LustrWlkp 1659–1665/1 s. 113; 19 VIII: KP II 612 = MS IV 22259 = MS IVS 992 = bmv. i bdd. LustrWlkp 1564/2 s. 234 = LustrWlkp 1564/2 s. 282 nr 61, s. 287 nr 125; bdd.: <wyjazd do Inowrocławia> Dł XII/2 s. 112)

Inowrocław 28 VIII – 23 IX (28 VIII: CE I/2 200¹⁰⁴⁷ = Inv s. 301 – Dł XII/2 s. 112; 21 IX: Dł XII/2 s. 117; 23 IX: KGZ Pyzdry Z 13 s. 302–303; bdd.: <powrót do Kalisza> Dł XII/2 s. 112, 118)

Kalisz¹⁰⁴⁸ 29 IX – 12 X (29 IX: <przyjazd z Inowrocławia> Dł XII/2 s. 118, or.AGAD 5088 = DzPozn I 2093 = BOZ 33 s. 91–92; 12 X¹⁰⁴⁹: <*in conv.*> or.AGAD 130 = CE I/2 197¹⁰⁵⁰ = KP IV 60 = IMT I 116 = bdd. Inv s. 346 = bdd. IA 3804 = DokAAWr 1234¹⁰⁵¹ = TN XIX 204 = BOss rps 171 k. 18–20 = KętrzOss I s. 325 nr 9 = BOZ 33 s. 237 – bdd. Dł XII/2 s. 118; bdd.: <wyjazd do Poznania> Dł XII/2 s. 118)

Poznań¹⁰⁵² (w P., koło P.) 23 X – 15 XI (bdd.: <przyjazd z Kalisza na wiele dni, spotkanie ze szlachtą pruską> Dł XII/2 s. 118–119; 23 X: <sąd ndw.

¹⁰⁴⁵ Pomyłkowo 13 VII 1465.

¹⁰⁴⁶ *Ante festum Assumptionis BMV*, 1465. W pozostałych kopiach *f. 3 ante Assumptionis BMV*, 1465.

¹⁰⁴⁷ Dok. kasztelana i starosty nakielskiego Włodka z Danaborza, który złożył KJ przysięgę wierności. Z relacji Długosza wynika, że KJ przysięgę odebrał osobiście.

¹⁰⁴⁸ Dokumenty wystawiane w październiku w sprawie ugody zawartej przez KJ z Małgorzatą z książąt mazowieckich i jej mężem Konradem księciem na Oleśnicy wspominały, że rozmowy toczono na zjeździe w Kaliszu od 29 IX i w dniach następnych (IMT I 115, 119, 120). Termin zjazdu w Kaliszu (29 IX 1465) uzgodniono na spotkaniu KJ z księciem Konradem w Kaliszu 25 VII tego roku (Dł XII/2 s. 111). Z tego też powodu Konrad otrzymał od KJ list żelazny na zjazd (*dieta*) w Kaliszu, wyznaczony na św. Michała, tj. 29 IX (MS I 643).

¹⁰⁴⁹ 12 X 1465 w Kaliszu wysłannicy króla czeskiego wystawili dok., w którym stwierdzili, że doprowadzili do układu między KJ a Konradem księciem Oleśnicy i jego żoną Małgorzatą w sprawie dziedzictwa mazowieckiego (or.AGAD 253 = KP IV 59 = IMT I 115 = BOZ 32 s. 902). Tego dnia w Kaliszu także Konrad książę oleśnicki i kozielski zrzekł się w imieniu własnym i żony Małgorzaty na rzecz KJ praw do dziedzictwa mazowieckiego za 20000 florenów węgierskich (IMT I 117). Małgorzata wystawiła dok. w tej sprawie w Oleśnicy 15 X 1465 (IMT I 118).

¹⁰⁵⁰ Błędnie 14 X 1463 (według odpisu z TN).

¹⁰⁵¹ Wydawca nie wyjaśnił, dlaczego umieścił w wykazie dokumentów Archiwum Archidiecezjalnego we Wrocławiu reg. tego dok., powołując się przy tym tylko na CE, a więc nawet nie na jakąkolwiek kop. lub odpis (jest to zobowiązanie KJ do wypłacenia w ciągu 6 lat Małgorzacie córce księcia mazowieckiego Siemowita 20000 florenów w zamian za zrzeczenie się przez nią jej praw do Mazowsza i Rusi [czyli ziemi bełskiej]). Informacja o dok. 1234 znalazła się w internecie (http://eazpp.bn.org.pl/eazpp/files/eazpp_ibl.pdf).

¹⁰⁵² W Poznaniu obecna była w tych dniach Małgorzata z książąt mazowieckich, żona Konrada księcia Oleśnicy i Koźła, która 29 X uznała warunki układu zawartego przez jej

w obecności KJ> KGZ Poznań Z 18 k. 86 = GąsWlkp s. 190, <dan w ljasach u P.> MLM 3 k. 28¹⁰⁵³ = ML 191A s. 150 = DokMJust s. 26 nr 9¹⁰⁵⁴ = LMetr III s. 38; 29 X: or.AGAD 124¹⁰⁵⁵ = KP IV 64 = IMT I 120; 1 XI: MK 163 k. 255–255v, 256v; 4 XI: <in conv.> or.AGAD 3580 = PrzKal 43 = ArchKal 75¹⁰⁵⁶; 7 XI: kopieAPPń Akta m. Poznań D 727–728 = AAPń CP 121 k. 18–18v = ArchPot 304 k. 14 = BRacz rps 85 k. 8 = DokPozn CD; 15 XI: PmP 67, or.AGAD 501 = KrD s. 108 = Inv s. 287 = DzPozn I 1998 = TN XX 16 = BOZ 33 s. 41–42, 83, <wyjazd do Koła> Dł XII/2 s. 119)

Pobiedziska 15 XI (or.AGAD 500 = KrD s. 109 = TN XX 17)

Gnieszno 16 XI (SułkItin s. 298 [cytowanego tam aktu z BOZ 33 s. 807, nie udało się odszukać])

Koło 19 XI (<przyjazd z Poznania, conv.> Dł XII/2 s. 119)

Łęczyca 24/25 XI (24/25 XI: <przyjazd w niedzielę nocą po 5 dniach od wyjazdu z Koła> Dł XII/2 s. 119; bdd.: <wyjazd do Radomia i Kozienic> Dł XII/2 s. 119)

Radom [po 25] XI (<przyjazd z Łęczycy, wyjazd do Kozienic> Dł XII/2 s. 119)

Kozienice [po 25] XI (<przyjazd z Radomia, wyjazd na Litwę> Dł XII/2 s. 119)

Parczew 29 XI (MK 98 k. 165v = KM 5/V 21 = JawItin s. 12)

Litwa zima (bdd.: <przyjazd z Kozienic, spędza tu zimę> Dł XII/2 s. 119, 123)

Wilno 25 XII i dni następne (<Boże Narodzenie, poluje, przyjmuje poselstwa> Dł XII/2 s. 123 = JawItin s. 12)

Grodno 29 XII – 2 I 1466 (29 XII: or.pap.APGd 300 D/2 83a = JawItin s. 12)

męża z KJ w sprawie spłaty dziedzictwa mazowieckiego (or.AGAD 124; zob. też Dł XII/2 s. 118).

¹⁰⁵³ Ind. 4 (1440, 1455, 1470, 1485). Sądzę, że w dok. błędnie wpisano ind. 4, zamiast 14 (1450, 1465, 1480). Dwa poprzednie wpisy opatrzone ind. 13, a następny datowany – 14. W dok. wspomn. Waško (Wasył Lubicz) pisarz gospodarski (1449–1477, zm. przed 25 III 1490, diak 1448–1449: Hrusza s. 143, 158, który zauważył, że w UDR XI 868, błędnie utożsamiono naszego Wasyla z Wasylem Pawłowiczem pisarzem w 1463) oraz Iwan Chodkowicz (Chodkiewicz) marszałek dworski (w UDR XI 507, z urzędem od 1470 [na podstawie naszego dok.] do 1479). Z itinerarium zgodny tylko 1465: KJ był w 1450 w Birsztanach 12 X, w Kownie 24–28 X; w 1455 w Łasinie 6–24 X; w 1470 na Świętym Krzyżu (po 19) X, w Radomiu, potem w Piotrkowie 29 X – 27 XI.

¹⁰⁵⁴ DokMJust s. XII, pod datą 23 X 1470.

¹⁰⁵⁵ Dok. księżnej Małgorzaty córki księcia mazowieckiego Siemowita i żony Konrada Oleśnickiego, która potwierdziła warunki ugody zawartej w Kaliszu 12 X tego roku (IMT I 116).

¹⁰⁵⁶ Może ten sam dok. KJ ponownie w ArchKal 170 (15 V 1638 Władysław IV potwierdził dok. KJ dla cechu rzeźników Kalisza – według or.BKórn, bez sygn., dok. zniszczony, miejscami nieczytelny). Nasz dok.: KJ przeniósł z soboty na poniedziałek odbywające się w Kaliszu targi na mięso.

1466

- Grodno [cd.] 2 I (AGZ VI 67 = HurmDok II/2 s. 171 nr 151 = IA 3808 = JawItin s. 12¹⁰⁵⁷)
- Olkieniki 5 I [1466?], 10 [5?] I [1466?] zob. Olkieniki 5 I [1451 lub 1466], zob. Olkieniki 10 [5?] I [1451 lub 1466]
- Troki 15 I [1466?] zob. Troki 15 I [1451 lub 1466]
- Wilno 10–20 II (10 II: KGZ Drohiczyn Z 2 k. 147v–148 = JawItin s. 12; 20 II: MLM 3 k. 7 = ZakAkty 3/13 = DokMJust s. 7 nr 4 = DanSkarb II 1960 = LMetr III s. 24 = JawItin s. 12)
- Milejczyce 8 III (MLM 3 k. 31v¹⁰⁵⁸ = DokMJust s. 29–30 nr 12 = LMetr III s. 41 = JawItin s. 12)
- Kozienice 13 III (AGZ VI 69 = JawItin s. 12¹⁰⁵⁹)
- Radom 14 III (<wyjazd do Piotrkowa> Dł XII/2 s. 128)
- Piotrków¹⁰⁶⁰ 16–31 III (16 III: <przyjazd z Radomia, *conv. gen.*, *dieta* trwa 15 dni> Dł XII/2 s. 122, 128, 130¹⁰⁶¹; 20 III: <*in conv.*> kop.AGAD 4033 = MS IV 9865 = MS IVS 993 = DzPozn I 2268; 22 III: <*in conv. gen.*> or.AJG 65 = FijPaul II 7 = bdd. LustrKrak 1659–1664/2 s. 490 = LustrKrak 1659–1664/3 177, <*in conv. gen.*> AGZ VI 70; 24 III: <*in conv. gen.*> AGZ XII 3301, <*in conv.*> MS IV 10027 = MS IVS 994; 25 III: <*in conv. gen.*> ML IVB 17 k. 235; 26 III: <*in conv. gen.*> or.AGAD 597 = MS IVS 997 = TN XX 21; 27 III: <*in conv. gen.*> MS III 102 = MS IIIS 183 = BOZ 32 s. 345–346, 818–819; 28 III: <*in conv. gen.*> ML IVB 9 k. 244v–245, <*in conv. gen.*> AACz Kopiarz krzepicki s. 344–345, or.AGAD 4880 = bdd. Inv s. 242 = ProchMat 169 = PtaszOpis s. 251 nr 304 = KM 5/A 657; 29 III: <*in conv. gen.*> ML IVB 9 k. 390–390v, <wyrok w obecności KJ *in conv. gen.*> ArchSang II 154, KmK 177, ML IVB 17 k. 235, <*in conv.*> MK 98 k. 14 nr 9 = KM

¹⁰⁵⁷ Pomyłkowo przywołał AGAD perg. VI 67 (zamiast AGZ VI 67).

¹⁰⁵⁸ Ind. 14 (1451, 1466, 1481). Z itinerarium zgodny 1466: 8 III 1451 KJ był w Smoleńsku, w marcu 1481 – w Wilnie. Na ustalenia nie ma wpływu wymieniona w dok. osoba Jana Kieżgajłowicza starosty żmudzkiego, gdyż pełnił on urząd 1449–1484 (ULit I s. 667).

¹⁰⁵⁹ Pomyłkowo z powołaniem na AGZ II 63.

¹⁰⁶⁰ Zjazd zwołano na 16 III (IA 3810, 3811). Długosz pisał o zwołanym na 16 III 1466 zjeździe (*dieta*) do Piotrkowa, opisując pobyt KJ w Wilnie w grudniu 1465 (Dł XII/2 s. 122: *sexta decima, sedecima*). Dłpol 12/3 s. 133 – pomyłkowo 17 III. Do Piotrkowa przybył m.in. arcybiskup gnieźnieński i prymas Jan Gruszczyński (24–26 III: AAGn ACC A 2 k. 3, 12–12v). Reces ze zjazdu też z datą 16 III (AStP V 64).

¹⁰⁶¹ Nieściśle o przybyciu KJ do Piotrkowa na zjazd w niedzielę Letare 14 III, niedziela ta wypadała 16 III.

5/A bez nr; 30 III: bmw. i bez daty <*in conv.*> or.AGAD 3452¹⁰⁶² = MS III 1471 = MS IIIS 184, <*in conv. gen.*> ML IVB 17 k. 60–60v, <*in conv. gen.*> or.AGAD 8861 = CE I/2 201 = Inv s. 208 = TN XX 24 = BalCorpus s. 338 nr 211 = BOZ 31 s. 169 = bdd. i bmw. BOZ 31 s. 457; 31 III: <*in conv. gen.*> kop.APGd 300 D/2 84 = HR II/5 s. 593, przyp. 2 = HU IX 257, HR II/5 771, <wyjazd w kierunku Łęczycy i Brześcia> Dł XII/2 s. 130)

Tuszyn 31 III (AGZ XIII 6285)

Łęczycza 6–29 IV (6 IV: <przyjazd z Piotrkowa na Wielkanoc> Dł XII/2 s. 130; 10 IV: ML IVB 17 k. 235, TN XX 22–23 = KM 5/A 658; 28 IV: or.AGAD 4881 = bdd. Inv s. 242 = ProchMat 170 = PtaszOpis s. 251 nr 305; 29 IV: AACz Kopiarz krzepicki s. 306–310, 347–348¹⁰⁶³; bdd.: <wyjazd do Brześcia> Dł XII/2 s. 130)

Brześć [Kujawski]¹⁰⁶⁴ 25 V – 9 VII (25 V – 5 VI: <przyjazd z Łęczycy na Zielone Świątki i Boże Ciało, pobyt prawie 2 miesiące> Dł XII/2 s. 133, 135, 136; 2 VI: oryginałyAKKw 502 (462A), 503 (462B) = AKKw Liber privilegiorum 1 k. 45 = BJag rps 8059/IV k. 108, oryginałyAKKw 504 (463A), 505 (463B) = KM 5/A 661; 4 VI: BJag rps 8059/IV k. 108; 7 VI: MK 154 k. 154–156 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 30 nr 171, s. 87 nr 1115, MS IV 15433 = MS IVS 998; 9 VI: kop.BPANKw 107 = BRacz rps 85 k. 154–155 = DziwKat I 157 = bmw. i bez daty MS VI 146; 10 VI: or.AGAD 722 = KrD s. 109 = Inv s. 338 = TN XX 25; 11 lub 12 VI: LustrWlkp 1564/2 s. 192–193¹⁰⁶⁵, s. 282 nr 63 = bmw. i bez daty LustrWlkp 1616–1620/1 s. 242 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 20 nr 172 = BRacz rps 85 k. 136; 13 VI: HalDz s. 407–408 = Hallnw s. 194¹⁰⁶⁶; po 21 VI: Dł XII/2 s. 133¹⁰⁶⁷; 26 VI: MPH V s. 976 [Kronika trzemeszeńska]; 6 VII: MS III 102 = MS IIIS 185; 9 VII: <wyjazd do Inowrocławia> Dł XII/2 s. 137)

Inowrocław 12–22 VII (12 VII: <przyjazd z Brześcia> Dł XII/2 s. 137; 15 VII: or.ADWł 326 = KP II 419 = bmw. i bdd. MonWł XIV 134 = bmw. i bdd. MonWł XXV 362 = LibrDok II s. 32–33 nr 326 = LibrInw I/1 s. 180–181 dok. 326 = LibrInw II/4 s. 63 dok. 225 = LibrInw II/5

¹⁰⁶² W or. nie wpisano datacji, podana w kop. (MK 20 k. 255).

¹⁰⁶³ Or. tego dok. istniał jeszcze w 1564, gdy klasztor krzepicki okazał lustratorom powyższy dok. KJ oraz dok. Zygmunta I z 1546 (LustrKraK 1564/2 s. 4).

¹⁰⁶⁴ O planowanym na 5 VI w Brześciu spotkaniu wysłanników Torunia z KJ zob. AStP V 66 = IA 3814 (instrukcja rady Torunia dla rokowań z królem).

¹⁰⁶⁵ W lustracji wpisano pełny tekst okazanego dok. KJ z datą *f. 4 infra octavas Corporis Christi*, 1466 (11 VI), w BRacz – *f. 5*.

¹⁰⁶⁶ O. Halecki omówił jeden z dok. KJ, czyli or. w języku ruskim przechowywany wówczas w Bibliotece Krasieńskich w Warszawie.

¹⁰⁶⁷ 21 VI Jan Długosz spotkał się we Wrocławiu z legatem papieskim, potem wrócił do KJ do Brześcia.

s. 96–97 dok. 332 = LibrInw II/6 s. 88 dok. 288 = LibrInw II/7 s. 74 dok. 214 = TN XX 26; 18 VII: or.AAGn Gniezno 491 = DzPozn II s. 168 nr 1235¹⁰⁶⁸; 19 VII: BOZ 32 s. 346, 694; 21 VII: ML IVB 9 k. 270 = MS V 5536; 22 VII: <wyjazd do Bydgoszczy> Dł XII/2 s. 138–139¹⁰⁶⁹)
 Bydgoszcz 23 VII – 6 IX (23 VII: <przyjazd z Inowrocławia na prawie 2 miesiące> Dł XII/2 s. 139–140, 144, 146, 151; 1 VIII: Dł XII/2 s. 145; 3 VIII: or.AGAD 698 = KrD s. 109 = Inv s. 288 = DzPozn I 1998 = TN XX 27 = BOZ 33 s. 42; 4 VIII: CE I/2 203¹⁰⁷⁰, CE I/2 204¹⁰⁷¹, ArchPot 304 k. 233v = BRacz rps 85 k. 128 = LustrWlkp 1564/2 s. 162 s. 282 nr 64; 8 VIII: CE I/2 205¹⁰⁷²; 17 VIII: Dł XII/2 s. 149; 20 VIII: <przymierze z Erykiem II księciem słupskim> TN XX 29 – bdd. Dł XII/2 s. 149¹⁰⁷³; 21 VIII: or.APTor 2025 = KatAPTor I 361 = KatAPTor II 100; 27 VIII: CE I/2 206¹⁰⁷⁴; 29 VIII: ACap II 758 = LibrInw II/2 dok. 112¹⁰⁷⁵; 5 IX: BOZ 33 s. 732; 6 IX: <wyjazd do Nieszawy> Dł XII/2 s. 152)
 Nieszawa [Stara zamek Dybów] 6 IX (6 IX: <przyjazd z Bydgoszczy>; bdd.: <wyjazd do Torunia> Dł XII/2 s. 152)
 Toruń¹⁰⁷⁶ 7 IX – 28 X (7 IX: <przyjazd z Nieszawy> Dł XII/2 s. 152; 8–9 IX: Dł XII/2 s. 152 – AStP V 69; 8 IX: CE I/2 207¹⁰⁷⁷; 9 IX: BOZ 32 s. 346–347, 694–695; 14 IX: Dł XII/2 s. 153; 17 IX: or.AGAD 601 = Inv s. 287¹⁰⁷⁸ = TN XX 56 = BOZ 33 s. 83; 18 IX: ML IVB 9 k. 300v; 20 IX: JH II 3119; 23 IX: MS V 176; 25 IX: or.AGAD 723 = BOZ

¹⁰⁶⁸ Pomyłkowo 18 VI. W or. *f. 6 post Divisionis Ap.*, 1466 (18 VII).

¹⁰⁶⁹ Pisał o poniedziałku 22 VII, ale 22 VII przypadał w tym roku we wtorek.

¹⁰⁷⁰ Z błędnie rozwiązana datą 2 VIII. W dok. *f. 2 post festum s. Petri Ad Vincula proxima* (4 VIII).

¹⁰⁷¹ Zob. przyp. poprzedni.

¹⁰⁷² Z datą rozwiązana na 4 VIII. W dok. tylko *f. 6*, a dalej zapewne powinno być tak, jak w dwóch poprzednich dokumentach (CE I/2 203 i 204), czyli *post festum s. Petri Ad Vincula proxima* (8 VIII).

¹⁰⁷³ Długosz, po wydarzeniach z 17 VIII, dobrze opisał warunki przymierza. Książę tego dnia wystawił w Bydgoszczy własny dok. (or.AGAD 528 = CDRP I s. 575–576 nr 9 = Inv s. 48–49 = IA 3817).

¹⁰⁷⁴ W datacji (według kop.) *f. 5 ipso die s. Rufi*. W 1466 dzień tego świętego przypadał nie w czwartek, lecz w środę.

¹⁰⁷⁵ Z błędną datą 1460.

¹⁰⁷⁶ Pobyt KJ w Toruniu poświadcza też informacja o wysłaniu przez kapitułę katedralną w Poznaniu 10 IX kanonika do króla do Torunia (ACap I 602). 8 IX i Toruń jako miejsce pobytu KJ ustalili polscy posłowie, wysłani do Bernarda Szumborskiego oraz szlachty i mieszczan pruskich, w sierpniu 1466 – chodziło o rozmowy pokojowe (Dł XII/2 s. 146). W Toruniu 8 IX był m.in. arcybiskup gnieźnieński i prymas Jan Gruszczyński (AAGn ACC A 2 k. 3, 15).

¹⁰⁷⁷ W jednym z listów, nieznanego autora, znajduje się informacja o planowanym na 8 IX zjeździe (*dieta*) w Toruniu KJ z wielkim mistrzem.

¹⁰⁷⁸ Błędnie *f. 4 ante*, zamiast (jak w or.) *f. 4 ipso die s. Lamperti*, 1466 (17 IX).

33 s. 42 = Inv s. 288 = DzPozn I 2000 = IA 3822 = TN XX 32; [po 28 IX]: Dł XII/2 s. 155; 3 X: CE I/2 210; 11 X: or.AGAD 620 = KrD s. 109¹⁰⁷⁹ = DzPozn I 2001; 15 X: or.AGAD 736 = KrD s. 109 = Inv s. 288 = DzPozn I 2002 = TN XX 41 = BOZ 33 s. 42; 19 X: <[drugi] pokój toruński [dok. strony polskiej¹⁰⁸⁰] > [dok. wstępny] or.Berlin-Dahlem GStA PK, XX. HASTA Kbg., PU, Schbl. 68 nr 7¹⁰⁸¹ = [dok. główny] or.AGAD 1140 = Weise 403 = Grzeg s. 166–219 = Nowak s. 85–110 [tu pełna informacja o kolejnych wydaniach i publikacjach fot.] – Dł XII/2 s. 163–164 – bdd. MPH NS VI/1 s. 138 (19) [Rocznik poznański II] – MPH III s. 214 [Rocznik Chotelskiego] – MPH IV s. 41¹⁰⁸² [Annales Golubienses] – MPH V s. 458 [Kalendarz płocki] – SRPr III s. 705–706 [Trzecia kontynuacja Starszej kroniki mistrzów] – SRPr IV s. 443 [Brambeck] – SRPr IV s. 492 [Stegmann] – SRPr IV s. 636–637 [Lindau] – SRPr IV s. 670–671 [Detmar] – SRPr IV s. 729 [Weinreich] – SRPr V s. 141–142 [Waldau] – 15 X [!] SRSil I s. 330–331 [Katalog opatów żagańskich] – SRSil XII s. 82 [Kronika Rosicza] – bdd. SRSil IX 341 [Poitische Correspondenz], CDRP I s. 175 nr 124 = Inv s. 91 = JH II 3122 = IA 3827 = Wesie II 405 = TN XX 34 – bdd. Dł XII/2 s. 169¹⁰⁸³, AStP V 72 = Weise 404 = JH II 3123 = IA 3830; 20 X: Weise 406 = JH II 3124, or.pap.AGAD 5091 = Inv s. 206¹⁰⁸⁴ = TN XX 37 = KM 5/A 6 = BOZ 31 s. 300–301, 568; 17–19 X: AStP V s. 195–196¹⁰⁸⁵; 21 X: KrD s. 109 = Inv s. 288 = TN XX 38 = BOZ 33 s. 43, or.AGAD 708 = StWzory 60 = KrD s. 109 = Inv s. 288 = TN XX 49 = BOZ 33 s. 83 + podobizna StWzory 60; 23 X: ML IVB 9 k. 245, <in conv.> Inv s. 91 = JH II 3126 = JH I 16063 = Weise 407; 24 X:

¹⁰⁷⁹ Błędnie 21 X.

¹⁰⁸⁰ Dokumenty Zakonu: oryginały AGAD 114, 1143 (fot. BisTrz s. 705, 707), 1144, 1145. Pokój toruński opisywany był szeroko w źródłach kronikarskich i korespondencji. Większości tu nie wymieniam. Temat omówiony w literaturze. Zob. zwłaszcza K. Pieradzka, Traktat toruński 1466 roku w obcych relacjach kronikarskich i pierwsze starania kurii rzymskiej o jego zatwierdzenie, „Małopolskie Studia Historyczne” 9, 1966, s. 3/4 (34–35), s. 3–17.

¹⁰⁸¹ Są – jak wiadomo – dwa oryginalne dokumenty traktatu toruńskiego, wystawione przez stronę polską: pierwszy jest dok. wstępnym (wydał m.in. Weise), drugi – przechowany w AGAD (wydał m.in. Grzeg) – który jest ostatecznym, pełnym dok. pokojowym, którego treść potwierdzili przedstawiciele stanów polskich i Zakonu oraz legat papieski 7 VIII 1467 na zjeździe w Elblągu (Grzeg s. 100).

¹⁰⁸² Pod datą 18 X.

¹⁰⁸³ Pisał, że KJ obdarował wielkiego mistrza sumą 15000 florenów. W dok. zaś wpisano zobowiązanie KJ do wypłaty tej sumy, o co wielki mistrz potem musiał się dopominać, jak pisał Długosz pod 1467 (Dł XII/2 s. 202).

¹⁰⁸⁴ *Ante festum Undecim Millium Virginum*, 1446.

¹⁰⁸⁵ Reces z obrad zjazdu toruńskiego: opis zaprzysiężenia i podpisania pokoju pod datą 17 X, a 19 X odprawiono nabożeństwo w kościele NMPanny.

- or.AGAD 741 = KrD s. 109 = bdd. Inv s. 326 = TN XX 40 = BOZ 33 s. 189, or.APGd 300 D/2 86 = kop.APGd 300 D/2 85 = Thunert 1 = CE I/2 s. 360 = CE III 103, bdd. Inv s. 259 = TN XX 48 = BOZ 32 s. 347, 819; 25 X: or.AGAD 740 = KrD s. 109 = bdd. Inv s. 287 = DzPozn I 2003 = TN XX 39 = BOZ 33 s. 43, KopReg s. 124 nr 198; 26 X: or.pap.APWr Dokumenty m. Wrocławia [sygn. jest data dok.] = KatWr 43, MS III 174 = MS IIS 186, JH II 3128 = TN XX 46 = Inv s. 90¹⁰⁸⁶; 27 X: JH II 3127 = bdd. Inv s. 92 = bdd. IA 3842 = TN XX 45; 28 X: or.BCz 562 = DocBg s. 9–10 = SzybSzar s. 469–471 = KatBCz I 614, JH II 3129, <wyjazd do Nieszawy> Dł XII/2 s. 172)
- Nieszawa Stara [zamek Dybów] 29 X (bdd.: <przyjazd z Torunia> Dł XII/2 s. 172; 29 X: or.pap.APGd 300 D/2 87 = SRPr IV s. 636, przyp. 2 [Lindau]; bdd.: <wyjazd do Raciąża [tj. Raciążka]> Dł XII/2 s. 172)
- Raciążek (zwany tu Raciążem) [po 29] X (bdd.: <przyjazd z Nieszawy, wyjazd do Wiskitek> Dł XII/2 s. 172)
- Duninów [Nowy Duninów, Stary Duninów, Duninów Duży] 1 XI (or.AGAD 725 = KrD s. 109 = bmw. i bdd. Inv s. 90 = bmw. i bdd. IA 3843 = TN XX 50)
- Giżyce 4 XI (or.AGAD 436 = SzybKaz s. 16–17 = KrD s. 109–110¹⁰⁸⁷ = Inv s. 335 = TN XX 51)
- Wiskitki 5 XI (bdd.: <przyjazd z Raciąża [tj. Raciążka] i odległych wsi> Dł XII/2 s. 172; 5 XI: BOZ 33 s. 732)
- Grodziec [Grójec] 7 XI (or.AGAD 903 = KrD s. 110 = bdd. Inv s. 338)
- Kozienice 8 XI – 29 I 1467 [z przerwą na wyjazd do Nowego Korczyna 29 XI] (8 XI – 29 I 1467: <przyjazd z Wiskitek i odległych wsi, niekiedy poluje> Dł XII/2 s. 172¹⁰⁸⁸; 10 XI: kop.AKapSand [perg. bez sygn.] = Kiryk 376; 13 XI: BOZ 32 s. 347–348, 695; 17 XI: ML IVB 9 k. 24v; 19 XI: MS II 554 = MS IIS 83 = BOZ 32 s. 348, 455–456, 748, 945; 21 XI: BOZ 32 s. 349, 695; 4 XII: or.pap.AAPń D 9¹⁰⁸⁹; 11 XII: MS IV 13021 = MS IVS 1001; 13 XII: kop.Bit A 271 = KatNiew 286 = MS IV 22434¹⁰⁹⁰ = MS IVS 1000; 19 XII: BOZ 31 s. 528; 22 XII: or.AGAD 607 = KrD s. 110 = Inv s. 287 = TN XX 55 = BOZ 33 s. 83; 23 XII: Mosbach s. 110 = IA 3838; 25 XII: <Boże Narodzenie> Dł XII/2 s. 178)

¹⁰⁸⁶ *Ante ss. Simonis et Judae*, 1466.

¹⁰⁸⁷ Błędnie 7 XI.

¹⁰⁸⁸ Nieściśle 8 XI niedziela. 8 XI w tym roku przypadał w sobotę.

¹⁰⁸⁹ Dok słabo czytelny, widać tylko datę roczną (list KJ do cesarza Fryderyka). Datę dzienną wymienia inwentarz archiwalny, w którym można przeczytać, że odczytu daty dokonano pod lampą kwarcową.

¹⁰⁹⁰ W obu rejestrach w MS (za MK 71 k. 276v–277) pod datą 18 X 1464, ze względu na błędny wpis w MK: *die sabbato s. Lucae* (zamiast *s. Lucie*).

Nowy Korczyn 29 XI (or.AGAD 634¹⁰⁹¹ = KrD s. 110 = DzPozn I 2004 = TN XX 54 = BOZ 33 s. 43)

1467

Kozienice [cd.] do 29 I (1 I: ML IVB 9 k. 25; 1/2 I: <koło północy narodziny królewicza Zygmunta> Dł XII/2 s. 178 – WdGen s. 76 [pozostałe źródła]; 3 I: or.BJag 65 = KatBJag 196 = bdd. LustrKraK 1564/1 s. 44 = LustrKraK 1564/2 s. 148 nr 149 = LustrKraK 1659–1664/2 s. 375 = LustrKraK 1659–1664/3 178 = KM 5/A 672; 6 I: ML IVB 9 k. 50v, BUWarsz rps 27 s. 41–43; 7 I: or.AGAD 6679 = PrzŁęcz s. 9–11 = KM 5/A 673 + fot. PrzŁęcz s. 8; 10 I: ML IVB 17 k. 235–235v; 21 I: CDBr III/1 285, WiśnOpat s. 514–516 = KM 5/A 674; 27 I: MS IV 5592 = MS IVS 1003, BOZ 32 s. 349–350, 695, BOZ 32 s. 350, 696; 29 I: Dł XII/2 s. 178¹⁰⁹² = JawItin s. 12; bdd.: <wyjazd na Litwę> Dł XII/2 s. 178, LustrWlkp 1564/2 s. 144, 282 i przyp. 62)

Litwa [po 29 I] zima (Dł XII/2 s. 182)

Troki 22–24 II [1467?] (22 II [1467?] zob. Troki 22 II [1452?, 1467?, 1482?]; 22 i 24 II [1467?] zob. Troki 22 i 24 II [1452 lub 1467])

Wilno 28 II – 11 III [1467?] (28 II [1467?] zob. Wilno 28 II [1452 lub 1467]; 4 i 11 III [1467?] zob. Wilno 4 i 11 [15?] III [1452?, 1467?, 1482?]; 7 III [1467?] zob. Wilno 7 III [1452 lub 1467])

Troki 12 III (MLM 3 k. 35¹⁰⁹³ = ML 191A s. 159 = DokMJust s. 33 nr 6 = LMetr III s. 44 = JawItin s. 12¹⁰⁹⁴, 15¹⁰⁹⁵)

Wilno 3 IV [1467 lub 1482] (MLM 3 k. 7v¹⁰⁹⁶ = ML 191A s. 124 = DokMJust s. 7 nr 8¹⁰⁹⁷ = LMetr III s. 24 = JawItin s. 12, 15¹⁰⁹⁸)

¹⁰⁹¹ W or. *sabbatho ipso die festi s. Andree*. W 1466 dzień św. Andrzeja przypadał w niedzielę. KrD błędnie 30 XI.

¹⁰⁹² *F. 5 ante Purificacionis Marie* (29 I). Dłpol 12/3 s. 187, pomyłkowo: piątek.

¹⁰⁹³ Ind. 15 (1452, 1467, 1482). Dok. z 1467: wspomn. Michał Kieżgajłowicz wojewoda wileński (1459 – zm. 1476: ULit I 1100). Natomiast wspomn. Mikołaj Niemrowicz namiestnik smoleński, lubucki i mceński znany tylko z tego dok. (ULit IV 38).

¹⁰⁹⁴ Dopuszczał też 1452.

¹⁰⁹⁵ Troki, 12 III 1482 (według MLM 3 k. 35).

¹⁰⁹⁶ Ind. 15 (1452, 1467, 1482). Dok. z 1467 lub 1482: wspomn. podkomorzy gospodarski Rymko (wydawcy UDR XI 1153, na podstawie tego dok., przyjęli, że pełnił urząd w 1467). Jego poprzednik na urzędzie znany 1449–1453 (Olechno Sudymuntowicz). Ponieważ nie występowała podwójna obsada urzędu, dlatego odrzucam 1452. Zgodny z itinerarium też 1482, bo następca Rymka na urzędzie pojawił się dopiero w 1488 (UDR XI 1154).

¹⁰⁹⁷ DokMJust s. XI, pod datą 3 IV 1452, co kwestionuję w świetle znanej obsady urzędu podkomorzego gospodarskiego (zob. przyp. poprzedni).

¹⁰⁹⁸ Dopuszczał 1450, 1467 i 1482. Pomyłkowo przywołał MLM 3 k. 2v, zamiast k. 7v.

bmw. 6 IV [1467?] zob. bmw. 6 IV [1452?, 1467?, 1482?]
 Grodno 19–20 IV (19 IV: MLM 3 k. 6¹⁰⁹⁹ = DokMJust s. 6 nr 1¹¹⁰⁰ = LMetr III s. 23 = JawItin s. 12; 20 IV: or.BN rps akc. 5139/1 [perg. w rękopisie] = PrzPozn 33, 1862, s. 66 = Paravicini s. 369–375 nr 1 = JawInw s. 12 + fot. <http://www.genealogia.okiem.pl/foto2>)
 Drohiczyn [po 20] IV (<powrót z Litwy, wyjazd do Radomia> Dł XII/2 s. 182)
 Radom [po 20] IV (<przyjazd z Drohiczyzna, wyjazd do Piotrkowa> Dł XII/2 s. 182)
 Piotrków¹¹⁰¹ 3–25 V (3 V: <dieta, conv. trwa 17 dni> Dł XII/2 s. 182–187; 6 V: <in conv. gen.> or.AGAD 1038 = Inv s. 338 = TN XX 63 = BOZ 33 s. 337–338; 10 V: <in conv. gen.> BKórnrps 1591 k. 84–85 = bdd. <http://www.bkpan.poznan.pl>; 10–19 V: <reces> AStP V 75 = Thunert s. 24–36 nr 6; 13 V: <in conv. gen.> AGZ IX 69 = MorSąd s. 240–241, <in conv. gen.> AGZ IX 70 = MorSąd s. 239–240, <in conv. gen.> AKKw Liber privilegiorum 1 k. 49v–51¹¹⁰² = KM 5/A 680; 14 V: <in conv. gen.> or.ADWł 329 = LibrDok III s. 247–250 nr 19 = bmw. i bdd. MonWł XXV 1015 = LibrDok II s. 35 nr 329 = LibrInw I/1 s. 182–183 dok. 329, Str III s. 71 nr 15; 16 V: <in conv. gen.> kop.APGd Klasztor Cystersów w Oliwie 940/413 k. 181–182, 182v–184¹¹⁰³ = bdd. MPH VI s. 369 [Annales Olivenses] = MS III 2384 = MS IIIS 187, <in conv. gen.> MS I 644, <in conv. gen.> or.BCz 565 = KatBCz I 615 = KM 5/A 681; 17 V: <in conv. gen.> BOZ 33 s. 337–338 = Inv s. 338; 18 V: LustrPr 1624 s. 244; 19 V: or.AGAD 1140¹¹⁰⁴ = Grzeg 170–219, <in conv. gen.> or.AGAD 4742 = Inv s. 259¹¹⁰⁵ = ProchMat 171 = PtaszOpis

¹⁰⁹⁹ Ind. 15 (1452, 1467, 1482). Dok. z 1467: wspomn. Michał Kieżgajłowicz wojewoda wileński (1459–1476: ULit I 1100) i kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 210).

¹¹⁰⁰ DokMJust s. XII, pomyłkowo 19 III 1467.

¹¹⁰¹ Zjazd zwołano na 3 V. Zob. przykładowo APGd Klasztor Cystersów w Oliwie 940/413 k. 182: *in conv. gen. in Pyotrzkow pro dominica Rogationum* (3 V) *instituta celebrata* [...], 1467. Także Długosz w październiku 1466 informował o przyszłym zjeździe (*dieta*) w Piotrkowie, wyznaczonym na początek maja przyszłego roku (Dł XII/2 s. 172). W Piotrkowie 4 V był biskup poznański Andrzej Bniński (AAPñ AE II k. 191), a 9 V arcybiskup gnieźnieński i prymas Jan Gruszczyński (or.APPñ Kl. Obra A 24 = kop.APPñ Kl. Obra B 3 s. 224–225).

¹¹⁰² Dł XII/2 s. 183–184, pisał o wypłaceniu żołnierzom najemnym żołdu, co potwierdza przywołany tu dok. z 13 V o sprzedaniu przez KJ czynszu rocznego 16 grzywien wikariuszom wieczystym katedry krakowskiej za sumę główną 700 grzywien, na opłacenie zaciężnych służących w Prusach.

¹¹⁰³ Dok. wpisany dwukrotnie, po raz drugi w trans. króla Aleksandra z 1505.

¹¹⁰⁴ Dok. drugiego pokoju toruńskiego z 1466 potwierdzony, spisany i sigillowany przez polskich gwarantów 19 V 1467.

¹¹⁰⁵ Błędnie Kraków jako miejsce wystawienia dok.

s. 231 nr 165 = TN XX 65 = BOZ 32 s. 350–351, 696, <in conv. gen.> or.BCz 564 = KatBCz I 616; 20 V: <in conv. gen.> or.BPANKw 69 = BCz rps 3346/IV k. 5–8v = MS V 5564 = DziwKat I 103 = CzubekKat Dod. 69 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 20 nr 173, s. 30 nr 317; 22 V: <in conv. gen.> or.BJag 450 = KatBJag 450, <in conv. gen.> KGZ Kalisz G 36 k. 83 = KTyn II 248 = KTyn I przy nr 2 = KW II przy nr 712; 25 V: <wyjazd przez Przedbórz i Chęciny do Nowego Korczyna> Dł XII/2 s. 188¹¹⁰⁶; bdd.: AJG rps 1256 s. 17, 23, rps 1257 s. 19–20, rps 2449 s. 85–89 = LustrKraK 1789 s. 646 nr 16)

Przedbórz 25 V (bdd.: <przyjazd z Piotrkowa> Dł XII/2 s. 188; 25 V: PaprH s. 192 = WiśnKon s. 207; bdd.: <wyjazd do Chęciny> Dł XII/2 s. 188)

Chęciny [po 25] V (<przyjazd z Przedborza> Dł XII/2 s. 188)

Nowy Korczyn 27 V – 10 VI (27 V: <przyjazd> Dł XII/2 s. 188; 2 VI: AGZ VII 58 = IA 3881, AGZ I s. 11–14 nr 10 = AGZ X 130 = MS V 7191 = LustrRus 1661–1665/2 s. 152; 2 VI: ML IVB 9 k. 50v–51; 4 VI: BJag rps 6 s. 140 = MK 98 k. 237–237v = KM 5/A 684, AGZ VIII 97 = „Przyjaciel Chrześcijańskiej Prawdy” 1, Przemyśl 1833, z. 3, s. 105–106¹¹⁰⁷ = AGZ VII s. 31¹¹⁰⁸; 10 VI: <po 15 dniach pobytu wyjazd do Niepołomic> Dł XII/2 s. 188)

Niepołomice [po 10] VI (bdd.: <przyjazd z Nowego Korczyna, wyjazd do Krakowa> Dł XII/2 s. 188–189)

Kraków¹¹⁰⁹ 27 VI – 1 X (27 VI: <przyjazd z Niepołomic na trzy miesiące> Dł XII/2 s. 188¹¹¹⁰, 189, 195; 2 VII: Dł XII/2 s. 189; 8 VII: MS V 543; 9 VII: BOZ 30 s. 454; 17 VII: <sąd ndw.> SPPP II przed nr 3872 (XLI.421); 23 VII: or.AGAD 2612 = PułOp s. 148 nr 177¹¹¹¹ = KM

¹¹⁰⁶ Pisał, że KJ wyjechał z Piotrkowa 18 V w poniedziałek po Świętej Trójcy. Poniedziałek po tym święcie przypadał w tym roku 25 V.

¹¹⁰⁷ W tłumaczeniu na język polski, z błędnie przetłumaczoną datą: czwartek po oktawie Bożego Ciała. W AGZ VIII 97 – według or. – f. 5 in octava Corporis Christi.

¹¹⁰⁸ Według poprzednio cytowanego reg. w „Przyjacielu Chrześcijańskiej Prawdy”, co spowodowało podanie błędnej daty 11 VI 1467.

¹¹⁰⁹ Na majowym zjeździe w Piotrkowie wyznaczono terminy zjazdów partykularnych w Kole (25 VII) i w Nowym Korczynie (10 VIII), na które miał przybyć KJ (do Koła nie przyjechał). Po raz kolejny o zjeździe w Nowym Korczynie, tym razem generalnym (conv. gen.), pisał Długosz w sierpniu 1467 informując, że z powodu zarazy zjazd przeniesiono do Krakowa (Dł XII/2 s. 191).

¹¹¹⁰ Napisał, że KJ wjechał do Krakowa 24 VI w sobotę przed dniem Piotra i Pawła. Święto to przypadało w poniedziałek 29 VI, a sobota przed tym świętem – 27 VI. Nieco dalej powtórzył informację, ale już pod datą poprawną: 27 VI sobota przed Piotrem i Pawłem (Dł XII/2 s. 189).

¹¹¹¹ Pod datą 21 (?) VII 1467.

5/A 698; 25 VII: or.AGAD 133¹¹¹² = KP IV 71, or.AGAD 132¹¹¹³ = KP IV 67, or.AGAD 134¹¹¹⁴ = KP IV 72; 26 VII: TN XX 72 = bdd. Inv s. 208 = KM 5/A 700, or.AGAD 5094 = BOZ 31 s. 301, 528–529; 27 VII: <śąd ndw. w obecności KJ> SPPP II 3873; 29 VII: MS V 8483; 1 VIII: Dł XII/2 s. 190; 3 VIII: SPPP II 3874–3875¹¹¹⁵; 7 VIII: or.pap. Brat fasc. IV 336 = SrokaDok II 221; 10 VIII: BOZ 33 s. 733, BOZ 33 s. 789; [po 10] VIII: Inv s. 390¹¹¹⁶ = IA 3894; 11 VIII: BOZ 33 s. 734; 12 VIII: BOZ 33 s. 734–735, BOZ 33 s. 735, JH II 3243 = TN XX 73 = BOZ 33 s. 742; 13 VIII: <rozpoczyna się *conv. gen.*> Dł XII/2 s. 191, [dwa dokumenty] BOZ 33 s. 734; 14 VIII: BOZ 33 s. 736, or.AGAD 1286 = BOZ 33 s. 736; po 15 VIII: BOZ 32 s. 938, 981¹¹¹⁷; 16 VIII: BOZ 33 s. 736, [dwa dokumenty] BOZ 33 s. 737; 17 VIII: <śąd ndw.> SPPP II przed nr 3877 (435); 20 VIII: or.APŁódź Zbiór dyplomów z lat 1331–1936 sygn. 61, dawniej V–18/61 = KatFotUJ 2549 = bmw. i bez daty LB I s. 275; 23 VIII: MK 23 s. 846–846v¹¹¹⁸ = MS IV 966 = MS IVS 1004; 24 VIII: ML IVB 17 k. 61v–62; 28 VIII: Dł XII/2 s. 191; 1 IX: BOZ 32 s. 351–352, 696–697, or.AGAD 6681 = KM 5/A 707; 4 IX: CE I/2 przy nr 212¹¹¹⁹ = BPANKw rps 8844/III s. 4–5 nr 2 = BOss rps 601 k. 340–340v = KętrzOss I s. 79 nr 46, BOZ 32 s. 352–353, 697; 5 IX: kop.APWr Dokumenty m. Wrocławia [sygn. jest data dok.] = Mosbach s. 110 = IA 3896 = KatWr 44 = StListy 2; 7 IX: MK 98 k. 165v–166 = KM 5/A bez nr; 12 IX: BCz rps 1427 s. 298–300 = PrOśw s. 242–243 nr 4; 14 IX: BOZ 33 s. 738; 15 IX: BOZ 33 s. 738–739; 16 IX: or.AGAD 7331 = Inv s. 259¹¹²⁰ = BOZ 32 s. 353, 819; 17 IX: oryginały AKKw 513 (471A)¹¹²¹, 514 (471B) = Liber privilegiorum 1 k. 50 = KGZ

¹¹¹² Dok. Konrada księcia oleśnickiego i kozielskiego oraz jego żony Małgorzaty, którzy zawarli z KJ układ dotyczący spłaty należnych im od króla sum.

¹¹¹³ Dok. księcia Konrada oleśnickiego i kozielskiego oraz jego żony, którzy pokwitowali odbiór 3000 florenów od KJ.

¹¹¹⁴ Dok. pełnomocników księcia Konrada i Małgorzaty, poświadczających odbiór 3000 florenów.

¹¹¹⁵ Nie jest pewna obecność KJ. W obu sprawach KJ występował jako powód: w pierwszej sprawie pozwał Jakuba Trzecieskiego, a w drugiej kilku dziedziców o niepłacenie podatków królewskich.

¹¹¹⁶ *Post festum s. Laurentii*. Za Inv reg. z tą datą w IA.

¹¹¹⁷ W obu streszczeniach *post Assumptionis [Marie]*, 1467, Kraków.

¹¹¹⁸ *Sabbato in vigilia Bartholomei*, 1467. Wigilia św. Bartłomieja w 1467 przypadła nie w sobotę, lecz w niedzielę 23 VIII. W MS: 22 VIII.

¹¹¹⁹ Wzm. o dok. KJ zawarta w dok. jego poręczycieli.

¹¹²⁰ *Post festum Sancte Crucis*.

¹¹²¹ Or. 513 różni się od perg. 514 brakiem wzm. o jarmarkach i pominięciem jednego świadka, Michała Lasockiego.

Kraków Z 38 s. 2076–2081 = BJag rps 8059/IV k. 109 = TN XX 78 = KM 5/A 711; 19 IX: BOZ 33 s. 739; 20 IX: or.AKKw 508 = AKKw Liber privilegiorum 1 k. 87 = KM 5/A 712; 23 IX: BJag rps 6 s. 140–141¹¹²² = MK 98 k. 239–239v; 24 IX: or.AGAD 679 = Inv s. 92¹¹²³ = TN XX 60, KM 5/A bez nr; 25 IX: BOZ 33 s. 744, ML IVB 9 k. 181–181v; 26 IX: BOZ 33 s. 742, LustrPr 1624 s. 245; 27 IX: or.AGAD 699 = Inv s. 288¹¹²⁴ = TN XX 74 = BOZ 33 s. 84; 28 IX: or.AGAD 710 = TN XX 75, MK 98 k. 14–14v nr 10 = KM 5/A bez nr, kop.APGd 300 D/2 96 s. 1¹¹²⁵, MS IV 22050 = MS IVS 1005; 30 IX: or.AAGn Gniezno 489 = DzPozn II s. 168 nr 1237, TN XX 76 = KM 5/A 715, ADKce Kopiarz wiślicki k. 104v–105v = KumWiśl 26 = KM 5/A 716, BOZ 32 s. 44–45, 353–354, 697, or.AGAD 1330 = BOZ 33 s. 744; 1 X: BOZ 33 s. 745, BOZ 33 s. 745–746, or.AGAD 4882 = ProchMat 172 = PtaszOpis s. 251 nr 306 = KM 5/M 40, <wyjazd na Litwę> Dł XII/2 s. 195)

bmw. 21 IX (or.AGAD 1332 = BOZ 33 s. 740)

Proszowice 2 X (MK 98 k. 14v nr 11 = KM 5/A bez nr)

Osiek 4 X (ML IVB 9 k. 245–245v)

Zemborzyce 7 X (BOZ 32 s. 354, 698)

Branice [może Branica koło Parczewa?] 9 X (BOZ 33 s. 746 = JawItin s. 12)

Litwa [po 9] X (<przyjazd z Krakowa, pobyt jesienią, zimą i na początku wiosny, przyjmuje poselstwa, poluje> Dł XII/2 s. 195, 204, 206 = JawItin s. 12)

Grodno 31 X (or.AYL = AGZ II 111 = KatLw 226 = JawItin s. 12)

Wilno 25 XII i dni następne (<dni Bożego Narodzenia>: Dł XII/2 s. 206 = JawItin s. 12)

1468

Troki po 2 II, 28 II (po 2 II: Zakony I/2–3 s. 171¹¹²⁶; 28 II: or.pap.APGd 300 D/2 91 = JawItin s. 12; bdd.: Vit 195¹¹²⁷)

¹¹²² W obu kopiach *f. 4 proxima post s. Mathie Ap.*, 1467, Kraków (25 II). W tym czasie KJ był na Litwie, najpewniej pomyłkowo wpisano *Mathie*, zamiast *Matthei*.

¹¹²³ Błędnie *ante festum s. Mathei*, 1467, zamiast *f. 5 proxima post festum Mathei Ev.* (jak w or.).

¹¹²⁴ Pomyłkowo pod datą roczną 1466.

¹¹²⁵ *F. 2 ipso die Wenceslai*, 1467. Czapl s. 178, rozwiązał datę na 4 III – niesłusznie przyjął dzień Przeniesienia (Translacio, 4 III): w marcu KJ był na Litwie.

¹¹²⁶ Zapiska kronikarska w jednej z księzek, dokonana ręką Celestyna z Poznania, który jako socjusz Andrzeja Reya, pierwszego Polaka na stanowisku gwardiana konwentu poznańskiego, brał udział w 1468 w objęciu nowej fundacji wileńskiej z rąk KJ (Zakony I/2–3 s. 171).

¹¹²⁷ Kupcy gdańscy pisali 9 II 1468 do kupców niemieckich w Kownie, że KJ w liście do rajców Gdańska żądał, by przywieziono mu do Wielkiego Postu (czyli do 1 III) do Trok

- Wilno 28 II – 1 III (<zapusty> [28 II – 1 III]: Dł XII/2 s. 207; 29 III: <ogłosza Sudiebnik [zbiór praw sądowych dla Litwy] <s knjaz'mi i s pany radoju> DanSt s. 48–53 = ZbLit s. 36–54 = ChPr II s. 39–50 = ZakAkty 2 = AktyZapRos 67 = ChSSSR s. 666–669 nr 121 = IA 4634¹¹²⁸, 3942 = BalCorpus s. 352 nr 347)
- Troki 7–8 III (7 III: BOZ 32 s. 355–356, 698; 8 III: BOZ 32 s. 45, 356, 699 = JawItin s. 12; bdd.: <wyjazd z Litwy do Sandomierza> Dł XII/2 s. 207)
- Bielsk [Podlaski] 21 III (ArchSang III 16¹¹²⁹ = JawItin s. 12)
- Lublin 31 III (LustrLub 1661 s. 25, s. 154 nr 33¹¹³⁰)
- Sandomierz 3 IV i n. (3 IV i dni następne: <przyjazd z Litwy na kilka dni> Dł XII/2 s. 207; bdd.: <wyjazd zwykłymi drogami do Nowego Korczyna> Dł XII/2 s. 207)
- Nowy Korczyn 10 IV (<Niedziela Palmowa, przyjazd z Sandomierza> Dł XII/2 s. 208; bdd.: <wyjazd do Krakowa> Dł XII/2 s. 208)
- Kraków¹¹³¹ 13 IV – 27 VI (13 IV: <przyjazd z Nowego Korczyna> Dł XII/2 s. 208; [po 13] IV: Dł XII/2 s. 218¹¹³²; 14 IV: Dł XII/2 s. 208; 17 IV i n.: <dni Wielkiejnocy, pobyt 10 tygodni> Dł XII/2 s. 208–209; 26 IV: or.AGAD 1402 = Inv s. 208; 27 IV: <sąd ndw.> SPPP II po nr 3903 (XLI.441)¹¹³³, or.AUJag 181 = CUJ II 221 = KaczmUJ 181; 27 lub 28 IV: <narodziny królewicza Fryderyka> Dł XII/2 s. 210¹¹³⁴ – WdGen s. 84 [pozostałe źródła]; 2 V: or.pap.ANarKw ADzied 2 = BCz rps 238 k. 148b nr 66 = CE III 111 = GołDz s. 330 = IA 3950 = TN XX 81; 8 V: <chrzest królewicza Fryderyka w katedrze krakowskiej> Dł XII/2 s. 211 – WdGen s. 66; 10 V: ACapCrac 140¹¹³⁵; 12 V: or.AGAD 678 = TN XX 82; 13 V: <in conv.> BPANKw rps 386 s. 187–189 = BujBiecz 52; 16 V: Dł XII/2

przywilej wielkiego księcia Witolda, który nadał kupcom gdańskim swobody handlowe w Kownie.

¹¹²⁸ Błędnie pod 1492. Pod tą datą też JawItin s. 20.

¹¹²⁹ Ind. I (1453, 1468, 1483). Dok. z 1468: wspomn. Miszko Wesztortowicz namiestnik słonimski (1464–1473: ULit I 343).

¹¹³⁰ Pomyłkowo Sandomierz, zamiast Lublin.

¹¹³¹ O odbywającym się w tym czasie zjeździe walnym (*conv. gen.*) informacja też 29 IV 1468 (ACap II 1316).

¹¹³² Nieściśle opisał audiencję u KJ biskupa Ołomuńca: pisał, że biskup przybył do Krakowa 8 IV we wtorek (8 IV = piątek!) i po trzech dniach spotkał się z KJ. Tymczasem biskup był w Krakowie dopiero 13 IV (m.in. F. Papée, Zabiegi o koronę czeską [1466–71], w: tegoż, Studia i szkice z czasów Kazimierza Jagiellończyka, Warszawa 1907, s. 87).

¹¹³³ Wpis znany z selektów A. Helcla – nie notuje żadnej rozpatrzonej przez sąd w tym dniu (środa po Niedzieli Przewodniej, św. Marka) sprawy.

¹¹³⁴ Pisał o czwartku 27 IV, ale 27 IV przypadał w tym roku w środę. U WdGen – 27 IV.

¹¹³⁵ Tego dnia kapituła katedralna krakowska wydelegowała swoich przedstawicieli do KJ – jak zapisano – przebywającego w Krakowie na zamku.

s. 211¹¹³⁶; 19 V: <*in conv. gen.*> AKKw Liber privilegiorum 1 k. 54–56 = AGZ IX 71 = MorSąd s. 242 = KM 5/A 736; 20 V: <śąd ndw.> SPPP II przed nr 3912 (XLI.456); 21 V: or.APPń Akta m. Zbąszyń I/1; 24 V: KTyn II 251 = bmw. i bez daty LB III s. 211; 25 V: BOZ 32 s. 356–357, 699–700; 27 V: or.AGAD 5095 = bmw. i bdd. Inv s. 302 = TN XX 84 = KM 5/A 737 = BOZ 31 s. 302–303, 529, SPPP VII 1338; 28 V: Borz s. 148–149 nr 1; 31 V: or.Bit A 82 = KatNiew 85, or.AYL = AGZ II 112 = AGZ X 131 = KatLw 227; 2 VI: or.AGAD 4938 = BJağ rps 5935/III s. 191–192 = ProchCod s. 88 nr 354 = Inv s. 231¹¹³⁷ = PtaszOpis s. 258 nr 354 = TN XX 83 = KM 5/A 740; 3 VI: or.AGAD 4939 = ProchCod s. 89 nr 355 = bdd. Inv s. 231 = PtaszOpis s. 258 nr 355 = TN XX 85 = KM 5/A 741; 4 VI: oryginałyASzcz 68–69 = BPANKw rps 7113 s. 19–20, dawniej s. 41–43; 6 VI: or.ANarKw ZbRus perg. 146 = Inv s. 259¹¹³⁸ = KatFotUJ 3358 = BOZ 32 s. 357–358, 699; 8 VI: <śąd ndw.> SPPP II przed nr 3913 (461); 9 VI: or.AGAD 5207 = bdd. Inv s. 390; 10 VI: or.BCz 567 = KatBCz I 619 = KM 5/A 743; 11 VI: <śąd ndw.> SPPP II przed nr 3914; 13 VI: <śąd ndw.> KGZ Kraków Z 17 s. 556 = Kurtyka s. 386, przyp. 948; 23 VI: kopieANarKw ZbDP 1248, 1249, 1258, 1260, 1263, 1268 = KmK 178 = MS IV 7445 = MS IVS 1009 = LustrKraK 1659–1664/2 s. 336 = LustrKraK 1659–1664/3 179 = PrKr I 440; 25 VI: <wyjazd do Wiślicy> Dł XII/2 s. 219; 27 VI: RiabMat 53)

Wiślica 28 VI – 1 VII (bdd.: <przyjazd z Krakowa, *dieta*> Dł XII/2 s. 219; 28 VI: or.APLn Dokumenty m. Lublina 19 = RiabMat 52 = bdd. KatŁopac 49 = KatLn I 21; 29 VI: or.APPrzem 875 sygn. TPN 3 = KatPrz I s. 49 nr 3 = bmw. i bez daty LustrRus 1661–1665/1 s. 23, przyp. 23 = LustrRus 1661–1665/1 s. 23, przyp. 21, <*in conv.*> or.ANarKw ZbDP 305 = KmK 466 = KatKętrz 305; 1 VII: <wyjazd do Chęciny> Dł XII/2 s. 219)

Chęciny [po 1] VII (<przyjazd z Wiślicy> Dł XII/2 s. 219)

Koło¹¹³⁹ 13–17 VII (13 VII: <przyjazd, *conv.* z Wielkopolanami> Dł XII/2 s. 219; 15 VII: or.ANarKw W 3 = CE III 114 = KatAKr s. 243 nr 3; 17 VII: or.AGAD 603 = Inv s. 321 = PtaszInw s. 109 = TN XX 88 = BOZ 33 s. 127–128, 121–122; bdd.: <wyjazd przez zwyczajowe miejsca do Bydgoszczy> Dł XII/2 s. 220)

¹¹³⁶ Pisał o audiencji posła czeskiego „*sexta decima*” (w innych autografach: *sedecima*). Dłpol 12/3 s. 221, pod datą 17 V (choć w odpowiednim przypisie [26] wydawcy Dłpol wyjaśniają, że do spotkania doszło 16 V).

¹¹³⁷ *Ante Pentecostes*.

¹¹³⁸ Błędnie *f. 3 Pentecostes* (7 VI), zamiast (jak w or.) *f. 2 Pentecostes* (6 VI).

¹¹³⁹ O odbywającym się zjeździe w Kole, m.in. z udziałem arcybiskupa gnieźnieńskiego i prymasa Jana Gruszczyńskiego, informacje też z 7–16 VII 1468 (ACap I 2004, 2006; ACap II 619).

- Bydgoszcz 2–3 VIII (bdd.: <przyjazd z Koła na kilka dni> Dł XII/2 s. 220; 2 VIII: KGZ Poznań G 57 k. 15v = GąsWlkp s. 183; 3 VIII: <wyjazd do Nowego> Dł XII/2 s. 220)
- Nowe [po 3] VIII (bdd.: <przyjazd z Bydgoszczy> Dł XII/2 s. 220; 23 VII [!]: TN XX 89¹¹⁴⁰ = bmw. i bdd. MonWl XIV 243 = bmw. i bdd. MonWl XXV 278 = LibrInw II/4 s. 63–64 dok. 226 = LibrInw II/5 s. 97 dok. 335 = LibrInw II/7 s. 74–75 dok. 215 = bmw. i bez daty MonWl XXIV s. 116 = bmw. i bdd. MonWl XXIV s. 119; bdd.: <wyjazd do Gniewu> Dł XII/2 s. 220)
- Gniew [po 3] VIII (<przyjazd z Nowego, wyjazd do Stargardu> Dł XII/2 s. 220)
- Stargard [Starogard Gdański, po 3] VIII (<przyjazd z Gniewu, wyjazd do Gdańska> Dł XII/2 s. 220)
- Gdańsk¹¹⁴¹ 10 VIII – 8 IX (10 VIII: MS I 645, <wjazd> SRPr V s. 443 [kontynuacja starszej kroniki gdańskiej] – SRPr IV s. 730 [Kronika gdańska Kaspra Weinreicha] – 25 VII [!] SRPr IV s. 671 [kontynuacja kroniki Detmara]; 11 VIII: <przyjazd ze Stargardu, pobyt 30 dni> Dł XII/2 s. 220; 11 VIII <przyjazd> – 8 IX: br. MPH VI s. 369¹¹⁴² [Annales Olivenses]; 24 VIII: <dieta [stanów pruskich]> Dł XII/2 s. 220; 24 VIII – 7 IX: <reces> Thunert s. 65–83 nr 13; 7 IX: HR II/6 107–108, <wyjazd> Thunert s. 83; 8 IX: <wyjazd do Malborka> Dł XII/2 s. 222)
- Malbork¹¹⁴³ 9–29 IX (9 IX: <przyjazd z Gdańska, *dieta, conv.* [stanów pruskich], pobyt prawie miesięczny> Dł XII/2 s. 222¹¹⁴⁴; 10 IX – 27 IX: <10 IX przyjazd, reces> Thunert s. 84–94 nr 14–15; 22 IX: LustrPr 1624 s. 245; 23 IX: or.AGAD 615 = KGZ Poznań G 8 s. 42, dawniej k. 21 = DzPozn I 2005 = TN XX 95 = BOZ 33 s. 43; 27 IX: or.pap. APGd 300 D/2 92 = Thunert 15; 28 IX: <wyjazd do Grudziądza drogą lądową> Dł XII/2 s. 224; 29 IX: kop.APGd 300 D/12 487 k. 3 = MoźCz s. 98)
- Grudziądz [po 29] IX (<przyjazd drogą lądową z Malborka, wyjazd do Torunia> Dł XII/2 s. 224)

¹¹⁴⁰ Dok. znany z kopiaruszy, w których zapisano „sobota przed św. Jakubem, 1468” (23 VII). Długosz pisał jednak o przejeździe KJ do Nowego z Bydgoszczy i taka trasa zgodna z logiką przejazdu.

¹¹⁴¹ Zjazd stanów Prus Królewskich w Gdańsku (18 VIII – 5 XI 1468) zwołany został przez KJ (JanChron s. 117).

¹¹⁴² W zapisce *eodem anno*. Poprzednia zapiska z 1470, następna z 1469.

¹¹⁴³ Zjazd stanów Prus Królewskich w Malborku odbył się 12–26 IX 1468 (JanChron s. 117, nie informowała o obecności KJ).

¹¹⁴⁴ Pisał, że KJ odbył dwa zjazdy: 24 VIII w Gdańsku i 4 IX w Malborku. Nieco dalej określił czas przyjazdu do Malborka na 9 IX (Dł XII/2 s. 222).

Toruń 30 IX (<przyjazd z Grudziądza, pobyt kilkudniowy, wyjazd przez ziemie kujawską i łęczycką do Piotrkowa> Dł XII/2 s. 224 – Thunert s. 81, przyp. 1)

Koło 5 X (<*in conv. part.*> KBR s. 372 nr 143¹¹⁴⁵)

Piotrków¹¹⁴⁶ 9–31 X (9 X: <przyjazd z ziem kujawskiej i łęczyckiej na *conv. gen.*> Dł XII/2 s. 224 – bdd. <*conv.*> SRSil VII s. 194 [Eschenloer] – bdd. <*conv.*> Eschenloer s. 736; 19 X: <*in conv. gen.*> or.APPń Akta m. Poznań D 198 = DokPozn CD; 20 X: BOZ 32 s. 880 = bdd. Inv s. 266; 21 X: <*in conv.*> AMKw AO 123 s. 1541–1554, <wyjazd [!] do Opoczna> Dł XII/2 s. 226; 22 X: <*in conv. gen.*> BJağ rps 6 s. 141 = MK 98 k. 237v–238 = KM 5/M 65–66; 26 X: or.AGAD 713 = Inv s. 268 = DzPozn I 2006 = BOZ 33 s. 43; 31 X: <*in conv. gen.*> oryginałyAAGn Trzemeszno 111–112¹¹⁴⁷ = MS I 646)

Opoczno [ok. 31] X (<przyjazd z Piotrkowa, wyjazd do Skrzynna> Dł XII/2 s. 226)

Skrzynno [ok. 31] X (<przyjazd z Opoczna> Dł XII/2 s. 226)

Radom 31 X (31 X: or.AGAD 680 = Inv s. 309¹¹⁴⁸ = TN XX 100 = KM 5/A 750; bdd.: <wyjazd do Jedlni> Dł XII/2 s. 226)

Jedlnia 14–27 XI (bdd.: <przyjazd z Radomia, ponad miesiąc poluje> Dł XII/2 s. 226; 14 XI: or.BŁopac 48 = APLn Liber privilegiorum 145 k. 33v–34v nr 242 = RiabMat 51 = LustrLub 1661 s. 105 = bmw. i bez daty LustrLub 1661 s. 106 = LustrLub 1661 s. 154 nr 31–32¹¹⁴⁹ = bdd. KatŁopac 48 = KatLn I 143, 206 = KM 5/A 752; 23 XI: BOZ 32 s. 358–359, 700; 25 XI: ML IVB 9 k. 25v; 27 XI: BOZ 32 s. 359–360, 700–701; bdd.: <wyjazd do Nowego Korczyna> Dł XII/2 s. 226)

[Nowa] Słupia¹¹⁵⁰ 4 XII (or.AGAD 1869 = KP III 222 = Gacki s. 215–217 = TN XX 101 = KM 5/M 69)

¹¹⁴⁵ Dok. królewski dla klasztoru w Paradyżu niezachowany, znany z reg. Według A. Gąsiorowskiego, Uchwały piotrkowskie i nowokorczyńskie roku 1468, CPH 20, 1968, z. 2, s. 68 i przyp. 11, datacja oraz treść dok. nie budzą wątpliwości, zgodny jest z itinerarium, a pobyt w Kole 5 X w pełni realny. Zjazd w Kole, 8 dni przed św. Michałem (22 IX), zapowiadano na poprzednim zjeździe kolskim w lipcu tego roku (Dł XII/2 s. 220).

¹¹⁴⁶ Zjazd generalny w Piotrkowie zapowiadano (bdd.) już w czerwcu tego roku (Dł XII/2 s. 219). Odbył się z udziałem m.in. arcybiskupa gnieźnieńskiego i prymasa Jana Gruszczyńskiego (AAGn ACC A 2 k. 40–42). Zob. też PawSejm s. 111–113, 121.

¹¹⁴⁷ W or. drugim (112) – lista świadków, której nie ma w or. 1 (111). W or. 2 *actum*, w or. 1 – *actum et datum*.

¹¹⁴⁸ *In vigilia Omnium Sanctorum*.

¹¹⁴⁹ Wydawcy umieścili reg. tego dok. dwukrotnie w wykazie dokumentów, najpierw (nr 31) pod datą 14 I, pisząc, że data jest prawdopodobnie błędna, ponownie z datą 21 I (nr 32).

¹¹⁵⁰ Długosz pisał o przejeździe z Radomia do Jedlni, potem o wyjeździe do klasztoru na Łysej Górze i wreszcie do Nowego Korczyna. Nie wspomniał o Słupi, ale logika przejazdu każe umiejscowić pobyt KJ w Słupi przed przyjazdem do klasztoru na Łysej Górze.

Łysa Góra klasztor [po 4] XII (<przyjazd z Jedlni> Dł XII/2 s. 227)
 Nowy Korczyn¹¹⁵¹ 8–25 XII (8 XII: <przyjazd z klasztoru na Łysej Górze na zjazd, *conv.*, ziemi krakowskiej i Rusi> Dł XII/2 s. 226–227; 10 XII: <*in conv.*> kop.ADom 281 = ADom rps Kr 2 s. 156–158 czyli k. 95–96 = AMKw AO 58 s. 125–126; 12 XII: or.BOss 1477 = WiśnMonSand I s. 51–52 = OssPoh 192 = KM 5/M 70; 19 XII: <*in conv.*> ML IVB 17 k. 31–31v, ML IVB 9 k. 166v, <*in conv.*> BOZ 32 s. 360, 701, BOZ 32 s. 45, 360–361, 701; 20 XII: <*in conv.*> BOZ 33 s. 746–747; 23 XII: <*conv.*> KGZ Konin G 1 k. 125 = GąsWlkp s. 183; 25 XII: <Boże Narodzenie, po świętach wyjazd do Niepołomic> Dł XII/2 s. 227–228¹¹⁵²)
 Niepołomice po 25 XII [do 5 I 1469?] (<przyjazd z Nowego Korczyna po Bożym Narodzeniu, poluje> Dł XII/2 s. 228)

1469

[Niepołomice (cd.) do 5 I? (<wyjazd do Krakowa> Dł XII/2 s. 228)]
 Kraków 5–29 I, do 5 II? (5 I: <przyjazd z Niepołomic na 3 tygodnie> Dł XII/2 s. 228, <przyjazd> SPPP II przed nr 3943¹¹⁵³; 6 I: KGZ Poznań Z 19 k. 7; 7 I: <sąd ndw.> SPPP II przed nr 3943 (XLI.462); 16 I: or.AGAD 1124 = KGZ Wschowa G 1 k. 56 = DokLubiń 277 = bdd. Inv s. 288–289 = WuSt s. 155 nr 29 (229) = MS IV 7227 = MS IVS 1011 = DzPozn I 2007 = TN XX 104 = BOZ 33 s. 44; 17 I: or.AGAD 5096 = MS IIIS 189 = TN XX 103 = BOZ 31 s. 303, 529; 18 I: KmK 179 = IA 3980; 24 I: <sąd ndw.> or.BOss 574 = AGZ VI 76 = OssPoh 193 = SPPP II 3951; 29 I: BJak rps 6 s. 141–142 = MK 98 k. 240–240v = KM 5/A 770, <wyjazd przez zwyczajowe miejsca do Przemysła> Dł XII/2 s. 229; 5 II: KGZ Kościan Z 15 k. 365¹¹⁵⁴)
 Przemysł 1 II?, 9–15 II (1 II: AGZ XVIII 80¹¹⁵⁵; 9 II: ML IVB 9 k. 178v–180 = MS V 6852 = ZDM VII przy nr 1976; 10, 11, 13 i 14 II: <sąd ndw.>

¹¹⁵¹ O zjeździe w Nowym Korczynie, zwołanym na 8 XII (1468), informacja też w dok. Jana arcybiskupa gnieźnieńskiego z 18 I 1469 (ACap II 621). O zjeździe informował także Długosz w październiku 1468 (Dł XII/2 s. 227).

¹¹⁵² Zaznaczył, że KJ zmienił plany, odłożył wyjazd do Krakowa na święta i spędził je w Nowym Korczynie.

¹¹⁵³ W nagłówku wpisano *sabbato post festum Epiphaniarum*, 1469 (7 I 1469) *alias pro tertia die post felicem ingressum eiusdem domini regis in Cracouiam*.

¹¹⁵⁴ Nie wiemy, czy jeszcze w czasie pobytu KJ w Krakowie, czy już po jego wyjeździe na Ruś, kancelaria wystawiła dok. inhibicyjny dla Jana Sepieńskiego dworzanina królewskiego, który w sprawach Królestwa pojechał do Prus i na Mazowsze.

¹¹⁵⁵ Jest to pozew sądowy wystawiony w imieniu KJ. Albo pozew, albo dok. poprzedni tu cytowany wyżej pod datą 5 II, Kraków (KGZ Kościan) wystawione zostały pod nieobecność KJ.

AGZ XVIII s. 3–5 nr III–VI; 12–14 II: <przyjazd z Krakowa przez zwyczajowe miejsca na zapusty, po zapustach wyjazd do Lwowa> Dł XII/2 s. 229; 14 II: AGZ XIX 127, <sąd ndw. w obecności KJ> AGZ XVII s. 3 nr XIV, 30–34; 15 II: kop. AGAD 9029 = AGZ VII 60 = CIP 50 = MS IV 9172 = MS IVS 1012 = IA 3982 = BalCorpus s. 339 nr 216)

Lwów [15 II] – 24 III (<po zapustach przyjazd z Przemyśla, pobyt w Wielkim Poście [15 II – 1 IV]> Dł XII/2 s. 229; 20 II: or. AGAD 1401 = Inv s. 289 = DzPozn I 2008 = TN XX 106 = KM 5/A 69, 771 = BOZ 33 s. 44; 24 II: ML IVB 17 k. 31v–32; 26 II: AGZ II s. 97 nr 57¹¹⁵⁶, s. 98 nr 57¹¹⁵⁷, s. 116 nr 66¹¹⁵⁸, BOZ 32 s. 220–221, 236, 239¹¹⁵⁹; 28 II: BOZ 32 s. 361, 701–702; 28 II oraz 2 III i 7 III: <sąd ndw.> AGZ XV s. 451–452 nr MCLXXVII, MCLXXVIII, MCLXXX, 3449, 3454, 3455; 1 III: ML IVB 9 k. 86–86v; 6 III: BOZ 32 s. 239¹¹⁶⁰, AMKw AE 1 k. 23v–24 = CrArt III 114; 8 III: kop. ANarKw ADzied extravag. 1 = AGZ IV 105 = Droh 6 = LustrRus 1661–1665/1 s. 140¹¹⁶¹, AGZ X 132; 10 III: BOZ 32 s. 394, wzm. AGAD 4747¹¹⁶² = ProchMat 183; 13 III: <sąd ndw.> AGZ VI 78 = BOZ 32 s. 363–365; 15 III: <sąd ndw.> AGZ VI 79 = BOZ 32 s. 362–363; 16 III: or. AGAD 5860 = wzmianki AGAD 5872, 5876¹¹⁶³,

¹¹⁵⁶ Wpis na oryginalnym dok. Władysława Jagiełły z 1433: informuje pod datą 27 II 1469 o rewizji nadań królewskich (na Rusi), przeprowadzanej we Lwowie przez podkanczlerzego Wojciecha z Żychlina w obecności KJ. Na większości dokumentów wpisy zawierają tylko imię podkanczlerzego: *Lectum per Albertum vicecancellarium*, lub były już w XIX w. mało czytelne, często wydawca odczytał tylko *Lectum per Albertum de Zichlin*, Lwów 1469 (zob. przykładowo BOZ 32 s. 591, 600, 640; AGZ II s. 7 nr 4, s. 23 nr 14, s. 52 nr 31, s. 53 nr 32, s. 73 nr 43, s. 86 nr 51, s. 88 nr 52; AGZ III s. 142 nr 71, s. 192 nr 100; AGZ IV s. 144 nr 79), lub tylko Wojciech z Żychlina, dalej data i miejsce nieczytelne (zob. przykładowo BOZ 32 s. 599, 601, 609, 628 i n.; AGZ II s. 8 nr 5, s. 14 nr 8, s. 31 nr 18, s. 75 nr 44, s. 185 nr 102; AGZ IV s. 60 nr 16).

¹¹⁵⁷ Zob. przyp. poprzedni.

¹¹⁵⁸ Pod tą datą dzienną, ale brak zwrotu *coram rege*.

¹¹⁵⁹ Wpisy w BOZ z formułą *Lectum per Albertum vicecancellarium*, nie informują o obecności KJ.

¹¹⁶⁰ Na dok. Władysława III z 28 VIII 1442 (zapisał Mikołajowi z Mikołajewa 30 grzywien) wpisano, że dok. okazano we Lwowie *coram [...] rege* 6 III 1469.

¹¹⁶¹ Z błędną datą *f. 5 ante dominicam Laetare*, 1409 (14 III). Wydawcy (LustrRus 1661–1665/1 s. 140 i przyp. 54) poprawiają na 14 III 1469. Zarówno w cytowanej tu kop. z ANarKw, jak i w kop. na którą powołują się AGZ i Droh (przechowywanej wówczas w Archiwum Miejskim w Drohobyczu) – *f. 4 ante Letare* (8 III).

¹¹⁶² Dok. KJ 6 VI 1472: na prośby Spytka z Jarosławia podkomorzego przemyskiego król odnowił Rafałowi (z Jarosławia) staroście lwowskiemu zapis 50 grzywien na Leżajsku i przynależnych wsiach z powodu utraty dokumentu KJ, wystawionego we Lwowie 10 III 1469.

¹¹⁶³ Ogólne wzmianki o potwierdzeniu przez królów Aleksandra (AGAD 5872) i Zygmunta I (AGAD 5876) przywilejów dla Ormian kamienieckich poprzednich królów, w tym KJ.

MS IV 7067 = MS IVS 1013 = bdd. LustrRus 1661–1665/2 s. 184–185; 17 III: MK 38 s. 120¹¹⁶⁴ = MS IV 4578 = MS IVS 1014 = ZDM VI przy nr 1593; 19 III: BOZ 32 s. 368–369, 706 = bdd. Inv s. 259; 24 III: AGZ X 133)

Gródek [Jagielloński] 24 III¹¹⁶⁵ (ML IVB 9 k. 366–366v)

Lwów 26 III – 11 IV (26 III: or.BOss 1029 = AGZ IX 73 = OssPoh 194; 27 III: <śąd ndw.> AGZ VI 80, 81; 29 III: kop.BPANKw 345 = AGZ IV 106 = ProchMat 173 = Tylus 12 = DziwKat I 150 = MS IV 2431 = MS IVS 1015, AMLw rps RK-Fasc. 3 k. 1–3 = AGZ X 134 = Tylus 20, AGZ II s. 121, przyp. 1, or.AYL = AGZ V 159 = AGZ X 135 = KatLw 232; 30 III: BOZ 32 s. 369–370, 706; 31 III: AGZ XV 3468; 5 IV: <śąd ndw.> BOZ 32 s. 370–371, 706–707; 7 IV: or.BJag 68 = KatBJag 202 = Inv s. 259 = TN XX 107 = BOZ 32 s. 371, 819–820 + fot. <http://jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra/doccontent?id=195084>, ML IVB 9 k. 103–103v, 429v = AGZ X 136; 8 i 10 IV: <śąd ndw.> AGZ VI 82–91, or.AGAD 4746 = bdd. Inv s. 260 = ProchMat 174 = PtaszOpis s. 232 nr 169 = TN XX 108 = BOZ 32 s. 371–374; 11 IV: <wyjazd do Krakowa tymi samymi trasami, którymi przyjechał> Dł XII/2 s. 235)

bmw. 10 IV (PułOp s. 351 nr 242)

Gródek [Jagielloński] 11–12 IV (11 IV: kop.AYL¹¹⁶⁶ = MS V 8508 = KatLw 585/2, kop.AYL¹¹⁶⁷ = MS V 8508 = KatLw 585/3; 12 IV: AGZ VI 92 = AGZ X 137 = MS V 5471)

Przemyśl 15–16 IV (15 IV: <śąd ndw.> AGZ XVIII s. 10 nr IX; 16 IV: BOZ 32 s. 981–982¹¹⁶⁸)

Przybyszówka 18 IV (ML IVB 9 k. 166v–167)

Kraków¹¹⁶⁹ 27 IV – 19 VI (27 IV: <przyjazd ze Lwowa, pobyt 8 dni> Dł XII/2 s. 235; 12 V: MS IV 21899 = MS IVS 1016; 15 V: or.BOss 545 = ML IVB 17 k. 1v–2, 5–5v = AGZ VI 93 = OssPoh 195¹¹⁷⁰; 16 V:

¹¹⁶⁴ *F. 6 ante Judica* (17 III). W MS IVS 1014, błędnie 15 III.

¹¹⁶⁵ Tego dnia, *f. 6 ante Palmarum*, w Gródku podkanclerzy kontynuował, rozpoczętą 26 II tego roku we Lwowie, rewizję nadań królewskich. Odbывała się w obecności KJ: *Ex mandato regio specialis tempore praesentationis literarum in Grodek in praesentia regia impositum est* (I. Sułkowska-Kurasiowa, *Rewizje nadań królewskich na przełomie XV/XVI wieku*, KH, 74, 1967, z. 2, s. 291 i przyp. 20).

¹¹⁶⁶ Zygmunt August 15 XII 1558 potwierdził dwa dokumenty KJ z 11 IV 1469, nasz i następny tu przywoływany.

¹¹⁶⁷ Zob. przyp. poprzedni.

¹¹⁶⁸ *Die dominico post Tiburtii*, 1469. Zakładam, że chodzi o niedzielę *post Tiburtii*, *Maximi et Valeriani* (16 IV), a nie o niedzielę *post Tiburtii* (13 VIII).

¹¹⁶⁹ O wyjeździe kanoników poznańskich 5 i 30 IV 1469 do KJ do Krakowa zob. ACap I 608, 609.

¹¹⁷⁰ Błędnie 12 IV 1469. W or. *f. 2 infra octavas Ascensionis Domini*, 1469 (15 V).

Inv s. 109, <śąd ndw.> SPPP II przed nr 3970 (XLI.463); 17 V: or.AGAD 4940 = ProchCod s. 89 nr 356 = bdd. Inv s. 232 = PtaszOpis s. 258 nr 356 = TN XX 109 = KM 5/A 777; 18 V: or.AGAD 5097; 19 V: AJG rps 133 k. 11v–13 = AMKw AO 20 s. 478a–478b = KGZ Kraków G 126 s. 2001–2003 nr 631 = KM 5/A 779, KPI 190 = AGZ X 138¹¹⁷¹ = MS IV 18690 = MS IVS 1017 = LustrRus 1661–1665/2 s. 24, or.AGAD 4941 = ProchCod s. 89 nr 357 = PtaszOpis s. 258–259 nr 357 = TN XX 110 = KM 5/A 778; 20 V: BOZ 32 s. 374–375; po 21 V: Inv s. 390¹¹⁷²; 24 V: MS III 2618 = MS IIIS 191; 28 V: BJag rps 6 s. 141 = MK 98 k. 239v–240 = KM 5/A 780; VI: Inv s. 232¹¹⁷³; 5 VI: or.AKKw 521 = AKKw Liber privilegiorum 3 k. 58 = ACapCrac 627 = GołDz s. 213 = IA 3991 = TN XX 111 = KM 5/A bez nr – Dł XII/2 s. 227¹¹⁷⁴, [dwa dokumenty] BOZ 33 s. 750, BOss rps 1251/II k. 52v–54 = KętrzOss II s. 431 nr 3 = ZDM VI przy nr 1619; 6 VI: LustrPr 1624 s. 245; 13 VI: kop.ANMPKw 47 = KatNMP 78; 16 VI: Thunert 298 = bmw. IA 3992, Dł XII/2 s. 235¹¹⁷⁵; 19 VI: <wyjazd do Nowego Korczyna> Dł XII/2 s. 238) Nowy Korczyn [po 19] VI (<przyjazd z Krakowa> Dł XII/2 s. 238) Radom¹¹⁷⁶ 29 VI – 20 VII (bdd.: <spotkanie z posłami króla czeskiego> SRSil VII s. 210 [Eschenloer]; 29 VI: <przyjazd z Nowego Korczyna> Dł XII/2 s. 238; 3 VII: <in conv.> or.pap.APGd 300 D/2 93 = Thunert 24 = MS IVS 1018; 5 VII: <in conv. gen.> or.AGAD 3585 = kopieAGAD 1952, 4343, 6221, 3923 = KM 5/A 781, <in conv. gen.> or.AKApSand [perg. bez sygn.] = kop.AGAD 3654 = APPiotrT 358 rps 2 k. 158 = MK 23 s. 544¹¹⁷⁷ = bmw. WiśnOpocz s. 155 = MS III 2244 = MS IIIS 193 = MS IVS 1019 = MS IVS 1319 = Kiryk 83 = KM 5/A 782¹¹⁷⁸ = KM 5/M 98; 6 VII: <in conv.> AAGn ACC B 3 k. 96v–97; 11 VII:

¹¹⁷¹ Pod datą 17 V 1469 (?).

¹¹⁷² *Post Pentecostes*.

¹¹⁷³ *Infra octavas Corporis Christi*, 1469. Dok. tej samej treści (zapis 140 grzywien Mikołajowi Słopowi z Dubowca) wydany 14 VI 1471. W Inv s. 232, ten drugi dok. też uwzględniony.

¹¹⁷⁴ Pod datą 8 XII 1468 podał treść uchwały zjazdu w Nowym Korczynie w sprawie poboru.

¹¹⁷⁵ *Sexta decima (sedecima* – w innych rękopisach). Dłpol 12/3 s. 246: 17 VI.

¹¹⁷⁶ Informacja o zjeździe walnym (*conv. gen.*) w Radomiu, zwołanym na 29 VI, też w dok. sądu polubownego, wydanym w Radomiu *in conv. gen.* 6 VII 1469 (ACap II 624).

¹¹⁷⁷ Z kilku kopii tylko w tej *f.* 5 (6 VII), w pozostałych *f.* 4 *post festum Visitationis Virginis Marie* (5 VII) i pod tą datą rejestry w MS IVS 1019 i MS IVS 1319.

¹¹⁷⁸ W odpisie zamieszczono informację, że dok. powyższy transumowany był także przez Stanisława Augusta i znajduje się w Archiwum Kapituły Katedralnej w Sandomierzu. W ostatnio wydanym katalogu dokumentów, tamże przechowywanych, brak jednak o nim informacji (Kiryk). Wydawca przygotowuje już kolejny tom katalogu i może tam dok. zostanie opublikowany.

- <*in conv.*> MS II 365 = MS IIS 85; 12 VII: <śąd ndw.> SPPP II przed nr 3975 (XLI.484), <*in conv.*> kopieAGAD 3196, 3253 = Str III s. 204 nr 173 = WiśnRad s. 368–369 = KM 5/A 785, <*in conv.*> MS III 2249 = MS IIS 194 = KM 5/A 786; 15 VII: or.pap.APTor 2052; 17 VII: <*in conv.*> or.APGd Miasto Malbork 508 D/329.2519¹¹⁷⁹; 18 VII: <*in conv.*> or.AGAD 712 = DzPozn I 2009 = TN XX 128 = BOZ 33 s. 44, MS I 647; 20 VII: <wyjazd przez ziemie lubelską i chełmską do Łucka> Dł XII/2 s. 239)
- Lublin 24–26 VII (bdd.: <przyjazd z Radomia> Dł XII/2 s. 239; 24 VII: BOZ 32 s. 375, 708–709, or.AGAD 706 = Inv s. 310, MS III 277 = MS IIS 195 = KM 5/A 790 = JawItin s. 12; 26 VII: or.AGAD 718 = Inv s. 310 = TN XX 116 = KM 5/A 791 = JawItin s. 12; bdd.: <wyjazd przez ziemię chełmską do Łucka> Dł XII/2 s. 239)
- Hrubieszów 27 VII (bdd.: <przyjazd z Lublina do ziemi chełmskiej, wyjazd do Łucka> Dł XII/2 s. 239; 27 VII: Str III s. 202 nr 158 = TN XX 115 = bdd. Inv s. 259¹¹⁸⁰)
- Łuck 1 VIII (1 VIII: <przyjazd z ziemi chełmskiej>; bdd.: <wyjazd na Litwę> Dł XII/2 s. 239 = JawItin s. 12)
- Litwa ok. 18 VIII (bdd.: <przyjazd z Łucka> Dł XII/2 s. 239; ok. 18 VIII: LEK XII 677¹¹⁸¹)
- Grodno 8–14 IX (8 IX: <*conv.*> Dł XII/2 s. 239–240¹¹⁸² = JawItin s. 12, LEK XII 677¹¹⁸³; 14 IX: MLM 3 k. 27¹¹⁸⁴ = ML 191A s. 149 = DokMJust s. 25 nr 8 = LMetr III 38 = JawItin s. 12)
- Wilno 30 IX (kop.BJag 333 = BJag rps 991/X k. 1–2 = Wil 264 = GołDz s. 315 = IA 4007 = WyczB II s. 164 = TN XX 119 = JawItin s. 12)
- [Radom X (Dł XII/2 s. 246¹¹⁸⁵)]

¹¹⁷⁹ F. 2 *ipso die s. Alexii*, 1464. Data roczna błędnie wpisana.

¹¹⁸⁰ Może ten sam dok. wpisany w Inv s. 259 (KJ nadał Mikołajowi Psionce mieszczaninowi chełmskiemu młyn Bielawin koło Chełmna). Pewnie ten sam dok. wymienił KętrzUw s. 104, pod datą 31 VII 1460, Hrubieszów: przywilej na młyn w Chełmie.

¹¹⁸¹ O pobycie KJ na Litwie pisali bojarzy Połocka do władz Rygi 18 VIII 1469.

¹¹⁸² Nieściśle, że zjazd w Grodnie odbył się we wtorek w dniu Narodzenia NMPanny, bo dzień ten przypadał w piątek.

¹¹⁸³ Władze Połocka w liście z 18 VIII 1469 do rady Rygi, proponowali spotkanie z KJ w Grodnie 8 IX.

¹¹⁸⁴ Ind. 3 (1454, 1469, 1484). Dok. z 1469: wspomn. Michał Kieżgajłowicz wojewoda wileński (1459–1476: ULit I 1100) i kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 210), Mikita pisarz gospodarski (1449–1469, zm. przed 24 VIII 1493: UDR XI 867; Hrusza s. 143) i Pietraszko (Chomicz, Fomicz Lubicz) pisarz gospodarski (1469–1495: UDR XI 874; Hrusza s. 144).

¹¹⁸⁵ Pisał o powrocie KJ z Litwy do Piotrkowa i pozostawieniu królowej Elżbiety w Radomiu. Może razem wracali przez to miasto?

Piotrków¹¹⁸⁶ 20 X – 2 XII (20 X: <*in conv. gen.*> or.pap.APGd 300 D/2 94; 21 X: <*conv. gen. zwołane na ten dzień*> Dł XII/2 s. 239 = JawItin s. 12¹¹⁸⁷; 22 lub 23 X: <przyjazd z Litwy, *dieta gen.*, pobyt 6 tygodni> Dł XII/2 s. 246–250¹¹⁸⁸; 31 X: <*in conv. gen.*> MS IV 2897 = MS IVS 1020; 1 XI: <*dieta, przyjazd posłów czeskich*> SRSil VII s. 216–217 [Eschenloer]; 5 XI: Dł XII/2 s. 247¹¹⁸⁹; 8 XI: <*in conv. gen.*> kop.BOss 775 = AGZ VII 62; 17 XI: <*in conv. gen.*> or.BJag 70 = KatBJag 203 = KM 5/M 99; 20 XI: <*in conv.*> kop.AGAD 895 = MS I 648 = TN XXII 153, <*in conv. gen.*> or.APPń Akta m. Poznań D 199 = DokPozn CD, <*in conv. gen.*> or.APGd 300 D/2 94; 23 XI: <*in conv. gen.*> or.AGAD 4744 = bdd. Inv s. 259¹¹⁹⁰ = ProchMat 175 = PtaszOpis s. 232 nr 167¹¹⁹¹ = TN XX 120 = BOZ 32 s. 376, 709¹¹⁹²; 25 XI: <*in conv.*> MK 98 k. 14v nr 12 = KM 5/A bez nr; 27 XI: <*in conv. gen.*> or.AGAD 737 = Inv s. 338¹¹⁹³ = TN XX 122; 28 XI: <*in conv. gen.*> or.pap.BCz rps 403 s. 862 = CE I/2 223¹¹⁹⁴ = CE III 116 = KatFotUJ 1688 = TN XX 177; 29 XI: <*in conv. gen.*, wielki mistrz Henryk von Plauen składa hołd KJ na ręce biskupa krakowskiego> AKKw 522¹¹⁹⁵ = Wyrozumka s. 263–267 = Thunert 26 – 1 XII [!] Dł XII/2 s. 249–250 – bdd. SRPr IV s. 270–271 [Krótka kronika mistrzów], <*in conv. gen.*> or.AGAD 8640; 30 XI: <*in conv. gen.*> or.AGAD 608 = Inv s. 326 = TN XX = BOZ 33 s. 189; 1 XII: LustrPr 1624 s. 242, or.AGAD 701 = DzPozn I 2010 = TN XX 123 = BOZ 33 s. 44; 2 XII: LustrPr 1624 s. 245, <*in conv. gen.*> MS IIS 86, <wyjazd do Radomia> Dł XII/2 s. 250)

Radom [po 2] XII (<przyjazd z Piotrkowa> Dł XII/2 s. 250 = JawItin s. 12¹¹⁹⁶)

¹¹⁸⁶ O zjeździe w Piotrkowie też m.in. ACap I 2028; IA 4008. Dł XII/2 s. 239, pisał, że w czasie pobytu KJ w Radomiu w czerwcu i lipcu 1469, postanowiono zwołać *conv. gen.* do Piotrkowa na 21 X tego roku. W Piotrkowie 17 XI był biskup poznański Andrzej Bniński (AAPń AE II k. 263v). Obszerny reces: Thunert 25.

¹¹⁸⁷ Pod datą 20 X (z powołaniem na Długosza).

¹¹⁸⁸ Pisał, że do Piotrkowa KJ wjechał w poniedziałek 22 X (w 1469 dzień 22 X przypadał w niedzielę). Dłpol 12/3 s. 257: poniedziałek, 23 X.

¹¹⁸⁹ Mylnie: niedziela 5 X. Chodzi o listopad. W 1469 dzień 5 XI przypadał w niedzielę.

¹¹⁹⁰ Błędnie Leżajsk jako miejsce wystawienia dok.

¹¹⁹¹ Błędnie 24 XI 1469.

¹¹⁹² W obu streszczeniach wpisano *f. 5 post die s. Clementis* (30 XI). W or. *f. 5 ipso die s. Clementis* (23 XI).

¹¹⁹³ *Post festum s. Catherine.*

¹¹⁹⁴ Tutaj (z odpisu w TN) z błędną datą 26 XI 1471.

¹¹⁹⁵ Dok. biskupa krakowskiego (instrument notarialny).

¹¹⁹⁶ Pod datą 2 XII.

Łuków 8 XII (8 XII: or.AGAD 709 = Inv s. 338 = TN XX 124, BOZ 32 s. 376–377, 709, 8? XII: or.AGAD 4816¹¹⁹⁷ = bmw. i bdd. Inv s. 266 = ProchMat 176 = PtaszOpis s. 242 nr 240 = TN XX 125–126 = BOZ 32 s. 880 = JawItin s. 13)

Grodno 25 XII i dni następne (<dni Bożego Narodzenia> Dł XII/2 s. 251 = JawItin s. 13; bdd.: <wyjazd do Trok> Dł XII/2 s. 251)

1470

Troki [koniec XII 1469? – początek I] (<przyjazd z Grodna, wyjazd do Wilna> Dł XII/2 s. 251 = JawItin s. 13)

Wilno [I?] (<przyjazd z Trok, wyjazd do Połocka, Witebska i Smoleńska, w których nie był 16 lat> Dł XII/2 s. 251 = JawItin s. 13)

Połock [między I a III] (<przyjazd z Wilna> Dł XII/2 s. 251 = JawItin s. 13)

Witebsk [między I a III] (<przyjazd z Połocka> Dł XII/2 s. 251 = JawItin s. 13)

Smoleńsk [między I a III] (<przyjazd z Witebska, wyjazd do Lublina> Dł XII/2 s. 251 = JawItin s. 13)¹¹⁹⁸

Wilno 24 III (MLM 1 s. 244¹¹⁹⁹ = LMetr I 696)

Grodno 3 IV (ZbK II s. 163–164 nr 66¹²⁰⁰ = Bersz I 8 = bmw. i bdd. KatVil s. 565)

Lublin 8 IV (8 IV: <przyjazd z Połocka, Witebska i Smoleńska> Dł XII/2 s. 251; bdd.: <wyjazd do Sandomierza> Dł XII/2 s. 251)

Sandomierz 13–22 IV (13 IV: <przyjazd z Lublina>; 22 IV: <Wielkanoc> Dł XII/2 s. 251; bdd.: <wyjazd do Nowego Korczyna> Dł XII/2 s. 251)

Nowy Korczyn¹²⁰¹ 10 V – 19 VI (bdd.: <przyjazd z Sandomierza na 11 tygodni> Dł XII/2 s. 251, 256, 269; 10 V: MS I 649; 15 V: APPiotrT 358 rps 2)

¹¹⁹⁷ W dacie błęd, jest *f. 4 ipso die Conceptionis Virginis Marie*, 1469. To święto w 1469 przypadało w piątek (8 XII). ProchMat s. 122, przyp. 1, sądził, że błędna jest data roczna i chodzi może o 1479. Jednak w relacji Wojciech z Żychlina podkanclerzy 1464 – 8 XI 1471. W dok. wspomn. Wacław Nieborowski (tylko jako) dworzanin królewski (od 1476 pełnił różne urzędy ziemskie w województwie bełskim: UDR III/2 s. 249). Może więc w dacie winno być *f. 6*, a nie *f. 4?* PtaszOpis – 8 XII 1469.

¹¹⁹⁸ JawItin s. 13, pomyłkowo pod 8 II 1470 pisał o pobycie KJ w Piotrkowie (z powołaniem na Długosza).

¹¹⁹⁹ Rok biz. 6978, ind. 3 (1440, 1455, 1470, 1485) nie pozostawiają wątpliwości, że dok. wystawiono w 1470. KJ z tytułem króla, a w marcu 1485 był w Polsce.

¹²⁰⁰ Ind. 3 (1440, 1455, 1470, 1485). W dok. wspomn. (Ludwik) Radziwiłł Ościkowicz wojewoda trocki (1466–1477: ULit II 1411; KorL s. 94–95), co jednoznacznie wskazuje na czas wydania. Bersz – pod 3 IV 1485.

¹²⁰¹ W Krakowie 23 IV 1470 odbyło się posiedzenie sądu ndw. (SPPP II przed nr 4010 [XLI.497], 4010). Według WęclItin s. 158, pobyt KJ tego dnia w Krakowie niepewny.

k. 23v = KM 5/M 112 = bmw. i bez daty LB I s. 396; 30 V: kop.APGd 300 D/2 96 s. 2, APGd 300 D/2 97 s. 1, or.AGAD 2619 + fot. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:AGAD_KazimierzJagiellonczyk; 1 VI: BJag rps 6 s. 142 = MK 98 k. 241v–242 = KM 5/A 812, or.APGd 300 D/2 98, KGZ Poznań G 10 k. 192v; 19 VI: KGZ Pilzno Z 33 s. 11–13 = KM 5/A 815)

Radom 24 VI (BOZ 31 s. 305–306)

Nowy Korczyn 26 VI – 2 VII (26 VI: BOZ 31 s. 766; 2 VII: or.pap.APGd 300 D/2 99 = Thunert 33C = PelMisc s. 188–189 nr 1; bdd.: WiśnStopn s. 180¹²⁰², <wyjazd do Krakowa> Dł XII/2 s. 252)

Kraków 9–13 VII (9 VII: or.AGAD 1235 = BOZ 33 s. 751, KM 5/A bez nr; 10 VII: or.BCz 572 = BPANKw rps 386 s. 11 = KP III 223 = MorSąd s. 256–257¹²⁰³ = BujBiecz 54¹²⁰⁴ = KatBCz I 625 = bdd. LustrKrak 1659–1664/3 180 = MorSąd II s. 256¹²⁰⁵ = KM 5/M 128; 13 VII: <wyjazd po 11 tygodniach pobytu z Nowego Korczyna [!] do Tarnowa> Dł XII/2 s. 256)

Tarnów [po 13] VII (<przyjazd z Nowego Korczyna [!], wyjazd do Pilzna> Dł XII/2 s. 256)

Pilzno 14 VII (bdd.: <przyjazd z Tarnowa> Dł XII/2 s. 256; 14 VII: or. ANarKw Dok. Dep. 92 = kop.ANarKw Dok. Dep. 108 = MS V 1889 = KM 5/A 827; bdd.: <wyjazd do Ropczyc> Dł XII/2 s. 256)

Ropczyce [po 14] VII (<przyjazd z Pilzna, wyjazd do Przemyśla> Dł XII/2 s. 256)

Przemyśl [po 14] VII (<przyjazd z Ropczyc> Dł XII/2 s. 256)

Lwów 31 VII – 22 IX (bdd.: <przyjazd z Przemyśla na 10 tygodni¹²⁰⁶> Dł XII/2 s. 256; 31 VII: MS V 2713; 3 VIII: ML IVB 9 k. 112–113 = MS V 6573 = ZDM IV s. 46 przy nr 902; 13 VIII: or.BCz 573 = KatBCz I 626 = TN XX 134 = KM 5/A 830 = BOZ 32 s. 880–881; przed 18 VIII, 18 VIII oraz 15 i 20 IX: <sąd ndw.> AGZ XV s. 464–465 nr MCCI, MCCII, MCCIV, MCCV; 21 VIII: kop.ANarKw TSchn II 105; 22 VIII: AAPrz rps 157 s. 33–36 = DörflMat 19 = ZDM VIII przy nr 2482; 23 VIII: or.AYL = AGZ II 115 = KatLw 240; 14 IX: BOZ 32 s. 379–380, 710–711; 15 IX: AGZ XV 3604–3606; 19 IX: or.AGAD 7334; 20 IX:

Rzeczywiście, w nagłówku zwrot *Acta Cracouie, in curia*, ale jest to dopisek własny wydawcy, który umieścił w nawiasie kwadratowym. W zapisce nr 4010 mowa jest jedynie o wyznaczeniu terminu sądowego w sprawie pozwanego przez KJ Piotra Buczackiego.

¹²⁰² Podczas tego lub następnego (12–19 X) pobytu w Nowym Korczynie KJ wystawił dok. ustanawiający jarmark w Pacanowie w dniu św. Kiljana.

¹²⁰³ Błędnie 13 VII 1470.

¹²⁰⁴ Błędnie 11 VII 1470.

¹²⁰⁵ Błędnie 15 VII 1470.

¹²⁰⁶ Dłpol 12/3 s. 268, pomyłkowo przetłumaczono: 9 tygodni.

- MK 24 k. 161¹²⁰⁷ = MS IV 9168 = MS IVS 1024; 22 IX: <wyjazd do Bełza> Dł XII/2 s. 257)
- Bełz [po 22] IX (<przyjazd ze Lwowa, wyjazd do Lublina> Dł XII/2 s. 257)
- Hrubieszów 29 IX – 1 X (29 IX: <śąd ndw. w obecności KJ> KGZ Chełm Z 2 k. 513 = StanKsHr s. 110; 1 X: or.AGAD 4817 = bdd. Inv s. 266–267 = ProchMat 177 = PtaszOpis s. 242 nr 241 = BOZ 32 s. 881)
- Lublin X (<przyjazd z Bełza, wyjazd do Sandomierza> Dł XII/2 s. 257)
- Sandomierz X (<przyjazd z Lublina, wyjazd do Nowego Korczyna> Dł XII/2 s. 257)
- Nowy Korczyn 12–19 X (12 X: CE III 118; 14 X: <przyjazd z Sandomierza, conv. ziemi krakowskiej> Dł XII/2 s. 257; 17 X: <in conv.> Borz s. 26–27 nr 4¹²⁰⁸ = AGZ III 123 = MS IIS 196; 18 X: KGZ Biecz G 10 s. 201 = KGZ Biecz G 22 s. 556–558 = MatRob s. 12 nr 7 = MS IV 12848 = MS IVS 1025 = MS V 395 = BujBiecz 55 = KM 5/A 832; 19 X: DanSkarb II 1967 = IA 4026 = JH II 3295 = CE III 119; bdd.: <wyjazd do klasztoru Świętego Krzyża> Dł XII/2 s. 257)
- Święty Krzyż klasztor [po 19] X (<przyjazd z Nowego Korczyna, wyjazd do Radomia> Dł XII/2 s. 257)
- Radom [po 19] X (<przyjazd z klasztoru Świętego Krzyża, wyjazd do Piotrkowa> Dł XII/2 s. 257)
- Skrzynno 27 X (or.pap.AGAD 5099 = KM 5/N 32)
- Piotrków¹²⁰⁹ 29 X – 27 XI (29 X: <przyjazd z Radomia, *dieta gen., conv.* zwołany na 28 X, pobyt 30 dni> Dł XII/2 s. 257–258; 5 XI: <in conv.> AAPń AV 1 k. 248v¹²¹⁰; 6 XI: <in conv. gen.> or.ADWł 337 = KP II 422¹²¹¹ = bmw. i bdd. MonWł XIV 397 = MonWł XXV 147 = LibrDok II s. 41–42 nr 337 = LibrInw I/1 s. 186–187 dok. 337 = LibrInw II/5 s. 98 dok. 338 = LibrInw II/6 s. 89 dok. 293 = LibrInw II/7 s. 75 dok. 216 = TN XX 138; 7 XI: <in conv. gen.> or.AGAD 605 = Inv s. 302 = DzPozn I 2094 = TN XX 131 = BOZ 33 s. 92; 9 XI: <auf dem Reichstage> Thunert 302; 12 XI: <in conv. gen.> KGZ Poznań G 10 k. 192; 14 XI: <in conv. gen.> or.AGAD 739 = DzPozn I 2095 = BOZ 33 s. 92; 15 XI: <in conv. gen.> Str III s. 205 nr 176 = TN XX 139 = BOZ 32 s. 380–381, 711 = bmw. i bdd. Inv s. 260, <in conv. gen.> FijPaul II 22, 205 =

¹²⁰⁷ F. 5 in vigilia Matthei (20 IX). W MS IVS 1024, pomyłkowo f. 4, ale reg. pod poprawną datą 20 IX.

¹²⁰⁸ Błędnie 1 X 1470. W or. – na który się powoływał i cytował – f. 4 proxima post festum Hedugis, 1470 (17 X).

¹²⁰⁹ Pod Piotrkowem był 5 XI biskup poznański Andrzej Bniński. Gościł u Jana Lutkowica z Brzezia podkanclerzego (AAPń AE II k. 300v).

¹²¹⁰ KJ wydał zgodę na erekcję kolegiaty Św. Marii Magdaleny w Poznaniu.

¹²¹¹ Błędnie 3 X.

MS IV 2886 = MS IVS 1026 = KM 5/A 834; 16 XI: or.pap.APGd 300 D/2 100 = PelHand s. 55–56 nr 1, <*in conv. gen.*> or.AGAD 2915 = kopieAGAD 2922, 2930 = kop.BPANKw 401 = WiśnKon s. 471–473 = CzubekKat Dod. s. 57 nr 6 = DziwKat II 260 = KM 5/M 137; 17 XI: <przyjeżdża wielki mistrz> JH I 16248 – Dł XII/2 s. 258–259¹²¹²; 20 XI: <*in conv. gen.*, wielki mistrz Henryk Reffle von Richtenberg składa hołd KJ> AGAD 145¹²¹³ = AGAD 146 = CDRP IV s. 177–179 nr 128 = Wyrozumka s. 268–271 = DanSkarb II 1968 – <wielki mistrz składa hołd na ręce arcybiskupa gnieźnieńskiego> Dł XII/2 s. 258–259 – SRPr IV s. 270–271 [Krótka kronika mistrzów], <*in conv. gen.*> or.AAGn Gniezno 495 = or.AGAD 4647 = or.AKKw 524 (480) = AKKw Liber privilegiorum 3 k. 59 = CE I/2 218 = ACapCrac 628 = CE III 121 = PtaszOpis s. 218 nr 70 = bdd. Inv s. 179 = bdd. IA 4038 = ProchMat 178 = BalCorpus s. 339 nr 218 = TN XX 153 = KM 5/A 836 = BOZ 31 s. 109–110 = bmw. i bdd. BOZ 31 s. 146–147 + fot. WęcPiecz fot. 2–4 po s. 224, MK 98 k. 23v nr 8 = KM 5/M 138 = BOZ 30 s. 492, <*in conv. gen.*, zatwierdza prawa i przywileje nadane szlachcie i duchowieństwu przez swoich poprzedników> or.AAGn Gniezno 494 = or.BCz 574 = bmw. i bdd. VL I s. 103 = CE I/2 217 = DzPozn II s. 168 nr 1242 = KatBCz I 627 = BalCorpus s. 339 nr 219 = TN XX 152 = BOZ 31 s. 110–112, 148–149 – Dł XII/2 s. 258¹²¹⁴; 21 XI¹²¹⁵: <*in conv. gen.*> or.BOss 775 = AGZ VII 54 = OssPoh 198, <*in conv.*> ML IVB 17 k. 59–59v; 22 XI: <*in conv. gen.*> WiśnStopn s. 335–338 = bmw. i bdd. LustrSand 1660–1664/2 s. 36, <*in conv. gen.*> MK 98 k. 80v–81, <*in conv.*> or.AUJag 190 = KaczmUJ 190; 23 XI: <*in conv. gen.*> kop.AGAD 4338 = MS V 8422 = MujtaDok s. 48 = bmw. i bez daty LustrWlkp 1616–1620/1 s. 330 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 20 nr 177, s. 20–21 nr 182–183, s. 32 nr 349 = LustrWlkp 1628–1632/1 s. 106; 24 XI: <*in conv. gen.*> or.AGAD 743 = KMaz 223 = bdd. Inv s. 338 = TN XX 144, <*in conv.*> MK 98 k. 14v nr 13, <*in conv. gen.*> MS IIS 87 = KM 5/A 838 = KM 5/Y 26, <*in conv.*> MS III 102 = MS IIIS 197, or.AGAD 724 = TN XX 145–146; 27 XI: or.AGAD 609 = Inv s. 310 = TN XX 143 = KM 5/A 839; bdd.: <wyjazd do Poznania do klasztoru Bożego Ciała> Dł XII/2 s. 260)

¹²¹² Rozpoczęcie rokowań KJ z wielkim mistrzem.

¹²¹³ Dok. arcybiskupa gnieźnieńskiego i prymasa, poświadczającego złożenie hołdu. Wyrozumka s. 268, pomyłkowo 20 X 1470 (instrumenty notarialne: AGAD 145, 146).

¹²¹⁴ Ogólna wzm. w opisie zjazdu piotrkowskiego: KJ obiecał zatwierdzić prawa Królestwa pieczęcią majestatową.

¹²¹⁵ 21 XI 1470 w Piotrkowie, *in conv. gen.*, księżęta zatorscy przyrzekli KJ, że dotrzymają przez najbliższy rok układ w sprawie kupna przez KJ księstwa i dóbr zatorskich oraz nie będą w tej sprawie z nikim innym pertraktować (Grünhagen u. Markg s. 614 nr 36 = KatBCz I 628 = Inv s. 232 = IA 4030).

Konin 2 XII (or.pap.APGd 300 D/2 101)

Poznań 6 XII (bdd.: <przyjazd z Piotrkowa do klasztoru Bożego Ciała>
Dł XII/2 s. 260; 6 XII: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Poznań Z 19
k. 99 = GąsWlkp s. 184, 190; bdd.: <wyjazd do Koła> Dł XII/2 s. 260)

Koło 13–14 XII (bdd.: <przyjazd z Poznania, *conv. militarium* [szlachty]
Maioris Polonie> Dł XII/2 s. 260; 13 XII: <*in conv.*> MS I 651; 14 XII:
<*in conv. gen.*> or.AGAD 721 = Inv s. 289 = DzPozn I 2011¹²¹⁶ = TN XX
147; bdd.: <wyjazd do Radomia> Dł XII/2 s. 260)

Łęczycza 15 XII (15 XII: or.AGAD 704 = TN XX 148 = BOZ 33 s. 189)

Radom 25 XII – 2 I 1471 (25 XII: <przyjazd z Poznania na Boże Narodzenie>
Dł XII/2 s. 260 = JawItin s. 13; 30 XII: kop.Bit A 165 = KGZ Kraków
G 52 s. 404–405 = MS IV 5274 = MS IVS 1027 = KatNiew 173 (1) =
ZDM VI przy nr 1548 = KM 5/A 840 = JawItin s. 13¹²¹⁷)

1471

Radom [cd.] 2 I (2 I: CieszkMat 3; bdd.: <wyjazd na Litwę> Dł XII/2 s. 263)

Łuków 2 I (or.AYL = AGZ II 116 = KatLw 241 = JawItin s. 13¹²¹⁸)

Litwa [po 2] I (PSRL VI s. 11–12¹²¹⁹, <przyjazd z Radomia, spędza tu resztę
zimy i część wiosny, poluje> Dł XII/2 s. 263)

Wilno 6 I [1471?] zob. Wilno 6 I [1441 lub 1471]

Birsztany 2 II (MLM 3 k. 12¹²²⁰ = ML 191A s. 131 = DokMJust s. 12
nr 7¹²²¹ = LMetr III s. 28 = JawItin s. 13)

¹²¹⁶ Błędnie 4 XII.

¹²¹⁷ Pomyłkowo wprowadził pobyt na Litwie pod koniec 1470 (z powołaniem na Długosza).

¹²¹⁸ Pomyłkowo z powołaniem na AGAD perg. 116, zamiast AGZ II 116.

¹²¹⁹ KJ podejmował na Litwie delegację Nowogrodu Wielkiego wraz z nowym władką Teofilem. Delegaci Nowogrodu przedstawili przygotowany przez siebie projekt traktatu (AktyArchKom 87 = ChPr I s. 188–196 = GramNov 77 = DanSkarb II 1970). Z pewnością Nowogród mógł prosić KJ o pomoc na początku roku, bo w lipcu został rozgromiony przez Iwana III i poddany władzy Moskwy. PapéePol s. 39–40, a zwłaszcza tenże, Kazimierz Jagiellończyk i jego następcy wobec Nowogrodu i Moskwy, w: Studia historyczne ku czci Stanisława Kutrzeby, t. II, Kraków 1938, s. 585–593, uznał, że projekt nie został przyjęty przez KJ i wykazał nietrafność argumentacji A. Prochaski (KwHist 18, 1904, s. 304), który pisał, że KJ przymierze to „przyjął i stwierdził”. Wbrew twierdzeniu Prochaski dok. nie wpisano do Metryki Litewskiej, gdyż w cytowanej przez niego księdze (MLM 6 s. 284) znajduje się jedynie traktat Litwy z Nowogrodem z 1440.

¹²²⁰ Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Dok. z 1471: wspomn. Marcin Gasztołdowicz namiestnik nowogródzki (od 1464, potem wojewoda kijowski 1471–1480, zm. 1483: UDR III/4 s. 268; UDR XI s. 207), Iwan Chodkowicz marszałek (dworski; w UDR XI 507, z urzędem 1470–1479) i namiestnik lidzki (1470–1471, potem wojewoda kijowski 1480 – zm. ok. 1484: PSB III s. 361; UDR III/4 s. 258; ULit I s. 635), Miszko Wesztortowicz namiestnik słonimski (1464–1473: ULit I 343) oraz Bohdan Sopeha (lub Sopeżycz) pisarz hospodarski (1471–1488: UDR XI 876; Hrusza s. 144).

Grodno 4 II (bdd.: <spędza kilka tygodni w G. i w Trokach, wyjazd z G. do Trok> Dł XII/2 s. 263 = JawItin s. 13¹²²²; 4 II: BOZ 32 s. 881)
 Dubicze 26 II [1471 lub 1486] (MLM 25 k. 91v¹²²³ = AktyLM 23 = LMetr XXV 69 = PapéePol s. 391 = JawItin s. 18¹²²⁴)
 Troki 3–9 III (bdd.: <przyjazd z Grodna> Dł XII/2 s. 263–264 = JawItin s. 13; 3 III: CE I/2 219 = Thunert 303 = GołDz s. 331 = IA 4042¹²²⁵ = TN XX 157 = JawItin s. 13; 3 III [1471 lub 1486]: HruszDok s. 6–9 nr 1¹²²⁶ = JawItin s. 18; 8 III: AGZ XVIII 187; 9 III: IA 4045¹²²⁷; bdd.: <wyjazd do Wilna> Dł XII/2 s. 263)
 Wilno 15 III – 27 IV (15 III: <*s pany rady naszey*> Wil 345¹²²⁸ = JawItin s. 13; 27 III: BOZ 32 s. 47, 383–384, 713 = JawItin s. 13, <posłowie Pskowa u KJ> PSRL IV s. 239; 6–14 IV: <przyjazd z Trok w Niedzielę Palmową, Wielkanoc> Dł XII/2 s. 263 = JawItin s. 13¹²²⁹; 14 IV: MLM 3 k. 34¹²³⁰ = DokMJust s. 32 nr 4¹²³¹ = LMetr III s. 43 = JawItin s. 13; 27 IV: MLM 1 s. 191¹²³² = LMetr I 543 = HruszPin s. 3 nr 1¹²³³; bdd.: <wyjazd z Litwy do Krakowa> Dł XII/2 s. 269)¹²³⁴

¹²²¹ DokMJust s. IX, błędnie 2 II 1441.

¹²²² Niesłusznie umieścił dwukrotnie pobyt w Grodnie: najpierw (bez daty – z powołaniem na Długosza) przed pobytem w Birsztanach, potem (poprawnie) pod datą 4 II.

¹²²³ Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Dok. z 1471 lub 1486: KJ tytułowany królem, w lutym 1456 był w Polsce. Wydawcy LMetr i Papée umieścili dok. pod 1486 (pewnie dlatego, że inne źródło potwierdza pobyt KJ w Dubiczach w tym roku), AktyLM – 26 II 1476–1486.

¹²²⁴ Pod 1486.

¹²²⁵ Tylko 1471, w lutym lub w marcu.

¹²²⁶ Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). KJ z tytułem króla, w 1456 był w Krakowie. W dok. wspomn. jako zm. Marcin Gasztołdowicz wojewoda kijowski (1471–1480, zm. 1483: UDR III/4 s. 268). Wydawca i JawItin pod 1486.

¹²²⁷ Dok. władz Rygi, mówiący o rozmowach ich wysłanników z KJ w Trokach 9 III.

¹²²⁸ Wydawcy wskazują, że z trzech dat rocznych, które za panowania KJ odpowiadają ind. 4 (1456, 1471, 1486), należy wybrać ostatnią, zgodną z jego itinerarium. Z itinerarium zgodny jednak tylko 1471. W marcu 1456 KJ był w Polsce, a 4 i 16 III 1486 w Trokach.

¹²²⁹ Tylko pod datą 6 IV (według Długosza).

¹²³⁰ Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Dok. z 1471: w kwietniu 1456 KJ był w Krakowie, wspomn. Michał (Kieżgajłowicz) kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 210).

¹²³¹ DokMJust s. IX, błędnie 14 IV 1441.

¹²³² Według wydawców wpisany rok biz. (6)879 jest błędny i powinien być 6979 (1471): wówczas odpowiadałby podanej ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Dok. wydano w 1471. Jest to akt nadania dóbr Pińsk Marii, wdowie po księciu kijowskim Semenie Aleksandrowiczu Olelkowiczu (zm. 3 XII 1470), która potem samodzielnie, następnie z dziećmi, władała Pińskiem (WolffKn s. 329).

¹²³³ Pomyłkowo 22 IV.

¹²³⁴ JawItin s. 13, błędnie umieścił pobyt w Nowym Sączu 30 IV, zamiast 8 X (według MS I 656).

Proszowice 12 V (<wyjazd do Krakowa> Rach1471 s. 376 nr 1)
 Kraków¹²³⁵ 12 V – 25 VII (12 V: <przyjazd z Litwy> Dł XII/2 s. 269, <wjazd>
 Rach1461–71 s. 502 przed nr 568; 12 V <przyjazd z Proszowic na noc>
 – <25 VII wyjazd do Skawiny>: Rach1471 s. 376–405 nr 1–85; 14 V:
 or.AGAD 4943, CE III 126; 18 V: or.APBg Koronowo Kl. A 147; 21 V:
 Dł XII/2 s. 282¹²³⁶; 24 V: or.AGAD 4810 = Inv s. 248 = ProchMat 179 =
 MS I 657 = PtaszOpis s. 241–242 nr 234 = PtaszInw s. 125, 127¹²³⁷ =
 BOZ 31 s. 709, 766 = BOZ 32 s. 385, 841; 27 V: KGZ Kraków G 194
 s. 810–811 = bdd. LustrKraK 1659–1664/1 s. 187 = LustrKraK 1659–
 –1664/3 427 = KM 5/N 37, or.AGAD 738 = KP II 615 = bmw. i bdd.
 Inv s. 326 = TN XX 161 = BOZ 33 s. 190; 30 V: or.AGAD 7335 =
 Inv s. 260¹²³⁸ = BOZ 32 s. 384, 820; 31 V: MS I 658; 6 VI: <sąd
 ndw.> SPPP II przed nr 4035 (XLI.521)¹²³⁹ – 4035; 7 VI: SRSil VII
 s. 241 [Eschenloer]¹²⁴⁰; 9 VI: JH I 16261; 13 VI: <posłowie czescy na
 audyencji u KJ, oświadczają, że sejm czeski wybrał na króla królewicza
 Władysława> Dł XII/2 s. 270; 14 VI: <*in conv. gen.*> MS I 659, MS
 I 661, or.AGAD 717 = KP II 616 = Inv s. 92 = MS I 662 = TN XX 167,
 MS I 663, kop.AYL = MS IV 4552 = MS IVS 1030 = AGZ VI 102 =
 KatLw 482, ProchCod s. 89–90 nr 359¹²⁴¹ = PtaszOpis s. 259 nr 359 =
 bdd. Inv s. 232 = TN XX 162 = KM 5/N 38, bmw. i bez daty MK 12
 k. 3 = MS I 660¹²⁴²; 15 VI: <królewicz Władysław akceptuje tajnie swój
 wybór na króla Czech> Dł XII/2 s. 270; 16 VI: <królewicz Władysława
 ogłasza publicznie w obecności KJ przyjęcie korony czeskiej> Rach1471–
 –78 s. 3–4 = Rach1471 s. 394 nr 48 – Dł XII/2 s. 270 – SRSil VII
 s. 240 [Eschenloer] – Eschenloer s. 832 – [dok. królewicza Władysława]
 PalArchiv s. 451–455 nr 11; 17 VI: or.AGAD 733 = TN XX 164, kop.
 AGAD 4092 = KK 58 s. 129–139 = kop.ADWł 668 = AACz Kopiarz
 krzepicki s. 422 = AJG rps 416 s. 203 = AJG rps 815 s. 32–33 = MS V
 2676 = MS V 1165 = LibrInw I/2 s. 80–81 dok. 668 = MonWl XXV
 863 = bmw. LustrKraK 1659–1664/1 s. 2–3, 26 = LustrKraK 1659–1664/3

¹²³⁵ 23 IV 1471 arcybiskup gnieźnieński wyjechał do KJ do Krakowa (ACap I 2037).

¹²³⁶ Pisał o środzie 21 V, tymczasem był to wtorek (na radzie królewskiej zasłabł biskup krakowski).

¹²³⁷ Pod datą 20 VIII 1471.

¹²³⁸ *Sabbato ante Pentecostes* (1 VI). W or. *f. 5 ante Pentecostes* (30 V).

¹²³⁹ Błędnie 5 VI 1471. W dok. *f. 5 post festum Penthecosten*.

¹²⁴⁰ Informacja o wysłaniu przez KJ do rady Wrocławia prośby o list żelazny dla jego posłów.

¹²⁴¹ Z błędnie rozwiązaną datą 21 VI 1468. W dok. *f. 6 infra octavas Corporis Christi*, 1471 (14 VI). PtaszOpis s. 259 nr 359, błędnie 21 VI 1471.

¹²⁴² W MS: 14 VI 1471, najpewniej słusznie, bo taką datą opatrzono wpis poprzedni w MK 12 k. 2v–3 (MS I 659), wpisany do MK tą samą ręką.

181¹²⁴³ = bmw. LustrKraK 1659–1664/3 182 = LustrKraK 1789 s. 646 nr 17 = KM 5/N 34–35; 18 VI: MS III 277 = MS IIIS 198 = KM 5/N 39; 19 VI: MS I 664; 21 VI: APLn Liber privilegiorum 145 k. 24–24v = RiabMat 55 = bdd. LustrLub 1661 s. 103, s. 154 nr 35 = RiabMat 147 = KatLn I 66 = KM 5/N 40; 22 VI: or.AGAD 3262, <sąd ndw.> SPPP II przed nr 4045 (XLI.526); 24 VI: AMKw AO 20 s. 478b–478c = AJG rps 98 k. 10¹²⁴⁴ = AJG rps 128 k. 35¹²⁴⁵; 25 VI: or.AGAD 6155 = ProchMat 180 = KM 5/N 269, or.pap.APGd 300 D/2 103; 26 VI: AGZ VI 103; 27 VI: AGZ X 141, MS I 665 = MS IV 4110 = MS IVS 1031 = BOZ 32 s. 385–386, 713–714; 30 VI: or.pap.AGAD 5100; 1 VII: SRSil XIII 69 [Politische Correspondenz] = Mosbach s. 110–111 = IA 4062, <sąd ndw. w obecności KJ> SPPP II przed nr 4046 (528) – 4046; 3 VII: SRSil XIII 70 [Politische Correspondenz] = Mosbach s. 111 = IA 4064, or.APBg Koronowo Kl. A 148 = MK 230 k. 243–247 = MK 274 k. 128 = KP II 617, MS I 667; 5 VII: BOZ 32 s. 47, 386–387, 714; 12 VII: or.pap. AGAD 5102, or.pap.APGd 300 D/2 104; 14 VII: Rach1471–78 s. 90; 15 VII: BOZ 32 s. 387, 714; 17 VII: or.pap.AGAD 5101; 20 VII: <sąd ndw.> SPPP II przed nr 4052 (547), or.AGAD 1421 = Inv s. 209 = MS I 671 = BOZ 31 s. 307–308, MK 12 k. 6–6v¹²⁴⁶ = MS I 669, 670, 672; 22 VII: or.AGAD 4883 = bdd. Inv s. 243 = MS I 674 = ProchMat 181 = PtaszOpis s. 251 nr 307, MS I 673 = bdd. Inv s. 210 = BOZ 31 s. 308; 23 VII: PaprH s. 603 = IA 4079 = TN XX 166; 24 VII: BOZ 31 s. 308 = BOZ 32 s. 388, 840, MS I 675, MK 12 k. 12¹²⁴⁷ = MS I 676, 677; 25 VII: MS I 678, or.AGAD 8984 = Inv s. 210 = br. i bmw. MS I 752, <wyjazd z królewiczem Władysławem do Skawiny> Dł XII/2 s. 271¹²⁴⁸; bez daty: MK 12 k. 15–15v¹²⁴⁹ = JabłWoł s. 29–30 nr 7)

Skawina 25–26 VII (25 VII: <przyjazd z Krakowa> Rach1471 s. 405 nr 85; 25/26 VII: <przyjazd z Krakowa na nocleg> Dł XII/2 s. 271)

Oświęcim 26–29 VII (26 VII: <przyjazd z królewiczem Władysławem na 3 dni> Dł XII/2 s. 272, SRSil XIII 79 [Politische Correspondenz] =

¹²⁴³ Błędnie Piotrków jako miejsce wydania.

¹²⁴⁴ W kop. 1477.

¹²⁴⁵ W kop. 1477.

¹²⁴⁶ Trzy kolejne wpisy dokumentów na karcie 6–6v (dla Jana Kobyleńskiego) opatrzone zwrotem *data ut supra*, zatem odsyłają do dok. (także dla Kobyleńskiego), wpisanego na k. 6 z datą 20 VII 1471 (MS I 671).

¹²⁴⁷ W obu wpisach *anno et die ut supra*. Poprzedni dok. (także dla Pawła Jasińskiego) w MK na tejże k. 12 z 24 VI 1471 (MS I 675).

¹²⁴⁸ Wyjazd królewicza Władysława tego dnia z Krakowa potwierdza Eschenloer s. 839.

¹²⁴⁹ List KJ do hospodara mołdawskiego Stefana pochodzi najpewniej z 1471 i pewnie był odpowiedzią na jego list z 13 VII 1471 (MS I 668). KJ był w tym roku w Krakowie jeszcze 30 VII – 4 X oraz od 23 X do końca roku.

Mosbach s. 113 = IA 4082; 27–28 VII: Rach1471 s. 406 nr 87–88; 27–29 VII: Rach1471–78 s. 11, 19, 91–92, 102¹²⁵⁰; 28 VII: or.pap.AGAD 5103, oryginały papierowe AGAD 5104–5105¹²⁵¹; 29 VII: <wyjazd z królewiczem Władysławem do wsi Harmęże> Dł XII/2 s. 272)

Harmęże (koło H.) 29 VII (<circa wsi H. pożegnanie z królewiczem Władysławem> Dł XII/2 s. 272)

Oświęcim 30 VII (<wyjazd do Krakowa> Rach1471 s. 407 nr 89)

Kraków¹²⁵² 30 VII – 4 X [pobyty przerywane wyjazdami do Niepołomic 12–13 i 21–22 VIII] (30 VII: <przyjazd z Oświęcimia na posiłek, *ad cenam*> Rach1471 s. 407 nr 89; 1 VIII: or.AGAD 4748 = ProchMat 182 = MS I 679 = PtaszOpis s. 232 nr 171 = TN XX 169 = BOZ 32 s. 388–389, 714–715, MS I 680, LustrWlkp 1564/1 s. 277 = LustrWlkp 1564/2 s. 282 nr 65 = bmw. i bez daty MK 12 k. 13–13v = MS I 681¹²⁵³; 2 VIII: BOZ 32 s. 389, 715; 3 VIII: MS I 683; 3–6 VIII: Rach1471 s. 408–409 nr 93–96; 6 VIII: Rach1461–71 s. 513 nr 794; 9 VIII: MS IIS 88; 13 VIII: <przyjazd z Niepołomic> Rach1471 s. 410 nr 102; 14 VIII: or.pap.APGd 300 D/2 105; 16, 18 i 20 VIII: Rach1471 s. 411–412 nr 105, 107, 109; 17 VIII: or.pap.AGAD 5106, SRSil XIII 85 [Politische Correspondenz]; 19 VIII: or.pap.AGAD 5107; 22 VIII: <przyjazd z Niepołomic> Rach1471 s. 412 nr 111; 24–25 VIII: Rach1471 s. 413 nr 113–114; 27 VIII: or.pap.AGAD 5108; 29 VIII: or.pap.AGAD 5109; 30–31 VIII oraz 5 IX i 22 IX: Rach1471 s. 415–416, s. 420 nr 119–120, 125, 142; 31 VIII: <sąd ndw.> SPPP II przed nr 4054 (553); 1 IX: or.pap.AGAD 5110; 5 IX: <rozejm z Rudolfem biskupem wrocławskim, Mikołajem księciem opolskim, Konradem Białym księciem wołowskim i in., z Wrocławiem, Namysłowem i in. miastami oraz z księstwami świdnickim i jaworskim> MK 12 k. 15v–16¹²⁵⁴ = KP IV 78 = CDRP I s. 545 przy nr 10 = IA 4089 =

¹²⁵⁰ Zamieszczam tu wzmianki z Rach1471–78, choć nie ma w nich informacji o królu, a jedynie wpisy o regulowaniu przez podskarbiego ndw. Tomasza Trąmbszyńskiego różnych należności m.in. wobec piekarzy z Oświęcimia, wypłaceniu 40 florenów zacięznemu Mikołajowi Wilkowskiemu, a wreszcie o tym, że w Oświęcimiu podskarbi otrzymał 4000 florenów (na koszty wyprawy czeskiej). Zakładam, że był przy królu.

¹²⁵¹ Trudno powiedzieć, dlaczego wystawiono dwa jednobrzmiące dokumenty przyjęcia na służbę rotmistrza zaciężnych Ścibora z Chodcza. Dok. 5104 skasowany przez przecięcie, mniej starannie spisany, inną ręką niż dok. 5105.

¹²⁵² Pobyt KJ w Krakowie potwierdzają też dwa dokumenty wystawiony w Krakowie: między 9 a 19 VII 1471 dok. poselstwa króla Węgier do KJ, odpowiedź strony polskiej (CE I/2 221; zob. też CE I/2 s. 356–357).

¹²⁵³ W MS: 3 VIII 1471, bo taką datą opatrzony jest następny dok. wpisany do MK na k. 13v–14 (MS I 682 – to rewersał Łukasza Górki). Dok. umieszczam jednak pod datą 1 VIII, bo taka data w lustracji.

¹²⁵⁴ *F. 5 proxima ante Natiuitatis Marie*, 1471 (5 IX). Wprowadzony przez pisarza skrót na *quinta* sprawia trudności w odczycie. W MS I 688, odczytano *f. 5*, w CDRP i KP

MS I 688, AMKw AE 32 k. 33v–34v = KGZ Biecz G 196 s. 405–406 = KM 5/N 4, 264, MK 12 k. 17v–18¹²⁵⁵ = KP IV 80 = CDRP I s. 545 przy nr 10 = IA 4090 = MS I 690; 7 IX: or.pap.AGAD 5111; 9 IX: < sąd ndw. > SPPP II przed nr 4058 (562); 11 IX: MS I 691; 15 IX: or.pap.AGAD 5112; 18 IX: < sąd ndw. > SPPP II przed nr 4060 (569); 20 IX: or.AGAD 1403 = MS I 693 = KM 5/N 47, 49 = BOZ 32 s. 390–391, 840, MS I 694, or.pap.AGAD 5113, or.pap.AGAD 5114; 25 IX: MS I 696; 27 IX: ML IVB 9 k. 127–128 = MS I 697, MS I 698–699, MS I 700 = bdd. ML IVB 9 k. 149, or.pap.APWr Dokumenty m. Wrocławia [sygn. jest data dok.] = StListy 12 = KatWr 45 = SRSil XIII 95 [Politische Correspondenz] + fot. StListy s. 41; 29 IX: or.BCz 577 = KatBCz I 630 = KM 5/N 50; 30 IX: MS I 701; 2 X: MS I 702, 703; 3 X: MS I 704, MK 98 k. 98v–99 = MS I 706 = KM 5/N 54, 58, bmw. i bez daty MK 12 k. 23v = MS I 705¹²⁵⁶, bmw. i bez daty MK 12 k. 27v–28 = MS I 707¹²⁵⁷; 4 X: < wyjazd do Sącza > KGZ Kraków Z 152 s. 277¹²⁵⁸, < wyjazd po obiedzie w kierunku Sącza > Rach1471 s. 422 nr 154 – 2 [!] X < wyjazd > Dł XII/2 s. 276¹²⁵⁹) Niepołomice 12–13 VIII, 21–22 VIII (12–13 VIII: < 13 VIII wyjazd do Krakowa > Rach1471 s. 410 nr 101–102; 21–22 VIII: < 22 VIII wyjazd do Krakowa > Rach1471 s. 412 nr 110–111) Nowy Sącz po 4 X – 23 X (po 2 [!] X: < przyjazd z Krakowa > Dł XII/2 s. 276¹²⁶⁰; po 4 X: < przyjazd > Rach1471 s. 422 nr 154; 7 X: MS I 708; 8 X: MS I 656¹²⁶¹ = JawItin s. 13; 10 X: MS I 709; 12 X: or.pap.

(a także w IA – według reg. w CDRP) – f. 4 (dlatego w tych wydawnictwach 4 IX). Sądzę, że należy czytać f. 5, zwłaszcza że pisarz zastosował w tymże dok. inny skrót na liczbę 4 w dacie rocznej.

¹²⁵⁵ *Ante Natiuitatis Virginis Marie f. 5 proxima*, 1471 (5 IX). W MS podano tę samą datację, ale błędnie rozwiązano na 6 IX.

¹²⁵⁶ W MS: 3 X 1471, najpewniej słusznie, bo taką datą opatrzony jest dok. poprzedzający nasz, wystawiony też dla Jana z Pilicy (MK 12 k. 23–23v = MS I 704).

¹²⁵⁷ W MS: 3 X 1471, najpewniej słusznie, bo taką datą opatrzony jest wpis poprzedni (MK 12 k. 27–27v = MS I 706).

¹²⁵⁸ Wpis o zawieszeniu terminów sądowych: *Omnes termini, qui fuerunt in curia domini regis dati fuerunt ad diem terciam post felicem ingressum in Cracoviam de Sandecz.*

¹²⁵⁹ W rachunkach wielkorządcy krakowskiego odnotowano, że królewicz Kazimierz 2 X wyjechał z Krakowa na noc do Wieliczki (Rach1461–71 s. 517 nr 869), a KJ opuścił Kraków 4 X i udał się w kierunku Sącza (Rach1471 s. 422 nr 154). Długosz połączył te informacje pod jedną datą 2 X: wyjazd królewicza z Krakowa do Nowego Sącza, dokąd odprowadził go ojciec (zob. Sikora s. 122–123).

¹²⁶⁰ Zob. przyp. poprzedni.

¹²⁶¹ Sikora s. 119 i przyp. 63, zwrócił uwagę, że dok. opatrzono datą 8 X: f. 3 post s. *Marci*, czyli po św. Marku papieżu, którego święto przypada 7 X i w MK dok. wpisano między dokumentami wystawianymi w Nowym Sączu w październiku. Wydawca MS rozwiązał datę na 30 IV, czyli według św. Marka Ew. Tę błędną datę przyjął JawItin.

AGAD 5115; 13 X: MS I 710 = BOZ 32 s. 393, 716, MS I 711, MK 12 k. 26v¹²⁶² = MS I 712; 15 X: SRSil XIII 100 [Politische Correspondenz]; 18 X: KP IV 81 = MS I 713, MS I 714, MK 12 k. 38–38v¹²⁶³ = MS I 715 = TN XX 175 = BOZ 32 s. 425–426, 820¹²⁶⁴; 20 X: Rach1471 s. 426 nr 172; 23 X: Rach1471 s. 427 nr 175)

Kraków 23 X – 15 III 1472 (23 X: <przyjazd z Sącza> Rach1471 s. 427 nr 175; 24 X: SRSil XIII 101 [Politische Correspondenz]; 25 X: <sąd ndw.> KGZ Kraków Z 152 s. 277; 26 X: or.ANarKw ZbRus perg. 148 = MS I 716 = Inv s. 210 = KatFotUJ 3357, MK 12 k. 37¹²⁶⁵ = MS I 717; 31 X: MS I 718, or.AGAD 7337 = Inv s. 209; 3 XI: Rach1461–71 s. 519 nr 897, Rach1471 s. 429 nr 74; 4 XI: MS I 721, or.ANarKw ZbRus perg. 149 = bdd. Inv s. 210 = MS I 722 = KatFotUJ 2989 = KM 5/N 61 = BOZ 31 s. 616¹²⁶⁶; 8 XI: MS I 723, MK 12 k. 30¹²⁶⁷ = MS I 724, MS I 725 = MS V 1333 = bww. i bez daty LustrMalb 1565 s. 25 = ŻrMalb III s. 61, IV s. 15, 110, V s. 122¹²⁶⁸; 9 XI: Dł XII/2 s. 278, MS I 726, 727; 11 XI: JH I 16280; 12 XI: or.AGAD 5116 = MS I 729 = Inv s. 209 = KM 5/N 64 = BOZ 31 s. 281–282, 534–535, Inv s. 210 = BOZ 31 s. 312, MS I 728 = MS IIS 89; 16 XI: or.ANarKw ZbRus perg. 150 = MS I 731 = KatFotUJ 3000 = KM 5/N 65 = BOZ 31 s. 282, 534, or.AGAD 5577¹²⁶⁹ = CE III dod. 76 = bdd. Inv s. 25 = bdd. IA 4110 = MS I 732; 16 i 27 XI: SRSil 109¹²⁷⁰ [Politische Correspondenz]; 18 XI: MS I 733; 19 XI: MS I 734, bww. i bez daty MK 12 k. 36 = MS I 736¹²⁷¹, MK 12 k. 36¹²⁷² = MS I 735; 23 XI: or.AGAD 4942 = Inv s. 232 = ProchCod s. 89 nr 358 = PtaszOpis s. 259 nr 358 = TN XX 176 = KM

¹²⁶² *Die eodem vt supra*. Wpis poprzedni (MK 12 k. 26 = MS I 711) z 13 X 1471.

¹²⁶³ *Datum ut supra*. Wpis poprzedni (MK 12 k. 37v–38 = MS I 714) z 18 X 1471.

¹²⁶⁴ W obu streszczeniach pod datą roczną 1477.

¹²⁶⁵ *Datum vt supra*. Wpis poprzedni, też dla mieszczan krakowskich Piotra Langa i Pawła Bara, z 26 X 1471 (MK 12 k. 36v–37 = MS I 716).

¹²⁶⁶ Pod datą roczną 1461.

¹²⁶⁷ *Die eodem*. Wpis poprzedni z 8 XI 1471 (MK 12 k. 29v–30 = MS I 723).

¹²⁶⁸ Wzm. w ŻrMalb IV s. 15, z datą i miejscem wyd. (Akta komisji malborskiej z 1661), na s. 110 – tylko data roczna (Rewizja ekonomii malborskiej z 1675). W ŻrMalb III (Rewizja ekonomii malborskiej z 1649) i ŻrMalb V (Rewizja ekonomii malborskiej z 1711) – tylko data roczna.

¹²⁶⁹ Dok. przypowiedni wystawiony pod imieniem KJ i królewicza Kazimierza (jedyne, jaki znam, wspólny dok. króla i jego syna).

¹²⁷⁰ List nuncjusza papieskiego do biskupa wrocławskiego Rudolfa, pisany w Krakowie 29 XI: przyjęty przez KJ 16 XI, kolejna audiencja – 27 XI.

¹²⁷¹ W MS: 19 XI 1471, najpewniej słusznie, bo taką datą opatrzone jest dok. rozpoczynający wpisy w MK 12 k. 36 (MS I 734).

¹²⁷² *Eodem die*. Wpis poprzedni z 19 XI 1471 (MK 12 k. 36 = MS I 734).

5/N 69; [XI?]: bez daty MK 12 k. 35–35v¹²⁷³ = MS I 730 = Bersohn 391; 2 XII: ASK Dział 46 k. 69v nr 42 = KM 5/N 10, MS I 740, bez daty MK 12 k. 42 = MS I 741¹²⁷⁴, MS I 742; 5 XII: or.pap.AGAD 5118; 7 XII: or.AUJag 193 = CUJ III 231 = KaczmUJ 193 = MS I 744, kop.AUJag 195 = MS I 743 = KaczmUJ 195 = CUJ III 233; 9 XII: or.APGd 300 D/2 102; 16 XII: MS I 746; 23 XII: MK 12 k. 45¹²⁷⁵ = MS I 747; 25 XII i dni następne: Dł XII/2 s. 284; 30 XII: or.APTor 2083 = Woelky II 662 = KatAPTor II 101)

bmw. 9 XI, 1 XII (9 XI: MK 12 k. 29v = MS I 726; 1 XII: MK 12 k. 39v = MS I 738)

1472

Kraków [cd.] do 15 III [z przerwą na wyjazd do Nowego Korczyna 1 III] (8 I: MS I 759 = BOZ 31 s. 282–283, 535; 11 I: or.AGAD 5121 = MS I 760 = BOZ 31 s. 283–284, 535, MS I 761 = KM 5/N 80, MS I 762; 13 I: < sąd ndw. > or.ADom 152 = ArchSang II 175; 19 I: < Jan Rzeszowski przyjmuje w katedrze krakowskiej święcenia biskupie w obecności KJ > MPH NS X/2 s. 236 [Katalogi biskupów krakowskich] – 29 I Dł XII/2 s. 283; 21 I: MS I 763, or.pap.APGd 300 D/2 106¹²⁷⁶; 22 I: JabłWoł s. 30–31 nr 8 = IA 4120 = MS I 764, < sąd ndw. > SPPP II przed nr 4074 (XLI.589); 25 I: MS I 765, 766; 26 I: Rach1471–78 s. 92; [ok. 26] I: MK 12 k. 52¹²⁷⁷ = MS I 772; 27 I: or.pap.APWr Dokumenty m. Wrocławia [sygn. jest data dok.] = SRSil XIII 116 [Politische Correspondenz] = StListy 13 = KatWr 46 + fot. StListy s. 42, Rach1471–78 s. 47; 28 I: MS I 767, 768, or.pap.APGd 300 D/2 107 = kop.APGd 300 D/2 109 = SimGesch IV s. 122–123 nr 144, or.pap.APGd 300 D/2 108; 30 I: MS I 769, SRSil XIII 117 [Politische Correspondenz] = SRSil II s. 483 nr 20¹²⁷⁸ [Die Chronik Wigands von Marburg] = IA 4121; 31 I: MS

¹²⁷³ Dok. pochodzi może z listopada 1471 (KJ zezwolił na oddanie celnikowi lwowskiemu Żydowi Samsonowi z Żydaczowa na 3 lata żup drohobyckich) i taką datą opatrzył go Bersohn oraz wydawca MS.

¹²⁷⁴ W MS najpewniej słusznie 2 XII 1471, bo taką datą opatrzony jest kolejny list KJ w tej samej sprawie (wybór papieża Sykstusa IV), wpisany do MK 12 k. 42v (MS I 742).

¹²⁷⁵ *F. 3 in vigilia vigiliarum Nativitatis Domini*, 1471. Powinno być *f. 2*.

¹²⁷⁶ W dacie *f. 4* (zamiast *f. 3*) *ipso die Agnetis Virginis*, 1472.

¹²⁷⁷ *Ante penultimam mensis Ianuarii*, 1472, Kraków (w MS: styczeń 1472). Jest to list KJ do cesarza Fryderyka III. Zapewne był on wśród listów ekspediowanych z Krakowa 26 I 1472: *Item eodem die, dedi cursori, qui ambulabat ad dominum imperatorem cum litteris, duos fl. ad relacionem domini cancelarii* (Rach1471–78 s. 47).

¹²⁷⁸ List do Fryderyka księcia legnickiego. W Rach1471–78 s. 48, pod 31 I 1472 wzm. o wysłaniu listów (może i naszego?) na Śląsk.

I 771¹²⁷⁹, Rach1471–78 s. 93; 1 II: MS I 773; 2 II: Rach1471–78 s. 93; 5 II: MS I 774; 9 II: Rach1471–78 s. 52; 10 [11?] II: MK 12 k. 58v–59¹²⁸⁰ = MS I 775; 12 II: or.AGAD 714 = MS I 776 = bdd. Inv s. 310 = TN XX 211; 16 II: or.ANarKw ZbDP 310 = KmK 180 = KatKętrz 310 = BOss rps 55 s. 169–171 = KętrzOss I s. 43 nr 34, Rach1471–78 s. 53, 57–58; 23 II: Rach1471–78 s. 57; 27 II: Rach1471–78 s. 34¹²⁸¹; 28 II: MS I 777, 778; 1 III: MS I 779, Rach1471–78 s. 57; 3 III: MS I 780; 8 III: Rach1471–78 s. 57; 11 III: MS I 782, or.AGAD 711 = KP II 618¹²⁸² = MS I 783 = TN XX 190; 12 III: or.AKKw 527 (483) = CIP s. 636 przy nr 256 = MS IV 12853 = MS IVS 1036 = KM 5/N bez nr; 13 III: or.pap.AGAD 5122; 14 III: MK 98 k. 78 = KM 5/N 84, 87–88; 15 III: or.BPANKw 72 = kop.ANarKw ZbDP 891 = MK 98 k. 33v nr 11 = CUJ III s. 24–25 nr 234 = DziwKat I 106 = KatKętrz 891c = bdd. LustrKrak 1564/1 s. 24 nota a = LustrKrak 1564/2 s. 148 nr 151 = KatFotUJ 3347 = CzubekKat Dod. 72 = KM 5/N 89, 277, CUJ III 235; bdd.: <wyjazd do Piotrkowa> Dł XII/2 s. 287)

Nowy Korczyn 1 III (Rach1471–78 s. 57¹²⁸³)

bmw. 13 III (MK 12 k. 61v = MS I 784)

Piotrków 15 III – 1 IV (15 III: <przyjazd z Krakowa, zjazd, *dieta gen.*, wyznaczony na 15 III, obrady 15 dni> Dł XII/2 s. 287; 15 III – 1 IV: <15 III rozpoczęcie obrad, *reces*> Thunert s. 178–197 nr 50–52; 20 III: <*in conv. gen.*> MK 12 k. 118v, 123¹²⁸⁴ = MS I 785, <*in conv. gen.*> MS I 787, MK 12 k. 119¹²⁸⁵ = MS I 788, <*in conv. gen.*> MK 12 k. 123¹²⁸⁶ = MS I 789–792, <*in conv. gen.*> MS I 786 = JH II 3326 = TN XX 188; 21 III: MS I 794; 23 III: <*in conv. gen.*> MS I 795, <*in conv. gen.*>

¹²⁷⁹ KJ nakazał tym, którzy pozostali w Koronie podczas wyprawy wojennej, by stawili się osobiście przed nim na zjeździe w Piotrkowie. Może te listy ekspediowano w różne strony 4 oraz 5 i 6 II itd. (Rach1471–78 s. 50–51, 94).

¹²⁸⁰ *F. 2 Carnisprivium* (11 II). W MS błędnie 10 II, czyli wydawca przyjął, że w datacji powinno być *f. 2 post Carnisprivium*.

¹²⁸¹ Wzm. o wystawieniu dok. przypowiedniego.

¹²⁸² Błędnie 12 III 1472, choć według or., w którym *f. 4 proxima ante dominicam Judica*, 1472 (11 III).

¹²⁸³ Informacja, że pokojowiec królowej otrzymał tego dnia *pro podwodis octo gr. eunti ad dominum regem in Nowam Ciuitatem*.

¹²⁸⁴ Dok. dla Jana z Dąbrowy (zapis 200 grzywien na wsi Wapcz koło Chełmna) wpisany dwukrotnie do MK.

¹²⁸⁵ *Anno vt supra et datum*. Wpis poprzedni z 20 III 1472, Piotrków *in conv. gen.* (MK 12 k. 118v–119 = MS I 787).

¹²⁸⁶ W kolejnych czterech wpisach *anno et die quo supra* lub *anno, die et loco quo supra*. Dok. wpisany jako pierwszy na tejsze k. 123 opatrzonej datą 20 III 1472, Piotrków *in conv. gen.* (MK 12 k. 123 = MS I 785).

MK 12 k. 66v–67¹²⁸⁷ = MS I 796, <*in conv. gen.*> MS I 797; 24 III: <*in conv. gen.*> or.AGAD 715 = KP II 619¹²⁸⁸ = Inv s. 333–334 = MS I 798 = TN XX 189 = BOZ 33 s. 219–220; 25 III: <*in conv. gen.*> MS I 799; 27 III: <*in conv. gen.*> MK 12 k. 69v¹²⁸⁹ = MS I 800 = Przkal 44; 28 III: <*in conv. gen.*> MS I 801, <*in conv.*> JH I 16313; 30 III: <*in conv. gen.*> MS I 803; 1 IV: <*in conv. gen.*> or.pap.APGd 300 D/2 110, <*in conv. gen.*> or.pap.APTor 2088 = KatAPTor II 107¹²⁹⁰, <*in conv. gen.*> MS I 807, Rach1471–78 s. 19, <wyjazd do Nowego Korczyna> Dł XII/2 s. 287)

bmw. 1 IV (MK 12 k. 66 = MS I 806)

Nowy Korczyn 5–10 IV (5 IV: <przyjazd z Piotrkowa, *dieta part.*> Dł XII/2 s. 287; 7 IV: <*in conv.*> Str III s. 205 nr 180 = KM 5/N 91; 10 IV: <*in conv.*> MS I 808)

Kraków 12 IV – 20 VIII [z przerwą na wyjazd do Wieliczki 4 VII] (bdd.: <KJ spędza tu 15 [!] miesięcy> Dł XII/2 s. 293; 12 IV: Rach1471–78 s. 58; 14 IV: MS I 809–811; 15 IV: MS I 812; 16 IV: MS I 813, MK 12 k. 71v¹²⁹¹ = MS I 814; 17 IV: KM 5/N 93 = bdd. Inv s. 210 = BOZ 31 s. 285–286, 536, Rach1471–78 s. 58, AGZ XVIII 500; 18 IV: MS I 815 = ML IVB 9 k. 72v; 19–20 IV: Rach1471–78 s. 58, 100; 23 IV: Rach1471–78 s. 59; 25 IV: MS I 816 = CrArt I 604; 26 IV: Rach1471–78 s. 59¹²⁹²; 3 V: or.AGAD 5123 = KM 5/N 94; 9 V: or.ANarKw Dok. Dep. 11 = kop.ANarKw Dok. Dep. 12 = KM 5/N 95; 13 V: LustrPr 1624 s. 242, MS I 817, <narodziny królowny Elżbiety> Dł XII/2 s. 288 – WdGen s. 86; 14 V: MS I 818, or.pap.APGd 300 D/2 113; 15 V: JH I 16327; 17 V: Rach1471–78 s. 59; 18 V: or.ANarKw ZbDP 311 = KmK 181 = KatKętrz 311 = BOss rps 55 s. 147–149 = KętrzOss I s. 42 nr 28, KGZ Pyzdry G 1 k. 243; 19 V: Rach1471–78 s. 59¹²⁹³; 24 V: Rach1471–78 s. 59, or.pap.APGd 300 D/2 114 = Thunert 56; 27 V: BOZ 32 s. 393–394, 717; 28 V: or.pap.AGAD 5124; 30 V: kop.AYL =

¹²⁸⁷ *Data ut supra*. Dok. poprzedni z 23 III 1472, Piotrków *in conv. gen.* (MK 12 k. 66–66v = MS I 795).

¹²⁸⁸ Błędnie 25 III. W or. *f. 3 proxima post dominicam Ramispalmarum*, 1472 (24 III).

¹²⁸⁹ *F. 5 Parasceve*. Przkal s. 301, przyp. 44a, zwrócił uwagę na ten oczywisty błąd (Wielki Piątek nie mógł przypaść w czwartek).

¹²⁹⁰ Błędnie 8 X. W or. *f. 4 infra Conductum Pasche* (8 IV). Niewątpliwy błąd w datacji w or., powinno być *ante*, a nie *infra*.

¹²⁹¹ *Die eodem*. Poprzedni wpis z 16 IV 1472, Kraków (MK 12 k. 71v = MS I 813).

¹²⁹² Nie ma wyraźnej wzmianki o KJ, ogólnie mowa o uroczystości chrztu. Wydawcy zwrócili uwagę, że nie mógł to być chrzest królowny Elżbiety, która – według Długosza – urodziła się 13 V (przekazu tego nie podważał WdGen s. 86).

¹²⁹³ *F. 3 ipso* (zamiast *post*) *Pentecostes*. Nie ma wprawdzie wyraźnej wzm. o KJ, ale wpis informuje o wydaniu 4 groszy na zakup białego chleba na stół KJ.

MK 23 s. 763¹²⁹⁴ = AGZ VI 105 = HurmDok II/2 s. 215–219 nr 196 = MS I 820 = MS IV 899 = MS IVS 1037 = bmw. i bdd. LustrRus 1661–1665/2 s. 9–10¹²⁹⁵ = KatLw 337; 31 V: or.pap.APGd 300 D/2 115; 3 VI: Rach1471–78 s. 59; 4 VI: MS I 821¹²⁹⁶; 5 VI: kop.BCz 595 = AMKw AO 11 k. 87v = KM 5/N 96 = KatBCz I 651; 6 VI: or.AGAD 4747 = ProchMat 183 = PtaszOpis s. 232 nr 170 = TN XX 193 = BOZ 32 s. 394, 820–821; 8 VI: < sąd ndw. > SPPP II przed nr 4075 (600); 11 VI: or.BCz 579 = KatBCz I 632; 12 VI: BPANKw rps 386 s. 51, 90 = BujBiecz 57 = bdd. LustrKrak 1564/1 s. 124 = LustrKrak 1564/2 s. 148 nr 152 = bdd. LustrKrak 1659–1664/2 s. 614 = LustrKrak 1659–1664/3 183; 17 VI: MS I 822 = BOZ 32 s. 395, 717–718, MS I 823, 824; 19 VI: or.pap.APGd 300 D/2 116; 23 VI: MS I 825 = BOZ 31 s. 286, 536, or.pap.APGd 300 D/2 117 = Thunert 64; 28 VI: MS I 826, 827, bmw. i bez daty MK 12 k. 74v = MS I 828, 829¹²⁹⁷; 1 VII: MS I 832, 833; 4 VII: < wyjazd do Wieliczki > Dł XII/2 s. 291; 5–6 VII: Dł XII/2 s. 291; 6 VII: < sąd ndw. > SPPP II przed nr 4077 (614), < sąd ndw. w obecności KJ > SPPP II s. 785, przyp. 23; 9 VII: or.ASkalka 15 = FijPaul II 30 = bmw. i bez daty LB III s. 115 = KM 5/N 98; 11 VII: or.ANarKw ZbRus perg. 152 = Inv s. 211¹²⁹⁸ = KatFotUJ 2939 = KM 5/N 99 = BOZ 31 s. 286, 536–537; 13 VII: or.pap.APGd 300 D/2 118 = Thunert 65; 14–15 VII: < sąd ndw. > SPPP II przed nr 4078 (619) – przed nr 4079; 20 VII: < sąd ndw. > SPPP II przed nr 4080 (624), ArchSang II 176; 22 VII: MS I 834, 836, MS I 835 = BOZ 32 s. 395–396, 718; 23 VII: or.pap.APGd 300 D/2 119; 25 VII: MatPr 197 = KP IV 85 = MS I 837; 26 VII: ML IVB 9 k. 343v–344 = MS I 838 = BOZ 32 s. 396–397, 718–719; 27 VII: < sąd ndw. > SPPP II przed nr 4081 (628), PułSt s. 200 nr 3 = MS I 389, or.AGAD 731 = bmw. MK 12 k. 81v¹²⁹⁹ = MS I 843 = TN XX 195 = BOZ 33 s. 190; 29 VII: < sąd ndw. > SPPP II przed nr 4082 (630), MS I 840, MS IIS 90; 30 VII: or.AGAD 5126 = bmw. i bez daty MK 12 k. 154 = MS I 1116¹³⁰⁰ = Inv s. 211¹³⁰¹ = TN XX 214 = KM 5/N 101 = BOZ 31

¹²⁹⁴ W tej kop. i w pozostałych *sabbato infra octavas Corporis Christi* (30 V). W MS IV 899 i MS IVS 1037, błędnie 23 V.

¹²⁹⁵ Dwie wzmianki, ogólnikowe, ale zapewne dotyczą tego samego przywileju KJ, który nadał miastu Lwów prawo odbywania dwu jarmarków.

¹²⁹⁶ Z powołaniem na MK 12 k. 235, zamiast k. 234v.

¹²⁹⁷ W MS przyjęto najpewniej słusznie, że tak jak wpis pierwszy na tej karcie MK (MS I 827), także i te pochodzą z 28 VI 1472.

¹²⁹⁸ *Ante festum s. Margarethe.*

¹²⁹⁹ *Die eodem.* Pierwszy wpis na tejsze k. 81v opatrzony datą 30 VII 1472, bmw. (MS I 841). Or. z datą 27 VII 1472. W MS: 30 VII.

¹³⁰⁰ Wśród wpisów z 1473.

¹³⁰¹ *Post festum s. Jacobi.*

s. 286–287, 537 = BOZ 33 s. 761, bmw. MK 12 k. 81v¹³⁰² = MS I 842, MK 12 k. 81v¹³⁰³ = MS I 844, or.pap.APGd 300 D/2 122a = Thunert 74; 2 VIII: or.BCz 580 = MS I 845 = KatBCz I 633 = KM 5/N 102; 3 VIII: or.AGAD 4682 = ProchMat 184 = PtaszOpis s. 222 nr 105 = bdd. Inv s. 260¹³⁰⁴ = MS I 846 = TN XX 196 = BOZ 32 s. 397, 719; 8 VIII: or.pap.APGd 300 D/2 120 = Thunert 77; 10 VIII: KGZ Poznań G 8 s. 336, dawniej k. 167, or.ADom 153 = KGZ Kraków G 49 k. 603–606 = KM 5/N 105–106; 11 VIII: or.Wien W k. 21–22v¹³⁰⁵ = MK 12 k. 87v¹³⁰⁶ = MS I 851; 12 VIII: MS I 849, <przymierze z Albrechtem księciem Bawarii> or.AGAD 5446 = CDRP I s. 385–386 nr 4 = Inv s. 19 = IA 4158 = MS I 850 = TN XX 197 = BOZ 33 s. 217, 492–493; 15 VIII: AJG rps 2096 k. 1v¹³⁰⁷ = BisGórZb s. 309–310; 16 VIII: MS I 853; 18 VIII: <sąd ndw.> SPPP II przed nr 4083 (641) – 4083, MS I 854, 855, or.pap.AGAD 5127 = KM 5/N 109; 19 VIII: MS I 856, 857; 20 VIII: <wyjazd do Niepołomic> Dł XII/2 s. 293)

Wieliczka 4 VII (<KJ przybywa z Krakowa do W.> Dł XII/2 s. 291)

bmw. 30 VII–20 VIII (30 VII: MK 12 k. 81v = MS I 841; 4 VIII: MK 12 k. 83v = MS I 847; 10 VIII: MK 12 k. 83v = MS I 848; 20 VIII: MK 12 k. 87 = MS I 858)

Niepołomice [po 20] VIII, 24 VIII ([po 20] VIII: <przyjazd z Krakowa na kilka dni> Dł XII/2 s. 293; 24 VIII: or.pap.APGd 300 D/2 121; bdd.: <wyjazd do Nowego Korczyna> Dł XII/2 s. 293)

Nowy Korczyn 26 VIII – 26 X (26 VIII: <przyjazd z Niepołomic na 8 tygodni> Dł XII/2 s. 293; 30 VIII: <in conv.> MS I 860; 31 VIII: or.APTor 2100 = KatAPTor II 105; 13–17 IX: Dł XII/2 s. 293; 16 IX: AGZ IX 79 = LustrKraK 1564/1 s. 166 = LustrKraK 1564/2 s. 148 nr 153 = KM 5/N 112, or.pap.APGd 300 D/2 123; 29 IX: <conv. ziemi krakowskiej> Dł XII/2 s. 293; 30 IX: <in conv. gen.> or.APTor 2104 = KatAPTor II

¹³⁰² *Eodem die*. Wpis pierwszy na tej samej karcie MK z 30 VII 1472, bmw. (MK 12 k. 81v = MS I 841).

¹³⁰³ *Die eodem*. Pierwszy datowany wpis na teje k. 81v, poprzedzający nasz, z 30 VII 1472, bmw. (MS I 841).

¹³⁰⁴ Tu zapewne ten sam przywoływany dok. (KJ zapisał Stanisławowi z Chodcza 100 grzywien na wsi Tatarynów).

¹³⁰⁵ Informację o miejscu przechowywania dok. podaję za BaczWal s. 140, przyp. 34.

¹³⁰⁶ *Data ut supra*. Wcześniej, czyli na k. 87, dok. z 19 VIII 1472 (MS I 857) i dok. z 20 VIII tego roku (MS I 858). Te dwa krótkie wpisy wyraźnie jednak umieszczono w wolnym miejscu na k. 87, pozostawionym po wpisaniu na k. 86–87 pełnego tekstu dok. KJ z 12 VIII 1472 (MS I 850). W MS przyjęto, że zwrot *data ut supra* odnosi się do tego ostatniego dok. z 12 VIII. Dzięki zachowanemu or. wiemy jednak, że dok. pochodzi z 11 VIII.

¹³⁰⁷ Informacja o przyjęciu KJ z rodziną do konfraterni na Jasnej Górze, czyli do korzystania z łask i odpustów zakonu paulinów. Uroczystość odbyła się w Krakowie.

106; 1 X: or.AMog 217 = AMog rps 25 k. 329v–334 = BPANKw rps 1890 s. 512 = Mog s. 102–103 przy nr 120 = KatMog s. 71 nr 217 = ZDM IV przy nr 933, or.ANarKw ZbRus perg. 153 = Inv s. 243 = MS I 863 = KatFotUJ 3364 = KM 5/N 113 = BOss rps 184 k. 528v–529 = KętrzOss I s. 421 nr 46, <colloquium> CE III dod. 77; 4 X: <in conv. gen.> MS I 864, <in conv.> MK 12 k. 90–90v¹³⁰⁸ = MS I 865, <in conv.> MS I 866 = bmd. Łab s. 301, <in conv.> BPANKw rps 386 s. 5–6 = BujBiecz 58, <in conv. gen.> or.AGAD 4749 = Inv s. 260¹³⁰⁹ = ProchMat 185 = PtaszOpis s. 232 nr 172 = TN XX 191 = BOZ 32 s. 398, 821; 6 X: <in conv.> MS I 867, BOZ 31 s. 710–711; 7 X: or.pap.APGd 300 D/2 124 = Thunert 100; 8 X: KM 5/N 115; 18 X: AGZ XIX 2971; 19 X: or.AGAD 6689; 20 X: MS I 868; 24 X: MS I 870; 26 X: <wyjazd do Piotrkowa> Dł XII/2 s. 293–294¹³¹⁰)

bmd. 29 VIII–14 IX (29 VIII: MK 12 k. 88 = MS I 859; 3 IX: MK 12 k. 89v = MS I 861; 14 IX: MK 12 k. 89v = MS I 862)

Piotrków¹³¹¹ 1–18 XI (1 XI: <przyjazd z Nowego Korczyna, *dieta gen.*> Dł XII/2 s. 293–296; 7 XI: <in conv. gen.> MS I 871; 8 XI: <in conv. gen.> MS I 872, <in conv. gen.> MS I 873, MK 12 k. 98¹³¹² = MS I 874, br. MK 12 k. 102¹³¹³ = MS I 875; 10 XI: <in conv. gen.> MS I 876; 12 XI: <in conv. gen.> or.BOss 539 = AGZ VI 108 = OssPoh 206 = MS I 877; 13 XI: <in conv. gen.> RaczWlkp 132 = WuSt s. 65–66 nr 68 = MS I 879, <in conv. gen.> MatPr 198 = MS I 878, <in conv. gen.> MK 12 k. 130v, 132¹³¹⁴ = MS I 880, 1086; 14 XI: <in conv. gen.> MS I 881, MS I 882, 883; 15 XI: <in conv. gen.> APPiotrT 358 rps 2 k. 126v = KM 5/N 121, <in conv. gen.> KM 5/N 123; 16 XI: <in conv. gen.> MS I 884, <in conv. gen.> or.AGAD 719 = bmd. Inv s. 338 = MS I 885 = TN XX 202; 17 XI: <in conv.> CE III 149 = JH I 16371, or.AGAD 5129 = Inv s. 210 = MS I 886 = TN XX 201 = BOZ 31 s. 287, 537, <in conv. gen.> MS I 887; 18 XI: <in conv. gen.> MS I 888, <in conv.

¹³⁰⁸ Nowy Korczyn, na zjeździe. W MS: 4 X 1472, gdyż mandat ten, skierowany do starostów, dotyczył podjętych na zjeździe decyzji i ogłoszonych 4 X tego roku (MS I 864).

¹³⁰⁹ *Post festum s. Francisci.*

¹³¹⁰ Dłpol 12/3 s. 308, przyp. 58, pomyłkowo rozwiązano datę na 28 X (Dł XII/2: poniedziałek przed Szymonem i Judą).

¹³¹¹ O zjeździe walnym w Piotrkowie zwołanym na 1 XI 1472 też m.in. APGd 300 D/2 124; MS I 867; Thunert 100.

¹³¹² *Datum ut supra.* Wpis poprzedni z 8 XI 1472, Piotrków *in conv. gen.* (MK 12 k. 97v–98 = MS I 873).

¹³¹³ *Dominica ante.* W MS pod datą 8 XI 1472. Może słusznie, bo tego dnia oraz 7 XI KJ wystawił Oporowski jeszcze kilka innych dokumentów (MS I 871–873).

¹³¹⁴ Dok. dla Jasińskiego wpisano dwukrotnie. Na k. 132 pomyłkowo z datą 1473, dlatego w MS I 1086, błędnie 13 XI 1473.

gen.> MS I 891, MK 12 k. 101¹³¹⁵ = MS I 889, MK 12 k. 101¹³¹⁶ = MS I 890; bdd.: <wyjazd do Poznania> Dł XII/2 s. 296)
 Tuszyn 20 XI (MS I 892, 893)
 Łęczyca 25–26 XI (25 XI: MS I 894–895, MS I 896 = PoczŁęcz s. 156–157; 26 XI: MS I 897, 898)
 Poznań [po 26] XI (<przyjazd z Piotrkowa [do kościoła Bożego Ciała¹³¹⁷], wyjazd do Torunia> Dł XII/2 s. 296)
 Koło 30 XI – 2 XII (30 XI: MS I 899; 1 XII: <*in conv. gen.*> MS I 900, MK 12 k. 122¹³¹⁸ = MS I 901; 2 XII: <*in conv.*> MS I 902–904)
 Toruń¹³¹⁹ 6–30 XII (bdd.: <przyjazd z Poznania na 4 tygodnie, obecni rycerze i miasta pruskie [zjazd stanów Prus Królewskich]> Dł XII/2 s. 296–297; 6–28 XII: <6 XII przyjazd, reces> Thunert s. 263–298 nr 105; 8 XII: MS I 905; 11 XII: or.AGAD 700 = bdd. Inv s. 338¹³²⁰ = MS I 906 = TN XX 203; 12 XII: MS I 907; 14 XII: MS I 909, KGZ Poznań Z 19 k. 150v–151 = PawSejm Dodatki s. XLIX–L nr 156; 15 XII: MS I 910–912; 16 XII: KGZ Łęczyca Z 14 k. 7–9 = CE I/2 227¹³²¹, MS I 913; 17 XII: or.AGAD 720 = MS I 914; 18 XII: MS I 915, KGZ Pyzdry G 1 k. 262, or.AGAD 606 = TN XX 204 = BOZ 33 s. 220; 19 XII: MS I 916–919; 20 XII: MS I 920, 921; 21 XII: MS I 922; 21 [lub 22] XII: kop. BOss 2863 = FroelichGesch s. 246–250 = MK 12 k. 116v–117v i 133–134v¹³²² = MS I 926 = MS IV 3378 = MS IVS 1040 = OssFast II 1267; 22 XII: MS I 923, 924, or.ADWł 341 = MK 12 k. 118v¹³²³ = LibrDok III s. 260–263 nr 27 = bdd. MonWl XIV 247 = bmw. i bdd. MonWl XXV 484 = MS I 925 = LibrDok II s. 44–45 nr 341 = LibrInw I/1 s. 188–189 dok. 341 = bmw. i bez daty LibrInw II/4 s. 64 dok. 228¹³²⁴ = LibrInw II/5

¹³¹⁵ *Eodem die*. Wpis poprzedni na tejże k. 101 z 18 XI 1472, Piotrków *in conv. gen.* (MS I 888).

¹³¹⁶ *Anno ut supra*. W MS pod datą 18 XI 1472: taką datą opatrzony jest pierwszy wpis na tejże k. 101 MK (MS I 891).

¹³¹⁷ Pisał o „uczczeniu w Poznaniu Najświętszego Sakramentu”.

¹³¹⁸ *Datum vt supra*, Koło. Wpis poprzedni z 1 XII 1472 (MK 12 k. 121v–122 = MS I 900).

¹³¹⁹ Zjazd stanów Prus Królewskich odbył się w Toruniu 4–28 XII 1472 (JanChron s. 119). Wzm. o pobycie KJ w Toruniu także pod 14 XII 1472: kapituła gnieźnieńska wydelegowała do KJ do Torunia kanonika Wojciecha Książskiego (ACap I 2069).

¹³²⁰ W tym roku KJ wystawił dok. o nieomal identycznej treści (zapis dla Mikołaja Działyńskiego 100 grzywien na Osmolinie): Inv s. 338 (Kraków, 1472).

¹³²¹ Wydawcy podkreślili, że w kop. wpisano najpewniej pomyłkowo datę *f. 4 post Lucie*, 1473 (15 XII), zamiast 1472. W CE błędnie rozwiązana data 18 XII 1472.

¹³²² Jedynie w MK 12 k. 133–134v (na k. 116v–117v – datacja nie wpisana): *f. 3 ipso die Thome Ap.*, 1472 (22 XII). Pozostałe kopie: *f. 2 ipso die Thome Ap.* (21 XII).

¹³²³ Pomyłkowo 1473. W MS I 925, poprawna data: 22 XII 1472.

¹³²⁴ Dok. wydany z kopiań z XVI w (ADWł), słusznie opatrzony przez S. Librowskiego datą [22 XII 1472].

s. 98 dok. 339 = LibrInw II/6 s. 89 dok. 294 = TN XX 208; 23 XII: MS I 927, or.APGd Klasztor Św. Brygidy w Gdańsku 345/11 = MS I 928; 24 XII: MS I 929–931; 25 XII i dni następne: Dł XII/2 s. 299; 26 XII: MS I 932; 27 XII: MS I 933; 28 XII: MS I 934, kop.APGd 300 D/2 125 = M. Toeppen, Beitrage zur Geschichte des Weichseldeltas, Danzig 1894, s. 82–83 nr 6 = MS I 935, MS I 936, LustrPr 1624 s. 245 = bmw. MK 12 k. 122¹³²⁵ = MS I 937, MK 12 k. 121¹³²⁶ = MS I 946 = LustrPr 1624 s. 242, JH I 16379; 29 XII: MS I 942, 943, MK 12 k. 121–121v¹³²⁷ = MS I 944, 945, 948, 949, MS I 950, LustrPr 1624 s. 245 = MK 12 k. 122v¹³²⁸ = MS I 940, MK 12 k. 121¹³²⁹ = MS I 947 = LustrPr 1624 s. 245, MS I 951, MS I 954, 956, 957, MK 12 k. 124¹³³⁰ = MS I 953, CDRP I s. 61–62 nr 20 = GołDz s. 277 = IA 4165 = MS I 958 = TN XX 206, or.pap.APGd 300 D/2 126, Inv s. 93 = MS I 952 = TN XX 207; 30 XII: MS I 959 = BOZ 32 s. 398–399, 716–717¹³³¹, MS I 961, 962, 965, MS I 963 = TN XX 209, MK 12 k. 129¹³³² = FroelichGesch s. 99–100 = Woelky II 669 = MS I 964, or.AGAD 490 = KP II 620¹³³³ = MK 12 k. 124¹³³⁴ = MS I 960, or.pap.APGd 300 D/2 127a; bdd.: Inv s. 211, <wyjazd do Gostynina> Dł XII/2 s. 299)

bmw. 13–29 XII (13 XII: MK 12 k. 106v = MS I 908; 28 XII: MK 12 k. 122v = MS I 938, MK 12 k. 122v¹³³⁵ = MS I 939–941; 29 XII: MK 12 k. 124 = MS I 955)

¹³²⁵ *Die eodem*. Wpis poprzedni na tejsze k. 122 z datą 28 XII 1472, Toruń (MS I 936). Data podana też w lustracji.

¹³²⁶ *Anno eodem, die et loco quibus supra*. Oryginalny dok. przedstawiono podczas lustracji w 1624 i wpisano tam pełną formułę datacyjną.

¹³²⁷ Wpisy na k. 121–121v opatrzone zwrotem: *anno, die et loco quibus supra*. Wpis poprzedni na k. 120v z 29 XII 1472, Toruń (MS I 943).

¹³²⁸ *Die et loco vt supra*. Elementy datacyjne wpisano do lustracji.

¹³²⁹ *Anno, die et loco quibus supra*. Data 29 XII 1472 podana w lustracji.

¹³³⁰ *Anno et die ac loco quibus supra*. Wpis poprzedni na tejsze k. 124 z 29 XII 1472, Toruń (MS I 954).

¹³³¹ Z powodu zapewne nieczytelności podano w obu streszczeniach *f. 4 proxima* [...], 1472, Toruń. W kop. *f. 4 post s. Innocentium* (MK 12 k. 123v, 143–143v – dok. wpisany dwukrotnie).

¹³³² Pod datą *f. 4 post Lucie*, 1473, zamiast 1472. Woelky – według or. – pod 1472. W MS zatem słusznie opublikowano dok. pod 1472.

¹³³³ W or. *f. 4 proxima ante festum Circumcisionis Domini*, 1472 (30 XII). W KP błędnie 29 XII.

¹³³⁴ W MK skreślono *ante*, wpisano *post*. W MS I 960, reg. pod datą or. Nie wprowadzono nawet wykrzyknika, co zdarzało się wydawcy przy zepsutych datach.

¹³³⁵ Dwa kolejne wpisy opatrzone zwrotem *die eodem* lub *die et loco vt supra*. Wpis pierwszy na tejsze k. 122v z 28 XII 1472, bmw. (MS I 938).

1473

Brześć [Kujawski] 1–3 I (1 I: or.AGAD 681 = bdd. Inv s. 93 = TN XX 221, or.pap.APGd 300 D/2 128; 2 I: KP IV 87¹³³⁶ = br. CDRP I s. 545 przy nr 10 = br. IA 4174 = MS I 974, MS I 975, 977, MS IV 22050 = MS IVS 1043, or.AGAD 742 = KP II 621 = Inv s. 93 = MS I 976 = TN XX 222; 3 I: ML IVB 9 k. 301v = MS I 980)

bmw. 1–2 I (1 I: MK 12 k. 130 = MS I 973; 2 I: MK 12 k. 129v = MS I 979, MK 12 k. 129v¹³³⁷ = MS I 978)

Gostynin 3–4 I (bdd.: <przyjazd z Torunia, wyjazd do Sochaczewa> Dł XII/2 s. 299; 3 I: Inv s. 93¹³³⁸ = TN XX 219; 4 I: MK 12 k. 129v = MS I 981¹³³⁹, MS I 983, 984)

bmw. 4 I (MK 12 k. 130v = MS I 985)

Sochaczew 6 I (bdd.: <przyjazd z Gostynina, wyjazd do Warszawy> Dł XII/2 s. 299; 6 I: MS I 986)

Warszawa 8–9 I (bdd.: <przyjazd z Sochaczewa> Dł XII/2 s. 299; 8 I: MK 12 k. 132v = MS I 991¹³⁴⁰; 9 I: MS I 987, or.AGAD 4752 = MK 12 k. 131¹³⁴¹ = ProchMat 186 = Inv s. 267 = MS I 988 = PtaszOpis s. 233 nr 175 = TN XX 218 = BOZ 32 s. 881–882, or.AGAD 727 = MK 12 k. 131¹³⁴² = MS I 989 = TN XX 220, MK 12 k. 131¹³⁴³ = MS I 990; bdd.: <wyjazd do Grodna> Dł XII/2 s. 299)

Drohiczyn 13 I (MS I 994–996 = JawItin s. 13, MK 12 k. 132¹³⁴⁴ = MS I 997 = BOZ s. 399–400, 719 = JawItin s. 13, MK 12 k. 132¹³⁴⁵ = MS I 998 = JawItin s. 13)

Grodno 2 II, do ok. 17 II (2 II: <przyjazd z Warszawy, pobyt 15 dni, wyjazd do Birsztan> Dł XII/2 s. 299 = JawItin s. 13)

¹³³⁶ Błędnie 31 XII 1473.

¹³³⁷ *Anno, die et loco quibus supra*. Wpis poprzedni na tejże k. 129v z 2 I, bmw. (MS I 979).

¹³³⁸ Błędnie Gostyń jako miejsce wystawienia dok.

¹³³⁹ W reg. pomyłkowo *f. 4*, zamiast *f. 2* (jak w kop.), ale datę wydawca wpisał prawidłowo, 4 I.

¹³⁴⁰ Błędnie wpisano w reg. *sabbato post Epiphaniarum* (9 I). W kop. *f. 6 proxima post Epiphaniarum* (8 I).

¹³⁴¹ *Die eodem*. Wpisy w MK 12 k. 131, rozpoczynają się datą 9 I 1473 (MS I 987).

¹³⁴² *Die eodem*, czyli jak pierwszy wpis na tej karcie z datą 9 I 1473 (MS I 987). Taka data w or.

¹³⁴³ *Die eodem*. Wpisy rozpoczynają się na tejże k. 131 datą 9 I 1473 (MS I 987).

¹³⁴⁴ *Anno, die, loco quibus supra*, zatem tak jak we wpisie poprzednim w MK 12 k. 131v–1322 – 13 I 1473, Drohiczyn (MS I 996). Datę tę potwierdzają streszczenia tego dok. zamieszczone w BOZ.

¹³⁴⁵ Zob. przyp. poprzedni.

- Birsztany [po okk. 17] II (<przyjazd z Grodna, wyjazd przez inne dwory wielkksiążęce do Trok> Dł XII/2 s. 299 = JawItin s. 13)
- Troki 26 II – 2 III (26 II: MS I 999 = JawItin s. 13; 27 II: MS I 1000 = JawItin s. 13¹³⁴⁶; 28 II – 2 III: <przyjazd na zapusty z Birsztan i innych dworów wielkksiążęcych> Dł XII/2 s. 299; 1 III: or.BLAN F1–502 = kop.BLAN F1–582 = ORO V 1, 502 = Wil 279 = PergKat 79, 915 = = JawItin s. 13 + fot. <http://www.mab.lt/parchments/index.html>; 2 III: or.pap.APGd 300 D/2 129 = JawItin s. 13; bdd.: <wyjazd do Wilna> Dł XII/2 s. 299)
- Wilno 3 III – 2 IV (od 3 III: <przyjazd z Trok na Wielki Post [3 III – 17 IV]> Dł XII/2 s. 299–3000; 8 III [1473?] zob. Wilno 8 III [1458?, 1473?, 1488?]; 9 III: MS I 1001 = JawItin s. 13; 20 III: JH I 16401; 21 III: MS I 1002 = IMT II 132 = JawItin s. 13; 30 III: <*s pany radoju naszoju*> ALRG 14¹³⁴⁷ = Vit 156 = JawItin s. 13; 31 III: or.pap.APGd 300 D/2 130 = MS I 1003 = JawItin s. 13; koniec III: <*conv. ziem litewskich w środku Wielkiego Postu*> Dł XII/2 s. 299–300 = JawItin s. 13; 1 IV: or.pap.APGd 300 D/2 131; 2 IV: MK 12 k. 135v¹³⁴⁸ = MS I 1004)
- Grodno 4–10 IV, 13 IV [1473?] (4 IV: MLM 3 k. 7v¹³⁴⁹ = DokMJust s. 7 nr 6 = LMetr III s. 24 = JawItin s. 13¹³⁵⁰; 8 IV: Thunert 115; 10 IV: MLM 3 k. 7–7v¹³⁵¹ = DokMJust s. 7 nr 5 = LMetr III s. 24, <*panove rada*> MLM 3 k. 47v–48¹³⁵² = DokMJust s. 42 nr 11 = LMetr III s. 52 = JawItin s. 13¹³⁵³; 13 IV [1473?] zob. Grodno 13 IV [1458 lub 1473])

¹³⁴⁶ Pomyłkowo 26 II.

¹³⁴⁷ Ind. 6 (1443, 1458, 1473, 1488). Dok. z 1473: wspomn. Olechno Tabor namiestnik ejszyski i worański (1473 [nasz dok.]: ULit II 49), (Ludwik) Radziwiłł Ościkowicz wojewoda trocki (1466 – zm. 1477: ULit II 1411) oraz Michał Kieżgajłowicz wojewoda wileński (1459 – zm. 1476: ULit I 1100). W ALRG i Vit błędnie 1488.

¹³⁴⁸ Wpisano datę dzienną, ale podano też *datum vt supra*. Wyżej, na teże k. 135v, wpisany dok. z 31 III 1473, wydany w Wilnie (MS I 1003). W MS I 1004: bmw.

¹³⁴⁹ Ind. 6 (1443, 1458, 1473, 1488). Dok. z 1473: wspomn. (Ludwik) Radziwiłł (Ościkowicz) wojewoda trocki (1466 – zm. 1477: ULit II 1411).

¹³⁵⁰ Pomyłkowo z powołaniem na MLM 3 k. 2v, zamiast k. 7v.

¹³⁵¹ Ind. 6 (1443, 1458, 1473, 1488). Dok. z 1473: wspomn. Jan Kuczuk namiestnik lidzki (1473 [tutaj] – 1477: ULit I 2781), Michał (Kieżgajłowicz) kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 210) i wojewoda wileński (1459–1476: ULit I 1100), (Ludwik) Radziwiłł (Ościkowicz) wojewoda trocki (1466–1477: ULit II 1411), Iwan Ilinicz namiestnik wołkowyski (1470: KorL s. 85), Iwan Chodkowicz (Chodkiewicz) marszałek dworski (w UDR XI 507, z urzędem 1470–1479) oraz Jan Łosowicz biskup wileński (1468 – 1480/1481: KorL s. 88).

¹³⁵² Ind. 6 (1443, 1458, 1473, 1488). Dok. z 1473: wspomn. m.in. Jan (Łosowicz) biskup wileński (1468 – 1480/1481: KorL s. 88) oraz Michał (Kieżgajłowicz) wojewoda wileński (1459 – zm. 1476: ULit I 1100).

¹³⁵³ Pomyłkowo z powołaniem na MLM 3 k. 48–48v, zamiast k. 47v–48.

- Brześć Litewski 18 IV, 20–22 IV [1473?] (18 IV: <Wielkanoc> Dł XII/2 s. 304 = JawItin s. 13; 20–22 IV [1473?] zob. Brześć Litewski 20–22 IV [1448?, 1473?, 1478?]; bdd.: <wyjazd do Lublina> Dł XII/2 s. 304)
- Lublin 25–28 IV (25 IV: <przyjazd z Brześcia Litewskiego po oktawie Wielkiejnocy> Dł XII/2 s. 304 = JawItin s. 13¹³⁵⁴; 28 IV: AGZ VI 113 = MS I 1005, MS I 1006, KumPrz s. 376–378 dok. 1 = MS I 1007 = TN XX 226)
- Jedlnia 5 V (MS I 1008)
- Lublin 5–6 V (5 V: or.AAGn Trzemeszno 115; 6 V: MS I 1009, MS IVS 1044 = KM 5/N 128)
- Opoczno 14 V (or.pap.APGd 300 D/2 132 = Thunert 119, BOZ 32 s. 400–401, 720)
- Piotrków¹³⁵⁵ 15–25 V (15 V: <in conv. gen.> or.AJG 71 = KGZ Kraków G 91B s. 2017–2021 = MK 98 k. 131v–132v = AMKw AE 3 k. 350–350v = FijPaul II 33 = bmw. i bez daty LB III 114–115, 119–120 = KM 5/N 129, 130; 24 V: DanSkarb II 1978 = JH I 16412 = IA 4186, <in conv. gen.> MS I 1010, <in conv. gen.> MS I 1011, MS I 1030; 25 V: <in conv.> MS I 1012, <in conv. gen.> MS I 1013, 1014; bdd.: MK 12 k. 125v = MS I 1015)
- Radom¹³⁵⁶ 31 V – 6 VII (31 V: MS I 1016, CDRP I s. 179 nr 129 = MS I 1017 = IA 4188 = TN XX 227; 6 VI: <Zielone Świątki, dieta, pobyt 4 tygodnie> Dł XII/2 s. 304; 3 VI [1473 lub 1488] ArchivJ-Z 8/4 s. 192–193 nr 1¹³⁵⁷; 9 VI: <in conv. gen.> or.MuzNarKw 533/29 = dwie kopie AKapSand [bez sygn.] = kop.AGAD 4011 = KatMuzNarKw 31 = Kiryk 193, 379 = KM 5/N 132, <in conv. gen.> MS I 1021, <in conv.> MS I 1022; 10 VI: <in conv. gen.> MS I 1023; 11 VI: MS I 1024; 15 VI: <in conv. gen.> MS I 1025; 16 VI: <in conv. gen.> MS I 1026, kop.ANarKw ZbDP 1004 = KatKętrz 1004 = bmw. i bdd. WiśnOpocz s. 130; 19 VI: <in conv.> MS I 1027; 21 VI: Żychl s. 385¹³⁵⁸ = BonHerb V s. 92, <in

¹³⁵⁴ Poprawnie podał 25–28 IV, choć tylko z powołaniem na Długosza.

¹³⁵⁵ Zjazd w Piotrkowie wyznaczono najpierw na 1 V, ale pojawili się na nim tylko panowie z Wielkopolski, zabrakło panów z ziemi krakowskiej i Rusi (Dł XII/2 s. 304). Z pewnością 1 V KJ nie dotarł do Piotrkowa, bo jednoznacznie wskazuje na to jego itinerarium.

¹³⁵⁶ Termin zjazdu (*dieta*) w Radomiu wyznaczono na Zielone Świątki (6 VI), gdy odbył się zjazd w maju w Piotrkowie z powodu nieobecności dostojników krakowskich i ruskich (Dł XII/2 s. 304).

¹³⁵⁷ Ind. 6 (1443, 1458, 1473, 1488). Z itinerarium zgodny 1473 i 1488. W czerwcu 1458 KJ był w Wielkopolsce.

¹³⁵⁸ T. Żychliński zamieścił wypis z akt radomskich: *Actum in Radom, in presentia domini regis, f. 2 infra octavas Corporis Christi*, 1453, i dalej Dzierśław Wąs ze Smogorzewa oparł żonę Małgorzacie posag i wiano. Data roczna błędna, powinien być 1473 i taki rok podał A. Boniecki.

conv.> BOZ 32 s. 401–402, 720–721; 22 VI: <*in conv. gen.*> WiśnKon s. 431–432 = MS I 1028; 28 VI: or.pap.APGd 300 D/2 133; 4 VII: MS I 1038; 5 VII: <*in conv.*> MS I 1039; 6 VII: BRacz rps 85 k. 141, <*in conv.*> MS I 1040, MS I 1043, MK 12 k. 146¹³⁵⁹ = MS I 1041; bdd.: MK 12 k. 125v = MS I 1018¹³⁶⁰, <wyjazd na Łysą Górę> Dł XII/2 s. 306)

bmw. 7 VI – 8 VII (7 VI: MK 12 k. 138 = MS I 1020; 25 VI: MK 12 k. 144 = MS I 1031; 30 VI: MK 12 k. 145 = MS I 1032, MK 12 k. 145¹³⁶¹ = MS I 1033; 1 VII: MK 12 k. 145 = MS I 1034–1035, MK 12 k. 145 = MS I 1037, bmw. i bez daty MK 12 k. 145 = MS I 1036¹³⁶²; 6 VII: MK 12 k. 146v = MS I 1042; 8 VII: BOZ 31 s. 288, 537)

Jedlnia 16 VII (or.pap.APGd 300 D/2 134)

Łysa Góra [klasztor Świętego Krzyża, po 16] VII (<przyjazd z Radomia, wyjazd do Nowego Korczyna> Dł XII/2 s. 306)

Nowy Korczyn [po 16] VII – 4 VIII (bdd.: <przyjazd z Łysej Góry, wyjazd do Krakowa> Dł XII/2 s. 306; 4 VIII: MS I 1044)

Kraków¹³⁶³ 10 VIII – 17 XI [z przerwą na prawdopodobny pobyt w Oświęcimiu między 16 a 18 VIII] (bdd.: <przyjazd z Nowego Korczyna> Dł XII/2 s. 306; 10 VIII: <sąd ndw.> KGZ Kraków Z 152 s. 349; 11 VIII: kop.BCz 596 = KGZ Kraków G 215 s. 432–437 = bmw. i bdd. MK 98 k. 74 = RóżBiz s. 267–268 = KatBCz I 653¹³⁶⁴ = KM 5/O 76 = KM 5/N 135; 13 VIII: MS I 1045, BOZ 31 s. 288–289, 537–538; 13–14 VIII: <sąd ndw.> SPPP II przed nr 4002 (XLI.651) – przed nr 4103 (652); 15 VIII: MS I 1046, Dł XII/2 s. 306; 16 VIII: or.pap.APGd 300 D/2 135 = Thunert 128; 23 VIII: <sąd ndw.> SPPP II przed nr 4104 (656); 31 VIII: or.AGAD 1453 = Inv s. 211 = KM 5/N 137 = BOZ 31 s. 538; 3 IX: or.BJag 75 = KWielicki s. 38 = KatBJag 215 = KM 5/N 138 + fot. <http://jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra/doccontent?id=195085>; 9 IX: or.AGAD 3261 = TN XX 229 = BOZ 32 s. 402, 721; 11 IX: <sąd ndw.> SPPP II przed nr 4105 (662); 21 IX: MS I 1047; 25 IX: or.AGAD 7343; 27 IX: JH I 16433, <sąd ndw.> SPPP II przed nr 4107 (669); 1 X: or.AGAD 1318 = KM 5/N 13, <sąd ndw.> SPPP II przed nr 4108 (670);

¹³⁵⁹ *Eodem die*. Wpis poprzedni – też dla Pawła Jasińskiego – na k. 145v–146 z 6 VII 1473, Radom *in conv.* (MS I 1040).

¹³⁶⁰ Kwitancja, w MS: maj 1473.

¹³⁶¹ *Eodem die*, tak jak wpis poprzedni (MK 12 k. 145 = MS I 1032).

¹³⁶² Najpewniej słusznie w MS pod datą 1 VII 1473, bo taką datą opatrzone dwa poprzednie wpisy na tejsze k. 145 (MS I 1034, 1035).

¹³⁶³ Pobyt KJ w Krakowie poświadczają też wzmianki pod datą 26 i 28 X 1473 (ACap I 2094, 2095).

¹³⁶⁴ Pomyłkowo 11 VII 1474. W kop. 1 (BCz) *f. 4 proxima ante festum Assumpcionis gloriosissime Virginis Marie*, 1473 (11 VIII).

4 X: BOZ 31 s. 289–290, 538 = MK 12 k. 147v¹³⁶⁵ = MS I 1050; 5 X: MK 98 k. 57–57v = KM 5/N 142–143, MK 98 k. 23v = KM 5/N 141; 7 X: or.pap.APGd 300 D/2 136; 8 X: CrArt II s. 137, przyp. 303/1¹³⁶⁶ – Dł XII/2 s. 317; 9 X: BujBiecz 61 = DziwKat II 321; 13 X: MK 12 k. 148–148v = bmw. [!] MS I 1051¹³⁶⁷; 15 X: MS I 1053; 16 X: or.AUJag 204 = kop.AUJag 254 = BKórn rps 802 k. 47v = CUJ III 244 = KaczmUJ 204 = Zathey s. 482 nr 43a; 17 X: BOZ 31 s. 290 = BOZ 32 s. 402–403, 721; 21 X: MS I 1054, or.AGAD 4750 = ML IVB 9 k. 72v–73 = ProchMat 187 = PtaszOpis s. 232 nr 173 = TN XX 231 = BOZ 32 s. 403, 721–722, or.BKórn 139 = AKKw Liber vicariorum 1 k. 41v–43 = AKKw Liber documentorum Pędzichoviensium s. 24–28 = KGZ Kraków G 197 s. 2799–2804 = ZDM II przy nr 460 = KM 5/N 144 = <http://www.bkpan.poznan.pl>; 24 [lub 25] X: BOZ 32 s. 404, 722 = bmw. MK 12 k. 149¹³⁶⁸ = MS I 1055; 25 X: MS I 1057, or.AGAD 726 = bmw. MK 12 k. 149v = Inv s. 289 = MS I 1058 = DzPozn I 2012¹³⁶⁹ = TN XX 232, or.AGAD 4811 = MK 12 k. 150¹³⁷⁰ = MS I 1064 = bdd. Inv s. 248 = ProchMat 188 = PtaszOpis s. 242 nr 235 = TN XX 234 = BOZ 31 s. 711 = PtaszInw s. 125¹³⁷¹; 26 X: or.ANarKw ZbDP 320 = KmK 183 = MS I 1060 = KatKętrz 320 = BOss rps 55 s. 178–180 = KętrzOss I s. 44 nr 39 = bdd. VL II s. 57, MS I 1059; 27 X: MS I 1063; 27 [lub 28] X: MK 12 k. 155¹³⁷² = MS I 1074; 28 X: MS I 1066, MS I 1068, 1069, MK 12 k. 152v–153¹³⁷³ = MS I 1070, 1071; 29 X: MS I 1072; 30 X: bmw. MK 12 k. 151v¹³⁷⁴ = MS I 1075 = TN XX 233 = BOZ 32 s. 404, 821–822; 31 X: or.AGAD 5132 = Inv s. 211 = KM 5/N

¹³⁶⁵ *Eodem die et anno quo supra*. Wpis poprzedni na tejże k. 147v z 4 X 1473, bmw. (MS I 1049). Data i miejsce wydania dok. podane w BOZ.

¹³⁶⁶ Tego dnia zm. arcybiskup gnieźnieński Jan Gruszczyński. Stało się to na spotkaniu z KJ w domu opata tynieckiego.

¹³⁶⁷ Niesłusznie bmw., które podano w MK.

¹³⁶⁸ Dok. tej samej treści (KJ zapisał Jakubowi z Koniecpola 200 grzywien na Przemysłu) wpisany do BOZ 32 s. 404 i 722, pod datą 24 X, Kraków.

¹³⁶⁹ Błędnie pod 23 X.

¹³⁷⁰ Pod datą *f. 5 festi Simonis et Jude Ap.* (28 X), dlatego też w MS pod tą datą. W or. *f. 2 ante festum Simonis et Jude Ap.*, 1473 (25 X).

¹³⁷¹ Pod datą *f. 6 festi Simonis et Jude*, 1473 (29 X). Zob. przyp. poprzedni.

¹³⁷² Wątpliwości wzbudza datacja. Nie mam pewności, czy wpisano w MK (poprawnie) *f. 4* (27 X), czy (błędnie) *f. 5 ante festum Omnium Sanctorum* (28 X, *f. 5* przypadała w dniu tych świętych). W MS wprowadzie *f. 5*, lecz rozwiązano datę na 29 X (piątek!).

¹³⁷³ W obu wpisach *datum vt supra*. Wpis poprzedni z 28 X 1473, Kraków (MK 12 k. 152–152v = MS I 1069).

¹³⁷⁴ Błąd w datacji, jest *die sabbatho in vigilia* (zamiast *ante*) *Omnium Sanctorum*. Podobnie w odpisie w TN (z or., który nie jest mi znany) oraz w BOZ. Wigilia Wszystkich Świętych w 1473 przypadała w niedzielę.

147 = BOZ 31 s. 290, 568; 1 XI: MS I 1077; 5 XI: or.AGAD 5133 = Inv s. 211 = TN XX 235 = KM 5/N bez nr = BOZ 31 s. 291, 538, 617 = BOZ 33 s. 761; 10 XI: MS I 1082; 12 XI: MS I 1084, or.AGAD 4944 = bmw. MK 12 k. 157 = ProchCod s. 90 nr 360 = bmw. i bdd. Inv s. 232 = MS I 1085 = PtaszOpis s. 259 nr 360¹³⁷⁵ = TN XX 236; 13 XI: AMKw AO 102 s. 1063–1065; 17 XI: MS I 1092; bdd.: <z powodu zarazy wyjeżdża do Wiślicy i Opatowca, a nie do Nowego Korczyna> Dł XII/2 s. 322) [Oświęcim między 16 a 18 VIII (bdd.: DŁ XII/2 s. 306–307; 18 VIII: KGZ Kraków Z 152 s. 348)]¹³⁷⁶

bmw. 1 X – 16 XI (1 X: MK 12 k. 151v = MS I 1048; 4 X: MK 12 k. 147v = MS I 1049; 13 X: MK 12 k. 148v = MS I 1052; 16 X: or.ANarKw ZbDP 321 = KmK 184 = KatKętrz 321¹³⁷⁷, ASkałka rps 12 s. 5, rps 33 s. 145, 157, 161, rps 44 s. 149 = ANarKw SWPM 65 s. 129–130 = FijPaul II 34 = bdd. LustrKraK 1564/1 s. 30 = LustrKraK 1564/2 s. 148 nr 154 = bdd. LustrKraK 1659–1664/2 s. 396 = LustrKraK 1659–1664/3 184 = bdd. i bmw. LB III 116 = KM 5/N 153, or.AGAD 5134 = Inv s. 211 = KM 5/N 152 = BOZ 31 s. 291–293, 538–539, MK 12 k. 157v = MS I 1091; 25 X: MK 12 k. 149¹³⁷⁸ = MS I 1056; 27 X: MK 12 k. 149v–150 = MS I 1061, 1062; 28 X: MK 12 k. 150v–151 = MS I 1065, 1067; 29 X: MK 12 k. 153v = MS I 1073; 30 X: MK 12 k. 152 = MS I 1076; 5 XI: MK 12 k. 154 = MS I 1078; 8 XI: MK 12 k. 154–154v = MS I 1079, 1080, MK 12 k. 154v¹³⁷⁹ = MS I 1081; 12 XI: MK 12 k. 155v = MS I 1083; 14 XI: MK 12 k. 156 = MS I 1087; 15 XI: BOZ 31 s. 291, 542, MK 12 k. 156 = MS I 1088, MK 12 k. 156–156v¹³⁸⁰ = MS I 1089; 16 XI: MK 12 k. 157 = MS I 1090)

¹³⁷⁵ Błędnie 13 XI 1473.

¹³⁷⁶ Przekaz Długosza niejasny. Pisał, że KJ wypłacił żołd żołnierzom, aby „poprowadzili go do Oświęcimia”. W Oświęcimiu KJ miał oczekiwać na wyniki zjazdu opawskiego, w którym uczestniczyli legat papieski, posłowie polscy, węgierscy i czescy (zawarto tylko zawieszenie broni między Polską a Węgrami). WęcMaz s. 255–256, pisał, że KJ być może był w Oświęcimiu w 1473, oczekując tu na wynik zjazdu opawskiego. F. Sikora zwrócił moją uwagę na zapiskę z księgi sądowej ziemskiej krakowskiej (nie opublikowaną w SPPP II), w której wpisano przełożenie wszystkich spraw sądowych do powrotu króla do Krakowa pod datą *f. 4 post festum Assumptionis Marie*, 1472. Data roczna najpewniej błędnie wpisana, co sugeruje kolejność wpisów w księdze, a więc zamiast 19 VIII 1472, powinno być 18 VIII 1473 i pod taką datą zamieszczam informację w itinerarium.

¹³⁷⁷ Błędnie 17 XI 1473.

¹³⁷⁸ *Die eodem*. Wpis poprzedni na tejsze k. 149 pod datą 24 [lub 25] X 1473, bmw. (MS I 1055).

¹³⁷⁹ *Anno et die quibus supra*. Wpis poprzedni na tejsze k. 154v z 8 XI 1473, bmw. (MS I 1080).

¹³⁸⁰ *Eodem die*. Wpis poprzedni z 15 XI, bmw. (MK 12 k. 156 = MS I 1088).

- Opatowiec 22 XI – 1 XII (bdd.: <przyjazd z Krakowa, *conv.*> Dł XII/2 s. 322; 22 XI: MS I 1093; 25 XI: <*in conv.*> MS I 1094, MK 12 k. 159¹³⁸¹ = MS I 1095; 26 XI: <*in conv.*> MK 12 k. 157v¹³⁸² = MS I 1096, <*in conv.*> MS I 1097; 29 XI: <*in conv.*> AGZ XVII 1030, <*in conv.*> PaprH s. 202 = MK 98 k. 23v nr 10 = MS I 1098; 1 XII: MK 12 k. 159 = MS I 1099¹³⁸³ = BOZ 31 s. 711–712, or.BOss 596 = MK 12 k. 159¹³⁸⁴ = AGZ VI 116 = OssPoh 211 = MS I 1100, or.AGAD 5136 = bmw. MK 12 k. 159 = MS I 1101 = MS IIS 202 = KM 5/N 157 = BOZ 31 s. 293, 539, <*in conv.*> or.AGAD 4884 = bmw. MK 12 k. 159v¹³⁸⁵ = bdd. Inv s. 243 = ProchMat 189 = MS I 1102 = PtaszOpis s. 251 nr 308; bdd.: <wyjazd do Wiślicy> Dł XII/2 s. 322)
- Przemków 2 XII (2 XII: MS I 1103, MK 12 k. 160¹³⁸⁶ = MS I 1104; bmw. i bez daty: MK 12 k. 160 = MS I 1105¹³⁸⁷)
- Wiślica 10 XII – 31 I 1474 (bdd.: <przyjazd z Opatowca> Dł XII/2 s. 322; 10 XII: <sąd ndw. w obecności KJ> PawSejm Dodatki s. LV nr 173; 14 XII: MS I 1107; 15 XII: or.AGAD 728 = bmw. MK 12 k. 161v¹³⁸⁸ = MS I 1109 = bdd. Inv s. 339 = TN XX 238; 25 XII i wiele dni następnych: <*conv.*> Dł XII/2 s. 322, 325; 28 XII: JH I 16451; 29 XII: MS I 1110)
- bmw. 12–15 XII (12 XIII: MK 12 k. 161v = MS I 1006; 15 XII: MK 12 k. 161v = MS I 1108)

1474

Wiślica [cd.] do 31 I (11 I: or.AGAD 4833 = bmw. MK 12 k. 182v = ProchMat 190 = MS I 1119 = PtaszOpis s. 245 nr 257; 15–16 I: Dł XII/2 s. 325;

¹³⁸¹ Błędnie *f. 3 ipso die s. Katharine*, 1473. W 1473 dzień św. Katarzyny przypadał w czwartek. W MS I 1095, podano *f. 5*, nie informując o tej poprawce.

¹³⁸² *F. 5 in crastino s. Catherine Virginis*, 1473. Dzień po św. Katarzynie przypadał w 1473 w piątek. W MS wpisano *f. 6*, bez informacji o poprawieniu błędnego wpisu w MK.

¹³⁸³ Wydawca przy reg wpisał *in conv. Opathoviensi*. Tej informacji nie ma w MK i BOZ.

¹³⁸⁴ Opatowiec, *anno et die eodem*. Wpis poprzedni na tejsze k. 159 z 1 XII 1473 (MS I 1099). W MS dopisano *in conv.*, choć nie ma tej informacji w MK, ani w or.

¹³⁸⁵ *Eodem die*. Wpis poprzedni na k. 159 z 1 XII 1473 (MS I 1101).

¹³⁸⁶ *Datum vt supra*. Wpis poprzedni na tejsze k. 160 z 2 XII 1473, Przemków (MS I 1103).

¹³⁸⁷ W MS: 2 XII 1473, Przemków. Może słusznie. W MK 12 k. 160 są trzy dokumenty KJ dla Stanisława z Chodcza, wpisane tą samą ręką, z których tylko pierwszy opatrzone datą i miejscem wydania (MS I 1103). W następnym (MS I 1104, zob. przyp. poprzedni) i w naszym pominięto elementy chronologiczne.

¹³⁸⁸ *Die eodem*. Wpis poprzedni na tejsze k. 161v z 15 XII 1473, bmw. (MS I 1108). Datacja wpisana w or.

- 19 I: or.pap.APGd 300 D/1 22¹³⁸⁹, Dł XII/2 s. 326; 20 I: MS I 1121, or.ANarKw ZbRus perg. 155 = Inv s. 212¹³⁹⁰ = KatFotUJ 3365 = KM 5/N 162 = BOZ 31 s. 293–295, 539–540, or.pap.AGAD 5138, or.pap.AGAD 5139, or.pap.APGd 300 D/2 137; 21 I: MS I 1122, or.pap.AGAD 5140 + fot. GrabPiech s. 17 ryc. 2; 24 I: KGZ Sieradz G 18 s. 184 = SzymSz s. 390; 26 I: MS I 1125; 27 I: MS I 1127, bmw. MK 12 k. 166¹³⁹¹ = MS I 1128 = BOZ 32 s. 405, 722, bmw. MK 12 k. 166¹³⁹² = MS I 1129; 28 I: ML IVB 9 k. 433v–434 = bmw. MK 12 k. 166 = MS I 1131, bmw. MK 12 k. 166¹³⁹³ = MS I 1130 = BOZ 32 s. 405, 722–723; 31 I: or.pap. APGd 300 D/2 138; bdd.: <wyjazd do Nowego Korczyna i Opatowca> Dł XII/2 s. 327)
- bmw. 20–26 I (20 I: MK 12 k. 163v = MS I 1120; 21 I: MK 12 k. 165v = MS I 1123; 24 I: MK 12 k. 165v = MS I 1124; 26 I: MK 12 k. 164 = MS I 1126)
- Nowy Korczyn 3 II (bdd.: <przyjazd z Wiślicy, wyjazd do Opatowca> Dł XII/2 s. 327; 3 II: or.AGAD 6696 = MS I 1132 = BOZ 31 s. 295–296, 540)
- Opatowiec (w O., w polu koło O.) 4 II – 4 III (bdd.: <przyjazd z Nowego Korczyna na kilka tygodni> Dł XII/2 s. 327–329; 4 II: MS I 1133; 6 II: Dł XII/2 s. 327, <in O. loco campestri> or.pap.AGAD 5141; 10 II: or.BCz 586 = KatBCz I 639, or.ANarKw ZbRus perg. 156 = bmw. i bdd. Inv s. 212 = KatFotUJ 2982 = KM 5/A 72 = BOZ 31 s. 568–569 = bdd. i bmw. BOZ 31 s. 296–297; 16 II: ML IVB 9 k. 344 = MS I 1134 = BOZ 32 s. 406, 723, <in loco campestri circa opidum O.> or.pap.AGAD 5142; 23 II: MS I 1135; 24 II: or.pap.APGd 300 D/2 139; 27 II: MS I 1136; 1 III: MS I 1137; 2 III: MS I 1139, 1140, AKKw Liber vicariorum 1 k. 48 = MS I 1141; 4 III: or.APGd 300 D/2 140 = Thunert 150)
- bmw. 1–4 III (1 III: MK k. 167v = MS I 1138; 3 III: MK 12 k. 167v = MS I 1142; 4 III: MK 12 k. 167v = MS I 1143, MK 12 k. 167v¹³⁹⁴ = MS I 1144)

¹³⁸⁹ List do Gdańska w sprawie przysłania dwóch puszkarzy. W dacie rocznej *millesimo quadringentesimo etc. quarto*. Podobny w treści list KJ wysłał z Wiślicy do Gdańska następnego dnia (APGd 300 D/2 137: polecił radzie przesłać do Brześcia jak najszybciej broń palną na dwóch wozach z dwoma dobrymi puszkarzami).

¹³⁹⁰ *Ante festum s. Agnetis*.

¹³⁹¹ Miejsce wydania wpisane do BOZ.

¹³⁹² *Eodem die quo supra et anno*. Wpis poprzedni na tejsze k. 166 z 27 I 1474, bmw. (MS I 1128; miejsce wyd., czyli Wiślicę wymienił BOZ 32 s. 405, 722).

¹³⁹³ Miejsce wydania podał BOZ.

¹³⁹⁴ *Die quo supra*. Wpis poprzedni na tejsze k. 167v, również dla Kobyłeńskich, z 4 III 1474, bmw. (MS I 1143)

Nowy Korczyn 9 III – 2 IV (9 III: or.ANarKw ZbDP 322 = MK 98 k. 128v–129v = KmK 469 = KatKętrz 322; 10 III: ML IVB 9 k. 250v, MK 98 k. 31v = MS I 1145 = bdd. LustrKraK 1564/2 s. 108, s. 148 nr 155 = KM 5/A bez nr, AGZ VI 118 = bmw. MK 12 k. 168v = MS I 1146, bmw. i bez daty MK 12 k. 170–170v = Łab s. 155–158 = MS I 1147¹³⁹⁵; 11 III: or.BPANKw 74 = MK 98 k. 32 = KGZ Kraków G 212 s. 2596–2600 = bmw. i bez daty MK 12 k. 171 = MS I 1252 = DziwKat I 109 = CzubekKat Dod. 74 = KatFotUJ 3344 = KM 5/N 217, 219, MK 98 k. 46v–47 = bmw. i bez daty MK 12 k. 171 = MS I 1252, or.ANarKw ZbDP 323 = MK 98 k. 42 = KatKętrz 323 = InwKaz s. 111 nr 182 = MS I 1252, or.AKKw 531 (488)¹³⁹⁶ = VL I s. 104 = JusPol s. 317–318 = TłumSt s. 104–106 VIII, s. 413–414 V = UINajd s. 84–85 = KutrzWojsk s. 19–23 nr 3 = MS I 1149 = GołDz s. 321 = IA 4210 = BalCorpus s. 339 nr 225 = KM 5/A bez nr, MS I 1148; 12 III: or.ABernardynek 8 = kop.BOss 268 = bmw. i bez daty MK 12 k. 171 = OssPoh 214 = MS I 1252 = AGZ IV 110 = KatBernardynek s. 12–13 nr 8 = bdd. LustrKraK 1564/2 s. 109, s. 148 nr 156 = KM 5/A bez nr = KM 5/N 181, 220; 15 III: or.AKKw 532 (489) = TN XX 264 = KM 5/N 175, MS I 1151; 17 III: MS I 1155; 18 III: or.ANarKw ZbRus perg. 157 = bmw. i bdd. Inv s. 212 = KatFotUJ 2993 = KM 5/N 178 = BOZ 31 s. 313, 541; 23 III: ML IVB 9 k. 304v = MS V 5031; 26 III: MK 98 k. 75; 31 III: or.APTor 2126 = MS I 1161 = KatAPTor II 108, or.pap.APGd 300 D/2 141; 2 IV: MK 12 k. 183v = bmw. [!] MS I 1165¹³⁹⁷)
 bmw. 14 III – 2 IV (14 III: MK 12 k. 172v = MS I 1150; 15 III: MK 12 k. 171v–172 = MS I 1152, 1153; 16 III: MK 12 k. 172v = MS I 1154; 18 III: MK 12 k. 172v–173 = MS I 1156, 1157; 19 III: MK 12 k. 172v = MS I 1158; 20 III: MK 12 k. 173 = MS I 1159; 22 III: MK 12 k. 173 = MS I 1160; 1 IV: MK 12 k. 173v = MS I 1162, 1163; 2 IV: MK 12 k. 173v = MS I 1164)
 Łęczyca 9 IV – 2 V (9–14 IV: Cont s. 106¹³⁹⁸; ok. 10 IV: <koło Wielkiejnocy> Dł XII/2 s. 317; 13 IV: or.pap.AGAD 5092; 15 IV: MS I 1167; 16 IV: MS

¹³⁹⁵ W MS pod datą wpisu poprzedniego: *f. 5 post dominicam Reminiscere*, Nowy Korczyn (MK 12 k. 169–170 = MS I 1145). Łab błędnie odczytał w MK datę: *f. 5 post Ramispalmarum* (7 IV), zamiast *Reminiscere* (10 III).

¹³⁹⁶ Or. pod datą 11 III 1474. W kopiach pod datą 10 III (według kop. z końca XV w.) lub 11 III (według MK 12 k. 169 oraz „Statutu” Jana Łaskiego). Dotychczasowe pełne wydania – według kopii. W zależności od tego, z której kop. korzystano, dok. wydawano pod datą 10 lub 11 III (zob. „Archiwum Komisji Wojskowej” 3, 1937, s. 19–20).

¹³⁹⁷ Niesłusznie bmw., bo do MK wpisano Nowy Korczyn.

¹³⁹⁸ Wenecki dyplomata Ambrogio Contarini w 1474 dotarł do Polski, w Wielką Sobotę 9 IV przyjechał do Łęczycy, gdzie przebywał KJ, 11 IV otrzymał od króla w darze czarną

I 1168; 21 IV: or.pap.AGAD 5143; 23 IV: MS I 1171; 25 IV: or.pap.APGd 300 D/2 142¹³⁹⁹; 1 V: <*in conv. gen.*> MS I 1173, MK 12 k. 176v¹⁴⁰⁰ = MS I 1174; 2 V: or.AGAD 688 = bmw. MK 12 k. 177 = MS I 1175 = TN XX 245) bmw. 23–24 IV (23 IV: MK 12 k. 175v = MS I 1169, MK 12 k. 175v¹⁴⁰¹ = MS I 1170; 24 IV: MK 12 k. 175v = MS I 1172)

Kłodawa 3 V (MS I 1176)

Koło¹⁴⁰² 11–30 V (11 V: <*in conv. gen.*> MS I 1177, <*in conv. gen.*> MS I 1178 = ArchPot 304 k. 26v–27 = BRacz rps 85 k. 16; 15 V: <*in conv. gen.*> MS I 1179; 16 V: MS I 1180, <*in conv.*> MS I 1181; 18 V: WizGn s. 477–478 = KW VII przy nr 637 = MS I 1182; 20 V: LustrWlkp 1616–1620/1 s. 338 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 21 nr 184 = LustrWlkp 1628–1632/1 s. 115 = MujtaKoło s. 9¹⁴⁰³, <*in conv.*> MS I 1183; 25 V: MS I 1184; 30 V: MonWl XIX s. 105 = LustrWlkp 1628–1632/3 s. 105; bdd.: <wyjazd z Wielkopolski do Prus> Dł XII/2 s. 333)

Nieszawa Stara [zamek Dybów] 1–4 VI (bdd.: <przyjazd z Wielkopolski do Prus> Dł XII/2 s. 333; 1 VI: MS I 1185; 4 VI: ML IVB 9 k. 92v–93)

Toruń¹⁴⁰⁴ 4–15 VI (bdd.: <przyjazd z Wielkopolski, *conv.* [zjazd stanów Prus Królewskich]> Dł XII/2 s. 333, <przyjazd z Nieszawy> Thunert s. 372; 4–9 VI: <reces> Thunert 164; 8 VI: MS I 1186, MK 12 k. 181¹⁴⁰⁵ = MS I 1187–1188, MS I 1189; 9 VI: MS I 1190, 1192, MK 12 k. 164v¹⁴⁰⁶ = MS I 1191, 1193, 1194, or.pap.APGd 300 D/2 143; 15 VI: <*in conv.*> or.APTor 2130 = Woelky II 676 = KatAPTor II 109 = JanNiesz s. 189¹⁴⁰⁷ = MS I 1195; bdd.: <wyjazd z powodu zarazy w kierunku Piotrkowa> Dł XII/2 s. 334)

adamaszkową suknię i zaproszenie na obiad, został przyjęty przez króla ponownie 13 IV i następnego dnia Contarini wyjechał z Łęczycy do Lublina na spotkanie z królewiczami (po raz drugi spotkał się z KJ w Trokach 12–17 II 1475).

¹³⁹⁹ *F. 2 festi s. Adalberti*. Ponieważ w 1474 dzień św. Wojciecha przypadał w sobotę 23 IV, przyjmuję, że chodzi o poniedziałek po Wojciechu (25 IV).

¹⁴⁰⁰ Łęczycza, *die eodem*. Wpis poprzedni na tejsze k. 176v z 1 V 1474 (MS I 1173).

¹⁴⁰¹ *Datum ut supra*. Wpis poprzedni na tejsze k. 175v z 23 IV 1474, bmw. (MS I 1169).

¹⁴⁰² Wzm. o zjeździe w Kole też m.in. 20 V 1474 (ACap I 2113). Już 26 V z Koła do Gniezna wrócili obecni tam kantor i kanonik gnieźnieńscy (ACap I 2114).

¹⁴⁰³ Błędnie 20 V 1472.

¹⁴⁰⁴ Zjazd stanów Prus Królewskich odbył się w Toruniu 29 V – 9 VI 1474 (JanChron s. 121, nie informowała o obecności KJ, a jedynie, że był w tym czasie w Nieszawie, tj. w zamku Dybów). Rozpoczęcie zaplanowane było na 29 V (Thunert s. 371).

¹⁴⁰⁵ Przy obu wpisach *anno, die, loco quo supra*. Wpis poprzedni w MK 12 k. 180–180v z 8 VI 1474, Toruń (MS I 1186).

¹⁴⁰⁶ Wpisy na k. 164v poprzedza napis: *Registraciones in Thorun*, 1474. Datą dzienną (9 VI) opatrzone dwa wpisy (MS I 1190, 1192). Trzy następne, wpisane tą samą ręką, w MS I 1191, 1193, 1194 zapewne słusznie pod datą 9 VI.

¹⁴⁰⁷ Fragment dok. pod błędną datą 12 VI.

Piotrków¹⁴⁰⁸ 15 VI – 6 VII (15 VI: <przyjazd z Torunia na zjazd wyznaczony na św. Wita [15 VI], *conv. gen., dieta*> Dł XII/2 s. 334; 20 VI: <*in conv.*> MS I 1196 = LustrSand 1789/3 s. 67, s. 207 nr 17 = ChądHist s. 185 = KM 5/N 328; 22 VI: <*in conv. gen.*> AGZ XVII 1055; 24 VI: kop.APPń Akta m. Mieścisko I/1 = LustrWlkp 1659–1665/1 s. 194; 29 VI: MS I 1197 = DokRad II 8, MS I 1198; 30 VI: or.AGAD 1412 = Inv s. 260¹⁴⁰⁹ = BOZ 32 s. 406, 723; 1 VII: MS I 1199, <*in conv. gen.*> MS I 1200, <*in conv. gen.*> or.AGAD 693 = TN XX 249 = BOZ 33 s. 191; 4 VII: MS I 1201; 5 VII: <*in conv. gen.*> MS I 1203; 6 VII: MK 12 k. 184¹⁴¹⁰ = MS I 1202, 1204, 1205; bdd.: Inv s. 339, <wyjazd do Nowego Korczyna> Dł XII/2 s. 334)

Radoszyce 10 VII (MS I 1206, MK 12 k. 185¹⁴¹¹ = MS I 1207)

Chęciny 13 VII (or.pap.APGd 300 D/2 144)

Nowy Korczyn 22 VII – 12 VIII (bdd.: <przyjazd z Piotrkowa> Dł XII/2 s. 334; 22 VII: or.pap.AGAD 5146; 25 VII: or.pap.AGAD 5147; 26 VII: or.pap.APGd 300 D/2 145; 28 VII: MS I 1208; 29 VII: MS I 1209 = Gacki s. 217–218 = bdd. i bmw. LB I s. 441 = bdd. i bmw. LB II s. 484 = bmw. i bez daty LB III s. 238; 30 VII: or.AGAD 1315, or.pap.AGAD 5148, or.pap.AGAD 5149; 2 VIII: MK 12 k. 186¹⁴¹² = MS I 1211, or.pap.AGAD 5150; 3 VIII: or.pap.AGAD 5151; 4 VIII: or.pap.AGAD 5152; 5 VIII: or.AGAD 5153 = Inv s. 390 = KM 5/N 202; 8 VIII: or.AGAD 692 = Inv s. 310 = TN XX 251 = KM 5/N 205, BOZ 31 s. 541; 12 VIII: <wyrusza na Śląsk> MPH III s. 214 [Rocznik Chotelskiego] – <wyrusza do Mstowa> Dł XII/2 s. 337)

bmw. 29 VII (MK 12 k. 185v = MS I 1210)

Lelów 15 VIII (or.pap.AGAD 5154)

¹⁴⁰⁸ W Piotrkowie był m.in. biskup poznański Andrzej Bniński 27 VI (AAPń AE II k. 397–397v).

¹⁴⁰⁹ *Post festum ss. Petri et Pauli*. Pełna formuła datacyjna w or.: *f. 5 post festum s. Petri et Pauli Ap.*, 1474 (30 VI).

¹⁴¹⁰ Trzy wpisy, w pierwszym podano datę dzienną, a dalej: *anno et loco quibus supra* (w MS I 1204, pod datą 6 VII, bmw.), w drugim *eodem die et loco* (w MS I 1205: 6 VII, bmw.). Wpis poprzedzający te dwa dokumenty, na tejsze k. 184, wprawdzie też nie został opatrzony miejscem wydania (MS I 1202), ale w pierwszym wpisie z 4 VII na tej karcie wpisano *actum in Pyotrkow* (MS I 1201). Najpewniej można przyjąć, że – jak to często robiono w MK – właśnie wpis rozpoczynający wpisy na danej karcie opatrzony był elementami chronologicznymi i miejscem wydania, które pomijano już w następnych wpisach, umieszczanych na tej samej karcie.

¹⁴¹¹ *Anno, die, loco quo supra*. Wpis poprzedni na tejsze k. 185 z 10 VII 1474, Radoszyce (MS I 1206).

¹⁴¹² *F. 3 post Petri Ad Vincula* (2 VIII). W MS błędnie *f. 2*.

- Mstów¹⁴¹³ 1 IX (bdd.: <przyjazd z Nowego Korczyna, zakłada obóz, 6 tygodni postoju w M. oraz w Częstochowie i Kłobucku> Dł XII/2 s. 337; 1 IX: or.AGAD 1404 = KM 5/A bez nr = BOZ 31 s 541)
- Złota Góra¹⁴¹⁴ (w polu Z. G. koło Częstochowy) 8–9 IX (bdd.: <6 tygodni postoju w Mstowie, Częstochowie i Kłobucku> Dł XII/2 s. 337; 8 IX: <*in campo Z. G.*> or.AGAD 3597; 9 IX: <*in campo Z. G. circa opidum Czastochowa*> or.AJG 72 = kop.AJG 73 = FijPaul II 35¹⁴¹⁵ = bdd. i bmw. LB III s. 122, <*in campo stacionum nostrorum iuxta opidum Canstochowa*> or.pap.AGAD 5155)
- Kłobuck [ok. 9] IX (<6 tygodni postoju w Mstowie, Częstochowie i K., potem postój w Dankowie> Dł XII/2 s. 337)
- Krzepice (w obozie wojskowym, w pobliżu K.) 9–19 IX (9 IX: <*in. C.*> or.pap.AGAD 5156; 11 IX: <*in castris nostris circa Czastochovam*> or.AGAD 5157 = KM 5/N 206 = BOZ 31 s. 293, 542; 15 IX: <*in campo circa K.*> or.pap.AGAD 5158; 19 IX: <*in castris nostris iuxta opidum K.*> or.pap.AGAD 5159; bdd.: SRSil XIII 193¹⁴¹⁶ [Politische Correspondenz])
- Danków (w polu koło D.) 20 IX (bdd.: <przyjazd z Kłobucka, postój *circa* D., potem nad rzeką Liswartą> Dł XII/2 s. 337; 20 IX: <*in campo circa villam D.*> or.pap.AGAD 5160)
- Liswarta rzeka (postój) [ok. 20 IX] – 26 IX (bdd.: <przyjazd z postoju koło Dankowa, czeka na przybycie wojska>; 25 IX: <wkracza na Śląsk> SRSil XII s. 52 [Kronika Rosicza]; 26 IX: <wyrusza z wojskiem do Kluczborka, Byczyny i ziemi opolskiej> Dł XII/2 s. 337)
- Kluczbork (w polu za K.) po 26 IX – 1 X (po 26 IX: <przybywa z postoju nad Liswartą, zdobycie miasta, wyrusza do Byczyny i ziemi opolskiej>

¹⁴¹³ KJ rozkazał, opuszczając w lipcu Piotrków, by wojsko zebrało się w Mstowie 15 VIII (Dł XII/2 s. 334).

¹⁴¹⁴ Eschenloer s. 946 i n., wyliczył punkty etapowe przemarszu wojsk polskich i pobytu samego KJ: koło Częstochowy, Krzepice, Opole, Brzeg, Oława, Muchobór.

¹⁴¹⁵ U. Borkowska, Jasna Góra w pobożności królów polskich, „Studia Claromontana”, t. IV, 1983, s. 131; też, Polskie pielgrzymki Jagiellonów, w: Peregrinationes. Pielgrzymki w kulturze dawnej Europy, red. H. Manikowska, H. Zaremska, Warszawa 1995, s. 194–195, pisała, że dok. KJ wystawiony dla Jasnej Góry „dowodnie wiąże ten pobyt z klasztorem” i podała jako datę jego wystawienia 8 IX 1474 (znany tej badaczce na podstawie rękopisu z XVII w., przechowywanego w AJG). W or., niedawno wydanym przez J. Zbudniewką (FijPaul II 35), podany 9 IX. Zob. K. Nabiałek, Starostwo olsztyńskie od XIV do połowy XVII wieku, Kraków 2012, s. 520–521.

¹⁴¹⁶ Hans von Prittwitz, który prawdopodobnie dowodził załogą Namysłowa, informował wrocławską radę miejską o przemarszu wojsk polskich. Pisał, że król dotarł do Krzepic, gdzie zbierał wielką armię, do której przybywali też Litwini i Rusini. Zob. R. Heś, Wrocław między trzema królestwami – wyprawa Jagiellonów na Śląsk w 1474, w: Od Grunwaldu do Bzury – bitwy i boje polskie na przestrzeni dziejów, red. J. Jędrzyński, D. Koreś, J. Maroń, K. Widziński, Wrocław 2012, s. 24.

Dł XII/2 s. 337; 27 IX: <wkracza na Śląsk koło miast Opole i Brzeg, potem zajmuje K. i rusza nad rzekę Oławkę [tj. Oławę]> SRSil X s. 31 [Annales Glogovienses]; 1 X: <*in campo post K.*> or.pap.AGAD 5161) Buczyna [po 1] X (<przybywa z Kluczborka, zdobycie miasta, wyrusza do ziemi opolskiej> Dł XII/2 s. 337)
 opolska ziemia [po 1] X (Dł XII/2 s. 337)
 Opole (w obozie wojskowym w pobliżu O.) 7 X (bdd.: <przemarsz wojsk w kierunku O.> Dł XII/2 s. 338¹⁴¹⁷, SRSil X s. 31¹⁴¹⁸ [Annales Glogovienses]; 7 X: <*datum in castris exercituum nostrorum regalium iuxta O.*> CE III 170, 171)
 [Krapkowice po 7 X (<pod K. wojsko przechodzi w bród przez rzekę Odrę, oczekiwanie na przybycie KJ> Dł XII/2 s. 338¹⁴¹⁹)]
 Schurgast [niem., Skorogoszcz] 10 X (CE III 176)
 Brzeg (w obozie wojskowym w pobliżu B.) 16–19 X (bdd.: SRSil X s. 31 [Annales Glogovienses]; 16 X: <*in campo exercituum nostrorum iuxta opidum B.*> CE III 178 = SRSil XIII 204 [Politische Correspondenz]; bdd.: <zostawia miasto nie zdobyte> Dł XII/2 s. 338; 19 X: TN XX 253¹⁴²⁰)
 Oława (w obozie wojskowym za O., w pobliżu rzeki Oławki [tj. Oławy]) 21–24 X (bdd.: SRSil X s. 31 [Annales Glogovienses]; 21 X: <*in campo Regia Maiestate exercitualmente existente post civitatem H., iuxta fluvium Holawka*> MS I 1213, MK 12 k. 186v¹⁴²¹ = MS I 1214, <*iuxta civitatem H.*> MS I 1215, MK 12 k. 189v¹⁴²² = MS I 1216–1217, <*iuxta opidum Holawa, iuxta fluvium Holawka*> MS I 1218, MK 12 k. 190v¹⁴²³ = MS I 1219; 22 X: <*im Felde unnszer hehre bei der Ale*> CE III 182, 183; 24 X: <kilkudniowy postój w pobliżu O.>; bdd.: <pozostawia miasto niezdojbyte> Dł XII/2 s. 338, <wymarsz z wojskiem do Wrocławia> Dł XII/2 s. 341)

¹⁴¹⁷ Z relacji nie wynika jasno, czy w przemarszu wojsk w kierunku Opola uczestniczył KJ, ale był na pewno w obozie w pobliżu miasta, co potwierdzają dokumenty z 7 X.

¹⁴¹⁸ Roczniki w wielkim skrócie o wyprawie z 1474: 27 IX wojska KJ wkroczyły na Śląsk koło Opola i Brzegu, zajęły Kluczbork i znalazły się pod Oławą, potem następuje opis rozmów pokojowych koło wsi Muchobór.

¹⁴¹⁹ Z opisu nie wynika, czy KJ wraz z armią przekroczył Odrę pod Krapkowicami, ale potem – po kilku dniach sprzeczek między Wielkopolanami i panami krakowskimi – zdecydowano się skierować armię w kierunku Brzegu i Oławy.

¹⁴²⁰ Odpis z Archiwum Kapituły Warmińskiej: *Actum et datum in Brzescie*.

¹⁴²¹ *Eodem die, anno et loco quibus supra*. Wpis poprzedni na tejsze k. 186v z 21 X 1474 (MS I 1213).

¹⁴²² W obu wpisach *eodem die et loco quo supra et anni*. Wpis pierwszy na tejsze k. 189v z 21 X 1474: *iuxta civitatem Holawa* (MS I 1215).

¹⁴²³ *Eodem loco et die quo supra*. Wpis poprzedni na tejsze k. 190v z 21 X 1474: *iuxta opidum Holawa, iuxta fluvium Holawka* (MS I 1218).

Wrocław (w obozie wojskowym pod W.) 2–15 XI (bdd.: <przybywa z wojskiem> KronBych s. 161¹⁴²⁴, <przemarsz z wojskiem z postoju koło Oławy, obleżenie> Dł XII/2 s. 341; 2 XI: <ante W.> MS I 1220; 7 XI: <in campo exercitualiter rege existente ante W.> MS I 1221; 8 XI: <ante W.> MS I 1222; 9 XI: <ante W.> MS I 1223; 15 XI: <ante W.> MS I 1224, MK 12 k. 187¹⁴²⁵ = MS I 1225; bdd.: <in loco campestri circa W.> CE III 185¹⁴²⁶)

Muchobór [Wielki] (koło M.) 15–16 XI (15–16 XI: <dwa spotkania KJ z Maciejem Korwinem pod M., 16 XI z udziałem Władysława czeskiego> Eschenloer s. 959–960¹⁴²⁷; XI: <infra octavas s. Martini spotkanie KJ, Macieja Korwina i Władysława czeskiego koło wsi M.> SRSil X s. 31 [Annales Glogovienses]; jesień: <spotkanie na Śląsku KJ z Maciejem Korwinem> SRSil I 377¹⁴²⁸ [Katalog opatów żagańskich]; 21 lub 22 XI: <spotkanie w obozie KJ i Macieja Korwina; następnego dnia przyjazd króla Czech, zawieszenie broni> Dł XII/2 s. 345¹⁴²⁹; przed 25 XII: <pod Wrocławiem spotkanie KJ, Macieja Korwina i Władysława czeskiego> Zathey s. 214)

*Pelzbrücke*¹⁴³⁰ (obok P.) XI (<po rozmowach z Muchoborze królowie spotykają się ponownie obok P.> SRSil X s. 31 [Annales Glogovienses])

Wrocław (w polu za W.) 23 XI (<in campo post W.> MS I 1227)

Świdnica (w kierunku Ś.) 23–24 XI (23 XI: <versus S.> MS I 1226; 24 XI: <koło Ś.> KatKier s. 189 nr 2¹⁴³¹)

¹⁴²⁴ Pomyłono tu bitwę pod Chojnicami 1461 z wydarzeniami z 1474.

¹⁴²⁵ *Vt supra*. W MS z datą i miejscem wpisu poprzedniego na teje k. 187 (MS I 1224), tj. 15 XI, Wrocław.

¹⁴²⁶ Według wydawcy Polacy przybyli pod Wrocław 28 X i dlatego przyjął taką przybliżoną datę wystawienia listu (odpowieź KJ na list posłów elektora saskiego: KJ stwierdził, że ich przyjmie i przesyła im glejt). Daty tej nie potwierdzają inne źródła, choć jest ona prawdopodobna.

¹⁴²⁷ Data spotkania królów różnie podawana w źródłach. Wydaje się, że bardziej prawdopodobna jest relacja Eschenloera, świadka wydarzeń, dlatego tu pobyt w Muchoborze pod datą 15–16 XI.

¹⁴²⁸ Błędna data 1475.

¹⁴²⁹ Bez miejsca, tylko: obóz. Nieściśle: wtorek przed św. Klemensem 21 XI. W 1474 wtorek przed tym dniem przypadał 22 XI.

¹⁴³⁰ Według wydawcy (SRSil): most na rzece Leśnicy (średniowieczna nazwa Czarnej Wody, dopływu Bystrzycy), za rzeką Ślężą. Sądzę, że nazwa wskazuje nie na Leśnicę (rzekę i wieś, obecnie osiedle w zachodniej części Wrocławia), lecz na pobliską wieś Pilczyce (*Pilsicz* – XIII w., niem. *Pilsnitz*) i most przerzucony przez Ślężę (obecnie Most Pilczycki). Pilczyce to obecnie również część Wrocławia (w jego części północno-zachodniej). Pierwszy człon nazwy *Pelzbrücke* pochodzi najpewniej od występowania popielicowatych gryzoni, dawniej zwanych pilchami.

¹⁴³¹ Dok. znany tylko z tego reg. (or. zaginiony). W reg.: „w grodzie koło Świdnicy”. Domyślam się, że w or. mogło być *in castris nostris iuxta S.*

- Prochowice [Parchwitz niem.] (w polu za P.) 28 XI (28 XI: <*in loco campestri post opidum P.*> MS I 1231; bdd.: <po spotkaniu z Korwinem w Muchoborze i *Pelzbrücke* KJ dociera do P.> SRSil X s. 31 [Annales Glogovienses])
- Ścinawa (w obozie wojskowym pod Ś.) 28–29 XI (28 IX: <*in campo exercituum nostrorum versus S.*> MS I 1228 = Inv s. 289 = TN XX 255, <*ante S.*> MS I 1229, <*in loco campestri versus S.*> SPPP II 4136 = MS I 1230; 29 XI: <*ante S.*> MS I 1232; bdd.: <wojsko niszczy dystrykt ścinawski> SRSil X s. 31 [Annales Glogovienses])
- Góra (w obozie wojskowym w pobliżu G.) 30 XI – 5 XII (30 XI: <wojsko wkracza do dystryktu G.> SRSil X s. 31 [Annales Glogovienses]; 5 XII: <*in castris nostris iuxta opidum G.*> or.AGAD 5163 = bmw. i bez daty MK 12 k. 190 = MS I 1268 = WierzbMat 8¹⁴³² = bmw. i bdd. Inv s. 211 = bmw. i bez daty IA 4251 = TN XX 265 = KM 5/N 209–210 = BOZ 31 s. 569; bdd.: <wymarasz z wojskiem z obozu koło G. pod Wrocławiem, przeprawa przez rzekę Odrę [!]¹⁴³³, wyjazd do Poznania> Dł XII/2 s. 348)
- Poniec (pod P.) 5 XII – po 6 XII (5 XII: <*ante P.*> MS I 1233; 6 XII: KGZ Sieradz G 18 k. 334 = SzymSz s. 319, <*ante P.*> MS I 1234; po 6 XII: <wkracza do Polski koło dystryktu Poniec> SRSil X s. 31 [Annales Glogovienses])
- Krobia 7–8 XII (7 XII: or.AGAD 5164 = TN XX 256 = KM 5/N 211 = BOZ 31 s. 316, 542 = BOZ 33 s. 761, MS I 1235, 1236; 8 XII: ML IVB 17 k. 259v, KGZ Kraków Z 135 s. 678–679 = KM 5/N 212, MK 98 k. 166 = MS I 1237)
- Dolsk 9 XII (MS I 1239)
- Poznań [po 9] XII (<przyjazd z obozu koło Góry> Dł XII/2 s. 348)
- Pyzdry¹⁴³⁴ 13–17 XII (13 XII: TN XX 258; 14 XII: or.pap.APTor 2133 = KatAPTor II 110, MS I 1240; 14 [lub 17?] XII: or.AGAD 1111¹⁴³⁵ = TN XX 259; 15 XII: MS I 1241, bmw. MK 12 k. 191¹⁴³⁶ = MS I 1242; 16 XII: Inv s. 93 = JH II 3370 = TN XX 263; 17 XII: BOZ 32 s. 407, 723, kop.APGd 300 D/2 97 s. 2, MS I 1243, 1244, ML IVB 9 k. 142, ML IVB 9 k. 128–129, 149 = AGZ IX 80 = AGZ X 145)

¹⁴³² Błędnie 21 XI 1474 (według MK 12).

¹⁴³³ Góra leży około 15 km na północny wschód od Odry, przeprawa nastąpiła więc nie koło Góry, lecz pod Ścinawą (GrabPiech s. 235).

¹⁴³⁴ O pobycie KJ w Pyzdrach informował też wpis z 13 XII 1474: poznańska kapituła katedralna wyznaczyła kanoników, którzy mieli udać się do przebywających w Pyzdrach KJ, biskupa poznańskiego i starosty generalnego Wielkopolski (ACap I 645).

¹⁴³⁵ *Sabbato ipso die Quatuor Temporum post Lucie*, 1474. W 1474 dzień ten przypadał w środę 14 XII. Może chodziło o sobotę po tym dniu (17 XII)?

¹⁴³⁶ *Eodem die*. Wpis poprzedni na tejsze k. 191 z 15 XII 1474, Pyzdry (MS I 1241).

Łęczycza [po 17] XII (<przyjazd z Poznania, wyjazd do Radomia> Dł XII/2 s. 348)

Radom 25–31 XII (25 XII: <przyjazd z Łęczycy na Boże Narodzenie> Dł XII/2 s. 348; 27 XII: or.Bit A 85 = KatNiew 89, MK 12 k. 191v–192¹⁴³⁷ = bdd. Bersohn 393 = MS I 1276; 28 XII: or.ANarKw ZbDP 892 = KatKętrz 892; 29 XII: BJag rps 6 s. 142¹⁴³⁸ = MK 98 k. 242v–243 = KM 5/N 347; 30 XII: MS I 1245; 31 XII: MK 12 k. 194v¹⁴³⁹ = MS I 1246, KmK s. 260¹⁴⁴⁰ = IA 4244, bmw. MK 12 k. 194v¹⁴⁴¹ = MS I 1247, <*prope in R.*> oryginałyAGAD 5447–5448 = CDRP I s. 386–389 nr 5 = Inv s. 19 = MS I 1249 = IA 4246 = TN XX 262 = BOZ 33 s. 493 = bdd. i bmw. BOZ 31 s. 51 – Dł XII/2 s. 348¹⁴⁴², CDRP I s. 413–414 nr 3 = CDBr III/3 84¹⁴⁴³ = Inv s. 19 = MS I 1248 = IA 4245 = TN XX 261, BJag rps 6 s. 143 = MK 98 k. 244–244v = KM 5/N 348, or.AYL = AGZ II 119 = KatLw 245, <wyjazd do Kozienic> Dł XII/2 s. 350)

Kozienice 31 XII/1 I 1475 – 2 I 1475 (31XII/1 I 1475: <zatrzymuje się na pierwszy nocleg po wyjeździe z Radomia> Dł XII/2 s. 350)

¹⁴³⁷ Data zepsuta, na co zwrócono uwagę w reg. zamieszczonym w MS. W daciej Radom, *f. 3 post Circumcisionis Domini*, 1475 (3 I), a tego dnia KJ był w Kozienicach. Wydawca uznał, najpewniej słusznie, że w daciej powinna być *f. 3 ante* (27 XII). Nasz dok. oraz następny na tej samej karcie MK 12 wpisano tą samą ręką (MS I 1245, dok. z 30 XII 1474). Oba wystawiono dla Żyda Jakuba z Wenecji.

¹⁴³⁸ Kurtyka s. 456, zwrócił uwagę, że w rękopisie (pod datą 31 XII 1474) treść dok. taka sama, jak w drugiej kop., a jedynie uzupełniono tekst o słowa „którą to sumę KJ zapisał [...] Janowi z Tęczyna kasztelanowi krakowskiemu na żupach krakowskich i nie wypłacił” (zapewne chodzi o dług Mikołaja Serafina żupnika krakowskiego i ruskiego 1459).

¹⁴³⁹ *F. 6 ipso die s. Silvestri*, 1474, ale dzień św. Sylwestra w 1474 przypadał w sobotę 31 XII. W MS I 1246, zwrócono uwagę na ten błąd i reg. umieszczono pod datą 31 XII 1474.

¹⁴⁴⁰ W KmK w daciej (według sumariusza pisarza miejskiego Krakowa Urbana Pynusa z 1545): *sabato ante festum Circumcisionis Domini*, 1473, Radom. Wydawca KmK I s. 260, zwrócił uwagę, że Boże Narodzenie 1473 król spędził w Wiślicy, w Radomiu był pod koniec 1474. W KmK (a za nim IA 4244) błędnie 30 XII 1474 (sobota *ante Circumcisionis* w 1474 przypadała 31 XII).

¹⁴⁴¹ *Eodem die quo supra*. Wpis poprzedni – dla Benedykta i Jana Węgrów – na tejsze k. 194v najpewniej z 31 XII 1474, Radom (MS I 1246). Nasz wpis – może dla ich krewnych – Władysława i Eliasza Węgrów.

¹⁴⁴² Opisał zawarcie kontraktu ślubnego Jadwigi, córki KJ, z Jerzym księciem Bawarii, źle podał datę: czwartek, przedostatni dzień grudnia (29 XII), chodzi o sobotę 31 XII.

¹⁴⁴³ Błędnie 1 I 1474. Powoływał się na CDRP, gdzie: *sabbatho ante Circumcisionis Domini*, 1474 (31 XII 1474).

1475

Kozienice [cd.] do 2 I (1 I: HU VIII 2103, 2104; 2 I: or.AGAD 5786 = KM 5/N 222 = BOZ 31 s. 316–317, 546, or.AGAD 908 = MS I 1275 = TN XXI 1 = bdd. Inv s. 339; [2?] I: MK 31 s. 152¹⁴⁴⁴ = MS IV 11512 = MS IVS 1050 = KM 5/A bez nr = JawItin s. 13¹⁴⁴⁵; bdd.: <wyjazd na Litwę> Dł XII/2 s. 350)

Łuków 4–5 I (4 I: MS I 1277; 5 I: MS I 1278 = BOZ 32 s. 407–408, 724)

Grodno [po 5] I (<przyjazd z Kozienic, wyjazd do Birsztan> Dł XII/2 s. 350)¹⁴⁴⁶

Troki 12–17 II (Cont s. 108¹⁴⁴⁷)

Birsztany 27 II (bdd.: <przyjazd z Grodna, wyjazd do Wilna> Dł XII/2 s. 350; 27 II: MLM 3 k. 28–28v¹⁴⁴⁸ = DokMJust s. 26 nr 13 = LMetr III s. 30 = JawItin s. 13)

Wilno 12 III – 16 IV (12 III: <przyjazd z Birsztan> Dł XII/2 s. 350 = JawItin s. 13; od 26 III: <Wielkanoc i dni następne> Dł XII/2 s. 350; 27 III: MLM 3 k. 14–14v¹⁴⁴⁹ = ML 191A s. 153–154 = AktyZapRos 64 = IA 3509 = DokMJust s. 14 nr 10¹⁴⁵⁰ = WapDz III s. 399, przyp. 1 = PolockGr 155 = LMetr III s. 29–30 = DanSkarb II 2034 = JawItin s. 13; 7 IV: CE III 193 = JH I 16540 = JawItin s. 13¹⁴⁵¹; 16 IV: MLM 3 k. 30v¹⁴⁵² =

¹⁴⁴⁴ F. 2 in *crastino Epiphaniarum*. Wydawca MS zwrócił uwagę, że dniem po tym święcie była sobota i ustalił datę na 7 I. 7 I niezgodny z itinerarium. Może zamiast *in crastino*, powinno być *ante*?

¹⁴⁴⁵ Pod datą 7 I (według MS IVS 1050).

¹⁴⁴⁶ JawItin s. 13, błędnie wprowadził do itinerarium pobyt KJ w Brześciu Litewskim 28 I 1473, bo chodzi o Brześć 25 I 1455 (perg.AGAD 5166).

¹⁴⁴⁷ Ambrogio Contarini po raz drugi spotkał się z KJ: dyplomata wenecki przybył do Trok 12 II, 14 II król – podobnie jak podczas pierwszego spotkania (w Łęczycy w kwietniu 1474) – przysłał suknię adamaszkową, tym razem szkarłatną i podszytą sobolami, oraz zaproszenie na obiad 15 II, na którym byli dwaj królewicze. Z Trok Contarini wyjechał 17 II.

¹⁴⁴⁸ Ind. 8 (1445, 1460, 1475, 1490). Dok. z 1475: wspomn. Mikita pisarz gospodarski (1449–1466, zm. przed 24 VIII 1493: UDR XI 867; Hrusza s. 143) oraz Iwan (Iwaszko) Wiazewicz namiestnik smoleński (1459–1466, ponownie 1469–1475: ULit IV 37, 39). W lutym 1460 KJ był w Krakowie.

¹⁴⁴⁹ Ind. 8 (1445, 1460, 1475, 1490). Dok. z 1475: wspomn. Olechno Sudymontowicz podczaszy (1448–1477: UDR XI 1084; PSB XLV s. 351–353), Michał Kieżgajłowicz wojewoda wileński (1459–1476: ULit I 1100) i kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 210). Pod koniec marca 1460 KJ był we Lwowie.

¹⁴⁵⁰ DokMJust s. XII, pomyłkowo podały jako miejsce wystawienia Troki (na s. 14 nr 10, poprawnie wpisano Wilno).

¹⁴⁵¹ Według JH i CE, ale pod datą 27 III.

¹⁴⁵² Ind. 8 (1445, 1460, 1475, 1490). Dok. z 1475: wspomn. Wojciech (Janowicz) Moniwidowicz namiestnik nowogródzki (od 1471) i podstoli (ndw. litewski 1475, zm. pod

- DokMJust s. 29 nr 1 = LMetr III s. 40–41 = Vit 171 = JawItin s. 13)
- Troki 22 IV (MLM 3 k. 15v¹⁴⁵³ = DokMJust s. 15–16 nr 16 = PolockGr 156 = LMetr III s. 30–31)
- Grodno 24 V?, 25 V (24 [25?] V: or.pap.AR Dział XI nr 9 s. 18–19¹⁴⁵⁴ = JawItin s. 13; 25 V: <Boże Ciało, wyjazd do Brześcia Litewskiego> Dł XII/2 s. 359 = JawItin s. 13)
- Brześć Litewski [po 25 V] ([po 25 III]: ArchSang III 19¹⁴⁵⁵; bdd.: <przyjazd z Grodna, wyjazd do Lublina> Dł XII/2 s. 359 = JawItin s. 14)
- Lublin 5–20 VI (5 VI: <przyjazd z Brześcia Litewskiego, pobyt 15 dni> Dł XII/2 s. 359 = JawItin s. 14; 6–7 i 9–10 VI: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Lublin Z 9 k. 65–68 = StanZap s. 43–44¹⁴⁵⁶; 11 VI: or.AGAD 4751 = ProchMat 191 = PtaszOpis s. 232 nr 174 = TN XXI 7; 19 VI: MS I 1280; 20 VI: MS I 1281, BOZ 32 s. 410, 725, <wyjazd do Zawichostu> Dł XII/2 s. 360)
- Zawichost 22 VI (<przyjazd z Lublina> Dł XII/2 s. 360)
- Sandomierz [po 22] VI (<pobyt 4 dni, wyjazd do Nowego Korczyna> Dł XII/2 s. 361)
- Nowy Korczyn 29 VI – 4 VIII (29 VI: or.pap.APGd 300 D/2 146; 2 VII: <przyjazd, conv., pobyt 6 tygodni> Dł XII/2 s. 361–362, 365; 3 VII: MS I 1282; 4 VII: <in conv. gen.> Łab s. 159–163 = MS I 1283; 6 VII: <in conv.> MS I 1284; 7 VII: <in conv. gen.> AGZ VI 120 = MS IV 338 = MS IVS 1053 = KM 5/N 225, 230; 10 VII: <in conv. gen.> APLn Liber

koniec 1475: UDR XI s. 222 i nr 1278), Michał Kieżgajłowicz wojewoda wileński i kanclerz (zm. pod koniec 1476: UDR XI s. 214; ULit I 1100) oraz (Stanko, Stanisław) Sudywojewicz marszałek dworski (1464–1476: UDR XI 505; PSB XLV s. 356) i namiestnik grodzieński (1463–1476, zm. przed 6 IX 1481: PSB XLV s. 356–357; KorL s. 100).

¹⁴⁵³ Ind. 8 (1445, 1460, 1475, 1490). Dok. z 1475: wspomn. Olechno Sudymontowicz podczaszy (1448–1477: UDR XI 1084; PSB XLV s. 351–353) i namiestnik połocki, (Michał Kieżgajłowicz) kanclerz (1444 – zm. 1476: UDR XI 210) i wojewoda wileński (1459–1476: ULit I 1100) oraz Bohdan Sopeha (Sopeżyc, pisarz gospodarski 1471–1488: UDR XI 876; Hrusza s. 144).

¹⁴⁵⁴ Ind. 8 (1445, 1460, 1475, 1490). Dok. z 1475: KJ z tytułem króla, w maju w 1460 i 1490 był w Polsce. Data dzienna obecnie nie do odczytania. SułkItin i JawItin – 25 V, ULit I 47 – 24 V.

¹⁴⁵⁵ Dok. wydany na podstawie wpisu do „Sumariusza Ostrogińskiego” (z XVII w.), który sporządzono na podstawie or. Wydawca opatrzył nagłówek dok. datą 1475 i pod taką datą reg. znalazł się w chronologicznym wykazie dokumentów (ArchSang III s. II). W samym reg. chyba pomyłkowo wydawca podał 1478. Dokumenty znane tylko pod datą roczną wydawca zamieszczał na końcu dokumentów z danego roku. Nasz dok. opublikowano po dok. z 17 VI 1475 a przed dok. z 20 IV 1478. Sądzę więc, że w reg. najpewniej powinna być data 1475.

¹⁴⁵⁶ StanZap s. 43, pomyłkowo opatrzyła pierwszy z wpisów datą 6 VII, zamiast 6 VI.

privilegiorum 145 k. 24v–25v = RiabMat 57 = MS I 1285 = LustrLub 1661 s. 101–102, s. 154 nr 36, <in conv.> kop.ANarKw Dok. Dep. 78 = wzm.ANarKw ZbDP 1110 = ANarKw ASang rps 19 s. 360 = MS IV 15394 = MS IV 1054 = KM 5/N 24, 134; 11 VII: MS I 1286, MS I 1288, <in conv.> MS I 1287 = BOZ 31 s. 712; 13 VII: <in conv.> kop.ANarKw ZbDP 720 = KGZ Kraków G 29 s. 571 = KmK 185 = KatKętrz 720a = BOss rps 55 s. 365–366 = KętrzOss I s. 49 nr 109 = PrKr II 855, <in dieta seu in conv. gen.> or.AKKw 547 = or.ADWł 352 = KP II 428 = Woelky II 678 = IA 4264, bdd. i bmw. 4267¹⁴⁵⁷ = MS I 1289 = JusPol s. 319–320 = bmw. i bdd. MonWl XIV 27 = bmw. i bdd. MonWl XXV 13 = LibrDok II s. 55–56 nr 352 = LibrInw I/1 s. 194–195 dok. 352 = LibrInw II/4 s. 64 dok. 230 = LibrInw II/5 s. 99–100 dok. 345 = LibrInw II/6 s. 91–92 dok. 302 = LibrInw II/7 s. 75 dok. 218 = BalCorpus s. 340 nr 226¹⁴⁵⁸, 227 = GołDz s. 319, przyp. 712 = TN XXI 10 = KM 5/N 377; 14 VII: or.BJag 76 = KWielicki s. 39 = KatBJag 221 = KM 5/N 378 + fot. <http://jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra/doccontent?id=193793>, <in conv. gen.> MS I 1290, MS I 1291; 17 VII: MS I 1293, bmw. MK 12 k. 195v¹⁴⁵⁹ = MS I 1294; 23 VII: ASK Dział 18 k. 98–101v nr 36 = LustrSand 1789/1 s. 163, przyp. 137; 26 VII: <in conv. gen.> or.AGAD 907 = TN XXI 12 = Inv s. 339; 30 VII: or.ANarKw ZbDP 324 = KmK 186 = KatKętrz 324 = BOss rps 55 s. 135–137 = KętrzOss I s. 42 nr 23; 31 VII: or.pap.APGd 300 D/2 147, <in conv.> MS I 1296; 1 VIII: <in conv.> BujBiecz 62, <in conv.> MS I 1297 = AGAD 687¹⁴⁶⁰ = TN XXI 33; 2 VIII: kop.AUJag 498 = MS I 1298 = KaczmUJ 498a; 4 VIII: BOZ 32 s. 410–411, 834 = BOZ 33 s. 128; bdd.: <wyjazd do Krakowa> Dł XII/2 s. 365)

bmw. 15 VII – 3 VIII (15 VII: MK 12 k. 195v = MS I 1292; 31 VII: MK 12 k. 195v = bdd. Bersohn 394 = MS I 1295; 3 VIII: MK 12 k. 199v = MS I 1299)

Kraków 8 VIII – 15 IX, do 16 IX? (8 VIII: <przyjazd z Nowego Korczyna> Dł XII/2 s. 365; 31 VIII: or.BJag 77 = KatBJag 222 = TN XXI 11 = KM 5/N 381 = BOZ 32 s. 411, 725 + fot. <http://jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra/doccontent?id=1951198>, BOZ 32 s. 411–412, 729; 3 IX: ML IVB 17 k. 179–179v = bmw. MK 12 k. 203¹⁴⁶¹ = MS I 1302; 8 IX: KGZ Kraków Z 147

¹⁴⁵⁷ Tu pewnie ten sam dok. wpisany ponownie, pod datą lipiec 1475.

¹⁴⁵⁸ Pod datą 14 II 1475 (za GołDz).

¹⁴⁵⁹ *Eodem die*. Wpis poprzedni na tejsze k. 195v z 17 VII 1475, Nowy Korczyn (MS I 1293).

¹⁴⁶⁰ Dok. KJ z 20 II 1476, w którym wspomn. jego dok. z 1 VIII 1475.

¹⁴⁶¹ *Eodem die*. Wpis poprzedni na tejsze k. 203 z 3 IX 1475, bmw. (MS I 1301). Data i miejsce wydania – w ML.

s. 446; 11 IX: or.AGAD 1236 = KM 5/N 239; 14 [16?] IX: <wyjazd do Miechowa> Dł XII/2 s. 366¹⁴⁶²; 15 IX: or.AGAD 4818 = bmw. i bez daty MK 12 k. 204–204v¹⁴⁶³ = ProchMat 192 = MS I 1338 = PtaszOpis s. 243 nr 242 = TN XXI 15 = KM 5/N 386 = BOZ 32 s. 882–883, BOZ 32 s. 412–414, 725–726 = bmw. i bez daty MK 12 k. 203v–204 = MS I 1337¹⁴⁶⁴)

bmw. 3–15 IX (3 IX: MK 12 k. 203 = MS I 1301; 15 IX: MK 12 k. 204v = MS I 1303, 1304¹⁴⁶⁵)

Miechów IX (<przyjazd z Krakowa, wyjazd do Jędrzejowa> Dł XII/2 s. 366)

Jędrzejów IX (<przyjazd z Miechowa, wyjazd do Piotrkowa> Dł XII/2 s. 366)

Piotrków IX (<przyjazd Jędrzejowa, wyjazd do Pabianic> Dł XII/2 s. 366)

Pabianice IX (<przyjazd z Piotrkowa, wyjazd przez inne miasta do Poznania> Dł XII/2 s. 366)

Poznań¹⁴⁶⁶ 30 IX – 18 X (bdd.: <przyjazd z Pabianic i innych miast> Dł XII/2 s. 366; 30 IX oraz 2, 11, 12 i 17 X: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Poznań Z 20 k. 22v–30v = GąsWlqp s. 184, 190; 4 X: PmP 68; 8 X: oryginałyAGAD 240, [zaginiony] 224¹⁴⁶⁷ = kop.AGAD 241 = CDRP I s. 414–417 nr 4 = CDBr II/5 1963 = Inv s. 43 = MS I 1306 = IA 4272 = TN XXI 17; 10 X: <wyjazd królowny Jadwigi do Bawarii, żegnają ją rodzice> Dł XII/2 s. 366–367; 11 X: MS I 1310; 16 X: MS I 1312; 17 X: Wil 299¹⁴⁶⁸,

¹⁴⁶² Nieściśle pisał o wyjeździe w sobotę w dniu Podwyższenia Krzyża Świętego (był to czwartek), ale może chodziło o sobotę po tym święcie (16 IX)?

¹⁴⁶³ W MS wśród wpisów niedatowanych z 1475.

¹⁴⁶⁴ Wśród niedatowanych wpisów z 1475.

¹⁴⁶⁵ W MK 12 k. 204v: *Eodem quibus supra die*, bmw. Wpis poprzedni na tejsze k. 204v z 15 IX 1475, bmw. (MS I 1303).

¹⁴⁶⁶ Pobyt KJ w Poznaniu potwierdzają też wpisy z 15 X: kapituła katedralna w Poznaniu postanowiła przekazać KJ 40 florenów i wyznaczyła kanoników do rozmów z królem (ACap I 650, 651).

¹⁴⁶⁷ Wspólny dok. KJ i Albrechta margrabiego brandenburskiego (kontrakt przedślubny Zofii Jagiellonki i Fryderyka syna Albrechta). W dacie obu oryginałów (data drugiego zapisana w katalogu archiwalnym, o nim zob. niżej): *Dominica proxima ante festum s. Hedvigis*, 1475. Dzień św. Jadwigi przypadał w niedzielę 15 X. Ponieważ w dok. 240 wyraźnie określono datę jego wystawienia na niedzielę przed św. Jadwigą, umieszczam dok. pod datą 8 X, podobnie jak CDRP i MS (w MK 12 k. 207–208v, wpis także pod datą: niedziela przed św. Jadwigą). WdGen s. 73, pisał o zawarciu 6 X 1475 układu o małżeństwie Zofii z Fryderykiem między pełnomocnikami KJ oraz margrabiego brandenburskiego Albrechta i powoływał się na dok. zachowany w AGAD w dwóch egzemplarzach (224 i 240). Tymczasem dok. 240 to nasz dok. z 8 X, skasowany przez przecięcie. Dok. 224 to drugi or., jego brak w archiwum datuje się od 1944, w katalogu dokumentów pergaminowych AGAD figuruje też pod datą 8 X 1475.

¹⁴⁶⁸ Ind. 9 (1445, 1460, 1475, 1490). Z itinerarium zgodny Poznań 17 X 1475. W październiku: 1445 KJ był na Litwie, 1460 – w Brześciu, 1490 – w Krakowie.

- AAPń CP 1 k. 27v–28¹⁴⁶⁹ = bmw. MK 12 k. 211 = RaczWlkp 133 = WuSt s. 155 nr 30 (230) = PmP 69 = MS I 1313 = TN XXI 22, bmw. MK 12 k. 211v¹⁴⁷⁰ = MS I 1314 = LustrPr 1624 s. 242, bmw. MK 12 k. 211v¹⁴⁷¹ = MS I 1315–1316; 18 X: MS I 1317; bez daty: CE III 210¹⁴⁷², bdd.: <wyjazd do Pyzdr> Dł XII/2 s. 367)
- bmw. 5–16 X (5 X: MK 12 k. 205v = MS I 1305; 9 X: MK 12 k. 205v = MS I 1307; 10 X: MK 12 k. 205v = MS I 1308, MK 12 k. 209v = MS I 1309; 16 X: MK 12 k. 210¹⁴⁷³ = MS I 1311)
- Środa¹⁴⁷⁴ [Wielkopolska] 19 X (MS I 1318)
- Pyzdry 21 X (bdd.: <przyjazd z Poznania, wyjazd do Konina> Dł XII/2 s. 367; 21 X: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Pyzdry Z 14 k. 99 = GąsWlkp s. 184, 190; bdd.: MK 12 k. 211v¹⁴⁷⁵ = MS I 1319)
- Konin [po 21] X (<przyjazd z Pyzdr, wyjazd do Sieradza> Dł XII/2 s. 367)
- Sieradz¹⁴⁷⁶ 1–11 XI (1 XI: ML IVB 17 k. 175–175v¹⁴⁷⁷; 3 XI: <*in conv. gen.*> MS I 1320, <*in conv. gen.*> MS I 1321, MK 12 k. 215¹⁴⁷⁸ = MS I 1322; 4 XI: MS I 1323; 7 XI: <*in conv. gen.*> ArchPot 304 k. 36–36v = BRacz rps 85 k. 21¹⁴⁷⁹; 9 XI: MS I 1324, <*in conv. gen.*> MS I 1325; 11 XI: <przyjazd [!], zjazd, *conv.*, z udziałem tylko Wielkopolan, powrót do Pyzdr> Dł XII/2 s. 368)
- Pyzdry [po 11] XI (<przyjazd z Sieradza, pobyt kilkutygodniowy, wyjazd do Koła> Dł XII/2 s. 368)
- Konin 14 XI – 22 XII (14 XI – 22 XII: <sąd ndw. w obecności KJ [z przerwami]> KGZ Konin Z 5 k. 159–186 = GąsWlkp s. 184, 190; 27 XI: MS I 1328; 14 XII: DokLubiń 311 = MS I 1329 = bmw. i bez daty LustrWlkp 1564/1 s. 162 = bmw. i bez daty LustrWlkp 1564/2 s. 281

¹⁴⁶⁹ F. 3 post festum s. *Heduigis proxima*, 1475 (17 X). W kop. 2 (MK) f. 3 in *vigilia Luce*, 1475, tj. również 17 X.

¹⁴⁷⁰ Miejsce wydania podane w lustracji.

¹⁴⁷¹ W obu kwitancjach *eodem die*. Wpis poprzedni na teże k. 211v z 17 X 1475, bmw. (MS I 1314). Miejsce wydania podane w lustracji.

¹⁴⁷² List książąt saskich z 4 I 1476: pisali o pobycie KJ w Poznaniu.

¹⁴⁷³ Dok. tej samej treści (KJ zezwolił sukiennikom kościańskim oznaczać wytworzone przez nich postawy sukna, liczące po 35 łokci, znakiem ołowianym z wizerunkiem wieży z literą C) z datą 7 XI 1475, Sieradz (BRacz rps 85 k. 21).

¹⁴⁷⁴ O zjeździe (*conv.*) w Środzie też m.in. ACap I 2141 (pod datą 21 X 1476).

¹⁴⁷⁵ Tylko Pyzdry, wśród wpisów z października 1475.

¹⁴⁷⁶ O zjeździe w Sieradzu też m.in. ACap I 652 (25 X 1475 kapituła katedralna poznańska delegowała dziekana na ten zjazd).

¹⁴⁷⁷ W 1475 dzień Wszystkich Świętych przypadał w środę. W ML – f. 5.

¹⁴⁷⁸ *Datum vt supra*. Wpis poprzedni na k. 214v–215 z 3 XI 1475, Sieradz *in conv. gen.* (MS I 1321).

¹⁴⁷⁹ Dok. tej samej treści także z 16 X 1475, bmw. (MK 12 k. 210 = MS I 1311).

nr 48¹⁴⁸⁰; bdd.: MK 12 k. 215v = MS I 1330¹⁴⁸¹, MK 12 k. 216v = MS I 1331)

bmw. 24 XI (MK 12 k. 215v = MS I 1327)

Koło 25 XII – 25 I 1476 (25 XII i dni następne: <przyjazd z Pyzdr, Boże Narodzenie> Dł XII/2 s. 368, 371)

1476

Koło [cd.] do 25 I (4 I: or.AGAD 5170 = TN XXI 23 = KM 5/O 17, CE III 210; 9 I: MS I 1344; 11 I: MS I 1345; 17 I: or.AGAD 5171 = KM 5/O 23 = BOZ 31 s. 317–318, 542–543; 25 I: or.pap.APGd 300 D/2 148; bdd.: <wyjazd do Łowicza> Dł XII/2 s. 371)

bmw. 4 I (MK 12 k. 217¹⁴⁸² = MS I 1343)

Łowicz 1/2 II (<wyjazd nocą do Sochaczewa> Dł XII/2 s. 371)

Sochaczew 2–9 II (2 II: <przyjazd nocą w dniu Oczyszczenia NMPanny> Dł XII/2 s. 371; 4 II: or.AGAD 3600 = KMaz 235, MS I 1347, MK 12 k. 226v¹⁴⁸³ = MS I 1348 = BOss rps 171 k. 40–42 = KętrzOss I s. 326 nr 20, <inkorporacja ziemi sochaczewskiej i księstwa mazowieckiego do Korony> or.AGAD 3599 = KMaz 234 = IMT II 138 = GołDz s. 226 = IA 4281 = BalCorpus s. 340 nr 228 – 3 [!] II Dł XII/2 s. 371¹⁴⁸⁴ + fot. WęcMaz il. 5 po s. 128 + fot. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:AGAD_Kazimierz, MS I 1349 = TN XXI 25; 6 II: MS I 1350, KMaz 232 = IMT II 139 = FijPaul II 39 = GołDz s. 226, przyp. 581 = IA 4282 = MS I 1351 = TN XXI 27 = BOss rps 171 k. 38–39 = KętrzOss I s. 326 nr 19 = KM 5/O 25, KMaz 233 = IA 4283 = MS I 1352 = TN XXI 26 = IMT II 140, MS III 2395 = MS IIIS 205 = bmw. i bez daty LustrRaw 1564 i 1570 s. 167 = LustrRaw 1564 i 1570 s. 209 nr 86; 7 II: or.pap. APGd 300 D/2 149; 8 II: MS I 1357 = LustrRaw 1564 i 1570 s. 209 nr 87, or.AGAD 686 = MS I 1354 = Inv s. 339¹⁴⁸⁵ = TN XXI 24 = BOZ 33 s. 341–342; 9 II: or.pap.APGd 300 D/2 150; bdd.: <wyjazd do Gostynina> Dł XII/2 s. 372)

¹⁴⁸⁰ Reg. opatrzony przez wydawców ramową datą (1447–1492).

¹⁴⁸¹ Ten wpis i następny (MS I 1331) w MS pod datą grudzień 1475. Najpewniej słusznie, bo wpisy w MK 12 k. 215v–216 pochodzą z końca listopada i połowy grudnia (MS I 1328, 1329).

¹⁴⁸² Liczna grupa kwitancji.

¹⁴⁸³ *Eodem die*. Wpis poprzedni na tejże k. 226v z 4 II 1476, Sochaczew (MS I 1347).

¹⁴⁸⁴ Pod datą 3 II pisał o inkorporacji do Korony ziemi sochaczewskiej. Nie wspomniał o inkorporacji księstwa mazowieckiego.

¹⁴⁸⁵ *Post festum Dorothee*, 1476.

bmw. 7 II (MK 12 k. 220 = MS I 1353, MK 12 k. 220¹⁴⁸⁶ = MS I 1355, MK 12 k. 220 = DokLubiń 313 = MS I 1356)
 Gostynin 10–11 II (bdd.: <przyjazd z Sochaczewa> Dł XII/2 s. 372; 10 II: MS I 1358; 11 II: MS I 1359)
 Brześć [Kujawski] 16 II – 9 IV (bdd.: <przyjazd z Gostynina> Dł XII/2 s. 372; 16 II: MS I 1360; 17 II: MS I 1361; 19 II: or.ANarKw ZbRus perg. 158 = Lachs s. 2 = Inv s. 213¹⁴⁸⁷ = KatFotUJ 2997 = KM 5/O 26 = BOZ 31 s. 318, 543, MS I 1362; 20 II: or.AGAD 687 = MS I 1363 = DzPozn I 2014¹⁴⁸⁸ = TN XXI 33, MS IIS 92; 26 II: Rach1471–78 s. 114*; 28 II: Rach1471–78 s. 110*; [29 II]: Rach1471–78 s. 108*¹⁴⁸⁹; 2 III: Rach1471–78 s. 114*; 3 III: ML IVB 9 k. 129–129v, 142, Rach1471–78 s. 114–115; 4 III: Rach1471–78 s. 115*, MS I 1365–1367; 5 III: Rach1471–78 s. 115–116*, BOZ 32 s. 414–415, 726–727; 6 III: Rach1471–78 s. 116*; 7 III: Rach1471–78 s. 116*, MS I 1368; 8 III: Rach1471–78 s. 108*, 116*, or.AGAD 1406 = bdd. Inv s. 243¹⁴⁹⁰ = KM 5/O 29; [9 III]: br. Rach1471–78 s. 267*¹⁴⁹¹; 9–11 III: Rach1471–78 s. 116–117*; 11 III: MS I 1369; 15 III: Rach1471–78 s. 117*; 17–24 III: Rach1471–78 s. 117*, 117, 118, 121*; 24 III: MS I 1371 = bmw. i bdd. LustrRaw 1564 i 1570 s. 104 = LustrRaw 1564 i 1570 s. 209 nr 88; 25–28 III: Rach1471–78 s. 121*, 118*, 118–119*, 122*; 29 [22?] III: Rach1471–78 s. 117¹⁴⁹²; 30–31 III: Rach1471–78 s. 122*, 119; 31 III: or.AGAD 1409 = BOZ 31 s. 318–319, 543; 1–3 IV: Rach1471–78 s. 119*; 3 IV: MS I 1372;

¹⁴⁸⁶ W tym wpisie i w następnym *eodem die*, czyli 7 II według wpisu pierwszego na tej samej k. 220 (MS I 1353, bmw.).

¹⁴⁸⁷ Brześć, *f. 2 ante Petri Ad Vincula*, tj. 29 VII (tego dnia KJ był jednak w Malborku). W or. *f. 2 ante Kathedram s. Petri* (19 II). Prawdopodobnie reg. w Inv dotyczy naszego dok., na co wskazuje podobna suma pokwitowania: w Inv – 469 florenów i 8 groszy, w or. – 469 florenów węgierskich i 4 grosze.

¹⁴⁸⁸ Reg. według or., błędnie 9 II 1476.

¹⁴⁸⁹ Wydawcy wskazali, że data niepewna. We wpisie *f. 5*. Przypuszczalnie pisarz opuścił *ante dominicam Invocavit*, który to zwrot występuje w kolejnej zapisce.

¹⁴⁹⁰ Pod błędną datą roczną 1475.

¹⁴⁹¹ *F. 3 post Ramispalmarum*, Brześć, br. Wydawcy: 1 IV 1477? Data nie jest zgodna z itinerarium. Tego dnia KJ był może w Lublinie. Ponieważ we wpisie mowa jest o Stanisławie z Brudzewa (kanoniku gnieźnieńskim i włocławskim) sądzę, że właściwszy jest 9 III 1476, bo Brudzewski wymieniany był przy KJ w Brześciu w 1476 (Rach1471–78 s. 119).

¹⁴⁹² Podskarbi ndw. po wpisie z 20 III, zamieścił kolejny pod datą *f. 6 post dominicam Letare* (29 III). Sądzę, że nastąpić tu mogła pomyłka i może chodzi nie o *f. 6 post*, lecz *f. 6 ante Letare* (22 III). Następny wpis z 23 III. Zaburzenia chronologii są w rachunkach podskarbiego ndw. Tomasza Trąmbszyńskiego częste, ale w tym fragmencie jego księgi (k. 8–13v), który obejmuje wpisy 26 II – 8 IV 1476, zapiski następują chronologicznie i nasz wpis jest jedynym zaburzającym ten porządek.

4 IV: Rach1471–78 s. 119–120*, MS I 1373; 5 IV: Rach1471–78 s. 120*, 122*, MS I 1374; 6–9 IV: Rach1471–78 s. 120*, 120, 108*, 120–121, 122*; 9 IV: MS I 1375; bdd.: MK 12 k. 226v = MS I 1364, Rach1471–78 s. 140)

bmw. 2–16 III (2 III: Rach1471–78 s. 108*; 16 III: MK 12 k. 234 = MS I 1370)

Nieszawa [która?, po 9] IV (Dł XII/2 s. 373)

Toruń 17–21 IV (bdd.: Dł XII/2 s. 373–374; 17–19 IV: Rach1471–78 s. 108*, 110–111*, 122*, 122–123*; 21 IV: AGZ XIX 861; bdd.: <wyjazd do Malborka> Dł XII/2 s. 374)

Chelencza (in Chelenczq) [Chełmża?] 22 IV (Rach1471–78 s. 123*)

Malbork¹⁴⁹³ 25 IV – 3 VIII [z przerwą na pobyt w klasztorze w Pelplinie przed 6 VII] (25 IV: <przyjazd z Torunia, obecni dostojnicy, rycerze i wszystkie miasta pruskie [zjazd stanów Prus Królewskich]> Dł XII/2 s. 374, 378; 1 V: AGZ XIX 860; 1–14 V: <1 V przyjazd, 14 V spotkanie KJ z wielkim mistrzem, reces> Thunert 178; 3 V: or.pap.APGd 300 D/2 151 = PelMisc s. 186 nr 1; 5 V: or.pap.APGd 300 D/2 152; 13 V: Rach1471–78 s. 123–124*; 16 V: Rach1471–78 s. 124*, 126*, or.ANarKw ZbRus perg. 159 = bdd. Inv s. 213¹⁴⁹⁴ = KatFotUJ 2996 = KM 5/A 218 = BOZ 31 s. 319, 544; 17 V: TN XXI 58 = bmw. MK 12 k. 236–236v = Inv s. 93¹⁴⁹⁵ = MS I 1377; 17–20 V: Rach1471–78 s. 126*, 126–127, 127*; 20 V: MS I 1378; 21 V: Rach1471–78 s. 127*, MS I 1379; 21–22 V: Dł XII/2 s. 374; 25–26 V: Rach1471–78 s. 127*, 127; 27 V: MS I 1380; 28 V: MS I 1381, 1382; 29 V: MS I 1383; 31 V – 2 VI: Rach1471–78 s. 124*, 124–125*, 127*, 125*; przed 2 VI: Rach1471–78 s. 111*; 3 i 5 VI: Rach1471–78 s. 125*, 127*, 111*, 125, 129*; [między 5 a 12] VI: Rach1471–78 s. 125¹⁴⁹⁶; 6 VI: or.pap.APGd 300 D/2 153; 8 VI: OICyst s. 111; 9 VI: Rach1471–78 s. 127*, 266*¹⁴⁹⁷; 11 VI: MS I 1384; 12–14 VI: Rach1471–78 s. 125, 126*, 127, 128*; 14 VI: Inv s. 213¹⁴⁹⁸ = KM 5/A bez nr = BOZ 31 s. 319–320, 544; 17–18 VI:

¹⁴⁹³ Zjazd stanów Prus Królewskich w Malborku i Elblągu odbył się 1–11 V 1476 (JanChron s. 121). O zjeździe w Malborku też m.in. relacje Zakonu (ASTP V 100–102 = IA 4286–4288).

¹⁴⁹⁴ W Inv reg. może tego dok. W or.: KJ skwitował Grzegorza Lubrańskiego faktora żup z pieniędzy, które wydał on na różne potrzeby, m.in. na wydatki królowej i królewiczów, w sumie 1460 florenów węgierskich. W Inv – 1400 florenów.

¹⁴⁹⁵ Z pomyłką datą dzienną, jest *f. 6 post s. Lucie* (20 XII), zamiast – jak w kop. – *f. 6 post Zophie* (17 V) i jak poprawnie podano w MS.

¹⁴⁹⁶ W daciej *in crastino*. Wpis poprzedni z 5 VI, następny z 12 VI 1476.

¹⁴⁹⁷ Nie ma pewności, czy wpis pochodzi z 1476. W daciej *dominica Trinitatis*.

¹⁴⁹⁸ *Infra octavas Corporis Cristi*, 1476. W odpisie (KM) z or. *f. 6 infra octavas Corporis Cristi*, 1476 (14 VI).

Rach1471–78 s. 126*, 129; 18 VI: MS I 1385, MK 12 k. 238¹⁴⁹⁹ = MS I 1386; 20 VI: Rach1471–78 s. 129*, or.APGd 300 D/2 154 = Thunert 182; 22 VI: Rach1471–78 s. 126, 129; 24 VI: MS I 1387, bmw. i bez daty MK 12 k. 239 = MS I 1388–1389¹⁵⁰⁰; 24–25 VI: Rach1471–78 s. 128–129*, 128*, 134¹⁵⁰¹; 25 VI: MS I 1391, bmw. i bez daty MK 12 k. 239 = MS I 1390¹⁵⁰²; 26–27 VI: Rach1471–78 s. 129*, 134*, 128*, 129*; 27 VI: MS I 1392, or.pap.APGd 300 D/2 155; 27 VI – 1 VIII: <cd. recessu, 1 VIII zamknięcie obrad>: Thunert s. 400; 28 VI – 1 VII: Rach1471–78 s. 128*, 129*, 134*, 128, 130*, 135*, 130*; 1 VII: or.pap. APGd 300 D/2 156b; 2 VII: Rach1471–78 s. 128, 130*, 135–136*, 130–131*, 136*; 3 VII: or.pap.APGd 300 D/2 156a, or.APGd Miasto Elbląg 368/II 77 = CDRP IV s. 179–180 nr 130¹⁵⁰³ = Woelky II 684 = VolckKat 148 = MS I 1393 = IA 4291 = TN XXI 34; 5–6 VII: Rach1471–78 s. 136*, 131*, 137*; 7 VII: Rach1471–78 s. 131*, MS I 1395, 1396; 8–9 VII: Rach1471–78 s. 126*, 131*, 137*; 10 VII: or.pap.APGd 300 D/2 157; 11 VII: Rach1471–78 s. 131*, 137–138*, MK 12 k. 241¹⁵⁰⁴ = MS I 1397; 12 VII: Rach1471–78 s. 138*, LibrInw II/5 s. 100 dok. 347 = LibrInw II/6 s. 92 dok. 304 = LibrInw II/7 s. 76 dok. 220 = bmw. i bdd. MonWl XIV 255 = bmw. i bdd. MonWl XXIV s. 118 = bmw. i bdd. MonWl XXV 248 = TN XXI 32; 13–14 VII: Rach1471–78 s. 138*, 129*; 14 VII: or.pap.APGd 300 D/2 161a, or.pap.APGd 300 D/2 161b; 15 VII: or.pap.APGd 300 D/2 158; 15–17 VII: Rach1471–78 s. 131*, 138*, 138–139*; 17 VII: or.pap.APGd 300 D/2 159, MS I 1398; 18 VII: MS I 1399 = MS V 166; 19–23 VII: Rach1471–78 s. 139*, 131*, 139–140*; 23 VII: or.pap.APGd 300 D/2 160, or.pap.APGd 300 D/2 160c, or.pap.APGd 300 D/2 160d; 24 VII: CE III 225, Rach1471–78 s. 132*, bmw. 133*; 25 VII: Rach1471–78 s. 140*; 26 VII: Rach1471–78 s. 140*, kop.APGd 300 D/2 164b = JH II 3398 = TN XXI 38, or.APGd 300 D/2 162 = MK 12 k. 249v–250¹⁵⁰⁵ = Thunert 184 = VL I s. 105–106 = CDRP

¹⁴⁹⁹ *Die eodem*. Wpis poprzedni na tejże k. 238 pod datą 18 VI 1476, Malbork (MS I 1385).

¹⁵⁰⁰ Wpisy w MS pod datą 24 VI 1476, Malbork. Może słusznie, bo taką datą opatrzone w MK 12 k. 239 pierwszy dok. wystawiony, podobnie jak dwa nasze, dla Rudolfa Feldstete (MS I 1387).

¹⁵⁰¹ W Rach1471–78 s. 134, wydawcy pomyłkowo podali 25 VII. We wpisie *f. 3 in crastino s. Johannis Baptiste* (25 VI).

¹⁵⁰² W MS pod datą poprzedniego wpisu na tejże k. 239, też dla Rudolfa Feldstete, z 25 VI 1476, Malbork (MS I 1391).

¹⁵⁰³ CDRP, VolckKat, Woelky i IA błędnie 4 VII. W or. *f. 4 in crastino post festum Visitacionis Marie*, 1476 (3 VII).

¹⁵⁰⁴ *F. 5 ante Margarethe* (11 VII). W MS błędnie 12 VII.

¹⁵⁰⁵ W datacji *f.* (potem długa kreska) i dalej (jak w or.) *proxima post festum s. Jacobi Ap.*, 1476. W or. *f. 6*.

IV s. 180–181 nr 131 = IA 4293 = AZP s. 172 nr 206 = BalCorpus s. 340 nr 229 = MS I 1402 = TN XXI 35, or.APBg Koronowo Kl. A 149 = ArchPot 304 k. 347–348 = LustrWlkp 1564/2 s. 258, s. 282 nr 66; 27 VII: Rach1471–78 s. 133*, 140*; 28 VII: or.APTor 2169 = KatAPTor II 111, Rach1471–78 s. 133, 140–141*, or.pap.APGd 300 D/2 164a = Thunert 185; 30 VII: Inv s. 94¹⁵⁰⁶ = IA 4294 = JH II 3399 = TN XXI 37, or.pap.APGd 300 D/2 169, MK 12 k. 243v¹⁵⁰⁷ = MS I 1403, MS I 1404; 31 VII: Rach1471–78 s. 132*, 133*, Inv s. 93 = JH II 3400 = bmw. i bez daty MK 12 k. 245 = MS I 1439¹⁵⁰⁸ = TN XXI 40; 1 VIII: Rach1471–78 s. 141*, MS I 1405 = JH II 3401 = bmw. i bdd. Inv s. 93 = TN XXI 39, MS I 1406, 1407, 1409, 1412, MK 12 k. 247¹⁵⁰⁹ = MS I 1413, MK 12 k. 246¹⁵¹⁰ = MS I 1410–1411, bmw. i bez daty MK 12 k. 246 = MS I 1408¹⁵¹¹, Semrau s. 106–107¹⁵¹² = MS I 1421¹⁵¹³ = bdd. i bmw. ŻrMalb II s. 28, 113, 117, 122–123, III s. 71, 75–76, IV s. 30–31, 116, 121, 122, V s. 137, 143 = ŻrMalb V s. 144; 2 VIII: LustrPr 1624 s. 245, MS I 1418, Inv s. 93¹⁵¹⁴ = MS I 1419 = TN XXI 41, MS I 1420, MK 12 k. 248v–249¹⁵¹⁵ = MS I 1422, MS I 1423, Rach1471–78 s. 132*, 141; 3 VIII: bdd. i bmw. ŻrMalb I s. 32, IV s. 91 = ŻrMalb V s. 103, Rach1471–78 s. 141–142, kop.APGd Miasto Malbork D/1238 k. 184–185 = AGAD rps W 266 s. 1071–1074 = ŻrMalb V s. 103 = DługPrz s. 89–93, MS I 1425, or.pap.APGd 300 D/2 167, bmw. i bez daty MK 12 k. 244 = MS I 1426–1430¹⁵¹⁶; bdd.: MK 12 k. 243v¹⁵¹⁷ = MS

¹⁵⁰⁶ *Ante festum s. Petri* (tak samo IA).

¹⁵⁰⁷ Pod datą 30 VII 1476, Malbork, wpisano do MK dwie kwitancje, z których tylko jedna (dla burmistrza gdańskiego = MS I 1403) uwzględniona w MS.

¹⁵⁰⁸ W MS wśród wpisów niedatowanych z 1476.

¹⁵⁰⁹ *Anno, die quo supra et loco*. Wpis poprzedni na tejże k. 247 z 1 VIII 1476, Malbork (MS I 1412).

¹⁵¹⁰ Wpisy poprzednie w MK 12 k. 246 pod datą 1 VIII 1476, Malbork (MS I 1407, 1409).

¹⁵¹¹ W MS reg. pod datą pierwszego wpisu w MK 12 k. 246: Malbork, 1 VIII 1476 (MS I 1407).

¹⁵¹² Wydał przywilej dla Krzyżanowa (Notzendorf), dla pozostałych wsi Żuław Małych – regesty.

¹⁵¹³ W ŻrMalb V s. 144, pod datą *f. 5 ipso die Petri Ad Vincula*, 1476 (1 VIII). W MK 12 k. 247 – *f. 6* (2 VIII). W MS pod datą 2 VIII wpisano zbiorczo wsie pruskie Żuław Małych, które dostały przywileje indywidualne 1 VIII.

¹⁵¹⁴ *F. 6 ante festum s. Pauli Ad Vincula* (26 VII). W kop. (MK 12 k. 247v i w TN – odpis z or.) *f. 6 in crastino Petri Ad Vincula* (2 VIII).

¹⁵¹⁵ *F. 6 proxima ante Dominici*. W MS pomyłkowo wpisano *f. 6 in crastino Petri Ad Vincula*, ale reg. wydawcy opatrzyli poprawną datą 2 VIII.

¹⁵¹⁶ W MS pewnie słusznie pod datą wpisu poprzedniego w MK 12 k. 244 (MS I 1425).

¹⁵¹⁷ Dwie kwitancje bez daty: w drugiej (MS I 1401) wpisano *die quo supra*, Malbork. Wyżej wpisano, inną ręką niż nasze dwa wpisy, dok. z 18 VII 1476, Malbork (MS I 1399).

- I 1400–1401, Rach1471–78 s. 134¹⁵¹⁸, <wyjazd do Nieszawy> Dł XII/2 s. 381)
- Pelplin klasztor cystersów przed 6 VII (MożCz s. 143 i przyp. 255¹⁵¹⁹)
 bmw. 6 VII – 3 VIII (6 VII: MK 12 k. 239v = MS I 1394; 25 VII: Rach1471–78 s. 133, 134*; 29 VII: Rach1471–78 s. 133, 141*; 2 VIII: MK 12 k. 244¹⁵²⁰ = MS I 1414–1417; 3 VIII: MK 12 k. 243v = MS I 1424)
- Kwidzyn 3 VIII (or.pap.APGd 300 D/2 165, Rach1471–78 s. 142*)
- Grudziądz 4 VIII (Rach1471–78 s. 142)
- Toruń 7–8 VIII (7 VIII: or.APGd 300 D/2 166; 8 VIII: or.AGAD 893 = TN XXI 42)
- Nieszawa Stara [zamek Dybów] 8–9 VIII (bdd.: <przyjazd z Malborka, wyjazd do Piotrkowa> Dł XII/2 s. 381; 8 VIII: Rach1471–78 s. 142; 9 VIII: or.AGAD 1252)
- Łęczycza 11–12 VIII (11 VIII: Rach1471–78 s. 132*; 12 VIII: <przyjazd *in conv. part.*> KGZ Łęczycza G 4 k. 223–224 = PawSejm Dodatki s. XVIII nr 56)
- Zgierz 12 VIII (Rach1471–78 s. 132*)
- Piotrków¹⁵²¹ 14 VIII – 2 IX (14 VIII: <przyjazd z Nieszawy Starej, *conv. gen., dieta przez 3 tygodnie*> Dł XII/2 s. 382, 384; 15 VIII: Rach1471–78 s. 132; 16 VIII: Rach1471–78 s. 133*¹⁵²², 142*¹⁵²³; 17 VIII: <*in conv. gen.*> ML IVB 9 k. 344 = BOZ 32 s. 417, 728; 21 VIII: <*in conv. gen.*>

Trudno wytłumaczyć, dlaczego w MS I 1400 zamieszczono reg. pod datą 28 VII, drugi pod datą 29 VII (MS I 1401).

¹⁵¹⁸ Dwa wpisy, wpisano tylko Malbork. Zapewne pochodzą z okresu drugiego w tym roku pobytu KJ w Malborku: po nich następuje wpis z 25 VI (w Rach1471–78 s. 134, pomyłkowo z datą 25 VII).

¹⁵¹⁹ MożCz przypomniała cytowany już w starszej literaturze list opata cystersów w Pelplinie do rady Gdańska z 28 XII 1479, w którym prosił o zrealizowanie królewskiej kwitancji. Opat wspominał o pobycie w klasztorze KJ z synem: król widząc zniszczenia, obiecał wystawić kwitancję na 300 florenów. Kwitancję wystawiono 6 VII 1476 (MS I 1394) na tę sumę, płatną w ratach w ciągu trzech lat. B. Możejko opisała na podstawie archiwaliów gdańskich losy tej kwitancji, którą decyzją rady Gdańska rozpisano na trzy równe raty, realizowane w kolejnych latach (MożCz s. 143, 398–399 – cytowała APGd 300/12 nr 487 k. 32, 38–39; 300 D/45 53, 59).

¹⁵²⁰ Na tej karcie cztery wpisy – bmw., dwa z nich z datą 2 VIII (MS I 1414, 1416). Pozostałe *die eodem*.

¹⁵²¹ O zjeździe w Piotrkowie też m.in. ACap I 656, 657 (2 VIII 1476 kapituła katedralna w Poznaniu wydelegowała na zjazd w Piotrkowie trzech kanoników, 29 VIII wynagrodziła ich). W Piotrkowie był 23 i 30 VIII biskup poznański Andrzej Bniński (AAPń AE II k. 465, 474v).

¹⁵²² Wydawcy zauważyli błąd w datacji, jest *f. 3*, zamiast *f. 6 in crastino Assumpcionis Virginis Marie*.

¹⁵²³ Wpis pod datą 16 VIII, ale dalej nieściśle *die et loco quibus supra*, bo wyżej wpis: Nieszawa, 8 VIII 1476.

- or.AYL = bmw. MK 12 k. 247v = AGZ VI 122 = IA 4295 = MS I 1431 = KatLw 250, Rach1471–78 s. 109–110*, 142*; 22 VIII: Rach1471–78 s. 142*, MS I 1432; 23 VIII: or.AGAD 4815 = bmw. i bdd. Inv s. 267 = ProchMat 193 = PtaszOpis s. 242 nr 239 = TN XXI 44 = BOZ 32 s. 883; 25 VIII: KGZ Poznań G 58 k. 44v; 26 VIII: <in conv. gen.> kop.AGAD 3610; 27 VIII: <in conv. gen.> or.AAPń D 63 = AJG rps 1353 k. 3–6 = KGZ Kraków G 142 s. 1796–1800 = FijPaul II 40 = MS V 8582 = LustrKrak 1789 s. 646 nr 18 = KM 5/A bez nr; 28 VIII: <in conv. gen.> or.BCz 590 = KatBCz I 642; 30 VIII: <in conv. gen.> PaprH s. 268, 939–940 = TN XXI 45 = KM 5/O 36, 46, <in conv. gen.> or.AGAD 4885 = Inv s. 243 = ProchMat 194 = PtaszOpis s. 251 nr 309 = KM 5/O 37; 31 VIII: <in conv. gen.> or.AGAD 695 = Inv s. 310 = TN XXI 47; 1 IX: Rach1471–78 s. 142*, <in conv. gen.> or.AGAD 5172 = TN XXI 48 = KM 5/A bez nr = BOZ 31 s. 320, 544, <in conv. gen.> or.AGAD 685 = KMaz 237 = bdd. Inv s. 339 = TN XXI 46, <in conv. gen.> MS I 1433 = bmw. i bdd. ŻrMalb II s. 98–99, III s. 55, IV s. 98, V s. 112; 2 IX: <in conv. gen.> or.AGAD 703 = BOZ 33 s. 47 = bdd. Inv s. 290, or.AGAD 696 = bmw. i bez daty wzm.BCz rps 1725 k. 309 = KP II 622 = Inv s. 290 = IA 4296 = DzPozn I 2015 = TN XXI 49 = BOZ 33 s. 47 = bmw. i bez daty LustrWlkp 1564/1 s. XXXII, <in conv. gen.> or.AGAD 697 = Inv s. 290 = TN XXI 50 = BOZ 33 s. 47, or.AGAD 5173 = bmw. i bdd. Inv s. 213 = TN XXI 54 = KM 5/A bez nr = BOZ 31 s. 320, 544, <in conv. gen.> or.AGAD 894 = Inv s. 289 = DzPozn I 2016 = TN XXI 52, or.AGAD 633 = bmw. i bdd. Inv s. 93 = TN XXI 53; bdd.: <wyjazd przez zwyczajowe stacje do Radomia> Dł XII/2 s. 384)
- Radom [po 2] IX (<przyjazd z Piotrkowa przez zwyczajowe stacje, wyjazd do klasztoru na Łysej Górze> Dł XII/2 s. 384; IX [1476?] zob. Radom IX [1447?, 1476?, 1489?, 1491?])
- Łysa Góra [po 2] IX (<przyjazd z Radomia, wyjazd do Nowego Korczyna> Dł XII/2 s. 384)
- Nowy Korczyn 18–24 IX (bdd.: <przyjazd z klasztoru na Łysej Górze, *dieta part. ziemi krakowskiej trwa 15 dni*> Dł XII/2 s. 384–385; 18 IX: ML IVB 9 k. 143–144; 21 IX: BOZ 31 s. 320–321, 544 = bmw. Inv s. 213; 22 IX: Rach1471–78 s. 153; 23 IX: Rach1471–78 s. 142*¹⁵²⁴, APPiotrT 358 rps 2 k. 14v–15v = CE I/2 229 = TN XXI 51 = KM 5/O 38, or.AGAD 5174 = CE I/2 230 = TN XXI 55 = KM 5/A bez nr = BOZ 31 s. 321, 545; 24 IX: or.pap.APGd 300 D/2 170; bdd.: LustrRus 1661–1665/3 s. 80, <wyjazd do Sandomierza> Dł XII/2 s. 385)

¹⁵²⁴ W datacji błędnie *f. 2 proxima post Mathie* (zamiast *Matthei*) *Ev.*, Nowy Korczyn, choć wydawcy – nie komentując błędu – dobrze rozwiązali datę na 23 IX.

Sandomierz [po 24] IX (<przyjazd z Nowego Korczyna> Dł XII/2 s. 385)
 Lublin 28–30 IX (bdd.: <przyjazd z Sandomierza i zwyczajowych miejsc,
 pobyt 5 dni> Dł XII/2 s. 385; 28 IX: <sąd ndw. w obecności KJ, wszystkie sprawy przeniesiono na roki następne> KGZ Lublin Z 9 k. 163,
 165v = StanZap s. 44; 29 IX: Rach1471–78 s. 154; 30 IX: Rach1471–
 –78 s. 154–155, <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Lublin Z 9 k. 163 =
 StanZap s. 44; bdd.: <wyjazd do ziemi chełmskiej, do Krasnegostawu
 i Hrubieszowa> Dł XII/2 s. 385)

Biskupice 2 X (Rach1471–78 s. 155*)

Krasnystaw 3 X (bdd.: <przyjazd z Lublina do ziemi chełmskiej, do
 K. i Hrubieszowa> Dł XII/2 s. 385; 3 X: Rach1471–78 s. 155–156*)

Hrubieszów 6–9 X (bdd.: <przyjazd z Lublina do ziemi chełmskiej, do
 Krasnegostawu i H.> Dł XII/2 s. 385; 6 i 9 X: Rach1471–78 s. 156)

Bełż 9–31 X (bdd.: <przyjazd z Lublina przez ziemię chełmską, pobyt
 15 dni> Dł XII/2 s. 385; 9 X: Rach1471–78 s. 156*; 11 oraz 13–15
 i 19 X: Rach1471–78 s. 156, 156*, 157*; 19 X: BOZ 32 s. 417–418,
 728, <sąd ndw.> AGZ XIX s. 352 nr CDXCIV–CDXCV; 20–21 X:
 Rach1471–78 s. 156, 157*; 21 X: kop.MuzNarKw 874/33 (N.I. 35898) =
 kop.AYL = KGZ Lwów G 397 s. 630–632 = AGZ II 125 = MS IV
 22498 = MS IVS 1060 = Hrabyk s. 125 nr 84 = AGZ X 146 = KatLw
 854, 879 = KatMuzNarKw 186; 22–23 X: Rach1471–78 s. 144, 157*;
 25 X: Rach1471–78 s. 144*, 157*, or.AGAD 4753 = ProchMat 195 =
 PtaszOpis s. 233 nr 176¹⁵²⁵ = TN XXI 56 = BOZ 32 s. 418–419, 729;
 26–27 X: Rach1471–78 s. 157*, 167*¹⁵²⁶, 144*, 157; 27 X: or.ANarKw
 ADzied 31 (I/20) = KmK 187 = AGZ VI 123 = HurmDok II/2 s. 243–244
 nr 218 = BOss rps 140 s. 35–37 = KętrzOss I s. 193 nr 6 = IA 4298, MS
 IV 4592 = MS IVS 1061; 28 X: or.AALn 11, Rach1471–78 s. 144*, 157,
 171*; 29 X: BJag rps 6 s. 140–144 = MK 98 k. 242–242v = KM 5/A bez
 nr; 30 X: ML IVB 9 k. 167–167v, ML IVB 9 k. 322–322v, Rach1471–78
 s. 144*, Str III s. 206 nr 189¹⁵²⁷ = TN XXI 57 = BOZ 32 s. 419–420,

¹⁵²⁵ Błędnie pod datą 25 X 1475.

¹⁵²⁶ W obu wpisach z 26 X (Rach1471–78 s. 157, 167) *sabbato in vigilia Simonis et Jude Ap.*, 1476. Wydawcy zauważyli, że w 1476 sobota przypadała w przeddzień wigilii Szymona i Judy.

¹⁵²⁷ A. Wolff, twórca „Wykazu zniszczonych w czasie ostatniej wojny dokumentów Biblioteki Ordynacji Krasieńskich” (Str III s. 206), podał, że w sporządzonym na rozkaz Niemców spisie widnieje 1475, ale w przygotowanym przez niego przed wojną skorowidzu chronologicznym jest 1476. Ta ostatnia data zgodna z itinerarium i podaną w Inv s. 261 datą tego dok.: *ante festum Omnium Sanctorum*, 1476. Wątpliwości rozwiewa, nie wykorzystany w Str, odpis zachowany w TN XXI 57 (z or.): *f. 4 ante festum Omnium Sanctorum*, 1476.

- 729 = bmw. Inv s. 261, ML IVB 17 k. 186, MS IV 9941 = MS IVS 1062; 31 X: kop.ANarKw ZbDP 919a = ML IVB 17 k. 258v–259 = KatKętrz 919a = MS IV 20881 = MS IVS 1063; bdd.: Rach1471–78 s. 144*, <wyjazd na Litwę> Dł XII/2 s. 385)
- bmw. 26 X (PułOp s. 351 nr 242)
- Brześć Litewski 6 XI (bdd.: <przyjazd z Bełża, pobyt przez część jesieni, całą zimę, poluje> Dł XII/2 s. 385, 386; 6 XI: BOZ 32 s. 420, 730 = JawItin s. 14)
- Wilno 25 XII – 28 I 1477 (<Boże Narodzenie> Dł XII/2 s. 390 = JawItin s. 14)

1477

- Wilno [cd.] 28 I (JH I 16656 = DanSkarb II 1988 = IA 4306 = JawItin s. 14)
- Troki 16 II – 6 III (<zapusty [16–18 II] i Wielki Post [19 II – 5 IV]>: Dł XII/2 s. 390 = JawItin s. 14¹⁵²⁸; 20 II: or.pap.APGd 300 D/2 172 = PelHand s. 56 nr 2 = JawItin s. 14; 5 III: MLM 1 s. 240–241 = ML 191A s. 110 = LMetr I 689; 6 III: or.LVIA fond 1135–1–1; bdd.: <wyjazd do Lublina> Dł XII/2 s. 391)
- [Lwów 25 III (<sąd ndw.> AGZ XIX s. 514 nr DCCII, 2867)]¹⁵²⁹
- Lublin 2–9 IV (2 IV: <przyjazd z Litwy> Dł XII/2 s. 391 = JawItin s. 14¹⁵³⁰; 6 IV i dni następne: <Wielkanoc, pobyt 8 dni, wyjazd do Piotrkowa> Dł XII/2 s. 391; 9 IV: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Lublin Z 5 k. 114v, 117v = StanZap s. 44–45¹⁵³¹)
- Piotrków¹⁵³² 13 IV – 7 V (13 IV: <przyjazd z Lublina, zjazd, *dieta gen.*, zwołany na 13 IV> Dł XII/2 s. 391, 393–394, 397; 19 IV: or.pap.APGd 300 D/2 174; 21 IV: <*in conv. gen.*> AGZ VIII 100; 22 IV: Rach1471–78 s. 172*; 24 IV: <*in conv. gen.*> AAGn ACC B 3 k. 106–106v; 25 IV: <*in conv. gen.*> or.AGAD 3602 = KMaz 243 + fot. WęcMaz il. 6 po s. 128; 27 IV: <*in conv. gen.*> ARPozn 1281 = PmP 70; [27 IV lub 4 V]: <*in conv. gen.*> or.perg.AACz Zbiór dokumentów pergaminowych i papierowych

¹⁵²⁸ Tylko pod datą 20 II 1477.

¹⁵²⁹ Wydawca opatrzył ciąg zapisek sądowych datą: [post 1470]. Zapiska przy nr DCCII z datą: *f. 3 post Iudica*. W zapisce kolejnej (nr 2867) wspomn. Rafał z Jarosławia starosta ruski (1465–1478: UDR III 1169). Nie ma pewności, czy KJ był we Lwowie.

¹⁵³⁰ Dobrze ustalił pobyt w Lublinie na 2–9 IV, choć tylko z powołaniem na Długosza.

¹⁵³¹ Pomyłkowo pod datą 12 IV 1477. W zapisce (k. 117v): *f. 4 ante dominicam Quasimodo* (9 IV).

¹⁵³² O zjeździe w Piotrkowie też m.in. ACap I 662 (17 IV 1477 kapituła katedralna poznańska delegowała na zjazd scholastyka). W Piotrkowie był m.in. 19 i 23 IV oraz 1 V biskup poznański Andrzej Bniński (AAPń AE II k. 482).

DP 8¹⁵³³; [ok. 28 IV]: TN XXI 69¹⁵³⁴ = CE I/2 s. 280 = IA 4309; 28 IV: <*in conv. gen.*> BKórń rps 902 s. 1–3, 246–248 = bmw. i bez daty VL I s. 104–105 = KutrzWojsk s. 24–28 nr 4¹⁵³⁵; 30 IV: Rach1471–78 s. 158*, <*in conv. gen.*> or.AAGn Gniezno 500 = AAGn ACC B 3 k. 39v–40 = DzPozn II s. 169 nr 1249; 1 V: <*in conv. gen.*> MK 30 k. 261; 2–3 V: Rach1471–78 s. 158*; 3 V: <*in conv. gen.*> BOZ 32 s. 416–417, 730¹⁵³⁶; 4–6 V: Rach1471–78 s. 107*, 158*, 172*, 267; 6 V: <*in conv. gen.*> ML IVB 9 k. 76, <*in conv.*> Rach1471–78 s. 159, or.AGAD 4754 = Inv s. 261¹⁵³⁷ = ProchMat 196 = PtaszOpis s. 233 nr 177 = TN XXI 70 = BOZ 32 s. 423, 822, <*in conv. gen.*> BOZ 32 s. 422–423, 730–731; 7 V: <*in conv.*> CE III 245, BOZ 32 s. 423–424, 731; bdd.: <wyjazd do Nowego Korczyna> Dł XII/2 s. 397)

Radoszyce 8–9 V (Rach1471–78 s. 159*)

Chęciny 11 V (Rach1471–78 s. 159–160*)

Nowy Korczyn 14 V – 8 VII [może z przerwą na pobyt *in Samycz, Szaniec?* 16 V] (bdd.: <przyjazd z Piotrkowa, *conv.*, pobyt miesięczny> Dł XII/2 s. 397–398; 14–16 V: Rach1471–78 s. 160*; 17 V: Rach1471–78 s. 172*¹⁵³⁸; 18–19 i 21–28 V: Rach1471–78 s. 160, 153, 160–161*, 161,

¹⁵³³ Spore ubytki pergaminu. Można odczytać: *Datum [et actum] in conventione Pyo[tr] kouiensi generali d[omi]ni [...] – z rozmiarów luki wynika, że było tam: dominica proxima post/ante festum, bo alternatywą jest tylko: die sancti] Floriani martiris anno Domini millesimo quadringesimo septuagesimo septimo. Możliwy jest 27 IV (niedziela przed św. Florianem) lub 4 V (dzień św. Floriana). W niedzielę po św. Florianie KJ nie było już w Piotrkowie. Za pomoc w odczytaniu dok. dziękuję Prof. Tomaszowi Jurkowi.*

¹⁵³⁴ Data wpisana przez Adama Naruszewicza. Wydawca CE zgodził się, że dok. (statut wojenny) poprzedzał dok. z 28 IV 1477 (VL I s. 104–105 = KutrzWojsk s. 24–28 nr 4). W odpisie: *Ex registro Casimiri regis: Ordinatio bellicae expeditionis in Thurcas*. Prawdopodobnie w obecności KJ, choć w tekście ordynacji takie stwierdzenie nie pada.

¹⁵³⁵ Data, czyli *f. 2 ipso die s. Vitalis*, 1477 i miejsce wydania wpisane w odnalezionych przez S. Kutrzebę kopiach z XVI i XVIII w. Kutrzeba pomyłkowo podał pod datą 28 III 1477.

¹⁵³⁶ W obu streszczeniach pod datą *sabbato ipso die Inventionis Sancte Crucis*, 1476. W 1476 święto to przypadało w piątek, ale w maju 1476 KJ był w Malborku. W 1477 święto przypadało w sobotę, w maju tego roku KJ był w Piotrkowie. W formule relacyjnej Stanisław z Kurozwęk podkanclerzy (1 IX 1476 – 1 VIII 1479: UDR X 628). Podobny w treści dok. z 7 V 1477. W naszym: król zapisał Janowi Siennickiemu 30 grzywien na 12 łanach we wsi królewskiej Siennica, spłacając w ten sposób jako zachodźca dług swojego pisarza Wojciecha Borowskiego, zaciągnięty w czasie, gdy Borowski udawał się jako poseł królewski do chana Tatarów. W dok. z 7 V treść taka sama, jedynie mowa jest o 16 grzywnach długu (BOZ 32 s. 423–424).

¹⁵³⁷ Reg. może naszego dok. pod datą *die s. Floriani* (4 V). Wątpliwość budzi treść reg., bo w Inv – zapis sumy, a w or. mowa jedynie o przeniesieniu jej na inne dobra.

¹⁵³⁸ Wydawcy zwrócili uwagę na pomyłkę pisarza w dacie. Jest *sabbato in crastino s. Zophie*, a w 1477 św. Zofia przypadała w czwartek.

172*; 29 V: CE III 247; 30 V – 1 VI: Rach1471–78 s. 161*, 172*, 162; 4–6 VI: Rach1471–78 s. 162*, 172–173*, 162; 8 VI: Rach1471–78 s. 162; 9 VI: MK IVB 17 k. 268v–269; 10 VI: Rach1471–78 s. 162*; 11 VI: Rach1471–78 s. 153*, 162–163*, or.pap.AGAD 5177, or.pap.AGAD 5178; 12 VI: Rach1471–78 s. 173*, 178*, or.pap.AGAD 5179, or.pap.AGAD 5180, or.pap.AGAD 5181; 13 VI: or.pap.AGAD 5182, or.pap.AGAD 5183, or.pap.AGAD 5184, or.pap.AGAD 5185, or.pap.AGAD 5186, or.pap.AGAD 5187, or.AGAD 5188 = TN XXI 85 = KM 5/A bez nr = BOZ 31 s. 232–233, 545 = bmw. i bdd. Inv s. 243, Rach1471–78 s. 178*, <potwierdza prawa i przywileje ziem pruskich> or.APTor 2181 = kop.APTor 2182/2 = kop.APGd 300 D/2 175 = VL I s. 106 = CDRP IV s. 181 nr 132 = Thunert 200 = GołDz s. 220, przyp. 555 = IA 4312 = AZP s. 172 nr 208 = KatAPTor II 112 = BalCorpus s. 340 nr 233 = TN XXI 73; 14–18 VI: Rach1471–78 s. 178–179*, 179–180, 180*, 173*; 19 VI: or.pap.AGAD 5190; 20 VI: or.pap.AGAD 5189, Rach1471–78 s. 173*; 21 VI: <potwierdza dawne przywileje Prus Królewskich> or.APGd 300 D/2 176 = Thunert 201 = TN XXI 75; 22 VI: Rach1471–78 s. 163, 180; 23 VI: or.AGAD 5191 = Inv s. 213¹⁵³⁹ = TN XXI 74 = KM 5/A bez nr = BOZ 31 s. 323, 545 = BOZ 33 s. 761; 24 VI: Rach1471–78 s. 163, or.pap.AGAD 5192, or.pap.AGAD 5193; 25 VI: Rach1471–78 s. 173*¹⁵⁴⁰; 29 VI: or.AGAD 5194 = Inv s. 213–214 = KM 5/A bez nr = BOZ 31 s. 323, 545; 30 VI: or.pap.AGAD 5195, or.pap.AGAD 5196, or.pap.AGAD 5197, or.pap.AGAD 5198, Rach1471–78 s. 163*, 173*, 176; 1–6 VII: Rach1471–78 s. 173*, 163–164, 173–174*, 163*; 6 VII: or.pap.APGd 300 D/2 177; 7 VII: Rach1471–78 s. 164*, or.pap.APGd 300 D/2 178; 8 VII: Rach1471–78 s. 174*, 181*; bdd.: <wyjazd do Krakowa> Dł XII/2 s. 398)

[*Samycz* (Szaniec koło Pińczowa?) 16 V (Rach1471–78 s. 160*)¹⁵⁴¹

bmw. 7 VI (MPH VI s. 372¹⁵⁴² [Annales Olivenses])

Proszowice 9 VII (Rach1471–78 s. 164*)

Kraków po 9 VII, 11 VII – 27 XI, do 28 XI? [z przerwą na pobyt w Nowym Korczynie 15–26 X] (4 [!] VII – 27 XI: <przyjazd, pobyt 4 miesiące> Dł XII/2 s. 398¹⁵⁴³; 11 oraz 13–15 VII: Rach1471–78 s. 144*, 144–145,

¹⁵³⁹ Nieściśle *in festo s. Joannis Baptiste* (24 VI), zamiast (jak w or.) *f. 2 in vigilia*.

¹⁵⁴⁰ W datacji błędnie *f. 5 in crastino s. Johannis Baptiste*. W 1477 dzień św. Jana Chrzyciciela przypadał we wtorek 24 VI.

¹⁵⁴¹ Pisarz zapisał wypłatę florena dla pewnego Miklasza i odnotował: *acta sunt hec in Samycz*. Nie ma wpisu o obecności KJ.

¹⁵⁴² Mandat KJ do Ottona Machwica.

¹⁵⁴³ KJ z pewnością jeszcze 6 VII był w Nowym Korczynie. Rachunki zaś wskazują, że mógł tam bawić do 8 VII, a 9 VII był w Proszowicach. Zakładam, że pomylił się Długosz.

145*; 15 VII: or.pap.AGAD 5199; 16–7 VII: Rach1471–78 s. 146¹⁵⁴⁴, 164*; 17 VII: or.pap.AGAD 5200; 19 VII: MS IV 22050 = MS IVS 1068; 20–26 VII: Rach1471–78 s. 146, 146*, 147, 147*, 164, 174–175*, 146*, 147*; 26 VII: or.BPANKw 78 = MK 98 k. 33 = CUJ III 253 = DziwKat I 113 = CzubekKat Dod. 78 = KatFotUJ 3084 = KM 5/O 67, 86; 27 VII – 5 VIII: Rach1471–78 s. 147–148, 148*, 121*, 142–143*, 181*; 5 VIII: bdd. Inv s. 261 = TN XXI 77; 6–8 VIII: Rach1471–78 s. 181*, 182*; 8 VIII: or.APGd 300 D/2 179; 9–21 i 23 VIII: Rach1471–78 s. 182*, 114*, 153, 176, 181*, 182–183, 182*, 183*; 23–26 oraz 28–29 VIII: Rach1471–78 s. 154, 183, 184, 184*, 185*; 29 VIII: ML IVB 9 k. 255v–256 = ZDM III przy nr 852; 30 VIII – 1 IX: Rach1471–78 s. 184, 184*, 185–186*, 187*; 1 IX: MK 98 k. 14v nr 14¹⁵⁴⁵ = KM 5/O 68; 2 IX: ML IVB 9 k. 129v–130, 142, Rach1471–78 s. 184*, 187*, or.pap.APGd 300 D/2 180; 3 IX: MS I 1442¹⁵⁴⁶; 3–5 IX: Rach1471–78 s. 186*, 187*, 184–185*, 175*; 5 IX: AMKw AO 2 s. 615, 622, 628, 630 = BPANKw rps 8624 [bez paginacji]; 6 IX: Rach1471–78 s. 185*, or.ADWł 356 = kop.APGd 300 D/2 181 = kop.APGd 300 D/4 590¹⁵⁴⁷ = SimGesch IV s. 126–128 nr 146 = CDRP IV s. 181–182 nr 133 = GołDz s. 220, przyp. 556 = bez daty IA 3387, 4320 = MS I 1443 = MS IVS 1069 = bmw. i bdd. MonWł XIV 298 = bmw. i bdd. MonWł XXV 270 = LibrInw I/1 s. 196–197 dok. 356 = LibrInw II/4 s. 65 dok. 233 = LibrInw II/5 s. 101 dok. 350 = LibrInw II/6 s. 93 dok. 307 = LibrInw II/7 s. 76 dok. 221 = TN XXI 80, 89; 7–10 IX: Rach1471–78 s. 185, 185*, 187–188, 188*; 10 IX: or.pap.Bud 45695 = SrokaDok II 279 = SprW 136, oryginałyAKKw 554 (501A), 555 (501B)¹⁵⁴⁸ = BrandZał s. 126–129 = KM 5/A bez nr; 11 IX: BOZ 32 s. 424–425, 732–733; 11–13 i 15 IX: Rach1471–78 s. 188*, 185*, 175*; 17 IX: or.APGd 300 D/2 182 = Thunert

¹⁵⁴⁴ Na tej stronie dwa wpisy, pierwszy pod datą 16 VII, przy drugim wpisano *eodem die*, może pomyłkowo, zamiast 17 VII. W tym drugim wpisie mowa o mszy żałobnej za Jadwigę Andegaweńską (zm. 17 VII 1399). W księdze jeszcze raz wspomniano o mszy żałobnej za zmarłą, celebrowaną w Krakowie przez doktorów i mistrzów uniwersyteckich – pod datą czwartek 17 VII 1477 (Rach1471–78 s. 164).

¹⁵⁴⁵ Por. dok. tej samej treści z 12 VI 1478: KJ zapisał wojewodzie bełskiemu Stanisławowi Wątróbce ze Strzelec 100 grzywien na Uściu (Solnym) w ziemi krakowskiej (MK 98 k. 15 nr 15 = MK 14 k. 20v).

¹⁵⁴⁶ Dok. podobnej treści wspomn. tylko pod datą roczną 1485 (bmw.) w LustrKraK 1564/1 s. 248–249 (w MK: KJ zapisał Mikołajowi Myszkowskiemu 1200 florenów węgierskich na Kętach i czterech wsiach; w Lustr: KJ nadał Komorowskiemu wsie wraz z wójstwem w Kętach).

¹⁵⁴⁷ W trans. króla Aleksandra z 1504 z datą *sabbato ante festum Nativitatis Marie*, 1478 (5 IX). W or.: *sabbatho ante festum Nativitatis Virginis Marie*, 1477.

¹⁵⁴⁸ Ten drugi or. mniej starannie spisany i bardziej zniszczony.

206¹⁵⁴⁹; 18 i 20–24 IX: Rach1471–78 s. 186, 186*, 175*; 25 oraz 27 IX – 1 X: Rach1471–78 s. 186*; 3–4 oraz 7 i 9 X: Rach1471–78 s. 175–176*; 9 X: or.AGAD 5201 = KM 5/O 77; 10 X: kop.AUJag 279¹⁵⁵⁰ = MK 19 k. 82–83 = MS III 416 = MS IIS 206 = KaczmUJ 279a = KM 5/O 40 = KM 5/A bez nr; 11–12 X: Rach1471–78 s. 189*; 12 X: Mog s. 134–135 nr 147 = KatMog s. 71 nr 219 = b mw. i bdd. WiśnWłoszcz s. 306 = KM 5/O 49; 13–15 X: Rach1471–78 s. 189*, 190–198*, 165–166*¹⁵⁵¹; 2 XI: Rach1471–78 s. 199; 3 XI: MS V 4722; 4–5 XI: Rach1471–78 s. 199–200*, 202*; 5 XI: or.ANarKw ZbDP 1184 = MS IV 360 = MS IVS 1070 = KM 5/O 80; 5 oraz 6–9 i 11–20 XI: Rach1471–78 s. 200–201, 200*, 201–204*, 176*; 20 XI: or.AGAD 5202 = bdd. Inv s. 213 = TN XXI 83 = KM 5/O 81, 83 = BOZ 31 s. 546, or.AGAD 5203 = TN XXI 84 = KM 5/O 82 = BOZ 31 s. 545; 21–25 XI: Rach1471–78 s. 201–202, 201*, 203–211*; 25 XI: AMKw AO 3 s. 116–117; 26 XI: Rach1471–78 s. 203*, 204*, 211–212*, KmK 188¹⁵⁵²; 27 XI: Rach1471–78 s. 203*, 204*, 212*, or.pap.APGd 300 D/2 184 = HU X 608, or.pap. APGd 300 D/2 185; 27 [lub 28] XII: <wyjazd do klasztoru Świętego Krzyża na Łysej Górze> Dł XII/2 s. 405¹⁵⁵³; po 27 XI: <wyjazd w kierunku Radomia i Jedlni> Rach1471–78 s. 204¹⁵⁵⁴)
 Nowy Korczyn 15–26 X, 2 XII (15 X: <przyjazd z Krakowa> Rach1471–78 s. 189–190; 22 X: or.AGAD 4819 = Inv s. 267 = ProchMat 197 = PtaszOpis s. 243 nr 243 = TN XXI 82 = BOZ 32 s. 883; 26 X: or.pap. APGd 300 D/2 183; 2 XII: Rach1471–78 s. 213*; [bdd.: <dieta part. ziemi krakowskiej i Rusi> Dł XII/2 s. 405¹⁵⁵⁵)

¹⁵⁴⁹ Błędnie 24 IX. W or. *f. 4 Quatuor Temporum Crucis*, 1477 (17 IX).

¹⁵⁵⁰ Dok. we wszystkich kopiach z błędną datą roczną 1476. Błędną datę roczną 1476 wpisano najpierw do trans. króla Aleksandra z 1502 (AUJag 279), potem powtórzono w kop. tego dok. Aleksandra (MK 19 k. 82–83) i w obl. jego dok. z 1750 (zob. UDR IV/1 1190, z powołaniem też na ANarKw Księgi sądu wyższego prawa magdeburgskiego na zamku krakowskim, sygn. Teutonicaia [SWPM]).

¹⁵⁵¹ Wpis z 14 X – bez miejsca. Podskarbi najpewniej nie towarzyszył potem KJ w Nowym Korczynie, odnotował ten wyjazd, lecz pozostał w Krakowie, prowadząc księgę rachunkową z wpisami nieprzerwanie 23 X–1 XI (Rach1471–78 s. 198–199).

¹⁵⁵² Wydawca zwrócił uwagę, że w kop. (w kodeksie Baltazara Behema z początku XVI w., k. 114v) mylnie wpisano *f. 5*, zamiast *f. 4 in crastino festi s. Katherine virginis*.

¹⁵⁵³ W jednym z rękopisów: pobyt KJ w Krakowie do 28 XI.

¹⁵⁵⁴ Po wpisach z 26 i 27 XI (s. 204) w księdze podskarbiego umieszczono notatkę: *Ista expedicio infra scripta fuit tunc, quando dominus rex transivit de Cracovia versus Radom et Jedlna*. Informacja zgodna z przekazem Długosza.

¹⁵⁵⁵ Pisał o wyjeździe KJ z Krakowa do klasztoru Świętego Krzyża, następnie o zjeździe partykularnym w Nowym Korczynie ziemi krakowskiej i Rusi, na którym KJ nie uzyskał zgody na nowy pobór. Nie wiemy, kiedy dokładnie zjazd ten odbył się i czy KJ w nim uczestniczył.

- Łysa Góra, klasztor Świętego Krzyża [po 2] XII (<przyjazd z Krakowa, wyjazd w kierunku Radomia> Dł XII/2 s. 406)
 [Nowa] Słupia 4 XII (Rach1471–78 s. 213*)
 Jedlnia 4–12 XII (4 XII: Rach1471–78 s. 213¹⁵⁵⁶; 7–8 XII: Rach1471–78 s. 213; 9–12 XII: Rach1471–78 s. 214–215*)
 Radom 25 XII – 6 I 1478 (25 XII: <Boże Narodzenie> Dł XII/2 s. 406, Rach1471–78 s. 215*; 26 oraz 28 i 30 XII: Rach1471–78 s. 215–216)

1478

- Radom [cd.] do 6 I (1 I: Rach1471–78 s. 216*; 2 I: or.pap.APGd 300 D/2 186, Rach1471–78 s. 164*; 4 i 6 I: Rach1471–78 s. 164*, 216*; bdd.: <po Bożym Narodzeniu wyjazd do Piotrkowa> Dł XII/2 s. 407, <wyjazd do Piotrkowa> Rach1471–78 s. 217*¹⁵⁵⁷)
 Sulejów 11 I (Rach1471–78 s. 216*)
 Piotrków¹⁵⁵⁸ 12 I – 6 II (12 I: <przyjazd z Radomia, *conv. gen., dieta*> Dł XII/2 s. 407–408, <przyjazd z Radomia *ad conv.*> Rach1471–78 s. 216–217*; 13–16 I oraz 18–19 i 21 I: Rach1471–78 s. 216*, 217–218*, 214*, 218; 21 I: <*in conv.*> MS V 7166, <*in conv. gen.*> KGZ Poznań Z 20 k. 149v; 22 I: Rach1471–78 s. 154, 214*, 218*¹⁵⁵⁹; 24 I: Rach1471–78 s. 218*, <*in conv. gen.*> or.AGAD 5205 = Inv s. 214 = TN XXI 88 = KM 5/O 92 = BOZ 31 s. 546; 25 I: KGZ Kraków G 40 s. 839–841 = ZDM I przy nr 129; 25–27 I: Rach1471–78 s. 219, 219*; 28 I: <*in conv. gen.*> KGZ Gniezno 4 k. 55v; 29 I: Rach1471–78 s. 219*, <*conv.*> KGZ Gniezno G 2 k. 59v, <*in conv. gen.*> or.AGAD 2942 = AJG rps 574 k. 45–46v = MK 98 k. 187v–188v = FijPaul II 46¹⁵⁶⁰, <*in conv. gen.*> oryginały BCz 600–601¹⁵⁶¹ = VL I s. 106–107 = Inv s. 244 = IA 4334 = KatBCz I 656–657 = BalCorpus s. 340 nr 234 = TN XXI 105 = KM 5/O 128, <*in conv. gen.*> kop.AUJag 218 = MK 98 k. 182v = AMKw AV 18 s. 498–499 = BPANKw rps 5129 s. 1–2 = CUJ III s. 64–65

¹⁵⁵⁶ Po wpisie z 4 XII *in Słupyp*, następuje wpis datowany w Jedlni *die et anno quibus [supra]*. Przyjmuję, że KJ był w Jedlni już 4 XII.

¹⁵⁵⁷ Dwa wpisy datowane w Radomiu, wpisane między zapiskami z 12 i 13 I, Piotrków.

¹⁵⁵⁸ Pobyt KJ w Piotrkowie *in conv.* poświadczą też KsJan: 15 i 24 I wpisywano sumy przekazane na koszty pobytu w Piotrkowie wysłanników księcia Janusza (KsJan s. 573). O zjeździe też wzm. w SRPr IV s. 686.

¹⁵⁵⁹ *F. 5 ipso die s. Vincencii*. Wydawcy pomyłkowo pod datą 28 I.

¹⁵⁶⁰ W wydaniu podano Warszawę, jako miejsce wystawienia dok. oraz błędną datę 22 I 1478 (*f. 5 ante dominicam Sexagesimae*). W or. *f. 5 ante dominicam Esto mihi*, 1478 (29 I), Piotrków *in conv. gen.*

¹⁵⁶¹ W or. 2 opuszczono w dwóch miejscach pewne fragmenty tekstu, a na liście świadków są dwie osoby, nie wymienione w or. 1 (perg. 600).

- nr 258 = KaczmUJ 218 = KM 5/O 93, KGZ Kraków G 126 s. 2001–2003; 30–31 I: Rach1471–78 s. 219*¹⁵⁶²; 30 I – 5 II: <reces> Thunert 269; 31 I: <in conv. gen.> MK 14 k. 16¹⁵⁶³ = MS I 1441; 1 II: <in conv. gen.> or.AGAD 5206 = bmw. i bdd. Inv s. 214 = KM 5/O 94 = BOZ 31 s. 546; 1–6 II: Rach1471–78 s. 220, 220–221*, 219*, 220–221; 6 II: or.pap.APGd 300 D/2 188; bdd.: <wyjazd do Łęczycy> Dł XII/2 s. 408) [Zgierz 8 II (Rach1471–78 s. 219*¹⁵⁶⁴)]
- Łęczycza 9 II?, 12–22 II (bdd.: <przyjazd z Piotrkowa> Dł XII/2 s. 408; 9 II? oraz 12, 14–16 i 22 II: Rach1471–78 s. 219*¹⁵⁶⁵, 221–222*, 222–223, 223*; bdd.: <wyjazd do Brześcia> Dł XII/2 s. 408)
- Brześć [Kujawski] 22? II – 11 III (2 II [!]: <conv.> Dł XII/2 s. 408; 22 II – 11 III: <reces> AStP V s. 424–434¹⁵⁶⁶; między 24 II a 7 III?: Rach1471–78 s. 223–224*¹⁵⁶⁷; 26 II: SPPP VI s. 299 nr 328; 8 III: or.APGd 300 D/2 189 = kop.APGd 300 D/2 187 = kop.APGd 300/2 154 k. 132–133; 10 III: CE I/2 235¹⁵⁶⁸; 11 III: <in conv.> oryginałyAPTor 2194/1–2 = KatAPTor II 113, <in conv.> or.APTor 2195 = KatAPTor II 114, BOZ 32 s. 426–427, 733, <in conv.> or.APGd Miasto Elbląg 368/III 38 = VolckKat 149–150, 249 = NowTandElbl s. 67–68; bdd.: <wyjazd do Brześcia Litewskiego> Dł XII/2 s. 409)
- Radom 15–16 III (15 III: AGZ II 126 = JawItin s. 14¹⁵⁶⁹; 16 III: br. MK 14 k. 20¹⁵⁷⁰ = MS I 1446 = JawItin s. 14)
- Brześć Litewski¹⁵⁷¹ po 16 III, 30 III – 20 IV, do 22 IV [1478?] (15 [!] III: <przyjazd z Brześcia [Kujawskiego], dieta z Litwinami¹⁵⁷²> Dł XII/2

¹⁵⁶² Wpis z 31 I: *Sabbato in vigilia Purificacionis Marie*. Wydawcy zauważyli, że sobota przypadała w 1478 w przeddzień wigilii.

¹⁵⁶³ *Sabbato ante Carnisprivium*, 1478. W MS błędnie podano, że wpis pochodzi z MK 12, zamiast MK 14. W MS błędnie pod datą 15 II 1477.

¹⁵⁶⁴ 8 II odnotowano zapłacenie woźnicom 4 groszy w Zgierzu, a więc z pewnością przemieszczały się przez to miasto wozy królewskie.

¹⁵⁶⁵ Zapiska z 9 II mówi o zapłaceniu woźnicom 4 groszy w Łęczycy. Nie wiemy, czy wozy wyprzedzały KJ, czy dotarł do Łęczycy też 9 II.

¹⁵⁶⁶ Reces obejmuje okres 22 II – 11 III, ale nie wiemy, czy KJ uczestniczył w zjeździe już od 22 II.

¹⁵⁶⁷ W rachunkach wpisywano 24 i 28 II oraz 2 i 7 III wydatki na (pokojowca królowej) Złockiego jadącego od królowej, przebywającej w Łęczycy, do KJ do Brześcia.

¹⁵⁶⁸ Wydawca błędnie podał, że dok. wystawiono w Brześciu Litewskim.

¹⁵⁶⁹ Błędnie 16 III.

¹⁵⁷⁰ Nie wpisano daty rocznej, jedynie *anno, quo supra*. Wpis między dokumentami z 1478.

¹⁵⁷¹ Niewątpliwie o tym zjeździe KJ z panami litewskimi pisali już 11 III 1478 preceptorzy inflancy do wielkiego mistrza (CE III 263).

¹⁵⁷² W Dłpol 12/3 s. 424, opuszczono zwrot *cum Lithuaniae consiliariis*. Król nie mógł pokonać odległości między Brześciem Litewskim a Radomiem (ponad 180 km w linii prostej) w jeden dzień. Dlatego podaję: po 15 III.

- s. 409; 30 III: BCz rps 2181 s. 43 = KM 5/O 99 = JawItin s. 14, or.pap. APWr Dokumenty m. Wrocławia [sygn. jest data dok.] = KatWr 47¹⁵⁷³; 20 IV: or.BOss 597 = AGZ VI 124 = OssPoh 225 = JawItin s. 14, or.BLAN F1–24 = = KrupZb 21 = bdd. ORO III s. 2 nr 24 = PergKat 87 + fot. <http://www.mab.lt/parchments/index.html>; 20–22 IV [1478?] zob. Brześć Litewski 20–22 IV [1448?, 1473?, 1478?]; bdd.: <wyjazd do Lublina> Dł XII/2 s. 411)
- Lublin 25 IV – 2 V (bdd.: <przyjazd z Brześcia Litewskiego na kilka dni> Dł XII/2 s. 411 = JawItin s. 14¹⁵⁷⁴; 25 IV: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Lublin Z 9 k. 237 = StanZap s. 45; 27 IV: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Lublin Z 9 k. 238–238v = StanZap s. 45; 1–2 V: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Lublin Z 9 k. 239–240; 2 V: BOZ 32 s. 427–428, 733–734; bdd.: <wyjazd do Radomia> Dł XII/2 s. 411)
- bmw. 29 IV (ArchivJ-Z 4/1 s. 6 nr 2)
- Radom [po 2] V (<przyjazd z Lublina, wyjazd do Opoczna> Dł XII/2 s. 411)
- Jedlnia [po 2] V (Rach1471–78 s. 113¹⁵⁷⁵)
- Skrzynno [po 2] V (Rach1471–78 s. 112¹⁵⁷⁶, 230¹⁵⁷⁷, <pobyt przed wjazdem do Piotrkowa> Rach1471–78 s. 113)
- Opoczno [po 2] V (<przyjazd z Radomia> Dł XII/2 s. 411)
- Sulejów [po 2] V (Rach1471–78 s. 112*, <pobyt przed wjazdem do Piotrkowa> Rach1471–78 s. 113)
- Piotrków 10 V – 13 VI (10 V: <conv. gen.> Dł XII/2 s. 411¹⁵⁷⁸, 415–416; 20 V: <na sejmie> br. Kot s. 57–58¹⁵⁷⁹; 22 V: <in conv. gen.> AGZ I 26 = AGZ XVII 1485, <in conv. gen.> AGZ I 27 = AGZ XVII 1486,

¹⁵⁷³ Podano Brzeg jako miejsce wystawienia dok.

¹⁵⁷⁴ Ustalił pobyt w Lublinie na 1–2 V (według Długosza).

¹⁵⁷⁵ Po wpisach mówiących o pobycie dworu królewskiego w Skrzynnie, Sulejowie i Piotrkowie do 9 VI 1478. Logika przejazdu wskazuje, że KJ najpierw powinien dotrzeć do Jedlni, potem do wymienionych miast.

¹⁵⁷⁶ Następny wpis z 9 VI 1478. W kolejnym mowa jest o wydatkach poniesionych w miastach Skrzynno, Sulejów i Piotrków do 9 VI.

¹⁵⁷⁷ Pod datą 14 VI 1478, Opoczno (uregulowano należność wobec pana Marcisza, który w Skrzynnie przygotował rzeczy KJ).

¹⁵⁷⁸ Pisał o przyjeździe KJ na zjazd walny, wyznaczony na dzień Zielonych Świątek 9 V. W 1478 był to 10 V. Potem (s. 415) ponownie i już poprawnie: zjazd 10 V w Zielone Świątki. Pisał też pod datą 10 V o wysłaniu przez KJ posła do papieża Sykstusa IV (Dł XII/2 s. 416). W CE III 266, opublikowano tekst instrukcji danej posłowi, kanonikowi poznańskiemu Janowi Goślubskiemu, w celu zaprotestowania przeciwko ekskomunice rzuconej przez nuncjusza papieskiego na KJ i jego syna Władysława króla Czech (bez daty i bmw.).

¹⁵⁷⁹ Mandat KJ odnaleziony przez wydawcę w rękopisie przechowywanym w Oxfordzie. Jest to kop. z 1478, w datacji brak pełnej daty rocznej, jest tylko 14[...]. Mandat omówił też BisGórZb s. 301.

<in conv.> BOZ 31 s. 712–713, 759; 23 V: <conv.> KGZ Konin G 2 k. 100; 26 V: <in conv. gen.> MK 14 k. 16v¹⁵⁸⁰ = MS I 1449 = BOZ 32 s. 428–429, 734; 27 V: <in conv. gen.> or.ANarKw ZbDP 326 = KatKętrz 326 = KmK 189 = BOss rps 55 s. 330–331 = KętrzOss I s. 48 nr 93 = BJag rps 5347/III k. 143–144¹⁵⁸¹; 29 V: <in conv. gen.> or.AGAD 5208 = TN XXI 92 = KM 5/O 107 = BOZ 31 s. 546; 31 V: <in conv. gen.> AGZ XIX 1602; 1 VI: <in conv. gen.> MK 98 k. 11v–12 nr 9 = MS I 1450; 3 VI: <in conv. gen.> KGZ Poznań Z 20 k. 65–66 = MS I 1451 = PawSejm Dodatki s. LI nr 157¹⁵⁸²; 6–8 VI: Rach1471–78 s. 166¹⁵⁸³, 225*, 226, 226*; 8 VI: <in conv. gen.> MS I 1452, <in conv.> MS IV 102 = MS IVS 1074; 9–10 VI: Rach1471–78 s. 113, 225*, 226–227*; 10 VI: <in conv. gen.> MS I 1454, <in conv. gen.> MS I 1455; 11 VI: Rach1471–78 s. 225*, 227*, <in conv. gen.> MS I 1456, bmw. MK 14 k. 20–20v¹⁵⁸⁴ = MS I 1457; 12 VI: Rach1471–78 s. 227–228*, <in conv.> MK 98 k. 15 nr 15 = MK 14 k. 20v¹⁵⁸⁵ = MS I 1480 = KM 5/O 113, <in conv. gen.> MS I 1458, <in conv. gen.> or.AGAD 885 = MK 14 k. 20v¹⁵⁸⁶ = MS I 1481 = TN XXI 94 = BOZ 33 s. 220; 13 VI: <in conv. gen.> MS I 1459, <in conv. gen.> ArchPot 304 k. 328 = BRacz rps 85 k. 96 = LustrWlkp 1628–1632/2 s. 15 = LustrWlkp 1659–1665/2 s. 11, Rach1471–78 s. 225–226*, 228–230*, MK 14 k. 22v¹⁵⁸⁷ = MS I 1460, <in conv. gen.> or.pap.APGd 300 D/2 19 = Thunert 218; bdd.: <wyjazd do Radomia> Dł XII/2 s. 416)

bmw. 10 VI (MK 14 k. 16v = MS I 1453)

Sulejów 14 VI (Rach1471–78 s. 232)

Opoczno 14 VI (Rach1471–78 s. 226*, 230)

Skrzynno 15 VI (Rach1471–78 s. 230*)

Radom 16–22 VI (bdd.: <przyjazd na kilka tygodni [!]> Dł XII/2 s. 416; 16–22 VI: Rach1471–78 s. 230–231*, 231–232, 233–236*; 22 VI: MS

¹⁵⁸⁰ W datacji widać *f.* (dalej słowo nieczytelne) *infra octavas Corporis Christi*, 1478. Pełna formuła datacyjna w BOZ: *f. 3 infra octavas Corporis Christi* (26 V). W MS: (22–27 V).

¹⁵⁸¹ W odpisie *f. 5 infra octavas Corporis Christi*, 1448 (30 V), zamiast (jak w or.) *f. 4 infra octavas Corporis Cristi*, 1478. Ten błąd pojawił się w BOss rps 55 i powtórzony przez KętrzOss I.

¹⁵⁸² Na podstawie MK 14, ale błędnie rozwiązano datę na 17 I 1476, [Kolo]. W kop. wyraźnie *f. 4 in crastino s. Marcelli* (3 VI), Piotrków *in conv. gen.*

¹⁵⁸³ *Sabbato in crastino s. Bonifacii* (6 VI), którą wydawcy błędnie rozwiązali 5 IX 1478.

¹⁵⁸⁴ *Datum ut supra*. Wpis poprzedni na k. 20 z 11 VI 1478, Piotrków *in conv. gen.* (MS I 1456).

¹⁵⁸⁵ *Eodem die*. W MS wśród regestów niedatowanych z 1478.

¹⁵⁸⁶ Zob. przyp. poprzedni.

¹⁵⁸⁷ W kop. nie ma informacji podanej w MS, że dok. wystawiono *in conv. gen.*

- I 1463 = BOZ 32 s. 429–430, 734–735, MS I 1464; bdd.: <wyjazd do Sandomierza> Dł XII/2 s. 416)
- Łża 23 VI (Rach1471–78 s. 232*)
- Kunów 24–25 VI (Rach1471–78 s. 233*, 234*, 236*)
- Opatów 25 VI (Rach1471–78 s. 233*, 236)
- Sandomierz¹⁵⁸⁸ 26 VI – 5 IX (bdd.: <przyjazd z Radomia> Dł XII/2 s. 416; 26 VI – 13 VII: Rach1471–78 s. 174*, 176–177*, 233*, 235*, 236–238, 237–241*, 239–242, 244, 244*; [26 VI?] 27 VI: MK 14 k. 18–18v¹⁵⁸⁹ = MS I 1465; 14 VII: Rach1471–78 s. 242*; 15 VII: <narodziny królowny Barbary> Dł XII/2 s. 416 – WdGen s. 88–89 [pozostałe źródła]; 15–16 VII: Rach1471–78 s. 174*, 243, 245, 245*¹⁵⁹⁰; 16 VII: Rach1471–78 s. 177*; 17 VII: Rach1471–78 s. 177*; 18 VII: or.pap. APGd 300 D/2 193; 19–26 VII: Rach1471–78 s. 243–244, 244–247*, 246–247; 26 VII: <chrzest królowny Barbary> Rach1471–78 s. 247–248 – 15 [!] VII Dł XII/2 s. 416 – WdGen s. 89 i przyp. 581¹⁵⁹¹; 27 VII – 2 VIII: Rach1471–78 s. 246*, 248–249*, 249–250; 2 VIII: ArchSang III 22¹⁵⁹²; 3–6 VIII: Rach1471–78 s. 246*, 250–251, 250–251*; 6 VIII: AGZ VIII 102 = ML IVB 9 k. 324–325; 7–18 VIII: Rach1471–78 s. 177*¹⁵⁹³, 251, 251–253*, 253–255, 255*; 18 VIII: or.AAGn Gniezno 503; 19 VIII – 1 IX: Rach1471–78 s. 166–167*, 167, 177–178*, 255–258*, 256–258, 260–266*, 261, 267; 5 IX: <wyjazd do Nowego Korczyna> Dł XII/2 s. 416, Rach1471–78 s. 259*¹⁵⁹⁴, 266¹⁵⁹⁵)
- bmw. 13–16 VII (13 VII: MK 14 k. 18v¹⁵⁹⁶ = MS I 1466; 16 VII: bmw. [?] MK 14 k. 18v¹⁵⁹⁷ = MS I 1467)

¹⁵⁸⁸ Kilkakrotnie podczas pobytu w Sandomierzu pojawiają się informacje o udziale KJ w polowaniu (25 VII, 14 VIII, 27 VIII, 28 VIII: Rach1471–78 s. 240, 247, 253, 261).

¹⁵⁸⁹ Wpisano *sabbato in vigilia Petri et Pauli*, pewnie pomyłkowo (zamiast *ante*, na co zwrócił już uwagę wydawca MS). Wigilia tego święta przypadała nie w sobotę, lecz w niedzielę 28 VI.

¹⁵⁹⁰ Wydawcy zwrócili uwagę na błąd w dacie. Jest *f. 6* (zamiast *f. 4*) *ipso die Divisionis Ap.*

¹⁵⁹¹ Cytował przywoływane tu źródła oraz informował o błędnej dacie chrztu u Długosza.

¹⁵⁹² Ind. 11 (1448, 1463, 1478). Dok. z 1478: wspomn. Iwan Chodkiewicz starosta łucki (1478) i marszałek hospodarski (1470–1479), Jan Kuczuk marszałek hospodarski (1469–1478) i namiestnik grodzieński (1478: ULit II 2328) oraz Iwaszek Ilinicz namiestnik drohiczyński (1476–1478: UDR XI s. 203, 218; ULit I s. 635, 679; KorL s. 81, 85, 87–88).

¹⁵⁹³ Wydawcy zwrócili uwagę na pomyłkę pisarza, który podał *f. 5* (zamiast *f. 6*) *ipso die s. Donati* (7 VIII).

¹⁵⁹⁴ Pod datą 5 IX 1478 odnotowano zapłatę dla woźniców prowadzących wozy skarbowe z Sandomierza do Nowego Korczyna (Rach1471–78 s. 259).

¹⁵⁹⁵ W Sandomierzu już 29 i 30 VIII podskarbi ndw. zapisywał dalsze wydatki związane z przewozem wozów pary królewskiej z Sandomierza do Nowego Korczyna.

¹⁵⁹⁶ Karta uszkodzona, ale prawdopodobnie nie wpisano miejsca wydania.

¹⁵⁹⁷ Zob. przyp. poprzedni.

Nowy Korczyn ok. 5 IX?, 6 IX – 17 XII (bdd.: <przyjazd z Sandomierza na 2 miesiące> Dł XII/2 s. 416; ok. 5 IX, 6–7 IX: Rach1471–78 s. 258–260*¹⁵⁹⁸, 260, 266*; 21 IX: or.pap.APGd 300 D/2 194; [27 X: Rach1471–78 s. 176*¹⁵⁹⁹]; 2 XI: KTyn II 265; 5 XI: or.pap.APGd 300 D/2 195 = Thunert 243; 20 XI: or.APTor 2220 = Thunert 249 = AZP s. 172 nr 209 = KatAPTor II 115; 21 XI: or.pap.APGd 300 D/2 196 = Thunert 250; 1 XII: or.AGAD Zbiór dokumentów papierowych 3132, GórHist s. 285; 9 XII: KGZ Poznań G 10 k. 193, dawniej k. 196; 17 XII: or.AGAD 4821 = ProchMat 198 = Inv s. 267 = PtaszOpis s. 243 nr 245 = TN XXI 98 = BOZ 32 s. 883)

Kraków 25 XII – 12 I 1479 (<dni Bożego Narodzenia> Dł XII/2 s. 424)

1479

Kraków [cd.] do 12 I (9 I: or.AGAD 7358 = kop.AGAD 7811 = MK 98 k. 212v–213 = KM 5/O 130; 12 I: Rach1471–78 s. 112, <wyjazd do Miechowa> Dł XII/2 s. 424)

Miechów [po 12] I (<przyjazd z Krakowa, wyjazd do Jędrzejowa> Dł XII/2 s. 424)

Jędrzejów [po 12] I (<przyjazd z Miechowa, wyjazd do Przedborza> Dł XII/2 s. 424)

Przedbórz [po 12] I (<przyjazd z Jędrzejowa, wyjazd do Piotrkowa> Dł XII/2 s. 424)

Piotrków¹⁶⁰⁰ 13 I – 5 II (13 I: <przyjazd z Przedborza, *conv. gen.*> Dł XII/2 s. 424, 428–430; 23 I: <*in conv.*> KGZ Kcynia G 6 k. 55v; 27 I: Rach1471–78 s. 112*¹⁶⁰¹; 29 I: <*in conv. gen.*> BOZ 32 s. 430, 735; 30 I – 5 II: <reces> Thunert s. 481–495; 3 II: or.ANarKw ZbDP 894 =

¹⁵⁹⁸ Na s. 259 odnotowano wyjazd 5 IX wozów z Sandomierza do Nowego Korczyna. Nie wiemy, czy tego dnia dotarł do Korczyna też król.

¹⁵⁹⁹ Zapiska o uregulowaniu należności wobec Pawła Brucha, umieszczona między wpisami z 1477, a nawiązująca do wpisu poprzedniego z 12 VIII 1477, w którym KJ obiecał zapłacić temuż Pawłowi 60 florenów. Wpisano *acta sunt hec Cvuois*. Może to zniekształcona, silnie skrócona z braku miejsca – bo wpis jest na marginesie i w wolnym miejscu między zapiskami – nazwa Nowego Miasta Korczyna, który wymieniany jest w następnych wpisach (ale z 1477).

¹⁶⁰⁰ O zjeździe w Piotrkowie też m.in. ACap I 669 (kapituła katedralna w Poznaniu wysłała na zjazd kanoników).

¹⁶⁰¹ We wpisie *f. 4 proxima post Conversionis s. Pauli* [...], *acta sunt hec in Pyotrkw*. Wydawcy przyjęli, że wpis pochodzi z 1477 (29 I), zapewne dlatego, że jest na k. 4 księgi, którą rozpoczynają zapiski z 1477. Przyjęta przez wydawców data i podane we wpisie miejsce nie są zgodne z itinerarium. Sądzę, że chodzi o 1479, zwłaszcza że wpis następny, po naszym, na k. 4, a także wpisy na k. 4v, pochodzą z 1479.

KatKętrz 894; [4 II lub 8 VII 1479]: <*in conv. gen.*> KGZ Kościan G 2 k. 65¹⁶⁰²; 5 II: <*in conv. gen.*> or.pap.APTor 2247 = KatAPTor II 116, <*in conv. gen.*> or.pap.APTor 2248 = KatAPTor II 117; bdd.: <wyjazd do Łęczycy> Dł XII/2 s. 425, 429)

Łęczycza 16 II – 5 III (bdd.: <przyjazd z Piotrkowa> Dł XII/2 s. 425; 16 II: MS I 1486¹⁶⁰³; 18 II: MS I 1487; 24 II: MK 13 k. 11v–12 = MS I 1488¹⁶⁰⁴; 1 III: MS I 1489; 4 III: MS I 1490; 5 III: MS I 1491 = bmw. i bez daty KGZ Poznań G 10 k. 118v, MS I 1492; bdd.: <wyjazd do Koła> Dł XII/2 s. 425)

Koło¹⁶⁰⁵ 10–12 III (bdd.: <przyjazd z Łęczycy, *dieta part.*> Dł XII/2 s. 425; 10 III: <*in conv.*> MS I 1493; 11 III: <*in conv.*> Inv s. 310¹⁶⁰⁶; 12 III: <*in conv.*> MS I 1494, <*in conv.*> Inv s. 310¹⁶⁰⁷ = MS I 1495, <*in conv.*> PmP 71 = MS I 1496, <*in conv.*> ACap II s. 293–294 nr 653, <*in conv.*> MS I 1497, MS I 1498; bdd.: <wyjazd do Radomia, Lublina i Brześcia w drodze na Litwę [!]> Dł XII/2 s. 424¹⁶⁰⁸)

Łęczycza 14–27 III (bdd.: <przyjazd po zjeździe w Piotrkowie> Dł XII/2 s. 429; 14 III: or.pap.APGd 300 D/2 197; 17 III: MS I 1499, MK 13 k. 9v¹⁶⁰⁹ = MS I 1500, MK 13 k. 10¹⁶¹⁰ = MS I 1501, MS I 1503, MK 13 k. 10v¹⁶¹¹ = MS I 1504, bmw. i bez daty MK 13 k. 10v¹⁶¹² = MS

¹⁶⁰² *F. 5 infra octavas gloriosissime Virginis Marie*, 1479. Jeśli to albo święto Oczyszczenia NMPanny (4 II), albo święto Nawiedzenia NMPanny (8 VII).

¹⁶⁰³ Wykaz listów przypowiednich, wydanych w Łęczycy rotmistrzom pod pieczęcią podkanclerzego.

¹⁶⁰⁴ Pomyłkowo z powołaniem na MK 13 k. 14.

¹⁶⁰⁵ O zjeździe w Kole wzmianki w ACap I 672, 2184, 2185.

¹⁶⁰⁶ Rada królewska poręczyła ugodę KJ z Jakubem z Koniczola: otrzymał od KJ 2000 grzywien za Sieradz, Wartę, Szadek, a za Ratno będzie dostawał 400 grzywien rocznie.

¹⁶⁰⁷ Dok. Jakuba z Koniczola prepozyta u Św. Floriana za murami Krakowa i starosty sieradzkiego, który potwierdził ugodę zawartą z królem w Kole 10 III tego roku (król w zamian za cesję starostwa sieradzkiego zapisał Jakubowi 2400 florenów na cle dwóch groszy z ziemi łęczyckiej i na cle wodnym z komór w Bobrownikach i Dobrzyniu: MS I 1493). Sprawa wykupu posiadanych przez Jakuba królewskich ziem ciągnęła się od 1478 (SzymSz s. 53).

¹⁶⁰⁸ Źle podał trasę podróży KJ, albo uległa ona zmianie. Nieco dalej pisał o zjazdach w Piotrkowie i Łęczycy, dalej o wyjeździe do Radomia na Zielone Świątki (Dł XII/2 s. 428–429).

¹⁶⁰⁹ *Anno et loco quibus supra*. Wpis poprzedni: Łęczycza, 17 III 1479 (MK 13 k. 9v = MS I 1499).

¹⁶¹⁰ *Eiusdem anno et loco*. Chodzi o wpis w MK 13 k. 9v z 17 III 1479, Łęczycza (MS I 1499).

¹⁶¹¹ *Anno, die et loco quibus supra*, a więc pewnie tak jak wpis pierwszy na k. 10v (MS I 1503) z 17 III 1479, Łęczycza.

¹⁶¹² Najpewniej, tak jak pierwszy wpis na tej samej k. 10v (MS I 1503), również z 17 III 1479.

- I 1505, bmw. i bez daty MK 13 k. 10v¹⁶¹³ = MS I 1502; 18 III: or.pap. APGd 300 D/2 198, MS I 1507; 19 III: MS I 1508, bmw. i bez daty MK 13 k. 11¹⁶¹⁴ = MS I 1509–1512; 21 III: MS I 1513 = bmw. i bez daty LustrWlkp 1616–1620/1 s. 28 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 21 nr 186; 26 III: MK 13 k. 12–12v = MS I 1516¹⁶¹⁵, MK 13 k. 12v¹⁶¹⁶ = MS I 1517; 27 III: MS I 1518, 1519, MK 13 k. 13¹⁶¹⁷ = MS I 1520; bdd.: <wyjazd do Radomia> Dł XII/2 s. 429)
- bmw. 18–30 III (18 III: MK 13 k. 10v = MS I 1506; 23 III: MK 13 k. 11v = MS I 1514; 25 III: MK 13 k. 11v = MS I 1515; 30 III: MK 13 k. 13v = MS I 1522)
- Rawa [Mazowiecka] 30 III – 2 IV (30 III: MS I 1521; 31 III: MS I 1523; 1 IV: MS I 1524–1526; 2 IV: MS I 1527 = NowyKMaz przy nr 170)
- Radom 6 IV – 13 V (bdd.: <przyjazd z Koła> Dł XII/2 s. 425, <przyjazd z Łęczycy, pobyt do Zielonych Świąt [do 30 V!]> Dł XII/2 s. 429; 6 IV: MS I 1528; 7 IV: MS I 1529, MK 13 k. 18¹⁶¹⁸ = MS I 1530; 13 IV: MS I 1531; 15 IV: MS I 1532; 18 IV: TPaw s. 153; 22 IV: or.pap.APGd 300 D/2 199, or.pap.APGd 300 D/2 200; 23 IV: MS I 1534; 13 V: ArchSang III 24¹⁶¹⁹; bdd.: <wyjazd do Lublina [!] w drodze na Litwę [!]> Dł XII/2 s. 425)
- bmw. 23 IV (MK 13 k. 19 = MS I 1533)
- Piotrków 2 VI – 4 VIII (bdd.: <wiele tygodni odbywa się *dieta sive conv.*> Dł XII/2 s. 433, 435; 2 VI – 1 VIII: <2 VI przyjazd posłów pruskich, natychmiast spotykają się z KJ, reces> Thunert s. 512–541; 6 VI: <*in conv. gen.*> AGZ IX 87 = IA 4368; 8 VI: <*in conv. gen.*> kop.AYL = AGZ IX 88 = MS IV 4584 = MS IV 9301 = MS IVS 1076 = AGZ X 148 = KatLw 1027; 9 VI: <*in conv. gen.*> JH II 3447 = TN XXI 130; 11 VI: <*in conv. gen.*> or.pap.Bard 2090 = SrokaDok II 295; 15 VI: <*in conv.*

¹⁶¹³ Zob. przyp. poprzedni.

¹⁶¹⁴ Cztery wpisy, tylko w pierwszym (MS I 1509) wpisano datę dzienną (ale br. i bmw.), pozostałe – bmw. i bez daty. Najpewniej wszystkie z 19 III 1479, tak jak wpis rozpoczynający wpisy w MK 13 k. 11 (MS I 1508).

¹⁶¹⁵ Nieściśle z powołaniem na MK 13 k. 11.

¹⁶¹⁶ *Eodem die*. Wpis poprzedni w MK 13 k. 12–12v (MS I 1516) z 26 III 1479, Łęczycza.

¹⁶¹⁷ *Eodem die*. Wpis poprzedni na teje k. 13 (MS I 1518) z 27 III 1479.

¹⁶¹⁸ *Anno, die et loco quibus supra*. Wpis poprzedni na teje k. 18 (MS I 1529) z 7 IV 1479, Radom.

¹⁶¹⁹ Ind. 13 (1450, 1465, 1480). Wydawca pewnie słusznie pod 1479. Sądzę, że w reg. może błędnie wpisano ind. Z itinerarium i datami pełnienia urzędów przez wymienione osoby zgodna ind. 12 (1479): Olizar (Kierdejowicz) Szyłowicz marszałek ziemi wołyńskiej (1463 – zm. 1486) i starosta włodzimierski (1461 – zm. 1486: UDR III/5 536, 655, przy obu numerach przywoływany nasz dok. pod datą 13 V 1479) oraz Iwan Chodkiewicz starosta łucki (1478) i marszałek gospodarski (1470–1479: UDR XI s. 203 i nr 507, tu nasz dok. także pod datą 13 V 1479).

gen.> or.AGAD 6708; 16 VI: Rach1471–78 s. 112*; 17 VI: <*in conv. gen.*> ACap II s. 292–293 nr 653; 18 VI: <*in conv. gen.*> KGZ Kościan Z 16 k. 255¹⁶²⁰; 19 VI: <przyjazd panów i mieszczan pruskich, wielkiego mistrza i Mikołaja Tungena biskupa warmińskiego> Dł XII/2 s. 431; 20 VI: <*in conv. gen.*> or.AGAD 1876 = Gacki 218–219 = TN XXI 108 = KM 5/O 149, <*in conv.*> MS IV 21124 = MS IVS 1077; 24 VI: <*in conv. gen.*> MatGórn 1 = TN XXI 129 = KM 5/P 46 = BOss rps 93/II s. 13–17 i k. 254–257 = KętrzOss I s. 143 nr 113; 25 VI: <*in conv. gen.*> or.AGAD 5863; 26 VI: CieszkMat 23 = CE I/2 s. 360, <*in conv. gen.*> or.BOss 1248 = OssPoh 229; 2 VII: <*in conv. gen.*> or.AGAD 5210 = Inv s. 211¹⁶²¹ = KM 5/O 152 = BOZ 31 s. 546, <*in conv. gen.*> or.AYL = AGZ VI 127 = IA 4369 = KatLw 254; [8 VII] zob. Piotrków [4 II lub 8 VII 1479]; 12 VII: <*in conv. gen.*> or.AGAD 689 = Inv s. 311 = TN XXI 109 = KM 5/A bez nr; 15 VII: <*in conv. gen.*> kop.APTor 2544a/3 = CE I/2 240 = Thunert 337 = AZP s. 173 nr 213 = TN XXI 111, 132¹⁶²² – Dł XII/2 s. 432; 19 VII: <*in conv. gen.*> ML IVB 9 k. 130, 139–139v = AGZ IX 89 = AGZ X 149; 22 VII: MS I 1537; 23 VII: <*in conv. gen.*> JH II 3449 = TN XXI 112; 26 VII: MS I 1539; 28 VII: <wyjazd [!] do Radomia> Dł XII/2 s. 435; 1 VIII: <*in conv. gen.*> or.AGAD 735 = bdd. Inv s. 339 = TN XXI 113; 3 VIII: <*in conv. gen.*> kop.APGd 300 D/2 202, <*in conv. gen.*> AGZ XIX 259, <*in conv.*> kop.APPń Akta m. Pobiedziska I/3 = LustrWlkp 1659–1665/1 s. 136; 4 VIII: <*in conv. gen.*> AJG rps 133 k. 14v = AMKw AO 20 s. 478–479 = KGZ Kraków G 212 s. 1548–1550 = LustrKrak 1789 s. 646 nr 19 = KM 5/O 154) bmw. 4 VII – 1 VIII (4 VII: MK 13 k. 19v = MS I 1536; 25 VII: GołDz s. 224, przyp. 571 = IA 4371; 1 VIII: MK 13 k. 23 = MS I 1540) Radom [po 4 VIII] (<28 VII [!] przyjazd z Piotrkowa> Dł XII/2 s. 435) Nowy Korczyn 30 VIII – 18 XI (bdd.: <pobyty wielotygodniowy> Dł XII/2 s. 436; 30 VIII: MS I 1541; 1 IX: or.BŁopac 57 = KM 5/O 3 = bmw. i bdd. KatŁopac 57; 6 IX: or.APGd 300 D/2 203 = Thunert 285; 7 IX: <*in conv.*> MS I 1542; 12 IX: or.pap.APGd 300 D/2 204, or.AGAD 5211 = Inv s. 214¹⁶²³ = TN XXI 118 = KM 5/O 157 = BOZ 31 s. 569; 13 IX: ML IVB 9

¹⁶²⁰ Dok. KJ, który powołał sędziego i podsędka ziemskich poznańskich do przeprowadzenia podziału dóbr Gostyń (obl. 1481).

¹⁶²¹ Pod datą *f. 6 Visitacionis Marie*, Piotrków (jak w or.), ale pod błędną datą roczną 1474, zamiast 1479.

¹⁶²² O zawartym przez KJ pokoju z Mikołajem Tungensem pod błędną datą *f. 5 festi Divi Ap. Jacobi* (zamiast – jak w or. – *f. 5 festi Divisionis Ap.*), którą osoba sporządzająca odpis rozwiązała jako 25 VII.

¹⁶²³ *Infra octavas B. V. Marie*, 1479. W or. *die dominico infra octavas Nativitatis beatissime Virginis Marie* (12 IX).

k. 344–344v = BOZ 32 s. 431–432, 735; 28 IX: or.APKce 288 dok. 1223 = FijPaul II 55 = BPANKw rps 5637 nr 14; 29 IX: ADom rps Kr 3 k. 258v–259 = CE I/2 241¹⁶²⁴; 2 X: <przez 10 dni rozmowy KJ z wielkim mistrzem i posłami węgierskim> Dł XII/2 s. 436; 3–13 X: <reces> Thunert s. 547–560; 4 X: MS I 1544 = BujBiecz 64; 9 X: <hołd wielkiego mistrza Mikołaja Truchsessa> DanSkarb II 1999 – MPH IV s. 42–43 [Annales Golubienses] – Dł XII/2 s. 438 – Thunert s. 554 – SRPr IV s. 687 [Kronika wojny książęcej]; 11 X: or.AGAD 160 = CDRP IV s. 185 nr 134 = Woelky II 687 = Inv s. 94–95 = GołDz s. 215–216, przyp. 537 = IA 4373 = StWzory 64 = TN XX 137¹⁶²⁵ = TN XXI 115 + podobizna StWzory 64, MS I 1545; 12 X: <przyjmuje pod opiekę i do rady koronnej wielkiego mistrza Marcina Truchsessa¹⁶²⁶, który 9 X złożył królowi hołd [dok. KJ]> Woelky II 688 = Thunert s. 557 = IA 4374 = JH II 3452 = DanSkarb II 1999 – 9 [!] X Dł XII/2 s. 438; 14 X: Borz s. 28–29 nr 5 = AGZ III 124 = MS I 1546; 16 X: MS I 1547, 1548; 17 X: MS I 1549, 1550; 19 X: BOZ 32 s. 432, 735; 22 X: AJG rps 133 k. 15 = AMKw AO 20 s. 479–480, BOZ 32 s. 432–433, 833; 24 X: MK 13A II 3; 25 X: or.AGAD 890 = Inv s. 311 = TN XXI 116; 26 X: MS IIS 94, MK 13A II 1, 2, or.AYL = AGZ VI 128 = KatLw 255; 27 X: MK 13A II 4; 28 X: MK 13A II 6; 29 X: MK 13A II 5, AGZ VI 129 = MK 13A II 7 = IA 4376; 1 XI: MK 13A II 8; 3 XI: MS I 1552; 4 XI: MK 13A II 9 = MK 98 k. 243v–244 = BJag rps 6 s. 140–141; 5 XI: or.pap.APGd 300 D/2 205; 8 XI: BOZ 32 s. 433, 735–736; 9 XI: JH II 3453 = IA 4377 = Inv s. 390, or.AGAD 1334, or.AGAD 1343 = GórHist s. 285¹⁶²⁷ = PapéePol s. 398; 10 XI: GórHist s. 285–286, kop.ADom 271 = MK 98 k. 87–87v = KM 5/O 168–169 = KM 5/A bez nr; 13 XI: MK 13A II 11 = BOZ 32 s. 434, 736, MK 13A II 12, MS IV 22050 = MS IVS 1079; 16 XI: PtaszOpis s. 252 nr 311 = ProchMat 200¹⁶²⁸, BOZ 33 s. 754, or.AGAD 1096 = StWzory 65 + podobizna StWzory 65, or.AGAD 1231 + fot. GrabPiech ryc. 6 na s. 25, or.AGAD 1248 = KP IV 89 = BOZ 33 s. 754, or.AGAD 1249, or.AGAD 1250, or.AGAD 1254, or.AGAD 1260, or.AGAD 1265, or.AGAD 1292, or.AGAD 1299, or.AGAD 1301, or.AGAD 1340, or.AGAD 4886 = Inv s. 244¹⁶²⁹ =

¹⁶²⁴ Z błędnie rozwiązaną datą 28 IX. W dok. *f. 4 in die s. Michaelis Archangeli* (29 IX).

¹⁶²⁵ W odpisie (z or.) pomyłkowo pod datą roczną 1470. W or. – 1479.

¹⁶²⁶ Tego dnia rewersał wystawił też wielki mistrz (Inv s. 94 = Thunert s. 555–557 = IA 4375).

¹⁶²⁷ Błędnie 1 XII 1488.

¹⁶²⁸ Błędnie Troki.

¹⁶²⁹ Błędnie *f. 3 ante festum s. Magdalene* (20 VII). W or. *f. 3 proxima ante festum s. Elisabet*.

- Inv s. 390¹⁶³⁰ = ProchMat 199 = PtaszOpis s. 252 nr 310 = TN XXI 117 = KM 5/O 171, 172, or.AGAD 5212, or.pap.APGd 300 D/2 206 = AktaStPrus I 1; 17 XI: ML IVB 9 k. 344v = BOZ 32 s. 433–434, 736, <wyjazd do klasztoru Świętego Krzyża> Dł XII/2 s. 442, PapéePol s. 381; 18 XI: or.AGAD 926 = TN XXI 119 = Inv s. 339¹⁶³¹; bez daty: MK 14 s. 28–29 = MS I 1551¹⁶³²)
- bmw. 6–11 XI (6 XI: MK 14 s. 37¹⁶³³ = MS I 1553; 7 XI: MK 13A II 10; 11 XI: MK 14 s. 37–38¹⁶³⁴ = MS I 1554)
- Szydłów 18 XI (KGZ Kościan Z 16 k. 204)
- [Łysa Góra] klasztor Świętego Krzyża [po 18] XI (<przyjazd z Nowego Korczyna> Dł XII/2 s. 442, PapéePol s. 381)
- Kozienice 23 XI (MK 13A II 13, [APGd 300 D/6 109¹⁶³⁵])
- Litwa [po 23] XI (<przyjazd z klasztoru Świętego Krzyża, pobyt zimą, wiosną i latem, poluje> Dł XII/2 s. 442)¹⁶³⁶
- Troki [koniec 1479 lub przed 1 IX 1480] (MLM 4 k. 110–110v (95–95v)¹⁶³⁷ = bdd. AktyZapRos 74.II = LMetr IV s. 96–97 nr 36 = IA 4401 = DanSkarb II 2007, MLM 4 k. 123–123v (108–108v)¹⁶³⁸ = AktyZapRos 74.III¹⁶³⁹ = LMetr IV s. 108–109 nr 60; bdd.: Troki [1479?] zob. Troki [1449?, 1464?, 1479?])
- Wilno [1479 lub 1480] ([koniec 1479 lub przed 1 IX 1480]: MLM 4 k. 103–103v (88–88v)¹⁶⁴⁰ = LMetr IV s. 91 nr 28.1 = ML 191A s. 343 = PułOp

¹⁶³⁰ *Ante festum s. Elisabethae.*

¹⁶³¹ Zapewne ten sam dok. (KJ zapisał Grotowi z Nowego Miasta 40 grzywien na Rawie) w Inv pod datą *infra octavas Martini*, 1475, Nowy Korczyn. W or. *f. 5 infra octavas s. Martini*, 1479, Nowy Korczyn.

¹⁶³² W MS: październik 1479.

¹⁶³³ Informacja o wydaniu przez kancelarię membran sekretarzowi królewskiemu.

¹⁶³⁴ Informacja o wydaniu przez kancelarię, na polecenie KJ, 24 membran na ręce pisarza królewskiego Jana Targowickiego.

¹⁶³⁵ List Andrzeja Oporowskiego podkanclerzego do rady Gdańska, pisany zapewne przy królu.

¹⁶³⁶ JawItin s. 14, ustalił pobyt na Litwie od początku grudnia (według Długosza).

¹⁶³⁷ List KJ do Pskowa. Wpisany do księgi poselstw z 1479–1486 i opatrzony tylko miejscem wydania oraz ind.: Troki, ind. 13 (1479 lub 1480). Wydawcy LMetr pod datą [1479–1480], brali zatem pod uwagę, że list mógł być napisany po 1 IX 1479 a przed 1 IX 1480. Umieszczam list w tym miejscu itinerarium, najwcześniejszym możliwym momencie jego wystawienia (KJ był w Trokach w drugiej połowie 1480, ale nie można wykluczyć końca 1479).

¹⁶³⁸ Wykaz darów dla KJ i królewiczów od Pskowa, wpisany do księgi poselstw z 1479–1486. Podano Troki, ind. 13. Wydawcy LMetr pod datą [wrzesień 1479 – sierpień 1480], zob. przyp. poprzedni.

¹⁶³⁹ Pod datą 1480.

¹⁶⁴⁰ List KJ do chana Tatarów wpisany do księgi poselstw z 1479–1486. Podano Wilno, ind. 13 (1479 lub 1480). Wydawcy LMetr podali ramowe daty jego wystawienia:

s. 203 nr 7 = TN XXI 124; [po 1 IX 1479 a przed 1 IX 1480]: MLM 4 k. 110v–111 (95v–96)¹⁶⁴¹ = AktyZapRos 73.II¹⁶⁴² = LMetr IV s. 97 nr 37 = DanSkarb II 2009 = TN XXII 38)

Grodno 25 XII i dni następne (<przyjazd na Boże Narodzenie z miejsc polowań, wyjazd do Trok> Dł XII/2 s. 444 = JawItin s. 14, PapéePol s. 381)

1480

Troki¹⁶⁴³ 7 II – 2 III (bdd.: <przyjazd z Grodna> Dł XII/2 s. 444; 7 II: or.pap. APGd 300 D/2 207 = PelMisc s. 191–192 nr 4 = JawItin s. 14; 22 II: or.pap. APGd 300 D/2 208 = AktaStPrus I 9 = JawItin s. 14; 24 II: or.pap. APGd 300 D/2 209 = AktaStPrus I 10 = JawItin s. 14¹⁶⁴⁴; 2 III: ML IVB 17 k. 197v; bdd.: zob. Troki [koniec 1479 lub przed 1 IX 1480], bdd.: <wyjazd do Wilna> Dł XII/2 s. 444)¹⁶⁴⁵

Litwa Wielki Post [16 II – 1 IV] (Dł XII/2 s. 444)

Wilno 22 III – 29 VI (22 III: or.pap. APGd 300 D/2 210 = JawItin s. 14¹⁶⁴⁶, or.pap. APGd 300 D/2 211 = JawItin s. 14¹⁶⁴⁷; 29 III: or.pap. APGd 300 D/2 212 = PelHand s. 57 nr 3 = JawItin s. 14; 2 IV i dni następne: Dł XII/2 s. 444 = JawItin s. 14, PapéePol s. 382; 12 [13?] IV [1480?] zob. Wilno 12 [13?] IV [1465 lub 1480]; 30 IV: or.pap. APGd 300 D/2 214 = PelHand s. 58 nr 4 = HU X 502 = JawItin s. 14; 9 V: or. AGAD 5406¹⁶⁴⁸ = bdd. HurmDok II s. 264 nr 234¹⁶⁴⁹ = bmw. i bdd. UljMat 99 = TN XXII 187 = BOZ 33 s. 486; 11 V: BPANKw rps 386 s. 210 = BujBiecz 65, or. BCz 607 = CE III 287 = KatBCz I 663 = AktaStPrus

[wrzesień 1479 – sierpień 1480], brali zatem pod uwagę, że list mógł być wystawiony po 1 IX 1479.

¹⁶⁴¹ List KJ do Pskowa. Wpisany do książki poselstw z 1479–1486. O dacie zob. przyp. poprzedni.

¹⁶⁴² Pod datą 1480.

¹⁶⁴³ Ogólne wzmianki o pobycie KJ na Litwie pod datą 13 II i 8 IV 1480 w KsJan 459, 1351; w liście preceptorów inflanckich do wielkiego mistrza Zakonu Niemieckiego z 31 III (CE III 285); w liście mistrza inflanckiego do wielkiego mistrza z 5 VI (DanSkarb II 2004); także w liście [pisanym po 2 IV 1480] do preceptorów inflanckich KJ zapowiadał swój pobyt w Trokach na Zielone Świątki (CE III 286).

¹⁶⁴⁴ Błędnie podał 2 III z powołaniem na APGd 300 D/2 s. 209 (jest to dok. z 24 II i chodzi o nr 209, a nie s. 209).

¹⁶⁴⁵ JawItin s. 14, błędnie wprowadził do itinerarium pobyt KJ w Trokach 17 III 1480 (MS I 1560, jest to dok. z 16 III 1481).

¹⁶⁴⁶ Błędnie 29 III.

¹⁶⁴⁷ Błędnie 29 III.

¹⁶⁴⁸ JawItin s. 14, błędnie 20 V 1480.

¹⁶⁴⁹ Wydawca podał tylko wtorek, 1480.

I 20 = PapéePol s. 382 = JawItin s. 14, or.pap.APGd 300 D/2 215 = JawItin s. 14¹⁶⁵⁰, or.pap.APGd 300 D/2 216 = JawItin s. 14¹⁶⁵¹, or.pap.APGd Miasto Elbląg 368/I 84 = VolckKat 152; 17 V: JH I 16881 = DanSkarb II 2003 = IA 4389 = PapéePol s. 382 = JawItin s. 14; 28–30 V: CE III 289¹⁶⁵² = PapéePol s. 382 = JawItin s. 14; 29 VI: CE III 291 = DanSkarb II 2005 = IA 4391 = JH I 16891 = AktaStPrus I 21 = PapéePol s. 382 = JawItin s. 14; bdd.: zob. Wilno [koniec 1479 lub przed 1 IX 1480], zob. Wilno [po 1 IX 1479 a przed 1 IX 1480]¹⁶⁵³

Troki¹⁶⁵⁴ 10 VII – 31 X (10 VII: or.pap.APGd 300 D/2 217; 14 VIII: MK 13A II 19; 31 VIII: kop.Bud 50404 k. 190 = SrokaDok II 305 = IA 4393 = PapéePol s. 382 = JawItin s. 14; 7 IX: or.pap.APGd 300 D/2 218 = JawItin s. 13¹⁶⁵⁵; [9 IX: APGd 300 D/6 118¹⁶⁵⁶]; 11 IX: MK 13A II 15; 19 IX: MK 13A II 14¹⁶⁵⁷; 20 IX: or.pap.APGd 300 D/2 219 = JawItin s. 14¹⁶⁵⁸, [APGd 300 D/6 119¹⁶⁵⁹]; 21 IX: MK 13A II 13, 16, LustrPr 1624 s. 245¹⁶⁶⁰,

¹⁶⁵⁰ Błędnie 30 IV.

¹⁶⁵¹ Błędnie 30 IV.

¹⁶⁵² W Wilnie 30 V 1480 posłowie inflanccy pisali do swoich preceptorów o spotkaniu z KJ w Wilnie 28 V 1480.

¹⁶⁵³ JawItin s. 14, niesłusznie wydłuża pobyt KJ w Wilnie do 14 VII, z powołaniem na rps BPANKw rps 8844 k. 9. Rękopis wydany w 2005 i niewątpliwie chodzi o dok. KJ z 14 II 1481 (MK 13A II 20).

¹⁶⁵⁴ Przyjazd do Trok mocno opóźnił się w stosunku do planów KJ, który informował w (niedatowanym) liście preceptorów inflanckich, że na Zielone Świątki (21 V) będzie w Trokach. Wydawca zwrócił uwagę, że list napisano po Wielkiejnocy, tj. po 2 IV (CE III s. 314, przyp. 1). PapéePol s. 382, błędnie ustalił pobyt KJ w Wilnie na 2 IV – na podstawie tegoż dok.

¹⁶⁵⁵ Błędnie wymienił Wilno.

¹⁶⁵⁶ List podkanclerzego Andrzeja Oporowskiego do rady Gdańska, pisany zapewne przy królu.

¹⁶⁵⁷ A. Prochaska w sporządzonym przez siebie odpisie tej księgi napisał *b. Mathie* i rozwiązał datę na 22 II, a następnie (kiedy?) nadpisał nad imieniem świętego *Apli et Evang.*, nie zmieniając jednak rozwiązania daty ani nie poprawiając pisowni imienia. Itinerarium KJ dopuszcza wprawdzie obie możliwości ale itinerarium podkanclerzego Andrzeja Oporowskiego – tylko datę wrześnieową (zatem Mateusza, Ap. i Ew.). Zob. RutOpor s. 77–98.

¹⁶⁵⁸ Błędnie Wilno 7 IX.

¹⁶⁵⁹ List podkanclerzego Andrzeja Oporowskiego do rady Gdańska, pisany zapewne przy królu.

¹⁶⁶⁰ Dok. zapisu (nie wpisano komu) przez KJ sumy 60 grzywien na młynach skarszewskich. W innym (?) cytowanym tu dok. (najpewniej z 21 IX 1480: MK 13A II 17) mowa jest o zapisie przez KJ sumy 60 grzywien podkomorzemu malborskiemu Andrzejowi z Boroszewa na młynach w powiecie tczewskim. Nie można wykluczyć, że chodzi o ten sam dok., a jedynie w lustracji błędnie podano młyny skarszewskie, zamiast tczewskie. Andrzej z Boroszewa już w 1471 i 1474 otrzymywał od KJ zapisy sum na młynach w powiecie tczewskim (MK 13A II s. 57, przyp. 57).

bmw. i bez daty MK 13A II 17¹⁶⁶¹; 2 X: or.pap.APGd 300 D/2 220 = JawItin s. 14¹⁶⁶²; 16 X: or.pap.APGd 300 D/2 221 = JawItin s. 14¹⁶⁶³; 28 X: kop.APGd 300 D/2 222 = AktaStPrus I 35 = JawItin s. 14¹⁶⁶⁴; 31 X: or.pap.APGd 300 D/2 223 = JawItin s. 14)

Wilno [po 1 IX 1480 a przed 1 IX 1481], 4 IX [1480 lub 1481] ([po 1 IX 1480 a przed 1 IX 1481]: MLM 4 k. 103v–104 (88v–89)¹⁶⁶⁵ = LMetr IV s. 91 nr 28.2, MLM 4 k. 104 (89)¹⁶⁶⁶ = LMetr IV s. 91 nr 28.3 = GołDz s. 237, przyp. 591 = IA 5114; 4 IX [1480 lub 1481]: MLM 1 s. 175¹⁶⁶⁷ = LMetr I 508)

bmw. 22 IX (MK 13A II 18)¹⁶⁶⁸

Dorsuniszki 11 XI [1480?] zob. Dorsuniszki 11 XI [1450 lub 1480]

bmw. 5 XII (MPH V s. 228¹⁶⁶⁹ [Memoriale ordinis fratrum Minorum])

Troki¹⁶⁷⁰ 9 XII (MLM 1 s. 143¹⁶⁷¹ = LMetr I 406 = PapéePol s. 382¹⁶⁷² = JawItin s. 14, MLM 1 s. 236¹⁶⁷³ = LMetr I 672 = ML 191A s. 108 = PapéePol s. 382)

¹⁶⁶¹ *Anno eodem, die et loco*. Wpis poprzedni z 21 IX 1480, Troki (MK 13A II 16).

Zob. też przyp. poprzedni.

¹⁶⁶² Błędnie Wilno 7 IX.

¹⁶⁶³ Błędnie Wilno 7 IX.

¹⁶⁶⁴ Niesłusznie wymienił dok. z APGd 300 D/2 222 pod datą 31 X.

¹⁶⁶⁵ Tekst instrukcji dla posła KJ jadącego do chana Tatarów Mengli Gireja, wpisany do księgi poselstw z 1479–1486. Wpisano ind. 14, Wilno. Wydawcy LMetr podali ramowe daty jego wystawienia [wrzesień 1480 – sierpień 1481], brali zatem pod uwagę, że list mógł być wystawiony po 1 IX 1480. Wpisu nie uwzględnia Berltin s. 182. GołDz (za nim IA) podał tylko Wilno, ind. 14.

¹⁶⁶⁶ List KJ do chana tatarskiego, wpisany do księgi poselstw z 1479–1486. W liście podano Wilno, ind. 14 (1451, 1466, 1481). Wydawcy LMetr podali ramowe daty jego wystawienia: [wrzesień 1480 – sierpień 1481]. Wpisu nie uwzględnia Berltin s. 182. Zob. przyp. poprzedni.

¹⁶⁶⁷ Ind. 15 (1451, 1466, 1481), rok biz. 6889. Wspomn. Marcin Gasztołdowicz wojewoda trocki (1480–1483: ULit II 1414). Rok biz. błędnie wpisany, powinien być albo 6989 (1480) lub 6990 (1481). Nie można wykluczyć błędnie wpisanej ind., bo z 6 IX ind. 15 (1481) pochodzi inny dok. dla Gasztołdowicza (MLM 1 s. 165–166).

¹⁶⁶⁸ JawItin s. 14, błędnie wymienił pobyt w Trokach 15 X 1480 (według MS I 1564), bo chodzi o 15 X 1481. Chyba też niesłusznie wpisał do itinerarium Nowogródek 18 X 1480, bo pewnie chodzi o pobyt w Nowogródku w tym dniu w roku następnym (zob. niżej, według MLM 4 k. 128–129).

¹⁶⁶⁹ KJ nadał franciszkanom obserwantom (czyli bernardynom) grunt pod budowę ich klasztoru i kościoła w Bydgoszczy.

¹⁶⁷⁰ Wzm. o pobycie KJ na Litwie w liście mistrza inflanckiego do wielkiego mistrza Zakonu Niemieckiego z 27 XII 1480 (JH I 16915 = DanSkarb II 2006).

¹⁶⁷¹ Ind. 14 (1450, 1465, 1480). Dok. z 1480: wspomn. Marcin Gasztołdowicz wojewoda trocki (1480–1483: ULit II 1414). Podany 6889 rok biz. jest oczywiście błędny (powinien być 6989 = 1480).

¹⁶⁷² Błędnie 7 XII 1480 (błąd powtórzony za: WolffKn s. 107, przyp. 12, który taką datę dzienną odczytał w cytowanej przeze mnie MLM; błąd Wolffa powtórzył JawItin s. 14).

¹⁶⁷³ Ind. 14 (1450, 1465, 1480), 6989 rok biz. (1480). Dok. z 1480: wspomn. Marcin Gasztołdowicz wojewoda trocki (1480–1483: ULit II 1414). JawItin pod datą 9 XII 1481.

1481

Wilno¹⁶⁷⁴ 5 I – 11 III (5 I: MLM 4 k. 106–106v (91–91v)¹⁶⁷⁵ = LMetr IV s. 93–94 nr 31.1 = TN XXII 1 = PapéePol s. 382 = BierIt s. 182, [5 I]: bez daty MLM 4 k. 106v–107 (91v–92)¹⁶⁷⁶ = PułSt s. 208–209 nr 14 = LMetr IV s. 94 nr 31.2 = TN XXII 2 = PapéePol s. 382 = BierIt s. 182 = JawItin s. 14, bez daty MLM 4 k. 107–107v (92–92v)¹⁶⁷⁷ = PułSt s. 207–208 nr 13 = LMetr IV s. 94 nr 32 = TN XXII 21; 20 I: JH I 16938 = JawItin s. 14; [26 I: or.AGAD 7364¹⁶⁷⁸ = MikRadz s. 79 nr 9]; 10 II: MK 13A II 26 = JawItin s. 14; 15 II: MK 13A II 20 = JawItin s. 14; 21 II: or.pap.APGd 300 D/2 225 = JawItin s. 14¹⁶⁷⁹; 22 II: CieszkMat 24 = CE I/2 s. 360 = PapéePol s. 382 = JawItin s. 14, MK 13A II 21, 22; 23 II: kop.APGd 300 D/2 226 = CE III 294 = PapéePol s. 382 = JawItin s. 14; 5 III: or.pap.APGd 300 D/2 227 = JawItin s. 14¹⁶⁸⁰; 7 III: or.pap.APGd 300 D/2 228 = JawItin s. 14¹⁶⁸¹; 9 III: CDBr III/2 212, or.AGAD 562 = MK 13A II 23¹⁶⁸² = KP II 623 = Inv s. 95¹⁶⁸³ = TN XXII 46 = PapéePol s. 382 = JawItin s. 14; 11 III: MK 13A II 27 = JawItin s. 14)

Troki 15 III (AktyLM 20¹⁶⁸⁴ = JawItin s. 14)

¹⁶⁷⁴ Z tego czasu pochodzi też, omawiana w literaturze, wzm. o planowanym na Litwie przez kniaziów zamachu na KJ i jego synów (CE III 296: list z 20 V 1481). Zob. A. Krupska, W sprawie genezy tzw. spisku książąt litewskich w 1480–1481 roku. Przyczynek do dziejów walki o „dominium Russiae”, RH 48, 1982, s. 121–146, tam literatura.

¹⁶⁷⁵ List do Mengli Gireja (Gereja) chana Tatarów krymskich (1466–1515). Ind. 14 (1451, 1466, 1481). List wpisany do księgi poselstw z 1479–1486, pochodzi więc z 1481.

¹⁶⁷⁶ Drugi list do Mengli Gireja, wpisany do MLM zaraz po poprzednim na k. 106–106v. Najpewniej i on pochodzi z 5 I. JawItin s. 14, bez wątpliwości: 5 I.

¹⁶⁷⁷ List skierowany na Krym, wpisany do księgi poselstw z 1479–1486. Nie wpisano daty dziennej i ind., a tylko miejsce wystawienia: Wilno. Najpewniej słusznie wydawcy LMetr podali jako datę jego spisania [5 I 1481]. Z tego dnia pochodzą dwa wcześniej wpisane do MLM listy, także na Krym. Wpisu nie uwzględnia BerItin, który przywołał wprawdzie MLM 4 k. 91–92 (a na k. 91v–92 nasz list), ale dalej BerItin odwołał się do RIB XXVII 32, a więc tylko do pierwszego listu, wpisanego do MLM 4 k. 91–91v. PułSt opublikował nasz list pod datą [1480].

¹⁶⁷⁸ Akt hołdu księcia nowosilskiego i odojewskiego Michała (o nim WolffKn s. 279–280).

¹⁶⁷⁹ Pod błędną datą 9–11 III.

¹⁶⁸⁰ Błędnie 9–11 III.

¹⁶⁸¹ Błędnie 9–11 III.

¹⁶⁸² *Sabbato post Cinerum*, 1481 (10 III). W or. f. 6 *post Cinerum*.

¹⁶⁸³ *Post Cinerum*.

¹⁶⁸⁴ Ind. 14 (1451, 1466, 1481). Wydawca pod datą 1466–1481. Dok. zapewne z 1481: po 8 III 1451 KJ udał się do Połocka i wrócił do Wilna dopiero ok. 4 IV, w 1466 był w Polsce. W dok. wspomn. koniuszy wileński Michajło, może ten sam Michajło Hrehorewicz Wahanowski koniuszy wileński 1482–1497 (ULit I 438).

Wilno 16 III – 7 VII (16 III: or.AGAD 5864 = MK 14 s. 39¹⁶⁸⁵ = MS I 1560 = ChmielDok 22 = PapéePol s. 382 = JawItin s. 14¹⁶⁸⁶; 22 III: MK 13A II 28 = JawItin s. 15; 12 IV: MK 13A II 29, 30, 50 = JawItin s. 15; 15 IV: or.pap.APGd 300 D/2 229 = PelHand s. 59 nr 5 = JawItin s. 15; 26 IV: JH I 16961¹⁶⁸⁷; 27 IV: or.pap.APGd 300 D/2 230 = PelHand s. 59–60 nr 6 = JawItin s. 15¹⁶⁸⁸; 8 V: BJag rps 6394/III k. 25 nr 50 = bdd. i bmw. DzPozn II s. 929 nr 6494, or.pap.APGd 300 D/2 231 = JawItin s. 15¹⁶⁸⁹, MLM 1 s. 70 = LMetr I 180 = ML 191A s. 31 = PapéePol s. 382 = JawItin s. 15; 10 V: MS I 1561 = JawItin s. 15; 11 V: or.BCz 659¹⁶⁹⁰ = ArchSang I 82 = KatBCz I 666 = PapéePol s. 382 = JawItin s. 15¹⁶⁹¹; 29 V: MK 98 k. 248–249v = KM 5/P 1; 31 V: JH I 16968 = JawItin s. 15; 1 VII: MLM 1 s. 144¹⁶⁹² = LMetr I 411; 7 VII: kop.APGd 300 D/55 27 = AktaStPrus I s. 98, przyp. 52/1 = JawItin s. 15)

bmw. 5 VII (PułOp s. 369 nr 244¹⁶⁹³)

Troki 21 VIII (or.pap.APTor 2353 = KatAPTor II 118)

Wilno¹⁶⁹⁴ [przed 1 IX 1481], 4 IX [1481?], 6 IX ([przed 1 IX 1481] zob.

Wilno [po 1 IX 1480 a przed 1 IX 1481]; 4 IX [1481?] zob. Wilno 4 IX [1480 lub 1481]; 6 IX: MLM 1 s. 165–166¹⁶⁹⁵ = LMetr I 485 = ML 191A s. 77 = PapéePol s. 382 = JawItin s. 15)¹⁶⁹⁶

¹⁶⁸⁵ *Sabbato ante Reminiscere*, 1481 (17 III) i dlatego w MS z tą datą. W or. *f. 6 ante dominicam Reminiscere*, 1481 (16 III) i taką datę podał ChmielDok 22.

¹⁶⁸⁶ Pod datą 16–17 III, z powołaniem na MS I 1560 i ChmielDok 22.

¹⁶⁸⁷ Błędnie 16 IV. W datacji *f. 5 Pasce* (26 IV).

¹⁶⁸⁸ Błędnie 15 IV.

¹⁶⁸⁹ Błędnie 15 IV.

¹⁶⁹⁰ Ind. 14 (1451, 1466, 1481). Dok. z 1481: wspomn. Jan (Iwan) Chodkiewicz wojewoda kijowski (1480–1482, zm. 1484: UDR III/4 388) i Marcin Gasztołdowicz wojewoda trocki (1480–1483: ULit II 1414).

¹⁶⁹¹ Pomyłkowo z powołaniem też na ArchSang I 78.

¹⁶⁹² Ind. 14 (1451, 1466, 1481). Wydawcy LMetr umieścili dok. pod 1466. Jednak w lipcu tego roku, podobnie jak i w lipcu 1451, KJ był w Polsce.

¹⁶⁹³ Reg. wymienił jako wystawcę króla Aleksandra, data wskazuje na KJ. Treść listu nie daje pewności: „by od płyta drew przez mieszczan wieleńskich kupionych, namiestnicy wojewody wieleńskiego nie brali myta”.

¹⁶⁹⁴ Nie wiemy, czy w obecności KJ, czy tylko rady wielkksiążęcej, ścięto 30 VIII 1481 w Wilnie (*ante portam ad pontem Wiliae*) przywódców spisku sprzymierzonych z Iwanem III wielkim księciem moskiewskim, czyli kniaziów Michała Olelkowicza i Iwana Holszańskiego (BCz rps 1662 s. 310–311). Zob. HalDz s. 427 i przyp. 3.

¹⁶⁹⁵ Ind. 15 (1451, 1466, 1481). Dok. z 1481: wspomn. Marcin Gasztołdowicz wojewoda trocki (1480–1483: ULit II 1414).

¹⁶⁹⁶ JawItin s. 15, błędnie wymienił dok. KJ pod datą Troki, 2 IX 1481 (według MLM 4 k. 131 (116)), bo chodzi o 2 IX 1482.

Troki¹⁶⁹⁷ 22 IX – 15 X (22 IX: MK 13A II 34–35 = JawItin s. 15; 24 IX: MK 13A II 32 = bmw. i bez daty MK 14 s. 44 = MS I 1570 = JawItin s. 15; 28 IX: MK 13A II 36, 38 = JawItin s. 15; 29 IX: MK 13A II 37 = bmw. i bez daty MK 14 s. 42 = MS I 1568 = JawItin s. 15; 1 X: or.pap. APGd 300 D/2 232 = JawItin s. 15; 2 X: or.pap. APGd 300 D/2 233; 4 X: kop. APGd 300 D/2 234 = AktaStPrus I 56 = JawItin s. 15¹⁶⁹⁸; 13 X: MK 13A II 39; 15 X: MS I 1564¹⁶⁹⁹ = PapéePol s. 382 = JawItin s. 15¹⁷⁰⁰)
 bmw. 23–24 IX, [między 24 a 28 IX] (23 IX: MK 13A II 31; 24 IX: MK 14 s. 41 = MS I 1563; [między 24 a 28 IX 1481]: MK 13A II 33¹⁷⁰¹)
 Wilno [między końcem IX a przed 29 XI] (Quirini s. 192¹⁷⁰²)
 Nowogródek 18 X (<*pri tom byli panove rada nasza*> MLM 4 k. 128–129 (113–114)¹⁷⁰³ = LMetr IV s. 111–112 nr 66 = BerItin s. 182 = JawItin s. 15)
 Troki 26 X – 14 XI (26 X: br. MK 13A II 41 = JawItin s. 15, bmw. i bez daty MK 13A II 42¹⁷⁰⁴; 29 X: or.pap. APGd 300 D/2 236; 2 XI: MK 13A II 40, ML IVB 17 k. 169v = ML 13A II 43; 4 XI: or.pap. APGd 300 D/2 237 = AktaStPrus I 59 = PelHand s. 60–61 nr 7 = JawItin s. 15¹⁷⁰⁵; 9 XI: MK 13A II 44; 14 XI: MK 13A II 46–47)
 bmw., bez daty (MK 13A II 45¹⁷⁰⁶, MK 13A II 48¹⁷⁰⁷)
 Dorsuniszki 19 XI [1481?] zob. Dorsuniszki 19 XI [1451 lub 1481]
 Troki 20 XI – 18 XII (20 XI: MatPr 199 = MS I 1565 = PapéePol s. 382 = JawItin s. 15¹⁷⁰⁸; 26 XI: MK 13A II 49; 30 XI: MLM 4 k. 102v (87v)¹⁷⁰⁹ =

¹⁶⁹⁷ Pobyt KJ na Litwie potwierdzają wzmianki z 31 X i 26 XII 1480 (ACap I 2225, 2227, 2228).

¹⁶⁹⁸ Błędnie datował dok. z APGd 300 D/2 234 na 1 X.

¹⁶⁹⁹ JawItin s. 14, błędnie Troki 15 X 1480, s. 15 – też błędnie 4 X 1481.

¹⁷⁰⁰ Chyba przywołał tu nasz dok. pod datą 16 X (z powołaniem na MK 14 s. 44).

¹⁷⁰¹ Wpis umieszczony po dok. z 24 IX 1481, Troki (MK 13A II 32), przed dokumentami wystawianymi też w Trokach 22 i 28 IX (MK 13A II 34–36, 38).

¹⁷⁰² Relacja posłów Republiki Genueskiej, którzy 22 IX dotarli do Kijowa, potem jeden z nich udał się do Wilna na spotkanie z KJ, który wysłuchał gościa, a ten napisał 29 XI list do władz Genui z relacją z podróży.

¹⁷⁰³ Błędnie podana ind. 14 (1450, 1465, 1480), poprawnie rok biz. 6990 (1481). Tak uznali BerLM s. 91 i przyp. 86, podobnie jak wydawcy RIB XXVII 66, a za nimi wydawcy LMetr. JawItin s. 14, pod datą 18 X 1480.

¹⁷⁰⁴ *Ei(s)dem, anno, die et loco quibus supra*. Wpis umieszczony po dok. z 26 X [1481], Troki (MK 13A II 41).

¹⁷⁰⁵ Pod datą 26 X.

¹⁷⁰⁶ Wpis umieszczony między dokumentami z 9 i 14 XI 1481 (MK 13A II 44, 46).

¹⁷⁰⁷ Wpis umieszczony między dokumentami z 14 i 26 XI 1481, Troki (MK 13A II 47, 49).

¹⁷⁰⁸ Chyba przywołał tu nasz dok., ale z datą 20 X (według MK 14 s. 45).

¹⁷⁰⁹ Ind. 15 (1451, 1466, 1481). Wpisy z 1481: są w księdze poselstw z 1479–1486.

ALRG 16¹⁷¹⁰ = LMetr IV s. 90 nr 26 = BerItin s. 182; 11 XII: or.pap. APGd 300 D/2 238, MK 13A II 51, bmw. i bez daty MK 13A II 52¹⁷¹¹; 14 XII: kop.APTor 2355 = AktaStPrus I 61 = JawItin s. 15; 18 XII: or.pap.APGd 300 D/3 239)¹⁷¹²
 [Wilno 30 XII (AktaStPrus I 62¹⁷¹³ = JawItin s. 15)]

1482

Wilno 3–14 I (3 I: MK 13A II 53, or.pap.APGd 300 D/3 240 = JawItin s. 15, bmw. i bez daty MK 13A II 54–55¹⁷¹⁴; 7 I: or.pap.APGd 300 D/3 241 = JawItin s. 15¹⁷¹⁵; 8 I: or.pap.APGd 300 D/3 242 = JawItin s. 15¹⁷¹⁶; 9 I: JH I 17007 = JawItin s. 15¹⁷¹⁷; 11 I: MK 13A II 56, bmw. MK 13A II 57¹⁷¹⁸; 12 I: ML IVB 9 k. 26, ML IVB 17 k. 258 = MS I 1571 = JawItin s. 15; 14 I: LustrPr 1624 s. 245, MK 13A II 59, 61–62, bmw. i bez daty MK 13A II 60¹⁷¹⁹, bmw. i bez daty MK 13A II 63¹⁷²⁰)

bmw. 8–13 I (8 I: MK 13A III 363–372; 13 I: MK 13A II 58)

[Grodno 30 I (APGd 300 D/44 140¹⁷²¹)]

Troki 8–16 II, 22 II [1482?] (8 II: MK 13A II 64 = JawItin s. 15; 14 II: MK 13A II 66–67 = JawItin s. 15; 16 II: or.pap.APGd 300 D/3 247 = JawItin s. 15; 22 II [1482?] zob. Troki 22 II [1452?, 1467?, 1482?]; bez daty: MK 13A II 65¹⁷²²)

Wilno 4 i 11 [15?] III [1482?] zob. Wilno 4 i 11 [15?] III [1452?, 1467?, 1482?]

Troki 14–28 III (14 III: MK 13A II 68, or.pap.APGd 300 D/3 250, or.pap. APGd 300 D/3 251, or.pap.APGd 300 D/3 252, [APGd 300 D/44

¹⁷¹⁰ Błędnie 30 XI 1482.

¹⁷¹¹ Zapewne wydany 11 XII w Trokach, tak jak wpis poprzedni (MK 13A II 51).

¹⁷¹² JawItin s. 15, dokumentuje pobyt KJ w Trokach 29 X – 20 XI, ale z powołaniem na MK 13A II 43–49, gdzie dokumenty tylko z listopada: 2, 9, [9–14], 14, [14–26] i 26 XI. Podał też 9 XII 1481 (według ML 191A s. 108), ale chodzi o 9 XII 1480. Wymienił jeszcze pobyt w Trokach 18 XII, ale w cytowanym rękopisie nie ma dok. z tego dnia (MK 13A II 47–50).

¹⁷¹³ List podkanclerzego Andrzeja Oporowskiego, zapewne pisany przy królu.

¹⁷¹⁴ *Eodem die*. Wpisy następują po dok. z 3 I 1482, Wilno (MK 13A II 53).

¹⁷¹⁵ Błędnie 3 I.

¹⁷¹⁶ Błędnie 3 I.

¹⁷¹⁷ Błędnie 21 I.

¹⁷¹⁸ *Eodem die*. Wpis poprzedni z 11 I 1482, Wilno (MK 13A II 56).

¹⁷¹⁹ *Eodem die*. Wpis poprzedni z 14 I 1482, Wilno (MK 13A II 59).

¹⁷²⁰ *Eodem die*. Wpis poprzedni z 14 I 1482, Wilno (MK 13A II 62).

¹⁷²¹ List podkanclerzego Andrzeja Oporowskiego do rady Gdańska, zapewne pisany przy królu.

¹⁷²² Wpis między dokumentami z 8 i 14 II 1482, Troki (MK 13A II 64, 66).

- nr 141¹⁷²³]; 16 III: or.pap.APGd 300 D/3 246; 18 III: or.pap.APGd 300 D/3 253 = PelMisc s. 192 nr 5; 20 III: MK 13A III 373–384; [24 III: AktaStPrus I 71¹⁷²⁴ = JawItin s. 15]; 28 III: ArchSang III 25¹⁷²⁵ = PapéePol s. 383 = JawItin s. 15, MK 13A II 76 = SIPrinc s. 195–199 = JawItin s. 15)¹⁷²⁶
- bmw. 14–28 III (14 III: MK 13A III 375–382; [14–21 III]: bmw. i bez daty MK 13A II 69–71¹⁷²⁷; 15 III: MK 13A III 383; 21 III: MK 13A II 72, bmw. i bez daty MK 13A II 73–74¹⁷²⁸; 28 III: MK 13A II 75)
- Wilno 3 IV [1482?], 12 IV – 29 V (3 IV zob. Wilno 3 IV [1467 lub 1482]; 12 IV: or.APGd 300 D/3 254a = bmw. i bez daty kop.APGd 300 D/3 254b = AktaStPrus I 74 = JawItin s. 15, or.pap.APGd 300 D/3 255 = AktaStPrus I 75 = JawItin s. 15, MK 13A II 78; 14 IV: MK 13A II 79, or.pap.APGd 300 D/3 256, MK 13A III 4–5; 15 IV: or.pap.APGd 300 D/3 257; 17 IV: MLM 4 k. 129v–130 (114v–115)¹⁷²⁹ = ML 191A s. 368 = AktyLM 29 = LMetr IV s. 113 nr 68 = PapéePol s. 383 = BerItin s. 182 = JawItin s. 15; 23 IV: MS I 1572 = PapéePol s. 383 = JawItin s. 15; 25 IV: AktyLM s. 137, przyp. 1¹⁷³⁰ = ML 191A s. 137 = ML 192 s. 100 = PapéePol s. 383 = JawItin s. 15; 1 V: MK 13A II 82, or.pap.APGd 300 D/3 260a, or.pap.APGd 300 D/3 260b, bmw. i bez daty MK 13A II 83–87¹⁷³¹; 3 V: or.pap.APGd 300 D/3 261 = AktaStPrus I 80 = JawItin s. 15; 4 V: MK 13A II 90 = ProchKr s. 76–77; 5 V: or.pap.APGd 300 D/3 262, or.pap.APGd 300 D/3 263 = PelHand s. 61 nr 8; 7 V: or.pap.APGd 300 D/3 264 = PelHand s. 62 nr 9; 15 V: MK 13A II 97 = JawItin s. 15¹⁷³²; 20 V: MK 13A II 92; 23 V: MS I 1573 = PapéePol s. 383 = JawItin s. 15; 27 V: MK 13A III 37–40; 29 V: or.pap.APGd 300 D/3 266)

¹⁷²³ List podkanclerzego Andrzeja Oporowskiego do rady Gdańska, zapewne pisany przy królu.

¹⁷²⁴ List podkanclerzego Andrzeja Oporowskiego, zapewne pisany przy królu.

¹⁷²⁵ Ind. 15 (1452, 1467, 1482). Dok. z 1482: wspomn. Olizar (Kierdejowicz) Szyłowicz starosta łucki (1480? – 1486) i marszałek ziemi wołyńskiej (1463 – zm. 1486: UDR III/5 362, 655) oraz Jurij Fedkowicz klucznik łucki (1482 [tutaj]: UDR III/5 250).

¹⁷²⁶ JawItin s. 15, niesłusznie dokumentuje pobyt KJ w Wilnie 14 III z powołaniem na AktyStPrus I 69.

¹⁷²⁷ Wpisy między dokumentami z 14 i 21 III 1482 (MK 13A II 68, 72).

¹⁷²⁸ *Eodem die*. Wpis poprzedni z 21 III 1482 (MK 13A II 72).

¹⁷²⁹ Ind. 1 (1453, 1468, 1483), rok biz. 6990 (1482). BerLM s. 171, przyp. 86, podobnie jak wydawcy RIB XXVII 67 (a za nimi wydawcy LMetr), uznali za bardziej wiarygodny podany rok biz., niż ind., zwłaszcza że dok. wpisany wśród dokumentów z 1482. W AktyLM też pod datą 1482, ale tu podano ind. 6 (1443, 1458, 1473, 1488).

¹⁷³⁰ Ind. 15 (1452, 1467, 1482). Dok. z 1482: wspomn. Mikołaj Radziwiłłowicz namiestnik smoleński (1481/1482 – 1486: ULit IV 40).

¹⁷³¹ Wpis poprzedni z 1 V 1482, Wilno (MK 13A II 82).

¹⁷³² Błędnie 18 VII.

- bmw. 6 IV [1482?], 11 V – 28 V (6 IV [1482?] zob. bmw. 6 IV [1452?, 1467?, 1482?]; 11 IV: MK 13A II 77; 17 IV: MK 13A II 80; 19 IV: MK 13A III 6–9; 20 IV: MK 13A III 10–11; 29 IV: MK 13A II 81; 1 V: MK 13A III 12, 13; 2 V: MK 13A III 19–21; 3 V: MK 13A III 14–18; 6 V: MK 13A II 89, MK 13A III 22, 23; 7 V: MK 13A III 24, 88; 14 V: MK 13A III 27–29; 15 V: MK 13A III 25, 26; 19 V: MK 13A III 29, 30; 20 V: MK 13A III 31–32; 21 i 23 V: MK 13A III 41–43; 25 V: MK 13A III 33–36; 28 V: MK 13A III 45–46)
- Troki 4–9 VI (4 VI: kop.APGd 300 D/3 267 s. 2, or.pap.APGd 300 D/3 268 = JawItin s. 15; 8 VI: MK 13A II 93, MK 13A III 49; 9 VI: MK 13A II 95, MS I 1575 = PapéePol s. 383 = JawItin s. 15)
- bmw. 4–9 VI (4 VI: MK 13A III 47–48; 9 VI: MK 13A III 50)
- Wilno 9 VI (MK 13A II 91)
- Troki 10–16 VI (10 VI: MK 13A II 94 = JawItin s. 15, bdd. MK 13A III 51¹⁷³³; 14 VI: AGZ XVII 1801 = DörflMat 22; 16 VI: MK 13A II 96 = JawItin s. 15¹⁷³⁴)
- bmw. 14–15 VI (14 VI: MK 13A III 52; 15 VI: MK 13A III 53–55)
- Wilno 18 VI [1482 lub 1483] (<*s pany radoju naszoju*> MLM 4 k. 129–129v (114–114v)¹⁷³⁵ = ML 191A s. 371 = AktyLM 30 = LMetr IV s. 112–113 nr 67 = PapéePol s. 383 = BerlTin s. 182 = JawItin s. 15)¹⁷³⁶
- Troki¹⁷³⁷ 19 VI – 24 IX (19 VI: or.pap.APGd 300 D/3 269 = PelHand s. 62–63 nr 10; 27 VI: or.pap.APGd 300 D/3 270, MS I 1576 = PapéePol s. 383¹⁷³⁸; 29 VI: MK 13A II 98; 30 VI: or.pap.APGd 300 D/3 271; 11 VII: Pmp 72¹⁷³⁹, or.pap.APGd 300 D/3 272 = PelHand s. 63–64 nr 11; 16 VII: or.pap.APGd 300 D/3 274 = AktaStPrus I 82 = JawItin s. 15, kop.APGd

¹⁷³³ Tylko *f. 2*. Ponieważ poprzednia kwitancja wpisana z datą 9 VI (MK 13A III 50), nasza najpewniej z 10 VI.

¹⁷³⁴ Błędnie 16 VII.

¹⁷³⁵ Ind. 1 (1453, 1468, 1483), rok biz. 6990 (1482). BerlLM s. 91 i przyp. 86, podobnie jak wydawcy RIB XXVII 67 i AktyLM (a za nimi wydawcy LMetr), uznali za bardziej wiarygodny rok biz., niż ind. Podobnie wydawcy UDR XI 511, umieścili wspomn. tylko w naszym dok. Michała Montowtowicza z tytułem marszałka gospodarskiego pod datą 18 VI 1482. Jedyne PapéePol s. 384, uznał, że rok biz. błędnie podano (mylnie rok 6990, zamiast 6991) i dlatego umieścił wpis pod datą 18 VI 1483.

¹⁷³⁶ JawItin s. 15, umieścił pod datą 27 V 1482 pobyt KJ w Wilnie, z powołaniem na rps BPANKw 4488, ale tam tylko dokumenty KJ: Troki 16 VI [1482] i Wilno 15 V 1482 (MK 13A II 96–97). Błędnie też przedłużył pobyt KJ w Wilnie do 4 VII, bo powołał się na MS I 1576, a tam dok. wydany w Trokach 27 VI 1482. JawItin s. 17, podał pod datą 23 XI 1483 Troki, dok. z AktyLM 30, ale tam dok. z 18 VI 1482 lub 1483.

¹⁷³⁷ 19 VII 1482 na dworze księcia mazowieckiego Janusza II wiadano, że król przebywa w Wilnie (KsJan 793).

¹⁷³⁸ Papée pomyłkowo 26 VI. JawItin: Wilno, 4 VII 1482 (według MS I 1576).

¹⁷³⁹ Błędnie 10 VII, zamiast 11 VII. W kop. *f. 5 ante festum s. Margarethe* (11 VII).

300 D/3 275 = PelHand s. 64–65 nr 12, MS I 1577 = PapéePol s. 383 = JawItin s. 15; 18 VII: kop.APGd 300 D/3 276 = AktaStPrus I 83 = JawItin s. 15; 30 VII: MK 13A II 100 = JawItin s. 15; 4 VIII: or.AGAD 4888 = MK 13A II 102 = ProchMat 201 = PtaszOpis s. 252 nr 312 = Inv s. 214 = PapéePol s. 383 = TN XXII 58 = KM 5/P 19 = JawItin s. 16; 5 VIII: or.pap.APGd 300 D/3 277 = PelHand s. 65–66 nr 13 = HU X 989 = AktaStPrus I 84 = JawItin s. 16; 7 VIII: HU X 990 = AktaStPrus I 85 = JawItin s. 16; 9 VIII: MK 13A II 103; 12 VIII: or.AGAD 923 = MK 13A II 104 = Inv s. 290 = IA 4423 = DzPozn I 2018 = PapéePol s. 383 = TN XXII 58 = BOZ 33 s. 47 = JawItin s. 16¹⁷⁴⁰, ML IVB 9 k. 130–130v, 142 = MK 13A II 105, MK 13A II 106, 108, MK 13A II 107 = ML IVB 9 k. 344v = BOZ 32 s. 434–435, 736, BOZ 32 s. 435, 737; 14 VIII: MK 13A II 109; 15 VIII: MLM 4 k. 130v (115v)¹⁷⁴¹ = LMetr IV s. 114 nr 72 = BerItin s. 182 = JawItin s. 16, <vsi panove> MLM 4 k. 131 (116)¹⁷⁴² = AktyZapRos 78 = LMetr IV s. 114–115 nr 74 = IA 4424 = PapéePol s. 383 = BerItin s. 182 = JawItin s. 16; 19 VIII: KP IV 92 = MS I 1578 = PapéePol s. 383 = JawItin s. 16; 20 VIII: MK 13A II 111, MLM 4 k. 131–131v (116–116v)¹⁷⁴³ = AktyLM 31 = LMetr IV s. 115 nr 75 = PapéePol s. 383 = BerItin s. 182 = JawItin s. 16, MLM 4 k. 131v (116v)¹⁷⁴⁴ = AktyLM 32 = LMetr IV s. 115 nr 76 = PapéePol s. 383 = BerItin s. 182 = JawItin s. 16; 21 VIII: TPaw s. 82 = PapéePol s. 383 = JawItin s. 16; 23 VIII: <pri tom byli panove rada nasza> MLM 4 k. 126v–127 (111v–112)¹⁷⁴⁵ = LMetr IV s. 110 nr 63 = BerItin s. 182 = JawItin s. 16; 1 IX: MK 13A II 112 = JawItin s. 16¹⁷⁴⁶; 2 IX: MLM 4 k. 130v–131 (115v–116)¹⁷⁴⁷ = ML 191A s. 373 = LMetr IV s. 114 nr 73 = BerItin s. 182 = JawItin s. 16¹⁷⁴⁸; 9 [10?] IX: kop.APGd 300 D/3 278 s. 2¹⁷⁴⁹ = MK 13A II 140¹⁷⁵⁰; 14 IX: or.pap.APGd 300 D/3 279; 16 IX: MK

¹⁷⁴⁰ Dok. AGAD 923 wymienił pod błędną datą 4 VIII.

¹⁷⁴¹ Ind. 15 (1452, 1467, 1482), rok biz. 6990 (1482).

¹⁷⁴² Ind. 1 (1453, 1468, 1483), rok biz. 6990 (1482). BerLM s. 171, przyp. 86, za nim wydawcy LMetr, przyjęli, że błędnie wpisano ind. i właściwy 1482, ponieważ dok. wpisany wśród dokumentów z 1482. Także AktyZapRos – 15 VIII 1482.

¹⁷⁴³ Ind. 15 (1452, 1467, 1482), rok biz. 6990 (1482).

¹⁷⁴⁴ Zob. przyp. poprzedni.

¹⁷⁴⁵ Ind. 15 (1452, 1467, 1482), rok biz. 6990 (1482).

¹⁷⁴⁶ Błędnie Wilno.

¹⁷⁴⁷ Ind. 1 (1452, 1467, 1482), rok biz. 6990 (1481). BerLM s. 171, przyp. 86, za nim wydawcy LMetr, także WolffKn s. 197, przyjęli, że błędnie wpisano rok biz., a właściwy 1482, zwłaszcza że dok. wpisany wśród dokumentów z 1482. ULit IV 19 – pod 1481; ULit IV 40 – 1482.

¹⁷⁴⁸ Błędnie Wilno.

¹⁷⁴⁹ Wpisany na odwrociu dok. KJ z 9 IX 1454 (APGd 300 D/3 278 s. 1).

¹⁷⁵⁰ F. 2 post Nativitatem Marie Virginis, 1482 (9 IX). W kop. 1: f. 3 (10 IX).

- 13A II 113; 24 IX: or.pap.APGd 300 D/3 280 = PelHand s. 66–67 nr 14)¹⁷⁵¹
- bmw. 4 VII – 18 VIII (4 VII: ProchMat 206; 9 VII: MK 13A II 99; 18 VIII: MK 13A II 110; bmw. i bez daty: MK 13A II 141¹⁷⁵²)
- Ejszyszki 25 IX (MK 14 s. 50¹⁷⁵³ = MS I 1579 = JawItin s. 16, MS I 1580 = JawItin s. 16, MS I 1581 = PapéePol s. 383 = JawItin s. 16)
- Nowogródek 29 IX – 18 XI (29 IX: MK 13A II 142 = JawItin s. 16; 30 IX: MS I 1582 = JawItin s. 16¹⁷⁵⁴; 5 X: or.pap.APTor 2393 = AktaStPrus I 89 = JawItin s. 16; 14 X: MS I 1583 = PapéePol s. 383 = JawItin s. 16; 26 X: BOZ 32 s. 435–436, 737 = bmw. MK 13A II 114 = JawItin s. 16, MK 13A II 115–116¹⁷⁵⁵; 3 XI: MK 13A II 117 = JawItin s. 16; 18 XI: MK 14 s. 47¹⁷⁵⁶ = MS I 1584; [po 1 IX]: bdd. PSRL VI s. 234–235¹⁷⁵⁷)
- bmw. 16 XI (MK 13A II 118)
- Troki 4 XII (MLM 1 s. 149¹⁷⁵⁸ = LMetr I 428)
- Grodno 9 XII – 30 I 1483 (9 XII: MK 13A II 119, 129–131, 133, ML IVB 9 k. 284 = bmw. MK 13A II 127, br. ML IVB 9 k. 240–240v = bmw. i bez daty MK 13A II 132, bmw. i bez daty MK 13A II 120–126¹⁷⁵⁹; ML IVB 9 k. 284 = JawItin s. 16; 18 XII: or.pap.APGd 300 D/3 284 = JawItin s. 16¹⁷⁶⁰)
- bmw. 9 XII (bmw. i bez daty: MK 13A II 128–133¹⁷⁶¹)

¹⁷⁵¹ JawItin s. 16, pisał o pobycie KJ w Wilnie 3–24 IX i 27 IX, ale błędnie powołał się na rps BPANKw 8844 s. 38 (MK 13A II 111–113), tam tylko dokumenty wydane w Trokach 20 VIII, 1 IX i 16 IX 1482.

¹⁷⁵² Wpis między dokumentami z 9 [10?] i 29 IX 1482 (MK 13A II 140, 142).

¹⁷⁵³ Datę i miejsce wydania podaję za MS. W MK widać obecnie tylko tytuł *Libertas Wartha*, niżej krótki tekst prawie niewidoczny (KJ zwolnił mieszkańców Warty od podwód na 10 lat).

¹⁷⁵⁴ Błędnie Troki. Powołał się też na MLM 4 k. 87v, ale tam nie ma wpisu z tego dnia.

¹⁷⁵⁵ W obu kwitancjach: *Anno, die et loco quibus supra*. Wpis poprzedni z 26 X 1482, bmw. (MK 13A II 114). Miejsce wydania w BOZ.

¹⁷⁵⁶ W MS podano jako miejsce wydania Nowy Korczyn W MK tekst słabo czytelny, najpewniej jednak wpisano Nowogródek.

¹⁷⁵⁷ W latopisie wpisano, że KJ wysłał z Nowogródka w roku biz. 6991 (1482, z pewnością było to jesienią tego roku) dary dla Heleny córki hospodara mołdawskiego Stefana, która zdążyła do Moskwy, do narzeczonego Iwana, syna wielkiego księcia moskiewskiego Iwana III. Dotarła do Moskwy przed Bożym Narodzeniem 1482, jak podał cytowany tu latopis. KJ już w marcu 1482 wystawił list żelazny dla orszaku Heleny (MK 13A II 76).

¹⁷⁵⁸ Ind. I (1452, 1467, 1482). W grudniu w tych latach KJ był na Litwie. Wydawcy umieścili dok. pod 1482. KJ potwierdził dokumenty Marcina Gasztołdowicza, więc wydawcy zapewne przyjęli, że chodzi o dokumenty wystawione przez niego, gdy pełnił urząd wojewody trockiego (1480–1483: ULit II 1414). Podany w MLM rok biz. 8002 jest błędny (właściwy 6991).

¹⁷⁵⁹ Wpis poprzedni z 9 XII 1482, Grodno (MK 13A II 119).

¹⁷⁶⁰ Błędnie 19 X.

¹⁷⁶¹ *Eodem die*, a więc pewnie jak wpis poprzedni z 9 XII, bmw. (MK 13A II 127).

1483

Grodno [cd.] do 30 I (2 I: MK 13A II 135; 7 I: MK 13A II 134 = JawItin s. 16; 8 I: MS I 1588 = PapéePol s. 384 = JawItin s. 16; 11 I: or.pap. APGd 300 D/3 285 = JawItin s. 16; 24 I: MLM 1 s. 141¹⁷⁶² = LMetr I 396; 27 I: MK 13A II 136 = JawItin s. 16, bmw. i bez daty MK 13A II 137–138¹⁷⁶³; 28 I: or.pap.APGd 300 D/3 286 = PelHand s. 68 nr 16 = HU X s. 638, uw. 2 = JawItin s. 16, or.pap.APGd 300 D/3 287 = JawItin s. 16, MS I 1589, BOZ 32 s. 436, 737; 30 I: MK 13A II 139)

bmw. 2 I – 1 II (2 I: MK 13A III 66; 5 I: MK 13A III 65; 8 I: MK 13A III 68–70; 27 I: MK 13A III 71, 387–388; 29 I: MK 13A III 72–74; 1 II: MK 13A III 83–84)

Wilno 1 II (MK 13A III 118–123)

Grodno 2–28 II, przed 2 III (2 II: MS I 1590 = PapéePol s. 384 = JawItin s. 16; 6 II: kopieAPPń Akta m. Poznań D 264, 276 = DokPozn CD, PmP 73 = MS I 1591 = PapéePol s. 384 = JawItin s. 16; 8 II: kop.APGd 300 D/3 288; 16 II: MS I 1592 = PapéePol s. 384 = JawItin s. 16; 25 II: MS I 1593 = ML IVB 9 k. 345 = BOZ 32 s. 436–437, 737–738 = PapéePol s. 384 = JawItin s. 16¹⁷⁶⁴; 26 II: or.pap.APGd 300 D/3 289a = JawItin s. 16¹⁷⁶⁵, or.pap.APGd 300 D/3 289b = JawItin s. 16¹⁷⁶⁶; 28 II: MK 13A II 143, MS I 1594 = JawItin s. 16, MS I 1596, BOZ 32 s. 983; 28 II Grodno lub 5 III Birsztany: MK 14 s. 55¹⁷⁶⁷ = MK 36 s. 41 = MS I 1595 = MS IVS 1089 = JawItin s. 16¹⁷⁶⁸; przed 2 III: MK 14 s. 56¹⁷⁶⁹ = MS I 1597 = PapéePol s. 384)

bmw. 6–26 II (6 II: MK 13A III 75–82; 7 II: MK 13A III 85–86; 10–12 II: MK 13A III 87–93, 389–390; 14 II: MK 13A III 94, 391; 17–24 II: MK 13A III 95–113; 26 II: MK 13A III 116–117)

Wilno 2 III (MS I 1598 = JawItin s. 16)

Birsztany 5 III?, 6 III (5 III Birsztany? zob. 28 II Grodno lub 5 III Birsztany 1483; 6 III: or.pap.APGd 300 D/3 290 = AktaStPrus I 98 = JawItin s. 16; bdd.: MK 13A III 114)

¹⁷⁶² Ind. 1 (1453, 1468, 1483). Dok. z 1483: wspomn. Marcin Gasztołdowicz wojewoda trocki (1480–1483: ULit II 1414). Błędnie podany 6891 rok biz., powinien być 6991 (1483).

¹⁷⁶³ *Anno et loco suprascriptis, anno, die, loco quibus supra*. Wpis poprzedni z 27 I 1483 Grodno (MK 13A II 136).

¹⁷⁶⁴ Przytacza BOZ 32 s. 436–437, nieściśle pod datą 28 II.

¹⁷⁶⁵ Błędnie 28 I.

¹⁷⁶⁶ Błędnie 28 I.

¹⁷⁶⁷ *F. 6 ante dominicam Oculi* (28 II), Grodno. W MK 36 wpisano *f. 4 ante dominicam Letare*, 1483 (5 III), Birsztany.

¹⁷⁶⁸ Pod datą 5 III 1483, Birsztany.

¹⁷⁶⁹ *Ante Oculi* (przed 2 III), Grodno. Nie wiem, dlaczego w MS pod datą 28 II. PapéePol s. 384, z powołaniem na tę zapiskę (MK 14 s. 56), także 28 II.

Grodno 14 III (14 III: MK 13A II 144 = JawItin s. 16, bmw. i bez daty MK 13A II 145–146¹⁷⁷⁰)

Troki 17–19 III (17 III: MK 13A III 124–125; 18 III: MS I 1599 = PapéePol s. 384 = JawItin s. 16; 19 III: MK 13A III 392, or.pap.APGd 300 D/3 291 = AktaStPrus I 101 = JawItin s. 16; bez daty: MK 13A III 115¹⁷⁷¹)

Wilno 24 III – 5 V (24 III: MS I 1600 = PapéePol s. 384 = JawItin s. 16, MS I 1601 = PapéePol s. 384 = JawItin s. 16; 1 IV: MK 13A III 128–131, MS I 1602 = PapéePol s. 384 = JawItin s. 16; 3 IV: MK 13A III 393, or.pap.APGd 300 D/3 293; 4 IV: CieszkMat 25 = CE I/2 s. 360 = PapéePol s. 384 = JawItin s. 16; [7 lub 14] IV: MK 13A III 133; 10 IV: or.pap.APGd 300 D/3 294, <panowe naszi¹⁷⁷²> AktyZapRos 80¹⁷⁷³ = IA 4438 = PapéePol s. 384 = JawItin s. 16¹⁷⁷⁴; 11 IV: MK 13A II 150; 17 IV: MK 13A III 134–137, KGZ Nakło G 2 s. 454–455 = SzybDan s. 168–169, <s pany radoju> MLM 4 k. 125v–126v (110v–111v)¹⁷⁷⁵ = LMetr IV s. 109–110 nr 62 = AktyZapRos 81 = PapéePol s. 384 = BerlItin s. 182 = JawItin s. 16; 18 IV: MK 13A III 405–407; 21 IV: BOZ 32 s. 438, 738; 25 IV: MK 13A III 149–150; 5 V: KGZ Kościan G 2 k. 116v)

bmw. 25 III – 21 IV (25 III: bmw. i br. MK 13A II 147, bmw. i bez daty MK 13A II 148–149, bmw. MK 13A III 126–127; 11 IV: MK 13A III 132, 395–404; 21 IV: MK 13A III 138–148)

Skidel 11 V [1483?] zob. Skidel 11 V [1453 lub 1483]

Wilno¹⁷⁷⁶ 12 V – 15 VI, 18 VI? (12 V: MLM 4 k. 127–127v (112–112v)¹⁷⁷⁷ = LMetr IV s. 110–111 nr 64 = PapéePol s. 384 = BerlItin s. 182 = JawItin s. 16; 14 V – 18 VI: MK 13A III 152–171¹⁷⁷⁸; 27 V: MS I 1603 = PapéePol s. 384 = JawItin s. 16, MK 98 k. 249v–250v = MS I 1604 = JawItin s. 16, MK 98 k. 250v–251 = MS I 1605 = JawItin s. 16; 28 V: MK 98 k. 251 = MS I 1608 = JawItin s. 16, MK 14 s. 64¹⁷⁷⁹ = MS

¹⁷⁷⁰ Wpis poprzedni z 14 III 1483, Grodno (MK 13A II 144).

¹⁷⁷¹ Wśród wpisów z początku 1483.

¹⁷⁷² Nie pada słowo rada, ale w tekście wymienieni zostali liczni dostojnicy litewscy.

¹⁷⁷³ Ind. I (1453, 1468, 1483) i rok biz. 6991 (1483) wskazują, że dok. pochodzi z 1483.

¹⁷⁷⁴ Przywołał AktyZapRos 80, pod datą 17 IV.

¹⁷⁷⁵ Ind. I (1453, 1468, 1483), rok biz. 6991 (1483).

¹⁷⁷⁶ 12 V kapituła włocławska wysłała do KJ na Litwę jednego z kanoników (ACap I 1265), a 14 V 1483 do Wilna wysłano pokojowca księcia mazowieckiego Janusza II z listami (KsJan 890).

¹⁷⁷⁷ Ind. I (1453, 1468, 1483), rok biz. 6991 (1483).

¹⁷⁷⁸ Kwitancje wpisane do księgi podkanclerskiej zmarłego Andrzeja Oporowskiego przez królewicza Kazimierza. Skoro dysponował pieczęcią podkanclerzego, to jego obecność przy KJ jest prawdopodobna.

¹⁷⁷⁹ Wilno, *eodem die*. W MS pod datą wpisu pierwszego na tejsze s. 64 (MS I 1608).

I 1609 = PapéePol s. 384¹⁷⁸⁰ = JawItin s. 16, MS I 1606¹⁷⁸¹ = JawItin s. 16, bmw. i bez daty MK 14 s. 64¹⁷⁸² = MS I 1607 = JawItin s. 16; 15 VI: or.pap.APGd 300 D/3 295 = PelHand s. 69 nr 17; 18 VI [1483?] zob. Wilno 18 VI [1482 lub 1483])

bmw. 22 VI i 1 VII (MK 13A III 172–175, 176–189¹⁷⁸³)

Troki 18 VII – 4 XI (18 VII: MK 13A III 190–198¹⁷⁸⁴; 22 VII: MLM 3 k. 74¹⁷⁸⁵ = AktyZapRos 83 = LMetr III s. 69 nr 5 = DanSkarb II 1893¹⁷⁸⁶ = IA 4442 = PapéePol s. 384 = BerItin s. 182 = JawItin s. 16¹⁷⁸⁷; 23 VII: MLM 1 s. 114¹⁷⁸⁸ = LMetr I 314; 24 VII: <reces¹⁷⁸⁹> DanSkarb II 2016 = IA 4443 = PapéePol s. 384 = AStP V 128 = JawItin s. 16¹⁷⁹⁰; 7 VIII: kop.APGd 300 D/3 296 = kop.APTor 2435 = AktaStPrus I 119 = JawItin s. 16, 17¹⁷⁹¹; 14 VIII: MK 13A II 151 = JawItin s. 16, bmw. i bez daty MK 13A II 152¹⁷⁹²; 27 VIII: MK 13A II 153 = JawItin s. 17; 3 IX: or.pap.APGd 300 D/3 297 = JawItin s. 17; 4 IX: or.pap.APGd 300 D/3 298 = PelHand s. 69–70 nr 18 = JawItin s. 17; 5 IX: MS I 1610 = BOZ 32 s. 439, 738–739; 2 X: [trzy dokumenty] MLM 4 k. 132v (117v)¹⁷⁹³ =

¹⁷⁸⁰ PapéePol z powołaniem na MK 14 s. 61, zamiast s. 64, na której są wszystkie wpisy z tego dnia.

¹⁷⁸¹ Informacja o dokumentach wystawionych tego dnia w Wilnie przez królewicza Kazimierza, najpewniej przebywającego u boku KJ.

¹⁷⁸² W MS: 28 V 1483, Wilno, czyli pod datą wpisu poprzedniego na tejsze s. 64 (MS I 1608).

¹⁷⁸³ Kwitancje wpisane do księgi podkanclerskiej zmarłego Andrzeja Oporowskiego przez królewicza Kazimierza.

¹⁷⁸⁴ Kwitancje z 18 VII 1483 w Trokach wpisał do księgi podkanclerskiej zmarłego Andrzeja Oporowskiego królewicz Kazimierz.

¹⁷⁸⁵ List KJ z 1483. Wskazuje na to rok biz. 6991 (1483) oraz treść, a więc wezwanie kniaziów oraz bojarów ze Słucka do wierności i posłuszeństwa księżnej Annie, wdowie po księciu słuckim Michale (Olelkowiczu, którego oskarżono o zdradę i ścięto w Wilnie w 1481. KJ zastawił Annie i jej synowi Semenowi księstwo słuckie: WolffKn s. 330; PSB XXIII s. 745).

¹⁷⁸⁶ Błędnie pod 1449.

¹⁷⁸⁷ Błędnie 22 VI, z powołaniem na IA 4442. AktyZapRos 83, przywołuje też pomyłkowo pod datą 7 VII.

¹⁷⁸⁸ Ind. 1 (1453, 1468, 1483). Dok. z 1483: wspomn. Olechno Sudymontowicz kanclerz (od 1477: KorL s. 99; Hrusza s. 140; PSB XLV s. 351; w UDR XI 211, od 1478) i wojewoda wileński (1477 – zm. 1490/1491: ULit I 1101).

¹⁷⁸⁹ Reces z rozmów i zawartych układów KJ oraz wielkiego mistrza, który do Trok przybył 24 VII.

¹⁷⁹⁰ Błędnie 24 VI, z powołaniem na IA 4443. DanSkarb II 2016, pod datą 27 VII.

¹⁷⁹¹ Błędnie przywołuje dok. z APGd 300 D/3 296, pod datą 3–5 IX.

¹⁷⁹² Wpis poprzedni z 14 VIII 1483, Troki (MK 13A II 151).

¹⁷⁹³ Trzy dokumenty z 2 X ind. 2 (1453, 1468, 1483). Pochodzą z 1483: wpisane do księgi z 1481–1490, między dokumentami z 1483–1484 (BerLM s. 91), w trzecim

- LMetr IV s. 116 nr 79–81 = PapéePol s. 384 = BerItin s. 182 = JawItin s. 17; 23 X: MLM 4 k. 135 (120)¹⁷⁹⁴ = AktyLM 34 = LMetr IV s. 119 nr 87 = PapéePol s. 384 = BerItin s. 182; 4 XI: or.pap.APGd 300 D/3 299 = JawItin s. 17¹⁷⁹⁵)
- bmw. 10 VIII – 14 X (10 VIII: MK 13A III 199–211; 14 VIII: MK 13A III 212–328¹⁷⁹⁶; 14 X: MK 14 s. 66 = MS I 1611¹⁷⁹⁷ = JawItin s. 17)
- Grodno 6 XI (or.APPń Akta m. Poznań D 200 = DokPozn CD)
- Troki 9 XI – 4 XII (9 XI: MLM 4 k. 133–133v (118–118v)¹⁷⁹⁸ = ML 191A s. 371 = AktyLM 35 = LMetr IV s. 117 nr 83 = PapéePol s. 384 = BerItin s. 182 = JawItin s. 17; 10 XI: or.pap.APGd 300 D/3 300, or.pap.APGd 300 D/3 301; 23 XI: MS I 1612 = PapéePol s. 384 = JawItin s. 17; 28 XI: MS I 1613¹⁷⁹⁹ = JawItin s. 17, MS I 1614 = PapéePol s. 384 = JawItin s. 17; 1 XII: MS I 1615 = PapéePol s. 384 = JawItin s. 17; 4 XII: or.pap.APGd 300 D/3 303 = AktaStPrus I 129 = JawItin s. 17)
- Grodno 8 XII – 5 I 1484 (8 XII: or.pap.APGd 300 D/3 304; 10 XII: Woelky II 702 = IA 4449 = PapéePol s. 385 = JawItin s. 17¹⁸⁰⁰; 13 XII: MK 13A III 329–362¹⁸⁰¹; 17 XII: or.pap.APGd 300 D/3 305 = HU X 1143 = AktaStPrus I 131 = JawItin s. 17; 26 XII: MK 13A III 56–64¹⁸⁰²)

1484

- Grodno [cd.] 5 I (or.pap.APGd 300 D/3 307 = AktaStPrus I 134 = JawItin s. 17)

dok. (LMetr IV 81) wspomn. Olechno Sudymontowicz kanclerz (od 1477: KorL s. 99; Hrusza s. 140; PSB XLV s. 351; w UDR XI 211, od 1478) i wojewoda wileński (1477 – zm. 1490/1491: ULit I 1101).

¹⁷⁹⁴ Ind. 2 (1453, 1468, 1483). Dok. z 1483: wspomn. Pietraszko Paszkowicz marszałek gospodarski (1483–1486: UDR XI 517).

¹⁷⁹⁵ Błędnie 5 IX.

¹⁷⁹⁶ Kwitancje wpisane do księgi najpewniej przez jednego z królewskich sekretarzy.

Obecność KJ prawdopodobna.

¹⁷⁹⁷ W MK wpisano tylko datę, bez miejsca (w MS podano Troki). JawItin: 14 X 1483, Troki.

¹⁷⁹⁸ Ind. 2 (1453, 1468, 1483). List z 1483: wspomn. Olechno Sudymontowicz kanclerz (od 1477: KorL s. 99; Hrusza s. 140; PSB XLV s. 351; w UDR XI 211, od 1478) i wojewoda wileński (1477 – zm. 1490/1491: ULit I 1101).

¹⁷⁹⁹ Dok. Jaranda z Brudzewa, pewnie wystawiony przy królu.

¹⁸⁰⁰ Błędnie 8 XII, z powołaniem na IA 4449.

¹⁸⁰¹ Kwitancje wpisane w Grodnie do księgi MK najpewniej przez jednego z królewskich sekretarzy. Obecność KJ prawdopodobna.

¹⁸⁰² Tę grupę kwitancji wpisał do księgi MK najpewniej jeden z królewskich sekretarzy. Obecność KJ prawdopodobna.

Lublin¹⁸⁰³ 13 I – 20 II (13 I – 20 II: <*in conv. gen.*, sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Lublin Z 12 k. 102–116 = StanSądLn s. 160; 16, 17, 19, 20, 22, 23, 26–28 i 31 I oraz 3 II¹⁸⁰⁴, 4 i 6 II: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Lublin Z 12 k. 102–117 = StanSądLn s. 160–162 + fot. StanSądLn po s. 157; 23 I: <*in conv.*> AGZ XV 1720 = AGZ X 151 = PapéePol s. 385; 27 I: <*conv. gen.*> WincDom s. 345¹⁸⁰⁵ = PapéePol s. 385; 28 I: <*in conv.*> or.pap.AAPń D 8 = bmw. i bdd. DzPozn II s. 265 nr 2116; 12 II: <*in conv.*> or.pap.APTor 2462 = AktaStPrus I 136 = KatAPTor II 120; 13 II: WincDom s. 349–349¹⁸⁰⁶ = PapéePol s. 385; 15 II: <*in conv.*> AGZ VII 73 = PapéePol s. 385, <*in conv.*> or.AYL = AGZ VII 74 = KatLw 262; 16 II: <*in conv. gen.*> kop.BKórń 183 = <http://www.bkpoznan.pl>¹⁸⁰⁷; 17 II: <*in conv.*> AGZ VII 75, <*in conv.*> kop.ANarKw ASłSang 113 = bmw. i bez daty wzm.ANarKw ASłSang 156 = KutrzSąd s. 233–234, <*in conv.*> or.AYL = AGZ VII 76 = KatLw 263, <*in conv.*> MS III 2101 = MS IIIS 210; 17–20 II: <*in conv.*> TPaw s. 1–12 = PapéePol s. 385; 18 II: <*in conv. gen.*> or.AGAD 5865 = ChmielDok 23 = MS IV 21120 = MS IVS 1094, <*in conv.*> AGZ VII 77 = BalCorpus s. 341 nr 240, <*in conv.*> BPANKw rps 386 s. 179–180 = BujBiecz 74, <*in conv.*> or.AGAD 5215 = bmw. i bdd. Inv s. 215 = TN XXII 68 = KM 5/P 54, 193 = BOZ 31 s. 329, 546, <*in conv.*> MS III 2101 = MS IIIS 211, MS IV 11431 = MS IVS 1093, MS I 1624, MS I 1626, <*in conv.*> MS I 1625, <*in conv. gen.*> MS I 1627, <*in conv.*> MS I 1628, <*in conv.*> MS I 1629–1630; 19 II: <*in conv.*> ML IVB 9 k. 130v–131, 139v, or.pap.APGd Miasto Elbląg 368/I 90 = VolckKat 154¹⁸⁰⁸, or.BCz 612 = KGZ Biecz G 186 s. 886–887 = KP III 227¹⁸⁰⁹ = MorSąd

¹⁸⁰³ Pierwsza znana informacja o obradach zjazdu walnego w Lublinie pochodzi z 13 I: tego dnia zawieszono działalność sądu ziemskiego przemyskiego z powodu zwołania zjazdu do Lublina (AGZ XVII s. 206; na zapiskę tę zwrócił uwagę ZygIDz s. 54, przyp. 7 oraz ZygIPol s. 72 i przyp. 7). JawItin s. 17, niesłusznie umieścił pobyt w Sandomierzu 12 I 1484 (według MS I 1620), chodzi o 10 I 1485.

¹⁸⁰⁴ WęcItin s 158, uznał pobyt KJ w Lublinie 3 II za niepewny. Jednak tego dnia król był obecny i przewodniczył posiedzeniu sądu sejmowego (KGZ Lublin Z 12 k. 114v [wpis o skazaniu przez KJ na karę pieniężną Jana Łatczyńskiego] = StanSądLn s. 161 i przyp. 26).

¹⁸⁰⁵ Wincenty *de Dominico* poseł genueński pisał do władz Genui z Wilna 5 IV 1484, że 27 I (*IV kalendas februarii*) oddał list królowi w Lublinie na zjeździe walnym. PapéePol s. 385, błędnie 29 I.

¹⁸⁰⁶ Odpis listu KJ do władz Genui, zachowany w liście Wincentego *de Dominico* posła genueńskiego, bawiącego w tym czasie przy królu. Zob. przyp. poprzedni.

¹⁸⁰⁷ Błędnie 30 XII 1484 (jest to data wystawienia instrumentu notarialnego). O dok. zob. ZygPol s. 73.

¹⁸⁰⁸ Z błędnie rozwiązaną datą 18 II.

¹⁸⁰⁹ Z błędnie rozwiązaną datą 13 I, którą cytowali Papée i BujBiecz. W or. i kop. f. 5 *ante festum Cathedre Petri Ap.*, 1484 (19 II).

s. 282–283¹⁸¹⁰ = BujBiecz 73 = KatBCz I 673 = KM 5/P 23, 172 = PapéePol s. 385, <*in conv. gen.*> or.Bit A 90 = ArchSang II 186 = KatNiew 95, MS I 1631, <*in conv.*> or.AGAD 906 = MS I 1632 = TN XXII 67, <*in conv.*> MS I 1633–1634, <*in conv.*> MS IV 22712 = MS IVS 1095; 20 II: <*in conv.*> ML IVB 9 k. 131–131v, 139v¹⁸¹¹, 344v–345 = BOZ 32 s. 440, 739, bmw. <*in conv. gen.*> BOZ 32 s. 440–441, 739–740¹⁸¹², <*in conv.*> oryginałyAGAD 694¹⁸¹³, 909 = BRacz rps 198 k. 102 = Inv s. 311 = TN XXII 83, 86 = KM 5/P 55, 188, <*in conv.*> or.AUJag 233¹⁸¹⁴ = kop.ANarKw ZbDP 242 = KGZ Kraków G 212 s. 1805–1806 = KmK 475 = CUJ III 272 = KaczmUJ 233 = KatKętrz 342a = KM 5/P 22, BOZ 31 s. 329–330, 546, <*in conv.*> or.AGAD 729 = TN XXII 69 = BOZ 33 s. 220–221, MS I 1636, <*in conv. gen.*> MS I 1637, kop.APGd 300 D/3 309 = AktaStPrus I 137, Inv s. 96¹⁸¹⁵ = TN XXII 78, <*in conv.*> or.AGAD 7368 = bdd. Inv s. 261 = BOZ 32 s. 441, 822, <*in conv.*> oryginałyBCz 613–614 = MS I 1638 = KatBCz I 674–675 = KM 5/P 51, 52, 127, <*in conv.*> or.pap.APGd 300 D/3 310, <*in conv.*> MS IV 5617 = MS IV 12914 = MS IVS 1096 = bmw. i bez daty MK 98 k. 70, BOZ 33 s. 250–251; przed 3 III: <wyjazd na Litwę> APGd 300 D/51 167¹⁸¹⁶ = AktaStPrus I 138; bez daty: MK 14 s. 74¹⁸¹⁷ = MS I 1639 = ListyM 2)

bmw. 20 II (MK 14 s. 74–75 = MS I 1635)

Parzew 21 II (21 II: KM 5/P 100 = bmw. PułOp s. 167 nr 206; bdd.: TPaw s. 5¹⁸¹⁸)

¹⁸¹⁰ Błędnie 4 I 1484.

¹⁸¹¹ Tu nie wpisano *in conv.*

¹⁸¹² Nie wpisano wprawdzie miejsca wyd., ale *in conv. gen.* wskazuje jednoznacznie na Lublin.

¹⁸¹³ Dok. zapisu sumy dla Dobiesława z Kurozwęk kasztelana sieradzkiego (znany z tytułem 13 I 1484 – 20 II 1484: UDR II/1 B 92a) na Krzepicach i Kłobucku, opatrzony datą *f. 6 ante festum s. Petri ad Cathedram*, 1485 (18 II 1485). Dok. pierwszy (or.AGAD 694) – skasowany przez przecięcie, drugi dok. (or.AGAD 909) – tej samej treści i z tą samą datą; między nimi drobne różnice w treści. W lutym 1485 roku KJ był w Kole, dlatego przyjmuję, że chodzi o 1484.

¹⁸¹⁴ W or. oraz w kopiach pod błędną datą roczną 1485, powtarzaną w obu wydaniach (KmK i CUJ) oraz regestach. ZygłPol s. 81–82, uznał, że albo nastąpiła pomyłka pisarza, albo wpisano rok spisania dok., a nie czynności prawnej.

¹⁸¹⁵ *Ante festum s. Petri ad Cathedram.*

¹⁸¹⁶ List z 3 III 1484 wojewody malborskiego Mikołaja Bażyńskiego do Gdańska, pisał m.in. o wyjeździe KJ z Lublina na Litwę. Wzm. o planowanym wyjeździe KJ na Litwę zawarta też w dok. KJ z 20 II 1484 (oryginałyAGAD 909, 694).

¹⁸¹⁷ *Datum* Lublin. Wpis następny w MK s. 74–75 z datą 20 II 1484, bmw. (MS I 1635).

¹⁸¹⁸ W TPaw po wpisach z 20 II (s. 5) i przed wpisami z 18 II 1484 (s. 8), umieszczono rekognicję wydaną w Parzewie (bez daty) Marciszowi z Chocimowa.

- Polubicze 21 II (MK 13 k. 181 = Nowicki s. 168–169 = MS I 1667¹⁸¹⁹ + podobizna Nowicki s. 174 tabl. 5)
- Łomazy 21 II (Nowicki s. 168¹⁸²⁰ = MS I 1640 = PapéePol s. 385 = JawItin s. 17¹⁸²¹ + podobizna Nowicki s. 173 tabl. 5)
- Grodno ok. 1 III – 9 III (ok. 1 III: <przyjazd KJ na wieść o chorobie królewicza Kazimierza> PapéeKaz s. 38 – PSB XII s. 287; 4 III: <umiera królewicz Kazimierz> WdGen s. 64–65 [omówienie źródeł] – PSB XII s. 286–288 – PapéePol s. 385 = JawItin s. 17; 9 III: MS I 1642–1643 = PapéePol s. 385 = JawItin s. 17, MS I 1644 = BOZ 31 s. 713–714, 759 = PapéePol s. 385 = JawItin s. 17; bez daty: MK 14 s. 79¹⁸²² = MS I 1641)
- bmw. 10–11 III (10 III: MK 14 s. 78 = MS I 1645; 11 III: bmw. i br. MK 14 s. 78 = MS I 1646)
- Wilno¹⁸²³ 22 III – 25 VII (22 III: MS I 1647 = PapéePol s. 385 = JawItin s. 17; 29 III: or.pap.APGd 300 D/3 311 = AktaStPrus I 142 = JawItin s. 17; 2 IV: MS I 1650 = JawItin s. 17, MK 14 s. 79¹⁸²⁴ = MS I 1649 = JawItin s. 17; 5 IV: WincDom s. 345–349¹⁸²⁵ = PapéePol s. 385¹⁸²⁶ = JawItin s. 17; 9 IV: or.AAGn Gniezno 510 = kop.AAGn Gniezno 822a = MS I 1651 = DzPozn II s. 170 nr 1260 = PapéePol s. 385 = JawItin s. 17¹⁸²⁷; 1 V: or.pap.APGd 300 D/3 312 = PelHand s. 70 nr 19¹⁸²⁸; 3 V: MS I 1653 = PapéePol s. 385 = JawItin s. 17; 4 V: MS I 1654 = MS II 1332 = MS IIS 96 = PapéePol s. 385 = JawItin s. 17; 5 V: BOZ 32

¹⁸¹⁹ Błędnie 26 VI. W MK *sabbato ante Petri*. Wydawca przyjął, że chodzi o święto Piotra i Pawła, zamiast *Petri ad Cathedram*. W MK 13 k. 180 (MS I 1640), wpisano inny dok. królewski też z 21 II: *sabbato ante Petri ad Cathedram*, Łomazy. Na pomyłkę T. Wierzbowskiego zwrócił uwagę KętrzUw s. 90. JawItin s. 17, identyfikuje jako Polubicze i błędnie 26 VI 1484.

¹⁸²⁰ Błędnie pisał o Łomży.

¹⁸²¹ Zob. przyp. poprzedni.

¹⁸²² Wpis poprzedni na s. 78–79 bez elementów chronologicznych (MS I 1709), ale wyżej na k. 78 wpisy kolejno z 11 i 10 III – oba bmw. (MS I 1646, 1645). Poniżej naszego wpisu jest wpis z 22 III (MS I 1647). Dlatego można sądzić, że nasz dok. również pochodzi z tego czasu, tj. z marca 1484.

¹⁸²³ Nie jest znana data pogrzebu królewicza Kazimierza (zm. w Grodnie 4 III). Pochowany w katedrze wileńskiej i niewątpliwie KJ uczestniczył w uroczystościach. O pogrzebie królewicza tylko ogólnie wspominały znane źródła (WdGen s. 66).

¹⁸²⁴ *Eodem die*. Wpis poprzedni z 2 IV 1484, Wilno (MS I 1650).

¹⁸²⁵ Wincenty *de Dominico* poseł genueński pisał tego dnia, najpewniej przy królu, list do władz Genui.

¹⁸²⁶ Papée powołał się też na MK 14 s. 86, ale na tej stronie nie ma w MK wpisu z 5 IV, lecz z 5 VI (MK 14 s. 86–87 = MS I 1662).

¹⁸²⁷ Niesłusznie uwzględnił pod datą 25 IV 1484, Wilno, dok. z MS I 1652, bo jest to dok. Kazimierza księcia oświęcimskiego, wydany tego dnia w Spytkowicach.

¹⁸²⁸ Błędnie 24 IV. W or. *sabbato infra Conductum Pasche* (1 V).

s. 438, 739 = bmw. MK 14 s. 82 = MS I 1655 = JawItin s. 17, bmw. i bez daty MK 12 s. 82 = MS I 1656¹⁸²⁹; 10 V: MK 14 s. 102–103 = MS I 1657¹⁸³⁰ = JawItin s. 17, BOZ 32 s. 439–440, 739; 14 V: MS I 1658 = PapéePol s. 385 = JawItin s. 17; 22 V: MS I 1659 = PapéePol s. 386 = JawItin s. 17¹⁸³¹, MLM 4 k. 135–135v (120–120v)¹⁸³² = AktyJZRossii II 78¹⁸³³ = LMetr IV s. 119–120 nr 88 = PapéePol s. 386 = BerItin s. 182; 24 V: MLM 4 k. 136 (121)¹⁸³⁴ = Bersz I 7 = LMetr IV s. 120 nr 90 = BerItin s. 182; 3 VI: or.pap.APGd 300 D/3 313 = AktaStPrus I 149 = JawItin s. 17; 5 VI: MS I 1662 = JawItin s. 17; 9 VI: kop.APGd 300 D/3 314 = SzybSt s. 225 nr 1; 14 VI: MS I 1664 = JawItin s. 17; 18 VI: or.pap.APGd 300 D/3 315 = PelHand s. 71 nr 20; 20 VI: MS I 1665 = PapéePol s. 386 = JawItin s. 17¹⁸³⁵; 8 VII: MS I 1668 = PapéePol s. 386 = JawItin s. 17; 11 VII: MS I 1669 = JawItin s. 17; 13 VII: MS I 1670 = PapéePol s. 386 = JawItin s. 17; 17 VII: Wil 341 = JawItin s. 17; 22 VII: MLM 4 k. 136–136v (121–121v)¹⁸³⁶ = AktyLM 36 = LMetr IV s. 121 nr 91 = PapéePol s. 386 = BerItin s. 182 = JawItin s. 17¹⁸³⁷; 25 VII: MLM 4 k. 135v–136 (120v–121)¹⁸³⁸ = AktyLM 37 = LMetr IV s. 120 nr 89 = PapéePol s. 386 = BerItin s. 182 = JawItin s. 17; bez daty: MK 14 s. 79¹⁸³⁹ = JabłWoł s. 31–32 nr 9 = MS I 1648, bdd. MK 14 s. 104¹⁸⁴⁰ = MS I 1660–1661)

¹⁸²⁹ Pewnie słusznie w MS zamieszczono reg. tego wpisu pod datą wpisu poprzedniego na tejsze s. 82, tj. 5 V (MS I 1655).

¹⁸³⁰ Pod dobrze rozwiązaną datą 10 V 1484, choć pomyłkowo podano *f. 6*, zamiast (jak w MK) *f. 2 post Stanisłai in maio*.

¹⁸³¹ Błędnie 23 V.

¹⁸³² Ind. 2 (1454, 1469, 1484). Dok. z 1484: wspomn. Sołtan Aleksandrowicz marszałek gospodarski (1482–1493: UDR XI 514) oraz Olizar (Kierdejowicz) Szyłowicz starosta łucki (1480? – 1486) i marszałek ziemi wołyńskiej (1463 – zm. 1486: UDR III/5 362, 655).

¹⁸³³ Pod datą 22 V 1480.

¹⁸³⁴ Ind. 2 (1454, 1469, 1484). Dok. z 1484: wpisany wśród dokumentów z tego roku do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91).

¹⁸³⁵ JawItin s. 17, błędnie wpisał do itinerarium Połubice (zamiast Polubice), 26 VI 1484 (według MS I 1667), bo chodzi o 21 II 1484.

¹⁸³⁶ Ind. 2 (1454, 1469, 1484). Dok. z 1484: wpisany wśród dokumentów z 1484–1486 do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91).

¹⁸³⁷ Błędnie AktyLM 36 przywołuje pod datą 27 VII.

¹⁸³⁸ Ind. 2 (1454, 1469, 1484). Dok. z 1484: wpisany wśród dokumentów z tego roku do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91).

¹⁸³⁹ List KJ zamieszczony po kwitancji na tejsze s. 79 z 22 III (MS I 1647), przed wpisanymi z 2 IV tego roku (MS I 1650, 1649). JabłWoł – 1491, Wilno.

¹⁸⁴⁰ W obu wpisach tylko Wilno, *anno quo supra*. W MS: maj 1484. Wyżej, na s. 103, wprowadzie wpis bez daty i bmw. (MS I 1729), ale przed nim wpis z 14 V 1484, Wilno (MS I 1658).

bmw. 7–25 VI (7 VI: MK 14 s. 87 = MS I 1663 = JawItin s. 17¹⁸⁴¹; 25 VI: MK 14 s. 82 = MS I 1666)

Troki 29 VII [5 VIII?], 31 VII – 10 X (29 VII [5 VIII?]: MK 14 s. 107¹⁸⁴² = MS I 1671 = KM 5/P 10 = JawItin s. 17¹⁸⁴³; 31 VII: MS I 1672 = PapéePol s. 386 = JawItin s. 17; 3 VIII: or.pap.APGd 300 D/3 316 = AktaStPrus I 161 = JawItin s. 17; 12 VIII: MLM 4 k. 132–132v (117–117v)¹⁸⁴⁴ = LMetr IV s. 116 nr 78 = PolockGr 193 = PapéePol s. 386 = BerlItin s. 182 = JawItin s. 117; 21 VIII: MS I 1676 = PapéePol s. 386 = JawItin s. 17; 23 VIII: or.pap.APGd 300 D/3 317; 25 VIII: <panowe rada nasza> or.AGAD 6717¹⁸⁴⁵ = MLM 4 k. 133v–134 (118v–119) = LMetr IV s. 118 nr 84 = AktyZapRos 85 = ArchSang I 87 = DanSkarb II 2022 = Vit 62 = bmw. i bdd. Inv s. 384 = bmw. i bez daty IA 4472 = TN XXII 72 = Hallnw s. 167 = PapéePol s. 386 = BerlItin s. 182 = JawItin s. 17, 18¹⁸⁴⁶; 4 IX: MLM 4 k. 134 (119)¹⁸⁴⁷ = AktyLM 38 = LMetr IV s. 118 nr 85 = ArchSang I 136 = PapéePol s. 386 = BerlItin s. 182 = JawItin s. 17, 18¹⁸⁴⁸; 7 IX: or.pap.APGd 300 D/3 318 = AktaStPrus I 166 = JawItin s. 17, 18¹⁸⁴⁹; 10 IX: MLM 4 k. 134v (119v)¹⁸⁵⁰ = LMetr IV s. 119 nr 86 = PapéePol s. 386 = BerlItin s. 182 = JawItin s. 17; 14 IX: KP IV 93 = CE III 311 = MS I 1682 = PapéePol s. 386 = JawItin s. 17; 18 IX: <s pany radoju naszoju> MLM 4 k. 133 (118)¹⁸⁵¹ = AktyLM 39 = LMetr IV s. 117 nr 82 = PapéePol s. 386 = BerlItin s. 182 = JawItin s. 17; 28 IX: or.pap.APTor 2483 = KatAPTor II 121 = JawItin s. 18¹⁸⁵², ArchJZRossii 8/4 s. 106 nr 1¹⁸⁵³;

¹⁸⁴¹ Wpisał Wilno.

¹⁸⁴² Obecnie widać tylko *f. 5 proxima post festum* (dalej słowa nieczytelne), 1484, Troki. W MS podano bez żadnych wątpliwości *f. 5 post Jacobi* (29 VII). W KM (odpis z MK): *f. 5 post Petri* (?) Ap. (5 VIII). Wstawiony w odpisie znak zapytania skłania do ostrożności przy datowaniu tego dok.

¹⁸⁴³ Pod datą 29 VII.

¹⁸⁴⁴ Ind. 2 (1454, 1469, 1484). Dok. z 1484: wspomn. Olechno Sudymontowicz kancelerz (od 1477: KorL s. 99; Hrusza s. 140; PSB XLV s. 351; w UDR XI 211, od 1478).

¹⁸⁴⁵ Or. i jego wpis do MLM 4 różnią się tylko tym, że w or. wpisano rok biz., a wpis do MLM nie posiada tego elementu. Ind. 2 (1454, 1469, 1484). Rok biz. 6992 (1484).

¹⁸⁴⁶ Błędnie pod datą 10 X 1484 (według AGAD 6717, AktyZapRos 85 i ArchSang I 87).

¹⁸⁴⁷ Ind. 3 (1454, 1469, 1484). Dok. z 1484: wspomn. Olechno Sudymontowicz kancelerz (od 1477: KorL s. 99; Hrusza s. 140; PSB XLV s. 351; w UDR XI 211, od 1478).

¹⁸⁴⁸ Błędnie 10 X (według ArchSang I 136).

¹⁸⁴⁹ Błędnie 10 X 1484 (według AktaStPrus I 166).

¹⁸⁵⁰ Ind. 3 (1454, 1469, 1484), rok biz. 6993 (1484).

¹⁸⁵¹ Ind. 3 (1454, 1469, 1484), rok biz. 6993 (1484).

¹⁸⁵² Błędnie 10 X 1484 (według APTor 2483).

¹⁸⁵³ Ind. 3 (1454, 1469, 1484). List KJ z 1484 do Olizara Szyłowicza marszałka ziemi wołyńskiej (1463–1486) i starosty łuckiego (1480? – zm. 1486: UDR III/5 s. 183).

- 10 X: ML 209 s. 650 = AktyLM 40¹⁸⁵⁴ = PapéePol s. 386 = JawItin s. 18; bez daty: MS I 1673–1674)
- bmw. 14–31 VIII (14 VIII: MK 14 s. 108 = MS I 1675 = JawItin s. 17¹⁸⁵⁵; 22 VIII: MK 14 s. 108 = MS I 1677 = JawItin s. 17¹⁸⁵⁶; 23 VIII: MK 14 s. 108 = MS I 1678 = JawItin s. 17¹⁸⁵⁷; 24 VIII: MK 14 s. 108 = MS I 1679¹⁸⁵⁸; 31 VIII: MK 14 s. 93 = MS I 1680 = JawItin s. 17¹⁸⁵⁹, MK 14 s. 93¹⁸⁶⁰ = MS I 1681)
- Lwów 22 X (BOZ 33 s. 294–295 = JawItin s. 18¹⁸⁶¹)
- Kamieniec [Litewski] 24 X (MS I 1683)
- Lublin 30 X – 5 XI (30 X <przyjazd z Litwy> – 5 XI: TPaw s. 11–12, 22 = PapéePol s. 386; 31 X i 2 XI: <sąd ndw. w obecności KJ, na polecenie KJ sprawy przełożono z 31 X na 2 XI> KGZ Lublin Z 9 k. 449v = StanZap s. 45¹⁸⁶²; 3 XI: MK 13 k. 149v = TPaw s. 193¹⁸⁶³; 4 XI: or.pap. APGd 300 D/3 319 = AktaStPrus I 167)
- Jedlnia 9 XI (TPaw s. 11–12 = PapéePol s. 386)
- Piotrków 20 XI – 20 XII (20 XI – 19 XII: TPaw s. 12–16, 26 = PapéePol s. 386; 22 XI: <in conv. gen.> kop.APTor 2490 = kop.APGd 300 D/3 320b = AktaStPrus I 171; 23 XI: <in conv.> MS I 1684; 24 XI: <in conv.> MS I 1685; 25 XI: <in conv. gen.> MS I 1686; 26 XI: <in conv. gen.> MS I 1687; 27 XI: <in conv. gen.> MS I 1688; 6 XII: <in conv. gen.> or.AGAD 897 = bmw. Inv s. 339 = MK 14 s. 94¹⁸⁶⁴ = MS I 1690 = TN XXII 76; 13 XII: <in conv.> MK 14 s. 121¹⁸⁶⁵ = MS I 1807 = <in

¹⁸⁵⁴ PapéePol s. 386, zwrócił uwagę, że wydawca AktyLM błędnie rozwiązał datę na 3 X, a cytował ML z wpisem *dominica ante festum s. Hedvigis*, 1484 (10 X).

¹⁸⁵⁵ Podał Troki.

¹⁸⁵⁶ Wymienił Troki.

¹⁸⁵⁷ Wymienił Troki.

¹⁸⁵⁸ W MS błędnie *in vigilia Bartholomei* (23 VIII). W MK wpisano *in die Bartholomei* (24 VIII).

¹⁸⁵⁹ Podał Troki.

¹⁸⁶⁰ *Eodem die*. Pewnie słusznie w MS pod datą 31 VIII 1484, tj. pod datą wpisu poprzedniego na tejże s. 93 (MS I 1680).

¹⁸⁶¹ Błędnie umieścił pod datą 24 X 1484 dok. KJ z 23 X 1485 (AGZ X 154).

¹⁸⁶² Pomyłkowo 21 X. W zapisce mowa o niedzieli w wigilię Wszystkich Świętych (31 X).

¹⁸⁶³ Pomyłkowo pod 1487. W MK – 1484.

¹⁸⁶⁴ Na s. 94 tą samą ręką opatrzone zapiski napisem, chyba odnoszącym się do wszystkich wpisów: *In Pyotrkow* (w MS I rejestry umieszczone odpowiednio pod nr 1690, 1696, 1698, 1699, 1701, 1702).

¹⁸⁶⁵ W MK 14 – datacja mało wyraźna, widać *die Lucie* (wcześniej może wpisano *in crastino?*), *in conv.* Piotrków, data roczna słabo czytelna, jest albo 1484, albo 1485 (w grudniu 1485 KJ też był w Piotrkowie). W MS: 13 XII 1485. Ten sam dok. KJ znany z trans. Zygmunta I z 1546, tu pod datą: *in crastino s. Lucie*, 1484 (14 XII), Piotrków *in conv. gen.*

conv. gen.> MK 71 s. 117–118 = MS IV 22259 = MS IVS 1098 = KP II 624 = bdd. LustrWlkp 1564/2 s. 234 = LustrWlkp 1564/2 s. 282 nr 67, s. 287 nr 125, MK 14 s. 121¹⁸⁶⁶ = MS I 1808, <*in conv. gen.*> or.APLn Dokumenty m. Uchań 1 = kop.APLn Akta m. Uchań 8 s. 201–207 = kop.APL Dokumenty m. Uchań 2 = BŁopac rps 1419 s. 1–2 = MK 14 s. 120¹⁸⁶⁷ = MS I 1806 = MS IIIS 212 = KatLn II 10, <*in conv.*> or.AKapSand [perg. bez sygn.] = Kiryk 90 = bmw. WiśnOpocz s. 155¹⁸⁶⁸; 14 XII: <*in conv. gen.*> MK 71 k. 117–118 = KP II 624 = MS IV 22259 = MS IVS 1098 = bmw. i bdd. LustrWlkp 1564/2 s. 234, s. 282 nr 67, s. 287 nr 125; 15 XII: <*in conv.*> MS II 460 = MS IIS 97 = JH II 3538 = TN XXIII 76, <*in conv. gen.*> KP IV 94 = MS IV 929 = MS IVS 1099, <*in conv.*> MS IV 22050 = MS IVS 1100; 16 XII: <*in conv.*> or.pap. APTor 2493 = AktaStPrus I 175 = KatAPTor II 122¹⁸⁶⁹, <*in conv. gen.*> MatPr 200 = MS I 1694¹⁸⁷⁰, <*in conv. gen.*> or.ANarKw TSchn II 193 = kopieANarKw TSchn II 115, 112¹⁸⁷¹ = wzm.ANarKw TSchn II 108¹⁸⁷² = bmw. LustrRus 1661–1665/1 s. 93, <*in conv.*> KP I 192 = MS IV 569 = MS IVS 1101; 17 XII: <*in conv.*> KGZ Poznań G 58 k. 153v, <*in conv. gen.*> Inv s. 96 = TN XXII 77, <*in conv. gen.*> or.ANarKw ZbRus perg. 258 = MS I 1695, <*in conv. gen.*> DocBg s. 209–214 = WuSt s. 66–67 nr 69 = MS IV 21959 = MS IVS 1102 = MS V 8487 = bdd. LustrWlkp 1659–1665/2 s. 329; 18 XII: <*in conv. gen.*> ACap I 753, <*in conv.*> or.pap.APGd 300 D/3 321, MS I 1696, <*in conv.*> MS I 1697; 19 XII: <*in conv. gen.*> MS I 1699, MK 14 s. 94¹⁸⁷³ = MS I 1698, <*in conv. gen.*> MS I 1700; 20 XII: MS I 1701, MK 14 s. 94¹⁸⁷⁴ = MS I 1702, TN XXII 78 = bmw. Inv s. 96¹⁸⁷⁵)

Według tego trans. wydany w KP. W LustrWlkp wzm. pod datą 1484. Zdecydowałam się umieścić dok. pod 1484, który podały dwa źródła. Poprzedni wpis w MK na tej samej stronie, przed naszym, opatrzony tylko słowami *datum ut supra* (MK 14 s. 121, w MS I 1808: 13 XII 1485). W MK 14 s. 120, mamy dok. rzeczywiście z 1485 (MS I 1806), ale znany też z or. (i kilku kopii) – pod datą 1484 (or.APLn Dokumenty m. Uchań 1).

¹⁸⁶⁶ Zob. przyp. poprzedni.

¹⁸⁶⁷ Błędna data roczna 1485, dlatego w MS: 13 XII 1485.

¹⁸⁶⁸ Pod błędną datą (w dniu św. Anny, zamiast – jak w or. – św. Łucji).

¹⁸⁶⁹ W KatAPTor II 123, zamieszczono reg. dok. KJ z 25 X 1493. Jest to oczywista pomyłka wydawców: dok. Jana Olbrachta znany z reg. opublikowanego w MS II 261.

¹⁸⁷⁰ Błędnie 17 XII. Wydawcy poprawnie podali jednak za MK *f. 5 post festum s. Lucie*.

¹⁸⁷¹ W potwierdzeniu przywilejów miasta Wisznia przez Władysława IV z 29 VIII 1538.

Dok. KJ nieczytelny, także datacja.

¹⁸⁷² Wzm. o dok. KJ w potwierdzeniu (bez trans.) Stefana Batorego z 1576.

¹⁸⁷³ *Eodem die*. Wpis poprzedni z datą 19 XII (MS I 1699).

¹⁸⁷⁴ *Eodem die*. Wpis poprzedni z datą 20 XII (MS I 1701).

¹⁸⁷⁵ *Ante festum s. Petri ad Cathedram*, 1484.

bmw. 5–14 XII (5 XII: MK 14 s. 94 = MS I 1689; 10 XII: MK 14 s. 100 = MS I 1691; 14 XII: MK 14 s. 112 = MS I 1692¹⁸⁷⁶, MK 14 s. 112¹⁸⁷⁷ = MS I 1693¹⁸⁷⁸)

Radoszyce 20 XII (TPaw s. 15 = PapéePol s. 386)

Kielce 21 XII (TPaw s. 15 = PapéePol s. 387)

Sandomierz 27 XII – 10 I 1485 (27–30 XII: TPaw s. 16 = PapéePol s. 387¹⁸⁷⁹; 30 XII: MS I 1703)

1485

Sandomierz [cd.] do 10 I (1–10 I: TPaw s. 16–18 = PapéePol s. 387; 4 I: or.ANarKw ZbDP 1174 = KatFotUJ 4001, MS I 1742, or.AGAD 5692 = APPiotrT 358 rps 2 k. 15v–16 = MS I 1743 = KM 5/P 140; 10 I: MK 14 s. 147¹⁸⁸⁰ = MS I 1620¹⁸⁸¹, MS I 1744, 1745¹⁸⁸²)

bmw. 11 I (TPaw s. 18¹⁸⁸³)

Osiek 11 I (TPaw s. 18 = PapéePol s. 387)

Nowy Korczyn 17–29 I, 30 I? (17–29 I, 30 I?¹⁸⁸⁴: TPaw s. 18–22 = PapéePol s. 387; 17 I: <in conv.> MS I 1749, bmw. MK 14 s. 119¹⁸⁸⁵ = MS I 1748; 18 I: <in conv.> ML IVB 9 k. 203v = MS IV 261 = MS IVS 1103 = ZDM VII przy nr 2035 = bmw. i bdd. kop.AALn Rep. 60 A 152 k. 31–33 = bmw. i bdd. Kałwa s. 73–77 = TN XXII 84–85, <in conv.> or.AGAD 6316 = Gacki s. 219–220 = TN XXII 79 = KM 5/P 53; 19 I: or.AGAD 5216 = bdd. Inv s. 215 = TN XXII 87 = KM 5/P 106–107; 20 I: <in conv.> or.AKlar 146 = AKlar rps E s. 67–68 = KM 5/P 91; 22 I: <in conv.> BPANKw rps 386 s. 96 = BujBiecz 75; 24 I: <in conv.>

¹⁸⁷⁶ Pomyłkowo z powołaniem na MK 14 s. 12, zamiast s. 112.

¹⁸⁷⁷ *Eodem die*. Wpis poprzedni na tejsze s. 112 z 14 XII 1484, bmw. (MS I 1692).

¹⁸⁷⁸ Pomyłkowo z powołaniem na MK 14 s. 12, zamiast s. 112.

¹⁸⁷⁹ PapéePol s. 387, przypuszcza, że król był w Sandomierzu wcześniej i spędził tu święta Bożego Narodzenia.

¹⁸⁸⁰ W MK błędnie wpisano 1484. Dlatego w MS: 12 I 1484. Na błąd w dacie tego wpisu w MK (jak również w kilku innych wpisach), zwrócił uwagę Zygldz s. 56.

¹⁸⁸¹ Jawltin s. 17, błędnie 12 I 1484.

¹⁸⁸² Dok. wpisany dwukrotnie do MK 14: na s. 153, ponownie na s. 164. Oba wpisy z drobnymi różnicami.

¹⁸⁸³ Po wpisach z 10 I w Sandomierzu (s. 17), następują wpisy kwitancji z 11 I. Może wystawiane były także jeszcze w Sandomierzu? Po nich następują kwitancje wystawione w Osieku 11 I.

¹⁸⁸⁴ Wpisy z 30 I (bmw.) wpisano między kwitancjami z 29 I wystawionymi w Nowym Korczynie. PapéePol s. 387, zaliczył także i te wpisy z 30 I do pobytów KJ w Nowym Korczynie.

¹⁸⁸⁵ *Eodem die*. Wpis poprzedni na tejsze s. 119 z 17 I 1485, Nowy Korczyn (MS I 1749).

oryginały AGAD 690¹⁸⁸⁶, 910 = Inv s. 311 = TN XXII 89 = KM 5/P 180; 25 I: BPANKw rps 404 k. 1–2 = Łab s. 164–166 = bdd. LustrKraK 1564/2 s. 51, s. 148 nr 160 = TN XXII 88 = KM 5/P 31, 58; 26 I: <in conv.> MK 98 k. 170v–171v = KM 5/P 149; 28 I: ML IVB 9 k. 383–383v, <in conv.> or. AGAD 911¹⁸⁸⁷, <in conv.> Inv s. 311 = TN XXII 90 = KM 5/A bez nr, <in conv.> or. ADom 172 = KM 5/A bez nr = KM 5/P 92; bdd.: <in conv.> MS III 2588 = MS IIIS 213¹⁸⁸⁸)

Koło¹⁸⁸⁹ 9–22 II (9 II: <in conv.> MS I 1751, <conv.> PawSejm s. 147 = PapéePol s. 387¹⁸⁹⁰; 10 II: <in conv.> MK 14 s. 125 = MS I 1750¹⁸⁹¹; 11 II: br. MK 14 s. 94 = MS I 1622¹⁸⁹², MK 12 k. 127¹⁸⁹³ = MS I 1752; 11–22 II: <in conv.> TPaw s. 22–24¹⁸⁹⁴ = PapéePol s. 387; 12 II: <in conv.> or. AGAD 904 = bdd. Inv s. 302 = MK 14 s. 95 = MS I 1621¹⁸⁹⁵ = DzPozn I 2097 = TN XXII 82 = BOZ 33 s. 85, <in conv.> MS I 1753; 14 II: or. pap. APGd 300 D/3 322 = AktaStPrus I 183, <in conv.> MS I 1754; 21 II: <in conv.> or. ANarKw ZbDP 338 = KmK 191 = KatKętrz 338 = BOss rps 55 s. 327–329 = KętrzOss I s. 48 nr 92, <in conv.> or. pap. APGd 300 D/3 323, AGZ XV 1777 = AGZ X 155; 22 II: <conv.> KGZ Kalisz G 28 k. 210, TPaw s. 24)

bmw. 23 II (<in conv.> TPaw s. 24¹⁸⁹⁶)

Konin [24 II?] (TPaw s. 23)¹⁸⁹⁷

¹⁸⁸⁶ Oba dokumenty skasowane przez przecięcie (dok. zapisu wojewodzie lubelskiemu Dobiesławowi z Kurozwęk 140 grzywien na Krzepicach i Kłobucku), w treści drobne różnice między nimi, przede wszystkim w or. drugim (AGAD 910) w daciej nie wpisano *in convencione*.

¹⁸⁸⁷ Dok. zniszczony. W daciej widać: Nowy Korczyn *in conv., f. 6 post festum* (następne słowo słabo widoczne, prawdopodobnie jest *Conversionis*) s. Pauli, 1485 (28 I).

¹⁸⁸⁸ Pomyłkowo styczeń 1484. W MK 22 k. 37, wpisano 1485 i taka data w MS III 2588.

¹⁸⁸⁹ Pobyt KJ w Kole poświadcza KsJan 1029 (31 I 1485 wyjazd panów mazowieckich do KJ do Koła; por. tamże, nr 1060). W ACap I 743–745, wpisy o wyjeździe kanoników poznańskich do KJ na zjazd do Koła (31 I 1485).

¹⁸⁹⁰ Pomyłkowo z powołaniem na PawSejm s. 145.

¹⁸⁹¹ Błędnie 3 II 1485. W MK *f. 5 festi Scholastice* (tak też w MS).

¹⁸⁹² W MK – br., wśród wpisów z 1484 i dlatego w MS I 1622, błędnie 13 II 1484.

¹⁸⁹³ Miejsce wydania obecnie słabo widoczne. Prawdopodobnie wpisano Koło.

¹⁸⁹⁴ Kilkanaście kwitancji.

¹⁸⁹⁵ W MK błędnie wpisano 1484, dlatego w MS I 1621: 7 II 1484.

¹⁸⁹⁶ Wpis pod datą 23 II 1485 (bmw.) znajduje się po wpisach królewskich kwitancji (TPaw s. 23–24) pod datą Koło 18–20 II, a przed kwitancjami wydanymi w Koninie 3 III. Najpewniej należy przyjąć, że został wpisany jeszcze w Kole, zwłaszcza że bezpośrednio po tym wpisie z 23 II następuje jeszcze wpis (s. 24): Koło 22 II.

¹⁸⁹⁷ Konin, *f. 5 post Reminiscere* (3 III 1485). PapéePol s. 387 i przyp. 3, zwrócił uwagę na niezgodność tej daty z itinerarium i uznał, że w daciej nastąpił błąd i zapewne powinno

Pyzdry 24 II (<sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Pyzdry Z 14 k. 282v)
 bmw. 25 II (TPaw s. 24¹⁸⁹⁸)

Poznań 28 II – 3 III (28 II: <przyjazd> AAPñ Acta causarum 63 k. 20v =
 NowZap s. 160 nr 31; 1 III: <sąd ndw. w obecności KJ> KGZ Poznań
 Z 21 k. 6; or.APTor 2502 = AktaStPrus I 185; 2–3 III: TPaw s. 24–26 =
 PapéePol s. 388; 3 III: ArchPot 304 k. 44 = BRacz rps 85 k. 26 = bmw.
 i bez daty MS V 9527, or.AAPñ DK 177, dawniej 176 = AAPñ CP 10
 k. 13–15v = DzPozn II s. 287 nr 2277 = MS IV 4468 = MS IVS 1106 =
 KW I przy nr 559)

Gniezno 5 III (MS I 1755 = MS II 604 = MS IIS 98, MS I 1756)

Włocławek 6 III (TPaw s. 26 = PapéePol s. 388)

Nieszawa Stara zamek Dybów 7–8 III (7 III: <na zamku Dybów przyjmuje
 wysłanników Gdańska> APGd 300 D/77 70¹⁸⁹⁹ = AktaStPrus I s. 268
 nr 187; 8 III: MS I 1757, 1758)

Toruń¹⁹⁰⁰ 8 III – 19 IV (8 III: MS I 1759; 9 III – 19 IV: TPaw s. 26–32 =
 PapéePol s. 388; 10 III: KGZ Pyzdry G 2 k. 262; 12 III: MS V 2738;
 13 III – 19 IV: <zjazd stanów Prus Królewskich> APGd 300 D/3 71–78¹⁹⁰¹
 – <reces> AktaStPrus I 188, 189, 191–195, 197, 200 – AST V 130; 15 III:
 KGZ Poznań G 1222 k. 485v–487 = kop.APPñ Akta m. Oborniki I/2 =
 WuSt s. 67–69 nr 70 = Raczwłkp 168 = Woelky II 707 = LustrWłkp
 1659–1665/1 s. 28, or.pap.APGd 300 D/3 324 = AktaStPrus I 190; 16 III:
 MS IV 102 = MS IVS 1107; 18 III: ACap II 1449, or.pap.APPñ Akta
 m. Poznań D 104 = DokPozn CD; 22 III: or.AGAD 7372 = Kujot s. 404 =
 MS I 1760¹⁹⁰²; 23 III: MS I 1761, 1762, MS IV 22050 = MS IVS 1108,
 Semrau s. 82–83¹⁹⁰³ = bmw. i bdd. ŻrMalb II s. 113 = ŻrMalb IV s. 26,
 bdd. s. 112¹⁹⁰⁴; 24 III: MS I 1763, AktaStPrus I 196 = MS I 1764; 25 III:
 MS I 1765, 1766; 26 III: MS I 1767; 28 III: MS I 1769, LustrPr 1624

być *f. 5 ante Reminiscere* lub *post Invocavit* (24 II 1485), gdyż – jak słusznie zauważył – KJ
 3 III był jeszcze w Poznaniu, więc nie mógł być tego samego dnia w Koninie.

¹⁸⁹⁸ Wpis z 25 II zaraz po wpisie: Koło 22 II, a przed wpisem: Poznań 2 III. Może
 kwitancję wydano w Pyzdrach, zwłaszcza że polecenie wypłaty skierowano do poborcy
 podymnego, którym był pleban pyzdrowski.

¹⁸⁹⁹ List wysłanników Gdańska do rady tego miasta z 7 III: przedstawili KJ postulaty,
 KJ przybył do zamku Dybów z trzema synami.

¹⁹⁰⁰ Zjazd stanów Prus Królewskich odbył się w Toruniu 6 III – 19 IV 1485 (JanChron
 s. 126). Rozpoczął się 6 III 1485, a więc zgodnie z terminem, który KJ wcześniej wyznaczył
 (AktaStPrus I 185). O zjeździe w Toruniu też m.in. ACap I 749, 758; CE III 312.

¹⁹⁰¹ Listy wysłanników Gdańska do rady tego miasta z relacją o bieżących wydarzeniach.

¹⁹⁰² Pod datą 23 III (według MK 14 k. 131).

¹⁹⁰³ *F. 4 post Iudica* (23 III). Semrau błędnie 24 III.

¹⁹⁰⁴ W ŻrMalb tylko wzm. w t. IV s. 26 opatrzona datą i miejscem wyd. (Akta komisji
 malborskiej z 1661).

s. 245; 29 III: or.AJG 77 = FijPaul II 73, JH II 3545; 6 IV: MS I 1773; 7 IV: ArchPot 304 k. 354¹⁹⁰⁵ = LustrWlkp 1616–1620/1 s. 278 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 21 nr 188, s. 39 nr 449, MS I 1774, 1775; 8 IV: MS I 1776, 1777, KGZ Kalisz G 28 k. 266v; 10 IV: MK 14 s. 142–143 = MS I 1778¹⁹⁰⁶; 12 IV: or.MuzNarKw 533/27 = KatMuzNarKw 33; 13 IV: MS I 1779; 14 IV: or.APGd Akta m. Pucka I Dokumenty 519/3 = Treichel s. 11–15, 22–25, 30–31 = Śląski s. 6 nr 2 = LustrPom s. 105, s. 225 nr 8 = LustrPr 1765 I/1 s. 7¹⁹⁰⁷; 15 IV: Inv s. 96 = JH II 3548 = TN XXII 91, or.pap.APGd 300 D/3 325; 16 IV: LustrPr 1624 s. 244–245, kopieAPZielGóra Akta m. Międzyrzecz 122D, 130D, 135D, 141D, 148D, 150D, 164D = ArchPot 304 k. 38v–39 = BRacz rps 85 k. 22 = WuSt s. 69–70 nr 71 = SumMK I 186 = MS I 1780 = MS IV 10396 = MS IVS 1109 = LustrWlkp 1564/1 s. 162–163 = LustrWlkp 1564/2 s. 283 nr 68, s. 290 nr 174 = LustrWlkp 1616–1620/1 s. 4 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 21 nr 189 = bmw. i bez daty LustrWlkp 1628–1632/1 s. 6–7 = LustrWlkp 1659–1665/1 s. 20 = RegRP 8¹⁹⁰⁸, 25, 31, 38, 46, 53, 93 + fotografie RegRP s. 26, 60, 62, 86, 102, 116, 196; 18 IV: kop.AGAD 3645 = HU X 1198 = ZDPł II 736 = AktaStPrus I 198; 19 IV: or.pap.APGd 300 D/3 326, or.pap.APGd 300 D/3 327 = AktaStPrus I 199)

bmw. 27 III (27 III: MK 14 s. 140 = MS I 1768; bmw. i bez daty: MK 14 s. 132 = MS I 1770¹⁹⁰⁹, MK 14 s. 133 = MS I 1771¹⁹¹⁰, MK 14 s. 141¹⁹¹¹ = MS I 1772)

Służewo 19–20 IV (TPaw s. 32 = PapéePol s. 388)

Brześć [Kujawski] 21 IV (19 [!] IV – 21 IV: TPaw s. 32¹⁹¹² = PapéePol s. 388)

¹⁹⁰⁵ F. 5 ante dominicam Conductus Pasche, 1487 (19 IV). Data roczna błędna (19 IV 1487 KJ nie było już w Toruniu). Najpewniej chodzi o 1485, bo wspomn. Jan Oporowski wojewoda brzeski kujawski (5 X 1484 – 5 XII 1493: SzybKuj s. 457 nr 161) i nowy starosta inowrocławski. Rok 1485 w lustracji z 1616–1620.

¹⁹⁰⁶ ZygłPol s. 83, przyp. 83, podał, że odnalazł odpis tego dokumentu w ADWł, Archiwum Biskupów Kujawsko-Pomorskich, Dział 1, Akta działalności I k. 132v–133v.

¹⁹⁰⁷ Pod datą 15 IV 1484.

¹⁹⁰⁸ Pod błędną datą 1458.

¹⁹⁰⁹ Może słusznie w MS wpis pod datą marzec 1485: w MK znajduje się między wpisami właśnie z 24 III 1485 (MS I 1763, 1764).

¹⁹¹⁰ Może słusznie w MS pod datą marzec 1485: wpis poprzedni na s. 132–133 z 24 III 1485, Toruń (MS I 1764), a wpis następny po naszym, na s. 134, z 26 III 1485, Toruń (MS I 1767).

¹⁹¹¹ Wpisany między dokumentami wystawianymi w kwietniu w Toruniu.

¹⁹¹² Po wpisie: Służewo, 19 IV 1485, następuje kolejny: *eodem die* [...], *in Brzesczye* (19 IV). Następne trzy wpisy z 21 IV, Brześć, potem znów z 19 IV, bmw.

Łęczyca 22–24 IV (22 IV: or.pap.APGd 300 D/3 328 = PelHand s. 71–72 nr 21; 23 IV: TPaw s. 32 = PapéePol s. 388; 24 IV: MK 13A III 408; bez daty: MK 14 s. 144¹⁹¹³ = MS I 1781)
 Zgierz 24–25 IV (TPaw s. 33 = PapéePol s. 388)
 Tuszyn 26 IV (TPaw s. 33–34 = PapéePol s. 388)
 Piotrków 26 IV (TPaw s. 34 = PapéePol s. 388)
 Przedbórz 28 IV (TPaw s. 34 = PapéePol s. 388)
 bmw. 7–9 V (TPaw s. 34¹⁹¹⁴)
 Kraków¹⁹¹⁵ 9 V – 17 VI (9 V <przyjazd> – 17 VI: TPaw s. 34–42, 53 = PapéePol s. 388; 13 V: or.ANarKw Dok. Dep. 348 = kopieANarKw Dok. Dep. 349–350 = KGZ Sącz G 106 s. 1800–1802 = MS V 3781 = bdd. LustrKrak 1659–1664/1 s. 301 = LustrKrak 1659–1664/3 187 = bmw. LustrKrak 1765 s. 37 = KM 5/P 152, 177; 16 V: MK 169 k. 326–328 = MS I 1782 = LustrWlkp 1628–1632/2 s. 48, przyp. 38, kop.BOss 1830 = MS IV 338 = KM 5/P 153–155 = MS IVS 1110 = OssFast I 8; 19 V: MK 98 k. 82 = KM 5/P 156, 179; 21 V: or.pap.APGd 300 D/3 329 = AktaStPrus I 201; 25 V: ML IVB 9 k. 345 = BOZ 32 s. 441–442, 740, MS I 1783, or.AGAD 5217 = bdd. Inv s. 215 = TN XXII 92 = KM 5/P 59 = BOZ 31 s. 330, 547, MK 98 k. 18 = KM 5/P 157, or.AGAD 3610, or.AGAD 691 = TN XXII 93; 26 V: AGZ XVII 2005, AJG rps 1297 k. 3 = MS II 630 = MS IIS 99, kop.AGAD 1903 = MS IV 18926 = MS IVS 1112; 27 V: BBg rps 1219/4 III = KatKier 4 + fot. KatKier na końcu książki, or.AGAD Zbiór dokumentów papierowych 4490¹⁹¹⁶ = Antykwariaty Warszawskie, VIII Aukcja Książek i Grafiki, Warszawa 20 listopada 1999, s. 40 nr 161 [streszczenie], MS I 1784, MK 14 s. 150–151¹⁹¹⁷ = MS I 1785, MS I 1786; 30 V: MS I 1787; 3 VI: MS V 10527; 6 VI: kop.AGAD 8642 = MS I 1788, or.pap.APGd 300 D/3 330 = AktaStPrus I 203; 9 [lub 10] VI: MK 14 s. 154¹⁹¹⁸ = MS I 1789 = KM 5/P 15; 11 VI: or.AGAD 1407 = bmw. Inv s. 215 = bmw. KmK s. 272 = BOZ 31 s. 330–331, 570; 12 VI: or.pap.AAPń D 9, or.pap.APGd 300 D/3 331, or.pap.APGd 300 D/3 332; 13 VI: kop. ANarKw ZbDP 347 = MK 98 k. 72 = KatKętrz 347a = KM 5/P 161, 178, MK 98 k. 68 = MS V 2229; 14 VI: or.ANarKw ZbDP 340 = KmK

¹⁹¹³ Wśród wpisów z kwietnia 1485 (także w MS opatrzony datą kwietniową).

¹⁹¹⁴ Po wpisie: Przedbórz 28 IV, następuje kilka z 7–9 V, bmw.

¹⁹¹⁵ KJ na zjeździe w Toruniu (marzec/kwiecień) zapowiadał swój powrót do Krakowa na Wielkanoc, czyli 3 IV (AktaStPrus I s. 289).

¹⁹¹⁶ Dok. zakupiony przez AGAD w antykwariacie „Lamus” w 1999.

¹⁹¹⁷ Datum ut supra. Wpis poprzedni na s. 150 z 27 V 1485, Kraków (MS I 1784).

¹⁹¹⁸ Strona zniszczona, datacja obecnie niewidoczna. W MS f. 6 ante Viti (10 VI), w odpisie (KM) zaznaczono wątpliwość f. 5 (?) ante Viti, 1485.

194 = KatKętrz 340, or.ANarKw ZbDP 341 = KmK 195 = KatKętrz 341 = BOss rps 55 s. 128–131 = KętrzOss I s. 42 nr 20, BCz rps 2181 s. 46–49 = KM 5/P 60; 15 VI: MS I 1790; 16 VI: MK 11 s. 412–413 = MS I 1791¹⁹¹⁹, MS I 1792, MK 14 s. 157–158¹⁹²⁰ = MS I 1793, MS I 1794; 17 VI: or.pap.APGd 300 D/3 333, or.BCz 616 = MS I 1795 = BujBiecz 76 = KatBCz I 677 = KM 5/V 57, AKKw Liber vicariorum 1 k. 59–59v = KM 5/P 74, or.AGAD 2252 = MK 98 k. 34v nr 5 = KGZ Kraków G 121 s. 1697–1699 = KM 5/P 47)

bmw. 27 V (PułOp s. 165 nr 206)

bmw. 16 VI (TPaw s. 42–43)

Bochnia 18–19 VI (TPaw s. 42 = PapéePol s. 388)

bmw. 20–21 VI (TPaw s. 43–44¹⁹²¹)

Dębno 21 VI (or.ANarKw Dok. Dep. 159 = KM 5/P 39)

Pilzno 21–22 VI (21–22 VI: TPaw s. 44–45 = PapéePol s. 389¹⁹²²; 22 VI: AMKw AO 25 s. 422–424)

Przybyszówka 23 VI (TPaw s. 46 = PapéePol s. 389)

Przemyśl 25 VI – 4 VII (22 [!] VI: TPaw s. 45¹⁹²³; 25 VI: <przełożenie przez obecnego w P. KJ spraw sądowych na inny termin> AGZ XVIII s. 272 nr CXLI, nr 1868; 27 VI – 4 VII: TPaw s. 45–46 = PapéePol s. 389)

Mościska 4–5 VII (TPaw s. 47 = PapéePol s. 389)

Przemyśl 6 VII (MS IV 10603 = MS IVS 1113 = ZDM VII przy nr 1925)

Gródek [Jagielloński] 8 VII (TPaw s. 47 = PapéePol s. 389)

Lwów 9 VII – 15 VIII (9 VII: <przyjazd> PapéePol s. 389¹⁹²⁴; 13 VII – 9 VIII: TPaw s. 47–49, 53, 58, 114 = PapéePol s. 389; 2 VIII: or.AGAD 4755 = ProchMat 205 = PtaszOpis s. 233 nr 178 = TN XXII 95 = BOZ 32 s. 442, 741, MS V 3253 = MS V 3256; 3 VIII: MS I 1796, <sąd ndw.> AGZ XIX 1358; 6 VIII: MS I 1797; 8 VIII: or.pap.APGd 300 D/3 334, MS I 1798; 15 VIII: or.BOss 2613 = AGZ III 127 = Hrabyk s. 134 nr 151 = OssFast Suppl 368 = AGZ X 156 = PapéePol s. 389)

¹⁹¹⁹ Pomyłkowo podano, że reg. według wpisu w MK 14.

¹⁹²⁰ *Datum ut supra*. Wpis poprzedni na s. 157 z 16 VI 1485, Kraków (MS I 1792).

¹⁹²¹ Po wpisach z daty: Bochnia, 19 VI 1485 (s. 42), następują wpisy bmw. z 16, 20 i 21 VI (TPaw s. 42–44). Może kwitancje z 20–21 VI (s. 43–44) wystawiono jeszcze w Bochni? PapéePol s. 388, pobyt KJ w Bochni opatrzył datą 18–20 VI 1485, właśnie na podstawie TPaw s. 42–43.

¹⁹²² Papée uwzględnił tylko 21 VI.

¹⁹²³ Po wpisach z 22 VI, Pilzno, następuje nasz *eodem die* (a więc 22 VI!), Przemyśl, następny wpis – Przemyśl, 27 VI 1485. Data 22 VI nie jest zgodna z itinerarium.

¹⁹²⁴ Wzm. o przyjeździe do Lwowa z synami Olbrachtem i Aleksandrem, Papée podał według wpisu w Księdze rachunkowej Lwowa z 1460–1544 (s. 467), przechowywanej w Archiwum miejskim we Lwowie.

bmw. 12 VII (TPaw s. 47¹⁹²⁵)

Kołomyja (w K., w polu koło K.) 24 VIII?, 26 VIII – 18 IX (bdd.: KronBych s. 163; 24 VIII?: <przyjazd> TPaw s. 50¹⁹²⁶ = PapéePol s. 389; 26 VIII: <*in loco campestri circa K.*> TPaw s. 50; 2 IX: <*in campo circa K.*> TPaw s. 50; 4 IX: BJag rps 107 s. 180 = BJag rps 114 k. 104 = CE III 313 = WisłKatBJag s. 46–47 = PapéePol s. 389; 5–11 IX: TPaw s. 51; 15 IX: <zawiera przymierze z hospodarem mołdawskim Stefanem> BJag rps 114 k. 106 = CE III 314 = UljMat 100 (b) = WisłKatBJag s. 47 = PapéePol s. 389 = PapéeOlbr s. 217; 16 IX: <akt hołdu Stefana wojewody mołdawskiego> [dok. Stefana¹⁹²⁷] or. AGAD 5405 = CE III 315 = UljMat 100 = VL I s. 109–110 = JabłWoł s. 18 nr 75 = PapéePol s. 389 – bez daty MPH III s. 274 [Spominki przeworskie] – 14 [!] IX MPH III s. 237 [Rocznik Jana z Targowiska]; 17 IX: <*in campo circa K.*> TPaw s. 51; 18 IX: <*in K., ante K.*> TPaw s. 50–51, 53 = PapéePol s. 389, <*in loco campestri circa opidum K.*> KM 5/P 48, <*in campo circa opidum C.*> MS I 1800; bez daty: TPaw s. 54)

bmw. 16 IX (MK 14 s. 168 = MS I 1799)

Śniatyń (w Ś., polu koło Ś.) 19–29 IX (19 IX: TPaw s. 54 = PapéePol s. 389¹⁹²⁸; 19–29 IX: PapéeOlbr s. 217; 20 IX: <*in campo S.*> AGZ IX 91 = IA 4483 = PapéePol s. 389, <*in loco campestri circa S.*> ML IVB 17 k. 16v–17 = MS IV 11216 = MS IVS 1115; 20–25 IX: TPaw s. 51–52; 29 IX: MS I 1801 = BOZ 32 s. 443, 741, bmw. MK 14 s. 162¹⁹²⁹ = MS I 1802, MS I 1803)

bmw. 28–30 IX, 8–11 X (TPaw s. 52–53¹⁹³⁰)

¹⁹²⁵ Po wpisie: Gródek 8 VII, następują dwa wpisy z 12 VII, bmw. Zapewne kwitancje wystawiono we Lwowie.

¹⁹²⁶ Tylko *f. 4*. Wydawcy opatrzyli wpis datą 24 VIII, bo uznali, że należy łączyć go z wpisem następnym z datą *f. 6 post Bartholomei* (26 VIII). Podobnie PapéePol s. 389. Wydaje się, że takie datowanie zgodne jest z logiką podróży. Łączenie tego wpisu z poprzednim (s. 49) z datą *f. 3 in vigilia s. Laurentii* (9 VIII), Lwów, oznaczałoby wyjazd ze Lwowa już 8 VIII (a wiemy, że KJ był we Lwowie do 15 VIII), pobyt w Kołomyi 10 VIII i powrót do Lwowa 15 VIII.

¹⁹²⁷ Wielokrotnie wydawany, pozostałe wydania zob. I. Czamańska, Mołdawia i Wołoszczyzna wobec Węgier, Polski i Turcji w XIV i XV wieku, Poznań 1996, s. 151 i przyp. 111. Źródła mołdawskie zob. KronStef s. 36.

¹⁹²⁸ PapéePol s. 389, podał tylko 19–25 IX 1485 (za TPaw s. 51–52, 54 i AGZ IX 91). Jednak po wpisie: Śniatyń 25 IX (TPaw s. 52), następują jeszcze kolejne, wszystkie bmw., z 28–30 IX oraz 8, 10 i 11 X (TPaw s. 52–53).

¹⁹²⁹ *Eodem die*. W MS zapewne słusznie pod datą wpisu poprzedniego na tejsze s. 162, dokonanego tą samą ręką z 29 IX, Śniatyń (MS I 1801).

¹⁹³⁰ Ponieważ wcześniej wpisano kwitancje wystawione w Śniatyniu 20–25 IX, może i te zostały tam wydane.

Lwów 11–25 X (11–25 X: TPaw s. 53–63 = PapéePol s. 389; 17 X: or.AGAD 7144 = AGZ IX 92 = Tylus 44 = AGZ X 157; 21 i 23 X: <śąd ndw.> AGZ VII 82, 83; 23 X: or.pap.APGd 300 D/3 337, AMLw rps KK 16 k. 609–611 = KGZ Lwów G 440 s. 3421–3426 = AGZ VI 140 = Tylus 36 = AGZ X 154¹⁹³¹, MS IV 22712 = MS IVS 1117; 25 X: AGZ VII 84)

Gródek [Jagielloński] 25–26 X (TPaw s. 63–64 = PapéePol s. 390)
bmw. 27 X (TPaw s. 64¹⁹³²)

Jarosław 28 X (TPaw s. 64–65 = PapéePol s. 390)

bmw. 29–30 X (TPaw s. 64–65¹⁹³³)

Leżajsk 30 X (TPaw s. 61 = PapéePol s. 390)¹⁹³⁴

Sandomierz 4–14 XI (4–13 XI: TPaw s. 61, 66–71 = PapéePol s. 390; 12 XI: MS V 2568 = KM 5/167; 14 XI: AMKw AO 21 s. 344–345)

Opatów 14–18 XI (TPaw s. 71–76¹⁹³⁵ = PapéePol s. 390)

Piotrków¹⁹³⁶ 1–31 XII (1 XII: <in conv. gen.> TPaw s. 76 = PapéePol s. 390; 2 XII: <in conv.> or.AUJag 236 = CUJ III 275 = KaczmUJ 236; 7 XII: KGZ Kalisz G 28 k. 292v; 7–31 XII: TPaw s. 76–84 = PapéePol s. 390; 10 XII: <in conv. gen.> or.AKKw 579 (522) = MS I 1804 = TN XXII 101 = KM 5/P 75, bmw. i bez daty MK 14 s. 163¹⁹³⁷ = MS I 1805; 16 XII: <in conv. gen.> TN XXII 98 = bmw. i bdd. Inv s. 96, <in conv. gen.> MS V 453, <in conv.> kop.AGAD 3873 = MS V 1828 = DzPozn I 2253, <in conv.> TPaw s. 108; 23 XII: <in conv. gen.> WiśnMonSand I s. 97–98 = bdd. WiśnMonSand I s. 101 = KM 5/P 28 = BOss rps 5209/II k. 128–128v; 29 XII: <in conv. gen.> MK 14 s. 172–173¹⁹³⁸ = MS I 1809, <in conv.> MS IVS 1119, <in conv.> KGZ Poznań Z 21 k. 188;

¹⁹³¹ Pod datą 24 X 1484. Podobnie JawItin s. 18.

¹⁹³² Po kwitancjach z 25–26 X, Gródek (TPaw s. 63–64), następują nasze, zapewne też wystawiane w Gródku.

¹⁹³³ Po wpisach: Jarosław 28 X, następują nasze wpisy z 29–30 X, bmw. (TPaw s. 64–65).

¹⁹³⁴ ZygIPol s. 87, przyp. 108, zakwestionował pobyt KJ w Leżajsku 30 X, pisząc, że jest on możliwy, ale nie tego dnia i uznał, że może chodzi o 1 XI. KJ mógł jednak pokonać w ciągu jednego dnia trasę z Jarosławia do Leżajska (ok. 36 km).

¹⁹³⁵ W TPaw s. 59, po wpisie *f. 3 ante Simonis et Jude*, 1485, Lwów (25 X 1485), następuje wpis *f. 4, in Opatow*. Już wydawca (TPaw s. 59) zaznaczył swoją wątpliwość przy wpisie drugim, co do miejsca i daty. Odległość ok. 30 km między Sandomierzem a Opatowem KJ mógł jednak pokonać w jeden dzień.

¹⁹³⁶ Zjazd w Piotrkowie wyznaczony był na 30 XI 1485 (AktaStPrus I 211).

¹⁹³⁷ Zapewne słusznie w MS pod datą wpisu poprzedniego na tejsze s. 163, tj. 10 XII (MS I 1804).

¹⁹³⁸ W MS zwrócono uwagę na błąd w kop., jest *f. 5 ipso Thome de Aquino*, 1485, zamiast *Cantuariensis*.

31 XII¹⁹³⁹: <*in conv. gen.*> bdd. Inv s. 232 = bmw. MK 14 s. 173 = MS I 1810 = Str III s. 207 nr 196 = TN XXII 99 = KM 5/P 61)

1486

Radom 3–6 I (3–6 I: TPaw s. 84–90 = PapéePol s. 390; 4 I: BOZ 32 s. 443–444, 741; 5 I: KGZ Kraków Z 204 s. 368–369¹⁹⁴⁰; 6 I: CieszkMat 26 = CE I/2 s. 360 = PapéePol s. 390; bez daty: MK 14 s. 173 = MS I 1818)

Kozienice 6 I (TPaw s. 90 = PapéePol s. 390)

Łuków 8–10 I, do 15 I? (8 i 10 I: TPaw s. 90–91¹⁹⁴¹ = PapéePol s. 390 = JawItin s. 18; [8 lub 15] I: WyjątkiLn s. 56–57 nr 21¹⁹⁴²)

Rudnik [Rudniki na Podlasiu?] 16 I? (TPaw s. 91¹⁹⁴³ = PapéePol s. 390 = JawItin s. 18)

Krynki 20 I (TPaw s. 91 = PapéePol s. 391 = JawItin s. 18)

Grodno 23 I – 12 II (23 I¹⁹⁴⁴ – 12 II: TPaw s. 91–94 = PapéePol s. 391 = JawItin s. 18; 31 I: or.pap.APGd 300 D/3 340, or.pap.APGd 300 D/3 341 = AktaStPrus I 217 = JawItin s. 18; 8 II: AAPń AZ 4; 9 II: <przyjazd z Polski> MLM 4 k. 16–16v (1–1v)¹⁹⁴⁵ = ML 191A s. 291 = ALRG s. 19 nr 15 = LMetr IV s. 27 nr 1.1 = BerItin s. 182¹⁹⁴⁶ = JawItin s. 18,

¹⁹³⁹ W UDR IV/5 107, czytamy, że 31 XII 1485 Stanisław Pieniążek z Witowic otrzymał nominację na burgrabiego zamku krakowskiego. Autor powoływał się na MK 14 s. 119 (MS I 1815). W MS reg. zamieszczono wśród wpisów niedatowanych z 1485. W MK krótki wpis na końcu stony mało wyraźny, ale nie można dopatrzeć się tam daty. Zamieszczone powyżej dwa wpisy na tej stronie pochodzą z 17 I 1485, Nowy Korczyn (MS I 1749, 1748). Wpis na stronie następniej opatrzonej datą 13 XII 1485, Piotrków (MS I 1806). Data roczna tego ostatniego wpisu jest zresztą błędna, powinien być 13 XII 1484 (or.APLn Dokumenty m. Uchań 1).

¹⁹⁴⁰ Mandat królewski, relacja kanclerza Krzesława z Kurozwek.

¹⁹⁴¹ Na s. 91, wydawca błędnie rozwiązał datę jednego z wpisów na 16 I. We wpisie *f. 3 infra octavas Epiphanie* (10 I).

¹⁹⁴² W obl. (z 1486) dok. KJ z datą *dominica die post festum* [dalej wydawca umieścił znak ?], 1486, Łuków. Mogła to być niedziela 8 lub 15 I.

¹⁹⁴³ W TPaw s. 91, wpis z datą *f. 2*, Rudnik. Wpis poprzedni *f. 3 infra octavas Epiphaniarum*, 1486 (10 I), Łuków. Nasz wpis należałoby zatem rozumieć jako poniedziałek w oktawie tego święta (9 I), ale ta data koliduje z pobytem KJ w Łukowie 8 i 10 I. Wydawca datę wpisu rozwiązał jako 16 I, a więc pewnie przyjął, że chodzi o poniedziałek po oktawie święta. Datę 16 I przyjął też PapéePol i JawItin.

¹⁹⁴⁴ W TPaw s. 92, tylko *f. 2*, Grodno. Zakładam, tak jak wydawcy TPaw i Papée, że chodzi o poniedziałek po św. Sebastianie (23 I), gdyż wpis poprzedni z datą *f. 6 festi s. Sebastiani* (20 I), a tego dnia KJ był w Krynkach.

¹⁹⁴⁵ Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Wpisy z 1486: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

¹⁹⁴⁶ BerItin wymienił słusznie pobyt KJ w Grodnie od 9 II, ale pomyłkowo podał MLM 4 k. 13–17 (nowsza foliacja: k. 28–32), gdyż na tych kartach są wpisy dokonane w Wilnie 27 III 1486.

- [9 II]: bmw. MLM 4 k. 40v–41 (25v–26)¹⁹⁴⁷ = ALRG s. 39 nr 15 = LMetr IV s. 46–47 nr 13.1 = BerItin s. 182; 10 II: or.pap.APGd 300 D/3 342; [I/II albo XI?]: <*s pany radoju naszoju*> br. MLM 4 k. 138v–139 (123v–124)¹⁹⁴⁸ = AktyLM 46 = LMetr IV s. 123–124 nr 97)
- Birsztany 15–24 II (15–21 II: TPaw s. 94–96 = PapéePol s. 391 = JawItin s. 18; 24 II: or.pap.APGd 300 D/3 339 = PelHand s. 72–73 nr 22 = AktaStPrus I 219 = JawItin s. 18, <*in loco venacionis B.*> or.pap.APGd 300 D/3 343 = AktaStPrus I 218 = JawItin s. 18, or.pap.APGd 300 D/3 344) bmw. 23 II (TPaw s. 96¹⁹⁴⁹)
- Dubicze 26–27 II (26 II [1471?] zob. Dubicze 26 II [1471 lub 1486]; 26–27 II: TPaw s. 96–97 = PapéePol s. 391 = JawItin s. 18¹⁹⁵⁰)
- Olkieniki 1 III (TPaw s. 97 = PapéePol s. 391 = JawItin s. 18)
- Troki 3 III [1486?], 4–16 III (3 III [1486?] zob. Troki 3 III [1471 lub 1486]; 4 III: MLM 4 k. 24v (9v)¹⁹⁵¹ = ALRG s. 29 nr 15 = LMetr IV s. 33 nr 1.4 = BerItin s. 182 = JawItin s. 18; 4–16 III: PapéePol s. 391; 6 III: or.pap.APGd 300 D/3 345 = AktaStPrus I 220 = JawItin s. 18; 10 III: TPaw s. 98 = JawItin s. 18¹⁹⁵²; 16 III: ArchSang III 26¹⁹⁵³ = JawItin s. 18)
- bmw. 7–16 III (7 III: ArchivJ-Z 4/1 s. 1 nr I = PapéePol s. 391; 13–16 III: TPaw s. 98¹⁹⁵⁴)
- Wilno 18 III – 23 VI lub 24 VI (18 III – 23 lub 24 VI¹⁹⁵⁵: TPaw s. 98–105 = PapéePol s. 391 = JawItin s. 18; 27 III: MLM 4 k. 26v–32v (11v–17v)¹⁹⁵⁶ =

¹⁹⁴⁷ Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Wpisy są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.). Umieszczam wpisy pod datą 9 II 1486: przekonywający jest wywód BerLM s. 82, który zwrócił uwagę, że jest to część rejestru pisarza gospodarskiego Fedki, który rozpoczął się wpisami z 9 II 1486 w Grodnie. Nasze wpisy rozpoczyna tytuł: „Rozpoczata pisat”. BerItin s. 182, opatrzył wpisy datą 9 II, a za nim wydawcy LMetr: [9 II 1486].

¹⁹⁴⁸ Dok. KJ spisany w Trokach 27 VIII 1486, w którym informacja, że sprawa spadku po Iwanie Zenowiczu rozpatrywana była przez KJ i radę gospodarską w Grodnie. Wpisu nie uwzględnia BerItin s. 182–183.

¹⁹⁴⁹ Wpisy te następują bezpośrednio po wpisach: Birsztany, 15–21 II.

¹⁹⁵⁰ Identyfikuje z Dobczycami.

¹⁹⁵¹ W daciej tylko Troki, 4 III (ind. nie podano). Wpisy z 1486: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

¹⁹⁵² Z powołaniem na TPaw wymienił pobyt w Trokach 6–8 III.

¹⁹⁵³ Ind. 4 (1441, 1458, 1471, 1486). Dok. z 1486: wspomn. Bartosz Montowtowicz starosta bielski (1482–1486: ULit I s. 693).

¹⁹⁵⁴ Po kwitancjach wystawianych w Trokach 10 III, następują wpisy z 13, 14 i 16 III.

¹⁹⁵⁵ W TPaw s. 105, kilka wpisów z datą *Item sabbato festi s. Johannis Baptiste*, *Wylne* (24 VI), *f. 6 in vigilia s. Johannis Baptiste* (23 VI). Po nich następują dwa wpisy z datą *sabbato festi s. Johannis Baptiste* (24 VI), bmw. PapéePol s. 391, zaliczył i te ostatnie wpisy z 24 VI do pobytów KJ w Wilnie.

¹⁹⁵⁶ Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Wpisy z 1486: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

ML 191A s. 263 = ALRG s. 32–37 nr 15 = LMetr IV s. 35–38 nr 1.7 = BerItin s. 183 = JawItin s. 18¹⁹⁵⁷; 1 IV: or.pap.APGd 300 D/3 346, JH I 17233; 3 IV: MS I 1820 = JawItin s. 18; 24 IV: MLM 4 k. 24v–25 (9v–10)¹⁹⁵⁸ = ALRG s. 29–30 nr 15 = LMetr IV s. 33 nr 1.5 = BerItin s. 183 = JawItin s. 18¹⁹⁵⁹; 27 IV: or.pap.APGd 300 D/3 347; 1 V: TPaw s. 175–176¹⁹⁶⁰ = PapéePol s. 391; 3 V: or.pap.APGd 300 D/3 349 = AktaStPrus I 222 = JawItin s. 18, or.pap.APGd 300 D/3 348 = AktaStPrus I 223 = JawItin s. 18; 9 V: MLM 4 k. 35–35v (20–20v)¹⁹⁶¹ = Bersz I 10 = LMetr IV s. 41–42 nr 4 = BerItin s. 183 = JawItin s. 18; 18 V: or.AUJag 238 = CUJ III 277 = KaczmUJ 238 = PapéePol s. 391; 24 V: <*s pany radoju naszoju*> MLM 4 k. 131v–132 (116v–117)¹⁹⁶² = AktyZapRos 87 = LMetr IV s. 115–116 nr 77 = BerItin s. 182 = JawItin s. 18; 28 V: BŁopac rps 1423 k. 482 = KM 5/Q 3; 1 VI: MLM 4 k. 154–155 (139–140)¹⁹⁶³ = AktyZapRos 88.I = LMetr IV s. 138–139 nr 128 = BCz rps 1662 s. 310 = UljMat s. 115 = BerItin s. 183 = DansSkarb II 2026 = IA 4489 = TN XXIII 126; 2 VI: MLM 4 k. 32v (17v)¹⁹⁶⁴ = ALRG s. 38 nr 15 = LMetr IV s. 39 nr 1.8 = BerItin s. 183; 3 VI: MLM 4 k. 136v–137 (121v–122)¹⁹⁶⁵ = AktyLM 42 = LMetr IV s. 121 nr 92 = PapéePol

¹⁹⁵⁷ Nieściśle podał MLM 4 k. 10 oraz pobyt w Wilnie 2–5 V (według MLM 4 k. 12).

¹⁹⁵⁸ Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Wpisy z 1486: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

¹⁹⁵⁹ Podał nieprecyzyjnie Wilno, 22–24 IV (według MLM 4 k. 11).

¹⁹⁶⁰ Jeden z wpisów (TPaw s. 175) wymienia błędnie Wiślicę jako miejsce wystawienia kwitancji. W MK 13 k. 140 – Wilno. Po nim jest wpis z 23 VI (TPaw s. 176): *ibidem*, a więc najpewniej tak jak nasz, też datowany w Wilnie.

¹⁹⁶¹ Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Dok. z 1486: jest wśród wpisów z tego roku w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

¹⁹⁶² Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Dok. z 1486: wspomn. Olechno Sudymontowicz kanclerz (od 1477: KorL s. 99; Hrusza s. 140; PSB XLV s. 351; w UDR XI 211, od 1478) i wojewoda wileński (1477 – zm. 1490/1491: ULit I 1101).

¹⁹⁶³ Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). List z 1486: wpisany do księgi poselstw, zawierającej dokumenty związane z poselstwami wysyłanymi z Litwy przez KJ do Moskwy, Riazania, Pskowa, na Krym i do Polski w 1486 (BerLM s. 92–93). Umieszczam list pod datą 1 VI, wpisaną w nagłówku listu (na jego końcu pisarz gospodarski Fedko dopisał, że wyprawienie posła z naszym listem do Moskwy nastąpiło 3 VI). Część wydawców niesłusznie pod 3 VI (DanSkarb, IA, TN).

¹⁹⁶⁴ Ind. nie wpisano, tylko 2 VI, Wilno. Wpisy z 1486: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

¹⁹⁶⁵ Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Dok. z 1486: wpisany wśród dokumentów z 1484–1486 do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91), wspomn. Olechno Sudymontowicz kanclerz (od 1477: KorL s. 99; Hrusza s. 140; PSB XLV s. 351; w UDR XI 211, od 1478) i wojewoda wileński (1477 – zm. 1490/1491: ULit I 1101) oraz Mikołaj Radziwiłłowicz namiestnik smoleński (1481/1482 – 1486: ULit IV 40).

s. 391 = BerItin s. 182; 4 VI: MLM 4 k. 137 (122)¹⁹⁶⁶ = AktyLM 43 = LMetr IV s. 121–122 nr 93 = PapéePol s. 391 = BerItin s. 182 = JawItin s. 18, <*s pany radoju naszoju*> MLM 4 k. 137v–138 (122v–123)¹⁹⁶⁷ = AktyLM 22 = LMetr IV s. 122 nr 95 = PapéePol s. 391 = BerItin s. 182, MLM 4 k. 149v (134v)¹⁹⁶⁸ = AktyLM 41¹⁹⁶⁹ = LMetr IV s. 134 nr 118 = PapéePol s. 391 = BerItin s. 182–183; 5 VI: MLM 4 k. 137–137v (122–122v)¹⁹⁷⁰ = AktyLM 44 = LMetr IV s. 122 nr 94 = PapéePol s. 391 = BerItin s. 182 = JawItin s. 18; 7 VI: MLM 4 k. 34–34v (19–19v)¹⁹⁷¹ = Bersz I 11 = LMetr IV s. 40 nr 2 = BerItin s. 183; 9 VI: MLM 4 k. 155–156 (140–141)¹⁹⁷² = AktyZapRos 58 = LMetr IV s. 139–140 nr 129 = BerItin s. 183; 10 VI: DanSkarb II 1944¹⁹⁷³; 23 VI: TPaw s. 176 = PapéePol s. 391)

bmw. 24 VI (TPaw s. 105¹⁹⁷⁴ = PapéePol s. 391)

Troki 24–26 VI (24 VI: MLM 4 k. 25–26v (10–11v)¹⁹⁷⁵ = ALRG s. 30–31 nr 15 = LMetr IV s. 34–35 nr 1.6 = ArchSang III 27¹⁹⁷⁶ = BerItin s. 183 = JawItin s. 18¹⁹⁷⁷; 25 VI: or.pap.APGd 300 D/3 350 = JawItin s. 18; 25–26 VI: TPaw s. 105, 176 = JawItin s. 18)

¹⁹⁶⁶ Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Dok. z 1486: wpisany wśród dokumentów z tego roku do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91), wspomn. Mikołaj Radziwiłłowicz namiestnik smoleński (1481/1482 – 1486: ULit IV 40).

¹⁹⁶⁷ Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Dok. z 1486: wpisany wśród dokumentów z tego roku do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91).

¹⁹⁶⁸ Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Dok. z 1486: wpisany do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91).

¹⁹⁶⁹ Pomyłkowo 1 VI, choć w opublikowanym tekście dok.: *ijun 4*.

¹⁹⁷⁰ Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Dok. z 1486: wpisany wśród dokumentów z tego roku do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91), wspomn. Mikołaj Radziwiłłowicz namiestnik smoleński (1481/1482 – 1486: ULit IV 40).

¹⁹⁷¹ Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Dok. z 1486: jest wśród wpisów z tego roku w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

¹⁹⁷² Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). List z 1486, wpisany do księgi poselstw, zawierającej dokumenty związane z poselstwami wysyłanymi z Litwy przez KJ do Moskwy, Riazania, Pskowa, na Krym i do Polski w 1486 (BerLM s. 92–93). AktyZapRos – pod 1456.

¹⁹⁷³ Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Dok. z 1486: KJ tytułowany królem, w czerwcu 1456 i 1471 był w Polsce.

¹⁹⁷⁴ PapéePol s. 391, nie ma wątpliwości, że pobyt w Trokach od 24 VI poświadczają także TPaw s. 105, ale na tej stronie jest wpis z daty: Troki, 25 VI. Bezpośrednio przed nimi są wprowadzone wpisy z 24 VI, ale bmw. i następują one bezpośrednio po wpisie: Wilno 23 VI.

¹⁹⁷⁵ Ind. nie wpisano, tylko 24 VI, Troki. Wpisy z 1486: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

¹⁹⁷⁶ Opublikowano na podstawie MLM 4 dwa wpisy dotyczące Sanguszki (z ponad 50 wpisów z tego dnia), ale pomyłkowo pod datą Wilno, 24 IV 1486.

¹⁹⁷⁷ Nieściśle 25–26 VI.

- Wilno 30 VI (MS I 1821 = JawItin s. 18)
 bmw. 1–4 VII (TPaw s. 106 = PapéePol s. 391–392 = JawItin s. 18)
 Troki 6 VII (or.pap.APGd 300 D/3 351 = JawItin s. 19¹⁹⁷⁸)
 Wilno 6 VII (<*s pany radoju naszoju*> MLM 4 k. 141–142 (126–127)¹⁹⁷⁹ = AktyLM 45 = LMetr IV s. 126 nr 101 = BerItin s. 182¹⁹⁸⁰)
 bmw. 10–17 VII (10–17 VII: TPaw s. 107–108¹⁹⁸¹ = PapéePol s. 391–392 = JawItin s. 19¹⁹⁸²; 14 VII: MLM 4 k. 41–41v (26–26v) = LMetr IV s. 47 nr 13.2 = BertIt s. 183¹⁹⁸³)
 Troki 19 VII – 29 X (19 VII – 29 X: TPaw s. 108–114, 176–177 = PapéePol s. 391–392 = JawItin s. 19; 21 VII: MLM 4 k. 33–34 (18–19)¹⁹⁸⁴ = ALRG s. 38–39 nr 15 = LMetr IV s. 39–40 nr 1.9 = BerItin s. 183¹⁹⁸⁵; 27 VII: MLM 4 k. 34v–35 (19v–20)¹⁹⁸⁶ = ML 191A s. 268 = Bersz I 12 = LMetr IV s. 40–41 nr 3 = BerItin s. 183, MLM 4 k. 36v–37 (21v–22)¹⁹⁸⁷ = Bersz I 13 = LMetr IV s. 42–43 nr 6 = BerItin s. 183 = JawItin s. 19; 30 VII: MLM 4 k. 138–138v (123–123v)¹⁹⁸⁸ = AktyZapRos 59¹⁹⁸⁹ = LMetr IV s. 123 nr 96 = BerItin s. 183 = JawItin s. 19; 22 VIII: MLM 4 k. 157v–160 (142v–145)¹⁹⁹⁰ = ML 191A k. 408 = PułSt s. 217–219

¹⁹⁷⁸ Nieśluszenie wymienił Troki, 8 VII 1486 (według TPaw s. 106).

¹⁹⁷⁹ Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Dok. z 1486: wpisany do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91), wspomn. Olechno Sudymontowicz kanclerz (od 1477: KorL s. 99; Hrusza s. 142; PSB XLV s. 351; w UDR XI 211, od 1478) i wojewoda wileński (1477 – zm. 1490/1491: ULit I 1101).

¹⁹⁸⁰ BerItin s. 182, pomyłkowo podał 9 VII, choć na s. 183 już poprawnie 6 VII.

¹⁹⁸¹ Po kwitancjach wystawianych w Trokach 25–26 VI 1486, następują wpisy bmw., kolejno z 4, 1, 10–12 i 17 VII. Papée zaliczył i te wpisy do pobytów KJ w Trokach w 1486.

¹⁹⁸² Wymienił Troki z powołaniem na TPaw s. 107–108 i MLM 4 k. 15.

¹⁹⁸³ BerItin zaliczył ten wpis do pobytu KJ w Trokach.

¹⁹⁸⁴ Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Wpisy z 1486: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

¹⁹⁸⁵ BerItin s. 183, na podstawie MLM 4 datował pobyt KJ w Trokach nieprzerwanie od 24 VI do 29 X 1486, wyliczył jednak pomyłkowo k. 26–26v (jest to wpis – bmw. – z 14 VII tego roku).

¹⁹⁸⁶ Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Dok. z 1486: jest wśród wpisów z tego roku w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

¹⁹⁸⁷ Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Dok. z 1486: jest w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

¹⁹⁸⁸ Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Dok. z 1486: jest wśród dokumentów z tego roku wpisanych do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91), wspomn. w dok. Andruszka Fedkowicz klucznik łucki (znany tylko z naszego dok.) umieszczony w UDR III/5 251, pod datą 30 VII 1486.

¹⁹⁸⁹ Pod datą 30 VII 1456 lub 1471.

¹⁹⁹⁰ Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). List z 1486: wpisany do księgi poselstw, zawierającej dokumenty związane z poselstwami wysyłanymi z Litwy przez KJ do Moskwy, Riazania, Pskowa, na Krym i do Polski w 1486 (BerLM s. 92–93).

nr 21 = LMetr IV s. 141–143 nr 132 = IA 4499 = BerItin s. 183; 27 VIII: <*a pri tom byl pan [...] i inych panov mnoho*> MLM 4 k. 138v–139 (123v–124)¹⁹⁹¹ = ML 191A s. 385 = AktyLM 46 = LMetr IV s. 123–124 nr 97 = PapéePol s. 392 = BerItin s. 183 = JawItin s. 19; bdd. VIII: <*s pany radoju naszoju*> MLM 4 k. 139v–140 (124v–125)¹⁹⁹² = Bel s. 259–260 nr 112 = PolockGr 195 = AktyZapRos 60 = LMetr IV s. 124–125 nr 98 = Vit 2 = IA 3224 = BalCorpus s. 352 nr 346 = BerItin s. 183; 8 IX: or.pap.APGd 300 D/3 352; 9 IX: MS I 1822; 25 IX: MLM 4 k. 161v–162 (146v–147)¹⁹⁹³ = AktyZapRos 89.I = LMetr IV s. 145 nr 136 = DanSkarb II 2028¹⁹⁹⁴ = IA 4500, 4512 = BerItin s. 183 = JawItin s. 19; 2 X: or.Bit A 96 = ArchSang II 189¹⁹⁹⁵ = KatNiew 101; 5 X: or.pap.APGd 300 D/3 354, MLM 4 k. 16v (1v)¹⁹⁹⁶ = ALRG s. 19–20 nr 15 = LMetr IV s. 27–28 nr 1.2 = BerItin s. 183 = JawItin s. 19; 29 X: MLM 4 k. 140v–141 (125v–126)¹⁹⁹⁷ = AktyLM 47 = LMetr IV s. 125 nr 99 = PapéePol s. 392 = BerItin s. 183 = JawItin s. 19)

bmw. 9 IX (JH I 17266)

Stokliszki [30 X?] (TPaw s. 114¹⁹⁹⁸ = PapéePol s. 392 = JawItin s. 19¹⁹⁹⁹)

Punie 2 XI (TPaw s. 114 = Papeé s. 392 = JawItin s. 19)

¹⁹⁹¹ Ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Dok. z 1486: wpisany wśród dokumentów z tego roku do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91). Nie mam pewności, czy wzm. o obecności panów rady gospodarskiej odnosi się do naszego pobytu KJ w Trokach w sierpniu 1486, czy do wspomnianego na wstępie pobytu KJ z panami rady w Grodnie (bdd. i rocznej).

¹⁹⁹² Wpisano tylko sierpień, ind. 4 (1441, 1456, 1471, 1486). Dok. wydawany był pod 1456 (AktyZapRos; Bel; IA; BalCorpus) i pod 1486 (RIB XXVII 98; PolockGr). Dok. z 1486: wpisany wśród dokumentów z tego roku do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91). Zob. na ten temat PolockGr 195.

¹⁹⁹³ Ind. 5 (1441, 1456, 1471, 1486). List z 1486: wpisany do księgi poselstw, zawierającej dokumenty związane z poselstwami wysyłanymi z Litwy przez KJ do Moskwy, Riazania, Pskowa, na Krym i do Polski w 1486 (BerLM s. 92–93).

¹⁹⁹⁴ Błędnie 25 IX 1487, taki sam błąd w IA.

¹⁹⁹⁵ Pod datą 6 X 1486 według reg. zawartego w tzw. Sumariuszu wiśnickim (obecnie przechowywanym w ANarKw ASang rps 989 s. 275), z zepsutą datą *f. 6* (w or. jest *f. 2*) *post festum s. Michaelis*.

¹⁹⁹⁶ Ind. 5 (1441, 1456, 1471, 1486). Wpisy z 1486: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

¹⁹⁹⁷ Ind. 5 (1441, 1456, 1471, 1486). Dok. z 1486: wspomn. Olechno Sudymontowicz kanclerz (od 1477: KorL s. 99; Hrusza s. 142; PSB XLV s. 351; w UDR XI 211, od 1478) i wojewoda wileński (1477 – zm. 1490/1491: ULit I 1101).

¹⁹⁹⁸ Tylko *f. 2*. Poprzedni wpis na tej stronie opatrzony datą *in crastino Simonis et Jude* (29 X), Troki. Zakładam, że w naszym wpisie chodzi może o poniedziałek po Szymonie i Judzie (30 X), a nie o poniedziałek po Katarzynie (27 XI). PapéePol s. 392, nie miał wątpliwości, że chodzi o 30 X.

¹⁹⁹⁹ Wymienił jako Stonliszki.

- bmw. 2 XI (MLM 4 k. 162–163 (147–148)²⁰⁰⁰ = LMetr IV 137 = BerItin s. 183 = JawItin s. 19²⁰⁰¹)
- Grodno 9–26 XI (9–26 XI: TPaw s. 114–117 = PapéePol s. 392 = JawItin s. 119²⁰⁰²; 23 XI: <w G., gdy KJ jechał do Polski> MLM 4 k. 16v–24v (1v–9v)²⁰⁰³ = ML 191A s. 258 = ALRG s. 20–29 nr 15 = LMetr IV s. 28–33 nr 1.3 = BerItin s. 183; [XI?] zob. Grodno [I/II albo XI?] 1486)
- Kołodziej 28 XI (TPaw s. 117 = PapéePol s. 392 = JawItin s. 119)
- Rudnik [Rudniki na Podlasiu?] 29 XI (TPaw s. 117 = PapéePol s. 392 = JawItin s. 19²⁰⁰⁴)
- Bielsk [Podlaski, między 29 XI a 3 XII] (TPaw s. 117²⁰⁰⁵ = PapéePol s. 392 = JawItin s. 119)
- Mielnik 3 XII (TPaw s. 117 = PapéePol s. 392 = JawItin s. 119)
- Łuków 6 XII (TPaw s. 117 = PapéePol s. 392 = JawItin s. 119)
- Radom 10–11 XII (TPaw s. 117, 193 = PapéePol s. 392²⁰⁰⁶)
- [Sochaczew 10 XII (TPaw s. 117)]²⁰⁰⁷
- Piotrków 14 XII – do 28 I 1487 (14 XII <*in conv. gen.*> – 30 XII: TPaw s. 118–120 = 14–31 [!] XII PapéePol s. 392²⁰⁰⁸; 14 XII: MLM 4 k. 41v–49 (26v–34)²⁰⁰⁹ = ALRG s. 40–48 nr 15 = LMetr IV s. 47–53 nr 13.3 = ArchSang III 28²⁰¹⁰ = PapéePol s. 392 = BerItin s. 183; 15 XII: <*in conv.*

²⁰⁰⁰ Tekst poselstwa rady litewskiej do panów polskich. Uwzględniam ten przekaz, podobnie jak BerItin. Podczas pobytów KJ na Litwie rada wielkksiążęca obradowała zwykle przy wielkim księciu, a ten był tego dnia w Puniach (KorM s. 105, znalazła tylko jeden przykład prawdopodobnie obrad rady wielkksiążęcej bez hospodara, przebywającego w tym czasie w Polsce, chodzi o zjazd z 19 VII 1470, Wilno).

²⁰⁰¹ Wymienił Punie.

²⁰⁰² Wydłużył niesłusznie pobyt w Grodnie do 27 XI (według TPaw).

²⁰⁰³ BerLM s. 169, przyp. 79, zwrócił uwagę, że w MLM błędnie wpisano ind. 1, zamiast ind. 5. Chodzi więc o 23 XI ind. 5 (1441, 1456, 1471, 1486). Wpisy z 1486: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²⁰⁰⁴ Zidentyfikował bez wątpliwości z Rudnikami.

²⁰⁰⁵ Tylko jeden wpis z Bielska, umieszczony między wpisami z 29 XI *Rudnik* a 3 XII *Mielnik*. Papée także uznał, że chodzi o czas między 29 XI a 3 XII.

²⁰⁰⁶ Papée – tylko 10 XII (według TPaw s. 117).

²⁰⁰⁷ Po wpisach: Radom 10 XII, następuje nasz wpis: *Ibidem, eodem die*, dalej krótki tekst odnowionej kwitancji: zapis 10 grzywien Janowi Leszczyńskiemu w Sochaczewie. Mało prawdopodobne, choć nie niemożliwe, by król pokonał w ciągu jednego dnia ponad 100 km dzielących Radom i Sochaczew. Może Sochaczew oznacza tu tylko miejsce wystawienia poprzedniej, niezrealizowanej kwitancji?

²⁰⁰⁸ PapéePol s. 392, na podstawie TPaw s. 118–120, nieściśle wymienił pobyt KJ w Piotrkowie 31 XII.

²⁰⁰⁹ Ind. 5 (1441, 1456, 1471, 1486). Wpisy z 1486: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²⁰¹⁰ Opublikowano na podstawie MLM 4 jeden wpis dotyczący Sanguszki (z ponad 200 wpisów z tego dnia).

[*gen.?*] > MK 14 s. 171²⁰¹¹ = MS I 1824; 17 XII: <*in conv. gen.*> MS I 1825, *bmw.* MK 14 s. 179²⁰¹² = MS I 1826–1827; 20 XII: MS I 1828; 24 XII: MS I 1829, 1830²⁰¹³, <*in conv. gen.*> MS I 1831; 27 XII: <*in conv. gen.*> MS I 1832; 30 XII: *or.pap.*APGd 300 D/3 353)

1487

Piotrków²⁰¹⁴ [cd.] do 28 I (1–28 I: TPaw s. 121–132 = PapéePol s. 393; 7 I: <*in conv. gen.*> MS I 1838 = MS III 1004 = MS IIIS 217 = RiabMat 64; 10 I: MS I 1839; 11 I: <*in conv. gen.*> ArchPot 304 k. 344 = BRacz rps 85 k. 100; 12 I: <*in conv. gen.*> MS I 1840, <*in conv. gen.*> MS I 1841 = ML IVB 9 k. 345 = BOZ 31 s. 331 = BOZ 32 s. 444, 742, <*in conv. gen.*> ML IVB 9 k. 131v–132, 139v = *bmw.* MK 14 s. 184 = MS I 1842, <*in conv. gen.*> *or.*AGAD 5219 = *bmw.* MK 14 s. 184²⁰¹⁵ = *bdd.* Inv s. 215 = MS I 1843 = TN XXII 119 = KM 5/Q 170, <*in conv.*> *or.pap.*APGd 300 D/3 355 = PelMisc s. 193 nr 6; 15 I: <*in conv. gen.*> MS I 1844, <*in conv. gen.*> MS I 1846, <*in conv. gen.*> kop.BPANKw 350 = BOss rps 2264 s. 379 = KGZ Biecz G 182 s. 973–974 = KTyn II 279 = DziwKat I 170 = MS I 1845, KGZ Konin G 2 k. 171v; 16 I: <*in conv. gen.*> *or.pap.*APGd 300 D/3 356; 17 I: <*in conv. gen.*> *or.*ADWł 367 = *bmw.* MonWł XXV 1023²⁰¹⁶ = Librlnw I/1 s. 202 dok. 367; 18 I: <*in conv. gen.*> *or.*BCz 618 = ArchPot 304 k. 114 = BRacz rps 85 k. 69 = DzPozn I 7100 = KatBCz I 679, <*in conv. gen.*> APGd 300 D/68 279, <*in conv.*> MS IV 17003 = MS IVS 1121; 19 I: <*in conv. gen.*> MS I 1847, <*conv. gen.*> KGZ Kalisz G 28 k. 365v; 20 I: <*in conv. gen.*> AGZ IX 95 = MorSąd s. 290; 21 I: <*in conv. gen.*> MS I 1848; 23 I: <*in conv. gen.*> MS I 1849–1850, MLM 4 k. 141 (126)²⁰¹⁷ = ML 191A s. 387 = AktyLM 48 = LMetr IV s. 125–126 nr 100 = BertIt s. 183; 24 I: <*in conv.*> MS IV 22050 = MS IVS 1122; 25 I: MK 14 s. 188²⁰¹⁸ = MS I 1851, <*in conv. gen.*> MS I 1852, *bmw.* i bez daty MK 14 s. 189 =

²⁰¹¹ Strona słabo czytelna.

²⁰¹² W pierwszym wpisie tylko *eodem die*, a więc data tego i pewnie następnego wpisu odnosi się do wpisu poprzedniego na s. 179 (MS I 1825). Tak przyjął też wydawca MS.

²⁰¹³ Datę i miejsce podają za reg. w MS. W MK 14 s. 179, wpis nieczytelny.

²⁰¹⁴ Wzm. o zjeździe w Piotrkowie też 8 I 1487 (ACap I 1287).

²⁰¹⁵ *Eodem die*. Wpis poprzedni na tejsze s. 184 z 12 I 1487, *bmw.* (MS I 1842).

²⁰¹⁶ Błędnie 11 I 1487. W *or. f. 4 ante festum Prisce*, 1487 (17 I).

²⁰¹⁷ Ind. 5 (1442, 1457, 1472, 1487). Dok. z 1487: wpisany wśród dokumentów z 1486 do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91), wspomn. Iwan Ilinicz namiestnik smoleński (1486–1490: ULit IV 41).

²⁰¹⁸ Wpis w MK obecnie słabo czytelny. Datę podają za MS, wydawca odczytał *f. 5 Conversionis Pauli* (25 I), Piotrków.

MS I 1853²⁰¹⁹; 26 I: MS I 1854; 27 I: Łab s. 166–168 = MS I 1855 = KM 5/Q 82, <*in conv. gen.*> BRacz rps 85 k. 96 = AGAD Sigillata 1 s. 200 = Str III s. 207 nr 199 = LustrWlkp 1628–1632/2 s. 15 = LustrWlkp 1659–1665/2 s. 9 = KM 5/Q 83, or.pap.APGd 300 D/3 357 = AktaStPrus I 230; 28 I: <*in conv.*> SRSil XIV 449 [Politische Correspondenz] = PapéePol s. 393, <*in conv. gen.*> TN XXII 104²⁰²⁰ = CE I/2 245 = AktaStPrus I 231 = PapéePol s. 393, przyp. 1, <*in conv. gen.*> or.AGAD 887 = CE I/2 246²⁰²¹ = Inv s. 311 = TN XXII 109 = KM 5/A bez nr = PapéePol s. 393, przyp. 1, or.pap.APGd 300 D/3 358, <*in conv. gen.*> or.AYL = AGZ VII 86 = KatLw 271 = PapéePol s. 393, <*in conv. gen.*> or.AYL = AGZ VII s. 160–161 nr (82)²⁰²² = KatLw 272; bmw. i bez daty: MLM 4 k. 51–51v (36–36v)²⁰²³ = ALRG s. 49 nr 15 = LMetr IV s. 54–55 nr 16.3 = BerlTin s. 183)

Radom 29 I – 5 II (29 I: MLM 4 k. 40–40v (25–25v)²⁰²⁴ = LMetr IV s. 46 nr 12 = BerlTin s. 183; 3 II: MS III 2277 = MS IIIS 219; 3–5 II: TPaw s. 132–134, 195 = PapéePol s. 393²⁰²⁵; 5 II: ACap II 680 = PapéePol s. 393)

Wąchock 6 II (TPaw s. 134 = PapéePol s. 393)

Nowa Słupia 6 II (TPaw s. 134 = PapéePol s. 393)

Opatów 7 II (TPaw s. 134 = PapéePol s. 393)

Sandomierz 8 II – 3 III (8 II – 3 III: TPaw s. 134–139, 178 = PapéePol s. 393; 21 II: MS I 1856²⁰²⁶)

bmw. 16 II (TPaw s. 165²⁰²⁷)

Koprzywnica 3 III (TPaw s. 139 = PapéePol s. 393)

Osiek 4 III (or.pap.APGd 300 D/3 359, TPaw s. 139 = PapéePol s. 393)

bmw. 5–6 III (5 III: TPaw s. 138²⁰²⁸; 6 III: TPaw s. 178²⁰²⁹)

²⁰¹⁹ W MS zapewne słusznie pod datą wpisu poprzedniego na tejże s. 189 (MS I 1852).

²⁰²⁰ W odpisie, sporządzonym (tylko ogólna informacja) w Archiwum Kapituły Warmińskiej, z datą roczą 1486, powtórzoną w CE. Zarówno PapéePol s. 393, przyp. 1 oraz wydawcy AktaStPrus słusznie poprawiają na 1487.

²⁰²¹ Według odpisu w TN (z or.), z błędnie rozwiązana datą 26 I.

²⁰²² W AGZ pomyłkowo dok. oznaczono nr 82, zamiast nr 87.

²⁰²³ Wpisy są w rejestrach z 1486–1490. Wydawcy LMetr (za BerlTin s. 183), opatrzyli wpisy datą [14 XII 1486]. BerLM s. 83, datował wpisy: Piotrków, 1486/1487.

²⁰²⁴ Ind. 5 (1442, 1457, 1472, 1487). Dok. z 1487: jest w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²⁰²⁵ PapéePol s. 393, wymienił na podstawie TPaw s. 132–134, pobyt KJ w Radomiu od 2 II, ale w TPaw nie ma zapiski z taką datą.

²⁰²⁶ Z powołaniem na MK 14 s. 190, zamiast s. 191.

²⁰²⁷ Kwitancja wydana przez kancelarię.

²⁰²⁸ Między wpisami: Sandomierz 2 i 3 III (TPaw s. 138–139).

²⁰²⁹ Kwitancja, która poprzedza naszą, wystawiona w Sandomierzu, najpewniej 22 II 1487 (TPaw s. 178).

- Nowy Korczyn 10–20 III (10–20 III: TPaw s. 139–144, 193 = PapéePol s. 393; 11 III: <in conv.> MS I 1857; 14 III: <in conv.> MS I 1858; 15 III: or.AGAD 3612 = bdd. WiśnSand s. 204 = LustrSand 1789/1 s. 11, s. 316 nr 38 = TN XXII 122 = KM 5/Q 172 = BOss rps 2787/III s. 47–48; 17 III: <in conv. gen.> SRSil II s. 484 nr 21 [Die Chronik Wigands von Marburg] = IA 4505 = PapéePol s. 393; bdd.: MK 14 s. 194–196²⁰³⁰ = MS I 1859, <in conv. gen.> MS I 1860)
- Szaniec 21 III (TPaw s. 178 = PapéePol s. 394)
- Chęciny 22 III (TPaw s. 144–145 = PapéePol s. 394)
- Kłodawa 26 III – 4 IV (26 III – 1 IV: TPaw s. 145–149 = PapéePol s. 394; 30 III: or.pap.APGd 300 D/3 360 = HU XI 98 = AktaStPrus I 240; 31 III: <in conv.> TPaw s. 146, <in conv. gen.> KGZ Kalisz G 28 k. 368v, <in conv.> BCz rps 3344 s. 156, <in conv.> or.ADWł 368 = Pot 304 k. 144–145 = BRacz rps 85 k. 88–89 = bmw. i bdd. MonWl XXV 898 = bmw. MonWl XXV 1024 = LibrInw I/1 s. 202–204 dok. 368 = bmw. i bez daty LustrWlkp 1616–1620/1 s. 125 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 21 nr 190 = bmw. i bez daty LustrWlkp 1628–1632/2 s. 187, <in conv.> or.ADWł 369 = BRacz rps 85 k. 89–90 = Pot rps 305 k. 305 = bmw. MonWl XXV 1025 = LibrInw I/1 s. 203 dok. 369, <in conv.> MS I 1861, <in conv.> MS I 1862 = PapéePol s. 394; 1 IV: <in conv. gen.> MS I 1863, <in conv.> MS III 1687 = MS IIIS 221; 2 IV: MLM 4 k. 50v (35v)²⁰³¹ = ALRG s. 48 nr 15 = AktyLM 24²⁰³² = LMetr IV s. 54 nr 16.1 = BerItin s. 183; 3 IV: <in conv.> MS I 1864 = PapéePol s. 394; 4 IV: or.pap.APGd 300 D/3 361, or.pap.APGd 300 D/3 362 = AktaStPrus I 242; bdd.: <in conv.> MS I 1865)
- Łódź 5 IV (TPaw s. 149–150²⁰³³ = PapéePol s. 394)
- Kozłów 7 IV (TPaw s. 150 = PapéePol s. 394)
- Jędrzejów 8 IV (TPaw s. 150 = PapéePol s. 394)
- Kraków 9 IV – 8 X [z przerwami na wyjazdy do Bochni 16–17 VI i do Niepołomic 6–7 X] (9 IV – 15 VI: TPaw s. 150–157 = PapéePol s. 394; 22 IV: SRSil II s. 484–485 nr 22 [Die Chronik Wigands von Marburg] =

²⁰³⁰ W pierwszym wpisie na s. 196 (MS I 1859) *datum vt supra*. Poprzedni dok. wpisany do MK 14 s. 194–196 (MS I 1860) tylko z datą roczną 1487, Nowy Korczyn na zjeździe walnym. W MS rejestry obu dokumentów opatrzone datą: połowa marca 1487.

²⁰³¹ Ind. 5 (1442, 1457, 1472, 1487). Wpisy z 1487: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²⁰³² Pod datą 2 IV 1472.

²⁰³³ Tylko *f. 5. Zakładam, że chodzi o f. 5 post Judica*. Poprzednie dwa wpisy (TPaw s. 148) z datą *f. 4 post Judica* (4 IV), ale następny *f. 4 ante Judica* (28 III). Już wydawca zwrócił uwagę, że w drugim wpisie może nastąpił błąd pisarza i też powinno być – jak w wpisie poprzednim – *post*. PapéePol s. 394, bez wątpliwości wpisał 5 IV.

SRSil XIV 453 [Politische Correspondenz] = IA 4507, MS I 1866, MyszkListy 5 = MS I 1867; 25 IV: MS I 1868; 26 IV: MS I 1869; 7 V: PapéePol s. 394; 9 V: ADKce Kopiarz wiślicki k. 383–385 = KumWiśl 32 = MS I 1870 = bdd. LustrSand 1564 s. 26 = LustrSand 1564 s. 346 nr 100 = KM 5/Q 321, 208; 11 V: or.AGAD 2951 = LustrSand 1789/3 s. 68, s. 207 nr 17; 12 V: MS I 1872, bmw. i bez daty MK 14 s. 204 = MS I 1873²⁰³⁴; 15 V: AMKw AV 5/III s. 151–152 = AMKw AV 25 Cap. (III) s. 209–211 = BCz rps 2181 k. 12v–13v = MK 98 k. 76v–77 = KGZ Sącz G 124 s. 869–873 = KGZ Sącz 174 s. 1580 = bdd. LustrKrak 1564/2 s. 112 = LustrKrak 1564/2 s. 148 nr 162 = KM 5/Q 173, 210, KmK s. 277 = Inv s. 216 = KM 5/Q 72; 16 V: MK 98 k. 163v–164v = LustrSand 1789/1 s. 169, s. 316 nr 39 = KM 5/Q 211; 18 V: MLM 4 k. 142–142v (127–127v)²⁰³⁵ = AktyLM 50 = LMetr IV s. 127 nr 102 = BerItin s. 183; 19 V: <sąd ndw. w obecności KJ> KmK 196; 20 V: MS I 1874 = BOZ 32 s. 444–445, 742; 21 V: SRSil II s. 485–486 nr 23 [Die Chronik Wigands von Marburg] = IA 4508; 22 V: MS I 1875, MLM 4 k. 150 (135)²⁰³⁶ = AktyLM 51 = LMetr IV s. 134–135 nr 119 = BerItin s. 184; 23 V: MS I 1876; 25 V: MS I 1877, or.ANarKw ZbRus perg. 164 = KGZ Czchów Z 7 s. 56–60 = MS I 1878 = KatFotUJ 2995 = KM 5/Q 85; 28 V: MS I 1879; 30 V: MLM 4 k. 39v–40 (24v–25)²⁰³⁷ = Bersz I 14 = LMetr IV s. 45–46 nr 11 = BerItin s. 183, MLM 4 k. 49–49v (34–34v)²⁰³⁸ = Bersz I 15 = LMetr IV s. 53 nr 14 = BerItin s. 183; 31 V: Inv s. 311, <sąd ndw.> KTyn II 280; 5 VI: PapéePol s. 221, przyp. 2²⁰³⁹; 6 VI: AGZ XVII 2151, or.AGAD 5220 = bdd. i bmw. Inv s. 215 = TN XXII 113 = KM 5/Q 95, 175 = BOZ 31 s. 332; 8 VI: or.BOss 344 = AGZ IV 115 = ArchSang II 192 = OssPoh 247; 10 VI: MatPr 201 = MS I 1880; 12 VI: kop.APPń Akta m. Kalisz I 173 s. 1402 = MS I 1881, PapéePol s. 221, przyp. 2²⁰⁴⁰; 15 VI: or.AGAD 5221 = CE I/2 247 = MS I 1882 = PapéePol s. 394 = KM 5/Q 174 = BOZ 31 s. 333, 570, MS I 1883²⁰⁴¹,

²⁰³⁴ W MS zapewne słusznie pod datą wpisu poprzedniego w MK 14 s. 204, tj. 12 V (MS I 1872).

²⁰³⁵ Ind. 5 (1442, 1457, 1472, 1487). Dok. z 1487: wpisany do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91).

²⁰³⁶ Ind. 5 (1442, 1457, 1472, 1487). Dok. z 1487: wpisany do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91). BerItin uwzględnił wpis, ale błędnie odniósł go do pobytu KJ w Krakowie w 1489.

²⁰³⁷ Ind. 5 (1442, 1457, 1472, 1487). Dok. z 1487: jest w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²⁰³⁸ Zob. przyp. poprzedni.

²⁰³⁹ Z powołaniem na zniszczoną w czasie ostatniej wojny księgę ziemską radomską.

²⁰⁴⁰ Zob. przyp. poprzedni.

²⁰⁴¹ Z powołaniem na MK 14 s. 216, zamiast s. 215.

1884–1886; 21 VI – 21 VIII oraz 9 IX – 5 X, 6 X?²⁰⁴²: TPaw s. 157–175, 178–179 = PapéePol s. 395; przed 24 VI: PapéeZat²⁰⁴³; 25 VI: < sąd ndw.> or.AGAD 5222 = KM 5/Q 89 = BOZ 31 s. 332; 28 VI: or.pap. APGd 300 D/3 363, or.pap.APGd 300 D/3 364; 30 VI: or.ANarKw ZbRus perg. 165 = bmw. i bdd. Inv s. 215–216 = KatFotUJ 2994 = KM 5/Q 90 = BOZ 31 s. 333–334, <reces> APGd 300 29/3 s. 317 = AktaStPrus I 252 (2); 4 VII: or.BJag 84 = KatBJag 245 = Inv s. 232²⁰⁴⁴ = KP III 229 = TN XXII 47 = KM 5/Q 46, 74; 5 VII: or.pap.APGd 300 D/3 365 = CE III 319; 7 VII: or.pap.APGd 300 D/3 366 = AktaStPrus I 248; 9 VII: MS I 1887; 11 VII: kop.ADom 695 = KGZ Oświęcim G 61 s. 572–573 = KM 5/Q 326; 13 VII: or.AGAD 1405 = bmw. i bdd. Inv s. 215 = MS I 1889²⁰⁴⁵ = BOZ 31 s. 334, MS I 1888 = ZDM I s. 302 przy nr 243 = KuraśOrd 25; 25 VII: ML IVB 9 k. 116–116v; 30 VII: MS IV 1204 = MS IVS 1125 = KM 5/Q 140, 141, 327, AKapSand rps 417 k. 16–18 = MK 117 k. 386v–388 = ChaźdWspomn s. 53 = TN XXII 115 = KM 5/Q 44, 176; 2 VIII: or.pap.APGd 300 D/3 369; 3 VIII: or.pap.APGd 300 D/3 370 = CE III 321; 10 VIII: or.ADom 175 = KM 5/Q 119; 16 VIII: or.AGAD 921 = Inv s. 311²⁰⁴⁶ = TN XXII 116; 20 VIII: BOZ 32 s. 445–446, 742; 21 VIII: AMKw AO 3 s. 502–503 = MS VI 302 = MS VIS 4; 23 VIII: or.AYL = AGZ II s. 38–39 nr 23 = KatLw 276; 3 IX: or.pap. APGd 300 D/3 367 = HU XI 155 = AktaStPrus I 251; 13 IX: or.BJag 336²⁰⁴⁷ = KatBJag 246 = DzPozn II s. 909 nr 6341 = KM 5/Q 75 + fot. <http://jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra/doccontent?id=193791>, or.AGAD 888 = BOZ 32 s. 68, 845 = BOZ 33 s. 191–192; 15 IX: MS I 1890; 19 IX: or.ANarKw ZbDP 346 = KmK 479 = KatKętrz 346, MLM 4 k. 142v (127v)²⁰⁴⁸ = AktyLM 52 = LMetr IV s. 127 nr 103 = BerItin s. 183;

²⁰⁴² W TPaw s. 179, po kwitancji z 14 IX (bmw. – ale bez wątplenia wystawionej w Krakowie), kolejna też nie ma podanego miejsca wystawienia, tylko datę 6 X. PapéePol s. 395, zaliczył i ten wpis do potwierdzonych miejsc pobytu KJ.

²⁰⁴³ PapéeZat s. 648–656, wydał odnaleziony przez siebie podczas porządkowania archiwum miejskiego fragment ksiąg rachunkowych Krakowa z 1487. Opisano w nim spór toczony przez radę miejską z królem o wysokość szosu (wpis pod datą: przed św. Janem Chrzcicielem). Rajcy rozmawiali na zamku z zagniewanym królem, który w końcu „kazał im iść precz”. Zob. M. Starzyński, Krakowska rada miejska w średniowieczu, Kraków 2010, s. 184–185.

²⁰⁴⁴ Reg. pewnie naszego dok. KJ (zezwoleń dla Jana Szaszowskiego na wykupienie z rąk Piotra Myszkowskiego wsi Lipniki) zamieszczony w Inv pod datą roczną 1481.

²⁰⁴⁵ Z powołaniem na MK 14 s. 223, zamiast s. 224.

²⁰⁴⁶ Błędnie 31 V 1487.

²⁰⁴⁷ W or. w dacie rocznej widoczne tylko *millesimo quadringentesimo octuagesimo se*[...]. We wrześniu 1486 KJ był na Litwie.

²⁰⁴⁸ Ind. 6 (1442, 1457, 1472, 1487), rok biz. 6995 (1486). Wydawcy LMetr zwrócili uwagę na błędnie wpisany rok biz. Bez wątplenia dok. pochodzi, zgodnie z ind.,

28 IX: MK 14 s. 228²⁰⁴⁹ = MS I 1892; 29 IX: MS I 1893; 30 IX: KGZ Kraków G 178 s. 3546–3548, 3573 = KGZ Kraków G 187 k. 35–46 = bdd. LustrKraK 1659–1664/2 s. 572 = LustrKraK 1659–1664/3 190 = Baran s. 13 nr 5 = KM 5/Q 47, 120, or.pap.APGd 300 D/3 368; 2 X: or.AKlar 147 = AKlar rps E s. 150–151 = KM 5/Q 143, 328, or.AGAD 4946 = ProchCod s. 90 nr 362 = PtaszOpis s. 259 nr 362 = TN XXII 117 = KM 5/Q 178; 3 X: MS I 1894; 4 X: or.AUJag 241 = KaczmUJ 241, MK 98 k. 47²⁰⁵⁰ = KM 5/Q 216, MS I 1895²⁰⁵¹, MK 14 s. 227²⁰⁵² = MS I 1896²⁰⁵³, MS II 573 = MS IIS 100; 5 X: KmK s. 279, CE III 323 = JH I 17350 = AktaStPrus I 254, MS I 1897; 8 X: CieszkMat 33 = CE I/2 s. 360 = PapéePol s. 395²⁰⁵⁴)

bmw. 21 IV, 9 V (21 IV: TPaw s. 178; 9 V: MK 14 s. 204 = MS I 1871; 18 V: or.BOss 1479 = bdd. OssPoh 249²⁰⁵⁵ = KM 5/Q 84))

Bochnia 16–17 VI (TPaw s. 156–157 = PapéePol s. 394)

bmw. 21 VIII (MK 98 k. 154 nr 6 = KM 5/Q 228)

Niepołomice 6–7 X (6–7 X: TPaw s. 179–180 = PapéePol s. 395; 7 X: MK 98 k. 72–72v = KM 5/Q 218, 324)

Nowy Korczyn 10 X (TPaw s. 180 = PapéePol s. 395)

Koprzywnica [między 10 a 15] X (TPaw s. 180²⁰⁵⁶ = PapéePol s. 395)

Sandomierz 15–19 X (TPaw s. 180–183 = PapéePol s. 395)

Urzędów 20 X (TPaw s. 183–184 = PapéePol s. 395)

Lublin 23 X (<śąd ndw. w obecności KJ> KGZ Lublin Z 9 k. 502 = StanZap s. 46, TPaw s. 184–187 = PapéePol s. 395)

Biskupice 24 X (TPaw s. 187–188 = PapéePol s. 395)

Krasnystaw 25 X (TPaw s. 188–190 = PapéePol s. 395)

z 1487 (we wrześniu 1486 KJ był na Litwie). Wpisany do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91), wspomn. Olechno Sudymontowicz kanclerz (od 1477: KorL s. 99; Hrusza s. 140; PSB XLV s. 351; w UDR XI 211, od 1478) i wojewoda wileński (1477 – zm. 1490/1491: ULit I 1101).

²⁰⁴⁹ *F. 6 in crastino Michaelis*. Wydawca MS zwrócił uwagę, że zamiast *in crastino* powinno być *in vigilia*.

²⁰⁵⁰ Dok. tej samej treści, jak wydany 28 IX.

²⁰⁵¹ Pomyłkowo z powołaniem na MK 14 s. 226, zamiast s. 227.

²⁰⁵² *Eodem die*. Wpis poprzedni na tejsze s. 227 z 4 X 1487, Kraków (MS I 1895).

²⁰⁵³ Z powołaniem na MK 14 s. 226, zamiast s. 227.

²⁰⁵⁴ PapéePol s. 395, pisał, że dok. z 8 X, Kraków, wystawiony już po wyjeździe KJ z Krakowa. Może jednak mamy do czynienia znów z krótkim wypadem do Niepołomic, powrotem do Krakowa 8 X i wyjazdem do Nowego Korczyna.

²⁰⁵⁵ Informacja, że dzień, miesiąc i miejsce wydania są nieczytelne. Elementy te znane są z odpisu w KM (gdzie nie odczytano miejsca wyd.).

²⁰⁵⁶ Wpis umieszczony między kwitancjami wydawanymi w Nowym Korczynie 10 X i w Sandomierzu 15 X (TPaw s. 180–181).

- Hrubieszów 27–30 X (27–30 X: TPaw s. 190–192 = PapéePol s. 395; 30 X: MK 98 k. 251v–252v = KM 5/Q 220, MS IV 1195 = MS IVS 1126, MS V 8370)
- Włodzimierz [Wołyński] 31 X – 4 XI (31 X – 4 XI: TPaw s. 192–193 = PapéePol s. 395 = JawItin s. 19; 2 XI: or.ANarKw ADzT 27 = JawItin s. 19; 3 XI: MS IV 2158 = MS IVS 1127 = JawItin s. 19)
- Łuck 9–11 XI (9–11 XI: TPaw s. 194 = PapéePol s. 396²⁰⁵⁷ = JawItin s. 19²⁰⁵⁸; 11 XI: ArchJZRos VII/I s. 36–38²⁰⁵⁹ = ArchSang I 138²⁰⁶⁰ = GramLit 7²⁰⁶¹ = PapéePol s. 396²⁰⁶² = JawItin s. 19; 18 [!] XI: ArchSang I 91²⁰⁶³ = JawItin s. 19)
- Luboml 14 XI (TPaw s. 194)
- Brześć Litewski 19–25 XI (19–25 XI: TPaw s. 194–195 = PapéePol s. 396 = JawItin s. 19; 22 XI: MS IV 11450 = MS IVS 1128 = RiabMat 65 = JawItin s. 19)
- Grodno 9 XII – 9 I 1488 (9 XII: or.AGAD 3614 = JawItin s. 19; 9–30 XII: TPaw s. 195–198 = PapéePol s. 396; 17 XII: MS II 103 = MS IIS 101²⁰⁶⁴ = JawItin s. 20; 28 XII: or.APGd Miasto Elbląg 368/I 96²⁰⁶⁵ = VolckKat 157)

²⁰⁵⁷ PapéePol s. 396, pisał o pobycie KJ w Łucku 9–14 XI, z powołaniem na TPaw s. 194 (gdzie jednak wpisał tylko z 9–11 XI) oraz ArchJZRoss VII/1 (ale tu dok. z 11 XI).

²⁰⁵⁸ Pomyłkowo wpisał Łuck już pod datą 4 XI (według TPaw).

²⁰⁵⁹ Pod datą 1486.

²⁰⁶⁰ Ind. 6 (1442, 1457, 1472, 1487), rok biz. 6995 (1486). Sądzę, że wydawcy ArchSang słusznie uznali, że rok biz. błędnie podany i powinien być 6996 (1487): w listopadzie 1486 KJ był na Litwie, w 1487 na Wołyniu. Także w UDR XI 885, umieszczono pod datą 11 XI 1487 pierwsze znane (z naszego dok.) wystąpienie Iwaszka Jackowicza Władyki pisarza gospodarskiego.

²⁰⁶¹ Pod datą 11 XI 1457.

²⁰⁶² Błędnie 14 XI 1487.

²⁰⁶³ Według kop. z XVI w.: ind. 6 (1442, 1457, 1472, 1487), rok biz. 6995 (1486). Rok biz. błędnie podany (powinien być 6996). Dok. z 1487: wymienił zm. Olizara (Kierdejowicza) Szyłowicza starostę łuckiego (1480? – 1486) i marszałka ziemi wołyńskiej (1463 – zm. 1486: UDR III/5 362, 655), Iwaszkę Bogdanowicza (Litawora) Chrebtowicza podskarbiego gospodarskiego (1482–1492: UDR XI 1237), Iwaszkę Jackowicza Władkę pisarza (1483–1498, zm. a. VII 1499: Hrusza s. 144; w UDR XI 885, jako pisarz 1487–1498, zm. a. VII 1499). W dacie dziennej najpewniej błąd, może nie 18 XI, lecz powinno być 11 XI, czyli tak jak w dok. z tego dnia dla Fedki wdowy po Olizarze.

²⁰⁶⁴ Błędnie 27 XII i pod tą datą JawItin s. 20.

²⁰⁶⁵ Dok. KJ wprowadzie z datą roczną 1488, ale końcowe *octavo* dopisano inną ręką. Najpewniej słusznie MożCz s. 35, przyp. 52, pisała o tym dok. pod 1487.

1488

Grodno [cd.] do 9 I (1–3 I: TPaw s. 198 = PapéePol s. 396 = JawItin s. 20; 6 I: MLM 4 k. 50–51 (35–36)²⁰⁶⁶ = ALRG s. 48 nr 15 = AktyLM 25²⁰⁶⁷ = LMetr IV s. 54 nr 16.2 = ArchivJ-Z 7/2 s. 9–10 = BerItin s. 183 = PapéePol s. 396 = JawItin s. 20²⁰⁶⁸; 9 I: or.pap.APGd 300 D/3 371) bmw. 23 I (23 I: MLM 4 k. 76v–77 (61v–62)²⁰⁶⁹ = LMetr IV s. 71 nr 18.1 = BerItin s. 183 = JawItin s. 20²⁰⁷⁰; bmw. i bez daty: MLM 4 k. 86 (71)²⁰⁷¹ = ALRG s. 51 nr 15 = LMetr IV s. 78 nr 23.1 = BerItin s. 183) Birsztany 25 I, 31 I [1488?] (25 I: or.pap.APGd 300 D/3 373 = AktaStPrus I 258 = JawItin s. 20, or.pap.APGd 300 D/3 374 = JawItin s. 20; 31 I [1488?] zob. Birsztany 31 I [1465 lub 1488]) Troki 7–20 II (7 II: MLM 4 k. 84v–85 (69v–70)²⁰⁷² = ML 191A s. 322–323 = AktyLM 26²⁰⁷³ = LMetr IV s. 76–77 nr 19 = JawItin s. 20²⁰⁷⁴; 20 II: Sbornik 4²⁰⁷⁵, KP IV 95 = MS I 1901 = ListyM 6 = PapéePol s. 396 = JawItin s. 20) Wilno 28 II – 17 III (28 II: MLM 4 k. 143v (128v)²⁰⁷⁶ = AktyLM 53²⁰⁷⁷ = LMetr IV s. 128 nr 105 = PapéePol s. 396 = BerItin s. 183 = JawItin

²⁰⁶⁶ Ind. 6 (1443, 1458, 1473, 1488). Wpis z 1488: jest w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²⁰⁶⁷ Pod datą 6 I 1473.

²⁰⁶⁸ Błędnie 1–2 I (według AktyLM 25). Wymienił też 6 I, ale nieściśle z powołaniem na MLM 4 k. 21.

²⁰⁶⁹ Ind. 6 (1443, 1458, 1473, 1488). Wpisy z 1488: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²⁰⁷⁰ Wymienił Troki i nieściśle MLM 3 k. 13v.

²⁰⁷¹ Wpisy są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.). Wydawcy LMetr (za BerItin s. 183, a zwłaszcza za BerLM s. 80) opatrują wpisy datą [23 I 1488], gdyż BerLM uznał – i trzeba przyjąć za słuszną opinię wybitnego badacza – że jest to jeden z rozdziałów rejestru, zaczynającego się wpisami z 23 I (następne pochodzą z października i listopada 1488). BerLM s. 80 i BerItin s. 183, pisał, że z 23 I 1488 pochodzą wpisy zawarte w MLM 4 k. 61v–69, 71. Jednak chodzić może tylko o k. 61v–62, 71. Na pozostałych kartach są następujące wpisy: Piotrków [po 6 IV 1488], Wilno 6 III [1488], Nowy Korczyn 12 [X 1488], Troki 7 II [1488], Radom 31 V [1488], [Nowy Korczyn 12 X 1488], Łosice 24 IV [1490].

²⁰⁷² Ind. 6 (1443, 1458, 1473, 1488). Dok. z 1488: jest w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.). Dok. wystawiono dla Piotra podkoniego gospodarskiego (1487–1489: UDR XI 1179). Wpisu nie uwzględnił BerItin s. 183.

²⁰⁷³ Pod datą 7 II 1473.

²⁰⁷⁴ Wymienił Troki 7 II, ale nieprecyzyjnie z powołaniem na MLM 3 k. 298–299.

²⁰⁷⁵ Ind. 6, rok biz. [69]96 (1488).

²⁰⁷⁶ Ind. 6 (1443, 1458, 1473, 1488). Dok. z 1488: jest w księdze z 1481–1490 (BerLM s. 91).

²⁰⁷⁷ Błędnie 20 II 1488, którą powtórzył PapéePol s. 396.

s. 20²⁰⁷⁸; 4 III: MLM 4 k. 163–163v (148–148v)²⁰⁷⁹ = ALRG 17 = LMetr IV s. 146–147 nr 138 = BerItin s. 183 = JawItin s. 20; 6 III: MLM 4 k. 79–84 (64–69)²⁰⁸⁰ = ALRG 15²⁰⁸¹ = LMetr IV s. 73–76 nr 18.3 = ArchSang III 31²⁰⁸² = BerItin s. 183²⁰⁸³ = JawItin s. 20²⁰⁸⁴, MLM 4 k. 143 (128)²⁰⁸⁵ = AktyLM 54 = LMetr IV s. 127–128 nr 104 = PapéePol s. 396 = BerItin s. 183, or.pap.APGd 300 D/3 375; 8 III [1488?] zob. Wilno 8 III [1458?, 1473?, 1488?]; 11 III: or.pap.APGd 300 D/3 376 = PelMisc s. 193–194 nr 7; 15 III: MLM 4 k. 144 (129)²⁰⁸⁶ = AktyLM 55 = LMetr IV s. 128–129 nr 106 = PapéePol s. 396 = BerItin s. 183 = JawItin s. 20; 17 III: MLM 4 k. 51v–65v (36v–50v)²⁰⁸⁷ = LMetr IV s. 55–64 nr 16.4 = PapéePol s. 396 = BerItin s. 183)

Łuków 30 III (or.AGAD 4947 = ProchCod s. 90 nr 363 = Inv s. 232 = PtaszOpis s. 259 nr 363 = TN XXII 125 = KM 5/Q 180 = PapéePol s. 396 = JawItin s. 20)

Piotrków²⁰⁸⁸ po 6 IV, 17 IV – 20 V (po 6 IV: <po Wielkiejnocy> MLM 4 k. 77–79 (62–64)²⁰⁸⁹ = LMetr IV s. 71–73 nr 18.2 = ArchSang III 32²⁰⁹⁰ =

²⁰⁷⁸ Wymienił nieściśle 20–28 II z powołaniem na MLM 3 k. 419–420 i AktyLM 53. Błędnie też przywołał pod datą 2–4 III 1488, Wilno CE III 360 (ale tu pobyt KJ 2 III 1490 w Grodnie) i MS I 210 (tu pobyt w Krakowie 23 lub 24 III 1454).

²⁰⁷⁹ Ind. 6 (1443, 1458, 1473, 1488). BerLM s. 93, także wydawcy RIB XXVII 138 oraz LMetr, podali 1488.

²⁰⁸⁰ Wilno, 6 III (nie wpisano ind.). Wpisy zamieszono między wpisami z 1488 i pochodzą z tego roku: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²⁰⁸¹ Opublikowano tylko fragment rejestru z tego dnia.

²⁰⁸² Opublikowano na podstawie MLM 4 jeden wpis dotyczący Sanguszki (z ponad 130 wpisów z tego dnia).

²⁰⁸³ BerItin pomyłkowo zacytował MLM 4 k. 64–64v, zamiast k. 64–69 (poprawnie BerLM s. 84–85).

²⁰⁸⁴ Wymienił pod datą 6 III nieściśle MLM 4 k. 23.

²⁰⁸⁵ Ind. 6 (1443, 1458, 1473, 1488). Dok. z 1488: jest w księdze z 1481–1490 (BerLM s. 91), wspomn. Olechno Sudymontowicz kanclerz (od 1477: KorL s. 99; Hrusza s. 142; PSB XLV s. 351; w UDR XI 211, od 1478) i wojewoda wileński (1477 – zm. 1490/1491: ULit I 1101).

²⁰⁸⁶ Ind. 6 (1443, 1458, 1473, 1488). Dok. z 1488: jest w księdze z 1481–1490 (BerLM s. 91), wspomn. Iwan Ilinicz namiestnik smoleński (1486–1490: ULit IV 40).

²⁰⁸⁷ Ind. 6 (1443, 1458, 1473, 1488). Wpisy z 1488: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²⁰⁸⁸ Wzm. o zjeździe piotrkowskim też pod datą 24 IV 1488 (ACap I 2283).

²⁰⁸⁹ Ind. nie wpisano, tylko: po Wielkiejnocy w Piotrkowie. Wpisy są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.), zamieszczone między wpisami ze stycznia i marca 1488 dokonanymi na Litwie. Według BerLM s. 85, pochodzą z kwietnia/maja tego roku. Wydawcy LMetr opatrzyli wpisy datą [po 6 IV 1488].

²⁰⁹⁰ Opublikowano na podstawie MLM 4 jeden wpis dotyczący Sanguszki (z ponad 60 wpisów z tego dnia).

Berltin s. 183; 17 IV: <in conv. gen.> MS I 1902; 18 IV: <in conv. gen.> MS I 1903; 20 IV: <królewicz Fryderyk przyjmuje w kościele dominikanów święcenia [mniejsze]> MPH NS X/2 s. 239 [Katalogi biskupów krakowskich]; 21 IV: KM 5/Q 94, <w obecności KJ dziekan kapituły krakowskiej wysyła do Rzymu deklarację o elekcji Fryderyka na biskupstwo krakowskie> MPH NS X/2 s. 239 [Katalogi biskupów krakowskich]; 23 [24?] IV: MK 14 s. 232–233²⁰⁹¹ = KP IV 96 = MS I 1904 = PapéePol s. 396; 27 IV: <in conv. gen.> MS I 1905; 29 IV i 15 V: APGd 300 D/77 78²⁰⁹² = CE III 327 = AktaStPrus I 264; 1 V: <in conv. gen.> KP IV 97 = MS I 1908, CE III 327²⁰⁹³ = PapéePol s. 396²⁰⁹⁴; 1–19 V: <reces> AktaStPrus I 265 = AStP V 137 = PapéePol s. 396; 2 V: <in conv. gen.> MS I 1909; 4 V: <in conv. gen.> MS I 1910–1911; 5 V: <in conv. gen.> or.APZielGór Akta m. Wschowa 7D = kop.APPń Akta m. Kościan I/2 = RegRP 6 = MS I 1912 + fot. RegRP s. 22, MS I 1913; 8 V: MS I 1914; 10 V: <in conv. gen.> MS I 1915–1916, KGZ Pyzdry G 7 k. 63; 11 V: <in conv. gen.> or.pap.APPń Akta m. Poznań D 14 = DokPozn CD; 12 V: MLM 4 k. 38v–39 (23v–24)²⁰⁹⁵ = Bersz I 21 = LMetr IV s. 45 nr 10 = Berltin s. 183; 13 V: <in conv. gen.> MS I 1920; 14 V: <in conv. gen.> MS I 1921, <in conv. gen.> MS I 1923²⁰⁹⁶ – 1924; 15 V: <in conv. gen.> MK 21 k. 329v = bmw. MK 14 s. 242 = MS I 1925 = MS III 2552 = MS IIIS 222; 16 V: <in conv. gen.> KGZ Kraków G 142 s. 1804–1805 = MS V 8582²⁰⁹⁷ = KM 5/Q 121, MS I 1926, <in conv. gen.> MK 14 s. 244²⁰⁹⁸ = MS I 1927, <in conv. gen.> MK 14 s. 246–247

²⁰⁹¹ Dok. wydany w dniu św. Jerzego, obchodzonego w diecezji krakowskiej 23 IV, ale też 24 IV. Dlatego w KP (za nim PapéePol s. 396) dok. pod datą 24 IV, w MS: 23 IV.

²⁰⁹² List wysłanników Gdańska do rady tego miasta, pisany w Piotrkowie 15 V, w którym informowali, że zjawili się w Piotrkowie 29 IV i zastali KJ, panów polskich i posłów cesarza.

²⁰⁹³ Tego dnia przyjęci zostali przez KJ wysłannicy Gdańska (ich relacja z 15 V 1488, Piotrków).

²⁰⁹⁴ Pod datą 29 IV.

²⁰⁹⁵ Dok. zawarty w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.). W datacji najpewniej błędnie wpisana ind. 7 (1444, 1459, 1474, 1489), zamiast ind. 6 (1488). W maju 1489 KJ był w Wilnie, w maju 1487 w Krakowie, 12 V 1488 w Piotrkowie, w maju 1489 i 12 V 1490 w Krakowie. Dok. pochodzi zatem najpewniej z 1488. Rok 1488 przyjął Berltin, a Bersz I – pod 1489.

²⁰⁹⁶ Z powołaniem na MK 14 s. 241, zamiast s. 242.

²⁰⁹⁷ W MS V 8582, błędnie opatrzono reg. dokumentu KJ miejscem wystawienia i elementami chronologicznymi, którymi opatrzono dok. Dobiesława z Kurozwęk: na zamku w Krzepicach, 25 I 1483.

²⁰⁹⁸ *F. 6 post festum Ascensionis Domini* (16 V). W MS błędnie *f. 6 in crastino Ascensionis Domini*, ale też pod datą 16 V.

= MS I 1928²⁰⁹⁹; 17 V: <*in conv. gen.*> MS I 1929; 19 V: <*in conv. gen.*> or.ANarKw ZbRus perg. 166 = KatFotUJ 3361, <*in conv. gen.*> ACap II 781 = MS IVS 1129 = LibrInw II/3 s. 22 dok. 45 = PapéePol s. 397; 20 V: MS I 1930²¹⁰⁰, <*in conv. gen.*> MS IV 1296 = MS IVS 1130 = WiśnRad s. 173, <*in conv. gen.*> or.AGAD 880 = Inv s. 311 = TN XXII 126 = KM 5/A bez nr = PapéePol s. 397)

bmw. 1–11 V (1 V: MK 14 s. 234 = MS I 1906²¹⁰¹, 1907; 11 V: MK 14 s. 237²¹⁰² = MS I 1918–1919²¹⁰³)

Radom 26 V–5 VI (26 V: MLM 4 k. 38–38v (23–23v)²¹⁰⁴ = ML 191A s. 273 = Bersz I 16 = LMetr IV s. 44–45 nr 9 = BerItin s. 183, MS IVS 1131 = PapéePol s. 397; 28 V: MS I 1931 = LustrSand 1564 s. 352 nr 153 = bmw. i bdd. LustrSand 1660–1664/1 s. 155–156; 30 V: MS IV 6719 = MS IVS 1132 = bmw. i bez daty MichPod s. 76 = BOZ 32 s. 983; 31 V: MLM 4 k. 85–85v (70–70v)²¹⁰⁵ = LMetr IV s. 77 nr 20 = BerItin s. 183; 2 VI: or.pap.APGd 300 D/3 377; 3 VI [1488?] zob. Radom 3 VI [1473 lub 1488]; 4 VI: MS IV 11801 = MS IVS 1133; 5 VI: BOZ 32 s. 374–375, 743)

Sandomierz 20 VI – 1 VIII (20 VI: MLM 4 k. 38 (23)²¹⁰⁶ = Bersz I 17 = LMetr IV s. 44 nr 8 = BerItin s. 183; 27 VI: MK 98 k. 252v–253v = MS I 1932, MS I 1933, 1934 = PapéePol s. 397²¹⁰⁷; 3 VII: MK 98 k. 254 = MS I 1935; 7 VII: or.pap.APGd 300 D/3 378, MLM 4 k. 150–150v (135–135v)²¹⁰⁸ = LMetr IV s. 135 nr 120 = AktyZapRos 93 = ArchivJ-Z 8/4

²⁰⁹⁹ F. 6 *in crastino Ascensionis Domini*, zamiast (jak w MK) *f. 6 post festum s. Zophie*, choć rozwiązania daty (16 V) to nie zmienia.

²¹⁰⁰ W kop. (MK 14 s. 260) wpis obecnie prawie nieczytelny. Datę i miejsce podają za reg. w MS.

²¹⁰¹ Z powołaniem na MK 14 s. 233, zamiast s. 234. W MS informacja o wystawieniu dok. w Piotrkowie *in conv.* (tej informacji nie ma w MK) zapewne wzięta z wpisu poprzedniego na s. 233 (MS I 1905 – z 27 IV).

²¹⁰² W obu wpisach *eodem die*. Wpis poprzedni (dok. wojewody łęczyckiego) na s. 236–237 pod datą 11 V, także bmw. (MS I 1917).

²¹⁰³ W obu regestach z powołaniem na MK 14 s. 236, zamiast s. 237.

²¹⁰⁴ Ind. 6 (1443, 1458, 1473, 1488). Dok. z 1488: jest wśród wpisów z tego roku w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²¹⁰⁵ Ind. 6 (1443, 1458, 1473, 1488). Dok. z 1488: jest w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.), wspomn. Mik. Radziwiłłowicz namiestnik nowogródzki i bielski (1488–1490: ULit I s. 715; ULit II s. 640).

²¹⁰⁶ Ind. 6 (1443, 1458, 1473, 1488). Dok. z 1488: jest w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²¹⁰⁷ Błędnie 28 VI, z powołaniem na MK 14 s. 252 (w MK 14 nie ma wpisów z 28 VI, lecz tylko z 27 V: s. 250–252 = MS I 1932, s. 252 = MS I 1933, s. 254 = MS I 1934).

²¹⁰⁸ Dok. wpisany do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91). Podana ind. 7 (1444, 1459, 1474, 1489), dlatego wydawcy (RIB XXVII 120; AktyZapRos; LMetr; ArchivJ-Z; BerItin s. 184) umieszczali dok. pod 1489. Sądzę, że rację ma PapéePol s. 397, według którego

s. 20, przyp. 4 = PapéePol s. 397 = BertIt s. 184; 16 VII: MK 98 k. 214–214v = KM 5/Q 243; 26 VII: CE I/2 s. 360 = CieszkMat 24 = PapéePol s. 397; 31 VII: MLM 4 k. 145–145v (130–130v)²¹⁰⁹ = ML 191A s. 145 = AktyZapRos 92 = LMetr IV s. 130 nr 109 = PapéePol s. 397 = BertItin s. 183; 1 VIII: or.pap.APGd 300 D/3 379 = AktaStPrus I 273, KGZ Kalisz G 28 k. 507, or.pap.APGd 300 D/45 A 15; bez daty: MLM 4 k. 73–73v (58–58v)²¹¹⁰ = LMetr IV s. 69 nr 16.8 = BertItin s. 183)

Nowy Korczyn 7 VIII – 14 X (7 VIII: MLM 4 k. 66v–71v (51v–56v)²¹¹¹ = LMetr IV s. 65–67 nr 16.6 = ArchSang III 30²¹¹² = BertItin s. 183, MLM 4 k. 144v–145 (129v–130)²¹¹³ = AktyLM 56²¹¹⁴ = LMetr IV s. 129–130 nr 108 = PapéePol s. 397 = BertItin s. 183; 12 VIII: ML IVB 9 k. 195–196 = TN XXII 129 = PapéePol s. 397; 20 VIII: MLM 4 k. 71v (56v)²¹¹⁵ = LMetr IV s. 68 nr 16.7 = BertItin s. 183; 2 IX: MLM 4 k. 145v (130v)²¹¹⁶ = AktyLM 57 = LMetr IV s. 130 nr 110 = PapéePol s. 397 = BertItin s. 183, MLM 4 k. 150v (135v)²¹¹⁷ = AktyLM 58 = LMetr IV

w dok. błędnie wpisano ind. 7 (1489), zamiast 6 (1488). 7 VII 1489 KJ był w Krakowie. Na 1488 wskazuje też chronologia wpisów: wcześniej mamy w księdze dok. z 4 VI [1486], następnie z 22 V [1487], dalej nasz wpis, potem dokumenty z 2 IX [1488] i dwa z 23 III [1489], dalej dwa – bdd. – z [1489], następne dwa wpisy z 28 III [1490] (MLM 4 k. 149v–153 [138] = LMetr IV s. 134–138 nr 118–127).

²¹⁰⁹ Ind. 6 (1443, 1458, 1473, 1488). Dok. z 1488: wpisany wśród dokumentów z tego roku do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91), wspomn. Iwaszko (Iwan) Jursza marszałek dworski (1488 [tutaj] – 1489: UDR XI 520).

²¹¹⁰ Wpisy bdd. i ind. umieszczone między wpisami: wrzesień 1488, Nowy Korczyn. Wpisy te także pochodzą z 1488: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.). BertItin i BerLM s. 85, datował wpisy na lipiec 1488 i taką datą wpisy opatrzyli wydawcy LMetr: [lipiec 1488].

²¹¹¹ Ind. nie wpisano. Wpisy z 1488: są wśród wpisów z tego roku, wprowadzonych do rejestru w Nowym Korczynie. Rejestr ten spisano razem z kilku innymi 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²¹¹² Opublikowano na podstawie MLM 4 jeden wpis dotyczący Sanguszki (z ponad 100 wpisów z tego dnia), pod błędną datą 9 IX 1487.

²¹¹³ Ind. 6 (1443, 1458, 1473, 1488). Dok. z 1488: wpisany wśród dokumentów z tego roku do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91).

²¹¹⁴ Pomyłkowo 7 IV 1488, choć w tekście dok. poprawnie 7 *avgust*.

²¹¹⁵ Ind. 6 (1443, 1458, 1473, 1488). Wpisy z 1488: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²¹¹⁶ Ind. 7 (1443, 1458, 1473, 1488). Dok. z 1488: wpisany wśród dokumentów z tego roku do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91), wspomn. Olechno Sudymontowicz kanclerz (od 1477: KorL s. 99; Hrusza s. 142; PSB XLV s. 351; w UDR XI 211, od 1478) i wojewoda wileński (1477 – zm. 1490/1491: ULit I 1101).

²¹¹⁷ Ind. 7 (1443, 1458, 1473, 1488). Dok. z 1488: wpisany do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91), wspomn. Mikołaj Radziwiłłowicz namiestnik nowogródzki i bielski (1488–1490) oraz kasztelan trocki (1486? – 1491: ULit II s. 640).

s. 135 nr 121 = PapéePol s. 397 = BerItin s. 183; 3 IX: MLM 4 k. 146 (131)²¹¹⁸ = LMetr IV s. 131 nr 111 = ArchSang I 140²¹¹⁹ = PapéePol s. 397 = BerItin s. 183; 4 IX: kop.APPń Akta m. Kalisz I 173 s. 1403–1404; 9 IX: MLM 4 k. 65v–66v (50v–51v)²¹²⁰ = LMetr IV s. 64–65 nr 16.5 = BerItin s. 183–184, MLM 4 k. 71v–73 (56v–58)²¹²¹ = LMetr IV s. 68–69 nr 16.8 = BerItin s. 183; 10 IX: MLM 4 k. 184 (169)²¹²² = AktyZapRos 89.II = LMetr IV s. 165–166 nr 142 = PapéePol s. 397²¹²³ = BerItin s. 184; 20 IX: MLM 4 k. 75–75v (60–60v)²¹²⁴ = LMetr IV s. 70 nr 16.11 = BerItin s. 183–184, MLM 4 k. 146–146v (131–131v)²¹²⁵ = AktyLM 60 = LMetr IV s. 131 nr 112 = PapéePol s. 397 = BerItin s. 183, MLM 4 k. 146v–147 (131v–132)²¹²⁶ = AktyLM 59 = LMetr IV s. 131–132 nr 113 = PapéePol s. 397 = BerItin s. 183; 21 IX: KmK s. 279 = PapéePol s. 397; 29 IX: MLM 4 k. 73v–74v (58v–59v)²¹²⁷ = LMetr IV s. 69–70 nr 16.9 = BerItin s. 183–184; 3 X: MLM 4 k. 147–147v (132–132v)²¹²⁸ = ML 191A s. 395 = AktyZapRos 95²¹²⁹ = LMetr IV s. 132 nr 114 = PapéePol s. 397 = BerItin s. 183, PaprH s. 265–266²¹³⁰ =

²¹¹⁸ Ind. 7 (1443, 1458, 1473, 1488). Dok. z 1488: wpisany wśród dokumentów z tego roku do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91).

²¹¹⁹ Pod datą 3 IX 1489, ale w uwadze do tego dok. (ArchSang I s. 165) wydawcy skorygowali swoje ustalenia i przyjęli 1488.

²¹²⁰ Ind. 7 (1443, 1458, 1473, 1488). Wpisy z 1488: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²¹²¹ Zob. przyp. poprzedni.

²¹²² Wykaz darów wysłanych z Nowego Korczyna do księcia twerskiego Michała Borysowicza. Uwzględniam go, bo pewnie spisany był przy KJ. 10 IX ind. 7 (1443, 1458, 1473, 1488). BerLM s. 94, także PapéePol s. 397, wydawcy RIB XXVII 142 oraz LMetr, umieścili wykaz pod 1488.

²¹²³ PapéePol s. 397, niesłusznie zwrócił uwagę na błędną rzekomo ind. (powoływał się na AktyZapRos), gdy tymczasem w dok. prawidłowo wpisano ind. 7 i taka ind. widnieje we wszystkich wydaniach. W AktyZapRos wydawca jedynie pomyłkowo rozwiązał datę 10 IX ind. 7 na 1489.

²¹²⁴ Ind. 7 (1443, 1458, 1473, 1488). Wpisy z 1488: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²¹²⁵ Ind. 7 (1443, 1458, 1473, 1488). Dok. z 1488: wpisany wśród dokumentów z tego roku do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91).

²¹²⁶ Zob. przyp. poprzedni.

²¹²⁷ Ind. 7 (1443, 1458, 1473, 1488). Wpisy z 1488: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²¹²⁸ Ind. 7 (1443, 1458, 1473, 1488). Dok. z 1488: wpisany wśród dokumentów z tego roku do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91).

²¹²⁹ Pod datą 3 X 1489.

²¹³⁰ Królewska nominacja Stanisława Pieniążka z Witowic na (pierwszego) dożywotniego hetmana. Za autentycznością dok. wypowiedzieli się S. Kutrzeba oraz F. Sikora, przeciw – T. Korzon i Z. Spieralski. Zob. UDR X przy nr 117.

IA 4543 = TN XXII 131 = KM 5/Q 181 = PapéePol s. 397; 9 X: kop. AGAD 8605 = LustrSand 1789/3 s. 130, s. 206 nr 19 = Seruga 124 = WiśnStopn s. 295 = KM 5/Q 332, or.AYL = AGZ VII 91 = KatLw 279 = PapéePol s. 397; 12 [X]: MLM 4 k. 84–84v (69–69v)²¹³¹ = LMetr IV s. 76 nr 18.4 = PapéePol s. 397²¹³² = BerItin s. 183; 14 X: or.BCz 620 = KatBCz I 681 = KM 5/Q 182, MS IVS 1137 = PapéePol s. 397)
 bmw., bez daty (MLM 4 k. 85v (70v)²¹³³ = LMetr IV s. 77 nr 21 = BerItin s. 183–184)
 Piotrków²¹³⁴ 28 X – 19 XI (28 X: MLM 4 k. 86–91 (71–76)²¹³⁵ = LMetr IV s. 78–81 nr 23.2 = ArchSang III 33²¹³⁶ = PapéePol s. 398 = BerItin s. 184; 29 X: <in conv. gen.> KGZ Kraków G 218 B s. 2739–2756 nr 1028 = MK 77 k. 50–51 = MK 21 k. 18 = MK 14 s. 258–259²¹³⁷ = MS I 1938 = MS III 1662 = MS IIIS 223 = MS V 469 = bdd. LustrKraK 1564/2 s. 22 = LustrKraK 1564/2 s. 149 nr 163 = LustrKraK 1659–1664/2 s. 452 = LustrKraK 1659–1664/3 191 = KM 5/Q 21, 71, 124, <in conv. gen.> ASK Dział 46 k. 19–20 nr 42 = KM 5/Q 98, <in conv.> KGZ Kalisz G 28 k. 525v, <in conv. gen.> or.pap.APGd 300 D/3 380; 31 X: Sbornik 6²¹³⁸ = PapéePol s. 398; 5 XI: <in conv.> KM 5/Q 99²¹³⁹; 7 XI:

²¹³¹ Nowy Korczyn, 12 dzień (nie wpisano nazwy miesiąca), ind. 7 (1444, 1459, 1474, 1489). W Nowym Korczynie KJ był 7 VIII – 14 X oraz 25 XI – 9 XII 1488, natomiast nie jest potwierdzony pobyt KJ w Nowym Korczynie w 1489. BerIt s. 183, uznał, że chodzi o 12 X 1488 i tak samo BerLM s. 85–86. Wątpliwości nie budzi data roczna: wpisy są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.). Nie wykluczam zdecydowanie 12 XII 1488: KJ wprawdzie poświadczony po raz ostatni w Nowym Korczynie 9 XII, ale potem pojawił się w Niepołomicach dopiero 26 XII.

²¹³² PapéePol s. 397, niesłusznie uznał, że błędnie określono ind., w więc wpisano ind. 7 (1489), zamiast 6 (1488). Tymczasem 12 X ind. 7 odnosi się do 1488.

²¹³³ Wydawcy LMetr (za BerItin s. 183) pod datą [12 X 1488]. Także BerLM s. 85–86, pisał, że wpis pochodzi z jesieni 1488, Nowy Korczyn. Wpis jest w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²¹³⁴ O zjeździe walnym w Piotrkowie też m.in. ACap I 1295 (16 VIII kapituła włocławska wysłała na zjazd swoich przedstawicieli). 12 XI w Piotrkowie *in conv. gen.* wystawiał dokumenty starosta nieszawski Mikołaj z Kościelca (TN XXII 132–133 = PapéePol s. 398). W 1488 na zjeździe generalnym w Piotrkowie zrezygnował z podkomorstwa przemyskiego Stanisław Kmita, a zjazd zwołano – według zapiski sądowej – na 15 X (AGZ XIX 3012).

²¹³⁵ Ind. 7 (1443, 1458, 1473, 1488). Wpisy z 1488: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²¹³⁶ Opublikowano na podstawie MLM 4 dwa wpisy dotyczące Sanguszków (z ponad 140 wpisów z tego dnia).

²¹³⁷ *F. 4 post Omnium Sanctorum*, 1488 (5 XI) i z tą datą reg. wydany w MS. W pozostałych kopiach *f. 4 ante Omnium Sanctorum* (29 X).

²¹³⁸ Ind. 7 (1443, 1458, 1473, 1488), rok biz. [69]97 (1488).

²¹³⁹ Interesujący wywód F. Sikory dotyczący tego dok.: zauważył, że w powyższym dok. z 1488 podano treść przywileju Kazimierza Wielkiego zgodnie z kopią perg., naśladu-

kop.APPń Akta m. Kalisz I 173 s. 1404 = MS I 1939, <in conv. gen.> BPANKw rps 386 s. 180 = MK 14 s. 256²¹⁴⁰ = MS I 1940 = BujBiecz 81 = KM 5/Q 245, MS I 1941, <in conv.> AMKw AO 11 k. 255; 8 XI: <in conv. gen.> MS I 1942, <potwierdza prawa i wolności Małopolski, in conv. gen.> MS I 1943 = JusPol s. 321–322 = IA 4545 = BalCorpus s. 341 nr 241 = PapéePol s. 398²¹⁴¹, MS I 1944; 9 XI: <in conv. gen.> KmK 197 = KatKętrz 348 = PapéePol s. 398; 11 XI: <in conv.> Inv s. 96; 12 XI: <in conv. gen.> Inv s. 96²¹⁴² = TN XXII 134 = PapéePol s. 398; 17 XI: <in conv. gen.> or.AGAD 882 = Inv s. 339²¹⁴³ = TN XXII 127 = BOZ 33 s. 403 = PapéePol s. 398, <in conv. gen.> BOss rps 184 k. 527v–528v = KętrzOss I s. 421 nr 45, <in conv. gen.> MS I 1945, <in conv.> MS I 1946–1947, <in conv.> or.AGAD 884 = MS I 1948 = Inv s. 311–312 = TN XXII 135, <in conv.> or.AGAD 881 = Inv s. 311 = MS I 1949 = TN XXII 136, <in conv.> MK 14 s. 274²¹⁴⁴ = MS I 1950, <in conv. gen.> or.AGAD 4892 = Inv s. 244²¹⁴⁵ = ProchMat 208 = PtaszOpis s. 252–253 nr 316 = KM 5/Q 50, 100 = PapéePol s. 398, <in conv.> MS IV 782 = MS IVS 1138; 18 XI: <in conv. gen.> bdd. Inv s. 96 = TN XXII 137, <in conv.> or.pap.APGd 300 D/3 381; 19 XI: <in conv.> BCz rps 3346/IV k. 103²¹⁴⁶, <in conv. gen.> ProchMat 209²¹⁴⁷ = PapéePol

jącą or., spisana w XV w. Kopii tej nie można było przedłożyć KJ do trans. i zatwierdzenia aktu lokacji, ale skorzystał z niej pisarz kancelarii królewskiej, podczas sporządzania powyższego dok. z 1488 (SHGKw II/1 s. 111–112). W dok. tym KJ stwierdził, że Dawid z Jezowa (obronny dwór i folwark koło Bobowej) wójt w królewskim Grybowie w ziemi sądeckiej zeznał, iż (po przodkach) posiada wójtostwo z przynależnościami i przywilejami, ale zgubił dok. (lokacyjny) króla Kazimierza z 15 V 1340 (KM III 662 = KP III 92); KJ stwierdził, po zeznaniach świadków, że król Kazimierz (Wielki) zezwolił Hankowi mieszczaninowi sądeckiemu, synowi Jana Bogacza, zasadzcy trzech wsi królewskich nad rzeką Białą (obecnie Biała Dunajcowa albo Dunajecka, prawy dopływ Dunajca) lokować na prawie magdeburskim miasto w granicach tych wsi. Miasto to zwie się Grybów. Dalej w dok. KJ powtórzono w całości treść przywileju z 15 V 1340.

²¹⁴⁰ Piotrków, bez informacji o zjeździe.

²¹⁴¹ PapéePol s. 398, przyp. 1, błędnie pisał, że w MK 14 s. 257, jest *f. 6 ante Martini*, dlatego dok. cytował pod datą 7 XI. W MK 14 s. 257, jest *sabbatho proximo ante festum s. Martini* (8 XI).

²¹⁴² Nieściśle *die s. Martini* (11 XI). W odpisie (TN – według or.) *f. 4 in crastino s. Martini* (12 XI).

²¹⁴³ *Ante festum s. Elisabethe*, 1488 (przed 19 XI).

²¹⁴⁴ Piotrków *in conv.*, *datum ut supra*. Może słusznie w MS pod datą wpisu poprzedniego na s. 273 (MS I 1947).

²¹⁴⁵ *Ante festum s. Elisabethae*. W or. *f. 2 proxima ante festum s. Elisabeth*, 1488 (17 XI).

²¹⁴⁶ Pod datą *f. 5 in die s. Elizabeth*, 1488. Dzień św. Elżbiety przypadał w tym roku w środę 19 XI.

²¹⁴⁷ A. Prochaska wydał dok. z or. perg. znajdującego się w Archiwum Kapituły Przemyskiej obrządku łacińskiego (KJ pomnożył dochody kościoła parafialnego w Lubaczowie,

s. 398; bdd. i ind.: MLM 4 k. 93v–94v (78v–79v)²¹⁴⁸ = LMetr IV s. 83–84 nr 23.4 = ArchSang III 36²¹⁴⁹ = BerItin s. 184, MLM 4 k. 94v–95 (79v–80)²¹⁵⁰ = LMetr IV s. 84 = BerItin s. 184)
 Nowy Korczyn 25 XI – 9 XII (25 XI: or.pap.APGd 300 D/3 382; 30 XI: ML IVB 17 k. 110–110v; 3 XII: MK 14 s. 261²¹⁵¹ = MS I 1951; 6 XII: MS I 1952²¹⁵²; 9 XII: or.pap.APGd 300 D/3 383 = AktaStPrus I 281)
 Niepołomice 26 XII (SRSil II s. 486 nr 24 [Die Chronik Wigands von Marburg] = IA 4548 = PapéePol s. 398)
 Wieliczka 29 XII (or.pap.APGd 300 D/3 385 = AktaStPrus I 287)

1489

Niepołomice 4–21 I (4 I: MK 14 s. 263–264²¹⁵³ = MS I 1960; 7 I: kop. AUJag 254 = BKórń rps 802 k. 48v–49 = MK 14 s. 268²¹⁵⁴ = MS I 1961 = CUJ III s. 178–179 nr 291 = KaczmUJ 254c = Zathej s. 482 nr 43c = BOZ 31 s. 550 = PapéePol s. 398; 8 I: or.ANarKw ZbRus perg. 167 = kop.AUJag 254 = BKórń rps 802 k. 47v–48v = KP III 230²¹⁵⁵ = CUJ III s. 176–178 nr 291 = bmw. i bdd. Inv s. 216 = MS I 1962 = MS IVS 1139 = KaczmUJ 254b = KatFotUJ 3355 = Zathej s. 482 nr 43b = PapéePol s. 398 = KM 5/Q 57 = BOZ 31 s. 336–337, or.AGAD 5223 = bmw. i bez daty MK 14 s. 264 = bdd. MS I 1979²¹⁵⁶ = TN XXII 141 = KM 5/Q 102, 184, 251 = BOZ 31 s. 335–336; 10 I: MLM 4 k. 74v–75 (59v–60)²¹⁵⁷ = LMetr IV s. 70 nr 16.10 = BerItin s. 184; 13 I: MS I 1963,

nadając plebanom 4 grzywny czynszu rocznego z cła lubaczowskiego oraz prawo rybołówstwa w określonych dniach w stawie Szczutkowskim). Według informacji udzielonej mi 8 XI 2013 przez ks. prał. dr. Henryka Borcza, dyr. Archiwum Archidiecezjalnego w Przemyślu, w archiwum nie zachował się ten dok., a jedynym śladem po nim, oprócz publikacji Prochaski, jest spis dokumentów kapitulnych z XVIII w.

²¹⁴⁸ Wpisano tylko Piotrków. BerLM s. 86, datował na październik/listopad 1488. Wydawcy LMetr umieścili wpisy (za BerItin s. 184) pod datą [28 X 1488].

²¹⁴⁹ Opublikowano na podstawie MLM 4 jeden wpis dotyczący Sanguszki (spośród 19 wpisów z tego dnia), pod datą Piotrków, po 2 VI 1489.

²¹⁵⁰ Wpisy bdd. i ind. Wpisano tylko: w Piotrkowie. Są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.). Według BerLM s. 86, pochodzą najpewniej z października/listopada 1488. BerItin s. 184, a za nim wydawcy LMetr, podali: [28 X 1488].

²¹⁵¹ Wpis obecnie nieczytelny. Datę i miejsce podaję za MS.

²¹⁵² Z powołaniem na MK 14 s. 261, zamiast s. 262.

²¹⁵³ Miejsce wydania podaję za MS, w MK wpis obecnie nieczytelny.

²¹⁵⁴ *F. 5 post Epiphaniarum*, 1489 (8 I) i pod tą datą w MS. W innych kopiach – 7 I.

²¹⁵⁵ W KP z błędnie rozwiązana datą 7 I 1489.

²¹⁵⁶ W MS niesłusznie: marzec 1489.

²¹⁵⁷ Ind. 7 (1444, 1459, 1474, 1489). Wpisy z 1489: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

MK 14 s. 266²¹⁵⁸ = MS I 1964; 16 I: MS I 1965, 1966; 18 I: MS I 1967; 20 I: MS I 1968; 21 I: MS I 1969 = PapéePol s. 398)

Kraków 24 I – 3 VIII (24 I: KGZ Kraków Z 76 k. 746 = KM 5/Q 125; 25 I: MS I 1970, or.ANarKw AL 47 = AMKw AO 20 s. 309–311 = MS I 1971 = KM 5/A bez nr = KM 5/V 63, MS I 1972, MS III 1789 = MS IIIS 224; 2 II: or.pap.APGd 300 D/3 398 = AktaStPrus II 2 = CE III 332 = PapéePol s. 398²¹⁵⁹; 10 II: MK 98 k. 178v–179 = KM 5/Q 253, MLM 4 k. 50–50v (35–35v)²¹⁶⁰ = Bersz I 20²¹⁶¹ = LMetr IV s. 53–54 nr 15 = BerItin s. 184; 14 II: or.AGAD 896²¹⁶² = TN XXIII 183 = KM 5/Q 186, MS I 1973; 22 II: MLM 4 k. 35v–36 (20v–21)²¹⁶³ = LMetr IV s. 42 nr 5 = BerItin s. 184; 24 II: MLM 4 k. 95 (80)²¹⁶⁴ = LMetr IV s. 84 nr 23.8 = PapéePol s. 398 = BerItin s. 184; 25 II: MS I 1974; 2 III: CieszkMat 35 = CE I/2 s. 360 = PapéePol s. 398, AGZ XIX 1750; 9 III: or.pap.APGd 300 D/3 400, Łab s. 170–174 = MS I 1975 = PapéePol s. 398; 11 III: <sąd ndw.> TN XXII 149 = PapéePol s. 398; 12 III: or.ANarKw Dok. Dep. 264 = KM 5/Q 127; 14 III: MS I 1976; 15 III: or.pap.APGd 300 D/3 401 = AktaStPrus II 8 = CE III 333 = PapéePol s. 398, or.pap.APGd 300 D/3 402; 17–18 III: <sąd ndw.> SPPP II przed nr 4347 (XLI.693) – przed nr 4348 (696) = PapéePol s. 398²¹⁶⁵; 19 III: BPAUKw rps 7115 k. 128–131v = TomZab s. 76–79; 20 III: MS I 1977; 21 III: or.pap.APGd 300 D/3 403; 23 III: MLM 4 k. 151–151v (136–136v)²¹⁶⁶ = AktyLM 62 = LMetr IV s. 135–136 nr 122 = PapéePol s. 398 = BerItin s. 184, MLM 4 k. 151v–152 (136v–137)²¹⁶⁷ = Wil 360a = AktyLM 63 = LMetr IV s. 136 nr 123 = PapéePol s. 398 = BerItin s. 184; 26 III: MS I 1978; 31 III: MLM 4 k. 95 (80)²¹⁶⁸ = LMetr IV s. 84 nr 23.8 = PapéePol s. 398 =

²¹⁵⁸ *Actum ut supra*. Wpis poprzedni na s. 265 z 13 I 1489, Niepołomice (MS I 1963).

²¹⁵⁹ PapéePol s. 398–399, wpisał Niepołomice, zamiast Kraków, dla informacji od 2 II do 3 VIII 1489. Jest to bez wątpienia tylko przeoczenie i nie informuję już dalej o tym błędzie.

²¹⁶⁰ Ind. 7 (1444, 1459, 1474, 1489). Dok. z 1489: jest w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²¹⁶¹ Pomyłkowo 11 II.

²¹⁶² W or. pomyłkowo wpisano 1499 (zapis dla Mikołaja z Kurozwek kasztelana sieradzkiego).

²¹⁶³ Ind. 7 (1444, 1459, 1474, 1489). Dok. z 1489: jest w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²¹⁶⁴ Zob. przyp. poprzedni.

²¹⁶⁵ Papée – 18 III (cytował tylko wpis nr 696).

²¹⁶⁶ Ind. 7 (1444, 1459, 1474, 1489). Dok. z 1488: wpisany do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91).

²¹⁶⁷ Zob. przyp. poprzedni.

²¹⁶⁸ Zob. przyp. 2166.

BerItin s. 184; 1 IV: MS I 1980, MLM 4 k. 95 (80)²¹⁶⁹ = LMetr IV s. 84 nr 23.8 = PapéePol s. 398 = BerItin s. 184; 3 IV: JH II 3596 = TN XXII 147 = PapéePol s. 399; 14 IV: or.Bit A 98 = MS I 1981 = KatNiew 103 = KM 5/Q 257, MLM 4 k. 95 (80)²¹⁷⁰ = LMetr IV s. 84 nr 23.8 = PapéePol s. 399 = BerItin s. 184; 15 IV: AGZ VII 92 = PapéePol s. 399; 16 IV: AGZ VII 93, 94 = PapéePol s. 399; 23 IV: MK 98 k. 152v nr 2 = KM 5/Q 260, MS I 1982; 25 IV: KGZ Kraków G 69 s. 2475 = bmw. AMKw AV 54 s. 159 = KM 5/Q 129, or.pap.APGd 300 D/3 405 = AktaStPrus II 14, MS I 1983²¹⁷¹; 27 IV: AMKw AO 11 k. 316v–317 = DokRad II 9 = MS I 1984; 30 IV: or.pap.APGd 300 D/3 404; 8 V: MK 98 k. 152v nr 3 = bmw. MK 14 s. 285 = MS I 1985; 10 V: MLM 4 k. 184 (169)²¹⁷² = LMetr IV s. 166 nr 142 = BerItin s. 184 = AktyZapRos 89.II = PapeePol s. 399; 12 V: MS I 1987; 13 V: MS I 1988–1990; 15 V: MS I 1991; 17 V: or.BŁopac 50 = MS I 2072 = RiabMat 67 = bmw. i bdd. KatŁopac 50 = KatLn I 82 = Marcz s. 429 = KM 5/Q 29; 19 V²¹⁷³: MS I 1993; 20 V: MS I 1994, MLM 4 k. 76 (61)²¹⁷⁴ = ALRG s. 49 nr 15 = LMetr IV s. 70–71 nr 17 = BerItin s. 184, MLM 4 k. 95–95v (80–80v)²¹⁷⁵ = AktyZapRos 89.II = LMetr IV s. 84 nr 23.8 = ArchSang III 34²¹⁷⁶ = PapéePol s. 399 = BerItin s. 184; 21 V: or.AGAD 891 = Inv s. 312 = MS I 1995²¹⁷⁷ = TN XXII 167 = KM 5/A bez nr, MS I 1996, 1997; 22 V: MS I 1998; 23 V: kop.APGd 300 D/3 407 = kop.APGd 300 29/3 s. 400²¹⁷⁸ = CE III 341 = AktaStPrus II 24 = PapéePol s. 399; 24 V: MS I 1999, MLM 4 k. 148–149 (133–134)²¹⁷⁹ = Bersz I 23 = LMetr IV s. 133 nr 116 =

²¹⁶⁹ Zob. przyp. 2166.

²¹⁷⁰ Zob. przyp. 2166.

²¹⁷¹ Z powołaniem na MK 14 s. 287, zamiast s. 288.

²¹⁷² Wykaz darów przekazanych w Krakowie księciu twerskiemu Michałowi Borysowiczowi. Uwzględniam go: najpewniej spisany był przy KJ. Ind. 7 (1444, 1459, 1474, 1489). BerLM s. 94 oraz WolffKn s. 547, także wydawcy RIB XXVII 142 i LMetr, umieścili wykaz pod 1489.

²¹⁷³ PapéePol s. 399, włączył do itinerarium pod datą 19–21 V wpisy z SPPP II 4352–4353, ale w obu wpisach z 19 i 21 V mowa jest tylko o przełożeniu przez KJ terminu sądowego na inny dzień.

²¹⁷⁴ Ind. 7 (1444, 1459, 1474, 1489). Wpis z 1489: jest w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²¹⁷⁵ Zob. przyp. poprzedni.

²¹⁷⁶ Opublikowano na podstawie MLM 4 dwa wpisy dotyczące Sanguszków pod datą 20 V 1489. Tymczasem drugi wpis z 2 VI 1489 (MLM 4 k. 96v [81v] = LMetr IV s. 85 nr 23.12).

²¹⁷⁷ Z powołaniem na MK 14 s. 295, zamiast 294–295.

²¹⁷⁸ Obie kopie (z XV w.) różni nieco odmienna redakcja.

²¹⁷⁹ Ind. 7 (1444, 1459, 1474, 1489). Wpis z 1489: jest w księdze z 1481–1490 (BerLM s. 91), wspomn. (Iwaszko Bohdanowicz) Litawor (Chrebtowicz) podskarbi dworny (1482–1492: UDR XI 1237) i Fedko pisarz (1482–1492: UDR XI 880), którzy badali autentyczność dok. przedstawionego KJ.

BerItin s. 184; 27 V: MLM 4 k. 149–149v (134–134v)²¹⁸⁰ = AktyLM 65 = LMetr IV s. 134 nr 117 = PapéePol s. 399 = BerItin s. 184; 28 V: MS I 2000²¹⁸¹; 29 V: or.pap.APGd 300 D/3 406 = AktaStPrus II 26; 30 V: or.BJag 86 = KWielicki s. 39–40 = MS I 2001 = KatBJag 254 = KM 5/Q 60 = PapéePol s. 399 + fot. jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra/docconent?id=1951208; 1 VI: MK 14 s. 316 = MS I 2011²¹⁸², or.AMog 222²¹⁸³ = MK 14 s. 301 = MK 78 k. 466 = Mog s. 137–138 nr 150 = MS I 1986 = MS V 1105 = KatMog s. 73 nr 222 = KM 5/Q 58, 267; 2 VI: MLM 4 k. 91–93v (76–78v)²¹⁸⁴ = LMetr IV s. 81–83 nr 23.3 = ArchSang III 35²¹⁸⁵ = PapéePol s. 399 = BerItin s. 184; 3 [10?] VI: MK 14 s. 302²¹⁸⁶ = MS I 2004 = KM 5/Q 275; 5 VI: KP IV 99 = MS I 2006 = PapéePol s. 399, or.BCz 623 = KP III 231²¹⁸⁷ = MS I 2007 = KatBCz I 684 = PapéePol s. 399, MS I 2008, 2009, bmw. i bez daty MK 14 s. 276 = MS I 2005²¹⁸⁸; 6 VI: MK 98 k. 152v–153 nr 4 = KM 5/Q 274; 13 VI: or.pap.APGd 300 D/3 408; 14 VI: MS I 2011²¹⁸⁹, MK 14 s. 308²¹⁹⁰ = MS I 2012–2013; 15 VI: MS I 2014 = PapéePol s. 399; 20 VI: MS I 2017; 23 [17?] VI: kop.AKapSand [perg. bez sygn.]²¹⁹¹ = MK 93 k. 400v–401 = bmw. i bez daty wzm.AGAD 3926 = Kiryk 162, 381 = MS V 2667 =

²¹⁸⁰ Ind. 7 (1444, 1459, 1474, 1489). Wpis z 1489: jest w księdze z 1481–1490 (BerLM s. 91), wspomn. (Iwaszko Bohdanowicz) Litawor Chrebtowicz podskarbi dworny (1482–1492: UDR XI 1237).

²¹⁸¹ Z powołaniem na MK 14 s. 291, zamiast s. 290.

²¹⁸² W MS I 2011, zwrócono uwagę, że ten sam dok. wpisano dwukrotnie do MK 14. Tutaj z datą 1 VI, a na s. 308 z datą 14 VI.

²¹⁸³ W or. i w drugiej kop. (MK 78) *f. 2 post Urbani*. W MK 14 – *f. 2 ante Urbani* (18 V). Reg. w MS I 1986 (według MK 14) opatrzone błędnie rozwiązana datą 11 V.

²¹⁸⁴ Ind. 7 (1444, 1459, 1474, 1489). Wpisy z 1489: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²¹⁸⁵ Opublikowano na podstawie MLM 4 jeden wpis dotyczący Sanguszki (z ponad 70 wpisów z tego dnia).

²¹⁸⁶ W kop. datacja słabo czytelna. W MS *f. 4 proxima ante festum Pentecostes* (3 VI), w KM (odpis z MK) *f. 4 proxima post festum Pentecostes* (10 VI).

²¹⁸⁷ Według or., w którym *f. 6 proxima ante Pentecostes* (5 VI), ale w KP z błędnie rozwiązana datą 6 VI.

²¹⁸⁸ W MS pod datą i miejscem wydania wpisu następnego w MK na s. 276, wprowadzonego tą samą ręką, tj. Kraków, 5 VI 1489 (MS I 2006).

²¹⁸⁹ Dok. wpisany dwukrotnie do MK, także pod datą 1 VI.

²¹⁹⁰ W obu wpisach *die eodem*. Wpis poprzedni na tejsze s. 308 z 14 VI 1489, Kraków (MS I 2011).

²¹⁹¹ Zygmunt August transumował w 1559 dok. KJ z 23 VI 1489. W drugiej kop. z 1562 (MK) dok. KJ z datą *f. 4 ante festum Joannis Baptiste proxima*, 1489 (17 VI), tak samo w LustrSand 1789/1 i w BOss rps 2787/III. PapéePol s. 399, zwrócił uwagę, że zamiast *f. 4*, może powinna być *f. 3* (23 VI), gdyż 17 VI raczej powinien być zapisany jako *f. 4 post Trinitatis* albo *ante Corporis Christi*.

LustrSand 1789/1 s. 13, s. 316 nr 40, s. 321 nr 107 = TN XXII 150 = KM 5/Q 189 = BOss rps 2787/III s. 109–111, 319 = PapéePol s. 399; 23 VI: AGZ XVII 2257, MK 14 s. 306–307 = MS I 2010²¹⁹²; 25 VI: ML IVB 9 k. 181v = bmw. MK 14 s. 309 = MS I 2019; 29 VI: MS V 6539 = ML IVB 17 k. 110v–111; 30 VI: or.pap.APGd 300 D/3 409 = AktaStPrus II 36 = CE III 348 = PapéePol s. 399; 6 VII: MS I 2020 = TN XXII 151 = PapéePol s. 399; 9 VII: MS I 2021; 10 VII: or.pap.APGd 300 D/3 410, MS I 2022; 15 VII: MS I 2023²¹⁹³; 22 VII: MS III 1632 = MS IIS 225; 22–25 VII: <posłowie stanów Prus Królewskich u KJ> AktaStPrus II 43 = PapéePol s. 296–297, 399; 24 VII: MS I 2025; 26 VII: CE I/2 250 i s. 360²¹⁹⁴ = CieszkMat 36 = PapéePol s. 399; 28 VII: MS I 2026–2028, KM 5/Q 280, or.AGAD 6067 = MS I 2029 = KM 5/Q 281, or.pap.APGd 300 D/3 411, or.BCz rps 1594 nr 7 = Woelky II 717 = AktaStPrus II 44 = IA 4559 = PapéePol s. 399; 31 VII: MS I 2030²¹⁹⁵, MS I 2031²¹⁹⁶ = PapéePol s. 399; 3 VIII: or.AGAD 6726 = bmw. i bdd. Inv s. 216 = BOZ 31 s. 338, 551 = PapéePol s. 399, or.ANarKw ADzied 34 (I/21); bez daty: MLM 4 k. 75v (60v)²¹⁹⁷ = LMetr IV s. 70 nr 16.12 = BerItin s. 184)

bmw. 30 V – 15 VII (30 V: Sbornik 8²¹⁹⁸; 2 VI: MLM 4 k. 96–97 (81–82)²¹⁹⁹ = LMetr IV s. 85–86 nr 23.12 = ArchSang III 34²²⁰⁰ = BerItin s. 184, MLM 4 k. 97–98v (82–83v)²²⁰¹ = LMetr IV s. 86–87 nr 23.13 = BerItin s. 184, MLM 4 k. 100v (85v)²²⁰² = LMetr IV s. 88 nr 23.17 = BerItin s. 184; 17 VI: bmw. MK 14 s. 329 = MS I 2015, MK 14

²¹⁹² Błędnie pod datą *sabbato in vigilia Penthecostes*, 1489 (6 VI). W kop. *f. 3 in vigilia s. Johannes Baptiste*, 1489 (23 VI).

²¹⁹³ Z powołaniem na MK 14 s. 313, zamiast s. 310–311. W kop. (MK 14 s. 311) wzm. o wydaniu Rafałowi z Leszna upoważnienia do rozmów z margrabią brandenburskim Fryderykiem (najpewniej pod tą datą).

²¹⁹⁴ W streszczeniu błędnie podany Sandomierz, choć w wyd. (nr 250) – Kraków.

²¹⁹⁵ Zob. przyp. poprzedni.

²¹⁹⁶ Z błędnie rozwiązana datą 30 VII. W MK 14 s. 317, *f. 6 ante Petri Ad Vincula* (31 VII).

²¹⁹⁷ Wpisy są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.), zawarte po wpisach dokonanych w Nowym Korczynie 20 IX 1488, przed wpisami z 20 V 1489, Kraków. BerLM s. 85 i BerItin, datował wpisy na 1489, za nim wydawcy LMetr.

²¹⁹⁸ Ind. 7 (1444, 1459, 1474, 1489), rok biz. [69]97 (1489).

²¹⁹⁹ Ind. 7 (1444, 1459, 1474, 1489). Wpisy z 1489: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²²⁰⁰ Opublikowano na podstawie MLM 4 jeden wpis dotyczący Sanguszki (spośród 30 wpisów z tego dnia), pod błędną datą 20 V 1489.

²²⁰¹ Ind. 7 (1444, 1459, 1474, 1489). Wpisy z 1489: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²²⁰² Zob. przyp. poprzedni.

s. 329²²⁰³ = MS I 2016; 23 VI: MK 14 s. 309 = MS I 2018; 15 VII: MK 14 s. 311 = MS I 2024 = PapéePol s. 399; bmw. i bez daty: MK 14 s. 315–317 = MS I 2002–2003²²⁰⁴)

Piotrków²²⁰⁵ 10 VIII – 11 IX (10 VIII: <in conv.> or.AGAD 895 = MS I 2032 = TN XXII 153 = PapéePol s. 399; 11 VIII: <in conv.> MS I 2033 = PapéePol s. 400; 13 VIII: <in conv. gen.> MS I 2034; 14 VIII: MS I 2035; 17 VIII: APPń Spuścizny osób i rodzin Hockenbeck, teczka 4 nr 482; 18 VIII: <in conv. gen.> MS I 2036; 22 VIII: <in conv. gen.> MS I 2037; 25 VIII: MS I 2038, <in conv. gen.> or.pap.APGd 300 D/3 412; 26 VIII: <in conv. gen.> BCz rps 1725 s. 343, 345 = MS I 2039 = LustrWlkp 1616–1620/1 s. 189 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 21 nr 193, s. 37 nr 416²²⁰⁶ = LustrWlkp 1628–1632/2 s. 161²²⁰⁷, MS I 2040, <in conv. gen.> MK 14 s. 324–325²²⁰⁸ = MS I 2041–2042; 28 VIII: <in conv. gen.> ListyM 7²²⁰⁹ = MS I 2043, MS I 2044; 31 VIII: <in conv. gen.> kop.ANMPKw 49 = KatNMP 100 = KM 5/Q 149; 4 IX: KGZ Gniezno G 2 k. 180v; 6 IX: <in conv. gen.> MS I 2045; 7 IX: or.AGAD 883²²¹⁰ = PawSt s. 195–196 nr II = Inv s. 290–291 = IA 4542 = DzPozn I 2019 = TN XXII 130 = BOZ 33 s. 48 = PapéePol s. 400; 9 IX: MS I 2046 = LustrWlkp 1789 II/1 s. 194, or.AGAD 869 = KMaz 256 = MS I 2047 = TN XXII 155 = PapéePol s. 400; 10 IX: MS I 2048; 11 IX: MS I 2049 = PapéePol s. 400)

Radom 17 IX – 4 XII (17 IX: or.AGAD 899 = Inv s. 291²²¹¹ = MS I 2050 = DzPozn I 2021²²¹² = BOZ 33 s. 48, or.AGAD 683 = bmw. i bdd. Inv s. 340 = TN XXII 150, DanSkarb II 2032²²¹³ = IA 4562 = CE III 356 = JH I 17494 = PapéePol s. 400; 18 IX: or.pap.APGd 300 D/3 413; 24 IX:

²²⁰³ *Eodem die*. Wpis poprzedni na tejże s. 329 z datą 17 VI, bmw. (MS I 2015), wprowadzony tą samą ręką.

²²⁰⁴ Oba wpisy w MS pod datą maj 1489, Kraków.

²²⁰⁵ KJ w liście do papieża z 26 VII 1489 pisał o zwołanym na 1 VIII tego roku zjeździe walnym (CE I/2 250 = CieszkMat 36). Gdańszczanie po 15 III 1489 donosili radzie Torunia, że w najbliższym czasie odbędzie się zjazd w Piotrkowie (AktaStPrus II 11).

²²⁰⁶ Wydawcy opatrzli reg. niepotrzebnie datą: [po 26 VIII 1489]. Data w tekście lustracji (LustrWlkp 1616–1620/1 s. 189).

²²⁰⁷ Pomyłkowo pod datą 1439.

²²⁰⁸ W obu wpisach *f. 4 post festum s. Bartholomei proxima*, 1489 (26 VIII). W MS błędnie podano dla obu wpisów *f. 2 Laurentii* (10 VIII).

²²⁰⁹ *In conv. Piotrkoviensi*. W podstawie – MK 14 s. 325 – *in conv. gen.*

²²¹⁰ PapéePol s. 400, zwrócił uwagę, że podany w or. (i we wszystkich wydaniach oraz odpisach; jedynie w DzPozn chyba pomyłkowo 1 IX 1488) 1488 jest błędny. We wrześniu 1488 KJ był w Nowym Korczynie.

²²¹¹ Błędny odczyt *f. 5 post s. Mathiae*, zamiast *Matthei*.

²²¹² Błędnie 19 IX.

²²¹³ Błędnie pod 24 IX, datę powtórzono w IA.

Inv s. 340²²¹⁴; 30 IX: JH I 17501, MS I 2051, 2052; IX [1489?] zob. Radom [1447?, 1476?, 1489?, 1491?]; 6 X: MK 14 s. 334 = MS I 2053²²¹⁵; 11 X: MS I 2054; 14 X: MLM 4 k. 100–100v (85–85v)²²¹⁶ = ALRG s. 51 nr 15²²¹⁷ = LMetr IV s. 88 nr 23.16 = PapéePol s. 400 = BerItin s. 184; 28 X: MS I 2055 = RiabMat 68, or.AGAD 900 = KP II 625 = TN XXII 157 = PapéePol s. 400; 29 X: MS I 2056; 30 X: MS I 2057 = PapéePol s. 400; 1 XI: MS I 2059; 2 XI: MS I 2060 = PapéePol s. 400; 9 XI: or.pap.APGd 300 D/3 414 = AktaStPrus II 59; 16 XI: or.AGAD 913 = Inv s. 339 = TN XXII 158 = BOZ 33 s. 131 = BOss rps 184 k. 354v–355 = KętrzOss I s. 417 nr 9 = PapéePol s. 400; 17 XI: or.AGAD 914 = bmw. i bez daty MK 14 s. 342–343 = MS I 2087²²¹⁸ = Inv s. 340²²¹⁹ = TN XXII 159 = PapéePol s. 400; 18 XI: [dok. wielkiego mistrza] <Jan von Tieffen składa hołd KJ> AStP V 139 = IA 4564 = DanSkarb II przy nr 2032; 20 XI: MS I 2061; 21 XI: kop.APGd 300 29/3 s. 452a [kartka między kartami recesu] = AktaStPrus II 60; 22 XI: or.AGAD 682 = bez daty MK 14 s. 343 = Inv s. 312 = MS I 2062 = TN XXII 160 = PapéePol s. 400; 30 XI: MS I 2063; 4 XII: or.pap.APGd 300 D/3 415, MLM 4 k. 95v–96 (80v–81)²²²⁰ = LMetr IV s. 85 nr 23.10 = BerItin s. 184, MS I 2065 = PapéePol s. 400; bdd.: MK 14 s. 333–334 = MS I 2064, bdd. i ind. MLM 4 k. 98v–99 (83v–84)²²²¹ = LMetr IV s. 87 nr 23.14 = BerItin s. 184²²²²)
 bmw. 29 XI (MLM 4 k. 95v (80v)²²²³ = LMetr IV s. 84–85 nr 23.9 = BerItin s. 184)

²²¹⁴ *Die s. Joannis Baptiste*. Przyjmuję, że chodzi o 24 IX (*Concepcio*).

²²¹⁵ Najpewniej tylko pomyłkowo wpisano *f. 6 post Francisci* (9 X), zamiast (jak w MK) *f. 3 post festum s. Francisci*. PapéePol s. 400, pisał, że 4 X KJ potwierdzony w Radomiu, z powołaniem na MK 14 s. 333 (na tej stronie nie ma wpisu z tego dnia, więc zapewne chodzi o nasz z 6 X).

²²¹⁶ BerItin s. 184, a także PapéePol s. 400, zwrócili uwagę na błędnie podaną ind., jest 14 X ind. 7 (1443, 1458, 1473, 1488), zamiast ind. 8 (1444, 1459, 1474, 1489). W 1488 KJ był w Radomiu jedynie 26 V – 5 VI. Wpisy najpewniej z 1489: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²²¹⁷ Tylko fragment, wydawca odczytał ind. 6 (1442, 1457, 1472, 1487).

²²¹⁸ Wśród wpisów niedatowanych z 1489.

²²¹⁹ Błędnie pod datą *f. 6 post festum s. Martini*, 1489 (13 XI). W or. *f. 3 post festum s. Martini*, 1489 (17 XI).

²²²⁰ Ind. 8 (1444, 1459, 1474, 1489). Wpis z 1489: jest w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²²²¹ BerLM s. 86, ustalił, że wpisy pochodzą z czasu pobytu KJ w Radomiu w 1489. Wydawcy LMetr (za BerItin s. 184): [1489].

²²²² BerItin cytował MLM 4 k. 82v–84, zamiast 83v–84.

²²²³ Miejsce spisania rejestru nie zostało podane. Ind. 8 (1444, 1459, 1474, 1489). Wpisy z 1489: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

Sandomierz 13 XII – 3 I 1490 (13 XII: MS I 2066 = PapéePol s. 400; 14 XII: KGZ Gniezno G 53 k. 489v–491 = MS I 2067 = TD Regesty KGZ Gniezno; 19 XII: MS V 8718 = LustrSand 1789/1 s. 27, s. 316 nr 41; 22 XII: MS I 2068; bdd.: MK 14 s. 347, 352 = MS I 2069²²²⁴, 2070²²²⁵)

1490

Sandomierz [cd.] do 3 I (1 I: MS I 2089; 3 I: MS I 2090, or. AGAD 4756 = MS I 2091 = ProchMat 210 = PtaszOpis s. 233 nr 179 = TN XXII 171 = PapéePol s. 400 = BOZ 32 s. 447–448, 744)

Opatów 7–17 I (7 I: MS I 2092–2094; 8 I: MS I 2095 = PapéePol s. 400; 14 I: PapéePol s. 401 = MPH III s. 247²²²⁶ [Spominki pilzneńskie]; 15 I: <in conv.> ML IVB 17 k. 175v; 16 I: or. AGAD 5227 = MK 14 s. 406²²²⁷ = bmw. i bdd. Inv s. 216 = MS I 2097 = TN XXII 143 = KM 5/Q 104 = BOZ 31 s. 340–341, 570 = PapéePol s. 401; 17 I: <in conv.> MS I 2096 = PapéePol s. 401)

Lublin 23–26 I (23 I: <śąd ndw. w obecności KJ> KGZ Lublin Z 9 k. 619; 24 I: MS I 2098, MK 14 s. 350²²²⁸ = MS I 2099, MS I 2100, 2101 = PapéePol s. 401; po 25 I: Inv s. 261²²²⁹; 26 I: MS I 2102 = JawItin s. 20²²³⁰; bdd. i ind.: MLM 4 k. 94v (79v)²²³¹ = ALRG s. 51 nr 15 = LMetr IV s. 84 nr 23.5 = BerItin s. 184, bdd. <śąd ndw. w obecności KJ> KGZ Lublin Z 9 k. 585v = StanZap s. 46 + fot. StanKsLn s. 105)

Grodno 16 II – 11 III (16 II: or. pap. APGd 300 D/3 399 = JawItin s. 20; 18 II: MS I 2103 = PapéePol s. 401 = JawItin s. 20; 2 III: CE III 360 = AktaStPrus II 72 = JH I 17532²²³² = PapéePol s. 401 = JawItin

²²²⁴ W MK pod datą roczną. Może słusznie w MS wpisano grudzień. Jest to wpis po dok. z 22 XII 1489, Sandomierz (MS I 2068), przed dok. z 1 I 1490, Sandomierz (MS I 2089).

²²²⁵ W MS grudzień 1489, bo poprzedni wpis w MK z 22 XII (MK 14 s. 347 = MS I 2068).

²²²⁶ Zapiska o śmierci 14 I 1490 w Opatowie Jakuba z Dębna: *tempore, quo in civitate conventio celebrata est*.

²²²⁷ *F. 3 post octavas Epiphanie*, 1490 (19 I), dlatego w MS pod tą datą. W or. *sabato post octavas Epifanie*, 1490 (16 I).

²²²⁸ *Sub eadem data*. Wpis poprzedni na tejże s. 350, wprowadzony tą samą ręką, a dok. KJ wystawiony także dla wojewody podolskiego, pod datą 24 I 1490, Lublin (MS I 2098).

²²²⁹ *Post festum Conversionis s. Pauli*.

²²³⁰ Błędnie 25 I. W MK 14 s. 352, *ipso die Conversionis Pauli* (26 I). Datę 25 I przyjął JawItin.

²²³¹ Wpisy są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.). BerLM s. 86, datował wpisy na koniec stycznia 1490. Wydawcy LMetr (za BerItin s. 184): [styczeń 1490].

²²³² JawItin s. 20, błędnie wśród pobytów KJ 11 III 1490 w Grodnie.

s. 20²²³³, MS I 2104 = PapéePol s. 401²²³⁴ = JawItin s. 20, MS I 2105 = JawItin s. 20; 4 III: MS V 2752; 7 III: MS I 2106²²³⁵ = JawItin s. 20, or.AGAD 526²²³⁶ = CDRP I s. 576 = Inv s. 49 = PapéePol s. 401 = BOZ 30 s. 384 = JawItin s. 20, CE I/2 253²²³⁷ = MS I 2107 = PapéePol s. 401 = JawItin s. 20; 8 III: or.AGAD 922 = KP II 627 = bdd. Inv s. 97 = TN XXII 190 = PapéePol s. 401 = JawItin s. 20²²³⁸, MLM 4 k. 99–100 (84–85)²²³⁹ = LMetr IV s. 87–88 nr 23.15 = BerItin s. 184; 11 III: JH I 17534 = Voigt s. 178, nota 3 = PapéePol s. 401 = JawItin s. 20; bdd. i ind.: MLM 4 k. 96 (81)²²⁴⁰ = LMetr IV s. 85 nr 23.11 = BerItin s. 184) Rudniki [11–25 III] (MLM 4 k. 94v (79v)²²⁴¹ = LMetr IV s. 84 nr 23.6 = BerItin s. 184 = JawItin s. 20) Troki 25 III (MLM 4 k. 100v–101 (85v–86)²²⁴² = LMetr IV s. 88–89 nr 23.18 = PapéePol s. 401 = BerItin s. 184 = JawItin s. 20) Wilno 27–30 III (27 III: MS I 2108 = PapéePol s. 401 = JawItin s. 20; 28 III: MLM 4 k. 152v–153 (137v–138)²²⁴³ = AktyLM 66 = LMetr IV s. 137 nr 126 = PapéePol s. 401 = BerItin s. 184 = JawItin s. 20; 29 III: ArchSang I 95²²⁴⁴ = PapéePol s. 401; 30 III: <*s pany radoju naszoju*>

²²³³ Przywołuje CE III 360 (wpisany ponownie do itinerarium, pewnie tylko pomyłkowo, wśród pobytów KJ w Wilnie 2–4 III 1488 oraz w Grodnie 7–8 III 1490).

²²³⁴ Błędnie 3 III. W MK 14 s. 354, *f. 3 post Invocavit*, 1490 (2 III).

²²³⁵ Dok. księcia szczecińskiego wydany w Grodnie tego dnia (a więc pewnie przy królu).

²²³⁶ Tekst układu małżeńskiego Anny córki KJ i księcia pomorskiego, ułożonego przez przedstawicieli KJ i Bogusława X.

²²³⁷ Dok. KJ dotyczący posagu jego córki Anny. Odpowiedni dok. tego dnia wystawił też książę pomorski Bogusław X (or.AGAD 513 = CE I/2 252).

²²³⁸ JawItin pod datą 11 III.

²²³⁹ Ind. 8 (1445, 1460, 1475, 1490). Wpisy z 1490: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²²⁴⁰ Wpisano tylko Grodno. Wpis w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.). Według BerLM s. 86, wpisany do rejestru nie wcześniej, niż w lutym 1490. Wydawcy LMetr (za BerItin s. 184) opatrzli wpis datą [marzec 1490].

²²⁴¹ Wpisano tylko: Rudniki. BerLM s. 86, ustalił, że rejestr, do którego wpisano naszą grupę wpisów, powstał między 11 a 25 III 1490. Wydawcy LMetr (za BerItin s. 184) podali: [marzec 1490].

²²⁴² Ind. 8 (1445, 1460, 1475, 1490). Wpisy z 1490: są w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²²⁴³ Ind. 8 (1445, 1460, 1475, 1490). Dok. z 1490: wpisany do księgi z 1481–1490 (BerLM s. 91), wspomn. Sołtan Aleksandrowicz marszałek hospodarski (1482–1493: UDR XI 514) i namiestnik słonimski.

²²⁴⁴ Rok biz. 6998 (1490), ind. 8 (1445, 1460, 1475, 1490). Dok. z 1490: wspomn. Olechno Sudymontowicz wojewoda wileński (1477 – 1490/1491) i kanclerz (od 1477: ULit I s. 731; KorL s. 99; Hrusza s. 142; PSB XLV s. 351; w UDR XI 211, kanclerz od 1478), Fedko Hryhorewicz pisarz (1486 – 1502/1503: Hrusza s. 144–145; w UDR XI 890, pisarz 1490 – 1502/1503).

MLM 4 k. 153 (138)²²⁴⁵ = ML 191A s. 403 = AktyZapRos 70 = LMetr IV s. 138 nr 127 = PapéePol s. 401 = BerItin s. 184 = JawItin s. 20)
 Łosice 24 IV (MLM 4 k. 85v–86 (70v–71))²²⁴⁶ = ArchSang I 96 = LMetr IV s. 77–78 nr 12 = DanSkarb I 624²²⁴⁷ = BerItin s. 184 = PapéePol s. 401 = JawItin s. 20)²²⁴⁸
 Kock 30 IV (MLM 4 k. 37–38 (22–23))²²⁴⁹ = Bersz I 24 = LMetr IV s. 43–44 nr 7 = BerItin s. 184)
 Urzędów 1 V (or.pap.APGd 300 D/3 417)
 Kraków 7 V – 18 X (7 V: <przyjazd> SPPP II po nr 4356 = PapéePol s. 401; 13 V: MS I 2109 = bmw. Inv s. 97; 16 V: MS I 2110, MK 14 s. 361²²⁵⁰ = MS I 2111; 22 V: AMKw AO 102 s. 1355; 24 V: or.pap.APGd 300 D/3 419 = AktaStPrus II 78; 25 V: <sąd ndw.> SPPP II przed nr 4357 (711) = PapéePol s. 401; 27 V: <sąd ndw.> SPPP II przed nr 4358 (713) = PapéePol s. 401; 29 V: <sąd ndw.> KP III 232 = PapéePol s. 401; 31 V: MS I 2113; 3–4 VI: <sąd ndw.> SPPP II przed nr 4359 (724) – przed nr 4361 (729) = PapéePol s. 402; 4 VI: or.pap.APGd 300 D/3 420 = AktaStPrus II 82, MS I 2114; 9 VI: MS I 2115²²⁵¹; 13 VI: MS I 2116; 19 VI: MS I 2117–2119; 21 VI: MS I 2120; 22 VI: <in conv. gen.> or.MuzNarKw 533/30 = Prosz s. 98–100 = KatMuzNarKw 35 = MS I 2121 = bdd. LustrKrak 1564/1 s. 44 = LustrKrak 1564/2 s. 149 nr 164 = bdd. LustrKrak 1659–1664/2 s. 375 = LustrKrak 1659–1664/3 192 = KM 5/Q 106, MS I 2122; 23 VI: <in conv. gen.> kop.AUJag 257 = AMKw AO 11 k. 395–396 = wzm.AUJag 256²²⁵² = CUJ III s. 191–194 nr 294 = KaczmUJ 257b; [po 24] VI: Inv s. 96²²⁵³; 26 VI: or.AGAD 920 = Inv s. 312 = TN XXII 175 = PapéePol s. 402, <in conv. gen.> KumPrz s. 378–380 dok. 2 = MS I 2123 = TN XXII 176 = PapéePol s. 402; 27 VI: MS I 2124; 1 VII²²⁵⁴:

²²⁴⁵ Ind. 8 (1445, 1460, 1475, 1490). Dok. z 1490: jest w rejestrach z 1481–1490 (BerLM s. 91), wspomn. Jan Juriewicz (Zabrzeziński) marszałek dworski (1482–1496: UDR XI 513).

²²⁴⁶ Ind. 8 (1445, 1460, 1475, 1490). Dok. z 1490: jest w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.). PapéePol s. 401, błędnie pod 29 III 1490.

²²⁴⁷ Błędna data 1392.

²²⁴⁸ JawItin s. 20, przywołuje pod datą 24 IV 1490 pobyt KJ w Grodnie (według Sbornik 12), ale zob. niżej, Dodatek II: Przekazy źródłowe nieuwzględnione w itinerarium.

²²⁴⁹ Ind. 8 (1445, 1460, 1475, 1490). Dok. z 1486: jest w rejestrach z 1486–1490 (BerLM s. 79 i n.).

²²⁵⁰ *Eodem die*. Wpis poprzedni na tejże s. 361 z 16 V 1490, Kraków (MS I 2110).

²²⁵¹ Z powołaniem na MK 14 s. 363, zamiast s. 364.

²²⁵² Wzm. o dokumencie KJ w dok. egzekutorów testamentu Mateusza z Kobylina z 3 VIII 1492.

²²⁵³ *Post s. Joannis festum*, 1490.

²²⁵⁴ PapéePol s. 402, włączył do itinerarium także dok. rajców krakowskich z 1 VII 1490, którzy przeznaczili 400 florenów na wyprawę węgierską Jana Olbrachta, w zamian za czynsz roczny 10 grzywien (KmK 604).

MS I 2128, 2130, or. AGAD 4948 = bmv. ListyM 9 = ProchCod s. 91 nr 364 = bdd. Inv s. 232 = MS I 2129 = PtaszOpis s. 259 nr 364 = TN XXII 178 = KM 5/Q bez nr = PapéePol s. 402; 3 VII: MS I 2131, 2132; 6 VII: or. APZielGóra Akta m. Międzyrzecz 120D = kopie APZielGóra Akta m. Międzyrzecz 131D, 137D, 154D, 163D = MS I 2134 = MS IV 22294 = MS IVS 1143 = RegRP 7, 26²²⁵⁵, 33, 58, 92 + fotografie RegRP s. 24, 62, 76, 126, 194; 7 VII²²⁵⁶: MK 14 s. 382–383 = MS I 2137²²⁵⁷, MS I 2135, 2136; 8 VII: or. pap. APGd 300 D/3 421; 13 VII: Blumenstok s. 441–442 nr 358 = PapéePol s. 402; 16 VII: MS I 2138; 19 VII: oryginały BOss 536, 675²²⁵⁸ = AGZ VI 143 = OssPoh 258–259 = MS I 2139 = PapéePol s. 402 = KM 5/Q 107; 21 VII: or. AGAD 933 = Inv s. 312 = TN XXII 179 = PapéePol s. 402, MS I 2140; 3 VIII: Blumenstok s. 442 nr 358; 9 VIII: or. pap. AR Dział X [dok. bez sygn., dawniej AR I 890 i 1664]; 10 VIII: or. pap. APGd 300 D/3 422, PapéePol s. 402²²⁵⁹; 17 VIII: MS I 2141; 19 VIII: AMKw AO 11 k. 353–354 = AMKw AE 4 k. 211–212; 1 IX: JH I 17560; 9 IX: AGZ XVI 3534; 30 IX: kop. APGd 300 D/3 423 = AktaStPrus II 94 = TN XXII 181 = PapéePol s. 402; 1 X: MS I 2145, MS I 2144 = BOZ 31 s. 342, 552–553; 2 X: or. ADom 185 = ADom rps Lb 6 fasc. II k. 6v–7 = KGZ Kraków G 54 s. 669–670 = KGZ Kraków G 32 s. 676–677 = ACap II 1670 = MS IV 2049 = MS IV 15697 = MS IVS 1144 = PapéePol s. 402, KM 5/Q 339; 8 X: or. AGAD 1458 = Inv s. 216²²⁶⁰ = KM 5/Q 340 = BOZ 31 s. 342, 553; 10 X: MS I 2146; 11 [18?] X: or. AMog 224²²⁶¹ = MK 98 k. 16v = Mog s. 139 nr 152 = KatMog s. 73–74 nr 224 = PapéePol s. 402 = KM 5/Q 68; 15 X: or. ANarKw ZbRus perg. 170 = KP III 233 = bdd. Inv s. 216 =

²²⁵⁵ Pomyłkowo pod datą 5 VII.

²²⁵⁶ Pod datą 7 VII 1490, Kraków, wydano w KP IV 101 dok. KJ, z powołaniem na MK 14 s. 383–384. W MK dok. nie opatrzone datą i miejscem wydania. Prawdopodobnie wydawca pomyłkowo wpisał datę z innego dok. zawartego w MK 14 s. 382–383 z datą *f. 4 infra octavas Visitacionis Virginis Marie*, 1490 (7 VII), który zamieszczono w MS I 2137, z błędem: *f. 3 infra octavas Visitacionis Virginis Marie*, 1490 (6 VII).

²²⁵⁷ Zob. przyp. poprzedni.

²²⁵⁸ O różnicach między obu oryginałami zob. AGZ VI przy nr 143.

²²⁵⁹ PapéePol cytował pod tą datą Rps Petersb. Lat. II, O. 63 k. 228. Rękopis ten omówił Blumenstok s. 441–442, nawet informował o innym dok. na tej karcie, ale nie wspominał dok. KJ z tą datą. Rękopisu nie opisał J. Korzeniowski, Zapiski z rękopisów Cesarskiej Biblioteki Publicznej w Petersburgu i innych bibliotek petersburskich. Sprawozdanie z podróży naukowych odbytych w 1891–1892 i w 1907, Kraków 1910.

²²⁶⁰ *Post festum s. Francisci*.

²²⁶¹ W datacji (w or. i MK) *f. 2 festi s. Galli*. W 1490 św. Gallus przyspadał w sobotę 16 X. W KatMog pod datą 11 X, a więc wydawca przyjął (także PapéePol s. 402), że powinien być w datacji *ante*. Nie można wykluczyć, że chodzi o poniedziałek po święcie, tj. 18 X (tak uznał ZygPol s. 107, przyp. 250).

KatFotUJ 2987 = BOZ 31 s. 343, 553–554 = PapéePol s. 402; 18 X: MS III 1736 = MS IIIS 226; bdd.: MK 14 s. 361²²⁶² = MS I 2125, MK 14 s. 379, 383 = MS I 2126, 2127²²⁶³)
 bmw. 3 VII, 11 IX (3 VII: MK 14 s. 370 = MS I 2133; 11 IX: MK 14 s. 388 = DokLubiń 342²²⁶⁴ = MS I 2142)
 Piotrków²²⁶⁵ 3 XI – 9 XII (3 XI: <in conv.> or.AGAD 5228 = MS I 2147 = MS III 134 = MS IIIS 227 = bdd. Inv s. 217 = TN XXII 182 = TN XXIV 34 = KM 5/T 3 = KM 5/A bez nr = BOZ 31 s. 299, 344, 527 = wzm. ZDM I s. 431 przy nr 336 = PapéePol s. 402, <in conv., dieta> MK 14 s. 393²²⁶⁶ = bmw. i bdd. Inv s. 216 = MS I 2148 = MS III 134 = MS IIIS 228 = BOZ 31 s. 359–360; 6 XI: <in conv. gen.> or.ANorbZw 18 = AMKw AE 54 k. 683–685 = MS I 2149 = KM 5/Q 154; [po 11] XI: MK 14 s. 393²²⁶⁷ = MS I 2150; 13 XI: kop.APGd 300 D/3 424 = AktaStPrus II 104; 15 XI: <in conv. gen.> MS I 2151; 16 XI: MS I 2152, <in conv. gen.> LustrWlkp 1616–1620/1 s. 188 = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 21 nr 194; 19 XI: <in conv. gen.> MS I 2154; 22 XI: AGZ XIX 3014²²⁶⁸; 24 XI: <in conv.> MS I 2155; 25 XI: <in conv. gen.> MS I 2156; 26 XI: <in conv.> MS I 2157; 29 XI: <in conv. gen.> or.AGAD 932 = TN XXII 184 = PapéePol s. 402, <in conv. gen.> or.AKKw 586 (529) = SPPP II 4363 = TNar XXII 188 = KM 5/Q 168, 195 = PapéePol s. 402; 30 XI: MS I 2159; 1 XII: <in conv. gen.> or.pap.APGd 300 D/3 426 = AktaStPrus II 107; 3 XII: <in conv.> MS I 2162; 6 XII: AMKw AO 44 s. 835–836; 6–8 XII: <reces> AktaStPrus II 108; 7 XII: <in conv. gen.> AGZ VII 95 = PapéePol s. 402; 8 XII: LustrPr 1624 s. 245, or.AGAD 928 = bdd. Inv s. 97 = TN XXII 185 = PapéePol s. 402, <in conv. gen.> ML IVB 17 k. 129v–130, <in conv. gen.> or.pap.APGd 300 D/3 416; 9 XII: <in conv. gen.> or.MuzSanok = FastLes s. 27–31 (103–107) + fot. <http://esanok.pl/2013/najstarsze-dokumenty-leska>, or.AGAD Zbiór

²²⁶² Wśród wpisów na teje s. 361 są zapisy z marca i maja 1490 (MS I 2108, 2110). W MS: czerwiec 1490.

²²⁶³ W MS: czerwiec 1490.

²²⁶⁴ Pomyłkowo 11 XI.

²²⁶⁵ PapéePol s. 402, podał Piotrków 21 X, z powołaniem na MK 14 s. 399. Na tej stronie jest dok. KJ, ale wpisano tylko *Datum Piotrków* (MS I 2160 – wydawca opatrzył dok. datą listopad 1490). Torunianie 4 i 18 X 1490 pisali do Gdańska o planowanym na 21 X zjeździe KJ z panami koronnymi w Piotrkowie (AktaStPrus II 95, 98).

²²⁶⁶ *Eodem die et anno*. Wpis poprzedni, też dla młynarza Piotra Wronki, z 3 XI 1490, Piotrków (MS I 2147).

²²⁶⁷ *Post festum s. Martini*.

²²⁶⁸ W dacie rocznej błędnie 1491, zamiast 1490 (w listopadzie 1490 KJ powołał komisarzy do rozgraniczenia dóbr królewskich z wsiami szlacheckimi, a rozgraniczenie nastąpiło w 1491).

dokumentów papierowych 911; bdd.: <*in conv. gen.*> MK 14 s. 393 = MS I 2153, <*in conv. gen., in dieta gen.*> CE I/2 255, MK 14 s. 406 = MS I 2161, bdd. i br. MK 14 s. 399 = MS I 2160)
 bmw. 26 XI (MK 14 s. 398 = MS I 2158)
 Radom 19–30 XII (19 XII: or.pap.APGd 300 D/3 427; 28 XII: Str III s. 208 nr 200 = KM 5/Q 38; 30 XII: BOZ 32 s. 448–449, 743–744)

1491

Łęczyca 8 I, 13–22 I (8 I: KGZ Łęczyca Z 15 k. 61²²⁶⁹; 13 I: kop.APPń Akta m. Kalisz I/3 s. 1403 = KGZ Kalisz G 73 k. 717v = PrzKal 45; 14 I: or.pap.APGd 300 D/3 428; 21 I: JH I 17586; 22 I: or.pap.APGd 300 D/3 437a)
 Lublin 5 II – 2 III (5 II: or.pap.APGd 300 D/3 429; ok. 19 II: CE III 368²²⁷⁰ = PapéePol s. 402; przed 20 II: PaprH s. 258²²⁷¹; 21 II: or.pap.APGd 300 D/3 430; 27 II: kopieAPGd 300 D/59 24, 27 = SimGesch IV s. 128–129 nr 147 = bdd. Inv s. 97 = bdd. IA 4630 = TN XXII 17 = PapéePol s. 402; 28 II: or.pap.APGd 300 D/3 437b; 2 III: or.pap.APGd 300 D/3 431)
 Sandomierz 8 III – 4 V (8 III: or.BKórn 42 = <http://www.bkpan.poznan.pl> = AMKw AO 25 s. 57–60²²⁷²; 20–25 III: MaxKraus s. 68²²⁷³ = PapéePol s. 403; 25 III: BaczWal s. 113–114²²⁷⁴; 26 III: BOZ 31 s. 345, 571; 30 III: or.AKIKarm 7 = notaAKIKarm rps 666 s. 6 = AMKw AO 3 k. 622v = KatArchKarm s. 54 = KM 5/R 33, 46; 13 IV: or.pap.APGd 300 D/3 434; 18 IV: kop.APGd 300 D/52 146 = AktaStPrus II 134; 22 IV: kop.APGd 300 D/3 435 = AktaStPrus II 135; 4 V: Blumenstok s. 441 nr 358 = PapéePol s. 403)
 Nowy Korczyn 19 V – 11 VII (19 V: Blumenstok s. 442 nr 358 = PapéePol s. 403; 21 V: or.AGAD 5229 = bmw. i bdd. Inv s. 214 = TN XXIII 3 = KM 5/R 47 = BOZ 31 s. 346, 464 = PapéePol s. 403; 23 V: <*in conv.*> bdd. WiśnSand s. 204 = LustrSand 1789/1 s. 11, s. 316 nr 42 = TN XXIII 4 = KM 5/R 17 = BOss rps 2787/III s. 48–51 = PapéePol s. 403, <*in*

²²⁶⁹ Na wzmiankę w księdze o przybyciu KJ do Łęczycy zwrócił uwagę ZygPol s. 109 i przyp. 265.

²²⁷⁰ List Mikołaja Bazyńskiego do Gdańska z 19 II 1490: KJ wybierał się z Łęczycy do Prus, ale musiał zawrócić do Lublina z powodu najazdu Tatarów. Nie wiemy, czy KJ brał udział w bitwie pod Zasławiem 25 I 1491.

²²⁷¹ Lublin, *ante Invocavit*, 1491.

²²⁷² Z datą *f. 2 ipso die s. Francisci*, 1490 (4 X), *in conv.* Nowy Korczyn. Or. mocno zniszczony, datę podaję za reg.

²²⁷³ Posel austriacki Łukasz Sniczter przyjmowany w Sandomierzu przez KJ.

²²⁷⁴ List KJ do cesarza Maksymiliana.

conv.> LustrSand 1789/1 s. 11, s. 316 nr 43 = TN XXIII 5 = KM 5/R 16 = BOss rps 2787/III s. 49–51 = bmw. i bdd. WiśnSand s. 204, <*in conv.*> MS IV 19758 = MS IVS 1146, BOZ 32 s. 449–450, 744–745; 25 V: or.pap.APGd 300 D/3 436 = AktaStPrus II 140; 26 V: <*in conv.*> kop.BCz 647 = MS II 1333 = MS IIS 107 = KatBCz I 712 = KM 5/R 1; 30 V: or.pap.APGd 300 D/3 437c; 6 VI: KGZ Sieradz G 27 k. 123 = SzymSz s. 353; 22 VI: Łab s. 175–176 = PapéePol s. 403; 11 VII: Łab s. 176–179 = bmw. i bdd. LustrKrak 1564/2 s. 51 = LustrKrak 1564/2 s. 149 nr 165 = TN XXIII 8–9 = KM 5/R 18 = PapéePol s. 403)

Kraków 28–29 VII (28 VII: or.ANarKw ZbRus perg. 171 = KP III 234²²⁷⁵ = Inv 216²²⁷⁶ = KatFotUJ 2988²²⁷⁷ = BOZ 31 s. 347, 617 = PapéePol s. 403; 29 VII: or.AGAD 1454 = Inv s. 217²²⁷⁸ = KM 5/R 58 = BOZ 31 s. 347)

Nowy Korczyn 10 VIII (or.AGAD 4949 = bmw. i bdd. Inv s. 232–233 = ProchCod s. 91 nr 365 = PtaszOpis s. 259 nr 365 = TN XXIII 10 = KM 5/R 19 = BOZ 31 s. 668 = PapéePol s. 403)

Radom 25 VIII – 19 IX (25 VIII: MS II 611; 1 IX: WiesPamp s. 172²²⁷⁹; 2 IX: <*in conv. gen.*> MS II 281 = MS IIS 108, <*in conv. gen.*> DörfMat 23, 37 = MS IV 8358 = MS IVS 1147 = ZDM VII przy nr 1879, <*in conv.*> AMKw AE 4 k. 779v–782, <*in conv.*> or.AGAD 1881 = Gacki s. 220–221 = TN XXIII 11 = KM 5/R 20 = PapéePol s. 403, or.AYL = AGZ X 164 = KatLw 281 = PapéePol s. 403 = JawItin s. 20, <*in comitiis*> MS IV 22240 = MS IVS 1148; 4 IX: <*in conv.*> KGZ Gniezno G 8 k. 180v; 5 IX: <*in conv.*> MK 98 k. 254v–255 = KM 5/R 3, <*in conv.*> kop.APLn Rep. 64 P 15 = kop.APLn Rep. 64 A 8 k. 9–9v = kop.APLn Rep. 64 A 10 k. 8v–9 = TN XXIII 12 = PapéePol s. 403, RiabMat 71; 8 IX: or.AGAD 4950 = ProchCod s. 91 nr 366 = PtaszOpis s. 260 nr 366 = TN XXIII 13 = KM 5/R 21 = BOZ 31 s. 668 = PapéePol s. 403; 13 IX: <*in conv.*> MK 98 k. 255–256; 15 IX: MK 14 s. 385²²⁸⁰ = MS I 2181, <*in conv.*> Inv s. 217²²⁸¹ = TN XXIII 15 = KM 5/R 22 = BOZ 31 s. 347–348, 616 = PapéePol s. 403; 18 IX: kop.AGAD 5912 = bmw. i bez daty wzm.AGAD 5917 = MS VI 168 = MS VIS 6, or.AGAD 934 = WierzbMat 11 = Inv s. 213 = IA 4619 = TN XXIII 16 = PapéePol s. 403, kopieANarKw TSchn II 71, 185; 19 IX: BOZ 31 s. 571–572,

²²⁷⁵ Błędnie 31 VII 1491, którą to datę podał Papée za KP.

²²⁷⁶ *Post festum s. Jacobi.*

²²⁷⁷ Pomyłkowo 28 XII 1491. W or. f. 5 *post festum s. Jacobi Ap.*, 1491.

²²⁷⁸ *Post festum s. Jacobi.*

²²⁷⁹ Wpis w pamiętniku Pampowskiego o jego przybyciu tego dnia do KJ do Radomia.

²²⁸⁰ Strona uszkodzona, nie widać miejsca wydania.

²²⁸¹ *Ante festum s. Mathei.*

- or.AGAD 927 = JawItin s. 20²²⁸² = TN XXIII 14 = BOZ 33 s. 221 = PapéePol s. 403, or.pap.APGd 300 D/3 439, or.pap.APGd 300 D/3 440 = AktaStPrus II 159, BOZ 31 s. 348–349, MS I 2182; IX [1491?] zob. Radom [1447?, 1476?, 1489?, 1491?])
- Mielnik 24 IX (or.pap.APGd 300 D/3 438 = JawItin s. 20)
- Grodno²²⁸³ 14 X – 9 XI (14 X: kop.APGd 300 D/52 166a = AktaStPrus II 166 = JawItin s. 20, kop.APGd 300 D/52 166b = AktaStPrus II 167 = JawItin s. 20; 20 X: Sbornik 14²²⁸⁴ = PapéePol s. 403 = JawItin s. 20; 24 X: kop.APGd 300 D/52 167 = AktaStPrus II 168 = JawItin s. 20; 9 XI: JH I 17645)
- Birsztany 24 XI (or.pap.APGd 300 D/3 441)
- Dorsuniszki 26 XI (or.pap.APGd 300 D/3 442 = AktaStPrus II 174 = JawItin s. 20)
- Birsztany 29 XI (or.pap.APGd 300 D/6 224)
- Kowno 9–11 XII (9 XII: or.pap.APGd 300 D/3 432 = JawItin s. 20; 11 XII: or.pap.APGd 300 D/3 433 = JawItin s. 20)
- Troki²²⁸⁵ 13 XII (MS I 2183 = JawItin s. 20)

1492

- Wilno 1–12 I, do 1 II? (1 I: or.AGAD 918 = Inv s. 291 = DzPozn I 2023 = TN XXIII 22 = PapéePol s. 403 = JawItin s. 20²²⁸⁶, MS I 2185 = PapéePol s. 403 = JawItin s. 20; 12 I: JH I 17667 = JawItin s. 20; 1 II?: Wil 375²²⁸⁷)
 bmw. 11–20 I (11 I: MLM 5 k. 14 (126)²²⁸⁸ = ML 192 s. 225 = LMetr V 1 = AktyZapRos 97 = DanSkarb II 2038 = IA 4633 = BerItin s. 126 =

²²⁸² JawItin błędnie pod datą 2 IX 1491, Radom.

²²⁸³ Już 1 IX 1491 biskup warmiński Łukasz Watzenrode pisał do wojewody malborskiego Mikołaja Bazyńskiego o planowanym wyjeździe KJ na Litwę (AktaStPrus II 157). Podobnie KJ w mandacie do gdańszczan z 19 IX tego roku wspominał o swoim wyjeździe na Litwę (AktaStPrus II 159).

²²⁸⁴ Ind. 10 (1446, 1461, 1476, 1491), rok biz. 100 (tak podał wydawca, najpewniej pomyłkowo, powinno być [7]000 = 1491).

²²⁸⁵ O pobycie KJ na Litwie pisał ze Sztumu 13 XII 1491 wojewoda malborski Mikołaj Bazyński do Gdańska (AktaStPrus II 175). PapéePol s. 403, przyp. 1, przypuszczał, że KJ spędził Boże Narodzenie w Wilnie.

²²⁸⁶ Niesłusznie umieścił pod datą 3 I 1492 dok. z 1452 (według AktyLM 68).

²²⁸⁷ Obecność KJ prawdopodobna: Wojciech Tabor elekt i administrator wileński na żądanie KJ i jego rady wielkksiążęcej (*de consilio magni ducatus Lythuanie*) zlecił swojemu notariuszowi transumowanie w formie instrumentu notarialnego dokumentu pokoju mełneńskiego z 1422.

²²⁸⁸ Rok biz. 7000 (1492), ind. 10 (1492). W MLM w dacie dziennej wpisano tylko *meseca 11 den*.

PapéePol s. 403 = JawItin s. 20²²⁸⁹; 20 I: BCz rps 1777 k. 20 = Wil 374²²⁹⁰)

Kowno 3 II (MS I 2186 = JawItin s. 20)

Wilno²²⁹¹ 10–24 II (10–16 II: <reces> APGd 300 29/3 s. 618–645²²⁹² = HU XI s. 363, przyp. 1 = AktaStPrus II 179 – 8 II [!] SRPr IV s. 784 [Caspar Weinreichs Danziger Chronik] – 16 II PapéePol s. 303–305, 404 = JawItin s. 20²²⁹³; 19 II: LustrPr 1624 s. 245; 20 II: ŻrMalb IV s. 137, JH II 3653, or.pap.APGd 300 D/3 444; 22 II: or.AGAD 7443 = JawItin s. 20²²⁹⁴; 24 II: BCz rps 1775 s. 1603–1604, 1653–1654 = Wil 376 = FijUchrz s. 162, przyp. 2 = JakNieśw s. 2 = JawItin s. 20)

bmw. 26 II (MS IIS 110)

Troki 4–9 III (4 III: or.AGAD 912 = bdd. Inv s. 312 = MS I 2187²²⁹⁵ = TN XXIII 25 = JawItin s. 21, MS I 2188²²⁹⁶ = PapéePol s. 404 = JawItin s. 21; 9 III: Sbornik 15²²⁹⁷ = PapéePol s. 404 = JawItin s. 21)

bmw. 13 III (MS IIS 111)

Wilno 21 III [1492?] zob. Wilno 21 III [1453 lub 1492]

Troki 28 III – 4 IV (28 III: or.pap.APGd 300 D/3 445; 4 IV: or.pap.APGd 300 D/6 226)

Wilno 15 IV – 10 V (15 IV: AGZ IX 101 = AGZ X 165 = MS I 2189 = PapéePol s. 404 = JawItin s. 21; po 22 IV: <po Wielkiejnocy początek choroby> Miech s. CCCXXVI; 4 V: JH I 17694 = Voigt s. 188, nota 2 = PapéePol s. 404 = JawItin s. 21²²⁹⁸; 8 V: Inv s. 97 = JH II 3657 = TN XXIII 27 = PapéePol s. 404 = JawItin s. 21²²⁹⁹; 9 V: Inv s. 360²³⁰⁰ =

²²⁸⁹ Wymienił Wilno.

²²⁹⁰ Miejsca wydania nie wpisano też w drugiej kop., z której korzystał wydawca Wil (Wilno, Archiwum Kapituły Katedralnej, kopianarz zw. Liber Magnus z XVIII w., k. 13v–14).

²²⁹¹ Wysłannicy gdańscy pisali z Elbląga 26 I 1492, że KJ oczekuje w Wilnie delegatów stanów pruskich (AktaStPrus II 178).

²²⁹² Delegaci stanów pruskich przybyli do Wilna 8 II, przyjmowani byli przez KJ 10, 13 i 16 II.

²²⁹³ Także pod datą 8–16 II.

²²⁹⁴ Błędnie 29 II. Błędnie też umieścił pobyt KJ w Wilnie 29 II 1492 (według IA 4634), bo chodzi o 29 II 1468.

²²⁹⁵ Z błędnie rozwiązaną datą 11 III, którą powtarza JawItin s. 21. W or. i MK – *dominica Carnisprivii* (4 III).

²²⁹⁶ Zob. przyp. poprzedni.

²²⁹⁷ Ind. 10 (1447, 1462, 1477, 1492), rok biz. 100 (tak wydawca, najpewniej powinno być [69]00 = 1492).

²²⁹⁸ Pomyłkowo Troki (według JH I 17694).

²²⁹⁹ Pomyłkowo Troki.

²³⁰⁰ *F. 5 post Stanislai* (10 V), w odpisie (TN) z or. – *f. 4* (9 V).

TN XXIII 26²³⁰¹; 10 V: or.AGAD 665 = Inv s. 359 = JawItin s. 21²³⁰²; bdd.: <wyjazd do Grodna> KronBych s. 163)

bmw. [ok. 1] V (MK 14 s. 3²³⁰³ = MS I 2190)

Grodno 17 V – zm. 7 VI (bdd.: <przyjazd z Wilna> KronBych s. 163; 17 V: MK 14 s. 6 = MS I 2191 = PapéePol s. 404²³⁰⁴ = JawItin s. 21; 27 V: MS I 2192 = JawItin s. 21; 3 VI: MS I 2193–2195 = PapéePol s. 404 = JawItin s. 21; 5 VI: ListyM 10²³⁰⁵ = MS I 2196 = PapéePol s. 404 = JawItin s. 21; 7 VI: <KJ zm. około trzeciej po wschodzie słońca> MPH III s. 247 [Spominki pilzneńskie] – Miech s. CCCXXVI – WdGen s. 58²³⁰⁶ – Starzyński s. 930–931, przyp. 61, 65 [z powołaniem na księgę rachunkową Lwowa])

bmw. [VI] (MK 14 s. 422²³⁰⁷ = MS I 2197)

Kraków 11 lub 12 VII pogrzeb²³⁰⁸ (bdd.: KronBych s. 164; 11 VII: <pochowany w katedrze wawelskiej w kaplicy Świętego Krzyża *undecima mensis Iunii, quae est dies translationis s. Benedicti post meridiem* [środa]> Miech s. CCCXXVI; 12 VII: <pogrzeb „czwarte idy lipca” [z listu świadka ceremonii, prawdopodobnie Jana Ursyna, syna Pawła Bera mieszczanina krakowskiego]> Starzyński szczególnie s. 940 [tam o wcześniejszych wydaniach; z powołaniem na: Göttingen, Georg-August Universitätsbibliothek (Niedersächsische Staats- und Universitätsbibliothek), sygn. Lüneb. 2 k. 144–144v])

²³⁰¹ Dok. Mikołaja Radziwiłłowicza wojewody wileńskiego i kanclerza, który dok. wystawił *coram [...] domino Kazimiro rege Poloniae*.

²³⁰² Pomyłkowo Troki.

²³⁰³ Strona zniszczona. Widać tylko *In arce [...], Philippi et Jacobi Ap.*, 1492. Wydawcy MS też nie odczytali miejsca wydania.

²³⁰⁴ Papée wymienił 16 V z powołaniem na MK 14, ale tam wyraźnie *f. 5 post festum s. Zophie* (17 V) i taki odczyt w MS.

²³⁰⁵ Z powołaniem na MK 14 s. 4, zamiast s. 7–8.

²³⁰⁶ Tu omówienie źródeł. Wykaz źródeł zob. też Tęg s. 143, przyp. 633.

²³⁰⁷ Obecnie wpis słabo czytelny. W MS: czerwiec 1492.

²³⁰⁸ Ciekawy wpis w przemyskiej księdze sądowej o przełożeniu 3 VII 1492 wszystkich spraw sądowych (na 16 X) *propter evacuationem regie maiestatis* (AGZ XVIII 3688).

ALFABETYCZNY SPIS NAZW TOPOGRAFICZNYCH

Spis zestawia daty pobytów króla w poszczególnych miejscowościach, a także miejscach, jak przeprawy przez rzeki (rok, w nawiasie miesiąc lub miesiące). Przy dacie miesięcznej zamieszczam dodatkową informację, że był to pobyt koło, w obozie wojskowym czy w polu przy miejscowości. Czasem podaję ramowe daty pobytu króla, najczęściej ze względu na sposób określania datacji w Metryce Litewskiej, bo indykcja dopuszcza trzy, nawet cztery daty roczne i nie zawsze udało się ustalić w sposób niebudzący wątpliwości datę roczną wystawienia dokumentu. Przy mniej znanych lub powtarzających się nazwach miejscowych podaję w nawiasach okrągłych bliższą lokalizację, też nazwy niemieckie, jeśli wymieniane były zamiennie z polskimi przez źródła. We Wstępie wyjaśniłam szczegółowo zasady pisowni nazw miejscowych. Wszelkie wątpliwości związane z identyfikacją rozstrzygane były w itinerarium – przy pierwszym wystąpieniu mniej znanej lub trudnej do zlokalizowania miejscowości. Spis nie obejmuje nazw takich jak Litwa, Polska, Ruś, Śląsk i Wielkopolska oraz miejscowości wymienianych w przypisach i dodatkach do itinerarium.

- Bakszty** (Bakszty koło Świącian lub Bakszty koło Mołodeczna, mniej prawdopodobne Bakszty koło Wołożyna, od 1386 własność biskupstwa wileńskiego) 1447 (3)
- Bełz 1465 (4), 1470 (9), 1476 (10)
- Bielica (nad Niemnem, koło Nowogródka) 1453 (5)
- Bielsk [obecnie Bielsk Podlaski] 1440 (5/6), 1468 (3), 1486 (11/12)
- Birsztany (nad Niemnem, koło Kowna) 1441 (4), 1443 (3), 1447 (3, 10), 1447–1451 (10), 1463 (3), 1465 (1), 1465 lub 1488 (1), 1471 (2), 1473 (2), 1475 (2), 1483 (3), 1486 (2), 1488 (1), 1491 (11)
- Biskupice (nad rzeką Giełczew, koło Lublina) 1476 (10), 1487 (10)
- Bochnia 1440 (4), 1448 (7), 1451 (7), 1485 (6), 1487 (6)
- Bodzentyń 1449 (12)
- Bóbrka (koło Lwowa) 1448 (7/8)
- Branice (może Branica koło Parczewa [obecnie Branica Radzyńska-Kolonia]) 1467 (10)
- Briańsk 1449 (7)
- Brodnia (koło Sieradza) 1450 (3), 1457 (10), 1458 (5), 1459 (6), 1460 (8/9)
- Brzeg (nad Odrą) 1474 (10 – w obozie wojskowym w pobliżu B.)
- Brześć [obecnie Brześć Kujawski] 1447 (8), 1450 (4), 1454 (5, 9/10), 1455 (1, 8, 12), 1456 (6/7), 1457 (4), 1459 (7, 8, 10, 12), 1460 (10), 1461 (1/2, 7, 10), 1462 (4, 8, 9, 10), 1463 (8, 9/10), 1464 (7–9), 1465 (8), 1466 (5–7), 1473 (1), 1476 (2–4), 1478 (2/3), 1485 (4)
- Brześć Litewski 1440 (5/6 – przejazd w kierunku B.), 1446 (9), 1447 (5), 1448 (2/3, 5), 1448 lub 1473 lub 1478 (4), 1451 (10), 1452 (4/5), 1454 (4), 1456 (11), 1459 (3), 1460 (4), 1464 (4), 1465 (4), 1473 (4), 1475 (5), 1476 (11), 1478 (3/4), 1487 (11)
- Buczacz 1448 (8)
- Buczyna 1474 (10)

Bydgoszcz 1454 (9), 1455 (9), 1457 (4, 9, 10/11), 1461 (8 – w polu koło B., 9), 1466 (7–9), 1468 (8)

Cerekwica (koło Kamienia Krajeńskiego) [obecnie Duża i Mała Cerkwica] 1454 (9 – w C., w polu koło C.)

Chelencza (in *Chelenczą*) [Chelmża?] 1476 (4)

Chelmnno (Culm niem., nad Wisłą) 1454 (6), 1458 (7 – w obozie wojskowym koło Ch.)

chelmska ziemia 1451 (9)

Chelmża zob. Culmsee, zob. *Chelencza*

Chęciny 1461 (11), 1467 (5), 1468 (7), 1474 (7), 1477 (5), 1487 (3)

Chojnice (koło Debrzna) 1454 (9 – w Ch., w polu pod Ch.), 1461 (9 – w obozie wojskowym koło Ch.)

Christmemeł (niem.) [obecnie Skirstymoń] 1444 (5)

Culm zob. Chelmnno

Culmsee (niem.) [obecnie Chelmża] 1454 (6, 11/12 – w obozie pod C.), zob. *Chelencza*

Czarnokozińce (nad Zbruczem, koło Kamieńca Podolskiego) 1448 (8)

Częstochowa 1447 (7), 1450 (3)

Czorsztyn 1440 (4)

Danków (koło Krzepic) 1474 (9 – w polu koło D.)

Daugi (koło Merezca) 1456 (12)

Debrzno zob. Friedland

Dębno (koło Wojnicza) 1485 (6)

Dietrichswalde (niem., koło Chelmży) [obecnie Nowa Wieś Królewska] 1454 (12)

Dobrostany (koło Gródka Jagiellońskiego) 1451 (9)

Dolsk (koło Śremu) 1474 (12)

Dorsuniszki (nad Niemnem, koło Kowna) 1450 (11), 1450 lub 1480 (11), 1451 lub 1481 (11), 1491 (11)

[drohicka ziemia 1444 (8/9)?]

Drohiczyn 1457 (2), 1461 (4), 1463 (5), 1467 (4), 1473 (1)

Dubicze (koło Lidy) 1471 lub 1486 (2), 1486 (2)

Dubinki (koło Wilna) 1448 (2), 1450 (10), 1453 (10)

Dubno (nad Niemnem, koło Grodna) 1440 (5/6)

Duninów (nad Wisłą, poniżej Płocka) [obecnie Nowy Duninów, Stary Duninów, Duninów Duży] 1466 (11)

Dybów zamek zob. Nieszawa Stara

Dźwierzno zob. Zeefeld

Ejszyszki (koło Lidy) 1440 (5/6), 1453 (5), 1482 (9)

Elbląg 1454 (6)

Friedland (niem., koło Kamienia Krajeńskiego) [obecnie Debrzno] 1461 (8/9)

Gdańsk 1457 (5/6, 7), 1468 (8/9)

Gębice (koło Gniezna) 1450 (5), 1452 (8)

Giżyce (koło Sochaczewa) 1466 (11)

Głogów 1462 (5)

Gniew 1457 (9 – pod G.), 1468 (8)

- Gniewkowo (koło Torunia) 1455 (8, 9), 1458 (6)
Gniezno 1447 (8), 1450 (5), 1452 (8), 1455 (6), 1456 (5/6), 1457 (10, 11), 1458 (6), 1459 (6?, 7), 1460 (6), 1465 (11), 1485 (3)
Gostynin 1462 (12), 1473 (1), 1476 (2)
Góra (koło Ponieca) 1474 (11/12 – w obozie wojskowym w pobliżu G.)
Góra Świętej Małgorzaty (koło Łęczycy) 1455 (2)
Grodno 1440–1446 (9), 1445 (10), 1448 (9), 1449 lub 1464 (3), 1449 (9, 11), 1451 (5), 1452 (11 – w G., koło G.), 1453 (5, 10), 1455 (2), 1456 (11/12), 1458 lub 1473 (4), 1459 (3), 1461 (5), 1463 (5, 12), 1464 (3, 12), 1465 (1, 4, 12), 1466 (1), 1467 (4, 10), 1469 (9, 12), 1470 (4), 1471 (2), 1473 (2, 4), 1475 (1, 5), 1479 (12), 1482 ([1], 12), 1483 (1, 2, 3, 11, 12), 1484 (1, 3), 1486 (1/2, 11), 1487 (12), 1488 (1), 1490 (2/3), 1491 (10/11), 1492 (5/6)
Grodziec (na Mazowszu) [obecnie Grójec] 1466 (11)
Gródek (koło Lwowa) [w XX w. zwany Gródkiem Jagiellońskim] 1451 (9), 1469 (3, 4), 1485 (7, 10)
Grójec zob. Grodziec
Grudziądz 1454 (6 – w G., w polu pod G., 7), 1455 (10/11 – koło G., w obozie wojskowym), 1468 (9), 1476 (8)
Gruta zob. Rute
- H**alicz 1448 (8), 1465 (4)
Harmęże (koło Oświęcimia) 1471 (7 – koło H.)
Hrubieszów 1451 (9), 1453 (9), 1460 (4), 1469 (7), 1470 (9/10), 1476 (10), 1487 (10)
- H**ża 1478 (6)
Inowłódz 1452 (9), 1463 (6)
Inowrocław 1457 (4, 9), 1461 (7), 1462 (6/7), 1465 (8/9), 1466 (7)
- J**agielnica (koło Buczacza) 1448 (8)
Jarosław 1451 (8), 1485 (10)
Jedlnia (koło Radomia) 1463 (12), 1468 (11), 1473 (5, 7), 1477 (12), 1478 (5), 1484 (11)
Jędrzejów 1451 (6), 1453 (7), 1465 (7), 1475 (9), 1479 (1), 1487 (4)
- K**alisz 1447 (7), 1450 (4), 1452 (8), 1456 (8), 1457 (11), 1458 (5), 1460 (7/8), 1463 (11), 1465 (7/8, 9/10)
Kamieniec Litewski 1451 (10), 1484 (10)
Kamieniec Podolski 1448 (8)
Kamień [obecnie Kamień Krajeński] 1461 (8 – pod K.)
Kamionka rzeka (dopływ Brdy) 1461 (8 – postój nad rzeką K. pod miastem Kamień)
Kazimierz (nad Wisłą) [obecnie Kazimierz Dolny] 1453 (6), 1455 (5)
Kielce 1484 (12)
Kleparz (miasto XIV–XVIII w., obecnie część Krakowa) 1453 (8)
Kluczbork 1474 (9/10 – w polu za K.)
Klówów (koło Inowłódza) 1452 (9)
Kłobuck (koło Częstochowy) 1447 (7), 1450 (3), 1474 (9)
Kłodawa (koło Koła) 1456 (8), 1457 (9), 1462 (10/11), 1464 (9), 1474 (5), 1487 (3/4)
Kock 1490 (4)
Koło 1450 (4, 6), 1457 (3, 10), 1462 (5), 1463 (12), 1464 (6), 1465 (11), 1468 (7, 10), 1470 (12), 1472 (11/12), 1474 (5), 1475 (12), 1476 (1), 1479 (3), 1485 (2)

- Kołodziej (na Podlasiu) 1486 (11)
Kołomyja 1485 (8/9 – w K., w polu koło K.)
Konin 1450 (4), 1455 (6), 1456 (5, 8), 1459 (6), 1460 (11), 1461 (10), 1465 (8), 1470 (12), 1475 (10, 11/12), 1485 (2?)
Koprzywnica (koło Sandomierza) 1447 (6), 1450 (1), 1452 (6), 1487 (3, 10)
Korczyn zob. Nowy Korczyn
Koszyce (koło Proszowic) 1451 (7)
Kościan 1450 (5), 1462 (5)
Kowno między 1441–1443 a 1445–1447 (5), 1442 (2), 1446 lub 1461 (5), 1448 (11), 1450 (10), 1451 (11), 1453 (11), 1456 (11), 1465 (1), 1491 (12), 1492 (2)
Kozienice 1447 (9), 1449 (11/12 – przed K.), 1452 (9), 1463 (12), 1465 (11), 1466 (3, 11–12), 1467 (1), 1474 (12), 1475 (1), 1479 (11), 1486 (1)
Kozłów (koło Miechowa) 1487 (4)
Kozłów (koło Trembowli) 1448 (8)
Kraków 1440 (4, 5), 1447 (6/7), 1448 (6/7), 1450 (1–3), 1451 (6/7), 1452 (6/7), 1453 (7–9), 1454 (1–3), 1456 (1–4, 9/10), 1457 (12), 1458 (1, 10–12), 1459 (12), 1460 (1–3), 1461 (6, 12), 1462 (1–2), 1463 (7/8), 1464 (4, 5/6), 1465 (5–7), 1467 (6–10), 1468 (4–6), 1469 (1, 2?, 4–6), 1470 (7), 1471 (5–7, 7–10, 10–12), 1472 (1–3, 4–8), 1473 (8–11), 1475 (8/9), 1477 (7–11), 1478 (12), 1479 (1), 1485 (5/6), 1487 (4–10), 1489 (1–8), 1490 (5–10), 1491 (7), 1492 (7 – pogrzeb)
[Krapkowice (koło Opola) 1474 (10 – pod K.)]
Krasnystaw 1476 (10), 1487 (10)
Krobia 1474 (12)
Kruszwica 1460 (9)
Krynki (koło Bielska Podlaskiego) 1451 (10), 1464 (3), 1486 (1)
Krzepice (koło Częstochowy) 1447 (7), 1450 (3), 1474 (9 – w obozie wojskowym, w pobliżu K.)
Kunów (koło Wąchocka) 1478 (6)
Kwiatki zob. Qwetchendorf
Kwidzyn 1476 (8)
- Ł**
Łąd (nad Wartą) 1457 (10), 1459 (6 – w klasztorze [cystersów])
Lejpuny (koło Olkienik) 1452 (3)
Lelów 1447 (7), 1474 (8)
Leżajsk 1451 (8), 1485 (10)
Lida 1443 lub 1444 lub 1446 (7), 1444 (7)
Liswarta rzeka (dopływ Warty) 1474 (9 – postój nad L. w pobliżu Krzepic i Dankowa)
Lublin 1440 (5), 1447 (5/6), 1448 (5/6), 1450 (6), 1452 (5), 1453 (6, 9), 1454 (4), 1456 (10), 1459 (2), 1461 (5), 1464 (4), 1468 (3), 1469 (7), 1470 (4, 10), 1473 (4, 5), 1475 (6), 1476 (9), 1477 (4), 1478 (4/5), 1484 (1/2, 10/11), 1487 (10), 1490 (1), 1491 (2/3)
Luboml (w ziemi chełmskiej) 1487 (11)
Lwów 1448 (7), 1460 (3/4), 1465 (4, 5), 1469 (2/3, 3/4), 1470 (7–9), [1477 (3)], 1484 (10), 1485 (7/8, 10)
- Ł**
Łasin (koło Grudziądza) 1454 (12 – pod Ł.), 1455 (1 – w obozie koło Ł., 10 – pod Ł.), 1458 (7 – koło Ł.)
Łąsko (koło Mroczy) [obecnie Łąsko Wielkie i Łąsko Małe] 1461 (8 – w obozie w pobliżu Ł.)
Łęczyca 1447 (8), 1450 (6), 1452 (7), 1454 (4/5), 1455 (1/2, 5, 7, 12), 1456 (8/9), 1457 (3, 9), 1458 (10), 1459 (8, 10), 1460 (5, 12), 1461 (7, 10), 1462 (3, 5, 10/11), 1463 (6, [8],

- 12), 1464 (6, 10), 1465 (7, 11), 1466 (4), 1470 (12), 1472 (11), 1474 (4/5, 12), 1476 (8), 1478 (2), 1479 (2/3), 1485 (4), 1491 (1)
- Lomazy (koło Brześcia Litewskiego) 1451 (9 lub 10), 1454 (4), 1464 (11), 1484 (2)
- Łosice (koło Łukowa) 1490 (4)
- Łowicz 1462 (3), 1476 (2)
- Łódź 1487 (4)
- Łuck 1448 (8), 1469 (8), 1487 (11)
- Łuków 1447 (9), 1449 (11), 1450 (6 lub 7), 1451 (5/6), 1455 (5), 1457 (3), 1469 (12), 1471 (1), 1475 (1), 1486 (1, 12), 1488 (3)
- Łysa Góra zob. Święty Krzyż klasztor
- Malbork** 1454 (6 – pod M.), 1457 (6–8), 1458 (8/9 – w obozie wojskowym pod M., 9/10 – w obozie wojskowym pod M.), 1468 (9), 1476 (4–8)
- Małogoszcz 1452 (7), 1453 (7), 1456 (4), 1462 (2)
- Merecz (nad Niemnem) 1440 (9), 1442 (3), 1445 (9)
- Miechów 1447 (7), 1451 (6), 1452 (7), 1461 (6/7), 1462 (2), 1464 (6), 1465 (7), 1475 (9), 1479 (1)
- Mielnik (koło Drohiczyzna) 1450 (6 lub 7), 1486 (12), 1491 (9)
- Milejczyce (koło Bielska Podlaskiego) 1466 (3)
- Mińsk 1449 (6/7?)
- Most Pilczycki? zob. *Pelzbrücke*
- Mościska (koło Przemyśla) 1485 (7)
- Mrocza (koło Nakła nad Notecią) 1454 (9)
- Mstów 1450 (3), 1474 (9)
- Muchobór (koło Wrocławia) [obecnie Muchobór Wielki część Wrocławia] 1474 (11 – koło M.)
- nakielska ziemia** 1461 (8)
- Nakło [obecnie Nakło nad Notecią] 1454 (9)
- Narew rzeka (dopływ Wisły) 1456 (11 – przyjazd z Brześcia Litewskiego nad N.)
- Neuenburg (niem.) zob. Nowe
- Niemen rzeka 1440 (5/6 – przeprawa przez rzekę)
- Niepołomice (koło Krakowa) 1440 (4), 1447 (7), 1448 (6), 1450 (1, [2?]), 1456 (2, 10), 1461 (5), 1462 (1), 1463 (7), 1465 (5), 1467 (6), 1468 (12), [1469 (1)?], 1471 (8), 1472 (8), 1487 (10), 1488 (12), 1489 (1)
- Nieszawa [Nieszawa Stara lub Nieszawa Nowa, Nieszawa Nowa (obecnie Nieszawa) ok. 30 km na południe od Torunia] 1462 (8), 1476 (4)
- Nieszawa Stara (*Antiqua*) zamek Dybów (naprzeciw Torunia) [obecnie w tym miejscu Wielka Nieszawka; osadę po 1460 przeniesiono ok. 30 km na południe od Torunia i zwano Nieszawą Nową, obecnie Nieszawa] 1447 (8?), 1450 (4/5), 1452 (7), 1454 (6, 9, 11), 1455 (1), 1456 (7/8), 1458 (7, 10), 1460 (9), 1466 (9, 10), 1474 (6), 1476 (8), 1485 (3)
- Nowa Słupia (koło Kielc) 1468 (12), 1477 (12), 1487 (2)
- Nowa Wieś Królewska zob. Dietrichswalde
- Nowe (Neuenburg niem.) 1457 (4, 9), 1458 (9), 1468 (8)
- Nowogród Siewierski [zwany Nowogrodem Wielkim] 1449 (6?)
- Nowogródek 1441 (8), 1448 (9), 1449 (7), 1450 (7), 1450 (7) lub 1464 (12), 1481 (10), 1482 (9–11)
- Nowy Duninów zob. Duninów
- Nowydwór (koło Ejszyszek) 1440 (5/6)

Nowy Korczyn 1440 (5), 1447 (6), 1450 (1), 1451 (7), 1452 (6), 1453 (9), 1454 (1, 3), 1456 (10), 1457 (12), 1460 (1), 1461 (12), 1463 (6/7), 1464 (4/5), 1465 (5), 1466 (11), 1467 (5/6), 1468 (4, 12), 1469 (6), 1470 (5/6, 6/7, 10), 1472 (3, 4, 8–10), 1473 (7/8), 1474 (2, 3/4, 7/8), 1475 (6–8), 1476 (9), 1477 (5–7, 10, 12), 1478 (9–12), 1479 (8–11), 1485 (1), 1487 (3, 10), 1488 (7–10, 11/12), 1491 (5–7, 8)

Nowy Sambor czyli Pohonicz zob. Sambor

Nowy Sącz 1440 (4), 1471 (10)

Odra rzeka 1474 ([10 – przeprawa przez rzekę], 11/12 – przeprawa przez rzekę)

Olita (nad Niemnem) 1451 (12)

Olkieniki (nad Mereczanką) 1450 (8), 1451 lub 1466 (1), 1452 (1), 1455 (3), 1486 (3)

Oława 1474 (10 – w obozie wojskowym za O., w pobliżu rzeki Oławki)

Oławka rzeka (dopływ Odry) [Oławka – nazwa potoczna, właśc. Oława] 1474 (10 – postój w obozie wojskowym za Oławą, w pobliżu rzeki O.)

Onikszty (na Żmudzi) 1442 (11)

Opatowiec (nad Wisłą, naprzeciw ujścia Dunajca) 1473 (11/12), 1474 (2/3 – w O., w polu koło O.)

Opatów 1448 (6), 1449 (12), 1451 (7), 1460 (5), 1478 (6), 1485 (11), 1487 (2), 1490 (1)

Opoczno 1447 (8), 1451 (5/6), 1453 (6), 1455 (5), 1457 (12), 1459 (1), 1460 (5), 1468 (10), 1473 (5), 1478 (5, 6),

Opoki (koło Torunia) 1454 (11 – w obozie wojskowym pod O.)

Opole 1474 (10 – w obozie wojskowym w pobliżu O.)

opolska ziemia 1474 (10)

Osa rzeka (dopływ Wisły, uchodzi do niej na północ od Grudziądza) 1454 (12 – przeprawa przez rzekę), 1455 (9 – wymarsz z wojskiem w kierunku rzeki), 1458 (7 – przeprawa przez rzekę)

Osiek (koło Koprzywnicy) 1467 (10), 1485 (1), 1487 (3)

Osiek (koło Kwidzyna) 1455 (9 – w obozie wojskowym koło O.)

Ostaszewo zob. Schöneberg

Ostryna (koło Lidy) 1444 (8), 1445 (9), 1450 (7)

Oświęcim 1471 (7), [1473 (8)]

Pabianice 1463 (11), 1475 (9)

Papowo Biskupie (koło Chełmży) 1458 (7 – koło P., w obozie pod P.)

Parchwitz zob. Prochowice

Parczew 1448 (5), 1450 (6), 1451 (9/10), 1452 (4/5), 1453 (6), 1456 (10), 1459 (2), 1464 (11), 1465 (11), 1484 (2)

Pelplin, klasztor cystersów [istniał do 1823] 1476 (7)

Pelzbrücke [zapewne obecny Most Pilczycki, stanowiący przeprawę nad rz. Ślężą, na obszarze osiedla Pilczyce, Pilczyce – obecnie część Wrocławia] 1474 (11 – obok P.)

Perełoj (koło Połocka) 1449 (9)

Pilzno (koło Tarnowa) 1470 (7), 1485 (6)

Pińsk 1448 (8/9)

Piotrków [obecnie Piotrków Trybunalski] 1447 (8), 1449 (12), 1451 (6), 1453 (6/7), 1455 (5, 6/7), 1456 (1, 9), 1457 (3, 11/12), 1458 (4/5), 1459 (1, 6, 9, 12), 1460 (12), 1461 (7, 10), 1462 (11/12), 1463 (1, 10/11), 1464 (6, 10), 1465 (7), 1466 (3), 1467 (5), 1468 (10), 1469 (10–12), 1470 (10/11), 1472 (3/4, 11), 1473 (5), 1474 (6/7), 1475 (9), 1476 (8/9), 1477 (4/5), 1478 (1/2, 5/6), 1479 (1/2, 6–8), 1484 (11/12), 1485 (4, 12), 1486 (12), 1487 (1), 1488 (4/5, 10/11), 1489 (8/9), 1490 (11/12)

- Pluźnica? zob. *Prscawyesz*
Pobiedziska (koło Gniezna) 1447 (8), 1455 (6), 1465 (11)
Podolany (koło Krakowa) 1447 (6)
Pohonicz zob. Sambor
Polubicze (koło Parczewa) [obecnie Polubicze Dworskie, Polubicze Wiejskie Pierwsze, Polubicze Wiejskie Drugie] 1484 (2)
Połaniec (nad Czarną) 1447 (6), 1450 (1)
Połock 1451 (3), 1470 (między 1a 3)
połocka ziemia 1445 (4?)
Poniec 1474 (12 – pod P.)
Powidz (koło Gniezna) 1455 (6)
Poznań 1447 (8), 1450 (5/6), 1452 (8), 1456 (5), 1460 (7), 1462 (5, 6), 1463 (11/12), 1465 (10/11 – w P., koło P.), 1470 (12), 1472 (11), 1474 (12), 1475 (9/10), 1485 (2/3)
Prabuty zob. Riesenburg, zob. Sztum
Prądnik [Prądnik Biały lub Prądnik Czerwony, obecnie dzielnice Krakowa] 1451 (6 – koło P.)
Prochowice (Parchwitz niem., nad Kaczawą, koło Ścinawy) 1474 (11 – w polu za P.)
Proszowice (koło Krakowa) 1447 (6), 1448 (6), 1453 (7), 1454 (1), 1461 (12), 1467 (10), 1471 (5), 1477 (7)
Prscawyesz [może Pluźnica położona między Dźwierznem a Nową Wsią Królewską?] 1454 (12 – *im Felde P.*)
Przedbórz 1451 (6), 1452 (7), 1453 (7), 1461 (6/7), 1462 (2), 1467 (5), 1479 (1), 1485 (4)
Przedecz (koło Kłodawy) 1462 (10/11)
Przemysłów (nad Wisłą, koło Opatowca) 1473 (12)
Przemysł 1448 (7), 1451 (8), 1460 (3), 1469 (2, 4), 1470 (7), 1485 (6/7, 7)
Przybyszówka (koło Rzeszowa) 1469 (4), 1485 (6)
Przyszów (w Puszczy Sandomierskiej) 1448 (6)
Punie 1440–1443 lub 1445–1446 (8), 1486 (11)
Pyzdry 1447 (7), 1450 (6), 1457 (11), 1459 (10/11), 1460 (7), 1461 (10), 1463 (11), 1474 (12), 1475 (10, 11), 1485 (2)
- Q**wetchendorf (koło Radzyna Chełmińskiego) [obecnie Kwiatki] 1454 (12)
- R**aciążek (nad Wisłą, koło Nieszawy; w cytowanych w itinerarium źródłach zwany Raciążem) 1450 (4), 1466 (10)
Radom 1447 (8/9), 1449 (11/12), 1450 (6), 1451 (5/6), 1455 (5), 1457 (3), 1459 (1, 5), 1461 (3, 11), 1462 (12), 1463 (1, 6, 12), 1465 (11), 1466 (3), 1467 (4), 1468 (10), 1469 (6/7, 12), [1469 (10)], 1470 (6, 10, 12), 1471 (1), 1473 (5–7), 1474 (12), 1476 (9), 1477 (12), 1478 (1, 3, 5, 6), 1479 (4/5, [8]), 1486 (1, 12), 1487 (1/2), 1488 (5/6), 1489 (9–12), 1490 (12), 1491 (8/9)
Radoszyce (koło Kielc) 1449 (12), 1474 (7), 1477 (5), 1484 (12)
Raduń (koło Ejszyszek) 1440 (5/6), 1451 (5)
Radziejów 1450 (4), 1457 (4, 9), 1459 (7)
Radzyń [obecnie Radzyń Chełmiński] 1454 (12 – w obozie wojskowym koło R.), [1455 (1)]
Rawa [obecnie Rawa Mazowiecka] 1462 (12), 1479 (3/4)
Riesenburg (niem., koło Kwidzyna) [obecnie Prabuty] 1458 (10), zob. Sztum
Ropczyce (koło Rzeszowa) 1448 (7), 1470 (7)
Rudnicka Puszcza (między wsią Rudniki koło Wilna a rzeką Niemen) 1440 (5/6)
Rudnik [Rudniki na Podlasiu?] 1486 (1?, 11)

- Rudniki (koło Wilna?) 1445 (6), 1490 (3)
Rumszyski (koło Kowna) 1441 (10), 1451 (11)
Rute (niem., nad rzeką Osą, koło Radzynia Chełmińskiego) [obecnie Gruta] 1454 (12 – w obozie pod G.)
- Sambor [Staremiasto czyli Stary Sambor lub Nowy Sambor czyli Pohonicz, zwany z czasem Samborem] 1451 (8/9)
[*Samycz* (Szaniec koło Pińczowa?) 1477 (5)]
Sandomierz 1440 (5), 1447 (6), 1448 (6), 1449 (12), 1450 (1), 1451 (7/8), 1452 (5/6), 1453 (9), 1454 (1, 3/4), 1456 (10), 1457 (12), 1458 (1, 12), 1459 (1), 1460 (4/5), 1461 (5), 1468 (4), 1470 (4, 10), 1475 (6), 1476 (9), 1478 (6–9), 1484 (12), 1485 (1, 11), 1487 (2/3, 10), 1488 (6–8), 1489 (12), 1490 (1), 1491 (3–5)
- Sącz zob. Nowy Sącz
Schöneberg (niem., koło Nowego Dworu Gdańskiego) [obecnie Ostaszewo] 1457 (6 – pod S.)
Schurgast (niem., koło Opola) [obecnie Skorogoszcz] 1474 (10)
Sieradz 1447 (7), 1450 (3), 1452 (8/9), 1456 (8, 9), 1475 (11)
Skawina (koło Krakowa) 1471 (7)
Skidel (koło Grodna) 1453 lub 1483 (5)
Skirstymoń zob. Christmemel
Skorogoszcz zob. Schurgast
Skrzynno (koło Opoczna) 1468 (10), 1470 (10), 1478 (5, 6)
Słomniki (koło Proszowic) 1447 (7), 1452 (7)
Słupia zob. Nowa Słupia
Służewo (koło Nieszawy) 1485 (4)
Smoleńsk 1440 (jesień), 1445 (zima), 1451 (3), 1470 (między 1 a 3)
Smolnik [w dobrach należących do Torunia, w 1488 przyłączony do Papowa Toruńskiego] 1455 (9)
Sochaczew 1473 (1), 1476 (2), [1486 (12)]
Solec [obecnie Solec nad Wisłą] 1453 (6)
Stara (*Antiqua*) Nieszawa zob. Nieszawa Stara zamek Dybów
Staremiasto czyli Stary Sambor zob. Sambor
Stargard [obecnie Starogard Gdański] 1457 (4), 1468 (8)
Starodub (koło Nowogodu Siewierskiego) 1449 (6?)
Stary Duninów zob. Duninów
Stary Sambor zob. Sambor
Stawiszyn (koło Kalisza) 1455 (6), 1465 (8)
Stokliszki (koło Kowna) 1486 (10?)
Stopnica (koło Wiślicy) 1451 (7), 1454 (3)
Sulejów 1451 (5/6), 1478 (1, 5, 6)
Szadek (koło Sieradza) 1452 (9), 1458 (5), 1461 (11), 1463 (11)
Szaniec (koło Pińczowa) 1487 (3), zob. *Samycz*
Szczepanki (koło Grudziądza) 1454 (12 – w obozie wojskowym koło Sz.), 1455 (1 – w obozie wojskowym koło Sz.)
Sztum 1458 (10 – koło Sz. [może postój koło Riesenburga?])
Szydłów (koło Staszowa) 1448 (6), 1451 (7), 1479 (11)
- Ścinawa 1474 (11 – w obozie wojskowym pod Ś.)
Śniatyń 1485 (9 – w Ś., w polu koło Ś.)

- Śrem 1450 (5)
Środa [obecnie Środa Wielkopolska] 1475 (10)
Świdnica 1474 (11 – w kierunku Ś.)
Świecie 1457 (4)
Święty Krzyż, klasztor [benedyktyński] na Łysej Górze [szczyt Łysogór] 1448 (6), 1451 (7),
1460 (5), 1468 (12), 1470 (10), 1473 (7), 1476 (9), 1477 (12), 1479 (11)
Świsłocz rzeka (dopływ Berezyny) 1440 (5/6 – przyjazd z Bielska i postój nad rzeką Ś.)
- Tarnów (nad Białą i Dunajcem) 1470 (7)
Tczew 1457 (9)
Toruń 1452 (7), 1454 (5/6, 6/7, 7–9, 11 – w T., w polu pod T.), 1455 (1, 9 – w T., koło T.,
11/12), 1458 (7 – pod T., 10), 1462 (7/8, 8/9, 10), 1466 (9/10), 1468 (9), 1472 (12),
1474 (6), 1476 (4, 8), 1485 (3/4)
Trembowła 1448 (8)
Troki 1440 (7, 11), 1441 (10), 1442 (2, 7), 1442 lub 1443 (9), [1447 (2)], 1448 (2), bdd. 1449
lub 1464 lub 1479, 1449 (4, 5, 8), 1450 (8), 1451 lub 1466 (1), 1451 (4), 1452 (2, 12),
1452 lub 1467 lub 1482 (2), 1453 (1), 1455 (3), [Wilno lub Troki 1455 (3)], 1457 (2),
1458 (2), 1459 (3, [4]), 1463 (3), 1464 (2), 1465 (2), 1467 (3), 1468 (2, 3), 1469 (12)
lub 1470 (1), 1471 (3), 1471 lub 1486 (3), 1473 (2/3), 1475 (2, 4), 1477 (2/3), [koniec
1479 lub przed 1 IX 1480], 1480 (2/3, 7–10, 12), 1481 (3, 8, 9/10, 10/11, 11–12), 1482
(2, 3, 6–9, 12), 1483 (3, 7–11, 11/12), 1484 (7–10), 1486 (3, 6, 7–10), 1488 (2), 1490
(3), 1491 (12), 1492 (3/4)
Tuszyn (koło Łodzi) 1455 (6), 1463 (11), 1466 (3), 1472 (11), 1485 (4)
- Urzędów 1448 (6), 1487 (10), 1490 (5)
- Warszawa 1455 (2), 1473 (1)
Warta (koło Sieradza) 1447 (7), 1456 (8), 1459 (6)
Wasiliszki (koło Lidy) 1440 (5/6)
Wąchock 1487 (2)
Weburck (niem., koło Radzyna Chelmińskiego) [obecnie Wiewiórki] 1458 (7 – w polu koło
W.)
Wieliczka (koło Krakowa) 1440 (4), 1448 (7), 1451 (7), 1472 (7), 1488 (12)
Wieluń 1447 (7), 1450 (3), 1456 (8)
Wiewiórki zob. Weburck
Wilno 1440 (6/7, 12), 1441 (1, 4), 1441 lub 1471 (1), 1442 (1), 1443 (12), 1444 (4), 1445
(6, 11), 1446 (4), 1447 (5, 10, 12), 1448 (1, 3, zima), 1449 (1–4, lato i jesień, 10/11),
1450 (9/10, 12), 1451 (1, 4/5, 12), 1452 (1, 3, 4), 1452 lub 1467 (2, 3), 1452 lub 1467
lub 1482 (3), 1453 (4, 5, 9, 12), 1453 lub 1492 (3), [Wilno lub Troki 1455 (3)], 1455
(4), 1456 (12), 1458 (3), 1458 lub 1473 lub 1488 (3), 1459 (4), 1461 (4), 1463 (5), 1464
(3), 1465 lub 1480 (4), 1465 (12), 1466 (2), 1467 (12), 1467 lub 1482 (4), 1468 (2/3),
1469 (9), 1470 (1?, 3), 1471 (3/4), 1473 (3/4), 1475 (3/4), 1476 (12), 1477 (1), [koniec
1479 lub przed 1 IX 1480], [po 1 IX 1479 a przed 1 IX 1480], 1480 (3–6), [po 1 IX
1480 a przed 1 IX 1481], 1480 lub 1481 (9), 1481 (1–3, 3–7, 9, 12), [1481 przed 1 IX],
[1481 między końcem IX a przed 29 XI], [1481 (12)], 1482 (1, 4/5, 6), 1483 (2, 3, 3–5,
5/6), 1484 (3–7), 1486 (3–6, 7), 1488 (2/3), 1490 (3), 1492 (1, 2, 4/5)
Wisłoczki (koło Żyrardowa) 1466 (11)

- Wisła rzeka, przeprawy przez rzekę 1449 (11/12), 1454 (12 [przeprawa właściwie przez rzekę Osę]), 1455 (8, 9), 1457 (6), 1458 (7)
- Wiślica 1453 (7), 1454 (3), 1468 (6/7), 1473 (12), 1474 (1)
- Witebsk 1451 (między końcem 1 a 3), 1470 (między 1 a 3)
- Włocławek 1485 (3)
- Włodzimierz [Wołyński] 1487 (10/11)
- Wojnicz (koło Tarnowa) 1448 (7)
- Wolbórz 1461 (11)
- Wrocław 1474 (11 – w obozie wojskowym pod W., w polu za W.)
- Wschowa 1462 (5)
- Zawichost 1448 (6), 1452 (5), 1453 (9), 1454 (4), 1475 (6)
- Zeefeld (niem., koło Chełmży) [obecnie Dźwierzno] 1454 (12 – w obozie)
- Zemborzyce [obecnie jej część (dawne Zemborzyce Kościelne, części Zemborzyc Dolnych i Zemborzyc Podleśnych oraz Zemborzyce Górne i Zemborzyce-Kolonia) to południowa dzielnica Lublina] 1467 (10)
- Zgierz 1452 (7), 1476 (8), [1478 (2)], 1485 (4)
- Złota Góra [wzgórze 281 m n.p.m., obecnie w granicach Częstochowy, w dzielnicy Zawodzie-Dąbie] 1474 (9 – w polu Z. G. koło Częstochowy)
- Zwyzyn (nad Grabarką dopływem Seretu) 1448 (8)
- Żarnowiec (koło Miechowa) 1447 (7)
- Żarnów (koło Opoczna) 1449 (12)
- Żnin 1457 (10)
- Żołudek (koło Lidy) 1451 (5), 1455 (4)
- Żyźmory 1453 (4)

DODATKI

I. DOKUMENTY MYLNIIE DATOWANE

Wykaz odsyła tylko do dat dokumentów królewskich (pomijam niekrólewskie) podawanych w przekazach i wydawnictwach źródłowych, do dat, pod którymi dokumenty te zostały wykorzystane w itinerarium. Nie wliczamy tu dokumentów KJ, które znalazły się w Dodatkach (tam omawiamy zepsute daty). O powodach korektur informują przypisy przy poszczególnych dokumentach przywoływanych w itinerarium. Nie koryguję dat dokumentów błędnie podawanych w literaturze, a także często wymienianych w Inv w niepełnej postaci, chyba że datację tę powtarzają inne wydawnictwa źródłowe. W Inv wielokrotnie wpisywano tylko np. *infra octavas Corporis Christi*, choć w or. lub w kopiach wpisywano np. *f. 5 infra octavas* itp. Nie koryguję tu, podobnie jak w itinerarium, błędnie rozwiązanych dat w odpisach (TN, KM 5). Nie wpisuję też informacji o błędnie podanych tylko miejscach wydania dok.

Data rzekoma	Miejsce wystawienia	Źródło	Data poprawiona
24 IV 1392	Łosice	(DanSkarb I 624)	24 IV 1490
21 VI 1401	Szydłów	(AGAD 8605 = Seruga 124 = LustrSand 1660–1664/2 s. 35)	24 VII 1451
17 IX 1405	Merecz	(MK 105 k. 113–118v)	17 IX 1445
27 VII 1408	Lwów	(LustrRus 1661–1665/1 s. 22)	27 VII 1448
28 VIII 1418	Piotrków	(LustrKrak 1659–1664/2 s. 444)	28 VIII 1447
26 VIII 1439	Piotrków	(LustrWlkp 1628–1632/2 s. 161)	26 VIII 1489
7 IV 1440	Lwów	(IA 2307)	7 IV 1460
13 V [1440–1444 albo 1440–1447]	Kowno	(ALRG 10 = LMetr X s. 87 nr 82.1)	13 V [między 1441–1443 a 1445–1447]
23 IX [1440–1444 albo 1440–1447]	Grodno	(ALRG 11 = LMetr X s. 87–88 nr 82.2)	23 IX [1440–1446]
2 II 1441	Birsztany	(DokMJust s. IX)	2 II 1471
8 IV 1441	bmw.	(PułOp s. 367 nr 244)	7 IV 1441 Birsztany
14 IV 1441	Wilno	(DokMJust s. IX)	14 IV 1471

Data rzekoma	Miejsce wystawienia	Źródło	Data poprawiona
1441 <i>f. 5 ipso die b. Marie Magdalene</i>	Nowy Korczyn	(MK 10 k. 78v = Knigi 143)	22 VII 1451
28 II 1442	Drohiczyn	(DokMJust s. IX)	28 II 1457
8 VI 1442	Troki	(MLM 5 k. 301–302 (288–289) = m.in. JakArch s. 15 nr 7 = AktyZapRos 40.II = LMetr V 134 = UljMat 93)	20 [lub 8] VII 1442
26 VI 1442	Troki	(IA 2380)	20 [lub 8] VII 1442
23 IX 1442	Troki	(HalŚw s. 52, przyp. 1)	23 IX [1442 lub 1443]
16 VIII 1443	Łęczyca	(WiśnJędrz s. 117, 181)	18 VIII 1447
między 1 IX 1443 a 31 VIII 1444	Troki	(ArchSang III 6)	23 IX [1442 lub 1443]
23 IX 1443	Troki	(PułOp s. 356 nr 242)	23 IX [1442 lub 1443]
15 VII 1444	Lida	(PułOp s. 357 nr 244)	15 VII [1443?, 1444?, 1446?]
12 X 1444	Birsztany	(AktyJZRossii I 22.II = ChSSR s. 652 nr 116b)	12 X [1447–1451]
13 V 1445	Radom	(KP III 211)	13 V 1455
<i>wtorek dni krzyżowych 1445</i>	Radom	(Gacki s. 210)	13 V 1455
14 IX 1445	Toruń	(WapDz III s. 283, przyp. 1/10)	14 IX 1455
20 VI 1446	Brześć [Kujawski]	(CzubekKat Dod. 107)	29 IX 1454
ok. 19 IX 1446	Brześć [Litewski]	(IA 2506 = BalCorpus s. 331 nr 140)	17 IX 1446
14 II 1447	Troki	(BCz rps 238 s. 21–24, 24b–27 = BOss rps 171 k. 4–6)	14 II 1457
29 VI 1447	Poznań	(LustrWłkp 1564/2 s. 281 nr 51)	1 VIII 1447
29 VII 1447	Piotrków	(ArchKal 59)	29 VIII 1447
14 VIII 1447	Kraków	(JusPol s. 19–20 = IA 2545)	13 VIII 1453
20 VIII 1447	Piotrków	(LustrKrak 1659–1664/3 155)	28 VIII 1447
21 VIII 1447	Gniezno	(Inv s. 300)	7 VIII 1447
28 VIII 1447	Piotrków	(WuSt s. 59 nr 62)	29 VIII 1447
10 X 1447	Wieluń	(Mosbach s. 101–106)	17 X 1447 Wilno
17 X 1447	Rumszyski	(AktyLM 8 = LMetr XXV 44)	17 X 1441
22 XI 1447	Kraków	(MS IV 16403)	22 XI 1347
5 XII 1447	Piotrków	(MK 44 k. 479–479v = MS IV 5565 = MS IVS 823)	6 XII 1457
bdd. [1447–1492]	Kraków	(KatFotUJ 2884 = DziwKat I 71)	ok. 25 XI 1458

Data rzekoma	Miejsce wystawienia	Źródło	Data poprawiona
12 I 1448	Wilno	(WapDz III s. 129–130, przyp. 12)	13 I 1448
24–30 V 1448	Lublin	(Knigi 23)	24 V 1448
30 V 1448	Piotrków	(BJag rps 5347/III k. 143–144 = BOss rps 55 s. 330–331 = KętrzOss I s. 48 nr 93)	27 V 1478
11 VI 1448	Sandomierz	(DanSkarb II 1868)	12 VI 1448
15 VI 1448	Sandomierz	(PułOp s. 357 nr 244)	12 VI 1448
24 VI 1448	Lublin	([dwa dokumenty] MS I 18–19)	24 V 1448
11 VII 1448	Kraków	(DanSkarb II 1873 = IA 2595)	4 VII 1448
12 VII 1448	Kraków	(WapDz III s. 132, przyp. 15)	4 VII 1448
26 VII 1448	Lwów	(ZDM III 798)	27 VII 1448
22 VIII 1448	Kamieniec Podolski	(ZDM III 801)	21 VIII 1448
26 VIII 1448	Kamieniec Podolski	(OssPoh 153)	19 VIII 1448
29 IX 1448	Halicz	(AGZ X 96)	4 VIII 1448
3 I 1449	Sandomierz	(LubRad s. 168 nr 18)	3 I 1450
5 V 1449	Piotrków	(KobDok s. 195–196 nr 3)	5 V 1458
22 VII 1449	Troki	(DanSkarb II 1893)	22 VII 1483
24 VII 1449	Ostryna	(DanSkarb II 1890)	24 VII 1450
26 VII 1449	Nowogródek	(PergKat 495)	28 VII 1449
1 VIII 1449	Nowogródek	(DanSkarb II 1883 = IA 2662 = WapDz III s. 78, przyp. 3)	25 VII 1449
16 VIII 1449	Troki	(IA 2664)	26 VIII 1449
31 VIII 1449	bmw.	(AktyZapRos 50 = DanSkarb II 1886 = WapDz III s. 52–53, przyp. 1)	31 VIII 1448 bmw.
3 XI 1449	Wilno	(LMetr I 374)	4 XI 1449
10 XI 1449	Poznań	(LustrWlkp 1616–1620/2 s. 17 nr 142)	4 VI 1450
bdd. 1449	bmw.	(DanSkarb II 1892)	12 [13?] IV [1465 lub 1480] Wilno
ok. 1449 lub nieco później	Grodno	(DanSkarb II przy nr 189)	9 XI 1449
1 I 1450	Sandomierz	(ZDM III 839)	2 I 1450
25 II 1450	Kraków	(MS I 92)	26 II 1450
(1 III) 1450	Kraków	(LustrKraK 1564/2 s. 146 nr 129)	9 III 1450
10 III 1450	Kraków	(BJag rps 5347/III k. 153–153v)	9 III 1450

Data rzekoma	Miejsce wystawienia	Źródło	Data poprawiona
15 III 1450	Częstochowa	(UljMat 69a)	16 III 1450
po 15 III 1450	Częstochowa	(Inv s. 258 = IA 2677 = BalCorpus s. 331 nr 145)	16 III 1450
13 IV 1450	Wilno	(AktyZapRos 52 = IA 2680)	12 [13?] IV [1465 lub 1480]
22 IV 1450	Nieszawa	(LustrWlkp 1628–1632/3 s. 80)	28 IV 1450
4 V 1450	Gniezno	(LustrWlkp 1628–1632/3 s. 135)	14 V 1450
3 VI 1450	Poznań	(MS V 7075)	2 VI 1450
10 VI 1450	Koło	(PawSejm Dodatki s. XLVIII)	11 VI 1450
21 VII 1450	Kraków	(LustrWlkp 1628–1632/1 s. 160)	21 VII 1453
28 X 1450	Lublin	(Inv s. 258)	28 X 1456
2 XI 1450	Wilno	(AktyZapRos 54.I)	2 XI 1449
9 XI 1450	Grodno	(AktyZapRos 54.II = ArchivJ-Z 8/4 s. 25, przyp. 1)	9 XI 1449
10 XI 1450	bmw.	(ArchivJ-Z 8/4 s. 22 nr IX/2)	10 XI 1449 bmw.
31 XII 1450	Wilno	(PułSz s. 149–152)	27 XII 1450
24 VI 1451	Piotrków	(WapDz III s. 89–92, przyp. 1)	17 VI 1451
9 VII 1451	Nowy Korczyn	(PrKr I 559)	22 VII 1451
3 IV 1452	Wilno	(DokMJust s. XI)	3 IV 1467
3 IX 1452	Sieradz	(MS V 5556)	2 IX 1452
25 I 1453	Parczew	(Inv s. 25)	7 VI 1453
2 IV 1453	Żyźmory	(DokMJust s. XI)	20 IV 1453
3 VI 1453	Piotrków	(AStP III 407 = IA 2806)	3 VII 1453
22 VI 1453	Kraków	(MorSąd s. 209–210)	22 VII 1453
2 VII 1453	Piotrków	(WapDz III s. 193, przyp. 10)	3 VII 1453
ok. 24 VII? 1453	Kraków	(IA 2824)	1 VIII 1453
13 VIII 1453	Kraków	(ZarŻydzi s. 114)	24 VIII 1453
5 IX 1453	Brodnia	(MS I 187 = IA nr 2838 [Brodnica, 5 IX 1453])	3 IX 1460
9 X 1453	Dubinki	(DokMJust s. XI)	7 X 1450
25 X 1453	Grodno	(CE III 57 = SzwedaListyKJ s. 28 nr 27)	18 X 1453
12 I 1454	Sandomierz	(LubRad s. 168 nr 21)	[prawdopodobnie] 7 I 1458
12 III 1454	Kraków	(MK 10 k. 119–119v = Knigi 117)	14 III 1454
28 IV 1454	Wilno	(APTor 1525 = KatAPTor I 29 = KatAPTor II 16 – w obu wydawnictwach zwrócono uwagę na błąd w dacie or.)	28 IV 1455

Data rzekoma	Miejsce wystawienia	Źródło	Data poprawiona
7 V 1454	bmw.	(IA 2951)	8 V 1454 Łęczyca
7 V 1454	Brześć [Kujawski]	(KatAPTor I 31 = KatAPTor II 17)	26 IX 1454
17 V 1454	Brześć [Kujawski]	(MS I 213)	20 V 1454
19 V 1454	Brześć [Kujawski]	(LustrWlcp 1616–1620/2 s. 18, 31, 45, nr 151, 337, 533)	20 V 1454
21 V 1454	Toruń	(WapDz III s. 225–227, przyp. 1/V1)	28 V 1454
27 V 1454	Brześć [Kujawski]	(KP II 596)	20 V 1454
10 VI 1454	Toruń	(LustrWlcp 1616–1620/2 s. 18 nr 152)	4 VI 1454
24 VII 1454	Toruń	(KatAPTor I 37 = KatAPTor II 18)	24 VI 1454
4 IX 1454	Brześć [Kujawski]	(LustrWlcp 1616–1620/2 s. 18 nr 153)	3 X 1454
14 IX 1454	Cerekwica	(BalCorpus s. 333 nr 158)	15 IX 1454
4 X 1454	Brześć [Kujawski]	(KatAPTor I 45 = KatAPTor II 23)	[między 29 IX a 4 X] 1454
12 XI 1454	Nieszawa	(BalCorpus s. 333 nr 151)	11 [i?, lub? 12] XI 1454
15 XII 1454	Toruń	(AStP IV 299 = IA 3023)	4 VIII 1454
11 V 1455	Toruń	(AKKw 459 [423] = AKKw Liber privilegiorum 1 k. 42v = BĴag rps 8059/IV k. 88)	26 V 1454
26 V 1455	Piotrków	(LustrWlcp 1616–1620/2 s. 18 nr 156)	19 V 1455
20 IX 1455	bmw.	(Str I s. 49 nr 74)	14 IX 1455 Toruń
22 XI 1455	Toruń	(KP II 599 = KrD s. 101)	21 XI 1455
po 13 XII 1455	Brześć [Kujawski]	(Inv s. 88 = IA 3136)	17 XII 1455
14 I 1456	Piotrków	(Smolka s. 237 = IA 3157)	8 I 1456
15 I 1456	Piotrków	(DzPozn II s. 164 nr 1205)	16 I 1456
26 I 1456	Brześć [Kujawski]	(CE I/2 s. 359 = CE III 74)	25 I 1455
21 II 1456	Piotrków	(MS IV 527 = MS IVS 895)	18 IX 1456
4 III 1456	Kraków	(MS I 268)	3 III 1456
9 VI 1456	Wilno	(AktyZapRos 58)	9 VI 1486
30 VII 1456 lub 1471	Troki	(AktyZapRos 59)	30 VII 1486
9 VIII 1456	Kraków	(DziwKat I 90–91)	12 IV 1456
bdd. sierpień 1456	Troki	(AktyZapRos 60 = Bel s. 259–260 nr 112 = IA 3224 = BalCorpus s. 352 nr 346)	sierpień 1486

Data rzekoma	Miejsce wystawienia	Źródło	Data poprawiona
21 X 1456	Nowy Korczyn	(WapDz III s. 302–303, przyp. 1/II)	22 X 1456
23 X 1456	Nowy Korczyn	(KatLw 180)	22 X 1456
25 X 1456	Nowy Korczyn	(TN XIX 22 = CE I/2 157)	22 X 1456
4 XI 1456	Brześć Litewski	(MS IIIS 165)	3 XI 1456
26 I 1457	Brześć [Kujawski]	(HR II/4 487 = IA 3280)	25 I 1455
11 III 1457	Piotrków	(Inv s. 242)	18 III 1457
27 III 1457	Sieradz	(LustrWlkp 1789 II/1 s. 35)	27 III 1450
2 V 1457	Wilno	(BCz 528 i większość wydawnictw, m. in AktyLM 17 = ZakAkty 1 = ZbLit s. 28–35 = KP I 188 = DanSkarb II 1945 = JakArch s. 16 nr 4)	2 V 1447
15 V 1457	Gdańsk	(MS I 421)	25 V 1457
24 V 1457	Gdańsk	(APGd 300 D/1 44b)	25 V 1457
30 VII 1457	Gdańsk	(Smolka s. 399–400 = IA 3317)	30 V 1457
18 X 1457	bmw.	(Smolka s. 366 = IA 3360)	19 X 1457 Łąd
11 XI 1457	Łuck	(GramLit 7)	11 XI 1487
1 XII 1457	Piotrków	(GołDz s. 320 = IA 3377)	3 XII 1457
9 I 1458	Sandomierz	(MS I 470–472)	8 I 1458
16 IV 1458	Toruń	(RegRP 8)	16 IV 1485 Piotrków
15 VII 1458	Gniezno	(Maercker s. 469)	8 VI 1458
24 VIII 1458	bmw.	(Inv s. 301)	6 V 1458
6 X 1458	Nieszawa	(KrD s. 104)	16 X 1458
5 XI 1458	pod Malborkiem	(PtaszOpis s. 255 nr 335)	5 X 1458
23 XI 1458	Łęczycza	(KrD s. 105)	23 X 1458
25 XI 1458	Piotrków	(AKKw Liber privilegiorum 1 k. 33 = BĴag rps 8059/IV k. 94)	3 XII 1457
6 V 1459	Piotrków	(MS I 518)	16 IX 1459
maj 1459	Radziejów	(MS I 524)	[21–24 VII?] 1459
24 VI 1459	Łęczycza	(Inv s. 289–290)	30 VIII 1459
18 VII 1459	Piotrków	(PrzKal 41)	[między 17 a 20] XII 1459
24 VII 1459	Ostryna	(DanSkarb II 1952)	24 VII 1450
6 VIII 1459	Kłodawa	(BRacz rps 85 k. 126)	6 VIII 1456
14–20 XII 1459	Piotrków	(ArchKal 71)	[między 17 a 20] XII 1459
bdd. 1459	bmw.	(MonWl XXV 967)	11 IX 1456 Piotrków
1 II 1460	Piotrków	(Inv s. 286)	28 I 1463

Data rzekoma	Miejsce wystawienia	Źródło	Data poprawiona
26 II 1460	bmw.	(CatCodBJag I s. 22 nr 38/1)	26 IX 1460 Nieszawa [Stara zamek Dybów]
1 IV 1460	Lwów	(MS IIS 170)	31 III 1460
<i>f. 6 die Alexii</i> 1460 [dzień tego świętego przypadał w tym roku w czwartek 17 VII]	Inowrocław	(BOZ 32 s. 686)	17 VII 1461
przed 22 VII 1460	Poznań	(Inv s. 90 = IA 3471)	19 VII 1460
29 VIII 1460	Bydgoszcz	(LibrInv II/2 dok. 112)	29 VIII 1466
12 IX 1460	Hrubieszów	(PtaszOpis s. 231 nr 166)	12 IV 1460
22 IX 1460	Nieszawa	(KP II 605 = IA 3533 = Weise 362)	23 IX 1460
24 IX 1460	Nieszawa	(Maercker s. 225)	23 IX 1460
24 IX 1460	Nieszawa	(IA 3534 = KP II 606)	26 IX 1460
25 IX 1460	Nieszawa	(MK 11 s. 457–461 = MS I 553)	26 IX 1460
16 II 1461	Brześć [Kujawski]	(KrD s. 105)	13 II 1461
17 II 1461	Brześć [Kujawski]	(KrD s. 106)	13 II 1461
28 V 1461	Sandomierz	(MS IIS 75)	27 V 1461
2 VI 1461	Piotrków	(LustrWlkp 1616–1620/2 s. 97 nr 1251)	2 VII 1461
3 VI 1461	bmw.	(PułOp s. 242 nr 351)	26 V 1461 Sandomierz
16 VI 1461	Kraków	(Smolka s. 425 = IA 3555)	9 VI 1461
23 VI 1461	Kraków	(KP III 217)	22 VI 1461
24 VII 1461	Szydłów	(LustrSand 1789/3 s. 131)	24 VII 1451
4 X 1461	Brześć [Kujawski]	(KrD s. 106)	3 X 1461
11 IV 1462	Brześć [Kujawski]	(MS I 589)	12 IV 1462
po 4 IX 1462	Toruń	(KatAPTor I 336)	28 IX 1462
7 X 1462	Rawa [Mazowiecka]	(GołDz s. 191)	7 XII 1462
przed 19 XI 1462	Piotrków	(Inv s. 337 = IA 3628)	20 XI 1462
14 XII 1462	Gostynin	(SPPP I s. 298–300 = IA 3635 = BalCorpus s. 337 nr 201)	17 XII 1462
bdd. 1462	bmw.	(LB I s. 353)	4 VI 1463 Radom
10 III 1462–1463	Birsztany	(DokMJust s. XI)	10 III 1463

Data rzekoma	Miejsce wystawienia	Źródło	Data poprawiona
bdd. III 1462–1463	Birsztany	(DokMJust s. XI)	III 1463
26 I 1463	Piotrków	(KrD s. 108)	28 I 1463
27 I 1463	Piotrków	(DzPozn II s. 166 nr 1224)	26 I 1463
10 III 1463	Łęczycza	(PtaszOpis s. 231 nr 163)	10 III 1462
26 III 1463	Troki	(Wil 243 = MS I 627)	25 III 1463
26 V 1463	Grodno	(Vit przy nr 21)	21 V 1463
14 X 1463	Kalisz	(CE I/2 197)	12 X 1465
13 XI 1463	Piotrków	(PtaszOpis s. 231 nr 164)	31 X 1463
31 XI 1463	Piotrków	(ProchMat 163)	31 X 1463
12 XII 1463	Kraków	(MS I 638)	11 XII 1458
30 I 1464	Radom	(MK 114 k. 403v–405v = bdd. i bmw. LustrSand 1660–1664/1 s. 89)	31 I 1463
31 I 1464	Radom	(WiśnRad s. 173)	31 I 1463
4 V 1464	Nowy Korczyn	(Thunert 291)	5 V 1464
18 V 1464 lub 1465	Nowy Korczyn	(BujBiecz 50)	17 V 1465
6 VI 1464	Toruń	(KsŁawTor s. 145–146 nr 579)	26 VI 1454
<i>f. 2 Alexii</i> 1464	Radom	(APGd Miasto Malbork 508 D/329.22519)	17 VII 1469
23 X 1464	Piotrków	(KP III 221 = KatFotUJ 3810)	22 X 1464
24 X 1464	Piotrków	(PtaszOpis s. 250 nr 301)	26 X 1464
4 XI 1464	Gniezno	(DzPozn II s. 166 nr 1229)	7 VI 1464 Kraków
13 I 1465	Brześć	(CE I/2 199)	16 I 1465 Birsztany
19 I 1465	Toruń	(Inv s. 287)	18 I 1455
13 VII 1465	Brześć [Kujawski]	(LustrWlkp 1616–1620/2 s. 56 nr 697)	13 VIII 1465
18 VI 1466	Inowrocław	(DzPozn II s. 168 nr 1235)	18 VII 1466
1 VII 1466	Wilno	(LMetr I 411)	1 VII 1481
2 VIII 1466	Bydgoszcz	(CE I/2 203, 204)	4 VIII 1466
4 VIII 1466	Bydgoszcz	(CE I/2 205)	8 VIII 1466
6 VIII 1466	Kłodawa	(RawKł s. 192–193 nr III)	6 VIII 1456
10 IX 1466	Toruń	(Inv s. 287)	17 IX 1466
24 IX 1466	Kraków	(Inv s. 288)	27 IX 1467
15 X 1466	Trouń	(SRSil X s. 330 nr 331)	19 X 1466
16 X 1466	Toruń	(CDRP IV s. 163 nr 122)	19 X 1466
18 X 1466	Kozienice	(MK 71 k. 276v–277 = MS IV 22434 = MS IVS 1000)	13 XII 1466
18 X 1466	Toruń	(MPH IV s. 41 [Annales Golubienses])	19 X 1466
21 X 1466	Toruń	(KrD s. 109)	11 X 1466
7 XI 1466	Giżyce	(KrD s. 109–110)	4 XI 1466

Data rzekoma	Miejsce wystawienia	Źródło	Data poprawiona
30 XI 1466	Nowy Korczyn	(KrD s. 110)	29 XI 1466
6 II 1467	Brześć [Kujawski]	(Inv s. 92)	6 II 1461
11 II 1467	Troki	(DokMJust s. XII)	11 II 1452
15 II 1467	Troki	(DokMJust s. XII)	15 II 1452
25 II 1467	Kraków	(BJag rps 6 s. 140–141 = MK 98 k. 239–239v)	23 IX 1467
19 III 1467	Grodno	(DokMJust s. XII)	19 IV 1467
28 VI 1467	Inowrocław	(Inv s. 321 = IA 3883 = BalCorpus s. 338 nr 214)	28 VI 1462
21 (?) VII 1467	Kraków	(PułOp s. 148 nr 177)	23 VII 1467
22 VIII 1467	Kraków	(MK 23 s. 846–846v = MS IV 996 = MS IVS 1004)	23 VIII 1467
14 I, 21 I 1468	Jedlnia	(LustrLub 1661 s. 154 nr 31, 32)	14 XI 1468
7 VI 1468	Kraków	(Inv s. 259)	6 VI 1468
21 VI 1468	Kraków	(ProchCod s. 89–90 nr 359)	14 VI 1471
23 X 1468	Łęczycza	(Inv s. 288)	23 X 1458
26 XI 1468	Parczew	(ProchCod s. 88 nr 352 = PtaszOpis s. 258 nr 352)	24 XI 1464
bdd. 1468	Piotrków	(Inv s. 266)	20 X 1468
14 III 1469	Lwów	(LustrRus 1661–1665/1 s. 140)	8 III 1469
15 III 1469	Lwów	(MS IVS 1014)	17 III 1469
12 IV 1469	Kraków	(OssPoh 195)	15 V 1469
17 V 1469 (?)	Kraków	(AGZ X 138)	19 V 1469
6 VII 1469	Radom	(MK 23 s. 544)	5 VII 1469
24 XI 1469	Piotrków	(PtaszOpis s. 232 nr 167)	23 XI 1469
30 XI 1469	Piotrków	(BOZ 32 s. 376, 709)	23 XI 1469
<i>f. 4 ipso die Conceptionis Virginis Marie</i>	Łuków	(AGAD 4816)	piątek 8 XII 1469
11 VII 1470	Kraków	(BujBiecz 54)	10 VII 1470
13 VII 1470	Kraków	(MorSąd s. 256–257)	10 VII 1470
15 VII 1470	Kraków	(MorSąd s. 256)	10 VII 1470
1 X 1470	Nowy Korczyn	(Borz s. 26–27 nr 4)	17 X 1470
3 X 1470	Piotrków	(KP II 422)	6 XI 1470
23 X 1470	Poznań	(DokMJust s. XII)	23 X 1465
4 XII 1470	Koło	(DzPozn I 2011)	14 XII 1470
bdd. luty lub marzec 1471	Troki	(IA 4042)	3 III 1471
22 IV 1471	Wilno	(HruszPin s. 3 nr 1)	27 IV 1471
30 IV 1471	Nowy Sącz	(MS I 656)	8 X 1471
1 VI 1471	Kraków	(Inv s. 260)	30 V 1471

Data rzekoma	Miejsce wystawienia	Źródło	Data poprawiona
21 VI 1471	Kraków	(PtaszOpis s. 259 nr 359)	14 VI 1471
3 VIII 1471	Kraków	(MS I 681)	1 VIII 1471
20 VIII 1471	Kraków	(PtaszInw s. 127)	24 V 1471
4 IX 1471	Kraków	(CDRP I s. 545 przy nr 10 = KP IV 78 = IA 4089)	5 IX 1471
6 IX 1471	Kraków	(MS I 690)	5 IX 1471
26 XI 1471	Piotrków	(CE I/2 223)	28 XI 1469
10 II 1472	Kraków	(MS I 775)	11 II 1472
12 III 1472	Kraków	(KP II 618)	11 III 1472
25 III 1472	Piotrków	(KP II 619)	24 III 1472
2 IV 1472	Kłodawa	(AktyLM 24)	2 IV 1487
20 V 1472	Koło	(MujtaKoło s. 9)	20 V 1474
23 V 1472	Kraków	(MS IV 899 = MS IVS 1037)	30 V 1472
30 VII 1472	Kraków	(MS I 843)	27 VII 1472
12 VIII 1472	Kraków	(MS I 851)	11 VIII 1472
15 IX 1472	Nowy Korczyn	(KGZ Sącz G 1 s. 210–212)	16 IX 1472
8 X 1472	Piotrków	(KatAPTor II 107)	8 [recte: 1] IV 1472
18 XII 1472	Toruń	(CE I/2 227)	16 XII 1472
29 XII 1472	Toruń	(KP II 620)	30 XII 1472
6 I 1473	Grodno	(AktyLM 25)	6 I 1488
9 I 1473	Warszawa	(MS I 991)	8 I 1473
7 II 1473	Troki	(AktyLM 26)	7 II 1488
23 X 1473	Kraków	(DzPozn I 2012)	25 X 1473
28 X 1473	Kraków	(MK 12 k. 150 = MS I 1064)	25 X 1473
29 X 1473	Kraków	(PtaszInw s. 125)	25 X 1473
29 X 1473	Kraków	(MS I 1074)	27 [lub 28] X 1473
13 XI 1473	Piotrków	(MK 12 k. 132 = MS I 1086)	13 XI 1472
13 XI 1473	Kraków	(PtaszOpis s. 259 nr 360)	12 XI 1473
17 XI 1473	bmw.	(KatKętrz 321)	16 X 1473 bmw.
15 XII 1473	Toruń	(KGZ Łęczyca Z 14 k. 7–9)	16 XII 1472
15 XII 1473	Toruń	(MK 12 k. 118v)	22 XII 1472
15 XII 1473	Toruń	(MK 12 k. 129)	30 XII 1472
31 XII 1473	Brześć [Kujawski]	(KP IV 87)	2 I 1473
bdd. 1473	Kraków	(MS I 1116)	30 VII 1472
1 I 1474	Radom	(CDBr III/3 84)	31 XII 1474
10 III 1474	Nowy Korczyn	(UINajd s. 84–85)	11 III 1474
7 IV 1474	Nowy Korczyn	(Łab s. 155–158)	10 III 1474
12 VI 1474	Toruń	(JanNiesz s. 189)	15 VI 1474
2 VII 1474	Piotrków	(Inv s. 211)	2 VII 1479
11 VII 1474	Kraków	(KatBCz I 653)	11 VIII 1473
3 VIII 1474	Nowy Korczyn	(MS I 1211)	2 VIII 1474
21 XI 1474	Góra	(WierzbMat 8)	5 XII 1474

Data rzekoma	Miejsce wystawienia	Źródło	Data poprawiona
30 XII 1474	Radom	(KmK I s. 260 = IA 4244)	31 XII 1474
bdd. 1474	Piotrków	(LustrKraK 1564/2 s. 109)	15 XI 1462
14 II 1475	Nowy Korczyn	(GołDz s. 319, przyp. 712 = BalCorpus s. 340 nr 226)	13 VII 1475
bdd. lipiec 1475	bmw.	(IA 4267)	13 VII 1475 Nowy Korczyn
25 X 1475	Bełz	(PtaszOpis s. 233 nr 176)	25 X 1476
10 XI 1475	Toruń	(Inv s. 243)	7 XI 1455
listopad 1475	Nowy Korczyn	(Inv s. 339)	18 XI 1479
bdd. 1475	Brześć [Kujawski]	(Inv s. 243)	8 III 1476
17 I 1476	[Kolo]	(PawSejm Dodatki s. LI nr 157)	3 VI 1478 Piotrków
9 II 1476	Brześć [Kujawski]	(DzPozn I 2014)	20 II 1476
26 II 1476–1486	Dubicze	(AktyLM 23)	26 II [1471 lub 1486]
30 III 1476	Kraków	(MS IIS 93)	13 III 1456
4 VII 1476	Malbork	(Woelky II 684 = VolckKat 148 = IA 4291 = CDRP IV s. 179–180 nr 130)	3 VII 1476
12 VII 1476	Malbork	(MS I 1397)	11 VII 1476
26 VII 1476	Malbork	(Inv s. 93)	2 VIII 1476
28 VII 1476	Malbork	(MS I 1400)	bdd. 1476
29 VII 1476	Malbork	(MS I 1401)	bdd. 1476
29 VII 1476	Brześć [Kujawski]	(Inv s. 213)	19 II 1476
przed 1 VIII 1476	Malbork	(Inv s. 94 = IA 4294)	30 VII 1476
11 X 1476	Kraków	(AUJag 279 = MK 19 k. 82–83 = MS III 416 = MS IIIS 206 = KaczmUJ 279a)	10 X 1477
30 X 1476	Parczew	(MS IIIS 207)	30 lub 31 X 1456
20 XII 1476	Malbork	(Inv s. 93)	17 V 1476
15 II 1477	Piotrków	(MS I 1441)	31 I 1478
28 III 1477	Piotrków	(KutrzWojsk s. 24–28 nr 4)	28 IV 1477
24 VI 1477	Nowy Korczyn	(Inv s. 213)	23 VI 1477
24 VI 1477	Kraków	(AJG rps 98 k. 10 = AJG rps 128 k. 35)	24 VI 1471
24 IX 1477	Kraków	(Thunert 206)	17 IX 1477
17 X 1477	Nowy Sącz	(BOZ 32 s. 425–426, 820)	18 X 1471
22 I 1478	Warszawa	(FijPaul II 46)	29 I 1478 Piotrków
(22–27 V) 1478	Piotrków	(MS I 1449)	26 V 1478
30 V 1478	Piotrków	(BJag rps 5347/III k. 143–144 = BOss rps 55 s. 330–331 = KętrzOss I s. 48 nr 93)	27 V 1478

Data rzekoma	Miejsce wystawienia	Źródło	Data poprawiona
5 IX 1478	Kraków	(APGd 300 D/4 590)	6 IX 1477
bdd. 1478	Brześć Litewski	(ArchSang III 19)	[po 25 V] 1475
bdd. 1478	bmw.	(MS I 1480, 1481)	12 VI 1478 Piotrków
13 IV 1479	Wilno	(DanSkarb II 1998 = IA 4365)	12 [13?] IV [1465 lub 1480]
20 VII 1479	Nowy Korczyn	(Inv s. 244)	16 XI 1479
28 IX 1479	Nowy Korczyn	(CE I/2 241)	29 IX 1479
10 V 1480	Wilno	(MS I 1561)	10 V 1481
22 V 1480	Wilno	(AktyJZRossii II 78)	22 V 1484
bdd. 1480	Wilno	(HurmDok II/2 s. 264 nr 234)	9 V 1480
10 III 1481	Wilno	(MK 13A II 23)	9 III 1481
17 III 1481	Wilno	(MK 14 s. 39 = MS I 1560)	16 III 1481
16 IV 1481	Wilno	(JH I 16961)	26 IV 1481
bdd. 1481	Kraków	(Inv s. 232)	4 VII 1487
10 VII 1482	Troki	(PmP 72)	11 VII 1482
30 XI 1482	Troki	(ALRG 16)	30 XI 1481
25 I 1483	Krzepice	(MS V 8582)	16 V 1488 Piotrków
28 II 1483	Grodno	(MS I 1597)	przed 2 III 1483
4 I 1484	Lublin	(MorSąd s. 282–283)	19 II 1484
12 I 1484	Sandomierz	(MK 14 s. 147 = MS I 1620)	10 I 1485
13 I 1484	Lublin	(KP III 227 = BujBiecz 73)	19 II 1484
styczeń 1484	Nowy Korczyn	(MS IIIS 213)	[styczeń] 1485
7 II 1484	Koło	(MK 14 s. 94 = MS I 1621)	12 II 1485
13 II 1484	Koło	(MS I 1622)	11 II 1485
18 II 1484	Lublin	(VolckKat 154)	19 II 1484
15 IV 1484	Toruń	(LustrPr 1765 I/1 s. 7)	14 IV 1485
24 IV 1484	Wilno	(PelHand s. 70 nr 96)	1 V 1484
26 VI 1484	Polubicze	(MS I 1667)	21 II 1484
26 VII 1484	bmw.	(WiśnOpocz s. 155)	13 XII 1484 Piotrków
23 VIII 1484	Troki	(MS I 1679)	24 VIII 1484 bmw.
3 X 1484	Troki	(AktyLM 40)	10 X 1484
24 X 1484	Lwów	(AGZ X 154)	23 X 1485
30 X 1484	Wilno	(DokMJust s. XII)	30 X 1449
17 XII 1484	Piotrków	(MS I 1694)	16 XII 1484
30 XII 1484	Lublin	(http://www.bkpoznan.pl)	16 II 1484
3 II 1485	Koło	(MS I 1750)	10 II 1485
18 II 1485	Lublin	(AGAD 694, 909 = Inv s. 311)	20 II [1484]
bdd. marzec 1485	Piotrków	(MK 14 s. 172–173)	29 XII 1485
3 IV 1485	Grodno	(Bersz I 8)	3 IV 1470
13 XII 1485	Piotrków	([trzy dokumenty] MS I 1806–1808)	13 XII 1484
30 I 1486	Piotrków	(CE I/2 245)	28 I 1487

Data rzekoma	Miejsce wystawienia	Źródło	Data poprawiona
15 III 1486	Wilno	(Wil 345)	15 III 1471
24 IV 1486	Wilno	(ArchSang III 27)	24 VI 1486 Troki
3 V 1486	Wilno	(DanSkarb II 2026 = IA 4489)	1 VI 1486
1 VI 1486	Wilno	(AktyLM 41)	4 VI 1486
6 X 1486	Troki	(ArchSang II 189)	2 X 1486
11 XI 1486	Łuck	(ArchJZRos VII/1 s. 36–38)	11 XI 1487
11 I 1487	bmw.	(MonWl XXV 1023)	17 I 1487 Piotrków
26 I 1487	Piotrków	(CE I/2 246)	28 I 1487
19 IV 1487	Toruń	(ArchPot 304 k. 354)	7 IV 1485
31 V 1487	Kraków	(Inv s. 311)	16 VIII 1487
9 IX 1487	Nowy Korczyn	(ArchSang III 30)	7 VIII 1488
25 IX 1487	Troki	(DanSkarb II 2028 = IA 4512)	25 IX 1486
27 XII 1487	Grodno	(MS IIS 101)	17 XII 1487
20 II 1488	Wilno	(AktyLM 53)	28 II 1488
30 III 1488	Wilno	(ALRG 14 = Vit 156)	30 III 1473
7 IV 1488	Nowy Korczyn	(AktyLM 56)	7 VIII 1488
1 IX 1488	Piotrków	(DzPozn I 2019)	7 IX 1489
7 IX 1488	Piotrków	(AGAD 883 = PawSt s. 195–196 nr II = Inv s. 290–291 = IA 4542)	7 IX 1489
5 XI 1488	Piotrków	(MK 14 s. 258–259 = MS I 1938)	29 X 1488
11 XI 1488	Piotrków	(Inv s. 96)	12 XI 1488
1 XII 1488	Nowy Korczyn	(GórHist s. 285)	9 XI 1479
28 XII 1488	Grodno	(APGd Miasto Elbląg 368/I 96)	28 XII 1487
7 I 1489	Niepołomice	(KP III 230)	8 I 1489
8 I 1489	Niepołomice	(MK 14 s. 268 = MS I 1961)	7 I 1489
1 II 1489	Kraków	(Bersz I 20)	10 II 1489
bdd. marzec 1489	Kraków	(MS I 1979)	8 I 1489 Niepołomice
6 V 1489	Kraków	(MS I 2010)	23 VI 1489
18 V 1489	Kraków	(MK 14 s. 301 = MS I 1986 – tu 11 V)	1 VI 1489
20 V 1489	Kraków	(ArchSang III 34, dwa wpisy, jeden z 20 V, ale drugi z 2 VI)	2 VI 1489
6 VI 1489	Kraków	(KP III 231)	5 VI 1489
30 VII 1489	Kraków	(MS I 2030, 2031)	31 VII 1489
10 VIII 1489	Piotrków	(MS I 2041, 2042)	26 VIII 1489
[po 26 VIII 1489]	Piotrków	(LustrWlkp 1616/1620/2 s. 37 nr 416)	26 VIII 1489
19 IX 1489	Radom	(DzPozn I 2021)	17 IX 1489
24 IX 1489	Radom	(DanSkarb II 2032 = IA 4562)	17 IX 1489
3 X 1489	Nowy Korczyn	(AktyZapRos 95)	3 X 1488

Data rzekoma	Miejsce wystawienia	Źródło	Data poprawiona
13 XI 1489	Radom	(Inv s. 340)	17 XI 1489
19 I 1490	Opatów	(MK 14 s. 406 = MS I 2097)	16 I 1490
25 I 1490	Lublin	(MS I 2102)	26 I 1490
5 VII 1490	Kraków	(Reg RP 26)	6 VII 1490
6 VII 1490	Kraków	(MS I 2137)	7 VII 1490
7 VII 1490	Kraków	(KP IV 101 – datacja według MK 14 s. 383–384, ale zob. dalej) bmw. i bez daty (MK 14 s. 383–384 = MS I 2173 – wśród niedatowanych wpisów z 1490)	[ante 1460], bez daty i bmw.
4 X 1490	Nowy Korczyn	(AMKw AO 25 s. 57–60)	8 III 1491
8 X 1490	Kraków	(BOZ 31 s. 358)	1 X 1490
11 XI 1490	bmw.	(DokLubiń 342)	11 IX 1490 bmw.
31 VII 1491	Kraków	(KP III 234)	28 VII 1491
19 XI 1491	Piotrków	(AGZ XIX 3014)	22 XI 1490
28 XII 1491	Kraków	(KatFotUJ 2988)	28 VII 1491
bdd. 1491	Wilno	(JabłWoł s. 31–32 nr 9)	bdd. 1484
3 I 1492	Wilno	(AktyLM 68)	3 I 1452
29 II 1492	Wilno	(IA 4634)	29 II 1468
11 III 1492	Troki	(MS I 2187, 2188)	4 III 1492
26 I 1499	Kraków	(AGAD 896)	14 II 1489
16 VIII 1557	Gdańsk	(LustrWlkp 1789 II/2 s. 190 – błąd w lustracji korygują wydawcy)	27 V 1457

II. PRZEKAZY ŹRÓDŁOWE NIEUWZGLĘDNIONE W ITINERARIUM

Wykaz zbiera dokumenty, które z różnych przyczyn nie znalazły się w itinerarium, najczęściej z powodu braku pełnej formuły datacyjnej, czasem niezgodności z itinerarium. Staralam się zachować układ chronologiczny. Niekiedy podaję najpierw w nawiasach kwadratowych prawdopodobny czas (rok, data dzienna, miesiąc) i miejsce wystawienia dok. – jeśli udało się te elementy ustalić. Nie opatruję tych prawdopodobnych ustaleń znakiem zapytania – to są zawsze ustalone przeze mnie hipotetycznie daty i miejsca. Następnie wymieniam czas i miejsce wystawienia podane przez źródło, potem przekaz źródłowy oraz jego wydania. Dalej przytaczam krótko treść dok. i tu często wymieniam czas pełnienia urzędów lub godności kościelnych przez osoby wspomniane w dok., co pozwala na ustalenie prawidłowej chronologii (zwykle na podstawie UDR, ULit i PSB, których już nie cytuję). W uwadze objaśniam niezgodności między datą dok.

a itinerarium i próbuję wyjaśnić przesłanki, które pozwoliły ustalić przybliżony czas wystawienia dok.

Nie gromadzę tu dokumentów zachowanych tylko z datami rocznymi lub nawet bez nich. Jest to liczna grupa dokumentów (z pewnością kilkaset), które nic nie wnoszą do itinerarium. Wydanie regestów dokumentów KJ zapowiedział P. Węcowski (<http://www.ihuw.pl/content/view/410/2/lang.pl>), więc tam znajdują swoje miejsce.

[1447–1491, Tuszyn]

br., 19 III *f. 2 post Reminiscere, in* Tuszyn (MK 17 k. 14v = MS IIS 112 [pod datą: 19 III 1492])

KJ zezwala Mikołajowi Mieczykowi wykupić wieś królewską z rąk Stanisława Żdarskiego (*Szdarsky*).

Uw.: W MK dok. nie został opatrzony datą roczną, wpisany został po dok. z 1492. Najpewniej dlatego w MS pod 1492.

[1447–1491, Opatów]

br., 15 IX *in octava Nativitatis s. Marie Virginis gloriose, datum* Opatów (or. AGAD 3528 = DokRad II 10 [pod datą: 16 IX])

KJ zwalnia mieszczan Radomia od ceł w Opatowie.

Uw.: Nie jest znany wrześnieowy pobyt KJ w Opatowie.

[1448, ok. 19 II, Birsztany]

bez daty i bmw. (BJag rps 48 k. 178 = CE I/2 57 [według cytowanego tu rpsu BJag; wydawca wpisał pomyłkowo do dok. datację: *die lunae XXVI mensis februarii*, Birsztany i rozwiązał pomyłkowo: 6 II 1449, dlatego potem w CatCodBJag podawano różne daty] = CatCodBJag I s. 78 nr 381 [6 II 1449], s. 71 nr 326 [26 II 1448])

KJ pisze do papieża w sprawie kapelusza kardynalskiego dla Zbigniewa Oleśnickiego.

Uw.: W CE III s. 26–27, przyp. 1, zwrócono uwagę, że w CE I/2 57, podano miejsce i datę wystawienia dok. KJ, choć w rękopisie nie ma tych elementów. Wydawca CE III zauważył też, że list królowej w tej samej sprawie wydano w CE I/2 58 z błędną datą roczną 1449, choć w rękopisie podany jest 19 II 1448, Nowy Korczyn. Może dok. KJ wystawiono w tym samym czasie, podobnie jak listy panów polskich (bmw. i bez daty CE III 19, 20).

1448, 30 VIII *f. 6 proxima post festum s. Bartholomei, datum* Kamieniec (MK 10 k. 40v = MS I 61 = Knigi 73)

KJ daje Imramowi z Chrząstowa urząd burgrabiego krakowskiego wraz z domem położonym nad wałem zamku krakowskiego i wszystkimi dochodami należącymi do tego urzędu.

Uw.: W UDR IV/5 74, data nominacji Chrzóstowskiego podana według cytowanego tu źródła. Dok. niezgodny z itinerarium: w Kamieńcu KJ był 9–21 VIII i może wówczas zostało wydane polecenie wystawienia dok.

1448, 4 X.f. 6 *post festum s. Michaelis Archangeli proxima, actum* Parczew (or. AGAD 4734 = kop.AGAD 676 = ZDM III 806 = bmw. i bdd. PtaszOpis s. 230 nr 157 = bmw. i bdd. ProchMat 141 = MS IV 19670 = MS IVS 833 = Inv s. 105)

KJ potwierdza Maciejowi Smokowi z Sielca stolnikowi chełmskiemu nabytą przez niego od synów Małuszki m.in. wsi Czuczycze [koło Chełma Lubelskiego] w zamian za jego część wsi Mołodutyn oraz nadaje stolnikowi rzekę Gdołę [prawy dopływ Uherki], a to w zamian za zrzeczenie się przez niego praw do dwóch wsi królewskich w ziemi lubelskiej, Krępiec i Raciborowice.

Uw.: Czwojdrak s. 74 i przyp. 152, s. 228 i przyp. 3, przekonująco uzasadniła, że dok. odzwierciedla akcję prawną, może z maja tego roku, gdy KJ był – jedyny raz w tym roku – w Parczewie. JawItin s. 8, pod 4 X 1448.

[1449–1484]

Ind. 5, listopad, Grodno (MLM Sud 6 k. 306 = DokMJust s. 536 nr 2 = LMetr VI 404.3)

List KJ do Jana Kieżgajłowicza starosty żmudzkiego [1449–1484].

Uw.: Najpewniej błędnie wpisano indykcję. Ind. 5 (1441, 1456, 1471, 1486). W listopadzie 1471 KJ był w Koronie.

[1450, styczeń, Sandomierz]

1450, bdd. (MK 67 k. 135 [według trans. Zygmunta I z 1545] = ZDM III 869 = MS IV 21819 = MS IVS 842 [wydawca: styczeń 1450, Kraków])

KJ na posiedzeniu sądu ndw. rozpatruje razem z Janem z Czyżowa kasztelanem [1438–1458] i starostą krakowskim [1440–1457], Piotrem z Kurowa sądeckim [1440–1459], Hinczą z Rogowa rozpierskim [1443–1453] kasztelanami, Janem z Koniecpola kanclerzem [1433–1455] i Piotrem ze Szczekocin podkanclerzem [1438–1454] spór między Janem ze Szczekocin starostą lubelskim [1439–1462] z jednej a mieszczanami z Krasnegostawu z drugiej strony i postanawia, że mieszczanie z Krasnegostawu mają jeździć do ziemi sandomierskiej i krakowskiej przez Wysokie, Kraśnik, Zawichost, a do Wrocławia, Poznania, Gniezna oraz Torunia przez Lublin i płacić tam cło.

Uw.: Może dok. wystawiono podczas styczniowego pobytu KJ w Sandomierzu (1–6 I), kiedy to podobne w treści przywileje otrzymał Radom (3 I) i Lublin (5 I).

[1450, 3–8 IV, Kalisz]

(KGZ Kalisz G 22 k. 288–228v [karty zniszczone, datacja zalana])

KJ poleca sędziom w Kaliszu, by respektowali stary zwyczaj z czasów króla Władysława i przyznawali Żydom zastaw dóbr szlacheckich za długi wynoszące ponad 50 grzywien.

Uw.: W dok. wspomn. Stanisław z Ostroroga starosta generalny Wielkopolski (1439–1440, 10 VII 1448 – 8 VII 1451). KJ był w Kaliszu 3–8 IV 1450 i może wówczas dok. został wydany.

1450, 11 IV *sobota przed niedzielą Białą*, Wieluń (APPñ Spuścizny 5261/2 64 = LustrWlkp 1789 II/2 s. 191)

KJ nadaje wielunianom wyłączne prawo handlowania solą w całej ziemi wieluńskiej oraz zakaz propinacji obcego piwa w mieście i na milę od miasta.

Uw.: Data dzienna niezgodna z itinerarium. Może polecenie wystawienia nastąpiło w czasie pobytu KJ w Wieluniu 20–21 III?

[1451, 1 VII albo 1452, 29 VI, Kraków]

1450, 25 VI *f. 5 proxima post festum Johannis Baptiste, actum* Kraków (Paprzrd list 287 = BJag rps 8061/IV k. 197–197v [odpis z: Paprzrd])

KJ poświadcza, że Piotr Tarnowski, Jan z Modlnicy, Stanisław Niemsta z Książa i inni wymienieni poświadczyli szlachectwo Tomka z Knyszyna (*de Knichin*).

Uw.: Dok. mógł być wystawiony najpóźniej w 1452: wśród świadków jest Jan Farurej z Garbowa stolnik krakowski 1434–1453 (do 23 I), wprawdzie błędnie tytułowany stolnikiem sandomierskim, ale ta nieścisłość często pojawia się w różnych przekazach źródłowych. Sądzę, że rok 1451 lub 1452 jest najwłaściwszy: w Krakowie w czerwcu i lipcu 1451 kontynuowano obrady zjazdu generalnego, zwołanego po pierwszej dekadzie czerwca do Piotrkowa. W czerwcu i lipcu 1452 przy królu w Krakowie, tak jak w czerwcu i lipcu 1451, byli również członkowie rady, wymienieni w naszym dok., a więc Jan z Czyżowa kasztelan i starosta krakowski, Jan z Tęczyna krakowski i Jan z Oleśnicy sandomierski wojewodowie (Kurtyka s. 345–348).

[1451–1458, Daugi]

Ind. 13, 2 II, Daugi *u Dowkgach* (MLM 3 k. 12v = DokMJust s. 12 nr 8 = LMetr III s. 28)

KJ nadaje 4 ludzi we włości Merecz.

Uw.: Ind. 13 (1450, 1465, 1480). Hrusza s. 140, przyjął, że dok. pochodzi z 1450, ale w lutym 1450 KJ był w Polsce. Wspomn. Michał (Kieżgajłowicz) kanclerz (1444 – zm. 1476) i namiestnik smoleński (1451–1458). Ind.

najpewniej błędna. Na możliwość błędu zwracali już uwagę wydawcy ULit IV przy nr 36. JawlItin s. 12, wymienił dok. pod datą 2 II 1465.

[1452, lipiec, Bobrowniki]

1451, 29 VII *f. 5 post Jacobi, datum* Bobrowniki (BOZ 32 s. 272–273, 662)

KJ poświadcza, że Andrzej z Lubina dał Stanisławowi z Chodcza trzecią część swoich dóbr na Rusi, odziedziczonych przez niego po zmarłym Mikołaju Parawie staroście halickim [zm. 6 IX 1450].

Uw.: ZawKon s. 233 i przyp. 97, s. 423, uznała, że dok. pochodzi może nie z 1451 (KJ był w Sandomierzu 27 VII – 9 VIII), lecz z 1452 (w Łęczycy był 18–26 VII, potem w Nieszawie 26–31 VII).

[1452]

Ind. 15, 20 V, Birsztany *u Berest'i* (MLM 3 k. 34v = DokMJust s. 32 nr 7 = LMetr III s. 43 = bmw. i bez daty ZakAkty 3/30)

KJ nadaje Mikołajowi słudze pana Kontowta [starosty żmudzkiego 1435–1440, 1441 – przed 14 II 1442] sioło koło Smoleńska.

Uw.: Ind. 15 (1452, 1467, 1482). Dok. wystawiono w 1452: wspomn. Michał (Kieżgajłowicz) kanclerz (1444 – zm. 1476), w maju 1467 KJ był w Polsce. Może źle zapisano nazwę i chodzi o Brześć Litewski, zapisywany źródłowo jako *Brest*? W Brześciu Litewskim KJ był w 1452, ale tylko między 25 IV a 17 V.

[1452, Sieradz lub Łęczycza albo 1454 Łęczycza]

1452, 2 VIII, Sieradz (bmw. i bez daty MK 10 k. 97v = MS I 165 [z datą: 2 VIII 1452] = bmw. i bez daty Knigi 181)

KJ zezwala Michałowi Lasockiemu podkomorzemu dobrzyńskiemu [1450–1454] oraz staroście łęczyckiemu [7 VI 1445 – 12 IX 1447, ponownie 18 IV 1452 – 17 X 1472] wykupić z rąk Bielawskich dwie wsie w ziemi łęczyckiej.

Uw.: Miejsce i data wystawienia dok. przyjęte przez wydawcę MS bez uzasadnienia. W MK wpis nieskończony. Następuje po wpisie z 1 IX 1452 (MS I 161 = Knigi 180) a przed wpisem z 1 VII 1453 (MS I 182 = Knigi 182). Daty pełnienia obu urzędów przez Lasockiego wskazują, że dok. mógł być wydany w l. 1452–1454, a więc może podczas pobytu KJ w Sieradzu lub Łęczycy w 1452, albo w Łęczycy w 1454.

1453, 12 VII, Piotrków (ADSand AO 108 k. 264–264v [wpis z 28 XII 1609] = ZDM VI przy nr 1849)

KJ transumuje dok. króla Władysława z 12 IX 1404 [ZDM VI 1849], który zatwierdził wyrok swoich komisarzy w sporze między Wołczkiem

kanonikiem sandomierskim a mniszkami z klasztoru [klarysek] Św. Andrzeja w Krakowie o posiadłości w Zawichoście i okolicy.

Uw.: Dok. znam tylko z informacji opublikowanej w ZDM. W Piotrkowie KJ był 24 VI – 3 VII 1453.

[1454, 9 VIII, albo 1462 13 VIII, albo 1476, 9 VIII, Toruń]

1364, *f. 6 ante festum Assumptionis BMV, datum* Toruń (WuSt s. 28–29 nr 27 [pod datą: 9 VIII 1364] = LustrWlkp 1659–1665/1 s. 140 [pod datą: 10 VIII 1464])

KJ daje mieszczanom Powidza za zasługi w wojnie z Zakonem Niemieckim wieś Wielatkowy.

Uw.: Wydawcy LustrWlkp 1659–1665/1 s. 140, przyp. 69, zwrócili uwagę, że H. Wuttke wydał dok. z datą taką, jaką wpisano do potwierdzenia Zygmunta III z 1624, czyli jako dok. króla Kazimierza Wielkiego. Tytułatura władcy, *Casimirus Dei gratia rex Poloniae, magnus dux Lithuaniae, Russiae, Prussiaeque dominus et heres*, wskazuje jednak, że jest to dok. KJ. Zaproponowali datę 10 VIII 1464, ale tego dnia KJ był w Brześciu. Sądzę, że może chodzi o pobyt KJ w Torunia w 1454, 1462 lub 1476 (w tym roku KJ 7–8 VIII był w Toruniu, a 8–9 VIII w Nieszawie, mógłby jednak tego samego dnia wrócić do Torunia).

[1455, 26 I, Brześć (Kujawski)]

Trzy listy przypowiednie z 1455 napisane po czesku, papierowe:

1. 19 I *niedziela przed św. Pawłem*, Brześć *dan a psan Brzesstie* (wzm. Perwolf s. 412 = MacPiśm Dodatki s. 197–198 [z or. pap. w Muzeum Narodowym w Pradze]),
2. 19 I (wzm. Perwolf s. 412 [z or. pap. w Muzeum Narodowym w Pradze]),
3. 19 I *niedziela przed św. Pawłem*, Brześć *dan a psan Brziesstie* („Pamiętnik Warszawski”, t. IV, luty, 1816, s. 250–251 [bez informacji, skąd pochodzi odpis])

KJ przyjmuje na służbę, odpowiednio: Urbana ze Starzyc, Březáka z Bělé, Jindrzycha (*Gindrzych*) *de Chelmecz*.

Uw.: Listy cytował BisTrz s. 322, przyp. 467, który uznał, że Brześć błędnie wpisany. W Brześciu KJ był 23–29 I 1455. Może listy wystawiono już po jego wyjeździe z Brześcia, ale nie można wykluczyć błędu w datacji. Może powinna być niedziela po św. Pawle (26 I)? W Brześciu w 1455 wystawiono inne listy przypowiednie: 25 I (or.pap.AGAD 5166) i 29 I (Perwolf s. 409).

[1455, 28 I, Brześć (Kujawski)]

1477, 28 I *f. 3 post festum Conversionis s. Pauli proxima, actum et datum Brzeszcz* (TN XXI 64 [odpis z: Archiwum Kapituły Warmińskiej])

KJ oświadcza, że zapisuje Konradowi Teudenkusowi rajcy toruńskiemu 30 grzywien na dwóch wsiach i młynie leżących w ziemi chełmińskiej.
Uw.: Data 28 I 1477 niezgodna z itinerarium. Konrad Teudenkus był rajcą toruńskim 1441–1460 (K. Mikulski, *Urządnicy miejscy Torunia. Spisy. Część II: 1454–1650*, Toruń 2001, s. 212), a w tych latach w styczniu KJ był w Brześciu tylko w 1455. Por. podobny w treści dok. KJ z datą 19 X 1474, Brześć (TN XX 253 – odpis z Archiwum Kapituły Warmińskiej, relacja Jana Gruszczyńskiego biskupa wrocławskiego [1450–1463]).

1455, 4 II *am dinstage noch Unser Lieben Frawentage Lichtewey*, Brześć [Kujawski] *zcum Briszke* (or.APTor 1618 = KatAPTor II 56)

KJ nadaje Jerzemu Sweidniczerowi mieszczaninowi toruńskiemu i jego spadkobiercom prawo wyrębu na potrzeby budowlane drzew w lasach należących do dóbr bierzgłowskich.

Uw.: W 1455 KJ był w Brześciu 23–29 I. Może dok. wystawiono już po wyjeździe KJ z Brześcia? JawItin s. 10, wymienił dok. pod datą 10 II 1455, Grodno.

1455, 14 II *sabbato ante Carnisprivium*, in Toruń (BOZ 33 s. 717)

KJ wystawia list przypowiedni dla Piotra Radkowicza z Retkowa i Świętopelka Węceskiego.

Uw.: KJ w Toruniu był 18–22 I 1455.

1455, 6 III *f. 6 ante Oculi*, in Łęczycza (BOZ 33 s. 717–718)

KJ wynagradza służby Niemierzy ze Staregorypina [i innych].

Uw.: W Łęczycy KJ był 30 I – 2 II.

1455, 7 VII *f. 2 infra octavas Visitacionis Marie, actum et datum* Łęczycza (or.AGAD 7316 = MK 98 k. 212–212v = KM 5/W 40 = BOZ 31 s. 606 [z datą roczną 1453] = BOZ 31 s. 765 [tu z datą 24 I 1452, Brześć])

KJ w uznaniu służb Mikołaja Czajki z Jawora uwalnia od wszelkich danin na rzecz grodu sandomierskiego lub lubelskiego wsie królewskie, które obecnie dzierży Mikołaj, tj. Pilaszkowice w powiecie lubelskim oraz Nisko i Zaosice w powiecie sandomierskim.

Uw.: KJ do 9 VII 1455 był w Piotrkowie, w Łęczycy dopiero 17–22 VII. Z kolei 9 VII 1453 był w Krakowie, a w styczniu 1452 – na Litwie.

[1455, 14 IX, Toruń]

1455, 27 II *f. 5 post festum s. Matthie Ap., datum* Toruń (MK 11 k. 36–36v = MS I 235)

KJ obiecuje imiennie wymienionym panom polskim uwolnić ich w terminie z poręki złożonej arcybiskupowi gnieźnieńskiemu oraz biskupom wrocławskiemu i poznańskiemu za sumy i srebra oddane w zastaw na potrzeby wojenne.

Uw.: Data niezgodna z itinerarium: KJ był w Toruniu 18–22 I, 12–18 IX i 7 XI – 12 XII 1455. Dok. mógł być konceptem dla dok. wystawionego w Toruniu 14 IX i obszerniejszego niż nasz. Ten drugi dok. wymieniał szczegółowo sumy przekazane przez wyliczone kościoły (CE III 69). W obu dokumentach wystąpili ci sami panowie koronni jako poręczyciele. Nasz dok. nie mógł powstać na początku 1455, bo dopiero w połowie lipca król wezwał arcybiskupa gnieźnieńskiego i biskupa poznańskiego do zastawu sreber kościelnych, a stosowna uchwała duchowieństwa diecezji gnieźnieńskiej i poznańskiej zapadła w Gnieźnie 15 VIII (BisTrz s. 394, tam źródła).

1456, 2 V *die dominico proximo post s. Vitalis, datum* Piotrków (MK 11 s. 227–229 = MS I 246 [pod datą: 11 I 1456] = Inv s. 207 [tu: Piotrków, 1456])

KJ zapisuje Przeclawowi z Dmoszyc 6500 florenów na zamkach Lubowła i Podoliniec w ziemi spiskiej.

Uw.: J. Kurtyka, Polscy starostowie na Spiszu w XV i w 1. połowie XVI wieku, „Acta Universitatis Nicolai Copernici”, Historia 26, Nauki Humanistyczno-Społeczne, z. 240, 1992, s. 207–208, przyjął bez zastrzeżeń datę 11 I 1456 jako pierwsze wystąpienie Przeclawa z tytułem starosty spiskiego, z powołaniem na błędnie rozwiązaną datę w MS I 246. Dok. znam też z odpisu, w którym data: *die dominico proximo post s. Vitti martiris*, 1[4]55 (15 VI), Kraków (BKórnrps 203 s. 335–338 [Kopiarusz dokumentów z Archiwum Koronnego na Wawelu, spisany przed 1553] = KM 5/C bez nr [odpis z tego kopiarusza, ktoś dopisał na końcu odpisu, że data jest błędna i dok. pochodzi z 1456]). W 1456 KJ był w Piotrkowie 6–20 I oraz 7–22 IX, a 13 VI 1455 w Pobiedziskach, 18 VI w Koninie.

br., *Dienstag in der octava der Himmelfahrt Christi*, Łęczyca (JH I 14743 [pod datą: 1456?])

KJ pisze do [niewymienionego] miasta pruskiego.

Uw.: W 1456 wtorek w oktawie Wniebowzięcia Pańskiego przypadał 11 V. Data niezgodna z itinerarium. KJ mógł w tym roku jechać przez Łęczycę (i tu zlecić wystawienie listu), gdy przez Małogoszcz (28 IV) zmierzał do Konina (10–11 V) i Poznania (15–19 V).

1456, 25 VI *in crastino Iohannis Baptiste, datum* Kraków (or.BOss 758 = bmw. i bez daty Grünhagen u. Markg s. 592–593 nr 19 [wydawca: (1447)] = bmw. i bez daty MK 20 k. 149 = BCz rps 1427 s. 292–295 = VL I s. 84 [między dokumentami z 24 VI 1454 a 31 X 1455, w wykazie dokumentów na końcu tomu (s. V) przypisano dok. do 1454] = PrOśw s. 241–242 nr 2 [jedyna znana kop. z datą i miejscem wydania] = BalCorpus s. 334 nr 165 [wydawca: 1455 (?)] = MS IIS 166 [umieszczony wśród dokumentów niedatowanych pod 1456] = OssPoh 167 = bmw. i bez daty IA 2573 [wydawca: (post 1447)] = IA 3037 [pod datą: (1454?)] = bmw. i bez daty KP IV s. 209 [tu: (1454)] = TN XIX 85, 87 = KM 5/C 78)

KJ przyjmuje Waclawa księcia zatorskiego pod swoją opiekę, zatwierdza prawa i przywileje jego księstwa.

Uw.: Polecenie wystawienia dok. nastąpiło najpewniej w Krakowie (25 I – 24 IV). Długosz pisał, że na ślub KJ z Elżbietą przybyli m.in. książęta Waclaw raciborski, Waclaw zatorski i Jan oświęcimski (19 III – hołd stanów księstwa oświęcimskiego [or.BCz 511]); tego dnia KJ potwierdził prawa księstwa oświęcimskiego [BCz rps 1427 s. 289–291] i potwierdził miastu Oświęcim przywilej na skład soli i ołowiu [VL II s. 57], a 20 III – przywilej dla Kęt [MK 34 k. 131]).

1457, 22 VI *f. 4 infra octavas Corporis Christi, de data* Gdańsk (MK 12 k. 239v [wzm. w dok. króla z 7 VII 1476, też dla Gotarda z Radlina] = MS I 1395)

KJ zapisuje Gotardowi Bystramowi z Radlina 2000 florenów na kilku wsiach w powiecie gnieńskim.

Uw.: W 1457 KJ był w Gdańsku 1 V – 7 VI, w Malborku 8 VI – 31 VIII. MożGot s. 233, słusznie zwróciła uwagę, że 22 VI KJ przebywał w Malborku i dlatego „trzeba przyjąć, że mamy tu do czynienia z różnicą między *actum* (czynnością prawną) i *datum* (spisania dokumentu). Przebywając jeszcze w Gdańsku (a więc przed 8 VI) król uczynił nadanie dla Gotarda, które spisano w kilkanaście dni później przez kancelarię królewską”.

1457, 5 IX *am Dinstage vor Nativitatis Marie, Malbork an vnser legerstad vor der Marienburg* (MK 11 s. 172–173 = MS I 439)

KJ daje Janowi z Jani wojewodzie pomorskiemu miasto Stargard [Starogard Gdański] z wsiami.

Uw.: Dok. wystawiony po wyjeździe KJ z Malborka, był tu 8 VI – 31 VIII.

1457, 26 XII *f. 2 post festum s. Thome Ap., actum et datum* Piotrków *in conv. gen.* (MK 119 k. 88v–91 [w trans. króla Stefana z 1579])

KJ daje Borkutowi z Rozwadowa dąbrowę Zalesie w powiecie łukowskim i zezwala na lokację wsi na prawie średzkim.

Uw.: W Piotrkowie KJ był 25 XI – 6 XII 1457. Może pomyłkowo wpisano Piotrków, zamiast Nowy Korczyn, w którym król był 18–26 XII.

[1457]

1577, *dominico die s. Margarethae martyris*, Kraków (LustrRus 1661–1665/1 s. 292)

Król Kazimierz rozsądza spór między Andrzejem Szybieńskim swoim dworzaniem a rajcami Krosna.

Uw.: Wydawcy poprawili podaną w rękopisie datę 1577 na 1457, ale 8 VI – 31 VIII 1457 KJ był w Malborku. W 1457 dzień św. Małgorzaty wypadła w środę. Pod datą 1457 informacja trafiła bez komentarza do SHGSanok (hasło: Krosno).

[1457 lub 1476, Malbork]

br., przed 25 VII *sabbatho proximo ante festum s. Jacobi, datum* Malbork (or.pap.APGd 300 D/2 88)

KJ kieruje list do rady Gdańska.

Uw.: Według MoźKon s. 195, list napisano najprawdopodobniej między 1457 a 1466. Wiemy, że w Malborku KJ był w lipcu 1457 i 1476.

1458, 4 V f. 5 *post festum s. Philipi et Jacobi Ap., datum* Przedbórz (MK 61 k. 220–220v = MS IV 20202 = MS IVS 918)

KJ nadaje plebanowi kościoła w Żelaznych Rogach [recte: Nogach, obecnie Żeleźnica] prawo poboru mostowego koło kuźni nad rzeką Pilcyczą [dopływ Pilicy] w ilości 3 denarów od wozu.

Uw.: Dok. niezgodny z itinerarium.

1458, 13 V *sabbato post Stanislai in maiio*, Piotrków *in conv. gen.* (BOZ 32 s. 304–305 i 675–676)

KJ daje Stanisławowi Przybysławskiemu wójtowi w Krasnymstawie 2 łany w tym mieście.

Uw.: W streszczeniu nie wpisano formuły *datum* lub *actum*. Może dok. wystawiono już po wyjeździe KJ z Piotrkowa (był tu 26 IV – 6 V), lub w dacie powinno być *ante Stanislai* (6 V).

[1458, przed 21 IX, Malbork]

1458, przed 24 II *ante festum s. Mathie*, Malbork (Inv s. 390 = IA 3396)

Idem [KJ] *quietatur a militibus stipendiariis de solutis stipendiis*.

Uw.: Może dok. KJ w sprawie spłaty zaciężnych nie pochodzi z lutego, lecz z września. Pisarze często mylili obu świętych, a więc może zamiast *ante*

Mathie, powinno być *ante Matthei*, tj. przed 21 IX. W Malborku KJ był 14 IX – 10 X 1458.

[1458, 21 IX, Malbork]

1457, 21 IX *uff denn tagh s. Matheus des heiligen Ap.*, Malbork (kop. APGd 300 D/1 56 [widymat] = CE I/2 161)

KJ przyrzeka Aleksandrowi Prokopowi zaciężnemu zapłacić za jego służbę. Uw.: Wydaje się, że w dok. wpisano pomyłkowo datę roczną 1457, zamiast 1458. KJ był w Łęczycy 20–26 IX 1457, a w Malborku we wrześniu 1458.

1458, 9 XII *sabbato infra octavas Conceptionis Mariae, datum* Łowicz (MK 98 k. 181 = KM 5/A 358a)

KJ zapisuje Abrahamowi z Odrzywołu 50 florenów na wsi Klonów w ziemi sandomierskiej.

Uw.: W Łowiczu KJ był tylko w 1462 (marzec) i 1476 (luty). Może pomyłkowo wpisano Łowicz, zamiast Łęczycy? W Łęczycy KJ był 23 X 1458 i mógł wówczas zlecić wystawienie dok. KJ (prawdopodobnie) 15 VIII 1458 wydał dok. tej samej treści, który wpisano do Metryki przed naszym (MK 98 k. 181v – bmw.).

1459, 12 XII *in vigilia s. Lucie*, Kraków (Inv s. 275 [tylko tu: *in vigilia Luce*, 18 X] = Str III s. 202 nr 156 [*in vigilia Lucie*] = TN XIX 126 [tylko tu: *f. 3 in vigilia s. Lucie*] = BOZ 32 s. 979–980 [*in vigilia Lucie*])

KJ zapisuje Andrzejowi [Odróżowi] ze Sprowy wojewodzie lwowskiemu [1451–1465] i staroście generalnemu ruskiemu [1450–1464] 100 grzywien i 80 florenów na dobrach Rów i Iwanowice na Podolu.

Uw.: Or. spłonął w 1944 w Warszawie. Dok. niezgodny z itinerarium. W 1459 wigilia tego dnia przypadała w środę, a nie we wtorek, jak wpisano w TN. W 1459 KJ był w Krakowie od 25 XII 1459 (do 8 III 1460).

[1459–1476, Birsztany]

Ind. 14, 3 V, Birsztany *pisan y Beresti* (MLM 3 k. 28 = DokMJust s. 26 nr 12 [na s. X, pod datą: 3 V 1451] = LMetr III s. 38–39)

KJ pozostawia Iwaszkę Koszczinicza w posiadaniu sioła koło Smoleńska.

Uw.: Ind. 14 (1451, 1466, 1481). Dok. wystawiono 1459–1476: wspomn. Michał Kieżgajłowicz wojewoda wileński (1459–1476) i kanclerz (1444 – zm. 1476). BerLM s. 164, przyp. 73, uważał, że najpewniej błędnie wpisano ind., za mniej prawdopodobne uznał błędy w pozostałych elementach datacyjnych. W Birsztanach w maju KJ nie jest poświadczony w żadnym roku.

1460, 26 II, bmw. (CatCodBJag I s. 22 nr 38/1 [odpis z kodeksu z początku XVI w.]

Rescriptum privilegii translationis et foundationis novae civitatis Nyeszawa per Casimirum III regem Poloniae 26 II 1460.

Uw.: Data z pewnością błędną. Dopiero 26 IX 1460 król polecił zburzyć Nieszawę i założyć dla jej mieszkańców Nową Nieszawę, jednocześnie KJ potwierdził przywilej króla Władysława (Jagielly), który nadał Nieszawie prawo chełmińskie według wzoru toruńskiego; KJ zwolnił też mieszkańców na 30 lat od wszelkich świadczeń na rzecz króla, a na 40 lat od wszelkich ceł i opłat drogowych, zastrzegł prawo handlu lądowego i wiślanego na terenie miasta wyłącznie dla mieszkańców Nowej Nieszawy bez żadnych przeszkód ze strony Torunia (or.ADWł perg. 311).

bez daty, bmw. (MK 11 s. 473–474 = MS I 562 [wydawca: Kraków, listopad 1460])

KJ przyjmuje rozliczenie Jerzego i Magdaleny Morsztynów z dzierżawy żup solnych.

Uw.: Wydawca MS zapewne uznał, że dok. wystawiono wkrótce po 18 XI 1460, bo tego dnia w Krakowie Morsztynowie przedstawili rozliczenie (MK 11 s. 463–465 = MS I 558). W listopadzie 1460 KJ nie przebywał w Krakowie (Brześć 6–31 X, Konin 29 XI).

1462, 24 IV *sabbato in crastino s. Adalberti, actum et datum* Kraków (MK 11 s. 415 i 414 [na s. 415 i 414 wpisano pierwszą część dok., którego pełny wpis jest na s. 562–564] = MS I 591)

KJ wydzierżawia Stanisławowi Gerthlarowi mieszczaninowi krakowskiemu i poborcy cła krakowskiego na sześć lat cła w Krakowie za 1700 grzywien rocznie.

Uw.: Dok. niezgodny z itinerarium: KJ w Krakowie był 21 XII 1461 – 10 II 1462, a 6–25 IV 1462 w Brześciu.

1462, 27 V *f. 5 post Urbani, actum* [lub] *datum* Kościan ([trzy dokumenty] Str III s. 202 nr 159 = Inv s. 275 [wydawca podał tylko *post Urbani*] = BOZ 32 s. 980; MK 22 k. 37–37v = MS III 2588 = MS IIIS 176; MK 34 k. 103v–105 = MS IV 3033 = MS IVS 953 = ZDM VI przy nr 1616)

Trzy dokumenty z tą samą datą, odpowiednio: 1. KJ zezwala Andrzejowi Odrowążowi ze Sprowy odkupić z rąk dotychczasowego tenutariusza wymienione dobra na Podolu i zapisuje mu na nich 300 grzywien; 2. KJ nadaje na prawie dziedzicznym Juchno Nagwazdanowi ze Stankowa działkę w powiecie żydaczowskim; 3. KJ transumuje dok.

króla Władysława z 5 III 1397, który zezwolił na osadzenie dwóch wsi nad rzeką Opor w powiecie styjskim.

Uw.: W datacji dokumentów jest zarówno *datum* (drugi dok.), jak i *actum* (trzeci dok.). W Kościanie w 1462 KJ mógł być po wyjeździe z Poznania (11 V), a przed przyjazdem ze Wschowy (15–18 V).

[1462, 22 XI, Piotrków]

1462, 1 IX *f. 2 ipso die s. Egidii, actum* Piotrków (or.BOss 950 = OssPoh 180) KJ na prośby rajców Radziejowa potwierdza przywileje swoich poprzedników z 23 IV 1409 i 20 IV 1440.

Uw.: 1 IX niezgodny z itinerarium: KJ był w Toruniu. Autentyczność dok. nie budzi wątpliwości, może więc w dacie powinna być św. Cecylia (22 XI KJ był w Piotrkowie), a nie św. Idzi?

1463, 25 I *f. 3 infra octavas s. Agnetis virginis, datum* Sandomierz (MK 48 s. 1156 [w potwierdzeniu Zygmunta I z 1533] = MS IV 17137 = MS IVS 966 = KM 5/J 2 = wzm.MS IVS 968 [w dok. Dzierśława z Rytwian starosty sandomierskiego, który 11 IV 1463 ogłosił wyrok])

KJ poleca Dzierśławowi z Rytwian staroście sandomierskiemu [1442–1478], by rozpatrzył spór Pawła plebana w Osieku z mieszkańcami Osieka. Relacja Jana Lutkowica z Brzezia podkanclerzego [9 VII 1455 – 17 XI 1464].

Uw.: Dok. niezgodny z itinerarium: w 1463 KJ nie jest poświadczony w Sandomierzu. Od 15 do 29 I 1463 był w Piotrkowie.

[1463, 21 V, Grodno]

Ind. 11, *leta 6960*, 21 V, *pisan u* Wilno (MLM 3 k. 14 = DokMJust s. 14 nr 8 [na s. XI, pod datą: 21 V 1452] = LMetr III s. 29)

KJ nadaje Mikuliczowi sióło.

Uw.: Ind. 11 (1448, 1463, 1478), rok biz. 6960 (1452). Według wydawców MLM, *leta 6960. Pisan u Vilni* jest późniejszym dopiskiem. W maju 1448 KJ wracał już z Litwy do Korony, w maju 1478 był w Piotrkowie, a 21 V 1463 w Grodnie i może wówczas dok. wystawiono.

1463, 2 VI *f. 5 post Pentecostes, datum* Kraków (ML IVB 17 k. 33v–34)

KJ zapisuje Janowi Koli z Dalejowa sumę na wsi położonej na Podolu.

Uw.: KJ 2–7 VI był w Radomiu, w Krakowie 15 VII – 2 VIII. Może chodzi o 1464?

1463, 18 XI *f. 6 ante Catherinae Virginis, datum* Szadek (PułOp s. 42 nr 35)

KJ udziela listu żelaznego posłom Lubeki, chcącym mediować między Polską a Zakonem.

Uw.: KJ był w Szadku 7–8 XI 1463. Już w Piotrkowie 3 I obiecywał wystawienie listu żelaznego dla posłów Lubeki (UrkL X 412), potem pisał ponownie do rady Lubeki (8 XI: UrkL X 413). List żelazny może wystawiono już po wyjeździe KJ z tego miasta.

[1463–1477, Stepań]

VIII *августъ 13 день. Индиктъ*, Stepań (AktyLM s. 8–9 nr 13 [wydawca: 13 VIII] = LMetr XXX 151 [tu odczytano: *августъ, 13 индиктъ*] = JabłRew s. 60–61 [wydawca: 13 VIII])

KJ zawiadamia m.in. Michała Montowtowicza starostę łuckiego [9 VII 1463 – 8 I 1477] oraz Olizara Szyłowicza marszałka ziemi wołyńskiej [1463 – zm. 1486] i starostę włodzimierskiego [1461 – do śmierci] o rozstrzygnięciu skarg mieszczan Łucka na nowe myta.

Uw.: Wydawcy odmiennie interpretują zapis datacji: albo jako 13 VIII, albo jako ind. 13 (= 1450, 1465, 1480). Wydawca AktyLM ostatecznie datował gramotę ostrożnie na drugą połowę XV w., a LMetr – sierpień, [1480]. Data 1480 budzi wątpliwości: wspomn. Michał Montowtowicz był starostą łuckim do początku 1477. Wśród świadków są (listę świadków publikuje tylko LMetr): Stanko Sudywojewicz marszałek gospodarski (1464–1476, awansował 20 IV 1478 na wojewodę trockiego), Iwan Chodkiewicz marszałek (gospodarski 1470–1479) i starosta łucki (2 VIII 1478 – 1480; wydawcy UDR V/3 361, może nie znali tego dok., bo nie cytują; nie potrafię objaśnić tej podwójnej obsady starostwa łuckiego) oraz Bohdan Sakowicz marszałek (albo gospodarski 1463–1477, albo ziemski 1480).

[1464, 30 VIII, Brześć (Kujawski)]

1484, 30 VIII *f. 4 die Felicis et Aucti, actum et datum* Brześć (MonWl XXII s. 5)

KJ potwierdza zamianę łana roli między Florianem plebanem w Kruszynie i Mikołajem z Brudzewa starostą brzeskim kujawskim.

Uw.: W 1484 dzień Feliksa i Adaukta przypadał w poniedziałek (30 VIII), a nie w środę. KJ od 29 VII (5 VIII?), 31 VII do 10 X 1484 był w Trokach. Wspomn. w dok. Mikołaj z Brudzewa urząd starosty pełnił 1456–1488. W tych latach w sierpniu KJ był w Brześciu w 1462 (28 VIII, a 31 VIII – 28 IX był w Toruniu), 1463 (29 VIII, 2 IX – 10 X) i 1464 (3 VII – 17 IX). Może w dacie nastąpił błąd i powinien być 1464?

1464, 5 IX *f. 4 post festum Egidii proxima, actum et datum* Łęczycza (or. AGAD 499 = KrD s. 108 = Inv s. 90 [*post s. Egidii*] = IA 3749 [po 1 IX] = TN XIX 233)

KJ zapisuje Piotrowi Szorczowi (*Schorcz*) z Obrębu 1000 florenów na Kiszewie.

Uw.: W Łęczycy KJ był dopiero 7–10 X 1464, od 3 VII do 17 IX w Brześciu (Kujawskim). Wydaje się mało prawdopodobne, choć nie jest to niemożliwe, by ok. 5 IX pojechał do Łęczycy i wracał po kilku dniach z powrotem do Brześcia.

1465, 12 V *dominica post diem b. Stanislai in maii, actum* Biecz (KK 30 s. 1191–1192)

KJ nadaje przywilej dla miasta Grybowa, zniszczonego przez pożar.

Uw.: Dok. niezgodny z itinerarium: KJ 6–10 V był we Lwowie, 12 V?, 15–17 V w Nowym Korczynie. Mało prawdopodobne, choć nie niemożliwe, by w tak krótkim czasie KJ pokonał dystans prawie 200 km w linii prostej, dzielący Lwów od Biecza.

[1465, 25 VII, Kalisz]

bez daty, bmw. (MK 11 s. 574 = MS I 643 [wydawca: (25 VII 1465)] = CDRP I s. 545–546 nr 11 [wydawca: 1473] = bmw. i bez daty IA 4200)

KJ udziela listu żelaznego Konradowi księciu oleśnickiemu na zjazd do Kalisza, zwołany na św. Michała [29 IX].

Uw.: Wydawca MS opatrzył list prawdopodobną datą 25 VII, niewątpliwie dlatego, że tego dnia KJ spotkał się w Kaliszu z księciem Konradem i – jak pisał Długosz – przez osiem dni rozmawiali o przyszłości ziem płockiej, bełskiej, sochaczewskiej, rawskiej i gostynińskiej, których zwrotu domagał się książę w imieniu żony Małgorzaty, córki Siemowita mazowieckiego (Dł XII/2 s. 111).

[1465, Łęczycza]

1468, 11 VII *f. 2 proxima ante festum s. Margarethe, datum* Łęczycza (or. APPñ Akta m. Poznań D 454 = DokPozn CD)

KJ poświadcza, że Poznań zapłacił 2000 florenów kary za pogrom Żydów poznańskich. Relacja Wojciecha z Żychlina podkanclerzego [1464–1471].

Uw.: Chodzi o pogrom z 1464 (MPH NS VI/1 s. 138 (23) [Rocznik poznański II]). Rok później, 15 XI 1465 KJ przywrócił mieszkańcom Poznania do łaski, pozbawionych jej za niesłuszne oskarżenie o rzekome dokonanie w roku ubiegłym pogromu Żydów (PmP 67). Dok. niezgodny z itinerarium: w l. 1465–1471 w lipcu w Łęczycy był tylko w 1465.

1466, 20 V *f. 3 post Ascensionis* (BOZ 33 s. 732)

KJ przyjmuje na służbę kilku zaciężnych.

Uw.: W Łęczycy KJ był 6–29 IV 1466.

[1469, 13 III, Gródek (Jagielloński)]

1448, 6 III *f. 4 post Letare, datum* Gródek (or.AGAD 6200 = AGZ X 91 = ArchivJ-Z 1/10 284)

KJ potwierdza i transumuje przywilej księcia Lwa Daniłowicza z 8 X 1291 dla cerkwi Św. Mikołaja na przedmieściu Lwowa.

Uw.: Dok. niezgodny z itinerarium. Urzędy i godności kościelne wymienionych świadków wskazują, że dok. pochodzi z 1465–1469. Wspomn. m.in. Stanisław z Chodcza wojewoda ruski (1465–1474) i Jan (Gruszczyński) kanclerz (1455–1469). W tych latach w marcu KJ był we Lwowie tylko w 1469 i wówczas większość osób wymienionych w naszym dok., była przy królu (zob. AGZ VI 78 i n.).

1470, 25 V *Tag Urbani, Posenow* (JH II 3291 [wydawcy: Poznań])

KJ zapisuje Piotrowi Wilkowi von Biberstein 200 guldenów na wsi *Meneyth* [Minięta?] koło Christburga [Dzierżgoń].

Uw.: W tym czasie KJ był w Nowym Korczyniu (10 V – 19 VI).

1471, 12 VIII *f. 2 ante festum Virginis Marie, datum* Lwów (MK 24 k. 287 = MS IV 9495 [wydawca: może *Assumpcionis*, czyli 12 VIII i może Kraków, a nie Lwów?])

KJ zezwala Andrzejowi Magiero (*Magyero*) z Przewodowa wykupić z rąk Jakuba Trębaczewskiego wieś w powiecie bełskim.

Uw.: W 1471 KJ nie było we Lwowie.

[1471, 1458, Kraków]

Ind. 3, 10 XII, Kraków (AktyLM s. 12 nr 16 [pod datą: 10 XII 1454])

KJ zawiadamia Fiodora Olizarowicza namiestnika kamienieckiego [Kamieniec Litewski], że daje jednemu ze swoich dworzan ziemię w powiecie kamienieckim.

Uw.: Dok. znany z potwierdzenia Zygmunta I z 1527. Ind. 3 (1454, 1469, 1484) zapewne błędnie wpisana. W grudniu w tych latach KJ nie przebywał w Krakowie. Fiodor chyba pełnił urząd namiestnika kamienieckiego w późnym okresie rządów KJ, bo jego ojciec Olizar Szyłowicz był w 1461 starostą włodzimierskim, w 1475 marszałkiem ziemi wołyńskiej. Drugi syn Olizara, Seńko, dopiero w 1495–1496 był namiestnikiem brzeskim (BonPocz s. 219–220). KJ 10 XII był w Krakowie jedynie w 1458 i 1471.

1472, 21 III *sabbato ante Ramispalmarum, datum* Kraków (MK 12 k. 63–64 = MS I 793 = KM 5/N 90)

KJ wydzierżawia Żydowi Sampsonowi z Żydaczowa cło lwowskie za 925 grzywien.

Uw.: W Krakowie KJ był 23 X 1471 – 15 III 1472, potem w Piotrkowie 15 III – 1 IV.

[1472, 11 V, Kraków]

1472, 5 X *f. 2 post festum s. Michaelis proxima, actum et datum* Kraków (kop.ANarKw Dok. Dep. 21 [odpis dok. KJ z pieczęcią miejską z datą: *f. 2 post s. Michaelis*, 1471 (30 IX 1471)] = AMKw AV 25B s. 43–44 [z datą: *f. 2 post s. Michaelis*, 1472; po dok. KJ wpisany na s. 44–45 dok. Andrzeja Trestki z datą: *sobota ipso die Conversionis Pauli*, 1472 (25 I)] = KM 5/N 114)

KJ pożyczka od Andrzeja Trestki z Brzany [koło Bobowej, obecnie Brzana Dolna i Brzana Górna] 100 grzywien, które Andrzej będzie otrzymywał z czynszów miasta królewskiego Dębowiec w powiecie bieckim; dalej KJ poświadcza, że Andrzej Trestka wyznaczył 6 grzywien czynszu z Dębowca altarii [w kaplicy Św. Andrzeja] w kolegiacie Św. Małgorzaty w Nowym Sączu od sumy głównej 100 grzywien, które ma zabezpieczone od króla.

Uw.: Wprawdzie wpisana do kop. pierwszej data 30 IX 1471 zgodna jest z itinerarium, ale dok. Andrzeja Trestki wystawiony dopiero 25 I 1472, a powinien – przed dok. KJ. Trzeba więc przyjąć, że w kop. pierwszej błędnie wpisano datę roczną. 5 X 1472 KJ był w Nowym Korczynie. Może chodzi o poniedziałek po święcie Objawienia Michała Archanioła, czyli 11 V 1472?

[1472, grudzień, Toruń]

bez daty, bmw. (kop.APGd Miasto Malbork 508/D 2526)

KJ nakłada na Malbork obowiązek utrzymania mostu na Nogacie, zapewniający połączenie zamku i miasta z Żuławami Wielkimi.

Uw.: Dok. znany tylko z potwierdzenia Jana Olbrachta z 1495. Według DługElita s. 193, KJ wystawił dok. prawdopodobnie na zjeździe w Toruniu w grudniu 1472.

1473, 4 I *f. 2 post festum Circumcisionis Domini, in Brześć* [Kujawski] (MK 12 k. 130 = MS I 982)

KJ zapisuje Marcinowi Nowomiejskiemu 110 grzywien na Nowym Mieście [Mieścisku].

Uw.: KJ był w Brześciu 1–3 I, potem w Gostyninie 3–4 I i w Sochaczewie 6 I.

1473, 2 VI *f. 4 ante Pentecostes, in Piotrków* (MK 12 k. 172v = MS I 1019)

KJ zapisuje [Janowi] Leńkowi z Rokitnicy 30 grzywien na Boguszcach [powiat rawski].

Uw.: KJ w Piotrkowie był 15–25 V 1473, potem w Radomiu 31 V – 6 VII.

1473, bdd. i bmw. (MK 12 k. 143v–144 = MS I 1029 [w MS pod datą 22 VI 1473])

KJ zapisuje Rafałowi z Jarosławia podkomorzemu przemyskiemu [1472–1477] różne sumy na Gródku [Jagiellońskim].

Uw.: W MK *Datum vt supra*, 1473. Podana w MS data wydaje się niepewna. Wpis, poprzedzający nasz, wprawdzie opatrzone tylko datą roczną 1473, bmw. (MK 12 k. 143v = MS I 1112), ale ten wpis dokonany wyraźnie inną ręką niż nasz i umieszczony w wolnym miejscu między dokumentami dla Rafała Jarosławskiego: na k. 142v–143 z 22 VI 1473 (MS I 1028), dalej na k. 143–143v wpisano ponownie dok. z 30 XII 1472 (MS I 959, po raz pierwszy dok. wpisano na k. 123v). Następnie wpisano na k. 143v – inną ręką – dok. KJ jako zachodźcy Mikołaja Targowickiego (MS I 1112, w MK pod datą roczną), a następnie nasz.

1474, 28 II *f. 2 proxima post dominicam Invocavit, datum* Nowy Korczyn (or.AGAD 5585 = CE III 162 = Inv s. 27 = IA 4209)

KJ potwierdza rozejm zawarty na trzy lata przez panów polskich i węgierskich między Maciejem królem Węgier a Władysławem Jagiellończykiem królem Czech [rozejm zawarty w Starej Wsi 21 II 1474: CE III 161].

Uw.: Dok. niezgodny z itinerarium: w 1474 KJ był w Nowym Korczynie 3 II, potem w Opatowcu 4 II – 4 III.

1474, 27 III *die dominica Judica*, w obozie wojskowym *in castris ad Częstochoviam* (Inv s. 211 = IA 4213)

KJ kwituje Grzegorza Lubrańskiego żupnika z różnych sum wydanych na zaciężnych i inne potrzeby Królestwa.

Uw.: Dok. niezgodny z itinerarium: KJ w tym czasie był w Nowym Korczynie (9 III – 2 IV). Jedyne znany mi dok. KJ (też pokwitowanie wydatków Lubrańskiego), z podobnie zapisanym miejscem wydania, pochodzi z 11 IX 1474: *in castris nostris circa Czanstochovam* (or.AGAD 5157).

1474, 19 VI *die dominico post festum s. Viti, datum* Kraków (or.AGAD 5144)

KJ przyjmuje na służbę Bartosza z Lipnicy rotmistrza. Relacja Zbigniewa z Oleśnicy podkanclerzego [12 XI 1472 – 1 IX 1476].

Uw.: Dok. niezgodny z itinerarium: KJ był 15 VI – 6 VII w Piotrkowie.

1474, 22 IX *f. 5 post Mathei, ante Ścinawa* (MK 12 k. 191v = MS I 1212)

KJ daje Janowi Szczypierskiemu (*Sciperski*) prawo do część dóbr Boczków i Szadek (*Szakowycze*) w powiecie kaliskim z powodu nie stawienia się na wyprawę wojenną Wincentego Szadkowskiego (*Szakowskiego*).

Uw.: Dok. niezgodny z itinerarium: pod Ścinawą KJ był dopiero 28–29 XI 1474.

[1474, 15 XII]

1474, 8 XII *f. 5 ante Lucie*, in Pyzdry (MK 12 k. 190v = MS I 1238)

KJ zapisuje Andrzejowi z Kretkowa 100 grzywien na Rogoźnie.

Uw.: Nie można wykluczyć, że w MK błędnie *f. 5 ante Lucie* (8 XII), zamiast *post* (15 XII). Wpis poprzedzający nasz na tej samej karcie MK z datą *f. 4 post Lucie*, tj. 14 XII (MS I 1240).

[1475, Łomazy]

Ind. 8, 4 VII, Łomazy *pisan u Lomezech* (MLM 25 k. 183v = ML 209 s. 899 = AktyJZRossii II 73.II [tu: XV w.] = AktyLM s. 30 nr 67 [pod datą: 4 VII 1490] = LMetr XXV 150 [pod datą: 4 VII [1490])

KJ (król, wielki książę) zawiadamia Michała Kibortowicza ciwuna przełomskiego i oskiego [znany tylko z tego przekazu: ULit II 149, tu pod 4 VII (1475)], że dał swojemu koniuszemu Micucie [znany tylko z tego przekazu: UDR X 235, tu również pod 4 VII (1475)] łąkę leżącą nad rzeką Hoża [dopływ Niemna].

Uw.: Ind. 8 (1445, 1460, 1475, 1490). KJ z tytułem króla, w lipcu 1460 był w Poznaniu, w 1475 w Nowym Korczynie, a 7 V – 18 X 1490 w Krakowie. 6 VII 1493 król Aleksander skierował list do namiestnika przełomskiego i oskiego Andrzeja Olechnowicza, w którym pisał, że wdowa po Micucie okazała dok. KJ z nadaniem jej mężowi łąki nad rzeką Hoża, ale dok. KJ wzmiankowany tam bez daty i b.m.w. (AktyLM 81). Przyjmuję 1475, bo KJ mógł polecić spisanie dok. w 1475, czyli w czasie powrotu z Litwy do Korony, a jechał przez Brześć Litewski (był tu po 25 V), potem może przez Łomazy do Lublina (5–20 VI).

1476, 21 I, Sochaczew (BKórń rps 802 k. 2–2v)

Uw.: Cytowany rps „Kopiarusz listów i dokumentów z czasów Kazimierza Jagiellończyka” (z XV–XVIII w.) rozpoczynał na k. 2–2v dok. „Kazimierz Jagiellończyk, Sochaczew 21 I 1476”. Obecnie w rękopisie nie ma tych kart, rozpoczyna się od k. 3. Już E. Majkowski, *Długossiana w dziale rękopisów Biblioteki Kórnickiej*, „Pamiętnik Biblioteki Kórnickiej”, z. 5, Kórnik 1960, s. 196, podawał, że pierwsza część rękopisu, spisana w XV w., obejmuje karty z numeracją III–XX. Nie wiadomo, kiedy dokładnie karty zaginęły. Dok. nie wydano w CE III (wyd. 1894), choć znalazły się tam inne dokumenty z tego rękopisu. W Sochaczewie KJ był 2–9 II 1476. Opis rękopisu: <http://www.bkpan.poznan.pl/katalog/index.html>.

1476, 16 IV *f. 5 post festum s. Sophiae*, Pyzdry albo 1479 bdd. i bmw. (bdd. i bmw., tylko tu: 1479 r. AGAD rps 459 s. 44–64 = CzerPyzdry s. 18 nr 21 = LustrWlkp 1616–1620/1 s. 55 [z datą: 16 V 1476, Pyzdry] = LustrWlkp 1616–1620/2 s. 21 nr 185 = LustrWlkp 1628–1632/1 s. 160 [z datą: 16 V 1476, Pyzdry])

KJ wystawia przywilej dla Pyzdr, w którym zabrania kmieciom ze wsi Sokolniki wolnego wyrębu w borach i lasach miejskich pyzdryskich.

Uw.: Dok. niezgodny z itinerarium: KJ w kwietniu 1476 był w Nieszawie, Toruniu i Malborku, w 1476 – w Rawie i Radomiu.

1476, 26 IV *f. 6 infra Conductus Pasche, datum* Toruń (MK 12 k. 235–235v = MS I 1376)

KJ obiecuje zwrócić Janowi Białemu ze Sroczkowa i Jakubowi *Przessky* 900 florenów.

Uw.: Dok. może wystawiono po wyjeździe KJ z Torunia. Był tutaj 17–21 IV.

1478, 13 V *f. 4 infra octavas Pentecostes, datum* Opoczno ([dwa dokumenty] MK 14 k. 21, 21v = MS I nr 1447–1448)

1. KJ poświadcza, że Eustachy ze Sprowy zapisał, za jego zgodą, żonie Urszuli z Kurozwęk 3000 florenów węgierskich posagu i wiana na mieście królewskim Opoczno i przynależnych wsiach.

2. KJ poświadcza, że Eustachy ze Sprowy wyznaczył opiekunami swoich dóbr i dzieci, na wypadek swojej śmierci, żonę Urszulę z Kurozwęk i Stanisława Szydłowieckiego kasztelana radomskiego [i innych wymienionych].

Uw.: Od 10 V KJ był w Piotrkowie (Dł XII/2 s. 411). Oba dokumenty albo wystawiono już po wyjeździe KJ z Opoczna (gdzie KJ był po 2 V), albo relacja Długosza jest nieścisła i król przybył do Piotrkowa dopiero po 13 V (pierwszy znany dok. wystawił tutaj 20 V).

[1478, 21 IX, Nowy Korczyn]

1479, 20 IX *f. 2 post Exaltacionis Crucis, in* Nowy Korczyn (MK 98 k. 15 nr 16 = KM 5/O 158)

KJ zapisuje Janowi Wątróbce prepozytowi u Św. Michała na zamku krakowskim 20 grzywien na Uściu [Solnym]. Relacja i subskrypcja Stanisława Kurozwęckiego podkanclerzego [1 IX 1476 – 1 VIII 1479].

Uw.: Kurozwęcki był w tym czasie kanclerzem (4 VIII 1479 – zm. przed 2 VII 1482). Może chodzi o 21 IX 1478?

1481, 8 I *f. 2 infra octavas Epiphaniarum*, Kruszwica (JH I 16933)

List KJ do wielkiego mistrza.

Uw.: W tym czasie KJ był na Litwie.

1484, 6 VIII *f. 6 post festum s. Petri Ad Vincula, datum* Lwów (LustrRus 1661–1665/1 s. 93 = wzm.ANarKw TSchn II 112 [w potwierdzeniu Władysława IV z 20 VII 1647, dok. KJ słabo czytelny, datacja obecnie nieczytelna])

KJ nadaje miastu Wisznia pewne wolności.

Uw.: Dok. niezgodny z itinerarium: KJ był w tym czasie w Trokach.

1485, 7 I *f. 6 infra octavas Epiphaniarum, Kraków* (Inv s. 311)

KJ zapisuje Dobiesławowi z Kurozwek 100 grzywien na Kłobucku i Krzepicach.

Uw.: KJ w tym czasie był w Sandomierzu. Dok. tej samej treści wystawił 25 V 1485 (or.AGAD 691 = TN XXII 93).

1485, 14 I *f. 6 post octavas Epiphaniarum, datum* Sandomierz (or.AGAD 4889 = MK 14 s. 152–153 = MS I 1746 = ProchMat 202 = PtaszOpis s. 252 nr 313 = Inv s. 244 [Sandomierz, 1485])

KJ sprzedaje Mikołajowi z Kurozwek kasztelanowi rozpierskiemu [25 IV 1483 – 14 I 1485, w UDR II/1 B 26, data końcowa według cytowanego tu źródła; od 21 II 1485 kasztelan sieradzki] wsie Czajków i Bukowę w powiecie sandomierskiem z zastrzeżeniem prawa wykupu za 1000 grzywien i pod warunkiem, że dożywotnio wsie te posiadać będzie Anna z Wojciechowa wdowa po Janie z Rytwian wojewodzie krakowskim [zm. 1478/1479].

Uw.: PapéePol s. 387, przyp. 2, zwrócił uwagę, że dok. ma albo pomyloną datę, albo został wystawiony już po wyjeździe KJ z Sandomierza (był tu do 10 I).

1485, 6 VII *f. 4 post ss. Petri et Pauli, actum* Przemyśl (MK 29 k. 96–101 = MS IV 10603 = MS IVS 1113 = ZDM VII przy nr 1925)

KJ transumuje dok. króla Władysława z 12 VI 1422 [ZDM VII 1925], który przeniósł Drohobycz z prawa polskiego i ruskiego na magdeburskie.

Uw.: Dok. niezgodny z itinerarium: KJ był w tym roku w Przemyślu 25 VI – 4 VII, potem zmierzał przez Mościska (4–5 VII) do Gródka (Jagiellońskiego).

[przed 1485 lub w 1486, Nowogródek]

1489, Nowogródek (bmw. i bez daty MLM 4 k. 127v–128 (113) = bmw. i bez daty OpisMitr s. 160 nr 398 = LMetr IV 65 [pod datą: (1481–1483)] = AktyZapRos 77 [pod: (1481–1490)] = Vit 65 [pod: (1481–1485)] = Inv s. 275 [pod: 1489])

KJ (wielki książę i król) nadaje księżnej Mari Semenowej Trabskiej jej ojcowiznę, tj. dobra Oster [koło Czernihowa].

Uw.: BonPocz s. 351, wymienił dok. pod 1483 (z powołaniem na cytowaną tu MLM 4). Dok. wymieniali bez daty WolffKn s. 58 i BerLM s. 171, przyp. 87. W dok. wspomniany Jan Kieżgajłowicz starosta żmudzki (1449–1484) i kasztelan wileński (1477–1486). Wydawcy ULit I s. 667, zwrócili uwagę, że według WolffKn s. 78, Jan Kieżgajłowicz zm. 1485, jego następca znany od 1492.

1485, 30 X *dominica post Simonis et Jude Ap.*, datum Lwów (MK 17 k. 267 = MS III 121 = MS IIIS 215 [tu pod błędną datą roczną 1484, 30 X])
KJ poświadcza, że Mikołaj Dołuski (*Dolusski*) zapisał żonie Katarzynie oprawę.

Uw.: Dok. zapewne wystawiony przez kancelarię już po wyjeździe KJ ze Lwowa, w którym był 11–25 X.

[1485, Śniatyń]

1445, 20 XI *die proxima post festum s. Elisabethae*, Śniatyń (LustrRus 1661–1665/3 s. 84)

KJ potwierdza granice Kołomyi.

Uw.: W lustracji błędna data roczna 1445. W Śniatyniu KJ był we wrześniu i może jeszcze na początku października 1485.

1486, 7 VIII *f. 2 ante Laurentii*, Lwów (TPaw s. 114)

Kwitancja wystawiona dla Krystyna Ninoskiego pokojowca synów królewskich.

Uw.: W 1486 KJ nie jest poświadczony we Lwowie.

1486, 15 IX *f. 6 post Crucis*, Sandomierz (TPaw s. 177)

Kwitancja wystawiona dla Jana Brandysa.

Uw.: W 1486 KJ nie jest poświadczony w Sandomierzu.

[1486, 15 XII, Piotrków]

1486, 8 XII *f. 6 ante Lucie*, Piotrków *in conv. gen.* (MK 14 s. 182 = MS I 1823)

KJ poświadcza zamianę dóbr między Urielem Górką biskupem poznańskim [1479–1498] i Agnieszką żoną Jakuba z Dębna.

Uw.: KJ był w Piotrkowie 14 XII 1486 – 28 I 1487. Może powinno być *post Lucie* (15 XII 1486)?

1488, 15 X *f. 4 ante Luce* (MK 14 s. 261 = MS I 1936, 1937)

KJ daje konsensy na wykupienie dóbr na Pomorzu [nie podano komu i od kogo nastąpi wykupienie].

Uw.: Miejsca wydania, jeśli zostały wpisane, były już nieczytelne dla wydawcy MS. Do 14 X KJ był w Nowym Korczynie, od 28 X w Piotrkowie.

[1490, Grodno]

Ind. 8, *leto* [69]98, 29 IV, Grodno (Sbornik 12)

List KJ do Iwana III wielkiego księcia moskiewskiego w sprawie kniaziów Worotyńskiego i Bielskiego, którzy zbiegli do Moskwy i poddali swoje dzielnice Moskwie.

Uw.: Kniaziowie Bielscy i inni, m.in. Iwan Holszański oraz Michał Olelkowicz Słucki, w 1481 zamierzali oderwać część Litwy na rzecz wielkiego księcia moskiewskiego. W latach następnych kilku Worotyńskich kolejno poddawało się Moskwie, jak Iwan Michajłowicz w 1487 oraz Dymitr i Semen Fedorowicze w 1489 (WolffKn s. 5–6, 586). Ind. 8 (1445, 1460, 1475, 1490) i rok biz. [69]98 (1490) wskazują, że list napisano w 1490. W tym roku KJ był w Grodnie 16 II – 11 III.

bez daty i bmw. (MK 14 k. 383–384 = MS I 2173 [wśród wpisów niedatowanych z 1490] = KP IV 101 [pod datą: 7 VII 1490])

KJ stwierdza, że w zamian za swój dług wobec Machny księżnej raciborskiej, gwarantuje księżnej stały dochód na żupach krakowskich.

Uw.: W KP wydano dok. według wpisu do MK, gdzie jednak nie wpisano daty i miejsca wydania. W KP z datą: *f. 4 infra octavas Visitacionis Marie*, 1490 (7 VII). Data najpewniej pochodzi z dok. króla dla Katarzyny Starzyńskiej, wpisanego przed naszym do MK, tam z datą *f. 4 infra octavas Visitacionis Marie*, 1490 (MK 14 s. 382–383 = MS I 2137 – tu błędnie *f. 3*). Daty 7 VII 1490 nie kwestionował K. Jasiński, *Genealogia książąt zatorskich. Ze studiów nad genealogią Piastów śląskich*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, Nauki Humanistyczno-Społeczne” 20, Historia 11, 1966, s. 123.

1491, 29 IX *penultima mensis Septembris, date in Radom in conv.* (CieszkMat 37 [według or. z Archiwum Weneckiego] = CE I/2 s. 360 = PapéePol s. 403)

KJ poleca papieżowi Innocentemu VIII Andrzeja Różę [Boryszewskiego] biskupa koadiutora [arcybiskupa] lwowskiego oraz Ambrożego Pampowskiego kasztelana rozpierskiego, którzy jadą do Rzymu w poselstwie.

Uw.: Dok. napisany już po wyjeździe KJ z Radomia (był tam 25 VIII – 19 IX), który potem przez Mielnik (24 IX) zmierzał na Litwę (Grodno 14 X – 9 XI).

III. RZEKOME DOKUMENTY KAZIMIERZA JAGIELLOŃCZYKA

[1368, Sącz]

1468, 15 III *f. 3 proxima post Reminiscere*, Sącz (Paprh s. 136 = TN XX 80 [odpis z Paprockiego] = KM 5/A bez nr [odpis z TN])

KJ nadaje Janowi Gładyszowi bachmistrzostwo w żupie w Bochni w zamian za jego wieś Brzyście [koło Jasła].

Uw.: Dok. wydany pod poprawną datą 1368 w KM III 809.

1441, 27 XI *montags nach St. Katharina*, Elbląg (JH I 8006 = DanSkarb II 1774 = IA 2355)

List marszałka litewskiego do wielkiego mistrza.

Uw.: DanSkarb II i IA niesłusznie piszą o dok. wydanym przez KJ.

1456, 1 VIII, Nieszawa (Hellmann s. 18–31)

Uw.: Wiarygodność układu ogłoszonego przez Hellmanna, a zawartego przez KJ z Ulrykiem Czerwonką i grupą zaciężnych, uznali wydawcy *Rozbioru II* s. 94 i *LataKom* s. 66, przyp. 409, zakwestionował *WeiseDok* s. 311–317. Ostatnie słowo należy do *BisUw* s. 136 i *BisTrz* s. 453, przyp. 167, który stwierdził, że dok. z 1 VIII jest tylko konceptem, projektem aktu z połowy sierpnia, choć opatrzony wcześniejszą datą 1 VIII, tj. podczas pobytu KJ w Nieszawie (w zamku Dybów). Zastąpił go ostatecznie akt z 16 VIII (or. *AGAD* 537 = *Weise* 343), który wystawiony został jednak nie przez króla, lecz jego przedstawicieli, tj. kanclerza Jana Gruszczyńskiego i pozostałych delegatów polskich oraz pruskich, uczestniczących w rozmowach z rotmistrzami Zakonu w Toruniu w sierpniu 1456 (w sprawie przejęcia zamków krzyżackich z Malborkiem na czele). Jak podkreślał M. Biskup, delegaci pewnie chcieli legitymować się dok. KJ, ale ostatecznie otrzymali dok. tylko jego przedstawicieli.

1456, 27 VIII, Kraków (KM 5/C 54)

KJ wystawia przywilej dla Stanisława Morsztyna [nie podano, w jakiej sprawie].

Uw.: 27 VIII 1456 rada Krakowa stwierdziła prawdziwość przywileju perg. KJ wydanego 27 VIII 1456 w Krakowie, a przedstawionego przez Stanisława Morsztyna, z pieczęcią królewską i relacją Piotra ze Szczekocin podkanclerzego (4 II 1438 – zm. 18 IX 1454). Odpis sporządzono dla KM według: *BŁopac rps* 1412. *CzubekKat* s. 240–241, nie wspominał tego dok., a dość szczegółowo opisał zawartość rękopisu (z XVII–XIX w.). Według informacji udzielonej mi 17 X 2013 przez Jarosława Kusia z Działu Zbiorów Specjalnych Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima

Łopacińskiego w Lublinie, rękopisu o sygnaturze 1412 nie ma obecnie w zasobie Biblioteki, w katalogu rękopisów oznaczony jako brak. Może zaginął w czasie ostatniej wojny? Rps 1412 niewątpliwie przynajmniej do czasów ostatniej wojny był w Bibliotece Łopacińskich, bo znał go i wykorzystywał jeszcze RiabMat (1938 r.). Znamienne, że w swoim opracowaniu nie odnotował jednak ani dok. KJ dla Morsztyna z relacją Szczekockiego, ani dok. rady Lublina z 1456. Nie znał, bo nie cytował rękopisu 1412, S. Kuraś, wydawca Słownika historyczno-geograficznego województwa lubelskiego w średniowieczu, Warszawa 1983. Zakładam, że w KM nastąpiła pomyłka, może błędnie zacytowano numer rękopisu. Wydaje się, że najpewniej błędną datą opatrzone dok. KJ. W rękopisie wpisano datę wydania dok. KJ, a niżej datą 27 VIII 1456 opatrzone też dok. rady Krakowa.

1476, Nowy Korczyn (Kronika polska Marcina Bielskiego, nowo przez Joach. Bielskiego syna jego wydana, Kraków 1597, s. 467)

KJ konfiskuje Piotrowi Cikowskiemu podsędkowi krakowskiemu [1442–1454] wieś Cikowice [koło Bochni, od 1489 w starostwie niepołomiczym] za częste zapuszczanie się na łowy do Puszczy Niepołomickiej.

Uw.: F. Sikora stwierdził, że w świetle znanych mu źródeł informacja ta nie znajduje potwierdzenia. Zob. SHGKw I/3 s. 413, przyp. 1; tenże, Dzieje podrzectwa i starostwa niepołomiczego w średniowieczu (część I), w: „Teki Krakowskie” 8, 1998, s. 135.

1480, 19 I (LustrWlkp 1616–1620/2 s. 21 nr 187 [w cz. 1 – brak wzm.])

KJ potwierdza swoje nadanie dla Sędziwoja z Gorzycy z 19 V 1455.

Uw.: Wydawcy LustrWlkp powołali się na MK 123 k. 195–196, a tam znajduje się tylko dok. KJ z 19 V 1455, w potwierdzeniu Zygmunta I z 1550 oraz Stefana Batorego z 19 I 1590 (a nie 19 I 1480).

1482, 31 V *f. 6 ante festum S. Trinitatis*, Lublin (MK 83 k. 320v = MS V 1649)

Dok. królewicza Kazimierza.

Uw.: W MS pomyłkowo uznany za dok. KJ.

1490, 29 IX *f. 4 festi s. Michaelis*, Kraków (MK 14 s. 388 = MS I 2143)

Jan Amor z Tarnowa wojewoda krakowski zapisuje Zofii mniszce u Św. Agnieszki 20 grzywien na swoich dobrach dziedzicznych, tj. wsi Zdzielsławice i części wsi Czechy w ziemi krakowskiej.

Uw.: ZygIPol s. 159, uznał, że to dok. KJ, choć wpis nie daje do tego podstaw.

IV. DOKUMENTY WYSTAWIONE W IMIENIU KAZIMIERZA JAGIELLOŃCZYKA

Wykaz nie uwzględnia dokumentów wystawionych przez wojewodów pomorskich w imieniu KJ i pod pieczęcią królewską, jak dok. z 4 VIII 1469, Malbork (or.APGd Miasto Elbląg 369 1/495 = VolckKat 138 = Grulk s. 30–31 Aneks 1); 22 IV 1472, Papowo (or.pap.APTor 2089 = KatAPTor II 102); 30 IV 1472, Papowo (or.pap.APTor 2091 = KatAPTor II 104); 1 V 1472, Puck (or.APGd 300 D/2 111 = Grulk s. 31 Aneks 2); 13 V 1472, Puck (or.APGd 300 D/2 112 = Thunert s. 197 nr 53A).

1456, 25 X *am montage vor Symonis et Jude Ap.*, Gdańsk (or.APGd 300 D/1 37 = CE I/2 158 = AStP IV 343 = Weise 351)

KJ zawiadamia radę Gdańską, że wysyła do nich Jana z Czarnkowa kasztelana gnieźnieńskiego i Ścibora z Ponieca podkomorzego poznańskiego.

Uw.: Jest to membrana wystawiona w imieniu KJ przez obu panów polskich (MożKon s. 206).

[1458, 25 I, Bytom] (bez daty i bmw. MK 11 s. 363–364 = KM 5/A 316 = MS I nr 476 [25 I 1458, Bytom; data według dok. wpisanego przed naszym – z tą datą i miejscem wydania – do Metryki Koronnej, zob. MK 11 s. 360 = MS I 475 = KP IV 49] = KP IV 50)

Dziwiewięciu imiennie wyliczonych poręczycieli obiecuje 35 tysięcy florenów Januszowi księciu oświęcimskiemu oraz dwunastu imiennie wyliczonym rycerzom, którzy pójną na wojnę pruską.

Uw.: Reg. w MS sugeruje, że wystawcą dok. był KJ, tymczasem króla nie było w Bytomiu. Układ z księciem i rotmistrzami zawarli w imieniu KJ jego pełnomocnicy z Mikołajem z Brzezia na czele. Stwierdza to wyraźnie dok. wydany w KP IV 51 (według MK 11 s. 364 = MS I 477).

1466, 30 V f. 6 *Quattuor Temporum, post Penthecosten, ante festum Trinitatis, datum in campo ante Stargarth* [Starogard Gdański] (or.pap.AGAD 5089)

KJ przyjmuje na służbę zaciężnych Mikołaja Międzyborskiego, Stanisława Szyrzyka, Jana Sapichowskiego (*Szapychowsky*) i Stanisława Krąpskiego.

Uw.: Dok. ten i następny wystawione przez stronę polską, pod imieniem króla i odcisniętą na papierze jego pieczęcią. Na końcu wpisano formułę *Dominus rex per se*.

1466, 8 VI *die dominica infra octavas Corporis Christi*, pod Stargardem [Starogard Gdański] *in campo ante Stargarth* (or.pap.AGAD 5090)

KJ przyjmuje na służbę zaciężnych Pawła Wusena (*Wzey*) i Michała Pfeilsdorfa [Pilewskiego].

Uw.: Zob. wyżej.

V. DOKUMENTY PODEJRZANE I FALSZYFIKATY

1444, 16 IV *f. 5 infra octavas solennitatis Pascalis, actum et datum* Wilno (Wil 179 = PergKat 417 [pod datą: 17 IV])

KJ potwierdza [bez trans.] Marcinowi [z Szadka] archidiaconowi katedry wileńskiej, przedłożony przez niego przywilej wielkiego księcia Zygmunta [Kiejstutowicza: Wil 139], który nadał archidiaconatowi wileńskiemu wieś Rukojnie [koło Wilna] wraz z dworem, przywilej ten KJ polecił zbadać. KJ potwierdza też swoje własne nadanie ziemi w Lelkuskach i czterech ludzi tamże.

Uw.: Według wydawców Wil dok. podejrzany przede wszystkim ze względu na sprzeczność dotyczącą nadania Lelkuszek (Leliszek?). W dok. KJ z 8 IV 1444 (tej samej treści), niewątpliwie autentycznym, Lelkuszki nazwano donacją księcia Zygmunta Kiejstutowicza na rzecz archidiaconatu wileńskiego, a w naszym donacją księcia Kazimierza (Wil 178). Wydawcy uznali, że dok. podrobiono zapewne bezpośrednio przed transumowaniem go w 1537 przez Zygmunta I. JawItin s. 7, pod 16 IV 1444.

1446, 2 VII *f. 3 in festo Visitacionis Marie, datum in Brzestye* Brześć (BLAN F1–18 [na perg. nacięcia po przywieszanej pieczęci] = PergKat 56 = bdd. ORO III s. 2 nr 18 + fot. <http://www.mab.lt/parchments/index.html>)

KJ (król i wielki książę) poświadczą, że Katarzyna córka Stanisława z Sokołowa i żona Jana z Grabia [też m.in. z Kawęczyna, podstoli bydgoski 1446–1457] skwitowała swojego ojca Stanisława ze swojego posagu (*pro dote sua*).

Uw.: S. Szybkowski, *Możnowładztwo i szlachta ziemi gostynińskiej w późnym średniowieczu. Uzupełnienia genealogiczne i prozopograficzne*, „Rocznik Mazowiecki” 23, 2011, s. 22 i przyp. 77, zwracał uwagę, że dok. budzi spore wątpliwości, „bo anachroniczna jest w nim tytulatura wystawcy (*Casimirus Dei gracia rex Polonie, supremus dux Lythpanie* [sic!] *dominus et heres* [sic!] *significamus...*), nadto zapis daty dziennej nie zgadza się z rokiem (*feria tertia in festo Visitacionis Marie*), które w 1446 r. przypadało nie we wtorek, ale w sobotę. W moim odczuciu dziwny jest także dukt pisma, który sprawia wrażenie próby naśladownictwa kursywy gotyckiej przez pisarza nowożytnego (szesnastowiecznego?)”.

1450, 20 VI *sabbatho proximo ante festum s. Ioannis Baptiste, datum* Bochoznica [koło Kazimierza, powiat lubelski] (MK 178 k. 140–142v [wpis z 1630–1632] = wzm.BonHerb VI s. 377 [według MK])

KJ nadaje szlachetnemu Przybysławowi Grabiance 4 łany roli z łąką we wsi Klimontowice [wieś szlachecka koło Kazimierza, obecnie Klementowice].

Uw.: W 1493 występował w tej wsi szlachetny Jan Grabianka sołtys (zob. SHGLn, hasło: Klimontowice). Wśród świadków: Jan z Koniecpola kanclerz (1433–1455) i Tomasz Strzępiński podkanclerzy (był nim dopiero 1454–1455). Dok. podejrzany i niezgodny z itinerarium: KJ był 17–19 VI 1450 w Łęczycy, 23 VI w Radomiu.

1451, między wigilią św. Jana Chrzciciela [23 VI] a piątkiem po Rozesłaniu Apostołów [16 VII], Kraków (Dł XII/1 s. 104–105)

KJ zakazuje kupcom polskim jeździć z towarami do Wrocławia z powodu ustanowionych tam wyższych ceł oraz wyznacza terminy jarmarków w Kaliszu, w Poznaniu i Wieluniu.

Uw.: W. Maisel nie uwzględnił tego dok. w wykazie „Przywilejów Kalisza”, ze względu na niepewność tej informacji (PrzKal s. 271). Również Rozbiór II s. 35, podkreśla, że są to informacje niepotwierdzone w innych źródłach. 27 V 1457 w Gdańsku KJ wyznaczył Wieluniowi jarmark na św.św. Piotra i Pawła (or.AGAD 6666).

1455, 12 III *f. 4 post dominicam Oculi, datum* Łęczycza (or.AGAD 3543 = kopieAGAD 4075 [w trans. Zygmunta III z 1615], 4318 [w trans. Stanisława Augusta z 1765], 4276 [w potwierdzeniu, bez trans., Augusta II z 1732] = bmv. i bdd. wzm.LustrWlkp 1789 III s. 63 [pod błędną datą 1555])

KJ potwierdza zeznanie mieszczan Zgierza w sprawie sporu o dziesięcinę między Michałem Lasockim starostą łęczyckim [1452–1472] a Marcinem z Tarnowa kanonikiem łęczyckim i mieszczanami ze Zgierza.

Uw.: W relacji Jan Lutkowic z Brzezia podkanclerzy 9 VII 1455 – 17 XI 1464 (do 20 V 1455 urząd ten pełnił Tomasz Strzępiński). Wspomn. w dok. Stanisław z Dalejowa nie jest znany jako podstoli halicki (urząd ten pełnił 7 III 1455 – 1468 Jan Kola z Dalejowa), nie jest znany też Mikołaj z Radogoszczy kasztelan konarski (kasztelanem konarskim łęczyckim był Paweł z Gosławic 1430–1457, a kasztelanem konarskim sieradzkiem Jan z Grabna 1453–1478).

1457, 11 XI *ipso die Martini, actum* Piotrków *in conv. gen.* (AAGn Gniezno 465 = wzm.KW I przy nr 320 = DzPozn II s. 165 nr 1209)

KJ transumuje dok. księcia Przemysła z 1253 [KW I 320], który zamienił dobra z kapitułą [katedralną] gnieźnieńską.

Uw.: Falsyfikat. Wśród świadków są osoby, które nie pełniły w tym czasie wymienionych urzędów: Piotr (Świdwa) z Szamotuł starosta generalny Wielkopolski (1460–1473), Tomasz ze Strzępinia podkanclerzy (1454–1455) i Wawrzyniec Zaremba z Kalinowej wojewoda sieradzki (1453 – zm. a. 23 II 1454).

1470, [8 II lub 2 XI] *f. 5 ante festum s. Valentini proxima*, Piotrków (BOss rps 210 s. 226–229 = TN XX 129 [z or.] = KM 5/A 805 [z or. w Bibliotece Tarnowskich w Dzikowie] = Inv s. 260 [Piotrków, 1470] = DworzLel s. 285–286 [duży fragment w tłum. na polski, pod datą: 2 XI 1470, według cytowanej wyżej kop. w BOss])

KJ poświadcza, że Rafał starosta lwowski [1465–1478] i jego brat Spytek z Jarosławia przeprowadzili rozporządzenie (*ordinacio*) swoich dóbr, tj. zamku i miasta Jarosław oraz miasta Przeworsk, przedmieść obu miast i przynależnych wsi.

Uw.: W. Dworzaczek przed wojną widział dok. w Bibliotece Tarnowskich w Dzikowie, dziś trzeba uznać dok. za zaginiony (nie ma go w ANarKw). W. Dworzaczek nie miał wątpliwości co do jego autentyczności. Dok. jest jednak podejrzany. Lista świadków wylicza Jana z Rytwian kasztelana sandomierskiego i marszałka kor. (zm. 1478/1479), Krzesława z Kurozwek (zm. 1503), w relacji Zbigniew Oleśnicki scholastyk krakowski oraz kanonik gnieźnieński, krakowski i sandomierski. Te osoby nie budzą wątpliwości. Dalej na liście świadków (bliżej nie znany) Jan *primus secretarius*. Tytuł sekretarza jako pierwszy przyjął Zbigniew Oleśnicki (2 VII 1470: I. Sułkowska-Kurasiowa, Polska kancelaria królewska w latach 1447–1506, Wrocław 1967, s. 25, przyp. 115), z tytułem pierwszego sekretarza występował od 1472, a po nim też Stanisław Kurozwecki (1473–1476). Lista świadków wymienia jeszcze Marcisza z Wrocimowic kuchmistrza królewskiego (był nim dopiero 1484–1489). W 1470 KJ był w Piotrkowie 29 X – 27 XI.

1471, 21 XII *sabbatho ipso die s. Thome, datum* Radom (or. AGAD 716 = Inv s. 310 = TN XX 178 = KM 5/N 72)

KJ zapisuje Janowi z Kurozwek swojemu dworzaninowi 60 grzywien na Piotrkowie z wsiami.

Uw.: W relacji Wojciech z Żychlina podkanclerzy (zm. 8 XI 1471). W 1471 KJ jest poświadczony w Radomiu do 2 I.

1480, 4 IX *f. 2 post festum Decollationis s. Johannis Baptistae proxima, datum* Nowy Korczyn (ArchSang V 104 [wzm. w dok. sądu ndw. z 3 X 1519 o okazaniu dok. KJ, wymieniono jego datę i miejsce wyd. oraz

krótko treść] = SPPP VI s. 157–157 nr 176 [wyrok Zygmunta I wydany w 1519 na podstawie przedstawionego w sądzie powyższego dok. KJ] = BOss 1941 [w dok. z 3 X 1519 Jana z Kruźlowej sędziego i Mikołaja Taszyckiego z Lusławic podsędka ziemskich krakowskich, którzy na podstawie transumowanego przywileju KJ z 4 IX 1480 przyznali Dębowy Dział Agnieszce, wdowie po Stanisławie Melsztyńskim, w jej sporze ze Stanisławem Lasockim podkomorzym poznańskim] = OssFast I 49)
 KJ zezwala Spytkowi z Melsztyna dziedzicowi Bratucic, Dębowego Działu [k. Bochni, obecnie nie istnieje] i Mokrzysek inkorporować opustoszałą wieś Dębowy Dział do Bratucic, a Rudny Staw z młynem do wsi Mokrzyńska. Relacja Stanisława z Kurozwęk podkanclerzego [1476–1479].
 Uw.: F. Sikora zwrócił uwagę, że liczne sformułowania w tym dok. o braku samoistności prawnej Dębowego Działu i aprobowanie przez króla jego inkorporacji do Bratucic mogą sugerować, że dok. jest fałsz., sporządzonym w związku z procesem w 1519, by właściciel mógł włączyć opustoszałą wieś do innej swojej wsi bez żadnych skutków prawnych i zastrzeżenia, że Dębowy Dział będzie tylko nazwą części Bratucic (SHGKw I/3 s. 548). Zwracam też uwagę, że data i miejsce wystawienia dok. KJ są niezgodne z itinerarium: we wrześniu 1480 KJ był w Trokach.

1491, 23 VIII *f. 3 in vigilia s. Bartholomei*, Radom (kop. ANarKw ADzied V/4 [w trans. Stefana Batorego z 1578] = Droh 7)
 KJ rozpatruje spór między Arnulfem Tedalim z Florencji żupnikiem drohobyckim [1463–1491, zm. przed 1498] z jednej oraz mieszczanami Drohobycza i niektórymi kupcami soli z drugiej strony.
 Uw.: ZygPol s. 111, przyp. 283, zwrócił uwagę, że w formule relacyjnej wystąpił Jakub z Dębna kanclerz (1469–1473) i starosta krakowski (1463 – zm. 15 I 1490), a ponieważ w latach 1469–1473 KJ nie jest poświadczony w Radomiu (obecnie wiemy, że był w tych latach w Radomiu – GR), badacz ten uznał, że może w dok., znanym z trans. Jana Kazimierza z 1650, zaszła pomyłka.

DAS ITINERAR DES KÖNIGS KAZIMIERZ JAGIELLOŃCZYK 1440–1492

Zusammenfassung

1. Das Institut für Geschichte der Polnischen Akademie der Wissenschaften beginnt die Herausgabe der Reihe „Itineraria Jagiellonów“ (Itinerarien der Jagiellonen). Unter Jagiellonen werden Władysław Jagiełło und die von seinen Nachfahren, die auf dem polnischen Thron saßen, d.h. die Könige Kazimierz Jagiellończyk (1447–1492), Władysław III. (1434–1444), Jan Olbracht (1492–1501), Aleksander (1501–1506), Zygmunt Stary (1507–1548) und Zygmunt August (1530–1572), verstanden. Wir berücksichtigen dabei auch die Jahre, in denen einige von ihnen als Großfürsten im Großfürstentum Litauen regierten, was den jeweiligen zeitlichen Rahmen verschiebt, d.h. für Kazimierz Jagiellończyk seit 1440, für Aleksander seit 1492, für Zygmunt Stary seit 1506 und für Zygmunt August seit 1529. Im separaten Band werden die Itinerarien der Ehefrauen dieser Jagiellonen herausgegeben: von der Königin-König Jadwiga Andegaweńska (1384–1399) bis zu der dritten Ehefrau von Zygmunt August, Katarzyna Austriaczka (1553–1557). Ausgelassen werden die Itinerarien der Nachkommen von Władysław Jagiełło, die zwar Könige wurden, aber nicht auf dem polnischen Thron saßen, d.h. Władysław Jagiellończyk, seit 1471 König von Böhmen und seit 1490 König von Ungarn (gest. 1516), sowie sein Sohn Ludwik, König von Ungarn seit 1508 und von Böhmen seit 1509 (gest. 1526).

Die Itinerarien sind sehr unterschiedlich, so wie auch die Art und Weise, wie die Könige ihre Macht ausübten: von dem „Reisekönigtum“ unter der Herrschaft von Władysław Jagiełło und auch noch Kazimierz Jagiellończyk (bis zum Dreizehnjährigen Krieg) bis zur Residenzherrschaft, die das bevorzugte System ihrer Nachfolger wurde. Die sich wandelnde Mobilität der Könige und der Hospodare wird mit Quellenmaterialien unterschiedlichen Ursprungs belegt, die von König zu König immer umfassender werden: die nach 1380 entstandenen Bände der *Metryka Litewska* (Die Litauische Matrikel), die systematisch seit der zweiten Hälfte des 15. Jahrhunderts

geführt wurde, sind erhalten geblieben, sowie die nach 1447 entstandenen Bände der *Metryka Koronna* (Die Matrikel des Königreiches Polen). Dazu kamen später Protokolle des Sejm (*diariusz sejmowy*), Tagebücher, u.Ä. Es wird für die ganze Reihe festgelegt, wie das vielfältige Material in den Itinerarien präsentiert wird, doch die Autoren der einzelnen Itinerarien entscheiden selber über den Umfang der Recherchen und die Verwendung von manchen Materialien, wie buchhalterische Schriften, Gerichtsbücher, Kanzleibücher (die beiden Matrikel) sowie die zur Zeit der Herrschaft von Zygmunt Stary und Zygmunt August besonders zahlreichen Dokumente und Briefe. Der Umfang der Recherchen wird vom jeweiligen Herausgeber in einem Vorwort erklärt und begründet.

2. Das Itinerar des Königs Kazimierz Jagiellończyk (geb. 30.11.1427) umfasst die Jahre von 1440 bis 1492, d.h. es beginnt mit dem Zeitpunkt der Entscheidung des Königs Władysław III., der seinen Bruder nach Litauen schickte, und erstreckt sich über die Zeit der Herrschaft von Kazimierz Jagiellończyk: in Litauen als Großfürst (er wurde am 29.04.1440 Hospodar) und in Polen als König (er wurde am 23.04.1445 auf der Wahlversammlung in Sieradz zum König gewählt und am 25.06.1447 in Krakau gekrönt; gestorben ist er am 07.06.1492).

Auf die Notwendigkeit, sich mit diesem Thema zu befassen, weist der Forschungsstand hin. Kazimierz Jagiellończyk ist der einzige polnische König des Spätmittelalters, für den kein volles Itinerar herausgegeben wurde. Ausgewählte Fragmente haben F. Papée (PapéePol, S. 381–404) und N. Berežkov (BerItin, S. 180–205) herausgegeben. 1989 wurde die Arbeitsversion des Itinerars von I. Sułkowska-Kurasiowa veröffentlicht, mit der ein übersichtliches, brauchbares und benutzerfreundliches Verzeichnis zu Verfügung gestellt wurde. Es wäre unzureichend, dieses Itinerar nur zu verbessern oder zu ergänzen, deshalb schlage ich die Publikation eines Itinerars vor, das mit zusätzlichen Informationen, insbesondere zur Geschichte des Polnischen Parlamentarismus, ausgestattet wird. Das Verzeichnis enthält auch Informationen über die litauischen und die polnisch-litauischen Adelsversammlungen und die Versammlungen der Preußischen Stände – an denen der König teilgenommen hat. Ich vermerke ebenfalls die Sitzungen der Hofgerichte in den Landkreisen (*powiat*) und in den Hauptstädten der Wojewodschaften, die während des Aufenthalts des Königs stattfanden. Ich berücksichtige die Dokumente und Briefe, die nicht vom König stammen, aber im Aufenthaltsort des Herrschers entstanden sind. Ich schlage auch einen neuen Ansatz beim Umgang mit den in den beiden Matrikeln enthaltenen Aufzeichnungen vor. Das fehlende oder unsichere Datum führte dazu, dass hunderte von Eintragungen aus den Kanzleibüchern in den bisher herausgegebenen Itinerarien des Königs Kazimierz Jagiellończyk nicht berücksichtigt

wurden. Manche von diesen Eintragungen können aber datiert werden. Die Inhaltsanalyse, die Amtstitel oder kirchliche Würden der erwähnten Personen, sowie die Titulatur von Kazimierz Jagiellończyk (Prinz, König) erlaubten mir, einen Teil dieser Eintragungen ins Itinerar aufzunehmen.

3. Die Informationen über den Aufenthalt des Königs in der jeweiligen Ortschaft werden in der Anordnung angegeben, die für derartige Verzeichnisse A. Gaşiorowski (*Itinerarium króla Władysława Jagiełły*, Warszawa 1972) vorgeschlagen hat: das Jahr, der Ort, die Dauer des Aufenthalts, Quellennachweise.

Mit einem Komma werden voneinander unterschiedliche Quellen getrennt, die sich auf den gleichen Tag beziehen. Der Gedankenstrich wird benutzt, wenn das gleiche Ereignis gemeint ist, es aber um seine Beschreibung in unterschiedlichen Quellen geht (z.B. die Notizen über den Brand der Stadt Posen im Jahre 1447 während des Aufenthalts des Königs oder zwei Sitzungen des Gerichts des Generallandtags (*sąd sejmowy*) – im Jahre 1461 über den Mord an Tęczyński, sowie die Abhandlungen, in denen die Quellendokumente aus der Zeit des Dreizehnjährigen Krieges kommentiert werden). Am Ende der Quellennachweise zum jeweiligen Tag wird die Information über die Veröffentlichung des Fotos oder der Abbildung des entsprechenden Dokuments angegeben.

Oft sind die Informationen über den Aufenthalt des Königs in einer Stadt unvollständig, ohne Tagesangabe. In diesen Fällen werden die Informationen mit einem Komma getrennt, zum Beispiel: „Wieluń [zwischen dem 10 und dem 14] VIII (<Ankunft von Kalisza> Dł XII/1 S. 252, <Abreise nach Sieradz> Dł XII/1 S. 254)“.

Ein längerer Aufenthalt konnte mit einer Fahrt in einen Nachbarsort unterbrochen werden, was auch vermerkt wird: „Krakau 23 VI – 11 VII [mit Unterbrechung für die Reise nach Niepołomice zwischen dem 7 und dem 9 VII] (23 VI: <Einreise am Nachmittag> Dł XII/1 S. 45, CrArt II 551, usw.)“.

Die volle Information über den Aufenthalt in Niepołomice befindet sich dann nach dem Aufenthalt in Krakau.

Im Itinerar verwende ich eckige Klammern, um kurze Kommentare hinzuzufügen, insbesondere um das mutmaßliche Tages- und Jahresdatum des Aufenthalts anzugeben. Oft konnte ein Dokument nicht mit Sicherheit datiert werden. Die Zweifel kamen vor allem in Bezug auf die Dokumente der litauischen Kanzlei auf. Die Indiktion bezieht sich auf drei oder sogar vier unterschiedliche Jahre der Regierungszeit von Kazimierz Jagiellończyk. Nur selten wurde neben der Indiktion auch noch die byzantinische Jahreszählung verwendet, was in der Festlegung des Jahresdatums behilflich ist. Ausnahmsweise kommt vor, dass der Schreiber einen Fehler in der byzantinischen Jahreszählung machte oder der Herausgeber das Datum falsch abgelesen hat. Wenn in einem Dokument keine Informationen vorkommen, die die Festlegung des

Jahresdatums ermöglichen, dann wird auf das Dokument zwei- oder sogar dreimal verwiesen. Ich habe festgestellt, dass diese Vorgehensweise übersichtlicher ist, als die von R. Jaworski (JawItin) verwendete. Jaworski gab die Information über das betreffende Dokument meistens nur einmal im ganzen Itinerarium an. Manchmal vermerkte er am Rande, dass auch ein anderes Datum möglich sei. Die Anmerkungen am Rande können jedoch von den Lesern leicht übersehen werden, was dazu führt, dass sich die falsche Angabe der Aufenthaltszeit etabliert. Das Itinerarium sieht dann z.B. wie folgend aus: „Troki 1 VIII [1448 oder 1486]“ (in Klammern wird das betreffende Quellendokument zitiert und seine Ausgaben angegeben, in einer Fußnote erkläre ich die doppelte Jahresangabe). Unter 1486 befindet sich dann ein Verweis: „Troki 1 VIII [1486?] siehe Troki 1 VIII [1448 oder 1486]“.

Im Verzeichnis befinden sich ebenfalls Dokumente, für die nur ein ungenauer Zeitrahmen festgelegt werden konnte. Diese Dokumente wurden nicht in ein separates Verzeichnis verschoben, weil sie dann die Verbindung mit dem Itinerar verlieren würden. Das betrifft eine große Anzahl von Informationen, die in erster Linie aus der Litauischen Matrikel stammen. Ich habe mich entschieden, sie in das Verzeichnis aufzunehmen, obwohl sie dann, wie im oben besprochenen Beispiel, nur beim ersten Mal mit einer vollen Beschreibung und später nur mit einem Verweis versehen werden. Die einzelnen Einträge sind auch mit Fragezeichen versehen, damit der Leser auf den ersten Blick erkennen kann, dass es sich um eine unsichere Datierung handelt, z.B. „Kowno 13 V [1446–1448]“ (Quellendokument mit Ausgaben und eine Fußnote, die Probleme mit der Datierung erklärt). „Kowno 13 V [1447?] siehe Kowno 13 V [1446–1448]“. „Kowno 13 V [1448?] siehe Kowno 13 V [1446–1448]“.

4. Ich berücksichtige die Informationen, die in litauisch-ruthenischen Annalen angegeben werden. Es ist jedoch unmöglich, die Informationen aus allen erhaltenen Annalen und Chroniken zu zitieren und zu kommentieren. Ich habe mich für die „Kronika Bychowca“ (Die Chronik von Bychowiec) aus dem 16. Jahrhundert entschieden. Vereinzelt beziehe ich mich auch auf andere Annalen (PSRL). Dank dieser Vorgehensweise kann man die Informationen aus den „polnischen“ Quellen mit „Kronika Bychowca“ und anderen ruthenischen Annalen vergleichen.

Im Itinerar werden die Notizen aus der Matrikel des Königreiches Polen berücksichtigt, und zwar über die von der Kanzlei ausgestellten Blankounterschriften (*membrana*), die königlichen Vollmachten (*mandat*) und ausgewählte Klageschriften (ich führe nur die an, die von der Kanzlei während des durch andere Quellen bestätigten Aufenthalts des Königs verfasst wurden).

Das Verzeichnis nimmt eine große Gruppe der Quellen auf, die kein Datum oder Ort für das betreffende königliche Dokument angeben. Sie wer-

den nicht in einem separaten Verzeichnis der nicht datierten Dokumente versammelt, sondern ins Itinerar eingebaut, wobei immer die fehlende Angabe deutlich vermerkt wird: *bmw.* (*bez miejsca wydania*, ohne Ort), *bdd.* (*bez daty dziennej*, ohne Tag), *br.* (*bez daty rocznej*, ohne Jahr), *bez daty* (ohne Datum, d.h. ohne Tages- und Jahresangabe). Diese Dokumente werden nach dem vermutlichen Datum und Ort ihres Entstehens in das Itinerar eingeordnet. Das betrifft vor allem die Einträge in der Matrikel des Königreiches Polen, Bd. 10–14. In der Matrikel wurden oft Vermerke wie z.B. *eodem die, anno et loco quibus supra* usw. verwendet. Diese Formulierungen erlauben uns, das betreffende Dokument in Anlehnung an die vorhergehende Eintragung mit großer Wahrscheinlichkeit zu erfassen. Diese Vorgehensweise wählte in der Regel der Herausgeber der Matrykularia, Teil 1.

Im Itinerar berücksichtige ich auch zusätzliche Informationen bezüglich der Ausstellung der Dokumente: *in convencione, in convencione generali, in parlamento generali, in dieta, in dieta generali, in colloquio*, auf der Jagd, im Heerlager usw. Einerseits wird das Itinerar durch diese Informationen weniger übersichtlich. Andererseits ist bekannt, dass die Regierungszeit von Kazimierz Jagiellończyk eine Umbruchzeit in der Geschichte des polnischen Parlamentarismus war und dass die Herausbildung des polnischen Sejm und die Chronologie der Sitzungen noch nicht ausreichend erforscht sind. Aus diesem Grund führe ich alle mir bekannten Informationen über die Orte und Termine der ständischen Versammlungen, an denen der König teilgenommen hat, sowie über die Veränderungen der Termine und Orte samt ihrer Gründen an. Ich halte ebenfalls die Notizen über die königlichen Gerichte (*iudicium in curia, termini regales, termini curie regalis*) fest, die in Landkreisen (*powiat*) und den Hauptstädten der Wojewodschaften während des Aufenthalts des Königs abgehalten wurden, darunter auch die Sitzungen des Gerichts des Generallandtags (*sąd sejmowy*). Wenn in einem Quellendokument die Anwesenheit des Königs eindeutig vermerkt wurde (*in praesentia domini regis*), gebe ich diese Information an. Das Problem wird hier nur signalisiert, denn es zeigt nur, wann die Gerichtssitzungen stattfanden, d.h. ob sie am Anfang, am Ende oder während der ganzen Dauer der Versammlung abgehalten wurden.

In Polen bedeutete Königs Ankunft fast immer, dass sich die örtlichen weltlichen und kirchlichen Honoratioren in großer Anzahl um ihn versammelten. Auch seine Einreise in Litauen bedeutete, dass sich die litauischen Würdenträger um die Person des Hospodar versammelten. Die Listen, auf denen die Zeugen der großfürstlichen Rechtsakte aufgezählt werden, enthalten ihre Namen und die von ihnen bekleideten weltlichen und kirchlichen Ämter. Ihre Anwesenheit kann man ebenfalls aufgrund der von ihnen im Aufenthaltsort des Königs ausgestellten Dokumente oder Rechnungen

feststellen. Ins Itinerar habe ich die Informationen über die bestätigten gesamt-litauischen Versammlungen aufgenommen, die in den Quellen als *conven-cio*, *convencio generalis*, *dieta*, *parlamentum* oder – in den in ruthenischer Sprache verfassten Dokumenten – als *soim* oder *rada* bezeichnet werden. Ich berücksichtige darüber hinaus Notizen wie: *pri biskupe* [in Anwesenheit des Bischofs], *pri vsich panech* [in Anwesenheit aller Herren], *s naszoju vernoju radoju* [mit unserem treuen Rat], *pri tom byli svedoki* [die Zeugen waren dabei], *nasza rada* [unser Rat] usw.), weil sie den ruthenischen *pri vsich panech* [in Anwesenheit aller Herren], *s radoju* [mit dem Rat] usw. entsprechen (KorL S. 70 und folgende, KorM S. 36 und folgende).

Ich gebe auch Informationen über die Teilnahme des Königs an den Versammlungen der Preußischen Stände an. Dieses Thema hat vor längerer Zeit I. Janosz-Biskupowa (JanChron) bearbeitet und ich konnte ihr Verzeichnis nur um eine Information über die Anwesenheit des Königs ergänzen (Juni 1474, Thorn). Es kam übrigens nicht oft vor, dass der König an den Versammlungen der Preußischen Stände teilgenommen hat, denn in den Jahren 1466 bis 1492 fanden 111 Versammlungen statt, wobei der König nur an sechs teilgenommen hat (1468 in Gdańsk und Marienburg, in den Jahren 1472, 1474 und 1485 in Thorn, 1476 in Marienburg).

Wenn der Aufenthaltsort des Königs anhand eines nicht-königlichen Dokumentes bestimmt wird, informiere ich darüber in einer Fußnote. Dort wird meistens auf diese nicht-königlichen Dokumente nur verwiesen und ins Itinerar wurden lediglich die Aufgenommen, die mit großer Wahrscheinlichkeit in Anwesenheit des Königs ausgestellt wurden, wie Bündnisverträge oder Huldigungen usw.

Von den veröffentlichten Rechnungen aus den Jahren 1471 bis 1472 und 1476 bis 1478 (Rach1471–78) habe ich aus den Jahren 1471 bis 1472 (S. 3–103) nur die verwendet, die mit Sicherheit am Aufenthaltsort des Königs ausgestellt wurden. Ausgelassen werden die oft in diesem Rechnungsbuch vermerkten Informationen, dass der König über eine Auszahlung verfügte, oder dass das Geld auf Königs Anordnung ausgezahlt worden ist. Der Hofschatzmeister hat die finanziellen Verpflichtungen des Herrschers erfüllt. Allerdings kann der König nicht alle von den vielen Auszahlungen, die täglich getätigt wurden, persönlich in Auftrag gegeben haben. Anders wird mit dem zweiten in der gleichen Publikation herausgegebenen Buch, d.h. mit den Rechnungen des Schatzmeisters von 1476 bis 1478 umgegangen (S. 107–267). Die Einträge in diesem Buch enthalten oft keine Vermerke über den König, aber zweifellos hat der Schatzmeister den König stets begleitet. Beim Vergleich des Itinerars mit den datierten Einträgen in diesem Buch konnten nur in vereinzelt Fällen Unstimmigkeiten festgestellt werden. Da ich das Itinerar nicht mit hunderten von gleichlautenden Fußnoten über die Anwesenheit des König

belasten wollte, wurden die entsprechenden Angaben der Seitenzahlen lediglich mit dem Sternchen (*) versehen.

Im Itinerar wurde die Litauische Matrikel berücksichtigt. Ich zitiere die neuesten Ausgaben (LMetr), doch verwende auch einige von den früheren (AktyJZRos, AktyLM, ALRG). Die früheren Veröffentlichungen wurden in das Verzeichnis einbezogen, weil sie schon im Umlauf sind und ihr Auslassen zu Schwierigkeiten bei der Suche nach den Dokumenten führen könnte. Den Forschern wird die volle Information über das Dokument zu Verfügung gestellt, d.h. das Quelldokument, seine wichtigsten gedruckten Ausgaben und die Datierungen (die bisherige und die von mir vorgenommene). Ich verzichtete hingegen auf das Zitieren der ersten Ausgaben der Litauischen Matrikel vom Anfang des 20. Jahrhunderts (RIB XX und XXVII). Ich berücksichtige selbstverständlich auch die Einträge, in denen der Großfürst zwar nicht genannt wird, die aber die Vermerke *приказал* oder *правил*, z.B. *pan Dowgird* (Herr Dowgird) enthalten, die den lateinischen Formeln *ad mandatum*, *ad relacionem* entsprechen.

Im Itinerar werden manchmal knappe Informationen über den Inhalt der wichtigsten Dokumente und die Bezüge zu den wichtigen Ereignissen (die Bestätigung der Rechte des Königtums, Privilegien, Friedensverträge, Huldigungen, Versammlungen) oder Begebenheiten aus dem Leben des Königshauses gegeben. Die zusätzlichen Informationen werden im Itinerar (in spitzen Klammern) immer direkt vor dem Quelldokument eingefügt, dem sie entnommen wurden. Es werden ebenfalls Angaben zur Ankunft und Abfahrt des Königs und zur Länge des Aufenthalts gemacht. Ich vermerke auch, ob der König tatsächlich eine Ortschaft besuchte, oder sich nur in ihrer Nähe befand.

ITINERARY OF KING CASIMIR JAGIELLONIAN 1440–1492

Summary

1. The Institute of History of the Polish Academy of Sciences begins the publication of a series “Itineraries of the Jagiellons”. Under “the Jagiellons” we understand here King Władysław II Jagiełło and those of his descendants who sat on the Polish throne, thus, in turn: Kings Casimir Jagiellonian (1447–1492), Władysław III (1434–1444), John I Albert (1492–1501), Alexander (1501–1506), Sigismund the Old (1507–1548) and Sigismund II Augustus (1530–1572). We include also their rule in the Grand Duchy of Lithuania as grand dukes, which broadens the chronological framework, namely of Casimir Jagiellonian from 1440, Alexander from 1492, Sigismund the Old from 1506, and Sigismund Augustus from 1529. In a separate volume we publish the itineraries of the Jagiellonian kings of Poland, from queen-king Jadwiga of Anjou (1384–1399) to the third wife of Sigismund Augustus, Catherine of Austria (1553–1557). We do not include to the series the itineraries of those descendants of Jagiełło who did not rule in Poland, but sat on other thrones, like Vladislaus II King of Bohemia from 1471 and of Hungary from 1490 (died in 1516) and his son Louis II King of Hungary from 1508 and of Bohemia from 1509 (died in 1526).

2. The itinerary of Casimir Jagiellonian (b. 30 November 1427) spans the period between 1440 and 1492, that is from the decision of King Władysław III to send his brother to Lithuania, then the period of his reign in Lithuania as grand duke (from 29 June 1440) and in Poland as king (elected king on 23 April 1445 at the assembly of Sieradz, crowned in Cracow on 25 June 1447, died on 7 VI 1492).

The taking up of the subject is justified by a current state of research. Casimir Jagiellonian is the only Polish king of the Late Middle Ages whose full itinerary has not been prepared yet. I propose an itinerary supplemented by additional information, especially on the history of Polish parliamentarism. I include also information about Polish-Lithuanian assemblies, Lithuanian

ones and assemblies of the Prussian estates – attended by the king. I note mentions of sessions of chancery courts in districts and capitals of voivodeships – during the stay of the king. I also take into account non-royal documents and letters which undoubtedly were issued at the actual place of king's residence. I propose a new approach towards the entries in the two Registers, the Crown and Lithuanian ones. The lack of date or uncertain dating resulted in the situation that hundreds of entries from the offices' registers have been not included in Casimir's itineraries published so far. Some of those entries could be dated, although of course not all of them. An analysis of their content, titles of officials or of Church dignitaries, and finally the titles of Casimir Jagiellonian (duke, king) have made it possible for me to introduce some of those entries into the itinerary.

3. Information about individual places of residence of the king is presented according to the method proposed for this type of registers by A. Gąsiorowski years ago (*Itinerarium króla Władysława Jagiełły*, Warsaw, 1972): year, place, specific dates of the stay, source accounts.

I use a comma to separate various source accounts on the same day, and semicolon – to separate different days. A long hyphen is used to refer to the same event, but described in various sources (e.g. references to a fire in Poznań in 1447, during the king's stay in the city). At the end of the source data on the same day I put the information about the publication of a photograph or representation of the document.

Often information on the stay of the king in a place is with no daily date, and in this case I separate them with a comma, for instance:

Wieluń [between 10 and 14] VIII [August] (<arrival from Kalisz> Dł XII/1 p. 252, <departure for Sieradz> Dł XII/1 p. 254)

A long stay could be interrupted by a departure for a neighbouring place, about which I inform in a following way:

Krakow 23 VI – 11 VII [with a break for departure to Niepołomice between 7 a 9 VII] (23 VI: <arrival in the afternoon > Dł XII/1 p. 45, CrArt II 551, etc.)

Thus, full information about the stay at Niepołomice is given after the stay in Krakow.

I use square brackets in the itinerary to add my own concise commentary, and especially to give probable daily or yearly dates of the king's stay. Quite frequently, it has been impossible to determine for sure the date of issuing of the document. In such case, the itinerary is as follows:

Troki 1 VIII [1448 or 1486] (in brackets I quote a source account and its editions, and in a footnote I explain the choice of the yearly dates)

The year 1486 is supplemented by a reference mark:

Troki 1 VIII [1486?] *see* Troki 1 VIII [1448 or 1486]

The schedule contains also documents for which it has been possible to determine only a chronological frame of their issuing. I have decided to include them in the list, although – like in the example given above – such a document is supplemented with a full description when it is presented for the first time in the itinerary, and in later years – with a reference mark only, for example:

Kovno 13 V [1446–1448] (source account with editions and a footnote explaining the problem of dating)

Kovno 13 V [1447?] *see* Kovno 13 V [1446–1448]

Kovno 13 V [1448?] *see* Kovno 13 V [1446–1448]

Translated by Grażyna Waluga

Miejsca pobytu Kazimierza Jagiellończyka

W nawiasach okrągłych podajemy obecne nazwy miejscowości, kursywą piszemy nazwy miejscowości zidentyfikowanych z dużym prawdopodobieństwem, potencjalne miejsca pobytu (jak Branice, Nieszawa Nowa, Rudniki) oraz wyjątkowo zaznaczone trzykrotnie na mapie Bakszty (koło Świącan, Mołodeczna i Wołożyna), ponieważ nie wiemy, w których Baksztach przebywał. Wersalikami wyróżniamy stolice województw.

Morze Bałtyckie

Smoleńsk

Dniepr

Soz

• Briańsk

• Starodub

• Nowogród Siewierski (Wielki)

Desna

• Kościan

• Śrem

• Dolsk

• Wschowa

• Poniać

• Króbia

• Głogów

• Góra

• Prochowice (Parchwitz)

• Ścinawa

• Pelzbrücke (Pilczyce?)

• Muchobór (Muchobór Wielki)

• Wrocław

• Świdnica

• Olawa

• Brzeg

• Schurgast (Skorogoszcz)

• Opole

• Krapkowice

• Stawiszyn

• KALISZ

• Warta

• Brodnia

• Szadek

• SIERADZ

• Wieluń

• Byczyna

• Kluczbork

• Danków

• Krzepice

• Kłobuck

• Złota Góra

• Mstów

• Częstochowa

• Oświęcim

• Harnęż

• Skawina

• Prądnik (Biały, Czerwony)

• KRAKÓW

• Niepolomice

• Wieliczka

• Słomniki

• Żarnowiec

• Kozłów

• Szaniec

• Miechów

• Jędrzejów

• Małogoszcz

• Przedbórz

• Radoszyce

• Żarnów

• Opoczno

• Sulejów

• Piotrków (Piotrków Trybunalski)

• Wolbórz

• Inowódz

• Rawa (Rawa Mazowiecka)

• Łódź

• Tuszyn

• ŁĘCZYCA

• Góra Świętej Małgorzaty

• Łowicz

• Wiskitki

Warta

Prosnia

Barycz

Nysa Kłodzka

Mała Panew

Odra

Wisła

Bzura

Dunajec

2 ↑
6
 ← 5 7 →

4 ↑

8

← 7

Zasadność zestawiania itinerariów królewskich nie budzi już dziś wątpliwości. Itineraria Jagiellonów przyjmowane są jako niezbędna pomoc warsztatowa w badaniach nad funkcjonowaniem politycznym, gospodarczym, obyczajowym i kulturalnym późnośredniowiecznego państwa polsko-litewskiego. To dzięki itinerariom można obserwować zmiany zachodzące w systemie władzy sprawowanej przez Jagiellonów. Różnorodność zagadnień wyjaśnianych przy pomocy itinerariów wyliczył Kazimierz Jasiński, recenzując opublikowane w 1972 r. itinerarium króla Władysława Jagiełły: „umożliwia pełniejsze poznanie ówczesnej administracji i skarbowości kraju, systemu komunikacji, kancelarii królewskiej, niektórych kwestii politycznych i z dziedziny wojskowości (m.in. rekonstrukcja pochodów wojennych)”. Podsumowania celów, jakie stawiali sobie począwszy od XIX w. autorzy „polskich” itinerariów, dokonał Piotr Węcowski, przypominając, że początkowo itineraria traktowano przede wszystkim jako pomoc w kontrolowaniu dat wystawionych dokumentów i w ustalaniu ich autentyczności. Ten cel oczywiście jest nadal aktualny: itineraria są w znacznej mierze uproszczonym repertorium dokumentów. Taki charakter mają przynajmniej opracowane i przygotowywane do wydania itineraria Jagiełły i jego synów – dla czasów późniejszych, znacznie bogatszych w materiał źródłowy, będziemy odchodzić od takich założeń.

